Doğmamış Kristof

CARLOS FUENTES

İngilizceden çeviren: Aslı Biçen

C a r l o s   F u e n t e s

Doğmamış Kristof

Çeviren: Aslı Biçen

Prolog
Yaratılıyorum

Beden kendi temsilimizin sürekli
olarak yeniden doğan parçasıdır.

Henri Bergson

“Meksika, hüzünlü insanlarla mutlu çocukların ülkesi”, dedi babam, Angel (24 yaşında), tam benim yaratıldığım anda.

Az önce, annem, Angeles (otuzunda yok), iç geçirerek, “Okyanus, tanrıların beşiği,” demişti.

“Ama yakında mutluluğa zaman kalmayacak, genci yaşlısı hepimiz üzüleceğiz,” dedi babam gözlüklerini çıkararak; menekşe rengi, altın çerçeveli John Lennon gözlükleri.

“Madem öyle neden çocuk istiyorsun?” dedi annem tekrar iç geçirerek:

“Çünkü çok yakında mutluluk zamanı geçecek.”

“Ne zaman gelmişti ki?”

“Sen demedin mi? Meksika’da işler kötü gidiyor.”

“Cümleye de gel. Meksika zaten işler kötü gitsin diye *yapılmış.”*

Annem ısrarla tekrarladı: “Madem öyle neden çocuk istiyorsun?”

“Çünkü *ben* mutluyum,” diye kükredi babam. “*Ben mutluyum!”* diye haykırdı avazı çıktığı kadar, yüzünü Pasifik Okyanusu’na dönerek. “En mahrem, en gerici mutluluğun pençesindeyim!”

Okyanus, tanrıların beşiği! Annem, yirmilerde Meksika Üniversitesi’nin rektörlüğünü yapan Don José Vasconcelos’un yayımladığı Platon’un *Diyaloglar* baskısıyla yüzünü kapattı. Yeşil kapağın üzerinde üniversitenin siyah mührü ve bakır yaldızla yazılmış IRKIM DİLLENDİRECEK TANRIYI düsturu vardı.

Ama babam, bir oğlan (ben, sıfır yaşında) peydahlamak istediğini söyledi, tam burada, tatile geldikleri Acapulco’da, “tanrıların beşiği okyanusun önünde mi?” alıntısını yaptı Homerika Vespiçi. Bunun üzerine babam anadan üryan bir halde kumsalda emeklemeye başladı, bacaklarının arasına sürünen sıcak kuma rağmen seksin bacaklar arasında değil; annemin ince, çıplak, masum gövdesini çevreleyen hindistancevizi korusunda olduğunu söyleyerek, yüzü Platon cildiyle kapatılmış olan anneme doğru süründü,

beni yarattıkları gün Akapolka'nın yakıcı, sarhoş güneşi altında annem ve babam çırılçıplak. Gracias, gracias, anne baba.

“Oğlanın adını ne koyacağız?”

Annem cevap vermiyor; sadece kitabı yüzünden kaldırıp babama alayla, kınamayla, hatta küçümsemeyle –söylemeye gerek yok tutkuyla– bakıyor; ama ona iğrenç erkek şoven domuz demeye zahmet etmiyor. Ya kız olursa? Yine de meseleyi kapatmayı tercih ediyor; babam işlerin yolunda gitmediğinin farkında, zamanın o noktasında ve o vaziyette böyle bir şeye tahammülü yok, bu yüzden de sorunun çözümünü meme uçlarını ufak ufak ısırmakta buluyor, sanki vişneli sakızmışlar gibi, yemek üstüne, sevişme altına jöleli şeker, diye latife yapıyor babam, bense prostat kesesinde hâlâ beklemedeyim, masum ve kehanetsever vaziyette uykulu kromozomatik ve spermatik küçük kardeşlerimle birlikteyim.

“Bir adları olmasa bile bazı şeyler varlıklarını sürdürüyor,” diyor annem, meleklerin cinsiyetleri konusundaki o eski tartışmayı açmamaya özen göstererek.

“Tabii ki öyle, ama şu anda o ağdalı şerbetindeki armudun tadına bakmak istiyorum.”

“Varolmak için ille de bir adımızın olması gerekmiyor değil mi?”

“Şu anda sadece o tatlı şeyini istiyorum.”

“Ben de onu diyordum. Ona bazen Hydra diyorsun, bazen başka şeyler.”

“Bi de incir.”

“Bir de incir” -annem gülüyor- “Homero Dayın olsa böyle derdi.”

“Homero Day*ımız*,” diye şaka yollu düzeltiyor babam. “Ay!” İstenmeyen bir aile bağından mı yakınıyor yoksa o yoğun hazzın kısır kumda yok olup gitmesini istemediği için mi bağırıyor kendisi de bilmiyor, ama karnı üzerinde yaylanırken gayet iyi bildiği bir şey var; iyi de kötü de vahşi hazlar sadece, bu yüzden de seyrek de olsa patlak verdiklerinde birbirlerine benziyor ve birbirlerini yok ediyorlar. Gerisi: vakit öldürmek, sonra da nalları dikmek.

“İyi, iyi, bağır dur bakalım, istersen morukla dalga geç,” dedi Angeles, annem, “ama burada, Kafkapulco’da tatildeyiz, tanrılar beşiği okyanusun kıyısında, onun evinde misafiriz.”

“Nah onun evi,” diyor babam Angel öfkeyle. “Tarlalarını çaldığı köylülere ait bu ev, para babalarının da, ninesinin de ağzına...”

“O senin de ninen,” diyor annem, “çünkü şenle ben ‘deniz’e deniz diyoruz, ama kim bilir gerçek adı ne, kim bilir onu karıştırmak ve kendi kendilerine, ‘Thalassa. Thalassa. Biz denizden geliyoruz,’ demek istediklerinde ne diyorlardı tanrılar.”

Çok yaşa anne: o çok-kanallı zihnin için teşekkürler; bir kanalda Platon’u açıklıyorsun, ötekinde babamı okşuyorsun, üçüncü kanaldaysa bebeğin neden ille de kız değil oğlan olması gerektiğini düşünüyorsun. Sonra da Thalassa, Thalassa diyorsun, ne güzel isim, Hektor’un oğlu Astyanax’ın adı gibi, ne güzel isim (Angeles annem, Angeles karım, gazap saçan denize bakıyor); Agamemnon’un adı ne güzeldi, direnişi takdire şayan (ya benim direnişime ne olacak, diye inliyor babam Angel, şu Faulknervari kırmızıbiberim nasıl direniyor bir görsen, sadece ayakta kalmakla yetinmiyor, dayanıyor, direniyor, mukavemet gösteriyor.) Bütün kahramanların isimleri çok güzel, diye mırıldanıyor annem, vaskenselosun yayımladığı şık baskılı cildi okuyarak, birinci kanal sayesinde ikinci kanalda oynamanın yinelenemez hazzını ertelemeye çalışıyor; kimliklerinin kökenini Eros’la paylaşan kahramanlar. Bebeğin ismini ne koyacağız? Bugün, 6 Ocak 1992'de ne yapacağız, Epifani’nin ve Devrimin İlk Tarım Yasasının yıldönümü, yani dayımız. Avukat Don Homero Fagoaga’nın hileyle halktan çaldığı kadim toprakların üzerinde dünyaya düşsün diye, seneye 12 Ekim’de Amerika’nın Keşfi Yarışmasını kazansın diye ne yapacağız? Annemin o çok-kanallı zihninin devreleri ve sistemlerinden hangisine yerleşecektim ismen? Düşünürken titriyorum. Baba tarafı genlerim korkunç mesajlar gönderiyor: Sóstenes Rocha, Genevevo de la O., Caraciollo Parra Pérez, Guadalupe Victoria, Pánfilo Natera, Natalicio González, Marmaduke Grove, Assis de Chateaubriand, Archibald Leach, Montgomery Ward Swopes, Mark Funderbuck ve annem soruyu yineliyor:

“Peki neden bir oğul istiyorsun?”

“Çünkü mutluyum,” diye feryat ediyor babam. Meksika Üniversitesi’nin rektörü olan Don José Vasconcelos tarafından 1921'de yayımlanmış olan yeşil kitabı bir kenara atıyor annem, oysa onun o hacimli Platonik sayfalan neler neler görmüş baylar bayanlar. La Bombilla ve Huitzilac’daki cinayetleri, 1968'de Tlateloco Plaza’da öğrencilerin toplu halde katledilmesini, mevki sahibi cesetler ve adi cesetleri, anıt-mezarlı ölüler ve toplu mezarlı ölüleri, mermer ayaklar üzerine yerleştirilmiş ölüler ve üzerinde duracak bir ayağı olmadan öldürülenleri: Çocuğun ismini ne koyacağız? Ne halt etmeye ille de oğlan olacak? Çünkü yarışma kuralları öyle:

İLGİLİLERİN DİKKATİNE: 12 Ekim gecesi saat tam on ikiyi çaldığında doğacak olan ve soyadı (her ne olursa olsun adı Kristof konacaktır) Meşhur Denizciye en çok benzeyen erkek çocuk, ULUSUN KUTLU EVLADI ilan edilecektir. Eğitimini Devlet üstlenecek ve on sekiz yaşına geldiğinde ona CUMHURİYETİN ANAHTARLARI sunulacaktır, bunu müteakip yirmi yaşında ULUSUN NAİBİ sıfatını kazanacak, seçimler, veraset ve elemelerde sınırsız güç sahibi olacaktır. Bu sebeple, YURTTAŞLAR, eğer soyadınız Colonia, Colombia, Columbario, Colombo, Colombiano ya da Columbus ise; hatta Colon, Colomba veya Palomo, Palomares, Palomar, Santospirito ise; hatta -neden olmasın?- Genovese ise (kim bilir? yukarıda sayılanların hiçbiri kazanamazsa belki de ÖDÜL SİZİN OLUR), kulak kesilin: MEKSİKA MAÇOLARI, KARINIZI HAMİLE BIRAKIN; HEMEN ŞİMDİ!

YARIN ÇOK GEÇ OLABİLİR
SON PİŞMANLIK FAYDA ETMEZ
BOL YİYİN TAHİN PEKMEZ
ŞİMDİ BUNUN TAM ZAMANI
DOKUZ AY BİR DAHA ELE GEÇMEZ

Evet baylar bayanlar, buyrun üremeye! Zevkiniz göreviniz, göreviniz de özgürlüğünüzdür! Meksika’da hepimiz özgürüz, özgür olmak istemeyenler ise cezalandırılacaklardır! Yargıçlarınıza sonuna kadar güvenebilirsiniz: Sizi hiç hayal kırıklığına uğrattık

mı?

Annem de, en azından bilincine ayrılmış kanalda, direnmiyor artık, ya kız olursa demiyor artık, o zaman adını ne koyarız demiyor. Öğle vakti kumsalda sevişmek çok hoş sevgilim, dedi, hele hele senin söylediklerinden sonra; artık korunmana gerek yok Angeles, sana tam burada denizin kıyısında bir çocuk vermek istiyorum, kanım kaynamaya başladı, geçen yıldan beri ilk defa koltuk altlarımı ve payitahtımdaki deliklerden fışkıran kılları tıraş ettim bu Acapulkesk akkorda, güneşte, güneş değil sevgilim, aç ağzımdaki vişne reçelin, acıbiberli ve minicik fasulyeli Tampikli şehrazatın, uzun parmağımla kazıyorum, oran, koran, kıçın canım, cânım kıçın, burada Kafkapulko kumsalında hoyrat kamçımla dövdüğüm Cani Sade'ın, ama burası özel bir kumsal sevgilim, bazen özel mülkiyetin de faydalan vardır, öyle değil mi Prudhon? Pardon?

Susss, sevgilim bırak o cani kaçkını, cânım kıçını düşüneyim, bırak opec-bir gecenin ateşli takviminde yaşayayım, Şehrasade'ım, terlediğin renklerde yüzeyim, renkli sularında, dalgalar dağlarına yosunlar yaslıyor, Arap kısrağım, ilahe Angelesim, kuytu kadehinden şarabını içiyorum, kuyu kadehinin yankısını duyuyorum, kumlu kadehine burnumu gömüyorum. Ah o Meksikalı kıçın Angelesim, tatlı ayva rengi, çürük mango, taze kızıl levrek kokulu, tarihi kıçın Angeles, hummalı, Romalı, İspanyol istimli, Türgüzeli, Kastilli, Magripli, Az-tekli, Kordobayıl kalçalar, Arap yastığı, at üstünde, deve üstünde, ikiz yanaklar - adın ne? Bebeğe ne isim koyacağız? Platon kitabının Platonik bölümünde ne yazıyor? Ne o, nutkun mu tutuldu sevgilim?

Babam cesaretini toplayıp ona baktı. Annemin başının üzerinde parlak bir hale vardı, yani (anneme göre) hissetmesi gereken şeyleri söylediğinde ya da söylemesi gereken şeyleri hissettiğinde ya da duyması gereken şeyleri dinlediğinde olduğundan çok daha parlak bir hale; ama salaklar, dangalaklar, hödükler, aynasızların yıpratması sonucu solgunlaşıyordu, hüzünleniyordu: Bu pırıl pırıl günde halesi iyice parıldayan annem, dirsekleri kuma gömülü yakınıyor, sorularını içinden sürgün ediyordu:

“Yarışma olsun olmasın, ya kız olursa?”

“Ya ikiz olursa?”

Babam annemin dirseklerine bakıyor ve onları neredeyse bacaklarının arasındaki o kapandan bile daha fazla arzuluyor: kuma gömülü, gelin gibi, ihtiraslı, heyecan verici dirsekler. Palmiye yapraklarından ibaret tavanın kuru kokusu: kuru bir serinlik. Hindistancevizi, mango ve Tabasco sosunda tarak. Deniz Pasifik. Baktıkça deniz daha fazla yanıyor gibi görünüyor. Thalassa, Thalassa.

Babam tekrar emmeye başlıyor annemin memelerini şekerkamışı emer gibi, nefes alıp verme ritminde: Nefes, Ares, nefes, eros, nefes, Angeles, Şehrazat, Sertifikalı Uçkur Masalcısı, İlk Romancı, zamanın sularında boğul, hecelerini suya bırak sevgilim, melaike kıçlı sevgilim (eğer ipin ucunu kaçırdıysanız, babamla annem kumsalda sevişiyorlar ve beni yaratmak üzereler) Acapulco'da. Öğle vakti çok mutluyum ve mutluluğun zamanı geçmeden önce tanrıların beşiği okyanusun kıyısında, hüzünlü insanların ülkesinde bir oğlum olsun istiyorum, hem de Meksika sırf işler kötü gitsin diye yaratılmış olsa bile.

"İsabella"; eğer kız olursa adını İsabella koyarız diye mırıldandı annem, babamın karavelasının ana direğine sarılmışken birdenbire bilinçdışı kanalına geçti, kız olabilir. Kraliçem. Kızın adını ne koyalım? İlle de erkek olmak zorunda mı? Adını İsabella koyarız, Katolik İsabella, Kaotik İsabella.

Kraliçem: bana Amerika'yı ver, küçük Angel'ine küçük bir Amerika ver. Bırak Guahanani'ne sokulayım, Meksika Körfezi'ni okşayayım, Mississippi Deltanı gıdıklayayım, Küba'nı ayaklandırayım, Daren Körfezi'ne hapsolayım.

Bana Amerika'yı ver, Angel: hadi. Martin Fierro'm, işte pampa mia'n, Veragua'nı ver bana, Maracaibo'nla gel yamacıma, Honduras'ımı al, Tabasco'nla sokul, Key West'imi öp, Vene, Vene, Venezuela. Porto'mda demir at, Riko, Büyük Amerika Timsahı'm şuracığa bırakıver, Hispaniolo'yla hissedeyim bırak, ay Santiago, ay Jardines la Reyna ayayay! Nombre de Dios:

Adını tanrı koysun, oğlum, ona bir isim ver, bir isim ver, geliyor, yolda! Milyonlarcasından biri, gümüşsü, hızlı, neşeli hergele, kabadayı, matador, milyon tane kromozomatik tabur arasından sıyrılıp çıkıyor. Ona bir isim

ver, yolda, artık onu hiçbir şey durduramaz, yüklendiği o genlerde, tanrım, bize dair her şeyi taşıyor.

“Bütün suç genlerde diyen Fernando Benítez Amca’ydı bir kere!”

“Bittabi: Homera Fagoaga Dayı da bütün suç Hegeller’de diye cevap veriyor.”

“Doğru,” diyor Fernando Amca:

Angel, Angeles, bizde ne varsa onda da var, her şey üzerine işlenmiş, ay, sevgili DNA’m, yumurtam bulacak, Angeles, spermin, Angel, tanrının ismini, tanrım, taşıyacak, nombre de Dios, Hispaniola, Kraliçem, tanrı aşkına, taşıyacak, Christ, Christ, Kris...

KRİSTOF

Şimdi birbirlerini buldular, kan, ter ve seğiren salgılar ormanında yolunu buldu bi de sabırsızlık ormanında (bir de sabırsızlık, oğlum, diye düzeltiyor Homero Dayı, elinde don Andrés Bello’nun gramer kitabı). Şimdi dışarıdayım, acı çekerek ve çektirerek bildiğim tek kalabalıktan ayrıldım: hücreler güruhum, haberci hücrelerle donanmış sevgili neslim, babamın kesesinde kendilerini sürekli olarak; ama ümitsizce yenileyerek, sabırla beklemişlerdi, gerçek büyükbabalarım ve büyük büyükbabalarım, geçici ama sahici akrabalarım, iç soyağacım, adios! Ay dios! Dışarıya fırlıyorum, koşarak, haykırarak, yeni babamın sıcak kanı ve tutuşmuş sinirleri itiyor beni, arkamda şu ana kadar tanıdıklarımı ve sevdiklerimi bırakıyorum, amé, ahimé, oh be, oh ben... Kim bilir ne zamandır babamın şehvet kuytusunda beklemekteydim; ama şimdi babam beni o iç soyağacımdan koparıyor, iç babalar, iç büyükbabalar, iç atalardan oluşan gizli soyağacımdan çok uzaklara itiliyorum, oysa *bu* adam şu anda yaptığı şeyi yapmaya karar verene kadar onların bir parçasıydım: bu kararla benim dengemi bozdu, köklerimi söküp attı, küçücük bir goncayken koparıp dışarı fışkırttı, yarımadadan sürgün etti, ben fırlatıldım, annem zina işledi, kovuldum, gerçek hayatımın ortasında başlıyorum yolculuğuma. Kimse beni tanımıyor, dışarıda şenlik var ama bilmiyorlar ki

BEN GELDİM!

milyonlarca kız ve erkek kardeşten oluşan, haha yenilmez bir ordu var

yanımda, küçük Kristof’lar bi de İsabella’lar (bir de İsabella’lar, diye öfkeyle bağırıyor, Homero Dayı) kırbaç gibi şaklıyorlar birbirlerine yapışık, babamın keyif namlusundan fırlıyorlar, sonra kara tünelin içindeki kazalara terk ediliyorlar, annemin Delaware’inde akıntıya karşı savaşıyorlar, onun tuzlu madeninde ve yermantarı savaşında, annemin Thermopelos’undaki çevik, kaygan piyadelerle savaşa tutuşuyorlar Vulva denizcileri, küçük kafalı, uzun kuyruklu. Kalabalığız, dedi Lucy, kendini ileri atıp kuyruğunu kırbaç gibi şaklatarak, pek de misafirperver olmayan salgılı kanalın engellerinden atlıyor, oysa orası benim evimin duvarları olacak ileride, bizim tuzlu özsuyumuzu kurutan o sıcak asit banyoları, salam, Salamis, döne döne çölde yolunu kaybetmiş, Luther Sapağı, transit yolda çıkış yoktur. Yalnızlık Dolambacı, ay! Etrafımda sinekler gibi ölüyorlar, çünkü pilleri bitiyor, çünkü iki kafaları ve on iki parmakları var, çünkü la cucaracha ot olmazsa yürüyemez, yolun kenarında milyonlarcası ölüyor, etrafımda, can kardeşlerim, Fred Waring ve Pennsyivanyalıları, Guy Lombardo ve peşindeki Kanada saray erkânı, Andrews Kardeşler, Hermanito Biraderler, Niagara’ya dökülen milyonlarca sperm, onlarca kardeşimin ısıya kurban gittiği o sulu Waterloo, öncü büyükbabalarımızdan ve kumsaldaki seksi çiftin haberdar olmadığı anılarımızdan kopup gittiler: savaşlar, şarkılar, isimler, zevkler, elveda; babam ve efendim olacak bu adamın mapushane kesesinden hiç çıkamadınız, diğerleri de kendini *Mamma Mia* ismiyle taçlandırmak üzere olan bu kadının salgılan, kanı ve sapkın tünelleriyle yaptıkları savaşta öldüler, yapış yapış rahim boynunun karanlık koridorlarında oradan oraya savruluyoruz, açık rahim boynundan sola dönüş yok, bir cam denizinde boğuluyorum, spermatik bir kayma ye yuvarlanma halindeyim, sadece üç beşimiz kaldı geriye, kuyruklarıyla kendilerini ileri itiyorlar, tükenmiş vaziyetteler, doğa insafsız, doğa amansız, bizim için ağlamıyor, zavallı kıvranan kardeşlerim için ve benim için, ne ben mi?

YALNIZIM SONUNDA, SONUNDA YALNIZIM

.................................Korku..............................Acı................................ ve ben tekrar yalnızım: Define Adasına ulaşmayı başaran bir tek benim: annemin yumurtası beni saklandığı yerde bekliyor. Kandan tahtının üzerinde, Angel’lerin kraliçesi; İsabella, Angeles, kollarını bana. Şampiyona açıyor, bulunduğum yere gelmek için verilen gereksiz savaşta

ölen milyonlarca kızlı erkekli asker arasında başarıya ulaşan tek kişi, sıcacık ve rahat, istekli ve hüzünlü, kendime ait bir oda istiyorum. Bir yumurtaya bir sperm. Anne, sadece bir tane kaldı. Artık p'tit Christophe köklerine iyice dolandı, artık il piccolo Christoforo kaderiyle buluştu, bırak konuşsun, dinlesin, *bilsin:* bak karşında. Atına atlayacak zamanı yok.

Bekle de gör, Angel, dedi annem babama, birbirlerini bırakıp kızgın kumlara yuvarlandıklarında, sonra tekrar kucaklaştıklarında, babam onun dirseklerini emerken ve ben de Angel'lerin İsabella'sının rahmine tek hâkim olarak yerleşirken, annem yineledi: "Bekle de gör, tam istediğin zaman dünyaya gelecek, yemin ederim sevgilim, onu tam gününe yetiştireceğim, hem nasıl, tanrım seni seviyorum, ilk karşılaştığımızdan beri, o kadar mutluydum ki bütün gece uyuyamamıştım, ne fark eder, yemin ederim sana bir oğul doğuracağım; çünkü kurallar öyle diyor, tamam, artık çocuğun kız olmasını istemiyorum, İsabella yok, sadece Kristof, yeter ki sen kulağıma her zamanki sözlerini fısıldamaya devam et:

"Meksika'da asıl mesele takınılan tavırda; güçlü erkeklere ve güçsüz kadınlara karşı takınılan tavırda."

"Gel buraya."

"Bir yere gitmedim ki."

"Yanıma gel."

"Seni bekliyordum."

Bu ikisi kızgın kumların üzerinde yatıyorlar, hayat bir düş burada, mutlu; hüzünlü insanların ama mutlu çocukların ülkesi, ama mutluluğun zamanı geçmeden *ama* bütün işlerimizin ters gittiği Meksika'da ama şimdi sadece sen ve ben, el ele tutuşmuşuz, çıplağız, bitkiniz, sırtüstü yatıyoruz, gözlerimiz güneşin altında kapalı ama benim halem sıvı yıldızlar gibi kumlara saçılmış. Gökyüzünden bir şeyler yağıyor, güneşin önünde azıcık bir bulut var, büyük, kötü yabanarısının kanatları üzerimize kapanıyor ve yukarıdan üzerimize bir şeyler yağıyor; kelebek mi? yaprak mı? kuş tüyleri mi? tropik bulutlar mı? Tahmin et bakalım.

"Bak," dedi babam, "şuradan geliyor."

“Kokla,” dedi annem. “Bok bu.”

Başlarının üzerinde, kararsız bir yarasanın titreyen kanatları gibi bir kıç çırpınıyor, beyaz ve yumuşak, güneşin vampirleri kanını emmiş: uçsuz bucaksız Meksika göklerinde uçan, mavi-turuncu çizgili bir paraşütten sarkan, Acapulco Körfezi’nin üzerine kükreyen bir deniz motoru tarafından çekilmiş olan, koyu havada gergin bir ip tarafından asılı tutulan Homero Dayımızdı bu (altmış yaşında), üzerinde sarı bir guayabera vardı, donu yoktu, Montezuma’nın göklerden kopan öcünü boşaltıyordu aşağıya, Guerrero’daki gerillalardan kaçmıştı, korkuyla titriyordu, dehşetten bağırsaktan bozulmuştu, arkasından bir pankart çekiyordu:

GÜNEŞLİ ACAPULCO’YA HOŞ GELDİNİZ

Homer, oh mére, oh mer, oh madre, oh merde tanrıların beşiği: Thalassa Thalassa.

“Şimdi ne yapacaksın?”

“Yarın yeni bir gün olacak.”

“Peki ne zaman o beklediğimiz gün olacak?”

“Oğlan mutlaka dünyaya gelmeli, tamam mı?”

“Ama çok yalnız. Dokuz ay boyunca yalnız olacak. Kiminle konuşacak.”

“Hışım ‘et’ maaplarıyla.”

“Kiminle?”

“Okuyucuyla, sadece okuyucuyla.”

HAYATA HOŞ GELDİN, KRİSTOF PALOMAR

I
Tatlı vatan

Vatan ne muazzam, ne yaman...

Ramón López Velarde
Tatlı Vatan

1

El Niño Easter Adası'ndan kopup gelir, ılık ve iç bayıltıcıdır, suyla ölümün dölü, Peru kıyılarına vurur, sıcak sarılışıyla hamsileri ve algleri öldürür, hayati ekvator nitratlarını ve fosfatlarını apartır, besin zincirini bozduğu gibi büyük balıkların üremesini de sekteye uğratır: Ağır ve terli El Niño yüzer, kıtanın duvarlarına çarpar ölü balıkları, hepsini sersemletip çürütür, suda boğulan su, okyanus kendi ölü akıntısında soluksuz kalır, sıcak okyanus soğuk okyanusu boğar, rüzgârlar delirip zıvanadan çıkar. Harami, katil El Niño California kıyılarını yerle bir eder, Avustralya ovalarını kurutur, Ekvador düzlüklerini çamurla doldurur. Dayım Fernando Benítez (seksen yaşında) Usu-macinta Nehri'ne uçarken, yitirdiği memleketine ağlıyor, tam da Homero Fagoaga Dayı'nın Acapulco göklerinde, ishalli bir korkuyla gerillalardan kaçtığı anda. Babam bu özeti yaparken ben de cansiperane rahme giden kanalda kendime tutunacak sağlam bir yer arıyorum, bir yandan da kim bilir ne kadar süreyle benim mağaram olmaya hazırlanan bu kadının içindeki boşluğa doğru ilerliyorum, onunla bu alanı paylaşmamız gerekiyor kim bilir kaç zaman (inşallah –en azından bunu yapsınlar– bana şu "zaman" kelimesinin anlamı hakkında bilgi verirler, bana öyle geliyor ki başıma gelen haltları anlayabilmek için bu kelimeyi anlamam elzem, onlarla ve onlarsız nasıl yaşayacağım, kendimin ve onların içinde ve dışında); biraz zahmet olacak ama bana ne zaman gebe kalındığını, içeride kaç "zaman" kalmam gerektiğini, günün birinde dışarı çıkıp çıkmayacağımı, çıkarsam nereye gideceğimi bana anlatmaları lazım, eğer çıkacaksam "yer", "mekân", "dünya" ne demek oluyor bilmek istiyorum, çünkü orası benim yeni evim olacak, ne de olsa artık babamın bacakları arasındaki deri ve spermden ibaret eski evimden ayrıldım (yoksa kovuldum mu demeli, beni dışarı fırlattı, alçak herif, bir anlık zevki için, haksız mıyım? Bu yaptığını nasıl bağışlayabilirim, onu nasıl bağışlayabilirim?); oysa orada gizli akrabalarımla ne kadar rahattım, büyük, mutlu bir aileydik biz ama dağıldık, dört bir yana dağıldık ve sorduğum bütün bu sorular (zaman nedir? ne kadardır? hayatımın başlangıcı hangisi? babamın erbezi mi? annemin yumurtası mı? dışarısı mı? sırf babamın keyfi yüzünden artık

anneme mi aittim? umutsuzca soruyorum: ne “zamana” kadar?); bütün güvenliğim ve huzurum kaçtı, hem de kim yüzünden: zevk düşkünü Bay Angel Palomar y Fagoaga, Esq. (yirmi dört yaşında -ama bunu zaten söylemiştik), bir yetmiş sekiz boyunda (Hışım ‘etme’aplarına betimlemeler), panter gibi sarı gözlü ama miyop (bunu biliyoruz) ve Çingene gibi esmer (bunu bilmiyorduk), bütün dünyanın huzurunda benim babam olmaya niyetleniyor ve kalkışıyor; tamam, bil ki seni seviyorum, baba, her şeye rağmen sana bayılıyorum ve şu andan itibaren seninle hayali bir suç ortaklığı içinde olacağım ve bana nerede olduğumu, nereden geldiğimi anlatacağına güveniyorum. Bir ara bana adımı söylemiştin ve zamanımı göstermiştin; demelerine bakılırsa bu benim zamanım, söyle bana hangi ülkedeyiz, neredeyiz? Benim nerede doğmamı istiyorsun? Genetik kodumun bana söyledikleri doğru mu: hiçbir yer buraya benzemezmiş? Hiçbir yerin buraya benzemeyişi ya talih ya da lanetmiş? Şu bilileri (O); bizim için yaptıklarını başka hiçbir ulusa yapmamış, tek sorunumuz zenginliğimize sahip çıkmakmış? Daha demokrasiye hazır değilmişiz? Bütün suç Tlaxcaltecalardaymış? Haklı olmasa bile Yerlinin haklı olduğunu kabul etmek zorundaymışız? Bir iki boktan İspanyol’u sallandırsak fena olmazmış? Siz aptal adamlarmışsınız, kadınları haksız yere suçlayan aptal adamlar? Dünyaya yaşamak için değil, hayal kurmak için gelmişiz? İstikbalde bir Ford görünüyormuş? Bir kriz olduğunda tek vücut olurmuşuz? Tanrı bize gazetecilik ve sinema dallarında yetenek bahşetmese de hayatta kalma konusunda bizi dâhi yapmış? Babam neden kız olmamı istemiyor? Sırf o boktan yarışma yüzünden mi? Şu küçük Kristof’lar yüzünden mi?

Annemden bir oğul (ben, sıfır yaşında) sahibi olmak istediğini söyledi; çünkü şayet Onikinci Gece rahme düşersem, biraz şansım da yaver giderse Kolombo Günü dünyaya gelebilirmişim. Annem iğne batmış gibi doğruldu, memelerini üniversite klasiğiyle kapadı. 6 Ocak’ta kumsalda hamile kalınan bir oğlan 12 Ekim’de dünyaya gelebilir miydi?

“Ya Eylül’de doğarsa?”

“Bağımsızlık Günü Yarışması’nı kazanır. Ama o, o kadar önemli değil.”

“Tabii öyle. Geçen sene 15 Eylül’de neredeydik?”

“Zocalo’da sarayın balkonuna dönmüştük yüzümüzü, görüntünün ilk kez görünüşünü izliyorduk.”

“Geçen 12 Ekim’de neredeydik; bahse girerim hatırlayamazsın?”

“Reforma’da Kolomb heykelinin önündeydik.”

“Kadını bir tahtırevanla Kolomb anıtına taşımışlardı, duyuracağı...”

“Hiç konuşmaz. Senede bir kere ağlar.”

“Haklısın.”

“Onun hakkında konuşurken sesinin tonundaki şu rezil hayranlığı bir kenara bırak. Şu üç küçük soruya cevap ver bakalım.”

“Salla gelsin.”

“Geliyor. Birinci: bebeğin adını ne koyacağız?”

“Hayrola, kafayı mı buldun? Kristof tabii ki!”

“Ya kız olursa?”

“Tamam, tamam. İsabella. Kaotik.”

“İkinci soru: bebek hangi dili konuşacak?”

“Elbette İspanyolca.”

“Ya şu yeni lehçelerden ne haber? İspangilizce, Angloñol ve dostlarımız Dört Fırlama’nın uydurduğu Angatl...”

“Şilili kız arkadaşımız Concha Toro’nun dili ve Fransız şantöz Ada Ching’in kurbağacası. Bitanem Angeles: bütün dillerin savaştığı bir arenada yaşadığımızı fark et artık.”

“Konuyu değiştirme.”

“Salla gelsin.”

“Üçüncü: oğlumuz hangi ülkede doğacak?”

“Kolay: Tatlı Vatan’da. Sen Platon okumaya devam et Angeles. Ben Ramón López Velarde okuyorum.”

“Ramón ne?”

“López Velarde, Ramón. Doğum 15 Haziran 1888, Jerez de Zacetas. Otuz üç yaşında ölmüş, taşralı kalbinin yıllanmış korusundan çıkıp, yapma, gözleri çukura kaçmış metropolisin gürültülü bekleme odasında ölmeye geldiği için... Şimdilerde olsa bir penisilin iğnesi onu önemsiz, ama o günlerde ölümcül olan enfeksiyondan kurtarabilirdi. 1921'de bir Haziran sabahı, şair Ramón öldü, ceplerindeki kâğıtlarda hiç sıfat yoktu.”

“Kime benziyordu?”

“Sanırım bana. Dediklerine bakılırsa az biraz. Esmer ten, badem gözler; ama onun bıyığı ve etli dudakları varmış.”

“Ne yazmış?”

“Vatan ne muazzam, ne yaman” dedi babam.

“Ne muazzam...” Annem lafın ortasında sustu, belli ki aklı karışmıştı. “Oğlumuz burada mı doğacak.”

Ey Vatan, O Budanmış toprakların

2

Bana gebe kalındığı gün. Don Fernando Benítez, Usumacinta Nehri’nin çizdiği sınır boyundaki Lacandonların ormanına uçuyor. Bir an gözleri bulanıyor, önsezileri ona karanlığı haber veriyor ve bir volkanın, bir köyün, bir nehrin yakınlığını tahmin etmeye çalışıyor. Onlara isim takmak istiyor, böylece onları kendi kendine ve onu Frontera Corazos havaalanına götüren helikopter pilotuna söyleyebilecek:

“Delikanlı, bana memleketimizin topraklarını buradan bir göstersene. Söyle Meksika’dan geriye ne kaldı?”

Daha yenilerde sağı solu koparılıp atılmış olan Tatlı Vatan’ın ne kadar kaldığını havadan görebilmek için pilotun yardımını istiyor. Lacandonan ormanının ötesinde Yucatán bölgesini görür gibi oluyor, bölgenin büyük bölümü federal hükümetin kontrolünden çıkarılarak Yarımada Turizm

Tröstü'nü (YTT) yaratabilmek için Club Mediterranée'ye devredilmiş, sırf sonsuz (soysuz) dış borçların faizini ödeyebilmek için; söz konusu borç, yapılan hesaplara göre, bu yıl 1.492 milyar $ olacak –Columbus'un kıtaya ayak basışının, bölünmemizin ve fethin beşinci yüzyılını kutlamak için çok uygun bir rakam. Şu anda da özel izinle CHITACAM TRÖSTÜ'NÜN (Chiapas-Tabasco-Campeche) üzerinden uçuyorlar, dış borcun tamamı ödenene kadar Beş Kızkardeş adı verilen US petrol konsorsiyumuna devredilmiş. Tabii borç sürekli büyüdüğü için yabancı şirketler daimi mülkiyet edinmiş durumdalar. O bulutun altını görmek istemiyor, kuşatılmış Veracruz'un hilali, sahilde Tampico'dan Cotzacoalcos'a ve içeride Malinche'nin eteklerine kadar anlaşılmaz bir savaşa devredilmiş topraklar, bazılarına göre bir köylü ayaklanması, kimilerine göre ABD işgali: bunlardan hangisinin doğru olduğu hangi kanalı seyrettiğinize bağlı, beyler. Esasında kimse Veracruz'la bağlantı kuramıyor, madem öyle birdenbire kimsenin Acapulco'yla da bağlantı kuramaz hale gelmesinin neresi tuhaf? Bu sırların içyüzünü anlayabilmek olanaksız. Ne diyordunuz Don Fernando? Motorun sesinden duyulmuyor. Dedim ki Veracruz'a fiilen girilmiyor; çünkü bir dizi asker omuz omuza, helikopterler, evet, bu bir helikopter Don Fernando, hayır ne dediğimi anlamıyorsunuz, uçaksavar silahları, Perote sırtlarından Tamiahua ve Catemaco göllerine kadar uzanan alana girilmesini engelliyor. Don Fernando'nun içinden, kuzey sınırındaki o tüyler ürpertici ülkeye bakmak gelmiyor hiç: Meksamerika, Meksika ve Amerika'dan bağımsız, gümrüğe tabi fabrikaları, kaçakçılık, İspangilizce, politik mültecilerin sığınağı, Pasifik kıyılarından Körfez kıyılarına kadar evrakları olmayanların açık kapısı, eski sınırdan yüz kilometre kuzeye ve yüz kilometre güneye, Sen-de-Ego'dan ve Auntyjane'den Coffeville ve Kilmoors'a kadar uzanan bir toprak: bağımsız, bunu ilan etmeye gerek bile duymamış, orada hiç kimse ne Mexico City'yi ne de Washington'u sallıyor. Don Fernando Pasifik'e bakıp Ixapa-Zihuatanejo'nun kuzeyindeki sahile ne olduğunu da anlamak istiyordu, Michoacan, Colima, Jalisco, Nayarit, Sinaloa, Sonora ve Baja California'nın kıyılan dahil bütün o sahil kesimi: neden kimse o bölgelerden konuşmuyordu, kime aittiler, neden hiç açıklama yapılmıyordu, Meksika Cumhuriyeti neden o eski bereketli boynuz kimliğinin hayaleti olmaktan öte geçemiyordu?

Daracık, iskelet gibi, kafasız bir ülke görüyordu, göğsü kuzey çöllerinde,

enfarktüslü kalbi Körfez’in bitiminde Tampico’da, göbeği Mexico City’de, irinli, hastalıklı anüsü Acapulco’da, kesilmiş dizleri Guerrero ve Oaxaca’da... Geri kalan buydu. Federal hükümet buydu, PAN’cı başbakanı ve PRI’cı mekanizması buydu, tamamen kamu sektörüne müptela olmuş mali burjuvazisi buydu (yoksa tam tersi mi? Ama artık ne fark eder), tatminsizlik ve moral çöküntüsü yüzünden dağılan ordusuna baskın çıkan polisi buydu, yeni meşrulaştırma simgeleri, Muhterem Müşfik Anaları ve Milli Yarışmalarıyla ve binlerce okunmaya değmez gazetesiyle...

Don Fernando Benítez tam helikopterin penceresinden aşağı kusacaktı ki durakladı, simetriden duyduğu gizli korku geriletmişti onu: kusmuğun üstüne nasıl kusulurdu ki?

“Guadalupe Bakiresi’ne inanıyor musun?” diye sordu pilota.

“Neye?” dedi pilot (gürültü, kulaklıklar).

“Diyorum ki ancak Kutsal Bakire’nin yeniden ortaya çıkması nevinden bir mucize Meksika’yı kurtarabilir...”

“Hayır, Mexico City’ye gitmiyoruz,” diye bağırdı pilot. “Frontera’ya gidiyoruz...”

Fernando Benítez gözlerini kapadı ve genç pilotun omzunu sıktı. “Sadece bir mucize.”

Oysa, onun için o mucize, bulutların kapadığı görüş alanının ardında, bir dağı, bir köyü, bir nehri hatırlamaktan ibaretti ve fısıltıyla yinelemeye başladı, motorun sesinin önemi yoktu artık: Nevado de Colima, Tepoztlán, Usumacinta...

Tatlı Vatan, ne muazzam, ne yaman: Kapok ağaçları korusu, nehrin gümüşlü hızı, timsah ve kaplan, maymunlar ve bitki kubbesinin altında tukanlar. Ormanın bağrından yükselen bir duman sütunu: kesilen ormanlar, yeni otoyollar, Beş Kızkardeşin sondaj çalışmaları, değiştirilmiş nehir yatağı, geçmişin çamur yığılmaları ve petrol artıklarıyla ebediyen silinmiş izleri; Yaxchilán, Planchón de las Figuras, Lacandonların ormanı... Görünmez Tatlı Vatan...

3

Şöyle bir soluklanın, ey haşmetmahengiz Okuyucular, ve babamın anneme 6 Ocak Yortusu'nda göklerden üzerlerine yağan boku temizlerken anlattığı hikâyeye kulak verin, sanırım ikisi şu ana kadar olanlardan beni haberdar etmeye çalışıyorlar, rahim ardı son durum; tabii bütün bunları küçük kafam annemin içinde ama ondan hariç yani bağımsız çalışmaya başladığında hatırlayabileceğim. Ne zamandan itibaren saygıya ve ilgiye layık olacağım? Ne zaman annemden daha önemli olacağım, ne zaman yaşamaya onun kadar benim de hakkım olacak? Soruyorum. Bütün bunlar hiç umurlarında değil. Beni meydana getirdikleri kumsaldalar ve emeklerinin başarıyla sonuçlanıp sonuçlanmadığından emin değiller, günler önce olanları hatırlıyorlar, sonra yıllar önce olanları, fırlatıldığım o nereye ve ne zamana kat be kat bir şeyler ekliyorlar. Benim "kişiliğimin" aynı anda hem esareti hem de özgürlüğü olacaklar hep, şimdi olduğu gibi.

"Neredeyiz?"

"Acapulco'da."

"Ne oluyor?"

"Homero Fagoaga'nın boklarından temizlenmek için ikimiz birlikte yüzeceğiz."

"Hayır, bizden söz etmiyorum, bizim dışımızda olup bitenlerden söz ediyorum."

Devlet Başkanı ulusa seslenerek, 1992 yeni yıl mesajını verecek, Amerika'nın keşfinin beş yüzüncü...

Acapulco'daki insanlar ne yapıyor?

Beton kasaba meydanında (heykel tümsekleriyle süslü) toplanmışlar, hoparlörlerden Devlet Başkanının söy...

Ama hoparlörlerden yayılan sözleri anlamak mümkün değil, bu yüzden de kasabalılar Don Jesús María y José Paredes'in mesajının içeriğini duyamıyorlar, oysa başkan doksanlı yıllarda bir Meksika başbakanının en önemli görevinin halefini tayin edip sonra da ölmek olduğunu söyleyerek

politik süprüntülerin tüylerini diken diken ediyor. “Artık sabık başbakanlar olmayacak, sadece adaylar olacak,” diyor esrarlı bir biçimde, böylelikle her tür yoruma çanak tutuyor: O görevden ayrıldığında ulusal Chuchema’mız ölecek mi? İntihar mı edecek? Bir şey için aday mı olacak?.. Bu sorular. Beşinci Yüzyılın birinci ayında, 1990 yılının olaylarını takiben yapılan seçimden sonra ortaya çıkan hadiselere kendi karmaşık simgelerini ekleyerek bütün ulusu meşgul ettiler. Hadiseler: PRI’ın (Devrimci Kuruluş Partisi) tekelci gücüne rağmen, dinci, sağcı PAN’ın (Ulusal Eylem Partisi) bir adayı ilk kez zafer kazandı; 1929'dan beri bütün hükümetlerin ve Senatoların gücünü kesen parti olan, güdümlü demokrasinin, ulusal birliğin, sanayileşmenin, köylü reformunun, burjuvazinin yükselişinin, Meksika mucizesinin, açılışın, reformun, köşe dönücülüğün, çöküşün, sadeliğin ahlâki yenilenmenin, bitmez tükenmez borcun, Beşinci Güneş depreminin, oligarşinin intikamının ve nihayet ’90'daki iflasın mimarı olan PRI’ya karşı kazanılmış bu zafer bir Pyrrhus zaferiydi (diyor Don Homero Fagoaga, Acapulco’nun kokuşmuş körfezine bakarak); çünkü ilk PAN başbakanı memleketi, PRI kadroları, organizasyonları ve yapılarıyla yönetmek durumundaydı, Meksika İşçi Konfederasyonu’yla, Ulusal Köylü Konfederasyonu’yla. Ulusal Halk Örgütleri Konfederasyonu’yla, bürokrasiyle, teknokrasiyle, PRI idarecileri ve memurlarıyla. Anlaşılan başka kimse yokmuş, dedi çenesinden yeşil salyalar akan Albay Nemesio İnclán (kaç yaşında olduğu belli değil), Mexico City polis emniyet müdürü, bir yandan da Aca’da Kalifırın Sahiline demir atmış olan, yüzen diskotek Korkunç Divan’ın güvertesinde bitki köklerinden mamul içkisini yudumluyordu, annesinin ölüm döşeğindeki yastığını sımsıkı kendine bastırarak. Yeni sivil güçler yaratmalıyız, tam anlamıyla sivil bir toplum yaratmalıyız diye kendi kendine mırıldandı genç ve ateşli KKAB (Kilise ve Kaynakların Aktarımı Bakanlığı) bakanı Federico Robles Chacón (otuz dokuz yaşında) Meksika başkentinin göbeğindeki sarayın balkonunda, ama önce Meksika’nın bütün korkunç simgelerini geçen yılın fişekleri gibi patlatmamız lazım. *Plus ça change*, diye mırıldandı rakibi Don Ulises López (altmış dört yaşında) VDTB (Vatanperverlik ve Dış Teşebbüsler Bakanlığı) bakanı, Los Breezes parsellerindeki çiftliğinin yücelerinden Guerrero tımarını enine boyuna inceleyerek. Daimi Bakan sıfatına sahip olduğu için ne politik bürokrasinin zirvesindeki yerini ne de (kişisel) sanayinin tahtını kimseye kaptırma tehlikesi vardı. Don Ulises ülkenin

bütün çıplak yamaçlarında görebileceğiniz o özlü söze bakıyordu, bu sözün neon ışıklarıyla Roqueta Feneri'nin üzerine yazılmasını emretmişti:

MEKSİKA VATANDAŞLARI: SANAYİLEŞİN
DAHA UZUN YAŞAMASANIZ BİLE DAHA İYİ YAŞARSINIZ

Yatağının başucuna da yine altın değerinde bir söz kakılmıştı:

SUÇ CEZASIZ KALMAZ.

Bu ülkenin nasıl bir ülke olduğunu ve kimin yönettiğini çocuğun bilmesi lazım değil mi Angeles?

"Doğru, Angeles," dedi annem alayla babamı taklit ederek, ama onun fikirlerine teslim oldu: Daha ortaya çıkıp çıkmadığı belli olmayan beni annemin rahminde yuvarlayan bu rüzgâr bize El Niño'yu gönderen Güney Amerikalıların dediği gibi, kendinden menkul.

Kabul etmem gereken kesin sonuç şu ki yumurta safhasından beri ben Kristof artı Vaziyet'im.

Annem üç soru soruyor:

Çocuk hangi ülkede doğacak?

Çocuğun adı ne olacak?

Çocuk hangi dili konuşacak?

Ama benim de sormak istediğim sorular var, seçici Okuyucular.

O çocuk ben mi olacağım?

Bunu bilebilmek için üç şey daha bilmem lazım:

Zamanım ne? Mekânım ne? Sonuncusu ve en önemlisi, vaziyetim ne, sanki dualarıma kulak kabartmış gibi anlatıp durduktan vaziyetim, ama çok derinlerden gelen o sesi duymuyorlar, ses o kadar ısrarcı ki sessizliğin kardeşi gibi, her hareketlerinde, çıkardıkları her seste vahşi geçmişlerini hatırladıkları halde atlamak üzere olan bir panterin dehşetli anısının ta kendisi olan o hareketle evin içinde sessizce kayarak bunu gizleyen kedilerin mırıltısı gibi: steril tatil merkezinin ihtiyaç duyduğu, ama üretmediği ürünleri taşıyan TIR'lar da Acapulco'ya girip çıkarken o boğuk

sesi çıkarır: etten tuvalet kâğıdına kadar, Taittinger kasalarından saç tokalarına, kâğıda kaleme, turşuya, hardaldan şaraba, kavuna; bisiklete tuğlaya kadar her şeyin New York'tan, çok uzaklardan getirilmesi gerekir ve onları getiren TIR'ların gürültüsü seslerin en beteridir; on sekiz tekerlekli bir TIR'a kim yan bakabilir, soğutuculu römorkuna, dumanı tüten dişlerine, baş döndüren yükseklerine, zehirli egzozlarına, kontrol paneline sıkıştırılmış Kutsal Bakirelerine kim yan bakabilir?

Kimse. Bugüne kadar kimse bakamazdı.

TIR filosunun başındaki, siyah deri ceketli albino çocuk durdu, TIR'dan aşağı atladı, gül rengi elini havaya kaldırdı; değirmi güneş gözlüklerinin ardından, Santa Cruz'un el konmuş halk arazilerinin yükseklerinden limana bakarak: “Bugün gitmeyeceğiz, bugün burada duracağız. Bugün orada bir şeyler oluyor. Biz buluşmayalım, tamam mı çocuklar? Bugün Aca'dan uzak duracağız.”

Havaya kaldırdığı rengi atmış eline tiksinti ve şaşkınlıkla bakıp hemen indirdi. Telaşla siyah eldivenini aradı. TIR'ın koltuğunda olduğunu görünce yukarı tırmandı, hemen eline alıp şoför koltuğuna oturdu ve eline geçirirken kontrol panelindeki ikonlara baktı: adak lambaları, Guadalupe Bakiresi, Bayan Margaret Thatcher, ufak tefek esmer annesi ve bütün Meksikalıların Anası ve doktoru olan Hanımefendinin bir fotoğrafı. Sendika patronları Bakirenin, annesinin ve Başbakanın fotoğraflarının yanına bu fotoğrafı da koymasını emretmişlerdi. İlk başta Balon Gómez fikre sinir olmuş, hatta ağzından hiç düşmeyen sakızını tükürecek raddeye gelmişti: en azından küçük kutsal mabedi kendine ait olmalıydı, PRI'ın ya da sendikanın değil! Ama sonradan Hanımefendinin fotoğrafı hoşuna gitmeye başladı, diğer üç fotoğrafa da iyi gitmişti doğrusu, hoşnutluğunun kanıtı da otoyolda geçirdiği uzun saatler boyunca vakit geçirmek için sakız çiğneyip balon patlatmasıydı; hayattan aldığı en büyük keyif buydu; Balon Gómez, steril tatil merkezine hayati erzak getirir, başka yerde üretilmiş zenginliği oradan oraya taşır, İspanyol refahının ironisinden hiç haberi yoktur; ithal, üretim dışı Santiago Yolundan, Hint altınlarından, Hapsburg hazinesinden, Texas prizlerinden, parmaklarımız arasından su gibi akıp giden hazinelerden hiç haberi yoktur, sadece simgeler vardır, sadece simgelerin devamlılığı bizimdir.

Artık SİMGE O KADIN.

Onu gördüm –dedi yanında oturan posbıyıklı iri yarı adama, adamın kucağında Carmelite rahibeleri gibi giyinmiş on üç yaşında bir kız vardı– bizim gibi biri, halkın içinden geliyor, mücevherlere ve kürklere rağmen iyi bir dost gibi. O da öyle düşünmüyor muydu?

Bıyıklı adam TIR'dan aşağı indi. "Gel Colasa. TIR şehre girmeyecek. Biz yürüyerek gidelim."

Posbıyıklı adam kapıyı hızla çarpıp albinoya bağırdı: "Sakın seni kandırmasına izin verme, koçum. O karı Babil orospusu. Ayetullah Matamoros hep doğruyu söyler."

İki parmağıyla albinoyu takdis etti, diğer eli çay renkli kızın omzunda albinoya isterse sözlerini kullanabileceğini söyledi.

Balon Gómez TIR'ı çalıştırdı ve Hanımefendinin fotoğrafının tam önünde bir balon patlattı.

Tüm Meksikalıların anası ve doktoru

4

Aynanın önünde oturuyordu: kendine baktı; gözeneklerine kadar işleyen, güçlü spot ışıklarıyla sarılmıştı. Kendini hatırlamaya zamanı yoktu. Bir yıldan fazla zamandır aynaya bakmasına izin verilmemişti.

Bir makyajcı ve kuaför timi üzerine çöreklendi. Makyaj odasına girerken beraberinde getirdiği yüzü sildiler ilk önce. O yüzü hatırlamak için elinden geleni yaptı, ama ona zaman vermediler. Eski, gerçek, asıl yüzünü hatırlaması gerçekten de imkânsızdı. Hatta asıl yüzü diye bir şey olduğundan bile şüpheliydi.

Saçlarına ondüla yaparlarken gözlerini kapadı ve az önce düşündüğü şeyi aklından sildi. O ufacık hatıra parçasını elinden kaçırmamak için kaşlarını çattığında makyajcı kız, lütfen öyle kaşlarınızı çatmayın senyora, dedi.

Bu sabah tekrar teşhire çıkarılmadan önce kendini hatırlamaya karar

vermişti; yakında buna zamanı kalmayacaktı. Aynanın karşısından alınacaktı. Tahta çıkarılışından bir yıl sonra makyaj esnasında aynaya bakmasına izin vermişlerdi. Ama o, imkânsızı başarmayı tercih etti: yani kendini bütün bu olanlardan önceki haliyle hatırlamayı. Başaramadı. ‘Şimdi’ çok güçlüydü, belleğini siliyor, onu ‘şu an’ın kıyılarına atıp bırakıyordu, sanki ‘şimdi’ onun kurtuluşu olacaktı, ruhunun ikaz ettiği gibi hapishanesi değil. Belleğin en büyük düşmanı olduğunu düşünmeye bile başlamıştı, onu geçmiş korkusuna sabitlenmiş biçimde, hiç kımıldatmadan tepesinde tutan kör ve bulanık dalganın içindeki köpekbalığıydı bellek.

Bu yüzden de aynanın karşısında esnemesi ve bu sabah teşhire çıkarılmadan önce, iki yıl boyunca Avenida de los Insurgentes’te. Kilise ve Kaynakların Aktarımı Bakanlığı’nda (KKAB) sekreterlik yapan o kızı bütün olan bitene rağmen hatırlamaya karar vermesi epeyce gayret gerektiriyordu.

O kız nasıldı?

Mesele de buydu: son iki yıl ona bir asır gibi geliyordu, hem o ince uzun, stenocu kızda kendini nasıl tanıyacaktı? Lepiska gibi, (teveccühleri) kestane rengi uzun saçlı, yüzünde biraz abartılı duran pastel makyajlı (çünkü hoş, tarçın rengi bir teni vardı), önceki işinde biriktirdiği paralarla Iron Palace’dan aldığı ve şimdi hatırlamadığı takım elbiseyi giyen bir kız.

KKAB’deki işini hatırlıyordu tabii. Bakanlıktan pek de uzak olmayan San Luis Potosí Sokağı’nda cenaze levazımatçılığı yapan Leoncito’nun kız arkadaşıydı o sıralarda. Hipodromo Parkı’ndaki Kafe Viyana’da buluşurlardı, çünkü her yerde egzozları ardına kadar açık (Amerika’da tüketici haklarının babası olan Nader Meksika’da istenmeyen kişi ilan edilmiştir, Nader Aleyhtarları Demeği ve Nader Ulusal Kalkınmanın Düşmanıdır sözü buraya aittir) yarış ederek ölü ağaçların üzerine zehir bulutları kusan dizel otobüslerden ve çöp kamyonlarından geçilmeyen o havalideki tek vaha bu parktı; birlikte kapuçino içer, Almanca isimli çikolatalı pastalar yerlerdi, hep Leoncito ısmarlardı; biraz süslensin diye, o kadar da basit görünmesin diye, onunla gurur duyabilsin diye Leoncito ona kurdeleler hediye ederdi, Eylül’de milli bayramlardan sonra ortalıkta kalan üç renkli kurdelelerden, yeşil, beyaz, kırmızı, tam düğüm yerlerinin üzerinde levazımatçının en sevdiği harfler: RIP.

“Biz, Dolores’in Gözyaşları Günü’nü kutlarken bile insanlar ölüyor, biliyorsun,” derdi Leoncito eğitici bir edayla.

Bürodakiler, o kurdeleleri takıp takıştırdığını görünce gülerlerdi tabii, ama erkek arkadaşı Leoncito’nun hoşuna gittiği müddetçe bürodakiler arkasından gülmüş gülmemiş hiç umurunda değildi; hatta ona daha fazla dikkat etmeleri hoşuna bile giderdi, bu ilginin sebebi sadece milli felaketler selini ve diğer sekreterleri düşünmekten bıkkınlık getirmeleri olsa bile. Önceleri herkes etrafta dolanıp, romantik şeylerin, filmlerin ve pembe dizilerin dedikodusunu yapardı, ama sonra birdenbire dış borçlardan, devalüasyon ve yatırımları değerlendirmekten söz eder olmuşlardı, aman tanrım; onunsa rüküş kurdelelerden başka hiçbir şeyi yoktu, RIP’nin üç renkli bayrağı ve Leoncito’nun verdiği üç beş solgun çiçekten başka hiçbir şeyi yoktu, hiçbir şeyi.

Ne kör ne de sağırdı, ne münasebet. Hâlâ diktafon kullanmayan ya da seslerini banda kaydetmekten ya da doğrudan doğruya kendilerine atfedilecek bir kanıt bırakmaktan korkan eski kafalı memurların dikte ettirdiklerini yazmak için bir büroya girdiğinde veya (*Bana bak, beni çiğneyip de nasıl patronun yanına çıkarsın* diyebilecek bir yönetici sekreter olmadığı için) imzalanması gereken mektuplarla bir bürodan diğer bir büroya geçtiğinde kulağına laflar çalınırdı. Tabii hiçbir şey anlamazdı. Her ne kadar hep aynı şeyleri söyleseler de şimşek hızıyla yerlerine yenileri gelen iktisatçı güruhlarının (politikacıların aksine iktisatçılar her kelimelerinin ölümsüzleşmesini isterlerdi) ortaya çıkardığı her parantezi, her virgülü, her yan cümleciği ölümsüzleştirmek için ter döken sekreterlerin didindiği konferans salonlarından her çıkışında, on bininci Ulusal Kalkınma Planının ne dediğini bir yerlerde bir anlayan var mı diye merak ederdi.

Ama sonra birbiri ardına iki hadise meydana geldi. Dr. Federico Robles Chacón iktisatçıların kullandığı dil yüzünden sağa sola küfürler yağdırarak bakanlığa yerleşti, on sekizinci yüzyılda Montesquieu’nün, iktisadı insan mutluluğunun bilimi olarak tanımlamasına tahammülü yoktu, neyse ki Carlyle sonradan bu lafı düzeltip, iktisada gaddar bilim, çıkışsız bilim demişti. Bir de bakanlar kuruluna sekreter seçildiği gün, başında üç renkli kurdeleleri, elinde not defteriyle. Robles Chacón’un şu sözünü duymuştu: “Mae West incik boncuk takmaz, gece yarısı Central Park’ta yürüyüş

yapmaya çıkarken de elmaslarını takıştırmaz.”

Sonra (bu olay Meksika tarihinin akışını kökünden değiştirdi) Robles Chacón, bir kadından söz etmekte olduğu için olsa gerek, farkında olmadan toplantı salonunda bir kadın var mı diye baktı. Sekreteri görür görmez lafı ağzında dondu kaldı.

İşte... biz.... petrol....

P
o
l
i
t
i
k
a
m
ı
z
ı

Sekretere dikkatle baktı, solmuş çiçeklerine, üç renkli kurdelelerine ve üzerlerinde yazan harflere; sanki Flamenko dansı yapmaya başlayacakmış gibi parmaklarını şaklattı; smokin ve siyah fiyonklu ısmarlama iskarpinler giyen ufak tefek bir adam, yakınlardaki bir odadan fırlayıp asker gibi hazırola geçti.

“Pekâlâ,” dedi Robles Chacón, “adam başına düşen gayri safı milli hasıla nedir?”

“Şey, efendim,” dedi adam titrek bir sesle, “şayet GSMH’deki artış parametresini 300 milyar peso üzerinden hesaplarsak, ihraç gelirlerinin yüzde 75’iyle ithal edilen tüketim maddeleri göz önünde bulundurulduğunda, aynı zamanda maaşların yüzde 49 oranında arttırıldığını da hesaba katarsak, bir de yüzde 150.7 civarında seyreden enflasyon yüzünden fiyatlarda yapılan ayarlamayı...”

“Tamam,” diye adamın sözünü kesti bakan, “şimdi söyle bakalım, aynı

durum Guinea-Bissau'da nasıl?.."

"... 296.8 oranını da katarsak sonuca ulaşırız," dedi adam sözlerine hiç ara vermeksizin, "öngörülen iş talebi yaklaşık iki milyon yeni iş dolayında gerçekleşecek, bu işlerin meta ve hizmet talebi üzerindeki etkisi de fazlasıyla inişli çıkışlı bir seyir izleyecektir, tabii bunun kamu harcamalarındaki açık göz önünde bulundurularak klasik parametrelere göre hesaplanan altyapı ihtiyaçlarıyla çakışacağı da..." Robles Chacón yumruğunu masaya öyle hızlı vurdu ki kalın pilot gözlükleri neredeyse burnunun üzerinden düşecekti. "Bu demektir ki, baylar, bu istatistiklerin her birinin ardında bir yalancı var. Az önce duyduklarınız arasında gizli kalmış tek bir gerçek var: Meksika ve Guinea-Bissau'da yaşayan insanların büyük çoğunluğunun *ağzına sıçılmış*."

İstatistikçi uyurgezer gibi odasına geri döndü, ama Ömür Boyu Bakan Ulises López, Vatanperverlik ve Dış Teşebbüsler Bakanı (VDTB), öfkeyle ayağa kalkıp. Dr. Robles Chacón'un eski tüfek politikası yapmak uğruna iktisat bilimini iki paralık ettiğini bilmeyen yok, dedi.

"Meksika'da bir şey var ki çok açık," diye karşılık verdi Robles Chacón ona bakmaksızın, "sistem tepemize çökmekte; ama onun yerine koyabileceğimiz yeni bir sistem yok."

"Var," dedi López, bütün varlığı kremlenmiş, kel, fırçalanmış ve kırlaşmıştı, "iktisadi ve bilimsel yeterlilik sistemimizin sekteye uğraması mümkün değil, çünkü iktisat bilimi hata kabul etmez."

Ne de olsa Profesör Horacio Flores de la Peña'nın en gözde müridi olan Robles Chacón bu lafları hiç kaale almadı. "Mezarlıklar istatistik dolu. Memnuniyetsizliği istatistikle gideremeyeceğimize göre eyleme geçmek zorundayız. Ama eyleme geçmek çok zor olduğundan, dahası gerçekten de bir şey yapmak kaosa yol açabileceğinden, bence en iyisi, eylemde bulunmak ve iktisadı kullanmak yerine; hayal gücüne ve simgelere yönelelim."

Ulises López yüksek sesle, hayalciler, ayağı yere basmayanlar, şairler filan kurul toplantılarına alındığı sürece kendisinin katılmayı düşünmediğini söyledi. Öfkeyle ağzına naneli bir Life Saver attı ve topuklarını kızgın bir Flamenko dansçısı gibi yere vurarak salonu terk etti.

Robles Chacón'un kılı bile kıpırdamadı. Tekrar sekretere baktı. Gözlüklerini burnunun ucuna indirdi. Parmağıyla sekreteri gösterdi, kız hiç böyle titrememişti korkudan; sadece genç zıpçıktı Dr. Robles'in küstahlığı karşısında, bütün o tecrübesiyle ve yaşının verdiği olgunlukla dikilen Süperbakan Ulises López'in tanrısal cesareti karşısında ürpermişti az önce, bu yüzden de bakanın aniden yükselen sesini duyunca elinden defteriyle kalemini düşürdü: "Şu kıza bakın. Görüyor musunuz? Ne görüyorsunuz? Zavallı bir sekreter. Peder Juan de Zumarraga'nın dört yüz yıl önce gördüğü şeyi görüyorum ben. Küçük bir Meksikalı bakire."

Kız kızardı. "Beyefendi, korkarım ne dediğinizi bilmiyorsunuz."

Ama bakan ayağa kalkmıştı bile, esmer, tetikte, gergin, ince, bir nevi bürokratik Danton: otuz dokuz yaşında. Başkan Jesús Maria y José Paredes'in (elli beş yaşında) kabinesindeki en genç bakan, kabineye nutuklar çekerken öyle inançlı ki, fikri mikri olmasa da kolektiviteye hizmet etmiş olan sistem uğruna kendi kişisel fikirlerini yok sayıyor. Bütün felaketleri önceden bilmişti: bir borcun faizini ödeyebilmek için birbiri ardına alınan borçlar ve bu yeni borçlar yüzünden bir türlü ödenemeyen esas borç; birbiri ardı sıra gelen devalüasyonlar, diğer borçları ödeyebilmek için kötüye giden dünya pazarına ihraç edilen tarım ürünleri; artan nüfusu besleyecek gıda maddeleri ithal edebilecek dövizin bulunamaması; enflasyonu Brezilya, Arjantin, Mavi Melek düzeyine getirecek ölçüde para basılması; baskılar, parçalanmalar ve nihayet –bitkin bir halde sandalyesine çöktü– bir şeyleri kurtarma gerekliliği, artık ne olursa.

"Demokrasisi olmayan bir Weimar mı yoksa simgeleri olan bir ütopya mı olacağız?"

Robles Chacón dini bir konuşma yapar gibi bir an sessiz kaldı. Sekreter gerçekten de haç çıkarıp gözlerini kapadığını zannetmişti. Ama bakan bir kükremeyle sessizliği bozdu, tekrar onu işaret ediyordu, tanrım sanki binlerce kere onu işaret ediyordu, oysa o ne kadar da ağırbaşlıydı Iron Palace'dan aldığı takımın içinde, başında cenaze levazımatçısı erkek arkadaşının hediye ettiği...

"Tekrar ediyorum: ona bakın. Şu kıza bir bakın."

"Bana mı? Bana mı efendim? Neden bana baksınlar ki?"

“Ne görüyorsunuz sayın bakanlar? Zahmet etmeyin. Sekreterin biri diyeceksiniz, biliyorum. Ama şu örgülerine bir bakın, şu üç renkli kurdelelere. Üzerlerinde ne yazıyor sizce? Biliyorum siz körler orada sadece RIP harflerini görüyorsunuz. Ama ben, iftiraya uğrasam bile, orada PRI harflerini görüyorum.”

Derin bir nefes aldı. “Başlangıç olarak onu büronun kraliçesi yapacağız. Acele etmeden, ama dur durak da bilmeden işe koyulmak zorundayız. Ama şunu unutmayın. Bu ülkede önemi olan tek şey, iktidarın simgesel olarak meşrulaştırılmasıdır.”

O andan sonra kızı hiç rahat bırakmadılar. Büroda cenaze kurdelelerinin yerine parti kurdeleleri taktılar, onu bir Mercedes’e bindirip Pedregal semtinde, etrafı duvarlarla çevrili yeni bir eve götürdüler, unutuşun evi, dedi kendi kendine; çünkü orada hiçbir şey hatırlamamıştı, hiçbir şey istememişti ve dokunduğu her şeyi unutmuştu: beyaz duvarlar, yerlerine monte edilmiş, duvarlar gibi beyaz mobilyalar, sanki onu bir yumurtanın içine koymuşlar gibi, unutmak için yapılmış bir ev, evet, Leoncito’yu Empalme Escobedo’ya tabut satmaya yollamışlardı, onu bir daha hiç görmedi, kızı El Pedregal’deki bu beyaz kabuğun içinde yok etmişlerdi, kimseyi görmesine, kimseyle konuşmasına izin vermiyorlardı, sadece bütün eve döşenmiş hoparlörlerden bütün gün bolero dinletiyorlardı, banyoda hatta yastığının altında bile bolerolar çalıyordu, böylece tek hâkimin kendisi olduğunu, bu maçolar dünyasında kimsenin hükmü altında olmadığını içine sindirecekti, sadece bolerolarda kadınlar kazanıyordu, cezalandırıyorlardı, acı veriyorlardı, hükmediyorlardı ve küçük annesinden küçük Bakiresine, küçük orospusuna geçen mızmız maçonun hakkından geliyorlardı, işi bilen biri bütün bunları boleroda bulabilirdi, böylece alttan alta, hoparlörler sayesinde, gece gündüz, sanki kapalı tutulmasını telafi etmek ister gibi doğrudan doğruya bilinçaltına gönderilmişti mesaj; adamın biri şöhretin, aşkın ve güvenliğin romantik cennetinin o ulaşılamaz yücelerinden, kadınların güçlü, erkeklerin güçsüz olduğu o yerden ona şarkılar söylemişti:

Tek *suçlusu* sensin
Bunca *üzülüp*
Kederlenmemin....

ve dışarıda ne olup bittiğinden habersiz, bir yıl üç ay süren bu yalnızlık

küründen sonra sıra berber, makyajcı, modacı, terzi ve şapkacı ordusuna geldi, her yeri işgal ettiler, evi modellerle, top top kumaşlarla, krep bulutlarıyla, içleri payetler, platin rengi peruklar ve yılan derisi kalça yastıkları dolu sandıklarla donattılar.

Günün birinde hepsi çekip gitti. Sonra Robles Chacón şürekâsıyla geldi. Şaşkınlık içinde ona baktılar. Ama o onlardan daha şaşkın vaziyetteydi. Neye bakıyorlardı ki?

Kendisini görmesine izin vermemişlerdi. Bakan, onun şu anda aynaya ihtiyacı olmadığını söylemişti, sonradan aynalara alışırdı, yavaş yavaş; El Pedregal'deki körlük malikânesinde aynanın yeri yoktu, sadece bolerolar vardı orada. Kendisini sadece diğerlerinin şaşkınlığında görebiliyordu, Robles Chacón'n o her zamanki enerjik laflarının ötesinde berisinde.

"Beyler; ulusal kriz büyüdükçe geçici çözümlere rağbet etmememiz gerektiği iyice ortaya çıkıyor. Meksika kendini kurtarmayı hep başarmıştır, çünkü her şeyi nasıl kurumlaştıracağını hep bilmiştir; hatta, ne yazık, kötü yönlerini bile. Zavallı Arjantin bunu bile becerememiştir; kötü yönleri bile kaotik ve anlamsızdır. Burası öyle değil. Artık bunun farkındayız. Eskiden, halkın morali düşükken, imparatorlar onlara ekmek dağıtır, sirkler tertip ederlermiş. Bu aralarda, tam da hoşnutsuzluğun iyice arttığı sıralarda meydana gelen iki münferit hadise ekmek olmasa da sirk yerine geçti: bir Papanın ziyareti, bir de gringolarla savaş. En kalın kafalı agnostik bile Wojtyla'nin art arda yaptığı ziyaretlerin halk arasında coşku yaratmakla kalmayıp –bu da gösterir ki pragmatik Marksistler olma konusunda kimse bizimle boy ölçüşemez, hem Polonya'dan gelse bile afyon afyondur– beklenmedik ticari olanaklara da yol açmıştır: Şapkalar, balonlar, plaj havluları, şezlonglar, şişeler, plaklar ve özel TV programlan. Ama hoşnutsuzluk yayılıyor ve Papa'yı bütün yıl burada tutsak bile ufukta bir çözüm gözükmüyor. Amerika'yla yapılan savaşa gelince, onu da iyice kızıştırdık, bütün Veracruz eyaleti Huamantla ve Apzaco'ya kadar sızmış olan Denizci birliklerinin işgali altında. Tamam tamam biliyorum: Meksika'da Amerikan karşıtlığını belli bir düzeye indirmek ve yönlendirmek için bu işi gringolarla birlikte tezgâhladığımızı hatırlatmanıza gerek yok. Bazı densizler de Denizcileri Veracruz'daki bir köylü ayaklanmasını bastırmak için davet ettiğimizi ima ediyorlar. Bu doğru

olsaydı bütün amaçlarımıza ulaşmış olurduk. O muharebeler bir şişe maden suyu kadar sert değil; öğretmenim Flores de la Peña böyle derdi. Beyler, size daha iyi bir şey öneriyorum: sadece bize ait bir kurum. Bir büyücü. Bir efsuncu. Faidrlerin hemşiresi:

(yatak odasının kapısını açtılar ve birisi zavallıcığı dışarı itti)

helikopterle gezen bir Doña Bárbara

(birisi onu elinden tutup beyaz, kör edici, son derece pahalı akrilik merdivene götürdü)

ulusal meşruluğun boş küpünü dolduracak bir kadın: Meksika'ya yeni bir Ana.

(sonra onu bir başına bıraktılar, dönen merdivenin tepesinden dipsiz bir koyağa düşüyormuş gibi hissetti kendini, onu kurtarmaya uzanacak kardeşçe bir el yoktu)

Tarihi bir Anaydı Azize Coatlicue, eteği yılankavi

(ama kendini kontrol etmeyi başardı, gözlerini kapadı, kirpiklerinde o kadar çok rimel vardı ki gözlerini tekrar açamayacağını düşündü, gözkapaklarının, kirpiklerinin üzerine o kadar çok far sürmüşlerdi ki)

Azize Malinche saflıktan uzak bir Anaydı, fatih Cortés'in, ilk Meksikalıyı doğuran o ilk düzülmüş anayı yaratan orospu çocuğunun hain sevgilisi

(indiği her basamakta memeleri biraz daha hopluyordu: iğneyle şişirilmiş silikonlu göğüsler; şimdiki gibi sımsıkı bağlanmış, yükseltilmiş, bir elmas gerdanlığın şelalesi altında oraya çıkarılmış olsalar bile şimdi hopladıkları gibi bu ritimde, böyle dengeli hoplayabilmeleri için, ameliyatla değiştirilmiş göğüsler)

Guadalupe Azizesi saf bir Anaydı, alçakgönüllü Yerlinin kurtarıcısı: Babil'den Beytüllahm'a kadar anında hazır ettiği bir buket gülle, Neskaranfillerle gezen azizemiz, beyler: işte küçük kutsal anamız (bir yıl üç ay onu eğitmişlerdi, kalçalarını savur kızım, kıçını salla yavrum, şimdi kaptın şekerim. Havana dalgakıranı gibi bük belini, unutma, senin kozun kıçın, şırfıntı)

Azize la Adelita isyancı bir Anaydı, tatlı Clement müridi, devrimin vaftiz anası, perikızı

(korseli, balinli, kıvırtık, sadece kendi bildiği sırlarla dolu, göbek deliğine kimsenin göremeyeceği bir zümrüt taşı yerleştirilmişti, bacaklarının arasında beyaz bir çıkıntı ve kıvırcık bir köpük vardı, o sarkık, gevşek tahta bezi yerine; orasına bile boya ve perma yapmışlardı, vajinası altınla işlenmiş ve köpekbalığının dişleri gibi sivriltilmiş iki düzine elmasla bezenmişti, herkese kapalı olan girişi koruyan Macar süvarileri gibi; cazibesinin nefreti umut diye vaat etmesinden kaynaklanacağını söylemişlerdi ona; gerçek olmadığını, yapma olduğunu, değerli taşlardan yapıldığını, kırk kıratlık katotlardan mamul bir Frankeştayn olduğunu düşünmesi gerekiyordu: içine girmeye kalkan olursa, yavrum, yanar, parçalanır, lime lime olur)

ve gizli kalmış Analar, imgeleri sayesinde varolduğumuz, ama asla dokunamayacağımız kadınlar: film yıldızları, adam yiyen kadınlar, vampir kadınlar, o uçsuz bucaksız ergenlik rüyalarımızın büyük rumbacıları ve egzotik dansçıları, Ninon Sevilla, Mapy Cortés, Marie Antoinette Pons, Dinah, Rosa la Más Hermosa, İris Çaçaçacón

(ama yalınayak, asla ayakkabı giymeyeceği söylenmişti ona, acizlerin Meryem'i gibi hep yalınayak dolaşacaktı, Yerli hamallar ve köleler gibi, Kutsal Ana, kendine bir bak, bir şiir gibi çıplak: aralarına sen dönmeyeceksin, köle ayakların dönecek, insanlar ayaklarını sevecek; çünkü onlar. Anacığım, beni, kayıp evladını bulmak için toprakta, suda ve rüzgârda yürüyüp durdular, Mamacita, topukların bu dünyanın uçan dansları için değil; çarmıhlara tırmanmak için yaratılmış, çıplak ayakların, dikenli bir yolda kanayan ayakların. Anacığım, bük belini, daha fazla devam edemeyeceğim, ama sakın ayakkabı giyme: oğullarını düşün, Ödipa, Ödipabuç, Kayıp Evlatlar)

ve son derece gizli Analar, mastürbasyon düşlerimizin gringaları, Lana, Marilyn, Ava ama hepsinden ziyade bayan meme, kasabanın en mükemmeli Mae West, Big Apple'dan, iyiyi oynadığında iyiydi ama kötüyü oynadığında daha da iyiydi. Doğulu Ana, o muhteşem gelin telin beyaz teninde, gizli derinliklerinde kaybolmuş; seni düzmek. Batının üvey annesi, güvensizlik ve itaat dolu bütün o geçmişin intikamını almak demek. Beyaz

Göt, gel bakalım Kara Sikine, hadi, osur, ben de batıyım, doğuyum, doğrulayım, sana yollayayım sarışın, senin darına. Babam öyle diyor

(ah o dudaklar, kırmızı saten bir divan gibi, evet senyora, onları göstereceksin; sonunda ona kızım demekten vazgeçmişlerdi, sadece senyora diyorlardı: balkona çık senyora, ayaklarına bakmadan beyaz akrilik merdiveni in, kimseyi görmesen de el salla, senyora)

bütün kadınların üzerinde, beyler, sonunda bazılarının usandırıcı tatlılığından, bazılarının gece yarattığı terörden, bir kısmının aşılmaz mesafesinden, diğer bir kısmının da tanıdık ve samimi küçümsemelerinden kurtulduk sonunda, işte son meşrulaştırmamız, büyük ödülümüz, Meksika'daki iktidarın kaynağı, maşist üstünlüğümüzün üstün nitelikli binası çocuklar,

Mae West, Coatlicue ve Guadalupe Azizesinin mükemmel bir karışımı.
Bir simge.
Şimdiye kadar icat edilmiş en büyük insan simge:
ANA,
Biyolojiye ruh veren o güzel isim,
doğayı aşkın kılan
seksi tarih yapan:
KUTSAL ANAMIZ!!!
Bakan elini, son basamağa gelmiş olan, inanılmaz görüntüye uzattı:
BEYLER: KARŞINIZDA AZİZE ANADOK.

Kadının elini bıraktı, yorulmuştu, sönük bir Jüpiter, değersiz bir Pygmalion, en sakin sesiyle bürokrasinin gebe olduğu şeyi sonunda yarattığını söyledi. Anadok, sistemin sırrının sistemin sırrı olduğunu kanıtlayacaktı. Şimdi önemli olan beyler, harekete geçirdiğimiz şeyi canlı tutmak.

"İşte size hediyem, beyler."

Bakanı bir daha hiç görmedi. Bir ara ona âşık olduğunu bile düşünmüştü. Ne salaklık. Onu kara camlı gümüşi Mercedes'ine oturtmuşlar; motosikletler eşliğinde Ulusal Saray'a götürmüşler, asansörle yukarı, oradan da balkona çıkarmışlardı; ne yapacağını biliyordu, ağlayacak,

teşekkür edecek, el sallayacak, insanlar onu selamlıyormuş ve onunla birlikte ağlıyormuş gibi davranacaktı ve onlar, Mexico City'nin kitleleri, bu ateş şatoları, bandolar, havai fişekler, sönmüş yıldızlar ve altın yağmurları gününde, ulusal bayramlarını, 15 Eylüllerini, iyiden iyiye gözden düşmüş bir başbakan ya da kurtarıcıyla değil; onunla, değerinden asla bir şey kaybedemeyecek o anayla, köle ayaklı, ayakları çocuklarını arayan, ideal ayaklı o anayla özdeşleştireceklerdi.

Kristof Palomar adlı çocuğa çok sesli gebe kalınışı hikâyesinin ve onun okyanusvari bir yumurtanın etrafındaki seyahatlerinin meydana geldiği 1992 Azize Yılını gören hangi Meksikalı, annem ve babamın Kristof Yarışması'nı kazanabilmek için beni 12 Ekim'de doğurmayı planlarken hatırladıkları ulusal kaderimizin o kritik anını unutabilir ki, çünkü O olmasa yarışma da olmazdı: tekrar ediyorum, altın yağmuru gecesi Sarayın orta balkonuna bir spotun çevrildiği o anı kim unutabilir, 15 Eylül 1991 gecesi Meksika'nın o emsalsiz boynuzu süzülen bir roketin kıvılcımlarına ve bir ışık kalesine dönüşmüşken spotun Başkan Jesús Maria y José Paredes'ten, ailesinden, kabinesinden, gorillerinden geçip bir an kararsızlıkla titrediği, sonra arzularının nesnesi gibi beyaz, beyaza batmış olan O'nun üzerinde durduğu anı kim unutabilir?

Dağ gibi platin rengi bukleleri ve Ay'dan daha beyaz yüzüyle (Robles Chacón da o aya bakıyordu, ama bunu *kendisi* yaratmıştı; nasıl da bakıyorlardı ona. Bütün Meksikalıların Anası ve Doktoru Azizemizin evlatları), payetli eteğinin yeşil, sürüngen pulları parıldıyordu, küçük, tombul ayakları beyaz ve çıplaktı, bakın nasıl da bir hayalet gibi insanları yukarı doğru yükseldiğine inandırıyordu, bakır tırabzanın üzerinde havalanıp küçük, çıplak ayak parmacıklarını gösteriyordu, Azizemiz, küçük, çıplak ayak parmacıkları büyük bir incelikle bir boğanın boynuzlarına yerleşmişti; sistemin devamı uğruna bütün bunlara razı olan Başkanı kim takardı; kim takardı Robles Chacón'un rakibi ve onca yenilgiden sonra her türlü üçkâğıdı açmaya hazır Süperbakan Ulises López'in öfkesini, onca yenilgi, kim takardı asık suratlı emniyet müdürü Albay Nemesio İnclán'ı, imajına sahip çıkmaktaki azmi yüzünden geceleyin on birde bile kara gözlüklerini çıkarmasa da, ağzının kenarından o yeşil salya durmadan aksa da kimin umurunda, o ilahi hayal, analarımızın ve sevgililerimizin o incelikli özeti, milyonlarca Meksikalının başları

üzerinde ülke bayrağını sallayıp haykırıyordu. Beyler, görmüyor musunuz? Hiç nutuk atmadı, kahramanlardan söz etmedi, İspanyolları lanetlemedi, bunlarla işi yoktu onun! Eğer iş Dolores'in Çığlığını atmaksa, Anadok tastamam ilk *Çığlığını* attı, sanki huşu içinde ona bakan kitleyi doğuruyormuş gibi, öyle bir *Çığlık* ki katedralin çanlarını çatlattı, Sagrario Metropolitano'daki taştan topları devirdi; üç renk bayraklı, pamuk helvalı, petrol iskelesi şeklinde lolipoplu milyonlarca insanın her birini, hepsini *Onun* doğurduğuna inandırdı, artık bu törenin bir anlamı vardı, nihayet Dolores'in Çığlığı'nın ne demek olduğunu anlamışlardı: bu demek ki annemiz sancı çeke çeke bizi doğuruyor, orospunun oğulları! Yine de o kadar yırtıcı bir çığlık olmasına rağmen çok melodikti, çok şefkatli, öyle tatlıydı ki kadife bir akşam vakti Adelina Ladin'in, Amparo Montes'in. Aguila Kardeşlerin söylediği bolerolara benziyordu.

Annemle babam birlikte gitmişlerdi. Babam öyle lopezvelardvariydi ki hınçlı ve soğuk bir aşkla bağırmıştı, bundan böyle tarihimizin merkezinde yer alacak bu şahsiyete:

"Meksika Vadisinin Tutsağı! Neye bulaştığının farkında bile değilsin!"

Robles Chacón kendi yarattığı bu kadına sistemin merkezi sinir merkezinden biraz uzaktaki bir balkondan bakıyordu. Bir Anadok'a, bir halka baktı; çoğul düşmanına. Kendi ailesini düşündü. Babası Federico Robles'i hiç görmemişti, iflas etmiş bir banker olan babası oğlu doğmadan önce ölmüştü. Annesi de oğlunu hiç görememişti: Hortensia Chacón kördü. Şimdi *o*, bütün Meksika'ya, *herkesin* görebileceği ve *herkesi* gören bir Ana veriyordu. Artık *herkesin anasının babasıydı*.

Ananın her yaptığı bağışlanacaktı, en önemli nokta buydu. *Kendilerinin* sahip olmadığı şeyleri onda görmek insanları mutlu edecekti: Onun zenginlerin sahip olduğu şeylere sahip olmaya hakkı vardı; çünkü bir zamanlar KKAB'de sekreterlik yapmıştı, bir cenaze levazımatçısının kız arkadaşıydı. Manzanero ve Agustín Lara'nın yazdığı bütün boleroları ezbere biliyordu, öyle ki kendi düzenlediği yarışmalardan birini kazanabilirdi, o ünlü (müstakbel) Anadok Ulusal Yarışmalarından birini.

İtiraflarda bulunacaktı kuşkusuz ve bir tür yüceltim mekanizmasıyla sistemi, sistemin bütün o çürümüşlüğünü arıtacaktı: lükse, israfa, gösterişe

olan meylini itiraf edecekti; o söz konusu olduğunda bütün bunlar, hatta daha da fazlası affedilecekti, ama başkaları söz konusu olduğunda değil; başkalarında kötülük gibi görünen ona gelince samimiyet olacaktı, popülerlik, hayranlık, ana hakkı olacaktı.

Yaratıcısı hayretle onu izliyordu, kabarık, platin rengi saçlan, elmaslarla kaplı dekoltesi, göğsünün üzerinde kavuşan fişeklikleri, boncuklu kemeri, yılan derisi jüponu, çıplak ayaklan, her tarafı Ay gibi bembeyaz, neden olduğu çığlıklara karşılık veriyor, kitlelerden bir saniye önce titremeye ve ağlamaya başlıyor, ama kendisini onların ağlattığına ve titrettiğine inandırıyor onları; onun böyle tahta çıkışını, devrimsiz, yeni umutlarla elli, belki yüz yıl politik meşruluğu tek başına garantilediğini görünce, veda kabilinden ona diğerlerinin günahının kendi açgözlülüklerini tatmin etmek için bütün ulusu mahvetmek olduğunu söylemek istiyor; oysa o onların yaptığı şeylerin aynısını yapsa da ister istemez...

“Açgözlülükten arta kalan tek şey acıdır, kızım.”

Hemen kendi lafım düzeltti: “Affedersiniz... senyora.”

Sonra havai fişekler gecenin mesajını yazdı:

HALKTAN BAŞKA KİMSENİN OLMAYACAK O

Bu yüzden aynanın karşısında esnedi bu sabah ve berberi ona, hayatım amını büzme dediğinde ayağa kalktı; dışarıda yalınayak yürümenin acısını evde apartman topuklu ayakkabılar giyerek çıkardığı için boyu iyice uzun görünüyordu; küstah, fırlama şıllığın suratına bir tokat aşketti, senyora! senyora! Doğru burada senyora benim, sen de benim küçük hizmetçimsin, küçük kancığım, evet senyora, pardon senyora; artık kendisini bütün bunlar olmadan önceki haliyle hatırlayabiliyordu, çünkü bunu yapmak için bir nedeni ve gücü vardı: Bakan Federico Robles Chacón, yaratıcısı, işkencecisi, tutkusu, Anadok, And Dağları’nın tepesine tünemiş bir lama gibi tükürmeye başladı, sonunda bakmasına izin verilen aynalara tükürüyordu, ama bir oğul doğurmasını yasaklamışlardı, şu boktan küçük Kristof’lar yarışmasını ilan ettiğinde anlamıştı bunu, köpekbalığı dişleri gibi sivriltilmiş elmaslarla sonsuza kadar kapamışlardı onu, sonsuza kadar Bakireliğe mahkûm etmişlerdi, Meryem’den bile istenmemişti bu kadar fazlası, Meryem’in çocuk doğurmasına izin verilmişti, ama Anadok’a izin

yoktu, Meryem bekâretini kaybetmişti; ama Anadok yeniden kazanmıştı, Anadok'un bir oğlu olmayacaktı; ama Cumhuriyetin Oğlunu ilan edecekti, 12 Ekim'de doğacak ve Meksikalı Kristof'lar hanedanının, sömürgeleştirilmiş sömürgecilerin başını çekecek o iğrenç çocuk, artık seçime gerek kalmayacak, baş ağrısı yok, seçilmiş halefler, tekrar seçilmemeler yok, hanedanla hepsi bitecek, dâhi Federico Robles Chacón; Anadok ise öfkeden patlamak üzere, kimliğini gösteren bütün aynalara saldırıyor, elleri yansımalardan yapış yapış, yığıntı halindeki ikonografisinin gelgeç portreleri üzerine kendi salyasını bulaştırıyor parmaklan, bir bolero tarafından tuzağa düşürülüp düşünmeye başlıyor, her şeye rağmen vardı, birini seviyordu, biri onu seviyordu, sevgilisi kulağına Lucho Gatica'nın sesiyle söylenen sözleri fısıldıyordu:

Tatlı bir huzursuzluk
Ve acı bir uyanış
Hayatıma getirdiğin

her şey her zamanki gibiydi, tek mesele güçlü erkekler ve güçsüz kadınlarla nasıl başa çıkacağını bilmekti, tuvalet masasının aynalarını paramparça ederken berberleri korkuyla kaçışıyorlardı ve o, kanlı, bereli elleri yılana benzeyen eteğinin üzerinde, şalının küçük ponponlarında ve pudralı, tüyleri yolunmuş yüzünde, müşfik boleroya acılı bir boleroyla karşılık veriyordu, cam, cıva ve kan harabesinin orta yerinde kendi söylediği bir boleroyla:

Geçip gittin yanımdan
Bir kez bile bakmadan

ah, sevgilim, sevgilim, dön de bir bak bana, sevgilim, tatlılığını eksik etme, benim bak sevdiğin kız, öteki yarın, bırak gölgeni paylaşayım, sevgilim, ona âşıktı, ne salaklık, görünürdeki onca gücüne rağmen gerçekte hiç gücü yoktu, aynalara tükürüyordu ve Homero Fagoaga Dayı aynanın arkasından ona bakıyordu, Anadok'u kendini pudralarken ve gövdesinin malum bölgelerini kıvırcıklaştırırken izlemek isteyenleri makul ve münasip bir miktar (MMM) karşılığında içeri sokan berberlerin hazırladıkları o özel odacığa gizlice girebilmek için onlara rüşvet olarak Tumbledown Kumsalı'ndan arsalar vermişti; Meksika Azizesi'nin And Dağları'na özgü o tükürükleri Homero Dayı'nın yüreğini hoplattı, kendini aşağılanmış hissediyordu; ama temizdi, garip bir biçimde Anadok'un tam sağ yanağının

ortasına bir tükürük yapıştırmasını istiyordu, yayımlanmamış, gizli, son derece mahrem ve sıcak bir hazla boşaldı Don Homero; aynı zamanda bütün bu sahnenin *mü*sebbibi olan, bu tutkuların uğruna heba edildiği adama karşı da ufak ama gitgide büyüyen bir nefret besliyordu: kendisi için değildi bütün bunlar, Homero Fagoaga için değil, başka bir adam içindi, iğrenç, nefret edilen Federico Robles Chacón için!

Ayna gibi yollarda

5

İki Devlet Bakanının arasındaki rekabet (Don Fernando Benítez Amca'nın anlattığı üzre) 19 Eylül 1985'teki cehennemi depreme dayanıyordu, amcamız bu tarihi birbirinden kederli iki sebepten dolayı hatırlıyordu. Önce bütün herkesi etkileyen deprem meydana gelmişti, sonra da sıcağı sıcağına Meksika'dan çok uzaktan (Siena'dan) İtalo Calvino'nun ölüm haberi gelmişti, bu büyük İtalyan yazarına göre Dünya, Ay'a o kadar yakındı ki hepimiz bir kanoya binip oraya gidebilir ve Diana'nın sütünü içebilirdik. Bu acıyı binlerce okuyucuyla paylaşıyordu; ama Coyoacân'daki evinin koruyucu duvarları arkasında. Don Fernando fiziksel bir felaketle şaşkına dönen milyonlarca insanın acısını da paylaşıyordu. Benítez'e göre bu felaketle şehrin imgesi şehrin kaderi olmuştu. Her an kendimi biraz daha bağlanmış hissettiğim babam da gelecek nesiller için bu sözü tekrarladı:

"Artık şehrin imgesi kaderidir."

Korkunç depremin merkez üssü olan Acapulco'nun hasar görmemiş olması babamı epeyce afallatmıştı. Babam Mexico City'nin evladıydı, onun tarihinin, o inanılmaz ayakta kalma kapasitesinin evladı şehir yakılmıştı, yağmalanmıştı, savaşlara ve işgallere kurban gitmişti New York ya da Los Angeles'in işini yirmi dört saatte bitirecek salgınlara ve kıtlıklara maruz kalmıştı; Mexico City öyle bir şehirdi ki ezelden beri kimse zamanın sonunun geldiğinin, Beşinci Güneşin alev alev yandığının ve dünyayı sarsa sarsa parçaladığının farkına varmamıştı. Babama göre şehrin çektiği acıya ve gösterdiği direnişe ancak savaşta yerle bir olan Japonya ve Avrupa şehirlerinde rastlanabilirdi; New York'un ya da Los Angeles'in

bombalandığını, yiyeceksiz kaldığını, bir düşman ordusu tarafından işgal edildiğini, bir gerilla ayaklanması yüzünden kuşatma altına alındığını görmeyi çok isterdi. Bir hafta bile dayanamazlardı.

Çocukluğundan beri olduğu gibi, on altı yaşına rastlayan deprem sırasında da büyükbabası Don Rigoberto Palomar ve büyükannesi Doña Susana Rentería’nın yanında oturuyordu ve en çok hasar gören bölge olan Calle Génova’daki küçük ev mucize eseri hasarsız kurtulmuştu, bütün eski yapıların ayakta durduğunu görmek babamı şaşırtmıştı: Aztek piramitleri, barok saraylar, İspanyol sömürge binaları; sadece daha fazla parayı cebe indirebilmek için alelacele yapılan yeni binalar çökmüştü istisnasız, her kırık pencerede, her kırılmış kirişte alaycı bir açıklık vardı. O felaketin sabahında babam dehşet içinde etrafta dolaşıyordu: plastik sarayların, karton şatoların çöküşünü gördü, çelik akordeonlar, iskambilden evler.

Genç babam. Paseo de la Reforma’nın kaynayan kaldırımında topukları üzerinde döndü; ne yapacağını bilemiyordu, ama bir şey yapması gerektiğini biliyordu, kimisi kendi yaşlarında kimisi daha büyük, ama hepsi genç bir kamyon dolusu oğlan yanından geçti, topraktan gelen uğultuyu ve peş peşe çöken binaların seslerini bastırıyordu çığlıkları; pilot gözlükleri takan ve bej rengi ceket giyen genç, esmer bir adam ona elini uzattı ve Angel, babam, o güçlü eli tutarak kamyona atladı: hastaneye gidiyorlardı, en berbat yıkıntıya, merak etme Fede, annene bir şey olmamıştır, dedi başka bir çocuk, kolunu bu ilk yardım ekibinin liderinin omzuna attı, tek ekip onlar değildi ve o sabah Reforma’da, Ejido’da, Juârez’de hızla giderlerken, başka kamyonlar, pikaplar, karavanlar ve arabalar da genç adamlarla doluydu, kazmalı, kürekli, eline geçirdiğini kapıp gelmiş adamlar ya da çıplak elleriyle gelmiş adamlar. Yırtıcı ve berrak bir hayatta kalma dürtüsüyle bir araya gelmişlerdi kendiliklerinden, felaketten yarım saat, bir saat, iki saat sonra bir anda şehirde açılan bir yelpaze gibi. Babam, Angel etrafındakilerin gözlerine baktı. Kendisi gibi onları da kimse örgütlememişti, kendi kendilerine örgütlenmişlerdi ve ne yapmaları gerektiğini gayet iyi biliyorlardı, bir hükümetin, partinin ya da liderin onlara talimat vermesine gerek yoktu. “Katil Depremin” ya da dışarıda, sonra da her yerde bilindiği şekliyle KD’nin Acapulco’yu etkilememesi babamı gerçekten de öfkelendirmişti, ne yapsam diye düşünerek yorgun argın eve döndüğünde bir levha hazırlayarak onu devrilmiş bir ağacın dalına

astı ve evin önüne koydu, herkes görsün diye portakal rengi boyayla şöyle yazmıştı: DELENDA EST ACAPULCO.

Sadece bir çocuk olmasına rağmen babam hastanedeki kurtarma operasyonunun başını çeken adamı iyice incelemişti. Sinirliydi, esmer, durmadan pilot gözlüklerini burnunun üzerinde düzeltiyordu, siyah, kıvırcık saçları binalardan dökülen tozdan bembeyaz olmuştu, yüzü, kolu, işaret parmağı, kurtarma operasyonundaki değişiklikleri, kararları, emirleri gösteren bir pusula iğnesi gibiydi: doktorlar, avukatlar, mühendisler, işadamları, işlerini bırakıp insan zincirleri oluşturmaya geliyorlardı beton dağların tepesine, yaralı hastane zincirlerine, otellere, soluksuz kalmış ve bir daha asla soluk alamayacak apartmanlara. Hastanenin etrafını bir sıra asker sardı. Çaresiz insanlar harabeleri pençeliyordu, tek tük yardım çığlıkları (hem içeriden hem dışarıdan) askerlerin kulaklarına geliyordu, beton, eğrilmiş demir ve yıkıntının tepesinden bir sepet içinde yollanan küçük bir kızın gövdesini birbirine geçiren kollar zinciri gibi bir ses zinciri; bazen beton parçaları askerlerin miğferlerine geliyor, gergin gergin silahlarını tutan ellerini yaralıyordu: kanlı yumruklar, bütün dünya dev, kanlı bir yumruk gibi, askerler, kurbanlar, kurtarma aletleri. Babamın hatırlayıp anneme anlattıkları bunlar. Taşlardan biri, bir polis timinin başındaki bir komiser yardımcısına gelmiş. Bugün bile babam adamın yeşilimtırak yüzünü, siyah gözlüklerini, ağzının kenarından akan yeşil salyayı hatırlıyor: görünmeyen bakışlarını, sabırlı intikam sırıtışını.

Kurtarmayı yöneten gencin gözlerine daha dikkatli bakmış.

“Annen nerede?” diye sormuş bir arkadaşı.

“Bilmiyorum. Zaten artık fark etmez.”

Ama Federico Robles Chacón bu hikâyenin sonuna kadar her saati, her dakikayı sayacaktı; annesini bir daha asla göremeyeceği fikrini kabullenmişti. Hortensia Chacón depremden bir gece önce hastaneye yatırılmıştı. Öte yandan, depremden bir hafta, iki hafta sonra yıkıntıdan sağ çıkan yeni doğmuş bebekleri terk etme fikrine katlanamıyordu, depremden bir saat ya da bir gece önce doğmuş küçük kızlar, doğduktan sonra dokuz on gün boyunca yıkıntıda hayatta kalmışlar; şehrin, bütün ulusun hayatta kalma çabasının korkunç imgeleri; çelik bir kirişin altında kalmış bir bebek,

hayatta; ölmekte olan annesi tarafından emzirilmiş bir bebek, hayatta; bir başka bebek, bir oğlan, kendi cenin sıvıları dışında hiç besin almadan, kendi cenin hemoglobini dışında hiç hava almadan direnmiş, hayatta; savaşmak için, hayatta kalmak için donanımı vardı; bütün bunları doğum öncesi gelgitleriyle çalkalanan rahimden dinliyorum, neredeyse şaşkınlık, sevinç ve korkudan ağlayacağım: Ben de beni bekleyen felaketlerden sağ çıkmayı başaracağım. Tanrım, ben de Mexico City depreminden kurtulan bu mucizevi çocuklar gibi hayatta kalabilecek miyim?

On altı yaşındaki babam kendi yaptığı DELENDA EST ACAPULCO yazılı pankartla Don Ulises López'in River Nylon Sokağı'ndaki bürosunun önünde yürüyor, kısa boylu, kurnaz maliye memuru bu acayip görüntüye gülüyor. Şehir garip deliler, köktendinciler ve şarlatanlarla dolmuş. Acapulco'nun yerle bir edilmesini isteyen şu deliye de bakın! dedi inşaat ve emlak yönetim kuruluna, sırtı pencereye dönük; elbette Acapulco'da da Mexico City'de yapacağımız şeyi yapacağız: mülke gerçek değerini vereceğiz, ucuza satmayacağız. Depremden kalan yıkıntıların yerine küçük parklar ve kütüphaneler yapma fikrine nereden kapılıyor ki bu çatlaklar? Yanlarındaki bina çökmediği için eskisinden beş kat daha fazla değer kazanan arsalarda veletlerle kitapların ne işi var? Biz beyler –ve ortaklar– en iyi, en sağlam, en güvenli binaları dikeceğiz, önce hükümet binaları –önce Büyük Birader'i sağlama almak lazım– sonra, açıktan açığa ticari değeri olan binalar, nasıl olsa hükümet defter tutmaktan, kadastrodan anlamıyor, neyin nerde olduğunu bilmiyor. Biz biliyoruz. Ulises López ayağa kalktı, felakete uğramış mülklerin her santimetre karesine değer biçeceğiz –hemen– ederinden ve üzerine yapılacak yeni inşaattan kâr elde etmeyi gözeterek, bugün olmazsa yarın inşaat başlar; Meksika'da er ya da geç istediğinizi gerçekleştirirsiniz, ortaklarını, çünkü er ya da geç bizim gibi düşünen birileri bize karşı çıkanlardan daha güçlü konuma gelir.

Evsizler –otuz bin, kırk bin, yoksa yüz bin kişi mi?– bir iki kere gösteri yaptılar, ev talep ediyorlardı, bazılarına verildi, çoğunluğu ucuz otellerde, hangarlarda, okullarda barınıyorlardı, sonra oralardan da çıkmaları gerekti, ya geldikleri yere döndüler ya da bir akrabalarının yanına yerleştiler, kimisi şehir sokaklarındaki trafik adalarına çadır veya baraka kurup yerleşti: hiçbir yere kımıldamadılar. Bazıları bir zamanlar başlarını sokacakları bir evin, bir işin, küçük bir dükkânın bulunduğu boş arazilere geri döndüler, arsalara

yerleştiler; Ulises López onlara gülüp geçti, yetkililerin kendisiyle aynı fikri paylaşıp onları oradan atacağı günü iple çekiyordu; maliye memuru parmaklarını şaklattı ve kısa günün kârı, tam Meksika tarzı bir deprem, dedi, sınıfçı, ırkçı, yabancı düşmanı; bir de şu genç ekonomistin yaptığına bakın. Robles ne halttı soyadı? Enkaz kaldırıyor, annesini arıyor, haha, annesi olduğunu bilmiyordum! Shogun marka limuzinindeki Ulises Lopéz'in, elinde bir beton parçası tutan Federico Robles Chacón'un ve Acapulco aleyhine o gülünç pankartı taşıyan babamın gözleri karşılaştı.

6

Peki ben neredeydim? Unutmadan söyle bana, ey Yüce Üretici; annem bana henüz hamile kaldı, göz alıcı kumsalların, harap olmuş kulelerin, kemikler gibi bembeyaz dorukların ve sefil tepelerin orta yerinde, işte buralarda, diyor babam, yaşardı Acapuletafet'in insan sarmaşığı, artık çürümüş, kurtlanmış olan Acapulatif'in o tantanalı gövdesine bir tik gibi yapışmıştı, diyor, ah benim evlenecek yaşa gelmiş, saçları bir zamanlar beline kadar uzanan balıkçı kızım (diyor Acapulco'da mutlu, kirlilik-öncesi tatiller geçirmiş bütün çocuklar adına), geçen yıl ağlarınla ve göz alıcı renklerle boyanmış kayıklarınla uğraşıyordun, şimdi ölüme gelin edildin, bitkin kumlarda fahişelik yapıyorsun: Bak, Angeles, Acapulco'ya bak, bağrına akrebi bastırmak üzere olan Cleopatra gibi, lağım suyunu içmeye hazırlanan Messalina gibi, kıllı tenindeki kanser yaralarını kamufle etmek için peruk takmış Pampadour gibi...

Ordu, körfezin etrafındaki dağlardan siktirip gitmişti, hatta otellerin, lokantaların ve McDonaldların beyaz kamerinden görülmeyen dağlarda bile barınamamıştı (şehrin önde gelenleri, gerillaların, Allah muhafaza, McDonaldlara MarxDonald adını takacaklarını ve klasik Meksika yemeği olan ketçaplı çizburger yerine havyarlı *chalupas* yemeyi mecbur tutacaklarını iddia ediyorlardı). Estetik meselesi, demişti bir talk-show'cu, çünkü (ama bunu söylememişti) kimse görünmeyen şeylere bulaşmıyordu, tamirhanelerinin çevresindeki gecekondu mahalleleri, toz, yiyecek tezgâhları ve gökdelenlerin bittiği yerde başlayan ve gittikçe daha çok kuma benzeyen çadırlar: ama madem ki görünen ve görünmeyen dağlardan

siktirip gitmişlerdi, demek ki bu bir halk sağlığı ve estetik meselesinden çok bir çıkar meselesiydi: Dağlar parsellenecekti, İcacos Donanma Üssü, Japon otelcilerinden oluşan bir konsorsiyuma satılmıştı; dağlarda oturanlar aylarca direndiler, meydan okurcasına gecekondular yaptılar, çocuklarının şiş karınlarına, trişinoza, kin dolu sularına, acı ve glokomdan bulanan gözlerine rağmen direndiler, öyle ki ayaklarının altına serilen sihirli halıyı göremiyorlardı, kadife gibi bir gecede, camgöbeği bir günde, sarışın bir günbatımında parlayan Acapulco elmaslarını göremiyorlardı, sıkış tıkış gövdelerin zengin soluksuzluğunu, pembe jipleri, solgun devre mülkleri, kangrenleşmiş yemek tezgâhlarını, kadavralaşmış diskotekleri, yengeç kaynayan motelleri ve öğle vakti yakılan ışıklı tabelaları çünkü

MEKSİKA'NIN HARCAYACAK ENERJİSİ VAR

diyor annem babama, bana hamile kaldığı ikindi vakti: yerlerinden edilip saklı topraklara gönderilenler –sudan yukarıyı işaret ediyor annem–; dağların ardına, hiçbir hoşnutsuz turistin onları göremeyeceği, duyamayacağı, koklayamayacağı bir yere gönderilenler yeni ev vaatlerinin laftan ibaret olduğunu çok geçmeden anladılar: denize bakan dağlardan Florida City adındaki bir bataklığa gönderilip ağızlarına edildi; çünkü orası bir lağım çukuruydu, elektriği, su tesisatı, çatısı olmayan, birkaç tahta parçası ve prefabrik plakadan ibaret derme çatma yapılar vardı, onları da Acapulco belediye başkanı kayınbiraderinin şirketinden almıştı, kayınbiraderi de valinin kuzeniydi, vali de Bakan Ulises Lopéz'in okuldan sıra arkadaşıydı, bakan da söz konusu çimento fabrikasının sahibiydi ve yukarıda sözü geçen lağım çukurunun yöneticisinin amcasıydı, tanrım onu zoraki Başkan Jesús Maria y José Paredes kabinesinden eksik etme, o Başkan ki, tanrının izniyle, (Sikapulco'nun ileri gelenleri de bunu destekliyor) (yalnızca manevi destek tabii) dört yıla kadar halefini tayin etmek gibi devasa devrimci bir sorumlulukla karşı karşıya kalacak, lütfen, svp, n'olur, prego, bu seçimini yukarıda sözü edilen Don Ulises López lehine yapsın. Guerrero Costa Chica'sının (dediklerine bakılırsa dağların ardında Florida City'de prefabrike yapılmış) yeğlenen ve yağlanan evladı lehine, tam da orada hoş bir deniz banyosu yapmaktayım şu an, annemin karnının dışındaki mercanları ve denizanalarını hissedebiliyorum (sağol anne, babam beni piştolünden ateşlediğinde sen içine aldın, ey sevgili koruyucu, sırf bunu yaptığın için seni ondan daha fazla seveceğim hep, ama

ayy!)

Söylentiye bakılırsa Alempulco’nun belediye başkanı Dr. Noel Guridi’ye, Guerrero Valisi General Vicente Alcocer kendi eğittiği otuz çakalı hediye etmiş ve korkma demiş, o isyancıların işini bitirmen lazım, anladın mı, işlerini bitir.

Eğitilmiş çakallar geceleyin salıverildiler, dilleri ve gözleri tetikte, yanıyordu, gözlerinde ve burunlarında duman ve kan ateşleri vardı, çakallar iş bitirsinler diye salınmışlardı, tüyleri uyuzdan dökülmüştü, çamurlu pençelerini yaşlıların ve ölmek üzere olanların gırtlağına geçiriyorlardı, dağlarda serinleyen, döşeklerinde inleyen, kulübelerinde kımıltısız can çekişen hastaların ve yardıma muhtaçların gırtlaklarına. Deniz ve körfez manzarasına karşı gecekondu kuran son isyancılardı onlar: deniz ve körfez jet sosyeteye ait, gecekonduculara değil, dedi Vali Vicente Alcocer *Paris Match’ieki* fotoğrafına bakarak.

Çakal gibi uzun yüzlü ve uzun burunlu çocuk, Santa Cruz’un eski kamu arazisinin yükseklerinde kurulmuş bir palmiye koruluğunun ortasında bir banderilla gibi dimdik ve upuzun ayakta duruyor, san gözleri faltaşı gibi açık. Sabırla gelmesi gerekeni bekliyor: Kara gözler, ıslak burunlar, bakır tozu rengi tüyler –sinirli ulumalar–, kahkahalar, gülen hayvanları ve dolunayı bekliyor: Bir ağabey sabrıyla onları bekliyor, teni soyuluyor, sanki beklemenin endişesi ve uzunluğu onu hem içten hem dıştan aşındırıyormuş gibi.

Dolunay çıktığında hırpani kılıklı ve yılan derisi kemerli çocuk gözlerini kapatıyor, böylece o onları görmese de onlar onu görebilecek; doğrudan gözlerine bakmaması gerektiğini biliyor, insanı hipnotize ediyorlar, başkalarının bakışlarını yanlış yorumluyorlar, onların bakışlarını yanlış anlamak da çok kolay; çakallar var olmayan meydan okumalara inanıyorlar, daha doğrusu karşılarındakine bu hissi iletiyorlar.

Gözlerini kapatıyor ve onların kokusunu alıyor, terliyor, onlar da terliyor. Bir daire oluşturuyorlar, sanki konferansta gibi. Susuyorlar. Liderlerini dinliyorlar, hep en yaşlı hayvan lider olur. Diğerleri onu taklit eder, taklit edecekler. Uzun, yağlı, kıvırcık saçlı çocuk çakalın korkak bir hayvan olduğunu biliyor, insanların yakınına gelmemesi de bundan.

Gözlerini açıyor. Mısır mantarı dolu avcunu onlara uzatıyor. Çakallar yaklaşıyor. Ay yükselmekte, çocuk uluyor. Sürü yanına yanaşıp elinden mısırları yemeye başlıyor. Çocuk açık avcunda onların ıslak burunlarını hissediyor, bakır tozu rengi tüylerini okşuyor, nihayet kara gözlerine bakıyor.

Eski tipte bir araba kornası çıkarıyor cebinden ve sıkıyor: koma sesi ilk başta sürüyü dağıtıyor, sinirli sinirli daireler çizerek yürüyorlar, sonra sürünün lideri sesi çocukla özdeşleştiriyor ve diğerleri de onu taklit ediyor.

“Bir çakal ezilenler kadar ezenlere de saldırabilir. Dayak yerine müzikle eğitin yeter.”

Dağların ardında, kimsenin göremeyeceği yerlerde gizlenen insanlara böyle söylüyor, onlara yemek verin, sizden korkmasınlar, onlara otomatik pikaplık yapın, böylece sizden korkmazlar, sonra onları kasabaya götürün arabalara da alışsınlar, limanın sesine alıştırın onları, turistlerin kokusuna, sonra günün birinde bir otel lobisine salıverin birini, bakın bakalım neler oluyor...

Ümitsizce annemin yumurta kanalına yapışıyorum.

II
Kutsal aile

Bütün geçmiş nesillerin gelenekleri
bir karabasan gibi şimdi yaşamakta olanların
beyinlerine çöker.

Kari Marx,
Louis Bonaparte'ın 18 Brumaire'i

1

Sonra annemle babam denizden çıkıp sanki uzaktaki bir şeyleri duymak için kulaklarını kuma dayadılar, duvarların ötesini, derinlikleri, gelecek depremleri, otların büyümesini, mezarlıkların gıcırtısını, El Niño'nun denizin üzerinde ilerlerken çıkardığı sesi ve dağlardan inen çakalların adımlarım duymak için.

Baştan beri sesler duyuyorum; yankılanıyorlar. Şöyle bir hayal kuruyorum: Nerede olursam olayım üstüm örtülecek, maskem olacak; ama yine de çınlayacak kulaklarım, duyacağım, düşleyeceğim, belki günün birinde beni de dinleyecekler; fakat şimdi sadece dinliyorum, doğum öncesi filtrelerimden dinliyorum onları, şöyle diyorlar:

"İşte ikinci sorum: oğlanın adı ne olacak?"

"Kristof."

"Gıcıklık etme. Onu biliyorum: Soyadı ne olacak?"

"Palomar."

"Başka?"

"Senin diğer adlarını bilmiyorum. Adını Angeles koydum. Angel ve Angeles birbirine iyi gidiyor."

"Beni tarif et bugün."

Yeşil bir alev henüz bir kızken, hatta daha önce çok daha önce dokunmak istediğim, yeşil bir aleve benziyor şimdi, sıvı zümrüt, şafağın kızı (şu şafağın kızı: birlikte ulaşmayı başardığımız şafağın): eh, hiç yoktan iyisin. Uzun ince, açık tenli; ama yanacağım diye göbeğin çatlıyor. Siyah saçlar kısa, ense tıraşlanmış, göz üstünde kuzgun kanadı, bir perçem: yirmili yılların modası. İkimiz de yirmili yıllardaki gibi giyiniyoruz. Hippi tarzı moda değil artık. Bugünlerde modaya isyan etmek demek gerçekten de eski olmak demek: Ben siyah takımlar giyiyor, tozluklar, şapkalar, eşarp iğneleri, kravatlar, kolalı yakalar takıyorum. O saçına siyah file takıyor, gri

ipek çorap ve çarliston ayakkabılar giyiyor. Şimdi ona Tehuana tarzı giysiler giydirdim, Homero Dayı'yı kandırmak için: onun üzerinde Tehuana giysileri, ben hippi gibi; folklor ve devrim, ne dayımızı ne de başkasını şaşırtmıyor bunlar artık.

Angeles: ifaden çok sert bazen, oysa tenin yumuşacık. Güzel kokulu enseni, kekre koltuk altlarını, çıplak ayaklarını seviyorum. Angeles, Angeles'im: Geceleyin düşünebileceğim şeyler ver bana. Uzun bacaklı Engelschen'im; memelerin öyle küçük ve biçimli ki kımıltısız görünüyorlar. Solgun, yumuşak, beyaz (şimdi Acapulco'nun Ocak güneşinde yanıyorlar). Bir geçmişi olmadığını hatırlıyor Angeles, Mexico City'ye geldikten sonra bir gün tek başına Devrim Anıtına gitmiş ve ebedi ateşin üzerine işemiş, sonra da hakaretten tutuklanıp getirildiği polis karakolunda:

"O ateş hükümete bir kuruşa bile mal olmuyor. Bu yüzden söndürdüm," demiş.

Sonradan Angel'e bunu eşitlik adına yaptığını itiraf etmişti, bir kadının sadece ayakta işemekle kalmayıp Meksika Devrimi'nin kutsal ateşini de bu şekilde söndürebileceğini göstermek için. 1990 yılında bizi ülkemizin yarısından mahrum eden ulusal felaketlerden sonra bir sürü insanın Meksikalı kalabilmek için Chitacam, Yucatán, Meksamerika ve Íxtapa-Zihuatanejo'nun kuzey sahilinden kaçtığı 1991 yılında, günün birinde kapısını çalan Angeles'i evine kabul etmişti Fernando Benítez Amca. Angeles'in valizi yoktu, yedek elbisesi bile yoktu, bu iş Don Fernando'nun hoşuna gitmişti; çünkü onun hakkında hiçbir şey bilmek istemiyordu; kararlarım bir anda vermekten hoşlandığını, kanıta ya da açıklamaya gerek duymadan sevgi, dostluk ya da adalet hakkında kararlar verdiğini söylemişti. Angeles de ona kendi kasabasının meydanında onu uzaktan gördüğünü ve doğrudan insanların yanına gelip onlarla kimsenin yapmadığı şekilde konuşmasından hoşlandığını söylemişti: Gelmesinin nedeni de buydu. Bir de kitaplarını okuyacaktı.

Don Fernando otoritelere kızın yeğeni olduğunu söylemiş ve iyi bir Meksika avukatının bütün hüneriyle onu savunmuştu; diploması olmasa da, bütün mürekkep yalamış Meksikalılar gibi Fernando Benítez, yüreğinde gün ışığına çıkmak için sabırsızlanan bir hukukçu taşırdı. Angeles gözaltında tutulurken, Don Fernando Benítez hevesli, genç müttefiki Yetim

Huerta'yı ateşi yakmaya göndermişti; Angeles hâkim karşısına çıktığında ateşin söndürüldüğünü kanıtlamak artık olanaksızdı, Benítez de şunları söyledi: Sizce Meksika Devrimi'nin ateşi bu şekilde söndürülebilir mi, sayın hâkim; paranın satın alabileceği en iyi polis gücünün bu iki örneğinin söylediği şekilde söndürülebilir mi, muhtemelen içkiliydiler o anda, malum sebeplerden şehvetleri kabarmıştı, sefil yaratıklar! Aslına bakılırsa yeğenim sıkışmış, bu düztaban emir kulları da onu takip etmişler, bunun üzerine yeğenim heyecanlanmış ve iyicene zorlanmaya başlamış, nihayet kendini tutamamış; ama sürekli devrimimizin ateşini söndürmek ne mümkün? Hem de azıcık çişle. Bunu kim yapabilir? Ne o, ne ben, ne de siz sayın hâkim!

Ya Angel? Sen de onu tarif edecek misin anne?

O da yeşil, tam bir Çingene. Uzun boylu; yeni sıska, uzun boylu Meksikalılar neslinden. İkimiz de esmer ve yeşiliz, benim siyah gözlerim var, onun ıhlamur yeşili. Birbirimize baktık: o miyop, bütün *Don Giovanni'yi* baştan sona ıslıkla çalabiliyor, yüz yıl önce yaşasaydım çok iyi bir opera fahişesi olabileceğimi söylüyor, bir de Platon'un bütün eserlerini okumaya başlamasaydım. Yeşil ciltli seriyi. Vasconcelos. Ulusal Özerk Meksika Üniversitesi. Tanrım, bir tek onun sayesinde aynaya bakıp: Bu sensin, diyebiliyorum. Adın Angeles. Angel'i seviyorsun. Bir bebeğin olacak. Kim demiş bütün *Cratylus'u* okumayacağım diye, hem o isimlerle ilgili bir kitap: Angel, Angeles, Kristof: Bu isimler gerçekten de bizim mi (aşkım, erkeğim, ismim, oğlum)? Yoksa isimler biz miyiz, biz onlar mıyız? İsim mi veririz yoksa isimlendirilir miyiz? İsimlerimiz sadece gelenekten mi ibarettir? İsimlerimizi bize tanrılar mı vermiş, peki onları (kendimizinkini ve diğerlerininkini) söyleye söyleye aşındırıp saptırıyor muyuz? Kendimize *isim* taktığımızda kendimizi *yakıyor muyuz?* Bunların hiçbiri önemli değil benim için: bana öyle geliyor ki eğer bir ismim varsa ve senin ismini koyabiliyorsam (Angel/Angeles) yavaş yavaş senin mizacın ve kendi mizacımı keşfetmeye başlayabilirim. En önemlisi de bu değil mi? Geçmişimin olmamasıyla benim onu hatırlayamam arasında ne fark var öyleyse, ikisi de aynı şey değil mi? Beni olduğum gibi kabul et Angel, soru sorma. Anlaşmamız böyle. Bana bir isim ver. Beni keşfet. Bir oğlum olacak ve Platon'u okuyacağım. Neden okuyamayacağımı düşünüyorsun ki, Meksika'da entelektüel çabayı olanaksız kılan bütün o kazalara rağmen, insanın aklını çelen onca şeye rağmen: mesela güzel iklim, bozulan çevre,

hadi bir yürüyelimler, günler, dedikodu, partiler, gerçek bir yazın olmaması, kışın görünmemesi, altı yılda bir politikayı bizim adımıza halletmeleri, hiçbir şeyin işlememesi; ama her şey ayakta kalır, doğduydun, ölçen, okumuyon, hiçbi şiy yazmıyon. Neden benim okumayacağımı düşünüyorsun? Neden Platon'u ezberlediğimi anlıyor musun? Bu kitaplar o insanların ta kendisi Angel, ötekiler, insanlar, bir şeyler yapmış olanlar, okumuş, konuşmuş, dinlemiş insanlar: Angel ötekilerle başka bağım yok, geçmişle de, aileyle de, hiç kimseyle. Geçmişim yok, Angel sevgilim, bu yüzden üzerime her düşen yapışıp kalıyor, bütün davalar, bütün düşünceler, feminizm, sol. Üçüncü Dünya, ekoloji, bombaya hayır. Kari ve Sigi, özgürleşme teolojisi, hatta yükselen değerlere karşı olduğu müddetçe geleneksel Katoliklik bile, her şey üzerime yapışıyor ve her yapışan ille de güzel olmak zorunda, sevgilim; çünkü üzerime yapışmayan bir şey varsa o da otoriteye saygı duymak, bir şefe, ırkların üstünlüğüne inanmak, bir fikir, tarih, ulus ya da lider uğruna cinayet işlemek ya da baskı yapmak, bunların hiçbiri yapışmıyor. İyi bir depoyum ben, Angel, belleği ya da geçmişi olmayan beyaz bir duvarım, sevgilim, sadece güzel şeylerin yazılabileceği, çirkinliğe meydan vermeyen bir yerim. Bundan böyle oraya benimle birlikte yazma işini sana bırakıyorum, ama beni hiçbir şeye zorlama sevgilim; sana ihtiyacım var ama beni zincire vurma; takipçinim ama seni takip etmemi emretme bana; hiç sahip olmadığım ya da hatırlamadığım hayatı bırak seninle birlikte inşa edeyim, Angel, böylece günün birinde birlikte hatırlayalım, ama seninle yaşadığım hayattan başka hiçbir şey hatırlamayacağım ben: Lütfen her şeyi paylaşalım. Alışkanlık haline gelen sessizliğimin kusuruna bakma. Yok değilim. Gözlüyorum ve içime sindiriyorum, sevgilim. Anlaşmamız böyle.

Baban Angel, kendimi ondan üstün gördüğümü söylüyor çünkü, geçmişim olmadığından günümüz evrenselliğine balıklama dalmak zorunda kaldım, şiddet, telaş, zulüm ve ölüm evrenselliğine. Ama onun annesiyle babası çok komik ölmüşler, tako yemekten.

Babaannemle dedem ne yapmışlar baba?

Diego ve İsabella Palomar mucittiler, Kris: devrin gazeteleri onlardan Tlalpan Curieleri diye söz ederdi. Bu ülkede statükoyu haklı çıkarmaya ve korumaya şu ya da bu şekilde hizmet ettiği sürece her şeyin hoş

görüldüğünü daha en başta öğren diye anlatıyorum bunu. Birbirlerinden nefret eden Homero Dayı'nla ve Fernando Amca'nın tek ortak noktası da budur. Don Homero'nun yaptığı kaçakçılık, Kastil Dilinin Koruyucusu olduğu için hoş görülür. Kızılderililerin Koruyucusu olduğu için Don Fernando'nun eleştirel alayları bağışlanır. Bütün ruhuyla Meksika Devrimi'nin zaferine inanan tek kişi olduğu için dedem General Rigoberto Palomar'ın tuhaflıkları görmezden gelinir. Annemle babamın icatları için de resmi koruma sağlandı, çünkü onlar Tlalpan'ın Curieleriydi: Meksika teknolojik bağımsızlık kazanabileceğini zannettiği sıralarda faaliyet gösteren iki cesur mucittiler, evladım. En azından o yanılsamadan kurtulduk! Otuz yıldır modası geçmiş teknolojiyi yüksek fiyata alıyor; dört beş yılda bir de işe yaramaz hale gelmiş olan teçhizatı geri verip yeni modası geçmiş makineler alıyorduk, bu böyle sürüp gidiyordu... Böylece robot teknolojisi, soğuk özyon, biyotıp, fıberoptik, interaktif bilgisayarlar ve bütün uzay sanayii bize uğramadan geçip gitti. Bir gün büyüdüğünde, petrol patlaması sırasında yapılan yatırımların harabelerini göstermeye götüreceğim seni evladım, hurdaya kırk milyar dolar bayılmıştık o zaman. Palo Verde'deki nükleer santralın yıkıntılarına götüreceğim seni, Chichén-İtzá onun yanında yepyeni bir Coca-Cola tost büfesi gibi kalır. Körfezin lüzumsuz sanayi limanlarında duran, pahalı, paslı makineleri göstereceğim sana, sevgili oğlum. Şayet ultramodern bir Japon mermi trenine binmek istersen seni en iyisi Chapultepec Parkı'ndaki oyuncak trene bindireyim, çünkü Meksikalı mühendislerin Panama Kanalı'nın tozunu atacağını söyledikleri okyanus-içi treni felç olmuş vaziyette. Coatzacoalcos'tan Salina Cruz'a, Abu Dabi'den San Francisco ve Yokohama'ya en kısa yol, hızlı petrol taşımacılığını boş yere arama: Karşında ölü raylardan ve çılgın Meksika petrol ihtişamının abartılı hayallerinden başka bir şey bulamazsın: Tükenmez bir kaynak filan yok, sadece bu kadar, Fabio, ne yazık: Meksika Körfezi ve Pasifik Okyanusu arasındaki cehennemi sıcak. Kum dağları ve örümcek maymununun leşi. Çok yaşa Opepsicoatl Nesli!

Peki, baba, seni ne zaman dünyaya getirmişler?

(Annesi babama tam 2 Ekim 1968 gecesi, ölüme bir tepki olarak hamile kalmış. Zaman zaman çocuk yapmamayı, kendilerini tümüyle bilime adamayı düşünürlermiş. Ama Plaza de Tlateloco'daki öğrenci katliamının gecesi, küstah, delirmiş, kör bir iktidarın vahşice çiğnediği yaşama hakkını

o anda beyan etmeseler ülkede hiç bilim olmayacağını söylemişler; Üniversite Şehrinde birliklerin koskoca laboratuvarları yerle bir ettiklerini, daktiloları çaldıklarını, dört nesil bilim adamının bütün emeklerini mahvettiklerini görmüşler. Sevişirlerken sirenlerin, ambulansların, makineli tüfeklerin ve yangınların seslerini duyuyorlarmış.

Babam 14 Temmuz 1969'da doğmuş. Bu yüzden, uterusiçi hayatı iki sembolik tarih arasında geçmiş. Bundan yola çıkarak benim On ikinci Gece ile Kolomb Günü arasında geçecek doğum öncesi evremi iyi bir alamet olarak görüyor. Ama annem bu simge bolluğunu dengeliyor: ne zaman doğduğunu bile bilmiyor, hele kendisine ne zaman hamile kalındığını hiç bilmiyor.)

Bana babaannemle dedemi anlat, baba.

Babam Diego ve annem Isabella'nın, Tlalpan'daki evlerinin (benim doğduğum yer) bodrum katında icat ettikleri şeyin faydalı olup olmadığını bilmiyorum. Zaten her ne icat ettilerse kendilerinden başkasına zararı dokunmadı. Yeniye duydukları sevgiyle ve liberal, açık fikirli Meksikalıların öfkesiyle inanmışlardı bilime; hem engizisyonun gölgesini hem de geçmişin sofuluğunu reddediyorlardı. Bu yüzden ilk icatları batıl inançları ortadan kaldıracak bir aletti. Evde kullanılacak şekilde tasarlanmış, kullanımı da elektrik süpürgesi kadar kolay olan bu küçük, fotostatik alet anında siyah bir kediyi beyaz bir kediye dönüştürebiliyordu.

Aletin diğer işlevleri şunlardı evladım: Kırılmış aynaların parçalarını magnetize ederek onları anında eski hallerine getiriyordu. Bu alet sayesinde ayın on üçüne gelen bir cumayı başarıyla atlamışlar ve sokaklarda altlarından geçilmesi mümkün olan portatif merdivenleri otomatik olarak kapamışlardı (bu yüzden insanın kafasına düşebilecek boya kutularını başka taraflara yönlendirecek ek bir işlevi de vardı aletin). Hatta kayıtsızca yatakların üzerine atılmış şapkaların sürekli havada uçmasını da sağlamışlardı.

Hatta bir tuz zıplatıcı bile icat etmişlerdi, birisi tuz döktüğünde dökülen tuzlar anında tuzu dökenin sol omzuna sıçrıyordu. Ama kuşkusuz en güzel icatları, evin içinde açılan bir şemsiyenin üzerinde hemen bulutlar ve gökyüzü yaratan aletti. En şaibeli icat ise bir ev sahibi kendisini son anda

on üç misafirle masada oturur bulduğunda on dördüncü misafiri peydahlamasını sağlayandı. Bizimkiler, o hayat kurtaran misafirin sadece lazerlerin yarattığı bir göz oyunu mu, yoksa tek hayati işlevi o yemeği yiyip, hiç iz bırakmadan ortadan kaybolmak olan etten kemikten yeni bir misafir mi olduğunu hiç anlayamadılar; ya da belki aletle gerçekten de yaşayan –ve aç– insanlar arasında onların hesaplamadığı bir bağlantı kuruluyordu, bu insanlar protokol ve batıl inancın yarattığı ikilemi bir şekilde hissedip bedava yemek yiyebilmek için boy gösteriyorlardı, bilgisayarla tüketici arasında bir mesaj alışverişi gerektiren bu bağ gayretli ailemin denetimi ve niyeti dışında gelişmişti.

On Dördüncü Misafir icadı peşinden iki icat daha getirdi, birisi metafizikti, diğeriyse, heyhat! çok fiziksel. Annem Isabella, her ne kadar özellikle de ailesi Fagoagalara isyan ettiği için, bilimsel ve modern biri olsa da, o ezeli kadın korkusundan kendini bir türlü kurtaramamıştı: Ne zaman bir fare görse çığlık atarak sandalye tepesine sıçrardı. Maalesef, çürük taburelerin ve deney masalarının üzerine sıçrayarak pek çok kazaya neden olmuş, test tüplerini kırmış, hatta sürmekte olan deneyleri mahvetmişti. Ayrıca, onun bu tavrının bizimkilerin amacıyla bağdaşır tarafı yoktu, çünkü amaçları batıl inancı bilime dönüştürmekti. Tlalpan’daki evlerinin bodrumu kemirgen doluydu; ama babam Diego Palomar’ın da belirttiği gibi aslında bütün şehir kemirgen doluydu; belki Diego ve Isabella Palomar’ın fare kapanına koyacak peynir parçaları hatta dilimleri almaya yetecek parası vardı, peki ya sokaklarda çöplerden geçinenler ne yapsındı?

Bu bilimsel, insancıl kaygının verdiği güçle ki bu kaygı onları annem Isabella’nın ailesinden uzaklaştırdıkça uzaklaştırıyordu, yoksullar için içine gerçek peynir yerine peynir resmi konan bir fare kapanı icat etmeye giriştiler. Kapanın içinde dimdik duran bir Rokfor peyniri parçasının muhteşem, renkli fotoğrafıyla satılacak (ya da dağıtılacak) olan icadın en önemli kısmı fotoğrafıydı. Heyecanlanan babaannen ve deden her zaman yaptıkları gibi aleti önce kendileri denediler. Geceleyin kapanı bodruma bıraktılar ve ertesi gün sonucu görmek için hevesle başına geldiler.

Kapan işe yaramıştı. Peynir fotoğrafı kaybolmuştu. Yerinde bir fare fotoğrafı duruyordu.

Bu sonucu başarı mı yoksa başarısızlık mı saysınlar bilemediler.

Yine de ümitlerini kaybetmediler; hatta şu sonuca vardılar: Şayet maddenin temsili, yeniden üretimi, karşıt bir terimle tamamlanıyorsa, her iki nesnede de evrensel antimadde prensibini, nesnenin potansiyel ikizini arayarak bu ilişkiyi maddenin kendi içinde ayrıştırmak mümkün olur. Maddenin yok olduğu anda antimaddeyi cisimleştirmek babaannenle dedenin dehalarının saplantılı ve öncelikli amacı haline geldi, Kristof.

Başlangıçta basit, organik nesneleri –bir fasulye, bir parça kereviz, bir lahana yaprağı, bir jalapeño biberi– Achilles ile kaplumbağa arasındaki o sonsuz yarış gibi bir şeye tabi tutuyorlardı. Annemle babam bu nesnelerin her birini hayat kaynaklarına –beslenmeyi sağlayan köke– bağlı tutarak fasulyenin, lahananın, biberin ve kerevizin sindirilme işlemini hızlandırmaya çalıştılar, bu esnada bu nesnelerin yerini hızlandırılmış biçimde üretilen benzer nesneler alacaktı. Büyüme işlemini tüketim işlemiyle kaynaştırdıktan sonra geriye atılacak tek devrimci adım kalmıştı: Her biber, lahana, fasulye ya da kerevize nesneye ait, ama nesnenin dışında bir üreme prensibi aşılamak: antimaddenin aktif prensibi şeklini alan üretim kaplumbağası, tüketimin Achilles'ine her seferinde yetişecekti böylece.

Isabella ve Diego'ya kalan, bu icadı söz konusu malzemenin doğal zarfına uygulamaktı: Ulusal, doğaüstü yiyeceğimiz olan tortilla'ya, sonra da Tükenmez Tako'yu herkese ilan edeceklerdi: yedikçe fazlalaşan tako: Meksika'nın gıda sorununun çözümü! –Homero Fagoaga Dayı duyduğunda gülmüştü– Puebla de los Angeles'de hazımsızlık çeken bir rahibe tarafından sodanın bulunmasından beri en büyük milli icat!

Hepsi güldüler, Angeles, Homero Dayı ve korkunç kız kardeşleri Capitolina ve Famesia (yaşları gizli tutuluyor) güldüler; Tlalpan'da Havari St. Peter Kilisesi'nin yakınlarındaki, aileme ve bana ait olan evin içindekilerin dökümünü yaptılar. Canlı renklerle boyanmış bir evdi –san, mavi, yeşil– sokağa bakan penceresi yoktu; ama içinde bir sürü avlu vardı, Porfirio Díaz zamanından kalma hastaneyle su pompalama istasyonunun arasındaydı: kırk milyon altın pesoluk mirasın yanı sıra, annemle babamın isteğiyle bana kalacak olan evin dökümünü yaptılar. Yirmi bir yaşına bastığımda benim olacaktı.

“Ben burada kalıp tek başıma yaşayabilirim,” dedim, on bir yaşın inatçılığıyla.

“Hayır, hayır, tanrı aşkına, hayır!” diye bağırdı Farnesia. “Bu berbat yerde mi?”

“Berbat olabilir, küçük kardeşim, ama kâğıt fabrikasına, Cuemavaca otoyoluna ve lokantalara yakın olduğu için burada mülk değer kazanıyor,” dedi Don Homero, kafadan hızlı bir hesap yaparak. Dil konusuna olduğu gibi iş konusuna da gayet ilmi bir yaklaşımı vardı.

“Zaten eğitim görebilmesi için oğlan bizde kalacak: bizim kanımızı taşıyor, fedakârlık yapmamız lazım,” diye fikir bildirdi Capitolina. “Zavallı yetim.”

“Ya, küçük kardeşim,” dedi Famesia, “hazır fedakârlıktan söz açılmışken, bakalım bu nankör velet, evimi bırakıp onun ana babasını gömmeye ve onu eve götürmeye gelişimin hakkını nasıl ödeyecek; evden çıkmak benim için günah demektir!”

“Tanrıya inanmadığı da belli.”

“Kötü terbiye aldığının göstergesi, Capitolina.”

Seni anlıyorum, Angel, daha çok küçükken, Capitolina ve Famesia Teyzeler sen zavallı yetimi yanlarına aldıklarında, ilk iş neden yetim kaldığını kimseye söylememeni tembihlemişler, çok komik olduğu için herkesin sana güleceğini söylemişler. Birisi onlara senin tako yetimi filan olduğunu söylerlerse onlar ona ne söyleyeceklerdi? Aile şerefi ne olacaktı? İki paralık, diye cevapladı Capitolina. Hayır, hayır, aman tanrım, binlerce kere hayır!

Kendi belleğine şiddet uygulayarak gittin annenle babanın mezarlarına, onların başka bir şeyden öldüğünü hayal ediyordun durmadan, veremden veya kanserden, şafakta bir düelloda, açık denizde bir fırtınada, keskin bir virajda, romantik bir intihar sözleşmesinden, sirozdan; ama tako yiyip hazmedememekten değil.

Ölümü bir yalan olarak hayal ettiğin için etrafındaki her şeyin de yalan olduğunu hissediyordun. Ailenin nasıl öldüğünü hatırlayamadığına göre yeniden diriliş vaadini nasıl hatırlayacaktın? Ruhun varlığına nasıl inanacaktın? Bir yalana gömüldükleri için asla tam anlamıyla yeniden dinlemeyeceklerdi. Sebeple sonuç eksikti. Tako’dan Ölmek: Ölümsüz Ruh: Yeniden Diriliş. Sıfırdan Ölmek: Sıfır Ruh: Sıfır Diriliş. Hiç eşittir hiç!

Şüphelerini teyzelerine açtın ve vasin Homero Dayı'yı da çağırıp bir aile toplantısı yaptılar. Zındık çocuk, diye azarladı Capitolina Teyzen seni, söylediklerin tanrıya inanmadığını gösterse de en azından inandığını söyle yoksa halin ne olur? Cehenneme gidersin. Daha beteri, diye lafını kesti Famesia, kimse seni verdiği davetlere çağırmaz, kimse sana kız vermez, zındık, gafil çocuk, hem de... İnanmasan bile kiliseye git, diye ekledi Capitolina, herkes seni orada görsün; büyüdüğünde de, diye sağduyulu bir gözlemde bulundu Famesia, üniversiteye git, adının başında bir Dr. unvanı bulunmazsa insanlar sana nasıl hitap edeceklerini bilemezler: şimdiye kadar hiçbir Fagoaga'ya sadece Bay denmemiştir, Allah muhafaza! Yaşlandığında da, diye noktayı koydu Homero Dayı, Parti toplantılarına git, konuşmaları dinlerken uyusan bile fark etmez, yeter ki seni orada görsünler. Uyusam bile mi Homero Dayı? Başkan konuşurken horul horul uyuyan şu milletvekillerinin fotoğraflarına bak: Yaptığın fedakârlık sayesinde onların saygısını ve dostluğunu kazanırsın, bu da iyi bir politik kariyer demektir, neden olmasın? Uyanık ve kavgacı bir milletvekili pek hoş olmaz; şu sakallı halk koruyucusu Don Aurelio Manrique gibi, oturduğu yerden, "Sahtekâr!" diye bağırmıştı Son Derece Devrim Kahramanı General Don Plutarco Elias Calles'e, o sırada kahraman davudi bir sesle Doncelles'in muzaffer nutkundan bölümler okumaktaydı; ama uyuyan bir milletvekili çok kısa sürede uyanık bir bakana dönüşebilir, Guerrerolu dinamik halk adamı Don Ulises López'in baş döndürücü yükselişini düşün yeğenim, diye konuşmasını sürdürdü Don Homero Fagoaga, Angel'in içten içe maruz kaldığı işkencenin farkında değildi, sakın kuşkuya düşme ve öğren, küçük yeğenim: yoksa kendine nasıl kariyer yapacaksın, benim masum, küçük Angel'im?

"Üç yüz yıllık geçmişi olan biz Meksikalı Fagoagalar askeri ve kültürel alanda, Kilisede ve politikada kariyer yaptık, kendimizi hep devrin koşullarına uydurduk: kâh valinin, kâh bağımsızlığın yanındaydık; Santa Anna ve muhafazakârlarla yatıp, Comonfort ve liberallerle kalktık; İmparatorlukla birleştik. Lerdo'ya avukatlık ettik; Porfirio Díaz yeniden başkan seçilmeyi kaldırdığında destek verdik, Porfirio Díaz yeniden başkan seçilmek istediğinde de destek verdik; bir an Madero'yu tuttuk, koşulsuz şartsız Huertacıydık, Carranza'nin emrine amade, Calles'in takipçisi. Cárdenas'ın düşmanlarıydık, evet, *onunla* işimiz yoktu, o devasa, soylu aile

bardağımızı bile taşıran bir son damla vardı, her şey bir yere kadar; Avila Camacho'nun ardından yapılan devrimin disiplinli ve coşkulu destekçileriydik, devrimci general Başkan kapitalizme inandığını ve kapitalizmin dostu olduğunu açıkladığında bütün çelişkilerimiz sona erdi: Öğren, oğlum.

Babamın anneme dedikleri.

Çocuk gözlerim, Angeles, o toparlak, lüzumsuz yaratığa –Homero Fagoaga Dayıma– baktılar, çocukluğum ve yetişkinliğim boyunca onunla birlikte yaşamak zorundaydım, Juan Goytisolo'nun *caudillo* Francisco Franco'yla yaşadığı gibi: Öyle tahayyül edilmez bir şeydi ki bu, bu zalimin beyanları, emirleri, tavizleri ve kurallarının olmadığı bir hayatı hayal edemiyordum. Homero Dayı sanki iki kişilik yemek yiyormuş gibi şiştikçe şişiyordu. Onu bir çocuk olarak hayal etmek olanaksızdı. Doğduğunda da yüzü yaşlıydı herhalde. Her şeyi bilir. Herkese dalkavukluk eder. Homero Fagoaga Dayı'nın iğrenç anatomisinin bütün etli, ikiz bölgeleri kadar uçsuz bucaksız ve basit olan iki beyin yarıküresi arasında bütün karşıtlıkların diyalektik bir biçimde düzenlenmesini sağlayan aktif ilkeyi gözden kaçırmak mümkün değildir.

Bir bak ona, salonlar, arka odalar, bürolar, amfiler, kiliseler ve son moda diskotekler arasında nasıl, hükmedercesine avare avare dolanıyor: beyaz Gucci ayakkabısı sayesinde Meksika pisliğiyle en ufak bir temastan dahi korunan düztaban ayaklarının totemvari topuklarından, zaman ve Pantene masajları yüzünden zamanından önce açılmış kafasının tepesine kadar her yerinden eskiye dönüş tezi fışkırıyor; modernleşme teziyse, kafatasındaki iyice yağlanmış saç tutamlarının ucundan damlıyor (Don Homero'nun heybetli piramidinin tepesi olan o kafadan): Bu mühim şahsiyetin huzurunda (işte geldi! burada! çekilin geçsin! herkes hazırola geçsin! Don Homero Fagoaga geldi!) cahil kitleler, yasaların ruhundan bahçe düzenlemesine bütün Akıl Çağının, onun gözlerinin o ışıltılı kartal yuvasında resmigeçit yaptığını anlayacaklardı; –maalesef– kısalmış, birbirine yapışmış kirpiklerle daha sık örtülür olmuşlardı o gözler artık, daha sık yaşarıyorlardı, kaşları iyice uzamıştı, gözkapakları torbalanmış, kırışmış, incelmişti, hayatın sonbaharının başka felaketleri de mevcuttu; ama Don Homero'nun nasırları, bütün engizisyonları, sürgünleri, yasakları,

temiz kâğıtlarıyla İspanyol Karşı-Devrimi gibi uzun ömürlü çıkmıştı ve uzun, soylu tırnakları da yine Karşı-Devrim gibi derin yaralar açıyordu: İşe yaradıkları ispat edilebilecek taşaklarının (liberal amcamız Don Fernando'nun iftira kabilinden dedikodularına rağmen) birine Torquemada yerleşmişti, diğerineyse Rousseau: özgür doğan ikinci taşağı şuh bir Piene Cardin tangasından başka zincir tanımıyordu; bir koltuk altında rahibe, ana, kutsal aziz; ötekinde rumba dansçısı, orospu, kutsal orospu. Bu yüzden de, Anadok'ta elde edilen emsalsiz sentezin en tutkulu ve sadık hayranıdır; Don Homero'nun burun deliklerinden birinde barut, diğerinde tütsü kokusu vardır; bir kulağına dua sesleri, ötekine eski devrimci şarkı, Devrim baladı, Valentina adlı kız hakkındaki *corrida* çalınır; kıçının bir tarafı gericilik masasında, öteki tarafı Devrim sıralarında oturur; gövdesi devasalığı yüzünden iki gövde gibidir, iki kere beyaz ve sarkık, her ikilisi boktan ve titrek, gardenyasının her ikili çeneği ateşli ve kokulu, iki kere hırslı, iki kere ikiyüzlü, iki kere aptal, iki kere önsezili, iki kere kötücül, iki kere masum, iki kere açgözlü, iki kere küstah, iki kere taşralı, iki kere küskün, iki kere ilhamlı, iki kere her şey, iki kere hiçbir şey, iliklerine kadar Meksikalı, hiçbir millete bu kadar çok hiçbir şey ve hiçbir şeyden bu kadar çok bahşedilmemişti, bir şey hariç: ayakkabısız bir Bakire için yapılmış altın yaldızlı bir sunağın barok serabı (diye düşünüyor Don Homero Fagoaga, aynanın karşısında yakasına bir karanfil iğneleyip Anadok'u baştan çıkarmayı düşleyerek). Sadece deliklerde ve ikizi olmayan merkezlerde, diyor babam Angel, bunca paradoksun hayati mesafesi eşleştirilebilirdi: beni kazarsan gümüş bulursun diyen zengin bir damar gibi; anüsü sabret altını alacaksın diyen bir altın külçe girdabıydı, görünüşe aldanma (Fernando Benítez Amcamız Sierra Madre sırtlarından son Lacandon'a doğru uçarken gözlerini kapatıyor ve ham altın dağının yakınlığı geliyor burnuna); dilinde bitmez tükenmez bir sözsel yakıt.

Ne de olsa ününü, her şeyden çok, dil üzerindeki hâkimiyetine borçlu, nezaket kalıplarını iyi bilmesine ("Acaba birlikte oturduklarını bana alınırlar mı. Markiz, hazretlerinizin bir sonraki yellenmesini benim hesabıma yazsalar; ulusal mutfağımızın bu enfes yemeğini yemeye devam ediniz siz, çifte kavrulmuş fasulye, soğan, Manchego peyniri ve bezelye, daha ne olsun?"), ya şart kipini o muhteşem kullanışına ne demeli ("Şayet sevseydim ya da sevmeseydim, sevgili dostum, şüphesiz ileri giderdim, ama

belki de bunu yapmam demek sizin dişi ceddinize istinaden bir meseleniz olduğunu ima etmek olacak ya da olmayacak, ama öyle olsa da olmasa da sizin piç olduğunuza dair karşı çıkılmaz kanıtlar bulunmaktadır), ulusal politika dilindeki eşsiz hâkimiyetini de unutmayalım (“Peder Hidalgo’nun bağımsızlığı ilanından ve General Cárdenas’ın petrolü kamulaştırmasından beri Milli Tarihimizde yapılmış en aşkın hareket Chilpancingo Yol Bariyerlerinin törenle açılmasıdır. Sayın Vali”), hele uluslararası politik lisana hâkimiyeti (“Tepeyac’ın kozmik balkonundan, piskoposlar. Kutsal Peder, Bonn’daki sağır dehanın haleluya bağrışlarını duymak mümkün!”). Bir kelime sadece üç heceden oluşsa bile Don Homero Fagoaga o kelimeyi on iki heceye çıkarma yeteneğine sahiptir: altın kelimesi auu-ltıu-nn’a dönüşür dudaklarına, Góngora’yı kangrene dönüştürür.

“Öğren evladım, Fagoaga’lar asla kaybetmez, kaybettiklerini de hemen geri alırlar!”

Hükümetin, Kilisenin, Ticaretin temel direkleri Hispanyol tarihine gömülmüş:

Kim yendi Mağripliyi Granada’da?
Fagoaga!
Kim Kastil’de sahip çıktı haç’a?
Fagoaga!
Falafoşlardan gelir Fagoaga’ lar.
Homer herkese gömer

aile armasından tam alıntı. Angel bu soyun son ürününe –Homero Dayısına– baktı ve hayır dedi.

“On üç asır boyunca yaşamış olan bütün Fagoagaları limon gibi sıksam, Angeles, yemin ederim acı bir safra bir de osuruk kabarcığından başka bir şey çıkmaz. Affedersin hayatım; merhum mucit annem hariç, babam gibi kelimelerle işi olmayan bir adamla evlenerek ne kadar zeki olduğunu göstermişti çünkü.”

2

Babam çocukluğunu geçirdiği eve veda etmiş –canlı renklerin evi–, sedefli bir ışıkla dolu koridordan geçmişti; sanki aynı mekânda iki değişik ışık vardı, bir yeni dünyanın ışığı, bir de eski dünyanın, daha doğrusu diğer dünyanın ışığı, doksanları yaşayan Amerika'dan gitgide uzaklaşan bir ışık, koridorda babaannemle dedemin kahramanlarının çerçeveli portreleri asılıydı.

Denizaslanına benzeyen Emest Rutherford'un resmi, uzun boylu ve posbıyıklıydı, kır saçlı, sanki mağarasının derinliklerinden henüz çıkmış gibiydi, karanlığı arkasında bırakmış gözleri kamaşmıştı, havada atom dünyasının bir kopyasını görüyordu.

Max Planck vardı, geniş alnı bir Flaman resminden fırlamış gibi, omuzları dar, düşük bıyıklı, sonra Niels Bohr, kalın, etli dudaklı, bir balina gemisinin iyi yürekli kaptanı gibi, isyan edip bilgini küreksiz bir teknede açık denize bırakmak üzere olan evrenin güvertesini arşınlıyor durmadan ve Wolfgang Pauli tam bir Viyana burjuvası görünümünde, hamur işleri ve keman ezgileriyle tıka basa dolu.

Belki Wolfgang Pauli, Kopenhag gemilerinde sürekli gidip gelirken insanlar ve unutulmuş kelimeler arasındaki diyaloğu yineleyip durmuştur. Rimbaud gibi, dedi babam (genlerimin söylediğine bakılırsa), Pound gibi, Paz gibi: dilin dirilişi.

“Oğlum hangi dili konuşacak?”

“Oğlum hangi dünyada yaşayacak?”

“Bu dünya ne dünyası?”

“Bütün Meksikalıların Anası ve Doktoru kim?”

“Acapulco çevresindeki dağlarda yaşayanları neden önce yerlerinden edip sonra da öldürdüler?”

“Kurumuş bir palmiye korusunun ortasında, dost çakallarla çevrelenmiş Hipi Toltec ne yapıyor?”

Her neyse, Tlalpan'da canlı renklerin evinde babaannemle dedem tarafından eğitilmiş olan çocuk-babamın gözleri en büyük ilgi ve şefkatlerini, kendini büyük bilim slalomunun en zorlu meyillerine bırakmak

üzere olan, genç, sarışın, gülümseyen bilim adamına saklamışlardı. Bana gebe kalındığı gün ortaya çıkan bütün bulmacalara cevap verecek biri varsa o da bu oğlandı babama göre: fotoğrafın altındaki küçük bakır plakaya yazılmış olan ismi Werner Heisenberg'di ve hiçbir şey onun belirsizlik ilkesinin kesinliği kadar etkilememişti babamı: simgenin mantığı deneyi açıklamaz; deneyin ta kendisidir. Dil olgudur ve olgunun incelenmesi doğasını değiştirir.

Teşekkürler baba, bunu anladığın için, babaannemle dedemden gelen ve bana aktardığın genlerine bunu sindirdiğin için teşekkürler. Bir ılık yağmur bulutu üstüme boşalıyor ve beni Albert Einstein'ın dağınık saçlarından, bıyıklarından ve dana gözlerinden koruyor, şu anki ebedi boyutumun üç neredesinde ve ne zaman nehrinde yüzerken, daha rahme bile düşmeden önce onunla birlikte yaşıyordum ben; ama o sonsuz nehirden çıkıp da zamanı ve mekânı (benim) gördüğümde, yanımda genç dağcı beliriyor: teşekkürler, Werner, senin yüzünden ve senin için, annem Angeles'in rahminde kişisel Heisenberg Cemiyetimi kuruyorum, üye olduğum ilk kulüp ve onun o kabarık (eğlenceli!) koltuklarından, beni besleyen ve benim de incelemek suretiyle beslediğim dünyayı incelemeye başladım bile.

Sayelerinde, anladım ki var olan her şey geçici; çünkü benden önceki zaman ve mekân hakkında bildiğim her şeyi geçerken, şans eseri, şu anın ve şu yerin merceğinden, eğreti olarak öğreniyorum. Önemli olan sentezin hiç bitmemesi, insanın kendini asla kurtaramadığı bir çelişkinin olması: Belirli bir yerde ve belirli bir zamanda olmanın ve buna rağmen sonsuz zamanı ve mekânı düşünmenin, deneyimin sonu olduğunu reddetmenin, tamama ermemiş dünyada meydana gelen sonsuz olayı inceleyebilmek için sonsuz olasılığı açık tutmanın ve gözlemlerken o olayları dönüştürmenin çelişkisi bu: onları tarihe, anlatıya, dile, yaşantıya, sonsuz okumaya dönüştürmenin çelişkisi...

Zavallı babam; bu dünyada büyüdü, onu kaybetti ve en dolambaçlı yollardan ona dönmesi yıllar aldı; Tatlı Vatanı, parçalanıp çürüdüğünde, babam da Tlalpan'daki evin sedefli koridorunda portreleri asılı duran adamlara özgü o evrensel, fiziksel bilgelik vaadine ve sadece eşkıyayı ödüllendiren bir toplumda tüketici, yalaka, budala olmayıp da bir şeyler üreten, yaratıcı bir insan, bir biyolog, bir kimyager, bir fizikçi olmayı

başaran kahraman Meksikalılar düşündeki akla döndü. Düşteki akla, sadece akıl düşüne değil: yiyen ve yenilen insanlar, zamanyiyen, ışıkyiyen, kendi memleketlerini yiyen yamyamlar, Isabella ve Diego'nun yenmek istediği de buydu işte. Ama oğulları, yani babam zekânın evini kaybetmişti.

O koridordaki portrelere geri dönmemiz ne kadar da uzun zaman alacaktı!

Karşında kendimi açık etmemin zamanı geldi. Okuyucu, her şeyi bilen, her şeyi hatırlayan *genlerim* sayesinde ben çoktan oraya geri döndüm, bir süre sonra, doğduğumda, senin gibi, her şeyi unutsam ve ölene kadar hepsini tekrar öğrenmek zorunda kalsam da şu an okunurken her şeyi bildiğimi kim inkâr edebilir, çünkü ben senin içindeyim. Okuyucu, peki sen orada mısın?

3

Böylece babam, annesiyle babası ölünce, annesi (benim de merhum babaannem) Isabella Fagoaga de Palomar'ın ablaları olan Capitolina ve Famesia Teyzelerin ve her daim güçlü dayımgil Don Homero Fagoaga'nın (adı batsın) yanına getirildi. Don Homero kardeşleriyle birlikte oturmadığı halde onları her gün ziyaret eder, yemeklerini genelde onlarla birlikte yer ve Avenida Drango'daki evlerinde ahlâkçı retoriğini bileyip gerçek bir Hristiyan'ın nasıl davranması gerektiği konusunda titiz dersler verirdi. On bir ve on beş yaşları arasında babam onun vaazlarının tek dinleyicisi olmuştu.

Capitolina ve Famesia'nın yaşlarını tam olarak bilmek olanaksız (diyor genlerim). Bir kere, teyzelerim kendilerine, her türlü çağdaşlığı reddeden ve çevrelerindeki her şeyden daha genç görmelerini kolaylaştıran bir ortam hazırlamışlardı. Kendi kuşaklarından olan diğer hanımlar, belki de onlar kadar cin fikirli olmadıkları için, belli bir anda modası geçmiş bütün mobilyaları, biblolaarı, resimleri ve diğer eşyaları eskiciye satmışlardı oysa Capitolina ve Famesia kendilerine miras kalan şeyleri değil değiştirmek kullanmaya bile razı olmamışlardı. Antikalar arasında gerçekte olduklarından daha genç görünüyorlardı.

Avenida Durango'daki ev Meksika Devrimi sırasında gelişen mimari

türünün son örneklerindendi, özellikle de 1911-1921 yılları arasındaki iç savaş dönemine aitti; Porfirio Díaz devrinin (1870-1910) Fransız otellerinden. Plutarco Elias Calles, En Devrim Kahramanı'nın (1924-35) saltanatı sırasında yapılan yerlici, sömürgeci garibelere geçiş döneminden kalmaydı. Don Porfirio ve çetesi kendi Faubourg St. Honore taklitlerini tepesi az meyilli, eteği daha dik çatılarla taçlandırmışlardı; Obregón, Calles ve onların müritleri önce Aztek tapınakları şeklinde kamu binaları yapmış, sonra da Hollywood yıldızlarının filtresinden geçmiş Churriguera tarzı kiliselerinin müstakil taklitlerinde oturmuşlardı. Gerilla savaşçıları Mary Pickford ve Rudolph Valentino gibi bir hayata kavuşmuştu. Silahlı mücadele sırasında Mexico City'de kalanlar, yastıklarının altında altın saklayıp, iş yiyecek maddelerini istiflemeye ve mülk açık arttırmalarına gelince kurt kesilenler –mesela Fagoagalar– bu malikâneleri taştan inşa etmişlerdi, binalar tek katlıydılar, etraflarını çevreleyen bahçelerde toprak patikalar, çeşmeler, palmiyeler vardı, yüzleri testiler, asmalar ve ifadesiz maskelerle süslenmiş, çatılarına teraslar yapılmıştı, balkonlara açılan yüksek Fransız tarzı kapılar da beyaza boyanmıştı. Villalarının içlerini yüzyıl başından kalma mobilyalar ve resimlerle tıka basa doldurmuşlardı, milli Belle Epoque'dan kalma Meksika Vadisi resimleri, Whistler ve Sargent tarzı sosyete portreleri, ıvır zıvırla, madalyalar, küçük kupalarla dolu vitrinler, Sevr vazoları, beyaz Dante ve Beatrice büstleri taşıyan raflar. Hantal, pelüş divanlar, oymalı maun masalar, püsküllü kırmızı kadife perdeler, banyoda bol bol vitray, merdivenlerde kırmızı halılar ve yaldızlı köşe çubukları, yerler parke, yatak örtüleri kapitone: her odada ibrikler, dev armalar, dev aynalar, stratejik noktalarda oturaklar ve tükürük hokkaları; porselen, cila, vernik, toz boğuntusu, küçük, narin nesneler korkusu; bakmalık bir ev, ama sakın dokunma. Fagoaga kardeşler evlerinde, dışarıdaki şehre bütünüyle yabancı, bir heyecanlanma, bir sırları fısıldama, bir konuşma, bir yaşama tarzını muhafaza ediyorlardı.

Ama bu tarzı paylaşmalarına rağmen pek birbirlerine benzemiyorlardı: Famesia uzun, ince, esmer ve uyuşuktu, oysa Capitolina kısa, tıknaz, sarışın, yassı burunlu ve canlıydı. Capitolina cevaba tahammülü yokmuş gibi konuşurdu; Famesia bütün laflarını havada bırakırdı. Capitolina birinci tekil şahsı kullanırdı; kardeşi belirsiz, ama hanedanvari “biz"i ağzından düşürmezdi. Ama her ikisi de günün her saati dindarlıkta kusur etmezdi, en

olmadık yerlerde ve zamanlarda haçların önlerinde diz çöküp kollarını iki yana açarlardı. Ölüm saplantıları vardı; geceler boyu, üzerlerinde gecelikleri, saçları örgülü. Bay Bilmemkimle. Bayan Bilmemnenin nasıl öldüklerini yâd ederlerdi. Gazeteyi sadece ölüm ilanları için okurlar, okurken de korkulu bir coşku duyarlardı. Ama bu faaliyet Capitolina için bir talihsizliği öğrenip kendini mutlu hissetmenin doyumu demekse, Famesia için kutsiyetin, insanın başkasından ziyade kendine kötülük etmesi olduğu inancıydı, ona göre bu sayede cennetin kapıları ayrılmaz kardeşlere açılacaktı. Çünkü Famesia aynı anda öleceklerinden kesinlikle emindi; Capitolina böylesi feci bir sonu paylaşmıyordu (daha doğrusu hiç istemiyordu), ama bu konuyu kardeşiyle tartışmaya da niyeti yoktu.

Dışarı çıkmak ya da çıkmamak: bütün meseleleri buydu. Avenida Durango'daki ev kardeşler için kendi ihtiyaçlarına göre ayarlanmış bir sığınaktı. Onu terk etmek günahtı, sadece korkunç şeyler olduğunda –bir akrabanın ölümü ya da eve kendileriyle birlikte yaşayacak birini getirmek gibi– evlerinden dışarı çıkabiliyorlardı. Ama dışarıya yapılan bazı seyahatleri –içleri sızlasa da- ertelemenin mümkün olmadığına inanıyorlardı. Capitolina ve Famesia'nın bir tutkuları var gibiydi: ölmek üzere olan inançsızları bulup onları ölmeden önce hak yoluna döndürmek, bu amaçla da yakındaki Kutsal Aile Kilisesinden bir rahibi de kendileriyle birlikte sürüklerlerdi.

Onların ölüm yatağına yaptığı bu Haçlı seferini ne zındıkça bir kararlılık, ne ateistçe bir kayıtsızlık, ne laik önyargılar engelleyebilirdi. Şemsiyelerini savurarak, Capitolina somurtarak, Famesia bayılarak, kendilerine yol açarlar, rahipleriyle birlikte yatağa yanaşırlardı; genellikle yılgınlık ifade eden bir iç çekişle ya da ölmek üzere olan kişinin şükran beyanlarıyla kabul edilirlerdi, adam da hani –neme lazım– Öteki Tarafla işi sağlam tutmak için bu bahaneyle gizli bir Katolik olduğunu kabul ederdi.

Fagoaga kardeşlerin ruhları kurtarmak için yaptığı bu Haçlı seferlerinin en büyük düşmanı, akrabaları arasında en sadık agnostik olan General Don Rigoberto Palomar'dı; İsabella Fagoaga'nın eşi merhum mucit Diego Palomar'ın babası ve babam Angel'in de dedesi. Hayatı bu yüzyılın hayatıyla at başı giden General Palomar, Don Venustiano Caranza'nın Meşrutiyet Ordusunda borazancıymış, on sekiz yaşında Meksika

Devriminin en genç generali olmuş. General Alvaro Obregón'un, Panço Villa'ya karşı yaptığı Celaya savaşı sırasında, topçu ateşinde kolu kopunca, müstakbel Başkanın kolunu bulup ona getirdiği için kazanmış bu rütbeyi. Bazı fesatların demesine bakılırsa, Sonoralı yiğit ve açıkgöz bölük komutanının kopuk kolu, bizzat kendisinin havaya altın bir para atmasıyla titreyerek cesetler arasından yükselmiş ve büyük bir hırsla parayı kapmış da o sayede bulunmuş.

Naçiz gerçek ise şu, borazancı Rigoberto Palomar kolu, sadık maskotuyla, Musa adındaki tazısıyla birlikte bulmuş; hayvan kolun kokusunu tanıyınca ağzına almış. Rigo hayvanın kemiği kemirmesini engellemiş. Alvaro Obregón'un beyaz teni ve sarı kılları meşhur kolun diğerlerinden ayrılmasını sağlamış; borazancı kolu bizzat kendi Obregón'a götürmüş; hemen oracıkta generalliğe terfi etmiş. Çiçeği burnunda tuğgeneral, duyduğu minnettarlıkla geride köpeğin kolu yemek üzere olduğunu bilen bir şahit bırakmamak için -dilsiz bile olsa- Musa'yı vurmuş; söz konusu kol, herkesin bildiği gibi formaldehitle dolu bir kavanozda muhafaza edilmiş ve Başkan seçildikten birkaç gün sonra, 28 Temmuz 1928'de, Lightbulb Lokantasında verilen bir ziyafet sırasında dinci bir fanatik tarafından haince öldürülen generalle birlikte gömülmüştü. Başkanın son sözlerini sadece General Palomar duymuş ve sır olarak saklamıştı: Obregón ölürken kendine kalan tek eliyle masa örtüsünün üzerine yapışmış, feri kaçmış mavi gözleri ve yalvaran bir sesle, "Biraz daha mısır ekmeği, biraz daha mısır ekmeği" demiş, sonra da hareketsiz gövdesi yere yığılmış. Bugün, tam öldüğü yerde, Avenida de los Insurgentes'de anısına yapılmış bir anıt durur. Gündüzleri sevgililer, geceleri esrarkeşler orada buluşur.

Hem herkesin bildiği hem de gizli bütün bu sahneleri bizzat yaşayan General Rigoberto Palomar milli bir hazineydi: Meşru olabilmek için fazlasıyla can atan bir politik sistemde Devrim'den geri kalan tek adamdı. Bütün bu etkenler –diğer bütün konularda her zaman aklı başında olan– Don Rigo'yu, Meksika Devrimi söz konusu olduğunda çıldırtmaya yetiyordu. Aynı anda birbiriyle çelişen iki şeye inanıyordu: l) Devrim bitmemişti; 2) Devrim başarılı olmuş ve bütün vaatlerini yerine getirmişti.

Agua Prieta hükümetinin kilisenin politikaya girmesine karşı kopardığı fırtınanın içinde büyümüş olan ve bu iki ilkeye sarsılmaz bir inanç duyan

Don Rigo sonuna kadar laikti. Bir papaz ona yanaşmaya kalkmasın: Don Rigo Devrimin uygun adım ilerlediğini göstermek için olmadık gaddarlıklara başvururdu; papazı soyup merkebe bindirir ve kasabanın bir ucundan bir ucuna gezdirirdi, hatta Calle Génova'daki evine bir infaz bölüğü çağırıp, resmi bir infaz gerçekleştirecekmiş gibi yapardı.

Öğleden sonraları, Palomar Dede, karısı Doña Susana Rentería'yla birlikte bir yamacın tepesine tırmanır sonra da eline aldığı bir taşı koyağa atardı ve karısına: "Şu taşa bak, nasıl durmadan yuvarlanıyor," derdi.

General Palomar'ın bu deliliği onu ulusal mirasın bir parçası haline getirmişti: Hükümet ona, Cumhuriyete İsim Veren Kahraman adını takmış ve PRI ona kesinlikle dokunulmaması ve başının ağrıtılmaması için emir çıkartmıştı, genelde iktidardaki adamın kişisel kaprislerinin yazıya dökülmemiş kanunlar yerine geçtiği bir rejimde bu emre uyulması zaruri demekti. Aslında büyük dedem sakin bir hayat sürüyordu; dürüstçe kazandığı menkul ve gayrimenkullerin idaresine adamıştı kendini; aklı da başındaydı, tabii şu devrim deliliği, bir de Cristero isyanını destekleyen Jaliscolu bir toprak ağasının ona miras bıraktığı Doña Susana'ya duyduğu tuhaf aşk dışında. Adamın adı Pâramo'ydu ve General Palomar'ın birlikleri tarafından tutuklanıp öldürülmüştü. Son isteği Don Rigo'nun, kızı Susana Rentería'yı himayesi altına alması, onunla sembolik bir evlilik yapması, onu yetiştirmesi ve kız on altı yaşına geldiğinde evliliği bitirmesiydi. Babası öldürüldüğünde Susana Rentería topu topu beş yaşındaydı; ama Don Rigo son istek fikrine saygı duyardı, özellikle de bu istek düşmanına ait olunca, bu yüzden de Pedro Páramo'nun mirasını kabul etti.

Susy'yi (ona böyle hitap ediyordu) Mexico City'deki evine getirdi, ona baktı, ona sanki oyuncak bebekmiş gibi eski moda çuval elbiseler ve kadife terlikler giydirdi. Kız on altı yaşına gelince onunla evlendi. Aralarında yirmi yaş vardı, yani Susy Rigo'yla evlendiğinde Rigo otuz altı yaşında filandı ve Cárdenas, En Şef Plutarco Elias Calles'i Meksika'dan daha yeni sürmüştü.

Onları tanıyanların hiçbiri, birbirine böylesi âşık, birbirini böyle düşünen, böylesi şefkatli bir çift daha görmemişti. Susy, kocasının Devrim dışında her konuda son derece aklı başında bir adam olduğunu çok çabuk öğrenmişti ve zaman içinde onu hoş tutmayı, her dediğine evet demeyi de

öğrendi. Evet Rigo, haklısın, Meksika'da tek bir papaz bile kalmadı, bütün topraklar köylülere geri verildi, bütün komün topraklarında büyük başarılar kazanıldı, hiçbir başpiskopos sivil elbisesiz dolaşmıyor, siyahlara bürünmüş tek bir rahibe bile yok, kamulaştırılmamış tek bir gringo şirketi bile kalmadı, sendikaya girmemiş tek bir işçi bile yok. Seçimler serbest, Kongre Başkandan hesap soruyor, basın bağımsız ve sorumluluklarının bilincinde, demokrasi dörtnala, milli gelir adil bölüştürülüyor, ama çürüme var, Rigo, çürüme var, onu söküp atmak da devrimin gerekliliklerinden biri. General devriminin toplarını çürümeye, Roma'ya ve Washington'a çevirmişti. Bir düşünün, gürültücü ve seçici genlerim, Kutsal Pederin, İsa'nın Vekilinin, yani Papanın ta kendisinin (üstüne üstlük Polonyalı!) Meksika'da olduğunu bütün gayretlere rağmen öğrenen büyük dedem Rigoberto nasıl da çileden çıkmıştı; hem de Papa bir memur kıyafeti değil kendi dini kıyafetini giymişti, büyük bir şatafatla sokaklarda dolaşıyordu, milyonlarca milyonlarca Cumhuriyet vatandaşı onu selamlıyordu, ayinler düzenliyor, sokak ortasında insanları kutsuyordu. Don Rigoberto çöktü, yatağa düştü, ihanet yüzünden inleyip duruyordu. Anayasanın üçüncü maddesinin çiğnendiğini görmektense ölmeyi tercih ederdi: Cristeros'la savaşırken onca adam niye ölmüştü ki? Sen neden ellerimizde ölmüştün. General Obregón? Sana böyle ihtiyacımız olduğu bir zamanda neredeydin. General Calles? Hazır olunca ateş edebilirsin, General Cruz!

Susy doktorları çağırdı ve aileye haber saldı; Capitolina ve Famesia da dahil, onlar da bu müthiş fırsatın üzerine atladılar: ne de olsa sevap aileden birine yapıldığında daha makbuldü. Yanlarında Kutsal Aile kilisesinin papazını ve hayatın gerçeklerini öğrensin diye on iki yaşındaki zavallı babamı da sürüklediler. Buhurlar saçarak ve kutsal sular serpeleyerek girdiler içeri, huysuz General Palomar'ın ruhunun kurtulması için dualar ediyorlardı, Rigoberto günahlarından dolayı af dilemezse hemen oracıkta kafasında boynuzların çıkabileceği ve şeytanın bizzat gelip onu sürükleye sürükleye cehenneme götürebileceği konusunda genç babamı uyarmışlardı.

Fagoaga kardeşler rahip ve çocukla içeri girdiklerinde, yumuşak yatağına gömülmüş olan General Rigoberto Palomar son nefesini vermek üzereydi. Vahşi, kan çanağı gözleri, küçülmüş, titreyen burnu, hızla inip kalkan gırtlağı, aralık dudakları, bir patlıcan gibi mosmor olmuş yüzü karşısında, kazınmış kafasını örtmek için gece takkesi olarak kullandığı üç renk (yeşil,

beyaz, kırmızı) rozetli özgürlük şapkası etkisiz kalıyordu. .

Kız kardeşleri, ayin kitabını havada sallayan papazı, buhurdanlığı bir oyuncak gibi döndüren oğlanı görür görmez general anında kendine geldi. Yatağın üzerinde ayağa kalktı, takkesini cilveli cilveli bir gözünün üzerine indirdi, geceliğini beline kadar sıvadı ve epeyce sertleşmiş olan fallusunu Bayan Fagoaga'lara, oğlana ve papaza doğru sallamaya başladı.

“Bir adım daha atarsanız ayin ne demekmiş görürsünüz!”

Taş kesen Famesia dedemin yatağına doğru yürüdü, anlaşılmaz sözler mırıldanıyordu, avuçlarını açmıştı, sanki içlerine olgun bir meyvenin düşmesini ya da ayinin ne demek olduğunu görmeyi bekliyordu.

“Bir kere... Ne de olsa... Sonra... Biz...”

Ama korumacı ablası şemsiyesini uzatıp, kıvrık sapıyla doğru yoldan ayrılan kardeşini yakaladı ve aynı anda gürledi: “Cehenneme gideceksin, Rigoberto Palomar, ama önce ölüm acılarıyla kıvranacaksın. Bunu bir kenara yaz! Örtünsen iyi olur, böbürlenecek bir şeyin yok!”

Yaşlı adam oğlana bakıp göz kırptı ve ona: “Öğren oğlum. Bu cadıların tek isteği penisten nasiplerini almak. Senin kim olduğunu biliyorum. Bu kocakarılara tahammülün kalmadığında burada yerin hazır.”

“Öleceksin, alçak herif!” diye bağırdı Capitolina.

“Üstüne üstlük,” diyebildi Famesia.

General Rigoberto Palomar ondan sonra hastalık yüzü görmedi. 2. John Paul'ün sürekli ziyaretinin şokunu atlattı, sürekli devrim yeminleri etti tekrar; daha yapacak çok şey vardı!

Bu deneyimden sonra babam Angel değişti. Küçük küçük de olsa bazı şeylerin farkına varmaya başladı. Mesela her sabah Capitolina Teyzenin elini öperken parmak uçlarında ve tırnaklarının içinde un ve jalapeño biberi oluyordu, oysa Famesia Teyze'nin eli buram buram balık kokuyordu. Fagoaga kardeşler babamın pek de anlayamadığı bazı amaçlar doğrultusunda düzenlemişlerdi ev hayatlarını. Babam Fagoaga kardeşlerin saplantılarını anlamaya başlamıştı. Evde çalışanlar Angel'in çözemediği sebeplerden, sürekli değişiyordu. Ama hizmetçileri hep aynı isimle

çağırıyorlardı: Esrilla. Esrilla şunu yap, Esrilla bunu yap, Esrilla diz çök lütfen, Esrilla mısır çorbamı sabaha karşı üçte getir, Esrilla oturağımı bezle temizleme, çok narindir kırılabilir, kendi yumuşak Yerli ellerini kullan. Her ne kadar hâkim sınıf kötülüğünü paylaşsalar da bu konuda kardeşleri Don Homero'dan daha titizdiler. Her gün aşağılayacak bililerine ihtiyaçları vardı. Kardeşler bu isteklerini arada bir samimi yemek davetleri verip, misafirleri şaşırtacak, canlarını sıkacak ve aşağılayacak her türlü şeyi yaparak tatmin ediyorlardı. Misafirler tekrar gelmese hiç umurlarında olmayacaktı, ama büyük çoğunluğunun geri döndüğünü ve daha da fazla ceza talep ettiğini öğrenmişlerdi.

Bayan Capitolina karşı konmaz fikirlerini atardı ortaya:

"Demek Peder Revillagigedo'nun dürüstlüğünden şüphe ettin? Nankör!"

Bu sözler misafirleri aptallaştırırdı; çünkü peder hakkında tek kelime bile etmemiş olurlardı, ama Capitolina tekrar saldırıya geçerdi: "Celaya'da reçel, Puebla'da pamuk helva yapıldığını inkâr mı ediyorsun? Teessüf ederim!"

Misafirlerin şoku Famesia'nın lafa girip kendi sözlü lüzumsuzluk-larını eklemesiyle azalmaz aksine artardı:

"Önemi yok. Sizin davetinizi kesinlikle kabul edemezdik beyefendi, ama size evimizde ağırlanma zevkini sunuyoruz. Zalim değiliz biz." "Tako mu dediniz?" derdi Capitolina, "tako dendi mi aklıma hemen tortilla gelir."

"Ama ben..." derdi misafir.

"Boş ver, boş ver, bir Bulgar Yahudisisin, tipinden belli, inkâr etmeye çalışma," diye iddia ederdi Capitolina, saplantılarından biri karşısındakine aklına gelen milliyet ve dini yakıştırmaktı.

"Hayır, aslına bakarsanız..."

"Ah!" diye iç geçirirdi Famesia, yanında oturan adamın omzunda ha bayıldı ha bayılacak. "Bizimle birlikte olmanın sizin için ne kadar büyük bir zevk olduğunu tahmin edebiliyoruz."

"Yanınızdaki şu yaşlı, aptal, çirkin kadın kim oluyor, beyefendi?" derdi Capitolina.

“Bayan Fagoaga! O benim karım.”

“Sonradan görme. Onu evime kim davet etti?”

“Siz ettiniz.”

“Fahişenin teki, yüzüne de söyleyeceğim, fahişe, dilenci, terbiyesiz, onunla nasıl evlenirsiniz!”

“Mauricio, beni eve götür...”

“Kazara,” dedi Famesia, “hem sonra biz asla...”

“Hanfendi davranışınız çok kaba.”

“Öyle mi?” derdi Doña Capitolina, koca gözlerini aça aça.

“Mauricio şimdi bayılacağım.”

“Dün ne oldu bilin bakalım,” derdi Famesia hemen, lüzumsuz bilgiler biriktirip bir solukta anlatıvermek bir başka uzmanlık alanıydı. “Akşamüzeri altı filandı, biz de haliyle vazifelerimizle uğraşıyorduk, ee bugünün işini yarına bırakma, kapı ısrarla çalıyordu, birden camın açık olduğunu hatırladık ve hemen üst kata koşup olup biteni görmek için terasa çıktık, kedimiz de bizimle geldi, mutfaktan lahana kokusu geliyordu, tanrım, böyle sürprizler için yaşlandık artık, ne de olsa ağaç yaşken eğilir, ya, kim bilir, neredeyse çıldıracaktık!”

Bu yemeklerden büyük bir tatminle söz ederdi kardeşler. Fikirlerinden biri de sadece kendi sınıflarından insanların Meksika’da yaşamaları gerektiğiydi. Fakirlerin ülkeden sürülmesi ve diğer aşağı sınıfların da hapse atılması fikrine bayılırlardı.

“Oo, Famecita, je veux un Mexique plus cossu,” derdi Capitolina, önemli anlar için sakladığı Fransızcasıyla.

“Cozy, cozy, a cozy little country,” diye İngilizce tamamlardı onu kardeşi, böyle şeyler söylediklerinde kendilerini rahat hissederlerdi, kendilerine güvenirlerdi.

Ancak bu eğlenceli, küçük piyesler gerilimi daha da çok arttırıyordu, babam bunu ancak ergenliğe adım attığında anlayabildi: teyzeler ona başka bir

gözle bakıyor, aralarında fısıldaşıyor, tek başlarına diz çökmek yerine, her biri bir koluna yapışıp, en beklenmedik zamanlarda ona zorla diz çöktürüyorlar, göğsüne vuruyorlardı.

Bir gece babam korkunç çığlıklarla uyandı ve telaşla sesin nereden geldiğini bulmak için etrafta koşuşmaya başladı. Bir sürü vitrine, bibloya çarpıp onları devirdi ve kırdı, sonra Capitolina'nın odasının kilitli kapısı önünde durdu. Anahtar deliğinden bakmaya çalıştı, ama deliğe karanfil kokulu bir mendil tıkılmıştı. Sadece kardeşlerin korkunç bağırışlarını duyabiliyordu:

"İsa, kutsal vücut!"

"Tanrının gelinleri, Famesia, biz tanrının gelinleriyiz!"

"Koca!"

"Sen bakiresin, ama ben değilim."

"Kardeşimiz İsabella doğurduğunda mutluydu!"

"Herkes ona saygı duyuyordu!"

"Biz gizli gizli doğurduk!"

"Utanç içinde!"

"Oğlan şimdi kaç yaşında?"

"Onunla aynı yaşta."

"Ah tanrım! Benim kutsal güveyim!"

Babam şoke olmuş bir halde oradan uzaklaşmış ve ne o gece ne de Fagoaga kardeşlerin çatısı altında yattığı diğer gecelerde gözüne uyku girmemiş. On dört yaşında hissettiği bastırılamaz cinsel dürtüleri İsa'yı emziren Meryem tablosunun karşısında gideriyormuş. Haftada iki kere yinelediği bu egzersizler sırasında, sanki Meryem ona verdiği kurbanlar için teşekkür ediyormuşçasına odasına aniden nur inmesi onu şaşırtıyormuş.

"Bir iki ay sonra, Homero Dayı bütün o küstah zorbalığıyla Calle Durango'daki eve girdi, Esrilla'ya 'pis orospu' dedi, beni kardeşlerinin büyük salonunda, her ikisinin de huzurunda kızın yanına dikti ve ikimizi

gizli gizli sevişmekle suçladı. Esrilla ağlayarak bunun doğru olmadığına yeminler etti, bu sırada Capitolina ve Famesia bağıra bağıra bizi itham ediyorlardı. Don Homero da beni hizmetçilerle birlikte olup kendimi küçültmekle suçluyordu, üçü birden hizmetçiyi kendilerinin eşiti olduğunu düşünmekle suçluyorlardı, artık çizmeyi aşmıştı, hizmetçiler bizden hep nefret ediyorlardı, hep bizim gibi olmak, bizim sahip olduklarımıza sahip olmak istiyorlardı, geceleyin yatağımızda bizi öldürmemelerine şaşmak lazımdı.

“Esrilla kovuldu, H. Dayı bana pantolonumu indirtti ve kıçımı şöyle bir okşadıktan sonra Capitolina Teyze’nin ayakkabılarından biriyle bir güzel dövdü ve kınları eşyaların parasını bana kalan mirastan keseceğini söyledi.

“Bütün bunlar katlanılabilir hatta eğlenceli geldi bana; çünkü inancımı sınıyorlardı, kendi kendime şu soruyu soruyordum: Fagoagalarla yaşadığım müddetçe nasıl Katolik kalabilirim? Bir inancım olması lazım!”

“İflah olmaz bir romantiksin sen! İlle de bir inancın olması lazım!”

“Ne demek istiyorsun?”

“Yani her şeyi kalıbına uyduruyorsun.”

“Tam aksine, sadece inancın en eski şartını yineliyorum. Doğru, çünkü saçma.”

“Ama meraktan ölüyordum. Her gece, tıkamayı unuturlar ümidiyle teyzelerimin anahtar deliğini yokluyordum.”

“Peki ne oldu?”

“Demin de söylediğim gibi bağırıp duruyorlardı, gizli gizli doğurduk, kayıp çocuk, Angelito’yla aynı yaşta, kayıp çocuk. Bir gece mendili koymayı unuttular.”

Anahtar deliği tanrının gözü gibiydi. Kapının içine oyulmuş bir hava piramidi. Bir hikâye anlatmak için can atan bir üçgen. Tıpkı eski usul peri masallarındaki beklenmedik açılımlar gibi: mutfak denize açılır, dağa açılır, yatak odasına açılır. Keskin bir karanfil kokusu vardı. Babam sim işlemeli, kanayan mendili düşündü.

“Özellikle mi koymamışlardı, yoksa gerçekten unutmuş muydular?”

Babam sadece mum ışığıyla aydınlatılmış olan o odada gördüklerini hiç görmemiş olsaydı keşke.

“Ne olduğunu söylesene, Allah aşkına! Bunu gerilim hikâyesine çevirme!”

Keşke gördüklerini hiç görmemiş olsaydı, ama kimseye de anlatamazdı.

“Bana bile mi?”

“Ne sana ne de başka birine.”

“Meraktan çatladığını söylemiştin.”

“Hem de nasıl.”

Karanfil kokusundan sarhoşlaşmış, eriyen mumların fantastik ilahiyatından körleşmiş, kendimden korkuyorum diye diye Avenida Durango’daki evden kaçmış ve büyükbabası Rigoberto Palomar ve Susana Rentaria’nın Calle Genova’daki evine gitmiş, ama gördüklerini onlara anlatmamış. Tek bir kelime bile söylemeden öleceğine yemin etmiş, artık erkek olduğunun kanıtıymış bu; gözlerini kapadı ağzını açık bıraktı; bir sinek dilinin ucuna kondu; tükürdü, tıksırdı.

4

“Daha gitme anne, babamla ikinizin nasıl tanıştığınızı öğrenmek istiyorum, böylece kutsal aile hakkında her şeyi öğrenmiş olacağım.”

“Kusura bakma canım, ama şimdi Ocak ayındayız, o hadise Nisanda meydana gelmişti; o aya kadar beklemen gerekecek.”

“Nisan, ayların en zalimi.”

“Onu kim demiş?”

“T.S. Shandy, San Luis Yerlisi.”

“San Luis Potosí mi?”

“Hayır, San Luis Misuri: T.S. Elote. Genetik bilgi bankanı düzenle oğlum, yoksa birbirimizi asla anlayamayız. Bu da beni bu hikâyedeki ve dünyadaki bütün karmaşanın kaynağı masalının sonuna götürüyor doğrudan: dayın Homero Fagoaga, daha rahme düştüğün anda seni havadan vaftiz eden dayın.”

“Bok!”

Homero Dayı’ya karşı düzenlenen entrikalar bundan altı yıl kadar önce bir Ekim günü başladı; ama onun bundan haberi yoktu, dedi babam, hatta en çok kendisini ilgilendirmesine rağmen babamın da bundan haberi yoktu ve bana gebe kalınan günün öğle vakti tepelerine yağan boku yıkamak için Pasifik Okyanusu’na girdiklerinde babam anneme bunu anlatıyordu; ben tam o sırada o mükemmel pansiyona kabul edilmiştim, ses, anı, yer, zaman, isim, şarkı, yiyecek, düzüşme, bellek ve unutkanlık bombardımanına tutulmaktaydım. El Niño Çocuğu şeklinde seyreden metafizik durumumu henüz terk etmiş, kendi adıma bürünmüştüm, ben KRİSTOF, ama her halükârda, kendi adım olsa bile, gelecek yıl 12 Ekim 1992’de düzenlenecek olan Amerika’nın Keşfinin Beş Yüzüncü Yılı yarışmasını kazanabilmek için, işe El Niño olarak başlamak zorundaydım, tamam mı haşmetmaaplan. Dediler ki, eğer kızsa işimiz bitik, hemen sepetleriz; çünkü Coatlicue, Malinche, Guadalupe, Sor Juana ya da Adelita yarışmasına katılmıyoruz, gerçi onların erdemleri, ulusumuzun çıkarları doğrultusunda. Azize Anadok’ta vücut buldu artık. Yok, biz Kristof Yarışması’na katılıyoruz.

COLON CRISTOBAL
CRISTOFORO
KRİSTOF KOLOMB
  COLOMBO
  COLOMB CHRISTOPHE

her dilde aynı, gördün mü canım? İsa-müjdecisi ve Güvercin, yani Teslis’in iki eksiği. Oğul ve Kutsal Ruh, Kâşifimiz, denizleri geçerken ayakları ıslanan aziz ve Yeni Toprakların yakınlığını duyurmak için ağzında küçük bir dalla gelen ve bizi yaratmak için de üzerimizde bir yumurta kıran güvercin, ama bütün bu tarih ve bu terminoloji de gördüğünüz gibi, Angel ve Angeles’in kontrolünde olmayan bir şeye dayanıyor, o da şu, babamın spermatozoitindeki ve annemin üreme hücrelerindeki bilgiler bölünüyor,

yarılarından vazgeçiyorlar, geri kalan (aynı zamanda da vazgeçilen) iki yarıyla yeni bir bütün kurmak uğruna böyle ölümcül bir fedakârlığı kabul ediyorlar, ama bütün genlerimin annemle babamdan gelmesine rağmen ben kesinlikle onların bir kopyası olmuyorum; çünkü benim için, sadece benim için bir daha asla yinelenemeyecek bir şekilde bir araya geldi onlar ve bu sırada cinsiyetimi de belirlediler: bu emsalsiz ben Kristof ve GEN dedikleri:

“Tek suçlu varsa o da genler,” dedi Fernando Benítez Amca.

“Haklısın,” dedi Homero Fagoaga Dayı, “tek suçlusu fenler. Hegel suçlu.”

Bunun üzerine Fernando Amca kayınçosunun işine geldiğinde yaptığı sağır numarasından ve güçlü liberalizminden kopup gelen ahlaki tanımlardan sıyrılmak için kafasını karıştırmasından sıkılıp Homero’yla görüşmek yerine Dört Fırlama grubunu kurma çalışmalarına hız vermeye karar verdi; Dört Fırlama o sırada on beşle on sekiz yaşları arasında değişen çocuklardan kurulmuştu. Tek kuruluş amaçları da Homero Dayı’nın canına okumak, onu gece gündüz takip etmek, bir an bile huzur vermemek, şafaktan gün batımına kadar Meksiko Siki sokaklarında kapı kapı peşinden gitmek. Mel O’Field Caddesi’ndeki çatı katından Frank Wood Bulvarı’ndaki bürosuna kadar, avlanır gibi izini sürmekti; tembellik etmeyin çocuklar, kötü muamele görmüş evlatlarım benim, ona tuzaklar kurun, izini sürün.

Don Homero Fagoaga’nın, Mel O’Field Caddesi’ndeki o rahatsız binada yaşamakta ısrar etmesinin çok basit bir nedeni vardı: 1985’teki seri depremlerden sonra etraftaki bütün binalar çökmüştü, bu yüzden de H. Dayının mülkü “yalnızlık tarlaları, kederli yıkıntılarla” çevriliydi; dümdüz edilmiş arsalar, şehrin asit yağmurlarında yıkanan kalıntılar, ama onun evi ayaktaydı, bütün dünyaya Homero’nun yaşadığı yerde, depremlerin kuş osuruğu olduğunu ilan ediyordu. Hükümetin park yapmak istediği; ama Ulises López’in has adamı Dr. Fagoaga vasıtasıyla satışa çıkardığı, şehrin merkezindeki astronomik fiyatlı mülklerden temin ettiği halkla ilişkiler uzmanlarına bakılırsa bu ulvi ders gözden kaçmamıştı.

“Ben senden yirmi yaş daha yaşlıyım,” dedi Fernando Amca ona, “ama hâlâ ibrem düşmedi.”

“Deprem mi? Gene mi?” diye sordu Homero Dayı, en yakın kirişin altına

koşarak.

“Senden yirmi yaş daha büyüğüm, ama bir fallus var...”

“Niki de St. Phalle’ın sanatını takdir mi ediyorsun? Berbat!”

“Hâlâ düzüşmek...”

“Ya, ne zaman düştün?”

“Yok Salman Rüşdü, salak herif,” diye bağırdı Fem Amca ümitsizliğe kapılarak. Sonra da çocuklarına emirlerini verdi: “Av mevsimindeymişsiniz de büyük bir av yakalayacakmışsınız gibi izini sürün onun; o yaşlı gergedanla baş edebilmek için hem burnunuza hem kıçınıza güvenmeniz lazım! Gözünüz üzerinde olsun, küçük Fırlamalarım, onu komik duruma düşürün. Sefil, yaşlı soysuzun aklını başından alın.”

Dört Fırlama’nın en kısa boylu (ama en yaşlı) elemanının, yani Yetim Huerta’nın, çürük meyvelerle dolu tezgâhını, Homero Dayı’nın O’FieId’deki evinin sıkı sıkı korunan kapısına kurup, kapı gıcırtısını andıran soprano sesiyle gece gündüz şarkı söylemesiyle başladı her şey. Varoşlardan çıkma bir çocuğun tiz sesiyle çığırıp duruyordu bütün gün.

Homero Dayı ne zaman binanın döner kapısından dışarı çıksa, “Portakal vaa, armut vaa, incir vaa,” diye bağırıyordu Yetim Huerta o tahammül ötesi sesiyle; babama göre Homero Dayı’nın kapıdan çıkması, hatta döner, sabit, açık, kapalı, camlı, camsız herhangi bir kapıdan geçebilmesi başlı başına bir mucizeydi:

“Kaput kapı.”

“Kapıyı mı kapatayım?”

“Kaput, kaput, Jim Morrison’suz the Doors gibi.”

“Anladım.”

“Bir bok anladığın yok, pezevenk, bari atıp tutma.”

Aslına bakılırsa artık onları (yani kapıları) eskisi gibi kocaman yapmıyorlar. Homero Dayı da bir döner kapıya jölenin kavanoza sığdığı gibi sığıyor; tek kelimeyle kendini ortama uydurarak.

“Bir gün dansöz seyrederken kadının sutyeninin çengeli koptu.”

“Bu yaşta engelli koşu mu yapıyorsun?” diye hayretle sordu Homero Dayı.

“Yok, hegelli koşu yapıyorum, şişko domuz,” diye patladı Fernando Amca, sandalyesini devirerek ayağa kalktı.

Belki de evine her girip çıktığında iğne deliğinden cennete girme provası yapıyordur Homero Dayı, diyor annem, ben nasıl onun içinde yüzüyorsam o da denizde yüzüyor.

“İğne deliğinden mi?” diyerek, şaşırmış gibi yaptı Don Homero.

Kapının darlığı ile filolog Don Homero Fagoaga’nın dev cüssesi arasındaki zıtlığın gözünü korkutmasına izin vermiyordu Yetim Huerta. Onu görür görmez, paslı bir bıçağın bir tabağa sürtülmesine benzeyen sesiyle çığırmaya başlıyordu.

“Portakal vaa, armut vaa, incir vaa; portakal vaa, armut vaa, incir vaa.”

Homero Dayı (bir kavanoz jöle gibi) titremeye başlıyor ve zavallı Yetime Ruiz Cortines zamanından kalma bir beş sent uzatıp onu eğitiyor:

“Portakal var, armut var, incir var, demelisin yavrum.”

Ona beş sentten fazlasını veriyordu; ellilerden, Meksika Devrimi’nin Altın Yıldönümünün kutlandığı o emsalsiz zamandan kalmaydı bu para; peso devalüasyona uğrayıp on iki buçuk olmuştu, yine de birbirlerini sevmeyi sürdürdüler (Devrim ve peso). Homero Dayı zavallı Yetime beş sentten daha fazlasını veriyordu, ona dilsel bir ana-baba hediye ediyordu, ona eğitim veriyordu, eğitim olmadan (diyor Don Homero, küçük Huerta’ya) ne ilerleme ne de mutluluk olur, onun olmadığı yerde çürüme, barbarlık ve utanç vardır.

“Portakal var, armut var, incir var, demelisin yavrum.” Ona düzgün konuşma hediye ediyor, bütün o bozulmamış, sofu saflığıyla Kastil dili, Gotik Bakire ve onun tıkız çömezi: Kastil dili ve filolog Homero Fagoaga, İdeal Çift; Don Homero, İspanyol dilinin naçiz uşağı, Hispaniae Lingua. Dili bileyliyor, oturtuyor, ona şaşaa kazandırıyor ve müstakbel, potansiyel, muhtemel filolog Don Yetim Huerta’ya sırasıyla şunları olabilme imkânını sunuyor: Anneler Günü Şairi, Milli Bayramlar Nutukçusu, Altmışıncı

Kampanyanın Söylevcisi, hiç olmadı bir Senatör, hem halkçı hem seçkinci Demosthenes, Dilin sahibi; oğlan dilini onun ellerine bir emanet etse, dilini eğitmesine, cümlelendirmesine, diftonglamasına, seslilendirmesine, harmonize etmesine bir razı olsa Yetim Huerta'nın kaderinin nasıl değişeceğini düşünerek dudaklarını yalıyor Homero Dayı.

Dayı Klasik Dili altın bir hap gibi Yetim Huerta'nın vahşi dilinin üzerine bırakırken Yetim orada ağzı posta kutusu gibi açık şaşkın şaşkın duruyor, pis, yüzünü ne idüğü belirsiz genlerinden ziyade is karartmış; sabık bir borsalinonun artığı, bira ve soda kapaklarıyla bezenmiş gri keçe bir fötr şapkayla kopup geldiği o yok-ülkenin tozu toprağı, cürufu karartmış. Yetim Huerta.

"Portakal vaa, armut vaa, incir vaa."

Homero Dayı sarı askılı (askının bir tarafında yukarıdan aşağı kadar Papa'nın resimleri vardı ve avukatın sağ göğsünün yumuşak beyazlığını yerli yerinde tutuyordu, askının diğer tarafındaysa, sol göğsü üzerinde boylu boyunca Emiliano Zapata'yı şok geçirirken, sonra da kalp krizine yenik düşerken gösteren resimler vardı) şalvar pantolonunu çekiştirdi; *Barros Jarpas'ının* (Şilili bir kadın dostumuzun bu çizgili pantolonlara taktığı gizemli isim) tek düğmesini ilikledi ve dilsel altından yapılmış o parayı Yetim Huerta'nın şişe kapaklı kafasına attı.

"Portakal var, armut var, incir var, demelisin yavrum."

Tanrının ışık olsun dediği sesle, oğlunun (ah tahanrım!) ey bana ulaşmak isteyenler acı çekin, dediği sesle söyledi bunu. Yetim Huerta ona şüpheyle bakıyordu.

Ama o anda Homero Dayı pedagogdu pedofil değil. "Ya da, İspanyol gramerinin göz kamaştırıcı ışığı o meşhur Venezuelalının sesinde tekrar vücut bulmuş gibi. Don Andrés Bello, o büyük gün, kelime sonlarında r'lerin düşürülmesi eğilimiyle her ne pahasına olursa olsun mücadele edilmesi gerektiğini söylemişti."

Yetim Huerta şüpheyi bir kenara bıraktı. Homero Dayı'nın gramer dersi asılmış bir eşeğe yaraşır bir bakışla son buldu. Ne de şefkatliydi o şişko buzağının gözleri. Nasıl da gerilmişti sarkık yerleri pedofiliden.

“Her ne pahasına olursa olsun karşı konulmalı, yavrum," dedi Homero şefkatle, oğlanın şişe kapaklı başını okşayarak; Yetim Huerta her Meksinirkalının bağırsaklarının batağında, memleketin babası Whatamock’un hazineleri yanında taşıdığı, Texcoconut Gölü’nün dibine batmış olan o intikam duygusunu, pis ruhunun derinliklerinden nasıl çekip çıkardığını bugün bile anlatır; ulusun en parlak şahsiyetinin parmaklarının paralanması demekti bu, dedi babacığım, kararsız kahraman, bir yandan da üzerindeki bokları temizliyordu, bu sırada ben keyiften dört köşe, annemin içinde okyanusta yüzüyordum, dünyanın boku bana bulaşmadı (daha değil).

Her ne pahasına olursa olsun karşı konmalı, oğlum: oğlanın şapkasındaki şişe kapaklarının jilet gibi keskin kenarlarına karşı koyamadı Homero Dayı’nın teni. Kesik parmağını diline değdirdi (hikâyenin kahramanı, muazzam gövdesinin yıldızı olan dili, Atlampalı pespaye bir piç tarafından dökülmüş olan kekre kanın tadına bulanmıştı) ve dikkatle Yetim Huerta’ya baktı; ama gramer, şişe kapağı, parmak, kan ve dil diyalektiğine bir cevap alamayınca cümleyi yineledi:

“Portakal var, armut var, incir var.”

Yetim cevap verdi:

“İbne vaa, puşt vaa, orospu çocuğu vaaa.”

Bu sadece başlangıçtı. Yetim vahşice Homero Dayı’ya dil çıkardıktan sonra kaçtı. Her şeyden ziyade dans eden bir suaygırına, ipe bağlanmış bir balona, duygusal bir file ve çocukluğumuzun Grimm Ağbisi olan Waltdisneykov’un diğer fantezilerine benzeyen, son derece çevik gramerci, dedi babam bokları saçından temizleyerek, onu yakalamaya çalıştı, ama Yetim, H. Dayı’nın mülkünün yanındaki boş bir araziyi aşıp başka çocukların yanına gitti – kardeşi mi, ikizi mi?–; sanayi atıklarının yaktığı taşların üzerinde ateş saçan ayaklarıyla rüzgâr gibi koşabiliyordu hepsi.

Avukat Fagoaga bunun onların tarzı olduğunu biliyordu; Cuauhtémoc veletleri diyordu onlara, tarihi çocuklar, doğdukları anda kahraman olanlar, diyordu, alttan alta lopezvelardcı olan babamı kızdırarak; Anahuac’ın çevre kırımının andacı olan devasa siyah mendile sümkürmüşlerdi. Saygın ayakkabı mağazası Buskin’in (eskiden Bolívar ve Carranza olarak bilinen, şimdilerde Bolbar ve Karavana denilen köşede, okuyucunun yakında

göreceği Şilili hanım arkadaşımızın bar-diskotek-boite'sinden çıkan sarhoşlar oraya araba çağırırlar) kurucusu Don Lucas Lizaur'a bakılırsa onlar ayaklarında huarache'lerle doğmuşlar; bu sefer başkentin kendi oğulları, sanayici, tüccar, bürokrat istilacılar tarafından fethedilmiş Mexico City'nin kızgın sokaklarında yürüyebilsinler diye ayaklarının altında bir kürk tabakasıyla doğmuşlar.

"Ey, Meksika, Mahşerin en sevdiği kızı!" diyerek iç geçirdi Homero Dayı, boş arazinin sıcak pusunda arkadaşlarıyla birlikte kaybolan Yetimin ardından baktı. Şehrin köpeklerinin burunları, yerleri koklamaktan yara oluyor, patileri de kösele gibi, diyor annem.

"Bebeğim doğduğunda ne soluyacak?"

Bebeğim doğduğunda ne soluyacak?

5

Helası olmayan üç milyon insanın buharlaşmış bokunu.

Nereyi bulurlarsa oraya sıçan on milyon hayvanın buharlaşmış dışkısı.

Günde on bir bin ton kimyasal atık.

Durmaksızın saf zehir püskürten üç milyon motorun ölümcül nefesi, kara ağız kokusu, ağaçların, ciğerlerin, gırtlakların, gözlerin mahvı pahasına kendi osuruk katkılarında bulunan otobüsler, taksiler, kamyonlar, özel arabalar.

"Kirlilik kontrolü mü?" diye bağırıyor Bakan Robles Chacón aşağılarcasına. "Yüzyıllarca yıllık deneyimi olan büyük bir metropolis olduğumuzda bunu elbette yapacağız. Şu anda gelişme sürecindeyiz, duramayız, büyük bir şehir olarak daha emekleme safhasındayız. Gelecekte tedbir alırız."

(GELECEK DİYE BİR ŞEY OLACAK MI? diye soruyor gururlu babamın Paseo de la Reforma'da taşıdığı pankart)

(1325'TEN BERİ BÜYÜK BİR METROPOLİSİZ, diyor babamın lüks

Zona Rosa sokaklarında gururla sergilediği pankart)

“Arabalara ve kamyonlara kirliliği engelleyici cihazlar takmak mı?” diyor Hayat Boyu Bakan Ulises López kulaklarına inanamamış gibi. “Peki parasını kim verecek? Hükümet mi? İflas ederiz. Özel sektör mü? Yatırım için ne kalacak? Yoksa onun parasını da gringo yatırımcılar mı versin? Singapur veya Kolombiya’da yatırım yapmak onlar için çok daha kârlı olur.”

(SEUL’E YATIRIM YAPIN, KUTSAL AYI BOĞUN, diyor azimli babamın on birinci pankartı, bu sefer de Kore Elçiliği’nin önünde dolaşıyor)

“Oğlum ne soluyacak?”

Bok püresi.

Karbon gazı.

Metal tozu.

Bütün bunlar yaklaşık iki buçuk kilometre yüksekliğinde, buz gibi bir hava tabakasının altında sıkışmış ve çepeçevre dağlarla kuşatılmış; mahpus pislik.

Hanfendi, oğlunuzun gözlerine iyi bir ziyafet çekecektir şehri çevreleyen çöplük: bu saç, karton, plastik, çaput, kâğıt, tavuk ayağı, domuz bağırsağı yığını üzerine dalgınlıkla atılacak bir kibrit, zincirleme bir tepkime, bütün şehri kurban alevleriyle saracak genel bir yangın çıkaracak, tüyler kuşanmış, adları yeşim ve ay olan Valkyrieleri, o ölüm meleklerini ortalığa salıp, bir iki dakikada var olan bütün oksijeni tüketecektir.

Aniden ışığa çıkmaktan, gözlerinde birikmiş çapaktan, gözkapaklarındaki uçuklardan körleşmiş, çöplerden beslenmiş, lağımlar yüzünden vücudu şişmiş, gür saçlarının üzerine şişe kapaklarıyla kaplı, kenarsız bir şapka geçirilmiş, teni hastalıktan renksizleşmiş, şehrin kusmuğu Yetim Huerta. İyi sindirilmemiş bir bok gibi. Insurgentes metro istasyonundan fırlayıp. Zona Rosa’daki Calle Génova’ya yöneliyor, babam orada, sakin, kendinden emin, GELECEK DİYE BİR ŞEY OLACAK MI? pankartıyla dolaşıyor. Yetim, vaktinden önce dünyaya fırlatılmış bir fetüs gibi, körlemesine koşuyor, onun için rahim bir merdiven, büyük boy ve taş kaplı, onun için göbek

kordonu INSURGENTES metro hattı. El Estroil Lokantası'nın girişinde duran, gri şantungdan zarif bir takım giymiş olan kısa boylu bir adamın sırtına çarpıyor. Kör ama içgüdüsel olarak yağmacı sümüklü elini pantolonun cebine oradan da kel, miyop ve sakallı adamın göbeğine uzatıyor, adam *Sefil serseri!* diye bağırarak çocuğun bileğini yakalıyor, çocuk çığlık atıyor (Aferin Fernando Amca!), sonra çocuğun hırsız kolunu büküveriyor.

Don Fernando Benítez, Meksiko Siki'de ortalıkta dolaşan herkes gibi parasını sağlama almak için bir para kuşağı takıyordu, ama yeleğinin cebinden sarkan köstéği ve saatle hava atmaktan da geri durmuyordu. En eski sevgilisi armağan etmiş ona saati, kadınların hayatta kalması kuralını hiçe sayarak, diğerleri gibi ondan önce ölmüş ve ölürken de ona bu saati bırakmıştı. Benítez bu saati hayatının, bir ömürlük hasadının meşru bir parçası sayıyordu: seksen yaşındaki, güvenilir gazeteci ve tarihçi seksin sanat ve tarih olduğuna inanıyordu. Mavi, delici gözleri, bu küçük Cacus'un, daha doğrusu çaçanın yüzünü örten is ve boğuntu tülünü açmak ve orada bir şeyler okumak istiyordu, ona *okuma hakkı* vermeden onu cezalandırmayacak bir şeyler.. Oğlanın gözlerinde şunu okudu: "Sev beni, sevilmek istiyorum."

Oğlanı Coyoacân'daki evine getirmek, giysilerini değiştirmek (Yetim Huerta şişe kapaklı borsalinosunu bırakmamıştı, belki de ona nereden geldiğini hatırlatsın diye) için tek bu işareti bekliyordu zaten. Ama sanayi atıklarından taşlaşmış, tabanları doğal plastikten mamul ayaklarına hiçbir ayakkabı uymamıştı: kızarmış ayak, Cuauhtémoc veletleri!

"Aslında yakışıklıymışsın, orospu çocuğu," dedi Benítez oğlana, onu yıkadıktan sonra.

Adını biliyordu. "Bana hep Yetim Huerta derlerdi."

Nereden gelmişti?

Başını iki yana salladı. Meksika'nın kayıp şehirleri isimsizdiler: Paris ya da Roma'dan daha büyük, altı, yedi, sekiz milyon nüfuslu; ama isimsiz şehirler. Yetim Huerta, en azından bir adı vardı; ama geldiği şehir hakkında bir şey bilinmiyordu (annemin okuduğu *Cratylus'ta* isimlerin ya yaradılıştan ya da göreneklerden geldiği söyleniyorsa, yoksa bir isim

memuru mu dağıtıyor onları?)

Sadece bir hücreye, bir sosyal gruba ya da bir suç kastına dahil olanlar tarafından anlaşılmak üzere kendini gizleyen bir dilin var olduğunu anladı Benítez; ama o dil koskoca şehirleri gömmeye, bir lağımın akışkan unutuşuna gizlemeye bile gerek duymadan gizliyordu bu sadece lağım sistemi olmayan bir şehirde gerçekleşebilirdi.

“Bu çocuğa bir köken vermemiz lazım, bir çıkış noktası olmadan dünya üzerinde dolaşamaz,” dedi Benítez’in karısı, iyi niyet gösterisiyle. Gözlerini kapatıp, mutfakta asılı duran şehir haritasının bir noktasına bastılar parmaklarını: Atlampa. O andan itibaren Yetim Huerta’nın Atlampalı olduğunu ilan ettiler, o civarlardan gelmişti. Ama günün birinde Don Fernando, Yetimi Lomas’ta yürüyüşe çıkardı; çocuk önce heyecanlandı, sonra üzüldü. Benítez ona meselenin ne olduğunu sorunca oğlan, “Buralı olmayı tercih ederdim,” dedi.

Buralı: dalgın dalgın yeşil çimlere, panjurlara, yüksek duvarlara, ağaçlara, çiçeklere ama en çok duvarlara, yani korunmaya baktı. Meksika’da güvenliğin ve gücün simgesi; evin etrafında bir duvar.

Bu çocuğun bir de ağabeyi vardı –Yetimin dilini çözdükten sonra bunu anlamayı başarmıştı Benítez– ama bir yıl önce gitmişti. Giderken Meksika’ya en çok zarar veren adamın nerede olduğunu sormuştu. General Negro Durazo, López Portillo ya da Caro Quintero, zamanında adalet ve düzenden sorumlu polis şefi; Caro Quintero da uyuşturucu trafiğinde, kadınları ayartmakta ve polis şefi gibi kayıtsızca adam öldürmekte büyük başarılar göstermiş ahlâksız bir pezevenkti. Aralarındaki tek fark uyuşturucu kralının kimseyi uyutmamasıydı, yasadışı bir adamdı ve hiç yasaların arkasına saklanmazdı. Yetimin ağabeyi şu sonuca varmıştı: polis şefi adalet sistemini bozarak ve insanların cesaretini kırarak ülkeye uyuşturucu kralından daha fazla kötülük etmişti. Bir ikindi, o günün kokmuş yiyeceklerini yiyip kustuktan sonra bunları söylemiş: “Hadi bana eyvallah, koçum, bakalım Caro Quintero gibi olabilecek miyim, o her yolu deneyen bir adamdı, ülkenin ağzına sıçmadan kendisine epeyce faydası dokundu. Sonra gelir seni alırım, ufaklık. Yemin ederim.”

Başparmağı ve işaret parmağıyla yaptığı haçı öpmüştü. Ama hiç geri

dönmemişti (Yetim zamanı, ishal krizleri, bayıltana kadar atılan dayaklar, basiretsizlik krizleriyle ölçer, seni kim dövüyor yetim çocuk? Ne güneş ne de gece zamanı ölçmek için yeterli değil; Yetim günün sadece yetim kalmış zamanlarını sayıyor) ve geride kalan kardeş, gelmeyen ağabeyinden "kayıp çocuk" diye söz ediyordu, başka ne desindi ki? Bir gün yeni açılan metroya girmişti bir fare gibi hırsızlama; önceleri sadece kalabalık minibüslere binebiliyor ya da yayan gidiyordu, sonra günün birinde isimsiz şehrin tozundan temiz, yeni şeyler kokan bir trene girmek mümkün olmuştu ve Zona Rosa'daki butiklerin, lokantaların ve otellerin arasına bir mantar gibi çıkmıştı:

Hayır, dedi Benítez ona, genç bir ceset olmanı istemiyorum: hüzünlü insanlarla mutlu çocukların ülkesindeki cesetlerden bir yenisi olmanı istemiyorum. Bol bol enerjin var, yetim çocuk, yani kendim güçlü hissediyorsun, değil mi? Evetefenim, Bay Benítez. Öyleyse sana şakalarla nasıl hayatta kalınacağını öğreteyim, mizah suçtan iyi değil mi? Senin (bizim) gülmeye hakkımız var, yetim çocuk, hepinizin en azından kıkırdamaya hakkı var, gülüşünüz ölümlü de olsa: gücünü şakaya harca, belki mesleğin de o olur; seni zorlamayacağım, kim bilir bu dünyanın cehennemlerinde ne zihinler geliştiriyorsunuz senin gibi çocuklar?

Çocuk, günün birinde kayıp ağabeyini bulup bulamayacağını sordu; Benítez çocuğun kenarsız borsalinosunu çıkarıp kabarık saçlarını okşadı ve ona, tabii bulursun, merak etme, dedi, kayıp çocuklar er ya da geç ortaya çıkar, tabii.

Fem Amca akıllı bir adamdı: Ona mizahın yolunu, Tötonik bir baskı uygulamadan gösterdi. Zona Rosa'yı seçkinci bir vahadan lümpen bir mucizeler avlusuna dönüştüren, metronun eline tükürdüğü kişinin kim olduğunu, hamurunu anlamak için bekledi. Kimlerle takılıyordu, yeteneklerini ne amaçlarla kullanıyordu? Arkadaşlarını eve çağır, dedi Fernando Amca ona, onların buraya gelmekten çekinmemesini isterim, bunun üzerine günün birinde Yetim yanında düztaban, dana yalamış gibi siyah saçlı, şişman, beyaz bir oğlanla geldi. Kendisinin de Yetim gibi yetim olduğunu söyledi, klasik filmler gösteren bir sinemada makinistti. Yetimle Aristos Oteli'nin girişinde tanışmışlardı, babalığına orada ne yaptığını anlatayım mı, Yet? Kabarık saçlı çocuk evet anlamında başını salladı ve

tombul çocuk, “Şapkasındaki şişe kapaklarıyla bir ritim tutturmuştu, kapaklarla bir melodi çalıyordu, ne kadar yetenekli olduğunu artık siz tahmin edin, efendim.” “Ya sen?” diye sordu Benítez.

“Ben de ona katıldım efendim. Utandım şimdi. Yani acaba siz... Şu uzun saçlar yere batsın... Modası geçti biliyorum, ama benimkiler hâlâ öyle... Onları düzgün tutabilmek için toka takıyorum, bakın. Saçlarım kıvırcık çünkü, neyse, ben de saç tokasıyla melodiye eşlik ederek, sizin evlatlığınıza katıldım...”

Bir gösteri yaptılar ve birbirlerini sık sık görüp. Don Fernando’nun evinde müzik yapmaya karar verdiler. Adını hiç söylemeyen ve ailesi ile ilgili bütün sorulan geçiştiren şişman oğlan kendini güçlükle ifade ediyordu, ama şimdi Don Fernando’ya veda ederken kaşlarını endişeyle kaldırdı ve dünyadan bıkmış gibi bir sesle tane tane:

“Don Fernando, sanırım bu güzel bir dostluğun başlangıcı,” dedi. Kirli pardösüsünü giydi ve Yetimi kucakladıktan sonra dışarı çıktı. İki gün sonra yanlarında bir başka arkadaşlarıyla geldiler: Esmer bir oğlan, derileri soyuluyordu, darmadağındı, yalınayaktı ve belinde yılan derisinden bir kemer vardı. Neredeyse parçalara ayrılacaktı.

Yetim ve şişman çocuk onu Hipi Toltec diye tanıttılar; ama oğlan (kötü bir) Fransızcayla, “La serpent-â-plumes, c’est moi,” dedi.

Onun sazı bir kibrit kutusuydu, çok geçmeden birlikte prova yapmaya başladılar, kendilerini müziklerine adamışlardı. Don Fernando yanlarından geçerken memnuniyetle bakıyordu onlara, ama birden bire iki şeyin birden farkına vardı: her seferinde üç çocuğun müziksel uyumu güçleniyor ve olgunlaşıyordu. Seksen yaşına basmak üzere olan Benítez ise hayati planına. Yerliler, demokrasi, adalet adına sürdürdüğü mücadeleye devam etmek istiyordu; ama fizik gücü azalıyordu. Belki bu çocuklar... belki onlar, onun birlikleri, işbirlikçileri olabilirlerdi... Her şeyi kökünden değiştirecek planının meyvesini vermesine yardım edebilirlerdi.

Bir cumartesi günü onlara üç tane alet verdi: Hipi Toltec’e bir takım Yerli davulu. Yetime bir elektrogitar, uzun saçlı, şişman oğlana da bir piyano. Anlaşma imzalamaya gerek yoktu. Hepsi birbirine bir şeyler borçlu olduğunu biliyorlardı.

“İnsan ortağı olmadan bir hiçtir,” dedi küçük, şişman oğlan tane tane, gri fötr şapkasını kaşlarının üzerine çekti.

Ama anında normal kişiliğine döndü ve Fernando Amca’ya, “Şey... şeye ihtiyacımız var... yani, sadece üç kişi değiliz...” dedi. Benítez şaşırdı: hatta parmak hesabı bile yaptı.

“Hayır... aslında... yani... kız yok.”

“Ne kızı?”

“Be... şey o... pikolo çalıyor,” dedi şişman oğlan bir solukta, sonra da içini çekti.

Benítez, bir açıklama istememeyi uygun buldu ve onların suyuna giderek gizli anlaşmalarına uydu. Küçük bir flüt alıp şişman oğlana verdi. O gece, odasında onların provalarını dinledi, bütün aletlerin sesleri gayet net bir biçimde duyuluyordu: Piyano, gitar, davul, flüt.

Kendilerini Dört Fırlama diye vaftiz ettiler.

Benítez Hipi Toltec’in kökeninin ne olduğunu bir türlü öğrenemedi; Bebek Be’nin görünmez varlığını kabullendi ve şişman çocuğun her söylediğini dikkatle dinledi, günlük konuşmalarda dili tutulan çocuk, sinemada ezberlediği diyalogları günlük hayata uygularken gayet kendinden emin görünüyordu. ,

Ama amcamız, gazeteciydi ne de olsa, Yetim Huerta hakkındaki araştırmasını hep sürdürdü; nereden gelmişti? Sadece yeni metro hattı açıldığı için mi kayıp şehrinden kaçmıştı? Bu çocuk kendisi hakkında neleri ifşa edecekti?

Hoş bir paralellik sayesinde –diye düşündü Don Fernando– iğrenç Homero Fagoaga da yanına bir çocuk almıştı, çocuk aslen Filipinliydi, adı Tomasito’ydu, ama Benítez Yetime ve arkadaşlarına bağımsız olmaları için cesaret ve özgürlük verirken, Fagoaga Filipinliyi uşak ve şoför olarak kullanıyordu.

O sıralarda kulaktan kulağa bir hikâye anlatılıyordu; şeytanın ağzının payını verecek kadar elinin ayağının tuttuğunu görsünler diye bir gece Benítez bu hikâyeyi annemle babama da anlattı. Homero, genç Tomasito’yu, Filipin

diktatörleri Ferdinand ve İmelda Marcos’un devrilmeden önce emrettikleri bir veda katliamından kurtarmıştı. Anlaşılan Homero oğlanı Subic Körfezi deniz üssündeki bir Amerikan askerinin insafına terk etmiş, sonra da Mexico City’ye kendisine uşaklık yapsın diye getirtmişti.

“Ama Homero’ya acımayın,” diye uyardı Benítez ısrarla. “Homero Filipinlilerle olan ilişkisini, orada Ulises López’in işlerini görmesine borçlu. Kimyasal bir maddeyle zehirlendiği için Amerika’da satılamayan buğdayı oraya ihraç ediyor. Buğday önce Meksika’ya geliyor, Ulises López onu depoluyor, sonra Homero vasıtasıyla Filipinler’e ihraç ediyor. Buğday orada indiriliyor, stoklanıyor ve Marcos’un dostlarına ait olan bir tekel tarafından satılıyor, adamlar hâlâ yerlerinden edilemedi. Çok karışıkmış gibi geliyor kulağa, ama Ulises López’in global ekonomik zekâsı düşünülürse hiç de değil.”

Bu adı duyduğunda Yetim Huerta arkasına gizlendiği yeşil kadife koltuktan fırlayıp gürültülü bir öfkeyle yinelemeye başladı: López, López, Ulises López, Lucha López, sanki şeytanın ve uşaklarının isimleriydi bunlar. Evlerimizi yaktılar, toprağın onlara ait olduğunu söylediler, bizimkileri öldürdüler. Onlar yüzünden kaçtık ağabeyimle ben!

Annem içgüdüsel olarak Yetime sarıldı, babam da López Velarde’nin en sevdiği şiirini okudu –İsa Çocuk sana bir ahır bıraktı– ve Benítez şehrin imgesinin şehrin kaderi olduğu fikrine katıldığını söyledi; ama Ulises López buna katılmıyordu, kader diye bir şey yoktu, irade ve eylem vardı, hepsi bu, karısı Lucha Planearte López’e söyler dururdu: Gecekonducular nereye yerleşirlerse yerleşsinler onları ateş ve kanla oradan atarlardı, acımadan. Ne de olsa, sefil karton kulübelerde yaşıyorlardı, ahırlardaki hayvanlar gibi.

Vatanım, üzerin safi mısır

6

Fernando Amca’nın ikinci intikamı, Dört Fırlama’ya Avukat Fagoaga yemeğe çıkacağı zaman. Shogun limuzininin önünde durmalarım emretmek oldu.

Don Homero ofisinde son derece hareketli bir sabah geçirmişti, ofisi yaptıklarını gayet iyi perdeliyordu; Frank Wood Bulvarı'nda, dördüncü katta, eski moda, son derece mütevazı, en son López Mateos zamanında bir iltifat duymuş olan, yarı kör, koca kıçlı, yaşlı sekreterlerin çalıştığı bir yerdi, üst üste yığılı duran tozlu, yasal evrakların arkasında, yeşil siperlikli ve siyah kolluklu, Oaxacalı bir noter gizliydi. Don Homero telefonda gringo ortağı Bay Kirkpatrick'le konuşmuştu; ortağından. Kuzey Amerika'da kanunen yasak olan bütün böcek ilaçlarını ithal etmeye, onları Meksika malıymış (mallarımız büyük gelir getirdiği için çok tutuluyor, haha) gibi Filipinler'e ihraç etmeye karar vermişti; hoş, ben size Filipinlilerin bana verdiğinden daha fazla para veriyorum, haha, şaka yapmayın. Bay Kirkpatrick, sizin ilacınızla ilaçlanmış mısırdan yapılmış tortillaya ağzımı bile sürmem. Ekmeklerimi, Air France'la Rue du Cherche-Midi'deki şık ekmek fırınından getirtiyorum. Neyse ki burada tüketiciyi koruma yasası filan yok! Kanser ve anfizeme neden olsa bile yatırım ve iş daha önemli!

Saygıdeğer filoloğumuz Frank, Wood Bulvarı'ndaki geleneksel bürosundan inmişti, çocuk derisi eldivenlerini ve güvercin rengi fötr şapkasını taktı ve öğleden sonra üçte bu merkezi caddeyi doldurmuş olan kalabalığın arasından geçti (caddeye bir zamanlar San Francisco deniyordu, sonra Plateros, sonra da Francisco Madero denmişti), Filipinli şoförü Tomasito tarafından itaatle açılan kapıdan, geniş arabasına bindi. O sırada Tomasito çok gençti, ama Doğulu hatları yüzünden uğursuz bir görüntüsü vardı. Don Homero kendini yumuşak koltuğa yerleştirirken bir de baktı ki sokak kalabalığı arabasının etrafına toplanmış, gözleri fal taşı gibi açık ona bakıyorlar, avukat ve dilbilimci Don Homero Fagoaga'ya, sanki iki başlı bir buzağıymış ya da Başkanın emirlerine uyup da 1982'de kaçırdığı dolarları yurda getirmiş bir milyonermiş gibi.

Homero Dayı Filipinli şoföre gitmesini, hemen oradan uzaklaşmasını emretti; ama Tomasito İngilizce *No can do, master*, dedi, kalabalık büyüdükçe büyüyordu, kolektif burunlarını Bay Fagoaga'nın Japon malı limuzininin camlarına dayıyorlar, ön ve yan camlara, kapılara salyalarını, parmak izlerini, sümüklerini ve insanı kör eden nefeslerini bulaştırıyorlardı. Müsteşar Fagoaga'nın anlam veremediği bu aşırı merak işte böyle had safhadaydı. Camları kapalı olduğundan Türk Hamamına dönmüş olan arabasında, bütün şişkoluğuyla, kuşatılmış bir halde korkuyla oturuyordu;

Moctezuma ya da Mussolini'nin ölümleri gibi aşırı bir nefretten mi, yoksa hayranları tarafından soyulup, parçalanan, günümüz rockaztek idolleri gibi aşırı bir sevgiden mi olduğunu kestiremediği bir ölümü savuşturabilmek için öylece bekliyordu Dil Akademisi üyesi.

"Camları aç, Manilalı savaşçım!" diye bağırdı H. Dayı şoförüne.

"Is danger master, me no likey lookey!" (En Anglais dans le texte)

"Bana bak, sen benim canımı sıkmaya başladın, Quezon'un piçi," diye ünledi H. Dayı, ateşli kalabalığa karşı kahramanca açtı camını, sanki niyeti şişe kapaklı şapka giymiş olan çocuğu yakalamaktı, çocuk, orbi et urbi, bedava gösteri, gelin diye bağırıyordu, haşlanmış ayaklı çocuk müritleri (yapışık, siyah saçlı şişman bir oğlan ve dağınık saçlı, çakal burunlu, sıska bir oğlan) tarafından yukarı kaldırılmıştı, şu arabaya bakın, camları aslında büyüteç, o koca burunlu, korkunç derili çocuk ve aman aman! Homero'nun on altı yaşındaki haline benzeyen uzun saçlı, şişman çocuk tarafından havaya kaldırılmıştı, Japon arabasına bakın, diye bağırıyordu, son model, büyüteç camlı, içerideki şişman adama bakın büyüteçten nasıl da kocaman görünüyor, bakmazsanız kaçırırsınız, baylar bayanlar.

"Gazla, sarı bela!" dedi Homero Dayı öfkeyle, hızla camı kapatmakta olan Tomasito'ya. "Gazla, durma, onları çiğnesen de olur, daha önce de söylemiştim. Federal Bölge polisinin ne karar aldığını biliyorsun: Bir Yayaya Çarparsanız Durmayın. Yürü, Tomasito, mahkemelerde ve avukat bürolarında araştırma raporlarını duvar kâğıdı olarak kullanıyorlar, hadi yürü, çiğnesen de öldürsen de fark etmez. Yasal, çünkü trafiği durdurmak, polis raporu yazmak, insanları dava etmek daha pahalıya patlıyor. Şu mazlum kitleyi öldür Tomasito, Şehrin ve Cumhuriyetin iyiliği için. Gebert onları, dedi Homero, ama çılgın gözlerinde arzu titreşiyordu. Onları seviyordu, onlardan nefret ediyordu onları silahsız, yalınayak boş arsalarda koşarken görmüştü, dioksitlerin, fosfatların, monoksitlerin açtığı yaralara alışmışlardı; Nippo limuzininin kapalı, salyalı camından, Frank Wood'da arkasından koşan çocuklara öfkeyle baktı; meraklı kalabalığın önündeydiler; şişe kapaklı derisi dökülen, bir de küçük tombul (kayıpçolar diye söz oyunu yapıyor babam); üç çift bacağa baktı, bakalım en çok hangilerini beğenecekti; arabasının arkasında koşan altı ayak bir şekilde bozulmaya uğramıştı, şehir çocuklarının tabanlarında oluşan ve onların (o-

yoklukların sokaklarda geçirdiklerini gösteren koruyucu, insan plastiği vardı ayaklarında, Meksika, DeFol denen bu yerde bir sürüsü var: Homero Fagoaga Dayı'nın limuzini arkasından koşan kayıpçolar Yetim Huerta, Yetim Annie, David Copperfield, Oliver Twist, Küçük Dorrit, Meksika DeFol'un hafif soluklan:

"İleri, ey Altın Ordu!" Sadık Filipinli, meraklı kalabalığı bir orak gibi biçti; Posadas'ın, masumları katleden At Sırtında Ölüm oymalarına benziyordu sahne. Birkaç tane inleyen gövde yere serildi ("Salaklar!" dedi Don Homero); ama dayımızın gözü şişe kapaklı şapka giyen ve arkadaşlarıyla birlikte koşan, kirli suratlı oğlandan başkasını görmüyordu... Yine de, saplantı adını almayı gerçekten hak eden saplantılarda da olduğu gibi, onları ve az önce maruz kaldığı kalabalık sahnesini düşünmeyi bıraktı. Yorulmuştu. Eve gittiğinde dairesine çıktı ve banyonun hazırlanmasını emretti. Tomasito bu emri yerine getirmek için koştu, sonra da yüzünde büyük bir keyif ifadesiyle geri döndü: "Hazır efendim!"

Homero onun yanağından bir makas aldı. "Sırf bu yüzden, bütün günahlarını bağışlıyorum; çünkü becerikliliğin tuttuğunda mucizeler yaratıyorsun, benim küçük Fu Mançum." Siyah mermer banyosunda soyundu, vücudunu başka türlü hayal ederek aynaya cilveli cilveli baktı, aynı kaldığı halde arzusunun karanlık nesnelerini çılgına çevirecek bir gövde, o, Homero, Paramount bıyıklı bir Ronald Colman. İçini çekti. Roma imparatorlarına yaraşır Poppaea küvetindeki suyun akışkan yeşiline minnettarlıkla baktı. Uzun uzadıya ama dalgın dalgın, Meksika'da, D.F. (nam-ı diğer DeFol)'un, sadece özel –yalnız kişisel değil aynı zamanda da gizli– rahatlıkların var olduğunu düşündü, çünkü başkalarıyla paylaşılan her şey çirkinleşmişti –caddeler, parklar, binalar, toplu taşıma, mağazalar, sinemalar– ama içeride, zenginliğe ayrılan köşelerde lüks ve gizli bir hayat sürmek mümkündü çünkü milli dayanışmayı tehdit eden bir durum ortaya çıkmıyordu; yasal olmasa da güçlükle kazanılan paraları geri iade etmek. Park Avenue'daki beş milyon dolarlık kooperatifleri bırakmak ya da Vail'deki devre mülkleri pazarlıksız satmak, bunların kendisinden daha talihsiz olanları... Hayranlıkla küvetindeki suyun billur gibi yeşiline baktı, hem sıvı bir saydamlığı hem de hoş bir katılığı vardı (mermer gibi de denebilir) ve kendini ona bıraktı.

Neşeli, kaygısız bir sıçrayışla küvete atladı ama suyun o enfes, ılık akışkanlığıyla sarılıp sarmalanmak yerine, soğuk ve yapışkan bir ahtapotun kollarına düştü: binlerce vantuz kıçına, sırtına, bacaklarına, dizlerine, bileklerine, cinsel organlarına, boynuna yapışmıştı: Avukat Fagoaga bataklıktan, çamurdan ya da bir havuz dolusu köpekbalığından daha kötü bir şeyin içine batmıştı; ne parmağını ne de bacağını oynatabiliyordu, kafası bir kukla gibi batıp batıp çıkıyordu, bir küvet dolusu yeşil jöle Homero'yu emiyordu, tatlı, yapışkan bir limon jölesi içinde dev bir çileğe benziyordu H. Dayı.

“Bu ne böyle, jöleli dava vekili mi?” dedi Don Fernando Benítez Amca kapıdan, kelebek yakası kolalıydı, kravatı ve kruvaze şantug takımı vardı.

“Tomasito!” diye bağırmayı başardı Homero Fagoaga, hemen ardından da dehşet, şaşkınlık ve öfkeye battı ki bunlar Fırlamaların banyoya boşalttığı litrelerce jelatinden daha yapışkandı: “Tomasito! Au secours! Au secours!”

“Patronun gerçekten de Fransızca biliyor mu yoksa sadece iğrenç bir züppe mi?” diye sordu Fernando Amca, şahane ama şaşkın uşak Tomasito'nun, efendisine yardıma gitmeden önce ona uzattığı bastonu ve şapkayı alırken. Efendisi bağırıyordu: “Benítez, pis Rusperver! Kafe Marksisti! Salon Komünisti seni!” Abartılı listesi uzadıkça uzuyordu ve annemin de belirttiği gibi, sarf ettiği her sözcük siyasi eğitimini ne zaman aldığını gösteriyor, tarihini ortaya koyuyordu.

Tomasito, efendisini elektrikli süpürge, masaj, hatta tirbuşonla kurtardıktan sonra, yanında taşıdığı, saksıya ekilmiş bir palmiyeye dua etmek için çekildi. Efendisini bir daha akrabaları, sırdaşları ya da arkadaşlarıyla karıştırmasın, onların bir daha efendisinin evine girmelerine izin vermesin, aynı anda iki efendiye birden hizmet etmesin diye kendi ülkesinin tanrılarına dua etti.

Sonra hıçkırarak, perdeli yatağında takatsiz yatan Don Homero Fagoaga'nın yanına döndü, ona biraz daha masaj yapacak ve özür dileyecekti.

“Sanırım kulaklarında ve burnunda biraz jelatin kalmış,” dedi babam Angel, ama annem sadece şu sözleri yineledi:

“Oğlum doğduğunda ne soluyacak?”

“Belki de önce oğlanın hangi dili konuşacağı sorusuna cevap versem daha iyi olacak. Onu da sormuştun değil mi?”

“Peki. Hangi dili konuşacak? Bu benim üçüncü sorum.”

III

Harika bir hayat

Çocuk, kız, kadın,
kocakarı, büyücü, cadı,
ikiyüzlü, şeytan
görsün yüzünü

Quevedo

1

Bu durumda kesin olan şeyler ve kesin olmayan şeyler var. Şu kesin: oğlana kova burcunda hamile kalındı. Şu kesin değil: Meksikalı bir fetüse dönüşme olasılığı babamın hesaplarına göre, yüz seksen üç trilyon, altı yüz yetmiş beş milyar, dokuz yüz milyon dört-yüz beş bin üç yüz kırk sekizde bir, rahme düştüğüm gün öğle vakti gökten tepelerine yağan boku yıkamak için annemle birlikte girdikleri Pasifik Okyanusu'nda kulaç atarken yapıyor bu hesabı babam. Geri sayımın ilk günü diyorlar buna. Bense, yumurtalıktaki okuma dersine giderken mezarlıktan ilk geçişim diyorum; çünkü onlar şimdi o gün neler olduğunu hatırlasalar da, ben bütün olanları zaten biliyordum, babamın mikro yılanı annemin corona radiata'sına (corona corona değil ha, babamınki patlayan bir puroydu, hatta düşünüyorum da bir MIRV) gül yaprakları arasına uzanır gibi uzandığında biliyordum, o sırada büyük Kıllı Vadi muharebesinden geriye kalanlar jelatinsi zarı işgal etmişlerdi, de profundis clamavimus –ama kimse kendini rahat hissetmiyordu; hangimiz Doña Angeles'i (soyadı yok). Puebla, Veracruz, Guadalajara ve Mexico City'nin en nüfuzlu ailelerinin vârisi Don Angel Palomar y Fagoaga Labastida Pacheco y Montes de Oca'nın karısını dölleme şerefine nail olacaktı? Milyonda bir, şanslı pezevenk, talihli kambur. Hepsi deli gibi ilerlemeye, barikatı aşmaya, kabuğu kırmaya ve öyle her önüne geleni yemeğe çağırmayan bu Penelope'nin sadakatini bertaraf etmeye çalışıyordu, sadece bir kişiye geçiş vardı, savaşlardan dönmüş şampiyon Uiyseks, en büyük, kromozomların Muhammed Ali'si, número uno:

BENDEN Mİ SÖZ EDİYORSUNUZ?

Ben, takdire şayan, harikalar kutusu, bana izin çıktı, bir sesler ve anılar, aman of, yerler, zamanlar, isimler, şarkılar, yemekler, sevişmeler, konuşmalar, kekelemeler, hatırlamalar ve unutmalar bombardımanının ortasına düştüm, eşsiz BEN KRİSTOF ve genler.

"Suçlu hep genler," diyor Fernando Amca.

“Doğru,” diyor Homero Fagoaga Dayı, “Suçlu Hegel.”

Neden birbirinden bunca nefret eden iki adam, birbiriyle hiç alakası olmayan Fernando ve Homero birlikte olmak, sürtüşmek, çarpışmak zorundalar? Yapmak istemediğimiz şeyleri yapmaya, kendimizi mahvetmeye bizi ne zorlar? Yalnız olmaktansa aşağılanmayı, hakarete uğramayı, hatta suç işlemeyi –cinayeti– tercih ettiğimizden mi bütün bunlar?

Mesela annemle babam artık yalnız değiller: Birlikte yaşıyorlar ve az önce beni yaptılar; BENİ. Bu hikâyenin başından sonuna kadar onları dinleyeceğim ve azar azar öğreneceğim ki birliktelikleri, aşkları ne oldukları ve ne olmak istedikleri, nelere sahip oldukları ve nelere sahip olmak istedikleri arasında sürekli bir çatışmayı dışlamıyor. Az önce hiçbir anlatı kuralını bozmadan (bunu iyi bilin haşmetmakatları) söylediklerimi şimdi tekrar vurguluyorum; çünkü annemle babam arasındaki fark şu: Başlangıçta Angel hakkında her şeyi öğreneceksin, ama sonunda Angeles hakkında çok az şey biliyor olacaksın. Böyle insanlar vardır, ben de bunu en başta belirtmekle bir şey kaybetmem-Onların içindeki zıt güçleri bilmek daha önemli: Neyim, ne olmak istiyorum; neyim var, neyim olsun istiyorum. Anlatımın yalçın merkezim de yalnız olan ben sana ne anlattığımı gayet iyi biliyorum, Sargıdeğer Okuyucu. Böylesi yalnız olduğumdan gezinip durmak zorundayım: yalnız kalmamak için neye ihtiyacım var; kendim, tek ve benzersiz Doğmamış Kristof olabilmek için ihtiyaç duyduğum o öteki kim?

Cevabım net ve kesin:

Sana ihtiyacım var. Okuyucu.

2

Günün hangi saati, hangi toplumsal sınıf, bu selva selvaggia’nın hangi mahşeri katmanı olursa olsun iki sorun vardır: nasıl yalnız kalmalı ya da nasıl iyi birilerini bulmalı. Ama Meksiko Siki’de, babamın büyüdüğü şehirde, esas mesele baş belalarından korunmaktır (diyor Angel Angeles’e).

Bana anlattıklarına bakılırsa başka ülkelerde edepli bir insan, birisinin gündüz çalışmak için ayırdığı zamanı veya fazlasıyla hak ettiği dinlenme zamanını, önceden haber verip randevulaşmadan ve randevuya da tam zamanında gelmeden ihlal etmeye kesinlikle kalkışmazmış; ya mavi pusulalar gönderir (ama bu pusulalar pek uzun ömürlü olmamış) ya da hiç değilse telefon ederlermiş. Meksika'da öyle değil. D.F. megalapolis kılığında bir köydür ve orada köy âdetleri geçerlidir. "Hemen çık gel, hadi." "Şimdi oradayım tamam mı?" Krallar, türbeler, kabileler, sülükler, hepsi tamam.

Sülük tabir edilen bu toplumsal hastalığın en bulaşıcı türü "paraşütçü"dür, hiç haber vermeden günün ya da gecenin herhangi bir saati "damlayıverir", yemeğin ortasında gelir (asalak bir tipse davet edilmeyi bekler), sevişmeyi yarıda keser (tecrübeli bir röntgenciyse başkalarının zevk saatlerinin kokusunu alır), okumayı böler (bir beyin hastalığı nedeniyle kendisi okuyup yazamadığından başkalarının sözcüklerle haşır neşir olması sinirine dokunur).

"Çocuk hangi dili konuşacak?" diye soruyor annem ısrarla. Babam da dilimizin göz göre göre ölüp gittiğini ve sadece bu nedenle Homero Dayımın varlığını kabul edebileceklerini (annem ve babam) söylüyor. Bütün bunları görmüştük.

Ama paraşütçülüğün ya da huzur kaçıran baş belasının affedilir tarafı yok: konuşması gevezelikten, zırvalamadan, dedikodudan, boşboğazlıktan ve şampiyonlara yaraşır lafazanlıktan ibarettir, yine de bu yaratıklar istenmeyen ziyaretlerini kurbanın gözünde haklı çıkarmak için dramatik bahaneler uydururlar; ergenliğinde, babam Angel (kendi demesiyle) bu yaratıkları (iki cinsten de) mıknatıs gibi kendine çekiyormuş, özellikle de Colonia Juárez ve Colonia Cuauhtémoc civarlarında dolananları.

Öyleyse bu şehir, günün ya da gecenin herhangi bir saatinde çağrılmadan ya da istenmeden birden beliriveren, göçebe işgalcilerle dolu (si, j'ai bien compris), kapıyı çalıp (bambambam, Kimse yok mu? Taktaktak Ben şeytan! Evde kimse yok mu? Rahatsız etmiyorum ya? Maracas'ını ödünç verebilir misin? Buzdolabında biraz *tepache* yok mu?) Her nedense diyor, babam Angel; bu şehirdeki bütün tanıdıklarından ve arkadaşlarından daha fazla aranırmış, çünkü onlar ya hâlâ ailelerinin yanında oturuyorlarmış ya da

enflasyon yüzünden evlerine geri dönmek zorunda kalmışlar ya da rahatsız, kalabalık pansiyonlarda oda kiralamak zorunda kalmışlar, eski mahallelere ya da yeni, kayıp mahallelere düşmekten korkuyorlarmış ve onların aksine Angel bir yetimmiş, ama güzel bir evi olan bir yetimmiş; hepsi de yeniden hortlayan on dokuzuncu yüzyıl disiplininden mustaripmiş (ya da daha eskilere dayanan bir disiplinden: Meksika'da fetret devri Rolling Stones'la başlamış, acımasız Dış borç Boks ringinde de sona ermişti: kenarda köşede söylenen en acıklı şarkı yine, petrolümden kala kala dört bin peso kaldı *ayayayay*, şarkisiydi; en neşeli şarkı ise, petropesonun ölümüyle ilgiliydi, kandırmacanın sonu, deponda ister misin bir kaplan kükresin?/ paradan haber ver ki boktan alet işlesin); birisi dedesiyle babaannesinin kapısını çalmış, rahip kılığında bir dilenci, sadaka istiyormuş:

"Lütfen anneannemin cenazesi için para verin."

Angel'in babaannesi. Doña Susana Rentería, alyansını çıkarmış ve titreyerek onu rahibe vermiş. Sonra kapıyı kapatıp Angel'e sarılmış ve "Sakın bu yaptığımı Rigo'ya söyleme" demiş.

Eveet, asalak önceden randevu almaz, alsa da muhakkak gecikir; öte yandan, eğer habersiz gelmişse tam zamanında gelir (tanımı gereği); dedesi Don Rigoberto Palomar (doksan bir yaşında) ve babaannesi Doña Susana Rentaría de Palomar'ın (altmış yedi yaşında) Calle Génova'daki evlerine bağlı olan garajda yaşarken –gidip gelmeler söz konusu olduğunda yaşıtlarından çok daha serbestti– bir sürü paraşütçü babamın tepesine böyle indirme yapmıştı. Kendini Don Homero Fagoaga ve kardeşleri Capitolina ve Famesia'nın zulmünden kurtardıktan sonra babamın ünü yayılmıştı: yalnız yaşamasının nedeni (rivayete göre) devlet okulundaki –1982 KAHRAMANLARI– diğer kızlar ve oğlanlardan daha saygın, daha olgun ve daha güvenilir olmasıydı. Önceleri özel okul olan okulu Don Mamelin Mártir de Madrazo (finans çevrelerinde Joker Roger diye bilinirdi), toplumu ne kadar çok düşündüğünü göstermek için kurmuştu. Kaçırılıp öldürülmeden önce Meksika'nın en çok kamulaştırılmış bankeri olan Don Mártir, toplumsal saygınlığının son kalesinin de kamulaştırılacağım tahmin edemezdi elbette. Okulun adını değiştirme zahmetine bile girmemişlerdi; çünkü 1982 KAHRAMANLARI tanım gereği, kamulaştırılanlar kadar kamulaştıranlara da uygulanabilirdi; dahası, okulu kamulaştıranlar, günün

birinde hükümetten ayrılıp özel sektöre geçtiklerinde, kendileri de ad infınitum bir sonraki devrimci hükümet tarafından kamulaştırılacaklardı. Neticede, Angel Palomar y Fagoaga okuldaki ününün bedelini ağır ödedi; çünkü asalaklar günün her saati damlayıp, metafizik ya da fiziksel ıstırabı bahane olarak kullanarak ona dertlerini anlatıyorlardı: Birisiyle konuşmazsam intihar edeceğim, aslında şu demekti: İntihar etmezsem biriyle konuşacağım, bu arada dolapta bir şeyler var mı (okyanus), ne okuyorsun *{Tristram Shandy'nin Hayatı ve Fikirleri)*, çok yorgunum (sen de yat tatlım) sen yorgun değil misin? (tabii, şimdi ben de yanına gelirim) Hangi plağı koyayım (en sevdiğim grup Immanuel Kart'ın son plağını koy), belki de sen bir Kant'o söylesen daha iyi olur.

Kel akbabanın hayatı
Ah aman ne sefillik
Yıl boyu arşınlar semayı
İflah olmaz o kellik

bana hakaret et: orospu! fırfırlarımı, pelerinimi, tokamı çıkaracak mısın, beni soyup, ödevime yardım edecek misin? Şuram çok ağrıyor, neden acaba? Üzgünsündür diye düşünmüştüm–yapacak bir şeyin yok–her zamanki aylaklık–o kadar yalnızım ki–beni aldattı, domuz–dışarıdayken, yerken, uyurken, seni ziyaret etmemi istemez misin?–bana söylemelerini senin söylediğini söyledikleri doğru mu?–ne demek istediğini öğrenmek için geldim–mal var mı?–beni kız kardeşinle tanıştırır mısın?–benim ekmeğe ihtiyacım var oğlum–bana lastik ayakkabılarını ödünç verir misin?–2 Kasım için havai fişek uzmanı arayan var mı? ücretli hakaretçi mi?–para oğlum, itibarın yoksa banka kredi vermez, hiç banka yöneticisi tanıyor musun Angelito?–tarağını ödünç verir misin?-yarağını ödünç verir misin?–muz kabuğunda tamale tarifi var mı sende?–ödünç–ödünç–arayabilir misin?–köşedeki eczaneden bir Equanil istetemez misin?–yarın devrim olacak gibi–faşist darbe–askeri darbe–komünist darbe–konserve depola, Angel, hemen kuşatma düzenine geçelim–tırnak cilası tuvalet masasında mı?–barmen, soğuk biralarımız nerede kaldı? ne? bize poz mu yapıyorsun, *hayrola?–Playhoy* koleksiyonumu sana bırakabilir miyim, bizimkiler anlamıyor da?–doldurulmuş oyuncaklar koleksiyonum, Angelote, annem bir görürse–Toyota Süper XXX'imi sizin avluya bırakabilir miyim, Angel, babam şu ahlaki yenilenme meselesini biraz abartıyor da–bavulumu sana

bırakayım, bir yolculuğa çıkmam gerekebilir–Almazân posterleri koleksiyonuma ne oldu?–Avenila Landin plaklarım nerede?–López Portillo'nun en sevilen metaforlar kitabım nerede?–sutyen koleksiyonum nerede?

On altı yirmi yaşlar arası asalaklar babama asılıp durdu, paraşütçüler üzerine yağdı, sanki (gittikçe daha katı bir ana-baba vesayeti altında büyütülen) neslinin bağımsızlığı Angel'e ve Paseo de la Reforma'daki Bağımsızlık Meleğini gören evine bağlıydı. Angel ve arkadaşlarının doğup büyüme talihine erdiği ölüm, baskı, açılma, reform, zafer, çöküş ve sertlik görmüş, o hareketli, istikrarsız yirmi yılın bedeliydi bu sanki: On sekiz-yirmi iki yaşları arasında reşit olmaları ertelenmişti ve ailelerinin baskıcı kontrolü devrim-öncesi Porfirio Díaz devrinin en katı ailelerine yaraşacak ölçüde artmış ve güçlenmişti; ondan sonra, diye düşündü, ayrıcalıklı gözlemci babam, kaçınılmaz tepki geldi, 1990 Felaketinden sonraki çaresizlik, yalnızlık, kaçış ve evsizlik.

Ama özgürlük yanılsamasının kendisinin Angel'in kendine ait adasından kaynaklandığı da söylenebilir; bir de şundan: Şehir hakkında savrulan en kötü kehanetler birbiri ardına gerçekleşirken ve hiç kimse bunları engellemek için parmağını bile kıpırdatmazken, can çekişmekte olan şehrin nihai kurtuluşu (beyhude yanılsama!) hâlâ belli bir uygarlık ışıltısı taşıyan tek kentsel vaha olan Colonia Juárez'in varlığına bağlıydı sanki. Angel'in kulaklarında, genlerinin kulaklarında ve limbodaki vârislerinin kulaklarında, durmadan pompalanan, hastalıklı, kirli suyun sesi uğulduyor, kendi yüreğinin atışlarının ve kırılganlıklarının devasa bir paraleli.

Calle Génova'daki garajda, babam kendini bir çöp yığınıyla baş başa buldu ve onların hiçbirinin –gerçekten de hiçbirinin– kurtarılmaya değeceğini düşünmüyordu; iğrenç seksenlerin başında Başkan Ronald Reagan'ın pek sevdiği deyişle piyasanın büyüsü işe yaramamıştı: Her şeyi yerle bir etmişti; bu sırada insanları da çöplerin saklanması gerektiğine inandırmıştı. İşin kötü tarafı, kendi mağarasında onu gömecek hale gelen artık dağından kurtulamıyordu Angel. Yaşama şerefine eriştiği devrin en özlü tanıklığından mahrum kalmaya razı değildi: kâğıt parçalan, vinil ve dökülmüş saçlar abidesi, Hitler'in şeytani dehası yaşadığı çağa en doğru teşhisi koymaktan ibaretti; Auschwitz'deki tutsak eşya dağları. Kim kendi masum

Auschwitz'ini barındırmaz ki tavan arasında, garajında, ilaç dolabında, sandığında ya da arka bahçesinde?

Böylece babam Angel, yirmi yaşına geldiğinde, yani merhum mucit anne ve babasından kalan mirası almasına kanunen bir yıl kala, ekonomideki muhafazakârlığından, hem ilkelerinden hem de uygulanma biçimlerinden gurur duyan bir dünyada yetiştiğini sanırken aslında bir çöplük ve ekonomik anarşi dünyasında yetişmiş olduğu kafasına dank etti. Gerçek bir yalandan ibaretti ve bunun faikına varmak babamın canını fena halde sıktı.

Ortaya çıkışımın ikindisinde, sanki hayatım meni ve yumurtanın rastlantısal birleşmesinden çok dile bağlıymış gibi konuşmaya başlıyor genlerim ve kromozomlarım: Annemle babamın hayatın beşiği olan denizin içinde konuşmalarını dinliyorum, sualtına sığınan ve orada gelişen canlılar dışında evrendeki bütün canlıları kavuran alev alev dünyanın tek soğutucusu deniz, şunu kesinkes belirtiyorum, o sualtı canlıları her birimizin içindeki ilkel okyanusu terk ederek, bir nevi tuzlu suda ilelebet yüzmeye başlarlar; çünkü esas mesele, haşmetli okuyucunun da bildiği gibi, kurumamaktır. Asla, hiçbir koşulda: Kurursan ölürsün, pulsuz bir balık, tüysüz bir kuş, kürksüz bir köpek yavrusu gibi: içindeki vahşi okyanusa ihtimam göstermeyen insana yazıklar olsun, çünkü birbiriyle iç içe geçen iki yaratımdan ona kalan tek şey budur: dünyanın yaratılmasından ve çocuğun yaratılmasından. Bunu söylüyorum; çünkü annemle babamın bir öğleden sonra Pasifik Okyanusu'nun içinde muhabbet ettiklerini hissediyorum, bir başka okyanustan, toz okyanusundan, bir şehirden söz ediyorlar: Sanırım günün birinde beni de oraya götürecekler; çünkü durmadan ondan söz ediyorlar, durmadan onu düşünüyorlar, durmadan onun hakkında tahminlerde bulunuyorlar ve ondan çok korkuyorlar. Mesela: "Bak, Angelito," diyor onun (benim, bizim, bendenizin) dedesi General Rigoberto Palomar, "takribi 1900 senesinde Porfirio Díaz lağım kanallarını şehirden daha düşük bir seviyeye yaptırmıştı. Ama şimdi şehir gevşek yatağına battı ve lağım seviyesi bokumuzdan daha yüksekte kaldı. Bok lağım seviyesine çıkıp akabilsin diye dünyanın parası harcanarak sürekli pompalama yapılıyor. İki dakikalığına pompalamayı kesseler Mexico City boka batar."

3

Başka türlü bir asalak güruha eklenene kadar Angel her türlü şeye tahammül etti. Uzun boylu, güçlü kuvvetli, esmer, bıyıklı bir delikanlıydı bu; gözleri, 1915'te Casasola'nın Sanbom'da kakao içerken görüntülediği gerillalardan birinin gözlerine benziyordu. Şimdi gözlerimin önünde: onu 1982 KAHRAMANLARI okulunun koridorlarında görmüştüm, ömrünü Zacatecas seferinde top arabası çekmekle geçirmiş gibi yürüyordu, omuzları goril gibiydi; görünmez fişeklikler çatılmıştı göğsünde, koskoca kafasını kararmış bir hasır şapka örtüyordu; gözlerini her kim kaçırmazsa onunla şahsen karşı karşıya gelme ve yok olma riskini taşıyordu. Adı Matamoros Moreno'ydu.

“Senin için ne yapabilirim, birader?” diye sordu Angel, kapıyı açtıktan sonra, şaşırma kabiliyetini çoktan yitirmişti. Eşikten sokağa doğru yeşil bir mısır koçanı yuvarlandı.

“Beni hatırladın mı?”

“Seni kim unutabilir ki?”

“Gerçek mi söylüyorsun?” Angel'in arkasındaki kullanılmış kondomlar ve kurumuş kâğıt mendiller dağına esaslı bir şehvetle bakarken korkunç dişleri ortaya çıktı. “Bahse girerim adımı hatırlamıyorsundur.”

“Petero Palots,” dedi babam ilgisizce; amacı saygısızlık etmek değildi, sadece tehlikenin farkında değildi.

“Ne diyosun lan?” diye homurdandı Matamoros Moreno.

“Bak hocam,” dedi babam, “öyle kapıyı çalıp, on yıl önce seninle ve diğer iki yüz hıyarla, orospu çocuğu öğretmenin bütün zamanını yoklama yaparak geçirdiği bir sınıfta, ülke haritasına bakarak vakit geçiren birine adını bilip bilmediğini sormak pek de hoş bir hareket değil. Tek hatırladığım, naçizane kulunuz Palomar'ın üzerinden de geçerek Aguliar'dan Zapata'ya varmak tam altmış dakika sürüyordu...”

“Moreno,” diye homurdandı ziyaretçi, bu hatırlatıcı itelemeden sonra babam. Cumhuriyet haritasının çekmeden (1990'daki felakette

küçülmüştü!) önceki halini görür gibi oldu ve beyninde bir şimşek çaktı.

“Tabasco Moreno.”

“Çok güneyde.”

“Jalisco Moreno,” dedi babam çekinerek.

“Daha kuzeyde,” dedi Moreno melankolik bir sesle.

“Sonora Moreno.”

“O, O’yla bitiyor,” dedi, neredeyse hatırlanmak için yalvarıyordu-

“İsmim bile maçodur, Palomar.” Binlerinin bir manken kafasına yapıştırıp orada unuttuğu takma kirpiklere bakıyordu.

“Tabii ya,” diye bağırdı genç babam, “tabii o ismi kim unutabilir ki: Matamoros Moreno. Beni hazırlıksız yakaladın. Evet, senin için ne...?”

Daha o cümlesini bitiremeden, Matamoros kapı aralığına ayağını koymayı başardı. “Beni faka bastıramaz,” diye düşündü babam, “bu kadarı da olmaz.” Ama o orangutandan korkuyordu.

“Yusuflamana gerek yok, Palomar,” dedi herif, kapının aralığında o kaplan gözlerinden birini kırpıyordu; sesi o kadar yumuşaktı ki babam kendinden utandı.

“Sakin ol, korkak. Beni ekmeye kalkma,” diye ekledi; sesindeki haşinlik babamın, Matamoros’u kolay kolay içeri almama kararının isabetli olduğunu gösteriyordu.

“Sakin ol, dostum,” dedi Matamoros bir süre sonra; sesi babamın ruhunu sarstı ve ne kadar korksa yeri olduğunu kanıtladı.

Sonradan kendi kendine, birisinin günün birinde ona edebi bir metin hakkında fikrini sormasından hep korktuğunu itiraf etti. 1982 KAHRAMANLARI’ndayken çok kitap okuduğunu herkes biliyordu. Quevedo’dan bölümler okurdu. Montaigne’den alıntı yapardı. López Velarde hayranıydı. Bilim adamı babasıyla annesine ait olan muazzam kütüphane elinin altındaydı. Quevedo’dan alınma düsturu şuydu: Hiçbir şey beni şaşırtmaz. Dünya beni büyüledi. Ama Matamoros Moreno, ilk edebi

çalışmasını ona teslim ediyordu, ona samimi fikrini soruyordu, 1982 KAHRAMANLARI'ndayken onu uzaktan uzağa beğendiğini, sınıfın en çok kitap okuyan, en kültürlü çocuğu, olduğunu düşündüğünü söylüyordu... Babam okul arkadaşı Matamoros Moreno'nun edebi çabalarını okumak için boş şişelerin, bisiklet lastiklerinin, yamulmuş karton kutuların, yabancı porno koleksiyonlarının arasına oturdu.

Okuyucudan bir sonraki boş sayfayı, babamın yirmi yaşındayken bir ikindi vakti okuduğu, Matamoros Moreno'nun metninin kendi versiyonuyla doldurmasını rica ediyorum. Metin hakkındaki yegâne ipucu bazı istatistikler: Matamoros yirmi kere “yürek"; on sekizer kere “kabarmış ten” ve “beklentili ten” demiş; on beş kere “Kutsal Meryem” diye haykırmış, bu bereketli ana on bir kere “beyaz saçlı” diye nitelenmiş, sadece on kere “küçük pamuk yumağı” denmiş; on dört tane “göz alan ışıltılar", gül çalıları arasında on üç ceset ve on iki çılgın ihtiras; bu celsede sadece dört kızıl dudak.

Angel'in içinden gülmek gelmiş. Ama üç şey onu durdurmuş.

Birincisi, 2. Bölümde, sanki zorla alkış almak için, Matamoros sadece şunu demiş:

MEKSİKA GİBİ BİR ÜLKE DAHA YOK
Sİ2CE DE ÖYLE DEĞİL Mİ?

Bu demagoji girişimi 3. Bölümde süslemeci bir edayla yinelenmiş:

BUNU BAŞKA BİR ULUS İÇİN YAPMAZDI

Guadalupe Bakiresi milliyetçi teröre dinci terörü de ekliyordu ki babam buna karşıydı. Matamoros'un büyüklüğü, zirvesinin en düşük noktası, alfasının omegası olmasıydı: en yüksek noktası en aşağıdaydı; yükseliş olmadığı gibi düşüş de yoktu; cümleleri bir dağın en alçak noktasından çok bir vadinin en yüksek noktasıydılar.

Ama üçüncü ve esas sorun bütün bunları ona söylemekti.

Ya da imayla anlamasını sağlamak.

Matamoros ona adres vermemişti tabii: Haftaya geleceğini söylemişti. Posta artık çalışmıyordu, bunu bilmeyen yoktu. Babam Moreno için bir haftanın

gerçekten de bir hafta olacağını tahlil etti ve yedinci gün geldiğinde, üzerine, “Çok ilginç” notu iliştirilmiş sarı bir zarfa koyduğu metni dış kapının tokmağına astı.

Matamoros Moreno’nun şaşmaz ayak seslerini saat tam üçte duydu, yedi gün tam bu saatte sona eriyordu. Nefes bile almadan kulağını kapıya dayadı. Kâğıt hışırtıları duydu. Sonra uzun, volta adımları uzaklaştı. Babam asayiş berkemal mi diye kapıyı açtı. Matamoros’tan eser yoktu, ama metin hâlâ kapıdaydı. Matamoros babamın notuna bir not eklemişti: “İlginç olan ne? Yarın aynı saatte geri geleceğim. Biraz daha gayret göster. Beni atlatmaya çalışma.”

Babam huzursuz bir gece geçirdi. Matamoros’la dalga geçmek kendini fiziksel tehlikeye sokmak demekti. Bu yüzden de babam bütün sabahı alay ve korku, korku ve alay arasında gidip gelerek geçirdi: Matamoros Moreno gülünçtü, ama korkunçtu da. Angel Palomar y Fagoaga’nın imkânsız özel hayatını istila eden bu en üstün işgalciye ne yapmalıydı?

Dedesi Rigoberto Palomar’a akıl danışmanın eşiğindeydi. Ama bunu sadece en önemli durumlarda, başka çıkış yolu olmadığında yapardı. Dedesi onun daha becerikli, hayal gücünün de daha canlı olmasını beklerdi. Bu, aralarında kâğıda dökülmemiş bir anlaşmaydı. Hem Angel dedesinin ikide ya da dörtte yapacağı ya da yapmayacağı ne yapacaktı ki saat üçte?

Tam üçte Matamoros belirdi. “Eserim hakkında ne düşünüyorsun?”

“Metin-dışı kaçışları provoke ediyor.”

“Ne demek yani?”

“Yani metafizik yer değiştirme, anlamlandırıcı pratikleri kontrol ederek, prozodik ve morfolojik örnekleri dönüşüme uğratıyor ve nihayet dilbilimsel erosun zaferini hızlandırıyor ki erosun kendisi de homolog olanın mantarsı ve tapası ses aynılığıyla ilintili.”

Matamoros Moreno sert sert babama baktı. “Cantinflas bile bundan iyisini söyleyemezdi.”

Paleolitik bir ironiyle garajın içine baktı, sanki başkalarının yazdığı çuval çuval aşk mektuplarını okuyabilecek ve terk edilmiş motosikletlerin pasını

alabilecekmiş gibi bir hali vardı. “Yarın gerçek fikrini öğrenmek için geleceğim, Palomar. Unutma, üç yumrukta işin biter.”

Zincirini sürüyerek, top arabasını çekerek uzaklaştı. Babam gelmiş geçmiş bütün sınıf arkadaşlarına küfürler yağdırarak arkasına yaslandı. Korkudan ve gülmekten uyuyamıyordu: Matamorik şiddeti gördüğü kâbusların arasına, sınıf arkadaşının kaleme aldığı nadide cümleleri hatırladıkça, kendini bilmeden attığı kahkahalar karışıyordu. Üç yumrukta işin biter, diye uyarmıştı onu eski okul arkadaşı (Allah muhafaza!) neyse. Ama gözlerinin içine bakıp, bak Matamoros sen farkında olmadan bir mizah metni yazmışsın diyerek kahkahalar atmayı gözü yemese bile; bak Matamoros yazdıkların bir boka yaramaz diyecek cesareti olmasa bile, en azından üçüncü ve muhtemelen son kez sağı solu belli olmayan bu intikam meleğinin karşısına çıkma yürekliliğini gösterecekti. Ne küçümseme ne korku. Bakalım ne olacaktı.

Angel Palomar kapıyı açtığında Matamoros Moreno oradaydı. Babam Matamoros’u tepeden tırnağa gözünün önüne getirebiliyordu, ama onu bir başkasıyla hayal bile etmemişti: Hayır, Matamoros’un korunmaya ihtiyacı yoktu; o kendi kendinin goriliydi. Hele hele bir kadınla birlikte hiç düşünemezdi onu Angel, bu kadın bir korunma ya da bir şantaj aracı olsa bile; Matamoros bunu ona nasıl yapabilirdi Hayır, bu kadarı da olmazdı. Ama evet, olmuştu. Sadece bu kadın on bir yaşında bir kız çocuğuydu. Esmer, tombul, pembeler giymiş, saçları örgülü, kâküllü, yanakları gamzeli, küçük, siyah gözlü bir kız; Shirley Temple’ın Meksika şubesi.

“Kızım. Tabii gayri meşru. Onu tek başına bırakamadım. Perşembeleri onu bıraktığım yer kapalı oluyor. Kusura bakma. Adı Colasa. Nicolasa’nın kısaltılmışı. Nicolasita’yı da sevmiyorum. Amcaya bir öpücük ver canım.”

Nemli, yapış yapış, çikolatalı, balonlu çikletli, kokulu bir öpücük. Babam üç ve on üç yaşları arasındaki kızların yanında dizginleri koyverdiğini –daima– itiraf ediyor. Korumasız. Bir kurban. Colasa Moreno karşısında bir hiç.

“Colasa Sánchez, pardon, annesinin soyadı. Ben cinsiyetçi değilim. Neden hayatı boyunca bir erkeğin soyadını taşısın ki, önce babası, sonra kocası? Kendi soyadını, annesinin soyadını taşısın daha iyi, haksız mıyım?”

Babam Angel tam bir kadının ne olursa olsun bir erkeğin soyadını taşıdığını söyleyecekti, ne de olsa annesinin kızlık soyadı bile bir adamın soyadıydı (dedesinin), bu yüzden de Colasa'nın annesi kendi babasının soyadını taşıyordu, ama...

"Eee benim yazdıklarını hakkında ne diyeceksin, dostum?" Yelkenleri suya indiren babam bu metnin şiirsel düzyazının olağandışı bir örneği olduğunu söylemek durumunda kaldı; duygusallık tuzaklarından ustalıkla ve zekice uzak durulmuştu; evlat sevgisini bundan daha güzel anlatan bir şey daha olamazdı. Dostoyevski de öyle dememiş miydi zaten, *Budala'nın,* NE?; hayır hayır, o Rus romanının başlığı, tamam mı? TAMAM, devam et, dostum, söylediklerin hoşuma gidiyor, Colasa'nın da hoşuna gidiyor, di mi canım: evet, baba, amca gerçekten de çok iyi ve akıllı, di mi baba?: Angel Palomar acıyla inliyor: "Bu tür yazıların yer aldığı bir antolojiye gayet iyi yakışır."

"İcabına bakarız."

"Neyin icabına bakacaksın, Matamoros?"

"Yayımlatacağız dostum. Yarın aynı saatte gelirim. Hadi gel Colasa. Cici amcaya teşekkür et. Yardımları sayesinde ünlü ve zengin olacağız evladım. Hatta daha da önemlisi mutlu olacağız. Sen iyi bir adamsın, Palomar."

Sanki babası suflörlük etmiş gibi Colasa Sánchez şarkı söylemeye başladı:

Kalbimin sultanı bu küçük çiftlik
Bana mutluluk kaynağı
Mavi dağlar arasında gizli
Göğü kaplar gökkuşakları

Onu kapıdan dışarı itelemeden, kaba davranmadan dışarı çıkarmak, hele bir yarın olsun da her şeyi hallederiz sözüne inandırmak çok zor olmuştu, tabii, şu meşhur antoloji, evet, ha ha ha, kız mutlu çiftlik şarkısını söylüyor, küçük yuvam, hanımeli kokulu...

Böylesi korkunç karakterler karşısında duyduğu fiziksel korku yüzünden ya da onlara gerçeği söylemenin ahlaki korkusu yüzünden ya da onlara gülmek istemenin psişik korkusu yüzünden kaçmamıştı Matamoros Moreno ve kızından; babam yirmi yaşında kasım ayında bir ikindi vakti Oaxaca

otobüsüne sadece onlara yakınlık duyduğu için binmişti: Acı çekmelerini istemiyordu. O kahrolası Matamoros'un kızı Nicolasita'yı (sinir bozucu bir takma ad!) dedesinin evinin karşı köşesinde nöbete diktiğini nereden bilecekti ki?

Anlaşılan sümüklü gece gündüz orada kalıyordu, kır tarzı derme çatma bir barakanın önünde bağdaş kurmuştu, grevde gibiydi, gece çalışması için bir feneri, siyah-kırmızı bir bayrağı ve dumanı tüten bir tencere fasulyesi vardı. Bu basit çocuğun elinde, nuh nebiden kalma, güve yenikli bir *charro* Mamerto bebeği vardı, babam bu karakteri birisinin garajda bıraktığı çizgi romanlardan hatırlıyordu.

Colasa babamı görür görmez, kalın, siyah bıyıklı *charro'yu* elinden atıp, parmağıyla babamı göstererek bağırmaya başladı:

"Durdurun! Durdurun şu adamı! Utanmaz sahtekâr kaçıyor! Üçkâğıtçı herif sözünden döndü! Durdurun! Sende insaf varsa benim gibi zavallı bir kızı bırakıp gitmezsin! Durdurun onu! Korkak kaçıyor, şu alçağı durdurun!"

Ödü kopan babam, deli gibi Paseo de la Reforma'ya doğru koşmaya başladı, âdeti olduğu üzre Don Valentín Gómez Farias'ın heykelini selamlamak için, hatta Bağımsızlık Meleği'ne bir öpücük yollamak için bile durmadı. Bir taksiye atlayıp, saç örgüleri dikilmiş, ağlayan Colasa'yı arkada bıraktı. Otuz saat sonra Oaxaca'ya vardığında babam o kadar sinirliydi ki Fagoagaların evinden kaçtığından beri ilk kez bir ayine katılmak için sarı Felipe Neri Kilisesi'ne girdi. Altın dumandan yapılmış –genlerim yemin billah ediyor– kiliseye tatlı bir huzur içinde baktı. Matamoros Moreno'nun dili yüzünden sürgün edildiği Oaxaca'da, bir tür inanç, bir yarı-delilik, her şeyden önce de bir vicdan edimi olarak kendi dilini bulacağını nereden bilecekti ki?

O huzur anında hayatı boyunca Federal Bölgenin sınırları dışına hiç çıkmadığını fark etti: Ufku hep dağlar arasına, tropikal bölgenin en yalçın sırtları arasına ve buz gibi bir hava tabakasının altına hapsedilmiş vadi olmuştu; dünya tarihinin en düşüncesiz, en basiretsiz, en mazoşist, en intihara yatkın, en aptallar aptalı şehri. Orayı asalakların hakaretlerini ve çöp dağlarını düşünerek terk etmişti.

Şimdi, saf ve beklenmedik bir Kasım fırtınası gökyüzünü temizlemişti,

toprak yeniden dirilmişti: Oaxaca'daydı.

Soluğun, tütsü mavisi

4

"Sonra Oaxaca'ya kaçtım," dedi babam anneme, "Matamorik öfkeden çok uzaklara. Hayatımda ilk defa D.F.'ten dışarı çıkmıştım. Çantamda çiklet ararken Babaannem Susana'nın mektubunu buldum, Oaxaca'ya gittiğimde Bayan Elpidia'yı bulmamı tavsiye etmişti, bu hanım kendi reklamını yapmıyordu; ama öneri üzerine misafir kabul ediyordu ve yemekleri de krallara layıktı. Hem de evi şehrin meydanına çok yakındı.

Babaannem içinde iki bin peso olan –masraflar için– bir zarfla, López Velarde'nin bütün eserlerinin toplandığı bir cildi de mektubun yanına katmıştı. Ben hiçbir şey söylemeden gideceğimi nasıl anladığı ise bol miktardaki aile büyücülükleri arasında kıskançlıkla andığım bir şeydir ve büyücüler arasında o şeref kürsüsündedir.

Orada sıkılacağım, diye düşünmüştüm, ama yanılmışım; çünkü Doña Elpidia'nın evinin avlusu ağaçların serin gölgesindeydi ve kafes içinde şakacı bir papağanı da bünyesinde barındırıyordu. Yaşlı hanım, bana dağ manzaralı bir oda verdi ve dünyanın en güzel sarı *mole*'unu ikram etti. Gevşek bir ritim edindim, kendi gövdemin ritmi, kendi kalbimin ritmi; hayatım boyunca bir mikserin içinde yaşamış olduğumu fark ettim; nasıl yürüneceğini, durulacağını, dinlenileceğini, bakılacağını ve koklanacağını öğrendim.

Işığa karşı değil, ışıkla yaşamaya başladım; bağırsaklarımla savaş halinde değil, sindirimimle uzlaşarak; zamanında uyuyup zamanında uyanarak. Yavaş yavaş oldu bütün bunlar; kendi kendini yontan bir şafak; ani bir ikindi; yeşilli, siyahlı, yaldızlı bir şehir. Meydanda oturup İtalyan opera uvertürleri çalan orkestrayı dinleyecek zamanım vardı. Santa Rita alanında frenkinciri dondurması yiyecek zamanım vardı. Tek başıma kiliselere girecek zamanım vardı. Oaxaca bana sadece kendini verdi. Bu yeni bir şeydi: dünyadaydım, dünyadan sürülmemiştim. Oaxaca'nın ilk hediyesi

buydu.

Bir hafta sonra huzursuzlanmaya başladım. Cinsel gücümün doruklarındaydım; itiraf etmeliyim ki psikiyatrik tedavi ve eşya depolama karşılığında Calle Génova'daki mağaramdan geçen bütün hatunların tadına bakıyordum. (Bunu sonra anlatırım. Seksi hep Aralıkla özdeşleştiririm, Distrito Federal fıstıkları o bir ay boyunca bütün sene düzüştüklerinden daha fazla düzüşürler. Yeni yılda yeni bir başlangıç yapmadan önce, o başlangıç da şudur: "Ocakta düzüşmeye başla".) Sırf cinsel açlık yüzünden, Oaxaca'da bulduklarımı kaybetmekten korkuyordum. Oralı kızların her cumartesi pazar yürüdükleri yolun aksi tarafında yürüyordum meydanın etrafında. Nafile. Özellikle başlarını çeviriyorlardı sanki. Dondurmalardan, *Wilhelm Tell* uvertüründen, yeşil yapraklı defnelerden ve temiz, düzgün dağlardan sıkılmaya başlamıştım.

Doña Elipidia'nın *mole*'ları bile canımı sıkmaya başlamıştı... Tek yaptığım papağanla konuşmaktı; sıkıcı, ılık bir pazar sabahı azimle ona Quevedo'nun müstehcen mısralarını öğretmeye çalıştım:

Kim ki orospulara güvenir o hadımdır.

Ama Döna Elpidia'nın papağanı benim verdiğim klasik eğitime karşı duyarsızdı, durmadan aynı şeyi tekrarlıyordu; papağan gibi:

Kim ki çekirge yer buradan ayrılamaz...

Doksan dokuz yaşını kutlamaya hazırlanan Doña Elpidia da sanki ben papağanın dediğini duymamışım gibi mutfak kapısının arkasından seslendi, "Kim ki çekirge yer buradan asla ayrılamaz..."

"Papağan çekirge mi yemek istiyor, Doña Elpidia?" dedim nezaketle; hem bu ipucunu nasıl değerlendireceğimi de biliyordum.

"Evet oğlum, pazar buradan birkaç sokak ötede..." dedi bana dişsiz ağzını göstererek.

Elpidia'nın evinin önündeki arnavutkaldırımı yoldan Pazar pazarına gittim ve bir sürü tezgâhta kırmızıbiber soslu kızıl çekirgeler satıldığını gördüm; bir yerde de Matamoros Moreno'nun gayri meşru kızı Colasa Sánchez'e benzeyen bir kız vardı –aynı kız mıydı? kardeşi miydi?– ve bana karşı

koyamayacağım bir tebessüm fırlattı (bir daha hatırlatayım Christa Balilla, üç ila on üç yaş arası kızlara hiç karşı koyamam). Bana çekirge dolu küçük, plastik bir torba uzattı. Ama onu almak istediğimde bana vermeyi reddetti, onu göğsüne bastırıp parmağıyla onu izlememi işaret etti.

Beni pencereleri sokağa bakan ve bir koridoru andıran küçük bir kiliseye soktuktan sonra uzattı çekirge torbasını. Sonra eliyle ağzını kapatarak kaçtı.

İnsanın damağına şafağın havai yanığını bırakmadan önce dişlerinin arasında çıtırdayan o enfes böcekleri yedim (Matamoros dixit). Sonra bu barok şatafat şehrinde gördüğüm en basit kilise olan San Cosme ve San Damián Kilisesi’ne girdim.

Kalabalıktı.

Ama sadece bir Agueda vardı.

Onu tanımamam mümkün müydü? Normalde, İsa’nın önünde diz çökmüş dua eden bir kadına dikkat bile etmezdim; ama bu pazar kalabalığında, onu çelişkili bir biçimde prestijli kolalı etekleri ve korkunç matem giysisi içinde diz çökmüş görünce ne olursa olsun her şeye inandım.

Bir gece önce yalnız yatağımda, mastürbasyon yapmayayım diye kendimi zor tutarak. Kuzen Agueda’nın parmaklarının “yankılı koridorda yavaşça ve ısrarla” salınışını hayal ederek okuduğum López Velarde’nin şiirinden alıntı yaptığımı fark edince tabii ki dilimi ısırdım. Onu bu sabah hatırlamamam mümkün müydü; daha dün gece ona o küçük, kımıltılı, sinirli kurbanı vermiştim, üzerine kırmızıbiber serpilmiş bir çekirgeydim, onu şimdi gördüğüm gibi hayal ediyordum, matem elbiseleri koladan hışır hışır, gözleri bakır, yanakları al al ve beni ince, becerikli parmaklarıyla tespihinin boncuklarını okşadığı gibi okşamasını istiyordum.

Ah benim erdemli, saf ruhum! Ben tam kadına ve mekâna yaraşan dilin baştan çıkarıcılığına teslim olmak; direnmeyi bırakıp o dilin kendisi olmak üzereyken Agueda siyah dantellerle örtülü başını bana çevirdi. Döndü ve bana baktı –bir an için (anlatırken uzunmuş gibi geliyor, ama bir anda oldu)– o inanılmaz bakır sülfat gözleriyle.

“Ücra bir yerde, fakir bir sevgilim var": birbiriyle kafiyeli o gözlerde son derece mütevazı bir mutluluk seçtim, ah benim doğmamış oğlum, sonra da

bütün o buruk can sıkıntım akıp gitti. Agueda'nın gözlerinde uyumu değil, huzuru keşfettim.

Bana bir an baktıktan sonra matemini fildişi ve sedef rengi şalına sardı. Peşinden kapıya gittim. Benden kaçmaya çalışmadı. Durup da "Şerefimle oynamayın bayım," demedi.

Tam aksine. Ara sıra dönüp bana bakıyordu; ben de her seferinde durup, nereye giderse gitsin peşinden geleceğimi söylüyordum: Agueda. San Cosme ve San Damian'in parke taşlarından Santo Domingo'nun yaldızlı şatafatına gitti, oradan da Sağlık Azizi'nin tapınağına, orası çiçek ve yeni pişmiş kurabiye kokuyordu; son olarak da modern mimariyle yapılmış San Felipe Neri Kilisesi'ne gitti ve uzunca kaldı. Akşam üzeri beş olmuştu ve Barcelona'da Gaudi'nin elinden çıkmışa benzeyen, ama aslında on yedinci yüzyılda Oaxaca'daki ustaların yaptığı çiçek bezemelerinin arasında kımıldamadan duruyordu. Kılaptanlar ve tüyler giymiş olan Atocha Kutsal Çocuğu'nun bakışının sitemden çok rekabet içerdiğini düşünmeye başlamıştım.

"Delikanlı, kapatıyoruz," dedi kirli, kahverengi giysi giymiş olan, kel kafalı bir kilise kayyumu, kim bilir kaç zaman sonra.

Ama parıltılı yas giysileri içindeki Agueda'ya hiç sesini çıkarmadı.

Onun hiç kımıldamaya niyeti olmadığını görünce günah çıkarma bölmelerinden birine, pederin oturduğu tarafa oturayım dedim. Kapılar kapanmış, ışıklar söndürülmüştü; ama ben saklandığım yerden çıktığımda Agueda hâlâ orada diz çökmekteydi, Kristof oğlum, ben de göz göre göre onun bir kızkurusuna dönüşmesini istemiyordum.

Yanına yaklaşıp omzuna dokundum, bana döndü. Bütün simgeleri gözlerine bağlıydı: Havarilerin örümceği, gece hiyeroglifi, saçlarının gizemli cennetleri, cinselliğin akrepleri: erotik satrancın boş entrikası.

O da sessiz kaldı; her şeyi benim López Velarde'nin şiirlerinden, isimlerinden ve müziğinden o anda hatırladıklarıma bıraktı, otuz üç yaşında ölen bir şair, doğmamış Kristof'um, hem de Jerez de Zacatecas'taki yüreğinin eski korusundan çıkıp bozulmuş, pudralanmış, rujlanmış başkentin gürültülü garajında ölmeye gittiği için; 1921'de, bir Haziran

sabahı, şair Ramón, ceplerinde üzerlerinde tek bir sıfat bile yazmayan kâğıtlarla öldü.

Ah benim geçmişe dönen kalbim: Agueda bana baktığında şunları düşüneceğinden korktum: Bu uzun, yeşil gözlü, yeni bıyık bırakmış oğlan benim sevgilim, benim kuzenim, benim şairim Ramón López Velarde. Ama öyle olmadı; Jerezli şair ölümsüzlüğünün topu topu altmış dokuzuncu yılına basmışken, 1990 yılının kasımında, bir pazar günü San Felipe Kilisesi'nde aniden bastıran ıssızlığı açıklamaya çalışan hayal gücümdü sadece.

Vatanım: Hep böyle kal, kendi yansımana sadık.

5

Yenilenmiş, mutlu, geçmişe dönük kalbim Oaxaca'da daha birçok hafta geçirdi. Oaxaca'nın içime sızıp beni ele geçirmesine izin verdim, tıpkı kaybolan Agueda'nın içine sızıp onu ele geçirmek istediğim gibi. Ağır ağır, ama emin adımlarla kendimi acele etme ihtiyacından kurtardım. İsimsiz bir parkta tek başıma otururken yavaş yavaş Agueda'nın sırtının yumuşaklığını akıllıca tekrar ele geçirdim. Onu azar azar kazandım, oğlum; kızların söğüt gövdeleri, şeker dudakları, tatlı, taşralı tevazuları, sevgilimin ayaklarına duyduğum özlem, berrak pazar günleri, zalim gökyüzü ve kızıl toprak, kronik hüzün, mucizevi yanılsamalar, kuyular ve pencereler, yemekler ve örtüler, uzatmalı cenaze törenleri, kaplumbağa kehaneti...

Her şeyi kendimin yaptım. Matamoros Moreno'nun metninin kaynağını bile: Onu fark ettim, onu paylaştım; biz kardeştik, ikiz, açık bir avuçtaki çizgiler ayırıyordu sadece bizi: nezaket ve sınıf. Kardeş, ikiz çünkü López Velarde küçük kasaba kiçinin bayağılıklarını şiire ve gizeme çevirmişti, Matamoros da bunları benden iyi biliyordu.

Oaxaca'da, çılgınca, kahramanca, kendi kendime konuşma âdetini bile edindim.

Matamoros ve Colasa tehlikesinin benim uzun süren yokluğuma yenik düştüğüne kanaat getirdiğimde Mexico City'ye geri döndüm; bu sırada Matamoros'un çalışmaları hakkında yeni, daha ümitli, destekleyici fikirler

ve öneriler bulmuşlardır diye düşünmüştüm.

Otobüsle, tek başıma geri dönerken durmadan López Velarde'nin *Tatlı Vatan* şiirini yineliyordum,

yüzeyin: mısır
petrol kuyuları: şeytan
kil: gümüş
çalan çanlar: sikkeler
koku: kurabiye
kuşlar: dil
nefes: tütsü
mutluluk: ayna
Agueda yı aradım bulamadım
Tatlı Vatanı aradım bulamadım
Üç ay sonra, anneni buldum.

Kendisinin tıpkısı olan bir millet aradım. Sonsuza kadar yaşamak üzere inşa edilmiş bir millet aradım. Kalbim samimi, gerici bir sevinçle doldu; ülkelerinin en azından sınırlarını muhafaza etmek isteyen milyonlarca Meksikalının –muhafazakârların– hissettiği sevinç kadar samimi bir sevinçle. Gerçek muhafazakârları sevmeyi öğrendiğimi söyledim. Yerliler hayatlarını ve geleneklerini muhafaza etsinler ve ümitsizlikten ölmesinler diye 1535'te Michoacân'da bir ütopya inşa eden Peder Vasco de Quiroga, Kızılderili geçmişinin anısını kurtaran Fransisken kâtip Fray Bernardino de Sahagún. Yapılarını sonsuza kadar dayansın diye yapan Yerli ve İspanyol ustalar. Dirençli taş, sadık ülkeler: Sadece Meksika'nın geçmişi mi ciddiydi? diye sordu babam Angel Oaxaca'dan döndükten sonra, Agueda'yı kaybettikten sonra, annemle tanıştıktan sonra. Meksika'nın geleceği de şimdisi gibi olmak zorunda mıydı: Devrim ve İlerleme adı altında sürüp giden bir suiistimal ve ikiyüzlülük komedisi. Bunun üzerine, Tatlı Vatanımı istiyorum dememizi emretti babam, yani henüz karşılaşmadığı anneme ve hâlâ kusursuz bilinmezlikte olan bana; kendinin tıpkısı olan bir ülke; çalışkan, alçakgönüllü, üretken, öncelikle kendi insanlarını doyurmakla ilgilenen, devleşmeye ve deliliğe karşı olan bir ülke: Beş yüzyıl dayanmayacak bir şey yapmayı, bir şey dikmeyi, bir şey söylemeyi, bir şey inşa etmeyi reddediyorum, beş yüzüncü yılı kutlamak için yaratılan sen

Kristof oğlum: sevgili Angeles.

Colonia Juárez'deki panayır garajında yalnız kalabildiği ender anlarda vardığı karar buydu. Ama kararı gerçekleştirmeye kalkınca bir sürü çelişkiyle karşılaştı. Bu çelişkileri ancak şubatta anlayacaktı, arkadaşı küçük, şişman çocukla tanıştığında, rockaztek'in projeksiyoncusu ve söz yazarı olan arkadaşı ona hayatının trajedisinin ve sanatsal ilhamının kaynağının babası olduğunu anlatmıştı; ayaklı (hayattayken) bir çelişki. Evlendiğinde babasına korkunç bir düğün hediyesi vermişlerdi, koskoca, zevksiz bir bronz heykel, hükmedici, amansız. Peder Hidalgo, Don Benito Juárez ve Panço Villa birlikte, Guadalupe Bazilikası üzerinde üç renk ipekten yapılmış bayrağı dalgalandırıyorlardı, bazilikanın kapısına da renkli tahta harflerle PRI yazılmıştı. Bu hediye şişman çocuğun kamu işlerinde uzman bir mühendis olan babasına en iyi müşterisi tarafından gönderilmişti. Kamu İşleri Sekreterliğinin müdürü tarafından; dostumuzun babası her ne kadar bu heykelden tiksinse de, bütün gün ona bakarak uflayıp puflasa da, Colonia Nápoles'deki baba yadigârı evin holünde duran heykel yüzünden boşanmasına ramak kalsa da ve karısıyla arasında ömür boyu süren sürtüşmenin nedeni olsa da, dostumuzun dediğine bakılırsa babası onu yine de ortadan kaldırmıyordu; ya Sekreterliğin genel müdürü gelip de hediyesini orada göremezse ne olurdu? Ya herkes bizim evde ulusal simgelere saygı duyulmadığını düşünürse? Ulusal kahramanlarımıza, bayrağımıza. Kutsal Bakire'ye... Ben ne olacağını söyleyeyim; elveda anlaşmalar, elveda her şey!

Ama yine bu adam, dostumuzun hatırladığına göre, durmadan otoriteyle dalga geçip dururmuş. Kimseden bir şey almayacağını söylerdi, hele biri ona bir emir vermeye çalışsın bakalım, o ciddi bir profesyoneldi, bağımsız, tastamam bir mühendisti: hele bir denesinlerdi bakalım: askere gitmeyi ve gelir vergisi ödemeyi reddetmişti (ona göre vergiler hükümet görevlilerinin İsviçre'deki banka hesaplarına gidiyordu); mahallede bir milis gücü oluşturmaya çalışan komşulara katılmamıştı; sinema veya ekmek kuyruğuna girmezdi (ben kuyruğa mı gireceğim? Sıkıysa...); kırmızı ışıkta asla durmazdı; asla trafik polislerine ve park sayaçlarına para vermezdi (onuruna dokunurdu); her türlü üniformadan nefret ederdi, temizlik işçileriyle garsonlarınkinden bile; onları birey olmaya zorlardı, istedikleri gibi giyinmeliydiler, bir makinenin dişlileri ve çarkları değildi onlar,

bireydiler, ya, BİREY! paspas, paçavra değildiler; hiçbir dilekçeye imza atmazdı, asla piyango bileti almazdı, ışıklar kesildiğinde komşulara hiç mum vermezdi, kimse ondan bir şey istemesin diye kimseden bir şey istemezdi, ne kimseye yardım eder ne de yardım isterdi; ama holdeki o zevksiz heykelden bir türlü kurtulamıyordu; ya patron gelirse?; sonra hoşçakal anlaşmalar; ama daha da beteri simgelere dokunacak cesareti yoktu, o hâkim simgeler karşısında bireyciliği sefil duruma düşüyordu; siyasi toplantılara gitmeyi ve trafik ışıklarında durmayı reddettiği gibi, egemen güçlerin soyut tacizlerine karşı bir eylemde bulunmayı da reddediyordu, hem de bu taciz onu ve ailesini hayatlarının her günü o heykel garibesinin önünden geçmeye mahkûm etse bile; sapına kadar bireyciydi, ama sapına kadar da atıldı: zavallı babacığım, diye iç geçirirdi tombul dostumuz, hem anarşist hem narsistti, bizim gibiler hep böyle: özel hayatta isyankâr, sosyal hayatta köle.

Babam Angel'in bilhassa önüne geçmeye çalıştığı ikilem de buydu. Bir şeylerin farkına varmak ve karar vermek çok kolaydı, ama bir şeyler yapmak çok zordu. Bir eylemde bulunursa tam bir karmaşaya düşeceğinden ve bir mutluluk köşkünden ziyade bir yeis batağına gömüleceğinden korkuyordu. Muhafazakâr olmanın “hidalgo” olmak anlamına gelmediğini düşünüyordu; çünkü hidalgolar sadece savaşta ve aşkta kendilerini kanıtlamaya çalışıyorlar, sonuçta da üzerlerindeki çatıdan ve kafalarındaki beyinden oluyorlardı ve hidalgo olmanın tek şartı hiçbir şey yapmamaktı. Genç babam da dikkat etmezse kendisinin de yok olacağından, Meksika ve kurumlarının dişleri arasında ezileceğinden korkuyordu; müstakbel arkadaşı Yumurta'nın babasının Colonia Nápoles'teki evin antresine yerleştirdiği bayağı bir İwo Jima, taklit bir Laocoön içinde hayal etmeye çalıştı kendini. Ne olursa olsun Canamia Seçeneği, büyük Latin Amerika çözümü en iyisiydi: ormanlık bir yerde kımıldamadan dur, yanında bir tek araguato maymunu olsun, sarmaşıklar ağır ağır da olsa seni mutlaka kaplayacaklardır. Orman onu yutmuştu!

İspanya'ya eski moda sıla özlemi duyan Latin kökenli bir aristokrat olmaya da niyeti yoktu; çünkü Meksika'da İspanyol olmanın iki geleneksel yolu olduğunu biliyordu: bakkal dükkânı sahibi *gachupin* olmak, kasanın arkasında uyuyan ve her gün kaç kutu sardalye satıldığının hesabını tutan eli sıkı Don Venancio ya da anti-Don Venancio olmak, bir bakkal dükkânı

işletmemenin zevkine varabilmek için, mutlu mutlu kaotik hesap defterleri tutan, gırtlağına kadar borca batan ve böylelikle bütün ulusu da borca sokan Latin kökenli *gachupin;* tek amacı bakkal değil de hidalgo olduğunu kanıtlamaktır; Mazbut Don Venancio değil de çul tutmaz fatih olduğunu kanıtlamak. Muhteşem Don Nuño de Guzmán'ın ta kendisi, iflasa ve batmaya kadar son hız ileri. Babam, Emilio Prados, Luis Cemuda ve León Felipe'yi okumuştu; 1939'da Franco tarafından sürgün edilen ve Meksika'ya yerleşen İspanyollar. Onlar gerçek İspanyollardı: ne Venacio ne Nuño, ne cebi Yeni Dünya altınıyla dolu geri dönen bir İspanyol ne de bir fatih. O hiçbir zaman Latin kökenli bir Camelot istememişti.

Neye benzeyecekti? Kendini isyankâr bir muhafazakâr olarak yeniden inşa etti romantikçe, yakayı sıyırabileceğine inansa suikastçı olurdu; ama Meksika'da âdet olduğu üzre üçkâğıtçılığına dayanılarak değil, erdemine dayanılarak yargılanmak istiyordu. Bu amacına ulaşmak için her zaman "doğru" olanı yapması gerektiğine değil, aklına eseni yapması gerektiğine inanıyordu, o zaman "doğru" şeyi yapmış olacaktı. Kişisel zaafı olan şehvetinin üzerine bir tül örttü.

"Eee, o heykele ya da zevksizlik abidesine ne oldu peki?"

"Bir gece evimize hırsızlar girdi; çünkü babam mahalle milislerine katılmamıştı. Babamla annem pijamalarıyla aşağı indiler, hırsızlar onları bıçakla tehdit etti. Ben her şeyi yukarıdan görüyordum."

"Onları tehdit eden kimdi?"

"Maskeli iri yarı bir adam. Sanki zincirle arkasından top arabası çekiyormuş gibi bir hali vardı, yanında da yine maske takmış cüce gibi bir şey duruyordu. Annem şansın ona güldüğünü fark etti Angelito, sevinçten uçuyordu. Heykeli hırsıza vermek için yanına koştu. Ama onu sanki en değerli varlığıymış gibi kucaklamıştı. En azından herife öyle görünmüş olmalı; çünkü herif, psikolojide ne derler, karşı koymaya dayanamamış olmalı ki oracıkta annemin gırtlağını kesti... Tanrım! diye bağırdı babam. Kamu İşleri Müdürü hakkında söylediği her şeyi unutmuştu, sonra hırsıza bağırdı: 'Göt herif! Onun tek istediği senin şu heykeli almandı! Ondan kurtulmak!..' Cümlesini bitiremedi. Kim bilir herif ne düşünmüştü, babamın da gırtlağını kesti. Cücenin de yardımıyla yere batasıca heykeli

aldı. Onun altından yapıldığını ya da dolarlarla dolu gizli çekmeceleri olduğunu düşünmüş olmalı, kim bilir...”

Bir şubat günü, babam Angel Dil Akademisi’nde Homero Fagoaga Dayı’nın verdiği bir derse katılmıştı. Oraya Francisco de Quevedo kılığında gitti (dışarıya bu kılıkta ilk çıkışıydı). Don Homero’nun Akademi’ye yeni katılan gongoritmik şair J. Mambo de Alba için yaptığı konuşmayı. Bay Mambo’nun muhteşem saçmalıklarını dinledi; adam Meksika’yı kendi içine kapadığı, yabancı kitapları, filmleri, sanatı ve düşünceleri uzak tuttuğu için krizi övüyordu. Artık kendi tırnaklarımızla kaşınacaktık! Proust okumak orosproustlaşmaktır! Joyce çıktı fos! Gide okumak bizi menenjit etti! Valéry valla zevk vermedi! Mallarmé mala vurdu! E.E. Cummings; ne demeli! Cürümneme kadar yolu var! Biz Tlaquepaque’ye kulak verelim, tarçınlı kahveye, Saltillo şallarına, Michoacán çömlekçiliğine, yapısalcılığı geride bırakalım, yeni mutfağı ve postpunkrockı unutalım, Ramón López Velarde gibi olalım; o kendini sadece Devrimle besledi, yabancı şeyler okumadı, yabancı modalara uymadı. Tatlı Vatan’ın özüne indi. López Velarde’den söz edilince babamın kanı beynine fışkırdı. En sevdiği şairin, Baudelaire ve Laforgue aramak, bulabilmek, okuyabilmek için gözlerini perişan ettiğini hayal etmişti hep, oysa bu renksiz (ama kokulu) şair ve akademisyen yabancı kitap kıtlığından, kültürel sınırların kapanmasından neşeyle söz ediyordu, hem de sırf kendi tırnaklarımızla kaşınmamız uğruna! Angel, fevri bir hareketle yerinden kalktı, kürsüye çıktı ve şairle dayısını burunlarından yakaladı. Elleriyle burunlarını bükerken afallamış dinleyicilere şunları bağırıyordu:

KENDİSİNİN TIPKISI OLAN BİR MİLLET İSTİYORUM
SONSUZA KADAR VAR OLACAK ŞEKİLDE İNŞA EDİLMİŞ
BİR ULUS İSTİYORUM
EN AZINDAN BEŞ YÜZYIL DAYANMALI HER ŞEY
VATANIM, HEP BÖYLE KAL
KENDİ YANSIMANA SADIK:
ÇOK YAŞA ALFONSO REYES!
MEKSİKA EDEBİYATI MEKSİKA’DA YAZILDIĞI İÇİN DEĞİL,
GERÇEKTEN EDEBİYAT OLDUĞU İÇİN BÜYÜK OLACAK!

ve babam, şair ve dayıdan başlayarak oradaki herkesi bir aynaya hohlamaya

zorladı:

“Biliyordum. Hepiniz ölüsünüz. Muhafazakâr geleneği bir avuç üst düzey cesedin ellerine teslim edemem.”

Çok gençti. Metaforlarını karıştırıyordu. Samimiydi. Anarşik kaprislerinin, aykırı şakalarının ve tasarlanmış kargaşanın ona mutluluk verip vermeyeceğini bilmiyordu: Tatlı Vatan!

6

Bana hamile kalınmadan önceki harika hayatın bu vakayinamelerinde (acaba ben de rahim içi hayatımda –bunu bile umacak cesaretim yok– ve sonrasında eğlenceli bir şeyler bulacak kadar şanslı olabilecek miyim?) babamın 1991 şubatında, kendisi farkında olmasa da epeyce değişmiş bir halde Oaxaca’dan dönüşü var.

Dedesi Rigoberto ve babaannesi Susana’nın himayesi altındaki bekâr hayatına kaldığı yerden devam ediyordu. Annemi hâlâ bulamamıştı ve Brunilda adındaki eski bir kız arkadaşına takılıyordu; kız iri yarı, seksi, canlı ve duygusal bir kızdı; gözleri durgun havuzlara, ağzı da palyaçolara benziyordu.

Ne babam ona ne de o babama sadıktı. İkisi de bunu biliyordu. Ama babam asla, Royal Road Oteli’nin barında diğer kız arkadaşlarıyla birlikte bir şeyler içmesini istememişti ondan. Oysa Brunilda rakipleri böyle karşı karşıya getirmekten çok hoşlanıyordu; kendisi kül sarısı saçlarının uçlarını çiğneyerek ikiz havuzlarının derinliklerinden onları izlerken iki şövalyenin kibar kertenkeleler gibi birbirlerini süzmesine bayılıyordu.

“Demek özgürlükçüsünüz ha?” derdi oyuncul bir yüz ifadesiyle.

“Demek çok uygarsınız. İki İngiliz beyefendisi gibi, öyle mi?”

Rakibin fotoğrafları ve mektupları sözde kazara Angel’in yatağında unutulurdu.

Şimdi hep birlikte San Angel’de VIPS’teydiler, 28 Şubat 1991, Perşembe

öğleden sonra, bütün bunları açıklayabilecekleri tarafsız bölge. Angel esnedi. Bunu yapmamalıydı: olası herhangi bir esnemenin hak ettiğinden çok daha fazla sürprizle doluydu Mexico City.

Meksikalı asalakların bitmez tükenmez sınıflarından biri olan profesyonel karılar Angel'in listesinde üst sıralardaydılar: Bu tür kadınlar günün yirmi dört saati kocalarının reklamını yapmayı iş edinmişlerdi kocalarını nezih yemeklere davet ettirir, kutsal zevçlerini münasebetsizce eleştirenleri tersler, başkalarını kıskandıkça onlara hadlerini bildirecek esaslı cevaplar arardı. Ama bütün bunlardan ziyade, profesyonel karı kendini çek yazmakta tam yetkili addederdi, bu da olmasa diğer faaliyetlerin bir anlamı kalmazdı zaten.

Angel'in mahsusen tiksindiği bu altsınıfın üyelerinden biri Luminosa Larios'tu, dergi sahibi, milyoner Pedrarias Larios'un karısı ve yine o gün VIPS'te otururlarken Angel başına gelecekleri tahmin edip içi titreyerek kadının öğleden sonra saat ikide yakın masalardan birine oturduğunu görmüştü.

Luminosa Larios babam Angel'i gördüğü anda, orada oturup sorunlarını tartışmak isteyen çiftin hiç şansı kalmamıştı. Luminosa her zaman dünyada sadece iki kişi varmış gibi hareket ederdi: Bir kendisi, Harika Kocasının yarı-kutsal elçisi, bir de onun anlattıklarını dinleme ayrıcalığına sahip olan kişi. Obur, yeşil tırnaklı elini Angel'in omzuna koyarak kocasının harikalarını sayıp dökmeye başlamıştı bile; kocası Pedrarias Kuzey Amerika'da daha yeni –aynı anda– yirmi dört benzin istasyonu açmıştı, *The New York Times'da* Torn Wicker imzasıyla, Pedrarias'ı eski Hearst'e, merhum Luce'a ya da müthiş Murdoch'a benzeten bir yazı yayımlanmıştı, şimdi yazıyı pek de iyi hatırlayamıyordu (bileziklerindeki altın muskalar daha melodik çınlasın diye yeşil pençeleriyle havayı tırmalıyordu). Pia Zadora'nın son filminde Pedrarias'ın küçük bir rolü vardı, Pedrarias Domalt Rakun tarafından kabul edilmişti, Pedrarias geçen yıl yedi yüz milyon peso kazanabilirmiş, ama onun toplumsal vicdanı vardı ve dergisi *Lumière'nin* kapağına şunu yazdırmıştı: ÜÇÜNCÜ DÜNYANIN PETROL EMPERYALİZMİNİN ZULMÜ ALTINDAKİ DÖRDÜNCÜ DÜNYA KURBANLARIYLA OMUZ OMUZA.

"Ne muhteşem! Ne halkçı!" diye ünledi Luminosa memnun bir sesle. "Ama

kocamın bile bazı sınırları var: Bütün ricalara rağmen Rising Star Ayakkabıları tarafından yapılan şu Küba ökçeleri reklamlarını asla yayımlamadı! Doğru söylüyorum! Böyle mallar üreterek nereye gideceklerini sanıyorlar? Meksamerika'da kimsenin okumadığı kıytırık bir gazetede yayımlamışlar reklamı; bakın burada makale var, bu da birkaç gazete kırpığı. Seneye kocamın kitabı çıkıyor, heyecan verici, şaşırtıcı bir itirafname, adı da *Paris'te Paranoyak bir Andavallının Destanı*. Kiraları, telefon faturasını ödemediğimiz ve kırık eşya-ları tamir etmediğimiz için birçok evden atıldığımızı kesinlikle reddediyoruz. Kıçımızı silmek için havluları kullandığımızı söyleyenler de düşmanlarımız. Hepsi yalan!" diye bağırdı Luminosa, yüzü kıpkırmızıydı, gözleri şaşılaşmıştı.

Gitgide heyecanlanan kadın ona kataloglar, posterler, gazete kırpıkları, çek fotokopileri, bikinili resimlerinin olduğu dergi kapakları gösteriyordu, sanki kocasının ünü ve başarısı sadece bunlara bağlıydı. Yayımlanmış yazılar Brunilda'nın başının üzerinde uçuşuyor, saçlarını bozuyor ve kedi gözlerinden anlaşıldığına bakılırsa canını sıkıyordu. Sonra kelimeler çiftin içmekte olduğu tortilla çorbasının üzerine döküldü. Bu parlak ün çığının arasında, Luminosa fırsattan istifade, sanki lafın gelişi söylüyormuş gibi babamın hayatını değiştirecek şu kelimeleri söyledi:

"Ya Angelito, Dayın Don Homero'nun seni mirasından mahrum ettiğini duydum."

Babam Angel öncelikle neyle ilgileneceğini şaşırdı: tortilla çorbasında yüzen Tom Wicker'in makalesiyle mi, Brunilda'nın ateş püsküren, hayal kırıklığına uğramış bakışlarıyla mı yoksa Doña Luminosa Larios'un, orta sınıf tasvibine davet edercesine başını yana yatırırken yüzünde beliren ikiyüzlü gülümsemeyle mi? Kadının Gorgon gözleri dışarı pörtlemişti; çünkü sonu gelmez estetik ameliyatlarında yüzüne vurulan onca neşter, kocasının durmadan sayıp döktüğü marifetlerinin arasında soru işaretleri gibi beliren göz kırışıklıklarını silmeye muvaffak olamamıştı. Acı çeken birilerini gördükçe etekleri zil çalıyordu.

Mor krepten cafcaflı bluzunun sardığı kolunu şehvetle uzatıp acıyan yüzünü göz alıcı mücevherlerle dolu bileğine dayamakla hanfendi babamın ikilemlerini çözdü. "Her zamanki saatte gelmeyi unutma." dedi, Angel dokunamadan elini geri çekerek, sonra peçetesinin ardından ona baktı.

Brunilda babama çifte uyarılı bir bakış çekti ve babam da bu bakışı hemen okudu; çünkü o her şeyi bakışlarıyla söylerdi: “Sadece iflas bayrağını çekmekle kalmadın bir de Rocky Korku Filmi Gösterisinden kaçmışa benzeyen bu papağanla beni aynı anda, ayan beyan idare ettin.”

Angel elinde çorba çanağıyla ayağa kalkıp hepsini – çekleri, kırpıkları ve katalogları – Doña Luminosa Larios’un başından aşağı boşalttı. Brunilda hızla ayağa kalktı, ağzı açık kalmıştı.

“Düzmece! Bu kadın roman yazıyor!”

“Sakın peşimden geleyim deme,” dedi Angel’e. “Bir sürü seçeneğim var. Bu seçenekten de şu anda kurtuldum.”

İki hafta boyunca onu görmedi. Tabii hanımların ilgisinden büsbütün uzak değildi; çünkü zevk için, özellikle de aile belasından kurtulmanın zevki için can atan bir sürü kız vardı.

“Enflasyon ne biliyo musun,” diye özetlemeye girişti bu bonbonlardan biri. “İş yok, büyük para yok, bu yüzden de hepimiz evlerimizde oturmak zorundayız, Angel koçum, güçlü seçkinler bu işin acısını kadınlardan çıkarıyor, bizi yine Himalayelerine aldılar.”

“Güç kimde var?” diye sordu babam kapıda, erdemli ve saf mekânını korumak için her zamanki gibi faydasız parolalar uyduruyordu, müzik ve video kaseti korsanlığının şehirde çok revaçta olduğunu biliyordu; çünkü şehirde eğlence ve dış dünyayla bağlantı eksikliği vardı. Doksanların Meksika’sında eski filmlerin kasetlerini seyretmek en büyük eğlenceydi.

“Güç kimde var?”

“Mischa Auer,” diye cevap verdi sinemasever genç kızın sesi. Kapıyı açıp María de Lourdes’in, María Cristina’nın, Rosa Maria’nın, María Concepción’un, Maricarmen’in ya da María Engracia’nın Fellinivari kollarına atılmaktan başka çare kalmamıştı artık.

“Kim koklattı eter?”

“Fred Astaire, tatlım.”

“Kim öttürdü horoz?”

“Greta Garboz.”

“Masayı kim kurdu?”

“Esther Fernández.”

Kapıyı açmadı.

Brunilda bu yeni parolayı bilmiyordu, bu yüzden de Derin Mecazın Yeşil Kapısından içeri asla giremedi. Telefon etti, ama mitomanyak ve cin fikirli Babaanne Susana Angel’i Şili’ye hayali bir dönüşsüz yolculuğa gönderdi. Bunu mektuplar takip etti, önce aşk mektupları, sonra çaresizlik mektupları; ama hep cevapsız bırakılan mektuplar.

Brunilda seks ve kibir yüzünden yaşadığı endişeler arasında ikiye bölünmüştü, birbirine bağlı ve birbirini iten hislerdi bunlar, mirassız bir gelecek hakkındaki korkunç şüphesinden hiç söz etmeyelim.

Çünkü sabahlardan bir sabah Dede Rigoberto Palomar elinde bazı belgelerle Angel’in garajına gelmiş, çığlıklar atarak giyinmeye koşan bir hatunun çıplak kıçını görmezden gelmiş (kız sonradan dedesinin kıçını ellediğinden şikâyet etmişti) ve Homero Fagoaga Dayı’nın, belgelerin de belirttiği gibi, yeğeni Angel Palomar y Fagoaga’ya dava açmış, onu müsriflikle, sorumsuzlukla suçlamış, merhum ailesinin mirasında yirmi iki yaşında (yasaya göre yeniden belirlenen reşit olma yaşı yirmi ikiydi ve Angel 14 Temmuz 1991’de yirmi iki yaşında olacaktı) ona geçmesi istenen kırk milyon altın pesoluk bir serveti yönetemeyeceğini iddia etmiş olduğunu doğrulamıştı.

Angel dedesinin omuz silkişinin ve yüzündeki meydan okuyan ifadenin ne anlama geldiğini biliyordu: birincisi kadercilikti, İkincisi özgürlük; torununa sürekli, ona yardım edebileceği halde –hoş şimdi yapacağı fazla bir şey yoktu– Angel’in kendi hayal gücünü ve çözümlerini kullanması gerektiğini söyleyen bu yaşlı adam kadar bilge birine en yakışan karışım da buydu zaten.

“Ama sen çok şey biliyorsun, dede.”

“Ne kadar çok şey bilirsem bileyim senin yaşında değilim ve senin fark ettiğin her şeyi fark edemiyorum. Senin sezgilerin benim bilgimden daha

iyi.”

Özgürlük her şeydir, her şey, Angellilo, dedi yaşlı adam ona belgeleri uzatırken. Kadercilik bile özgür olmanın bir yoludur. Bazen irademiz yeterli olmaz, bazı işlerin yok yere sarpa sarabileceğini bilmek lazım. Yoksa özgür olamayız. Aldanmış oluruz. Benim desteğime güvenebilirsin; ama kendi meseleni dilediğin gibi hallet, hayal gücünü kullanarak ve korkusuzca, Angellilo.

Angel uzun zamandır Brunilda ile çıkıyordu ve zevkten başka hiçbir şey içermeyen bu ilişkiyi bitirmeyi tercih etmişti; çünkü zevk hep aynıydı. Brunilda’nın normal cinselliği renklendirmek için yaptığı eklemeler –tek taraflı kıskançlık, diğer gelip geçici sevgililerle şans esen karşılaşmalar, bir erkek arkadaşın başka bir erkek arkadaşın yatağında unutulmuş mektubu– Angel’i bezdirmişti; bir adamı diğerlerinden tümüyle değişik bir yere koymaya da yaramıyorsa romantik bir ilişki bit hiçti. Brunilda can sıkıntısının ürünü olan uyumu engelleyebilmek için bütün ilişkilerini benzetmelerle dolduruyordu; onun oyunları Angd romantik niyetlerini sekteye uğratıyordu.

Brunilda’yla ayrıldıktan üç hafta sonra babam bir kaprise uyup kılık değiştirerek dışarı çıktı. Üzerine bir toga alıp Quevedo bıyığı taktı ve Calle Génova’dan, trafiğin daha yoğun olduğu Rio Mississippi’ye kadar kimsenin dikkatini çekmeden yürüdü. Orada olağanüstü beyazlıkta (zifir gibi saçları beyazlığını iyice vurguluyordu) bir oğlan arabalarla ve kamyonlarla boğa güreşi yaparken enfes bir performans sergiliyordu; çevikliği kalın, yumuşak gövdesini ve her şeyden çok armuda benzediğini kısa süreliğine de olsa gözden saklıyordu.

Oğlanın gözükara bir taksinin etrafında dönüşünü, kara gözlükler takmış bir albinonun kullandığı kamyona yaptığı falsoyu, vahşi bir motosiklet sürüsüne yaptığı hızlı el hareketlerini hayranlıktan ağzı açık vaziyette izledi. Ama şişman delikanlı plakası olmayan, kara camlı bir Shogun limuzinin – oğlanı görür görmez geniş caddede yokuş aşağı gaza basmıştı – yoluna diz çökünce Angel sabık toreroyu kurtarmak için ileri atılıp onu güvenli bir yere çekti.

“Kafayı mı yedin lan?” diye sordu Angel.

“Ya sana ne demeli? Maskeli İntikamcı gibi giyinmişsin böyle!” dedi soluk soluğa tombul çocuk.

“Hoşuna gitmediyse çekip çıkarayım.”

“Sana kim çek git dedi?”

“Ben çekip gitmeyeceğim. Maskemi çıkaracağım.”

Babam kapüşonunu ve kocaman gözlüklerini çıkardı.

“Aslında bütün bunları senin dikkatini çekebilmek için yaptım,” dedi Şişko soluk soluğa. “Bugün öğleden sonra Brunilda’yı aramazsan kendini öldürecekmiş. Yemin ederim.”

Paseo de la Reforma’dan Chapultepec Parkı’nın girişindeki çiçekçiye yürüdüler birlikte. Şişko kendisinin bir besteci olduğunu anlattı; belki de Angel son şarkısını duymuştu “Geri dön. Kaptan Kan"; onu yeni katıldığı grupla birlikte yazmıştı; çünkü daha önce üyesi olduğu grup, yani Immanuel Kanto, sanatçıların kişiliklerine saygı duymuyordu, her şeyin grup halinde yapılmasını istiyordu, ortak ifade; bu onların kategorik buyruğuydu, diyerek güldü koca ayaklarıyla Reforma kaldırımlarındaki tozları kaldıran kilolu muhabbetçi. Altmışlı yıllardan kalma bu felsefeyle işi yoktu onun; muhafazakâr olmak istiyordu, romantik postpunk muhafazakâr, sloganı da şuydu: KENDİNİ ÖDÜLLENDİR!

“Kendini ödüllendir, diyorum ben. Yarının ne getireceğini kimse bilemez.”

Çiçek pazarına vardılar. Angel sipariş verirken, Şişko rockaztek şarkısının bir iki dizesini mırıldanıyordu:

Geri dönmiycen mi Kaptan Kan?
Hepimize hastı afakan
Tek istediğimiz alakan,
Macera, şeref, şan!
Onu da verdin babalara.
Ne kaldı biz çocuklara?

Birbirlerinden hoşlandılar ve ertesi gün birlikte kahve içmeye karar verdiler. Buluştuklarında Şişko ona, cenaze çelenklerinin öğlen saat dörtten itibaren Brunilda’nın Polanco’daki dairesine yağmaya başladığını anlattı, birbiri

ardına morlar, beyazlar, menekşeler, nergisler, kimisi at nalı gibi, kimisi sade çelenkler, daha sanatsal olanlar, Brunilda'nın ilan ettiği intiharı kutlamak için boğucu, baygın kokulu, çeşit çeşit, ardı arkası kesilmeyen ölü çiçekleri, kocaman gözlü, palyaço ağızlı kızın dairesini işgal eden kamyon kamyon çiçek. Brunilda ağlamıştı. Gök mavisi saten sabahlığını yırtmış, kendini yatağa atmış, eve daha fazla çiçek girmesini engellemeye çalışmış, dramatik bir biçimde bayılarak kâh yatağa kâh yere düşmüş, heybetli memelerinden birini sergilemişti, bu yaptıkları da ulakları Angel'in ısmarladığından daha fazla çiçek getirmeye itmişti, böylece Brunilda'nın hazlarının o titreyen antenini azıcık olsun görebilmek uğruna bir kamyon çiçeği tepesine yığmışlardı.

"Yanından ayrıldığımda öfkeyle hıçkırıyordu. Yarın rakibinle evlenerek senden öcünü alacağını söyledi. Yarın geceden itibaren Party Palace Oteli'nde balaylarına başlayacaklarmış ve senin ölümüne kadeh kaldıracaklarmış."

Bunun üzerine babam ertesi gece Party Palace'ın balayı süitine teslim edilmek üzere bir yap boz sipariş etmiş. Brunilda'nın gıcır gıcır kocasına hitaben bir not varmış üzerinde: "En azından bozacak bir şeyin oldu, götoş."

Dedesiyle babaannesinin ısrarları üzerine, merhum anne babasının evlendiği salonda (binlerce sosyeteye tanıtma partisinin verildiği Avenida Insurgentes'deki Clair-de-Lune Salonu) verilecek reşit olma partisi için şişko çocukla birlikte hazırlıklara girişti Angel. Salonun manevi değeri bir yana, Homero Dayı onun müsrifliğini kanıtlayacak deliller bulmaya çalışıyordu (mesela: Chapultepec'den aldığı çok miktarda çiçek, sayısız kız arkadaşı, pahalı lokantalarda yemekler, kaset işleri, Capitolina ve Famesia Teyzelere bakılırsa batakhanelerde Fesüpanallah! kapanma saatinden sonra Oaxaca kiliselerinde kadınlarla düşüp kalktığı yollu söylentiler); ama kutlamayı Clair-de-Lune'da yapmak o kadar ucuz bir fikir ki, o kadar keşke-imkânım-olsaydı da-daha-iyisini-yapabilseydim ki sana mütevazı bir hava verecek evladım. Yo, evde olmaz; çünkü özel bir parti dediğin, sıra dışı, lüks ve yasadışı olur.

7

Angel ve yeni arkadaşı şişman çocuk (adını kimse hatırlamıyor ya da hatırlamak kimsenin işine gelmiyordu) 14 Temmuz partisinin hazırlıklarını yaparken epeyce gerildiler. Angel onu Immanuel Kanto grubundaki züppelere katılmamaya ikna etti, ama o avam Babosos Boys'un korkunç kabalığına düşmekten de kurtarmalıydı kendini. İkisi hayal güçlerini kullanıp bu iki grubun bir sentezini yaratsalar daha iyi olacaktı. Şişko sorun değil, dedi, harika bir gitarist/şarkıcı tanıyordu, alíame Don Fernando Benítez'in sığınmacısı Yetim Huerta diye biri. Şehirde dolanırken Hipi Toltec adında tuhaf biriyle de karşılaşmıştı, çocuk şehrin geniş bulvarlarında yürüyordu, sırtına dökülen uzun, yağlı bukleleri, çakal gibi uzun burunlu ince bir yüzü vardı, paçavralar giyiyordu ve lüks yılan derisi kemerinde şu yazı vardı: "La serpent-â-plumes, c'est moi."

"Meksika'nın fethinin tam ortasında hissediyor hep kendini, geri döndüğünü ve kimsenin onu fark etmediğini düşünüyor; zararsız bir deli, yeter ki imleyenlerin ağzına sıçmasın."

"İyi öyleyse, şişman çocuk, biz de onun imleyenlerini temiz pak tutarız."

"Uğraşmaya değer. Piyasadaki en iyi davulcu o. Ama davulun tam tam olduğuna onu ikna etmen lazım. Çalarken âdeta dağılıyor. Kızlar onun için deli oluyor."

"Sen ne yapıyorsun, şişko?"

Piyano, maraka ve pikolo çalıyordu, bir de –kızardı– grupta flüt çalan on yaşında bir kız vardı, bir sakıncası var mıydı?

"Senin orkestran," dedi babam Angel beni ilgilendirmez gibilerinden omzunu silkti, o ayrıcalıklı yaştaki kızı düşündü, üçle on üç arası.

"Anlaştık öyleyse," dedi Şişko. "Dördümüz de arkadaşız, hatta bir ismimiz bile var. Dört Fırlama. Bize şans tanıyacak, manevi destek verecek birine ihtiyacımız vardı. Teşekkürler Angel."

"Bir şey değil. İsterseniz menajerliğinizi bile yapabilirim."

Doğum günü partisinin yapılacağı gün öğleden sonra Clair-de. Lune'a ilk

olarak şişman çocuk geldi, hazırlıkları tamamlayacak, masaları düzenleyecek, vazolara çiçekleri koyacak, müzisyenlere yer açacak ve hayal gücü kuvvetli salon müdürünün şeref konuğunu takdim etmek için icat ettiği harika metal yumurtayı kontrol edecekti: Köpükten yapılmış yıldızlar ve hilallerle süslü tavana yumurtayı yükseltiyorlar ve bütün misafirler geldikten sonra trampetler eşliğinde aşağı indirip yeni hemşeriyi ya da sosyeteye takdim edilen genci anons ediyorlardı.

Şişko'nun niyeti her şeyin yolunda gitmesini sağlamaktı, böylece babam Angel yumurta şeklindeki hapishanesi içinde misafirlerin gelmesini bekleyeceği bir-bir buçuk saat süresince rahat edecek ve işaret verilip de –11'de– yumurta aşağı indirildiğinde sıhhatinin zirvesinde dışarı fırlayacaktı.

Babamın arkadaşı hava deliklerini hiçbir şeyin kapamadığından emin olmak için iğneyle kurcalıyordu ki (ikindi ışığında hiç kolay bir iş sayılmazdı) çok güçlü olmayan, ama gafletinden yararlanan iki el onu yokladığı lahdin içine itti, kilitledi ve tavana çekti. Şişko, vaziyeti çok geçmeden anladı: on bire kadar orada beklemesi gerekecekti. Ama hava deliklerinden o pomatlı sesi duyunca bu umudu da kayboldu:

"Şu yumurtamsı nesneyi kendi haline bırakın el işçileri. Yeğenim böylesi yıpranmış bir simgeyi kullanmak istemiyor. Bir milyon pesoluk leziz ve tercih sebebi bir hediye karşılığında bu törenden vazgeçmeye ikna ettim onu. Benim isteklerime boyun eğmeniz ve bu lokalden bu gecelik elinizi ayağınızı çekmeniz için size de bir o kadar armağan ediyorum. Hem Ocean Sea'nin Amirali isyan eden tayfasına ne demiş: Tek bir yumurtayı ne yapayım, benim iki taneye ihtiyacım var."

Sonra, işçiler devalüe edilmiş pesoları aralarında kırışıp oradan ayrıldıklarında aynı ses madeni yumurta içinde kilitli duran Şişko'ya bağırdı: "Orada çürü emi, seni sorumsuz müsrif! Bir Fagoaga asla kaybetmez, kaybettiğini de söke söke geri alır!"

Bunu çılgın bir keşişin dehlizlerde attığı kahkahaya benzeyen bir kahkaha takip etti. Daha sonra, saatlerce süren sessizlik boyunca, kendisini giyotine giden arkadaşının yerini alan zavallı bir Dickens kahramanı gibi hisseden Angel'in arkadaşı zamanını, kafasında bir roman yazarak geçirmeye karar verdi. Böylesi bir projenin en temel sorununun nasıl başlayacağını bilmek

olduğunu söyledi kendi kendine ve ilk olarak Dickens'ı düşünmüş olduğu için zihinsel romanına onun sözleriyle başladı "Zamanların en güzeliydi, zamanların en kötüsü. Işık mevsimiydi. Karanlık mevsimi, umudun baharıydı, çaresizliğin kışı, bilgelik çağıydı, budalalık çağı..." Ama kafasını salladı. Bazı şeylerin fuzuli olduğunu hissetti ve yumurtanın karanlığında yazdığı sayfalan kafasının çöp sepetine atıp eline hayali kalemini alarak yeni bir başlangıç yaptı. "Bir aralar hep geç yatardım. Bazen mumum daha sönmeden, gözlerim açık, öyle ki eşekleri saymaya ve uykusuzluğa küfretmeye vakit bulamadan..." Yok, yok. Tekrar başladı: "La Mancha'da çok iyi hatırladığım bir yerde, Ciudad Real'in sadece on sekiz kilometre doğusunda, Valdena Dağları'nın eteklerinde ve Jubalön Nehri'nin sağ yakasında..."

Bu da iyi olmamıştı. Başka bir başlangıç denedi: "Bütün mutsuz ailelerin mutsuzluktan birbirlerine benzer; mutlu ailelerin mutlulukları ise kendilerine özgüdür." Pöh! Kendi anne babasının ve dostu Angel Palomar'ınkilerin salakça ölümlerini düşündü ve bu hikâyeyle bir romana başlasa nasıl olur diye düşündü. Ama bunu başka zamana bıraktı; çünkü saatler geçip gidiyordu ve mutlak karanlıktaydı. Mutlu aileler: "Babası onu buz görmeye götürdüğünde Aureliano Buendia günün birinde vurulacağını düşündü." Mutsuz aileler: Böcek, "Uykusuz geçen bir gecenin ardından o sabah uyandığında, Franz Kafka'ya dönüşmüş olduğunu fark etti."

Karanlıkta, zihninde kamçı gibi siyah bir şey gördü ve aslında bunun mükemmel bir spermin karanlık hayali olduğunu düşündü, kendi oğluna, dostu Angel Palomar'ın oğluna ya da arkadaşları Yetim Huerta, Hipi Toltec ve Bebek Be'nin oğullarına hayat verebilecek bir sperm ve hemen aşağıda, âdet olduğu üzere, burada anlatılan olaylardan yıllar sonra.

Doğmamış Kristof
yazan
CARLOS FUENTES

gibi şüpheli bir başlık atılmış bir kitabı nerede okumuş olabileceğini merak edebilir Okuyucu. En dışlanan kitaplar sonunda en çok kabul gören kitaplara dönüşür, (diye yazdı zihninde tombul rock-and-rollcu) en çetrefil kitaplar en açık kitaplara, en isyankâr kitaplar en uysal kitaplara dönüşür ve bu böyle sürer gider. Okuyucu. Muhtemelen Kutsal Yürek Orta Okulunda

okuyan zavallı, ergen bir kızsın Sen, dua kitabınla içtiğin esrarlı sigaranın arasına sıkıştırdığın bu romanın klasik bir bölümünü kopya ediyorsun hani hani ve belki de şu anda senin Kendini bulduğun ve benim de Kendimi bulduğum bu sayfayı açtın ve başka bir kılavuzun olmadığı için Benim Romanımı sanki Kendi Romanınmış gibi yazmaya başladın; şurayı atlıyorsun, yani şu kelimelerle başlayan yeni bir romanı:

Prolog: Yaratıldım

> Ben kimsenin bilmediği biriyim. Başka bir deyişle: daha yeni yaratıldım. Kadın bunu bilmiyor. Adam da bilmiyor. Hâlâ bana bir isim vermediler. Kimse yüzümü bilmiyor. Cinsiyetim ne olacak? Yeni bir varlığım ben, etrafımda şuna benzeyen binlerce sperm var:

> beni ilk önce hayal gücü yarattı, ilk önce dil: mürekkebin siyah, kro-mozomik, müjdeli yılanını ve her şeye gebe olan kelimeleri yarattı, o eşsiz, latif tekrar, o eşsiz, yorulmak bilmez mucize: Onu asırlardır biliyorum, hep aynıydı hep yeni, spiral spermin yılanı, tarihin ferah vicu-su vicogenesisin dar kapısı, Tanrının bizden esirgediği vekâleten uygarlık: fallus ve meni, birleşme ve ürün, anne babam ve ben, yılan ve yumurtası.

daha ziyade bütün katılımcılarının olanaklarının kıyaslanabilir olduğu bir roman: Yazarın olanakları (ki Okuyucunun elinde tuttuğu romanı bitirmiş olduğu aşikârdır) ve Okuyucunun olanakları (henüz birkaç aylık olan bu romanın bütününü hâlâ bilmediği aşikârdır), aynı zamanda Yazar-Okuyucunun olanakları, yani romanı okumayı bitirdiğinde Senin olanakların, şimdiki haliyle potansiyel Okuyucunun sahip olmadığı bir bilginin sahibi, günün birinde bu romanı okuyacak olan veya hiç okumamış olan veya hakkında bir şeyler bilip de okumak niyetinde olan Okuyucu;

potansiyel Okuyucuyu, bu kitabın var olduğunu bilen ama Yazardan hazzetmedikleri, sıkıldıkları için okumayı reddeden ve onun davetini eğlenceli kitaplar uğruna geri çeviren Okuyucudan ayırmak için ve ayrıca potansiyel Okuyucuyu bu kitabın varlığından haberi bile olmayanlardan ve bu bilgiye asla erişemeyecek olanlardan, mesela çoktan ölmüş ya da henüz doğmamış olanlardan, doğsalar bile bu kitabın varlığını asla öğrenemeyecek, ya da öğrenseler bile okumayı istemeyecek ya da okuyamayacak olanlardan ayırmak için; ya da en basiti, netameli roman, bu dünyadaki amacına hizmet ettikten sonra yeni baskısı yapılmayabilir, tedavülden kalkabilir, açık saçık olduğu, hâkim beğeniyi rahatsız ettiği ya da politik duruşu için kütüphanelerden çıkarılabilir: Her halükârda. Şişko, koca ayaklarıyla filan, istenmeyen uçmangacında asılı dururken, kendi kendini avutuyor, bir insanın okuma sınırı o insanın konuşma sınırıyla aynı değildir, söylenebilen şeylerin sınırı da yapılabilen şeylerin sınırı değildir: Bu son olanak edebiyatın olanaklılığıdır, tombul dostumuzun gülüşüne, hayatın kazaları ve rastlantıları ya da bilim ve felsefenin sınanmayı talep eden kesin önermeleri üzerindeki hâkimiyetine şahitlik edecek kimse yoktu: Sonsuz olanaklılık. Okuyucunun ve Okuyucunun sıradan olanaklılığı. Yaşam ve Ölümün, Geçmiş ve Geleceğin, bir Adam ve doğmamış Oğlunun sıradan olanaklılığı: Kendilerini aynı kitabın içinde buluyorlar, siyah bir sperm şekliyle, meşum bir mürekkep lekesiyle sembolize edilmişler: hayat ve düşünceler, kendilerini arzuda tüketen ve böylelikle hepimizin yaşamlarımızı ölmemiz ve ölümlerimizi yaşamamız gerektiğini dillendiren peau de chagrin.

Bu simge sayesinde koca ayaklı, parlak perçemli Şişkomuz her şeyi hayal edebiliyordu, yeni arkadaşı Angel Palomar için bir oğul, çocuğa güzel, ince, esmer bir anne, kız parkta yürüyor, kâh bir ağacın kâh bir balonun ardında saklanıyor, eteklerinin hışırtısı ve belinin ritmi yakınlaşıyor: öyle bir kız ki sanki... sanki başında bir hale var!: Angel ve Angeles, doğmamış bir çocuğun anne babası, çocuğun adını ne koyacağız? çocuk Meksiko De Fe’de hangi dili konuşacak, burada havanın tuhaf olduğu bu yerde çocuk ne soluyacak? çocuk küçük kromozomatik kardeşlerini bulup, genetik bilgi zincirinin köklerine kadar sızarak, onlarla birlikte X’leriyle Z’lerini inşa edecek mi? diye yazdı Tombul, tıpkı bir romanın kendi romanlarını, siyah mürekkepten sperminin inişlerini ve çıkışlarını araması gibi: çocuk gibi

roman da öksüz değildir, bir hiçlikten fırlayıvermez, bir çocuğun nasıl bir soy ağacına ihtiyacı varsa onun da bir geleneğe ihtiyacı vardır: Hiçbir şey başka bir şeyler olmaksızın var olmaz, gelenek yoksa yaratım da yoktur, çıkış yoksa iniş de yoktur. DOĞMAMIŞ KRİSTOF mecazseverlikle roman kardeşlerini arıyor: onları davet etmek ve karşılamak için kâğıttan kollarını açıyor, tıpkı henüz rahme düşmüş bir çocuğun kaybettiği kardeşlerini özlemesi gibi (hatta kız olma olasılığını bile özlüyor, ben de ona hemen veriyorum bu olasılığı: Bebek Be adındaki onları ellerinin bir hareketiyle çağırıyor. İşte soyağacı:

LA MANCHA'NIN OĞULLARI KARŞISINDA

Kristof (mütevazı)
babası
Jacques (kaderci)
babası
Tristram (şenler şeni
şendi)
babası
Alonso (quijada veya
quezada)
oğlu
Tristram (sapmacı)
oğlu
Jacques (toujours de
questions!)
Torunu
Catherine Moorland

WATERLOO'NUN OĞULLARI

Bonaparte
oğlu
Sorel
kızı
Becky Sharp
oğlu
Rastignac
oğlu

Rubempré
oğlu
Raskolnikov
yeğeni
Nietzsche
amcası
Louis Lambert
kardeşi
Raphael de Valentin
üvey babası
Niccoló Machiavelli
Emma Bovary:
kazlıkları okuyan kızlar
Pickwick
Mişkin:
altın gibi, havyar gibi, bira gibi adamlar
amcaları
Nikolay Gogol (ailenin Slav kolundan)
Charles Dickens (ailenin Anglosakson kolundan)
Franz Kafka ve
Milan Kundera (ailenin Orta Avrupa kolundan)
büyük babaları
Erasmus (Rotterdamlı): aptallığın övücüsü
oğlu
Alonso (Quijano): aptallıkların okuyucusu
torunu
Nazarin: iyiliksever rahip
Oliveira: Çifte sürgün La Mancha'dan
La Plata'dan
La Seine'den
ve Pierre Menard:
Don Quijote'nin
Okumaya Övgü'nün
Okuma Çılgınlığı'nin yazarı

Erasmus: Görünüş aldatıcıdır

Don Quijote: Değirmenler devdir

Tristram Shandy: Sapmalar okumanın güneşidir

Jacques Le Fataliste: Başka şeyler konuşsak

Doğmamış Kristof: Peki, tutsak, şişman çocuk kararlaştırmadan, bu düşünceler sayesinde sıkıntıya galip geleceğine kanaat getirdi, vaziyete rağmen kendini ödüllendiriyordu; ama son derece karamsar bir roman yazmayı kabul etti, bu roman, şunu durmadan tekrarlayacaktı: “En kötü zamanlardı. En kötü zamanlardı. En kötü zamanlardı. En kötü,” salon garsonlar, barmenler, misafirlerle dolmaktaydı, şeref konuğu– babam çünkü o yirmi bir yaşına basmış Angel Palomar y Fagoaga’ydı ve dedesi Don Rigoberto Palomar’la, babaannesi Doña Susana Rentaría gelmişlerdi ve tamam olmadıkları halde (demir yumurtadaki mahpus sanki ölmüş de bütün bunlar onun anısına çalınıyormuş gibi hissediyordu kendini) yeni orkestranın üyeleri Şişko’nun bestelediği meşhur şarkıyı çalıyorlardı: “Geri Dön Kaptan Kan”

Güverteden el sallıyorsun bize
Yelken açmışsın güneşin battığı yere

Şişko yarı boğulmuş vaziyette dinliyordu, daha şimdiden ağzında: Güzelim morarmaya başladın, diyen bir tat vardı: Madeni yumurtanın içinde delirmiş gibiydi, kâh kendi kokusu, kâh gümüş kaplama bakırdan sızan koku geliyordu burnuna: İmdat diye bağırmak üzereydi, Au Secours? İmdat! Aiuto! Birisi bana yardım etsin! ama zaten partinin gürültüsünden kimse onu duymazdı, sonra o muhallebi çocuğu değildi; açıklamada bulunmayan ve açıklama beklemeyen sert, küçük bir adamdı, korsan filmlerindeki kahramanı gibi:

Hoşçakal Kaptan Kan,
Bir daha hiç göremeyeceğim seni...

Gözlerini kapadı, son bir gayretle bir romana ilk cümle düşündü “Bana Kristof de.” Sonra, sanki büyülü bir söz söylemiş gibi (kapan susam!) makaraların gıcırtısını duydu, ipler kımıldadı, Clair-de-Lale’nin yıldızlı tavanından dans pistine doğru birden inmeye başladı yumurta.

Trompetler çalıyor, orkestra *Aida'dan* bir marş çalıyordu. İnsanlar gülmeye

başladılar, sesleri yükseldi, bağırdılar. Angel gülerek bir hata yaptıklarını söyledi, n'oluyordu böyle? o zaten aşağıdaydı, sinirli sinirli güldü, bu da neydi? o zaten partideydi ve yumurtadan filan çıkacağı da yoktu, beklenmedik bir şey olacağından korkuyordu, muhteşem bir sürpriz: yumurtadan bir kız çıkacaktı! Tanımadığı ama sevdiği bir kadın, bir sürpriz yaparak ailesi ve arkadaşlarıyla tanıştırmak istediği bir kız, sanki onlara bir hediye verir gibi; ama şimdi onlar onu kızla tanıştıracaklardı, onu zaten tanıdığının farkında değillerdi! ikisinin (kendisinin ve onun) bir parkta karşılaştıklarını, ama birbirlerini usul usul, nisandan ağustosa kadar ayda bir kez görüşerek tanıma sözü verdiklerini bilmiyorlardı; önce ses, sonra ayakları (mayıs) ve sadece ayak parmaklarının uçlarıyla (haziran) dokunma, birbirlerinin ellerini tutma (hmmm, nefis) (temmuz), ancak ağustos ayında alabileceklerdi büyük ödülü, nihayet birbirlerinin yüzlerini göreceklerdi.

Kafasında bir şimşek çaktı: Don Fernando Benítez!

Karşıdaydı, karısıyla kol kola onun sıhhatine içiyorlardı.

Benítez'in genç insanları bir araya getirmeye, onları korumaya, kanatları altına almaya istidadı vardı. Onun için, Angel için bu yumurtanın içine bir kız koyan o muydu? Reşit olmanın en büyük ödülü bu muydu? Bir rüya. Fazlasıyla keyifli olan bu fikir onu şoka sokmuştu, işçileri durdurmaya çalışıyordu ama nafile, kontratımıza göre saat on birde yumurtayı indirmek zorundayız diyorlardı, başka bir şey bildikleri yoktu ve Homero Dayı'nın verdiği rüşvetle aldıkları biralardan sarhoş olmuşlardı ve Rigo Dede dedi ki: işinize bakın çocuklar, vazifenizi yapın, bırak, Angelillo, Homero Dayı'nın sana açtığı davanın üzerine bir de sendikayla başın belaya girmesin ve işçiler mırıltıyla: Yaşlı, şişko pezevenk! bugün çifte mesai ücreti aldık, buna ne diycen: Nefret sizi kör ediyor, şüphesiz!

Yumurta şeklindeki lahdi açtıklarında havasızlıktan boğulmak üzere olan sevimli çocuğu buldular, yüzü morarmıştı, kendinden geçmişti ve bütün saçları dökülmüştü. Eski parlak, siyah saçlarının yerinde yeller esiyordu.

Şişman çocuk yumurtadan dışarı çıkarılıp Angel, Yetim Huerta ve Hipi Toltec tarafından kendine getirildi. Hipi Toltec nefes alıp almadığını anlamak için Tombul'un yüzüne bir cep aynası tutmuş, sonra da çakala benzeyen ağzını onun pembe dudaklarına bastırarak, bir hayvan gibi, körük

gibi nefes vermeye başlamıştı. Oğlan ayıldığında, kel yansımasını gördü.

“Bana Yumurta deyin,” diyebildi zorlukla.

“Sevgili dostumuz Yumurta,” dedi babam Angel, herkesin yanında onu vaftiz ederek.

“Bebek Be nerede?” diye sordu Yumurta sersemliği geçince, belki de bu soruyla bir romana başlayabilirdi: “Acaba bulabilecek miyim Bebek?..”

Misafirler ayrıldıktan sonra Don Rigoberto ve Doña Susana oğlanların her birini teker teker dinledi - torunları Angel’i, henüz vaftiz edilmiş Yumurta ve rockaztek orkestrasından yeni arkadaşları, Yetim Huerta’yla Hipi Toltec’i – hepsi de Homero Fagoaga’ya karşı duydukları nefret yüzünden onları bir araya getiren nedenleri saydılar.

Her grubun kendi kendine (Dört Fırlama’nın ve tam vaktinde yetişen bir aracı olarak Fernando Amca ile Angel’in), mendebur, menhus, musibet (hepsinin kendi sıfatı ayrıydı) Don Homero Fagoaga’ya karşı birbiriyle paralel bir sürü oyun oynadıkları ortaya çıkınca pek hoşlarına gitti: Artık güçlerini birleştireceklerdi ve hiçbir şey onları durduramayacaktı!

Şişko, iğrenç *bi’* orospu çocuğu, dedi Yetim Huerta aynı anda hem gülümseyip, hem hatırlayıp, hem de onaylayarak.

Acapulco’daki çalınan kamu arazisi, dedi Hipi Toltec haşin bir sesle. Les terres communales dépouillés à Acapulco.

Annemle babamın mirası, dedi Angel, bu sırada kendi kendine tekrarlıyordu: Merkez üssü kıyıda olduğu halde neden Acapulco değil de Mexico City? On altı yaşındayken yaşadığı o korkunç ve kahramanca günü hatırlayınca gözleri buğulandı: 19 Eylül depremi. Hamile annemin doğmamış merkezinden bağırmak istedim: Acapulco’daki çocuklara ne olacaktı? D.F.’de ölenlerin kurtulması uğruna onları feda edebilecek miydin? Babamın ahlaki anlayışı hakkında epeyce ipucu veriyor bu, ama şu anda onunla yüz yüze tartışmam olanaksız. Öfkeden çıldırıyorum! Kendimden geçiyorum! Doğmak için nasıl da can atıyorum, ah!

O bir insan değil bir simge, dedi Yumurta: Acapulco.

Bu yüzden de, dedi devrimci dede Rigo Palomar eksiksiz bir mantıkla,

Homero’yu Acapulco’yu yok ederek yok etmek gerek. Kusursuz bir tasım.

Hayır, diye bağırdı Angel. Homero değil. Acapulco değil. Tatlı Vatan.

Babam Angel’in üzerine, uyandığında hayal meyal hatırladığı bir rüya gibi çullanacaktı bu ifade, ama o sırada her şey hızla gelişmeye başladı: Ağustosta babam annemin yüzünü gördü ve ancak onu gördükten sonra Acapulco’yu yok etmek için hazırladığı simgesel planı yürürlüğe koydu ki aslında bu plan Tatlı Vatanı, Güzel Vatanı kurtarmayı amaçlayan muhteşem bir düşe dönüştü; ama şunu bilin ki haşmetmaapları, bu işler altı ay kadar sürdü ve bu esnada dostumuz Yumurta neden o simgesel nedeni öne sürdüğünü kendine sordu durdu, neden “Acapulco” demişti de kendisini doğum günü yumurtasına kapatanın Don Homero Fagoaga olduğunu söylememişti? Başka kim olacaktı ki? Ama dayıyı müzevirlemedi, ötekiler de sormadı: O yumurtaya nasıl girdin Yumurta? Seni kesin o kötü ruhlu Homero Dayı... Bu bir sırdı ve ahlaki huşu anlarında Yumurta kendi kendine sorardı: Neden olacakları önceden bildiği halde ve Son Yemekte Yahuda’nın foyası meydana çıktığı halde İsa kendisini çarmıha germelerine izin verdi (Bebek Be’yi bulabilecek miyim?..)? Günün birinde, iş çığırından çıktığında, ayartılmaya dayanamayacağını kendisi de biliyordu. Homero Dayı’yı afişe edecekti. Yumurta, İsa değildi, olmak da istemiyordu. Dahası Acapulco onları bekliyordu.

8

Yeni Yıl partisine geçmeden önce babamla nasıl tanıştığını anlatmayacak mısın bana. Anne?

“Ayrıntılara amma da meraklısın! Nisandaydı. Aman canım öyle büyütülecek bir şey değil.”

“Bir şeyi büyüttüğüm yok anne.”

“Peki. Ama şu an öğrenmek istediklerini anlatacaksam bile, ancak aralıkta tanışmışız gibi anlatabilirim.”

“Sadece gerçekleri söyleyin, han’fendi.”

“Tamam, Alameda Meydanı’ndaki Benito Juárez heykelinin kulağına fısıldayarak tanıştım onunla. En tepesine tırmanmıştık. Hayır, Angel’in büyük kahramana ne söylediğini bilmiyorum, ama bana söylediği –ben Juárez’in kulaklarından birinden dinlerken o ötekine konuşuyordu– şuydu: ‘Bak yavrum, eğer Büyük Zapotec’in mermer kulaklarından birbirimizi işitmeyi başarabiliyorsak bu işi halledeceğiz demektir’.”

Sanırım ben de şöyle bir şeyler mırıldandım: “Birbirimizi hiç kırmayalım. Burada hep beraberiz.”

Yüzyıl başından kalma bir balo elbisesi giymiş bir iskelete benzeyen bir kadının elini tutan yazlık şapkalı ve uçan balonlu şişman bir çocuk Alameda Parkı’ndan bize doğru yaklaştı. Bilge, doyuma ermiş bir kurbağaya benzeyen çocuk, kafasını kaldırıp Juárez’in başına yapışmış olan bizlere baktı, sonra Ölümün elini bırakmadan uzaklaştı. Aslında onu gerçekten gördük mü, yoksa sonradan Angel mi anlattı bilmiyorum. Bir ay sonra, haftanın aynı günü, birbirimizin yüzünü hiç görmediğimiz halde aynı yere geldik. Bir şey daha var: sanki biraz zaman geçmeden birbirimize bakmamaya söz vermişiz gibi birbirimizi hiç görmeden geldik oraya; Guelatao Yerlisinin kahramanca mermerinden konuştuk birbirimizle – bize verilenden daha fazlasını istemeyelim.

S. Mucize nedir?

C. Çok ender meydana gelen bir şeydir.

Çünkü, benim onu görmeme izin verdiği gün geldiğinde, Benito Juárez’in kulaklarından birbirimizle konuşmuştuk ve bunu dört ayı aşkın bir süre boyunca yapmıştık, bir gün ya da bir saat kararlaştırmadan, hatta birbirimize, “Bir ay sonra görüşürüz,” bile demeden tekrar tekrar buluşmuştuk; tabii birimizin ötekinden önce geldiği olmuştu ama beklerdik: onunla tanıştığım gece mutluluktan gözümü bile kırpmamıştım, nasıl beklemezdim ki? Hem de daha onu görmeden!

Babam Angel şair midir?

Çirkin olsaydı olurdu. Nihayet onu görmeme izin verdiği gün Quevedo kılığında geldi, gözlükleri de bıyıkları ve keçi sakalı gibi kıvrım kıvrımdı, yakası kırmalıydı ve topallıyordu. Ama bir şeyi unutmuştu, sesini

değiştirmemişti: “Sesim şair Quevedo’nun sesine benzemiyordu hiç. Quevedo her soğuğun onu yalnızca ölümünü görmek için yaşadığına ikna edeceği bir kışı daha soba başında geçirme fikrine dayanamadığı için 1645 Eylülünde Villanueva de los Infantes’te öldü. Yatağının hemen arkasında akan nehrin soğuğundan ve neminden öldü Quevedo, Engizisyona karşıydı, bağımsızlığını korumuş bir saray mensubuydu, esprili ve hüzünlü, emperyalist ve özgürlükçü, ortaçağ kafalı ve ilerici, ahlâkçı ve kinikti; tıpkı “her şeyiyle kendiyle çelişen” Aşk gibi. Onu görmeme ilk izin verişinde babanın kılığı böyleydi.

Meşhur Homero Dayımız gibi bol çelişkili mi?

Evet ama dili büyük bir şair gibi kullanmayı biliyordu. Sanırım baban bunu kasıtlı yapıyordu. Homero Dayı ve dünyasını alaşağı etmek için ilk girişimiydi bu ve bunu da Homero’ya dilin tekelini kaptırmaya razı olmayarak yapıyordu, Homero’ya sataşmak için Quevedo’yu kullanıyordu ki o da Homero kadar fırsatçıydı; ama şiirsel dehası sayesinde kendini kurtarıyordu. Tabii babanın sesi Quevedo’nun sesi değildi.

Hayır, Quevedo’yu hatırlayan dünyanın sesiydi onunki, kendini hatırlayan Quevedo’nun sesi, ölümünden yüz, iki yüz, bin yıl sonra ölümsüz olan, kendi kendini ölümsüzleştiren Quevedo’nun sesi. Ramón Gómez de la Sema’nin demesiyle *büyük İspanyol, en İspanyol Ispanyol, müziği ihsan eyleyen ölümsüz - ırkımızın ruhuna müziği bahşetti;* César Vallejo’nun demesiyle Quevedo, *bütün dinamitçilerin o anlık dedesi*, ve Quevedo’nun kendisi de kahkaha ve düzensizlik akademisinde bir yer istemişti ve kendine demişti ki, *kendi eserlerinin çocuğu ve başkalarının eserlerinin üvey babası, şansı kadar görüşü de kıt, kendini şeytana adamış, dünyaya ödünç verilmiş ve tene tavsiye edilmiş: kara gözlü, kara vicdanlı, kara saçlı, kara talihli, alnı geniş ciğerleri de!:* şair Quevedo’nun portresi, sonunda kendini anneme gösteren, Quevedo kılığına girmiş babam Angel’inkiyle aynıydı; ama o cevabı çoktan biliyordu, annem bir şey söyleyemeden o söyledi: Ona ilk olarak baktım, o da bana baktı.

“Başının üstünde bir hale var,” dedi yanağıma dokunarak.

“Hayır, benim halem filan olmadı hiç.”

“Bence sen doğuştan böylesin, ama kendini hiç görmemişsin.”

“Belki de daha önce kimse beni böyle görmemiştir.”

Sonra sırtında camdan bir kule taşıyan bir çocuk bize çarptı; sonra iki oyuncu çocuk yanımıza yanaştı. Kılığının Quevedo’nun hayaleti olup olmadığından emin değildim. Mexico City’nin çirkin kargaşasında kim bilecekti ki böyle şeyleri. Yine de vardılar işte. Gerçi bilmek için, şair olman gerekiyordu. Bilmek mi? Hatta onları *görmek* için: çünkü herkesin bildiği gibi babanın en güzel yanı budur Kristof. Bu yüzden de, safi mutluluktan bütün gece hiç uyumadım. Şeytan beni Platon’dan uzaklaştırdı. Ya da belki de Platon’a daha da gömülmemi sağladı. “Öyleydi, öyledir ya da öyle olacak deriz, oysa bir şey hakkında tek bildiğimiz onun var olduğudur.”

Angel’i kılık değiştirmiş vaziyette görünce ilk düşündüğüm: o evedo, tabii Quevedo yakışıklı idiyse. Sonra kendi kendime dedim Quevedo yakışıklı.

Adı Angel Palomar y Fagoaga, dedesi ve babaannesiyle kalıyor; ama şimdi benimle tanıştı ve ben onunla karşılaştığı için çok mutlu olduğundan uyuyamayan bir kadınım. Ama o gece Cafe de Tacuba’ya gidip *pambazo* ve *chalupa* yedik, sanki köklerimizi toprağa salmak istiyormuş gibi; çünkü birbirimizin yüzünü görmekten o kadar heyecan duyuyorduk ki ikimiz de uçurtmalar gibi havalardaydık, kendi kendimize, gizliden gizliye: *Demek böyle bir kadınmış, demek böyle bir adammış; demek bu o,* diyorduk.

Kafeden çıktık ve Donceles Sokağı’ndaki eski Meclis Binasının önüne. General Llórente’nin nuh nebiden kalma dulu ve yeğeni Aura’nın çok önceleri yaşamış olduğu evin yanına dökülmüş olan ıslak betonun üzerine parmaklarımızla bu kelimeleri yazdık. O zamanlar bu kelimelerin, Fagoaların soyluluk nişanına babanın verdiği cevap olduğunu bilmiyordum; soyluluk nişanı Fagoagaların nasıl Gotları ve Mağribileri yendiklerini, ne kadar yenilmez olduklarını anlatıyordu. Quevedo üzerimizde süzülüyor. O bizim şairimiz.

Yanan buz, donmuş ateş
acılı ama duyulmayan bir yara
iyinin hayali, el altında kötülük,
kısa ama yorucu bir dinlenme
. . .

hapsedilmiş bir özgürlük

Sonra çığlıkları, ıslıkları, makineli seslerini, bombalan, Meksika’nın en eski kaldırım taşları üzerinde koşan botları duyduk, ismiyle H. Dayı’yı hayrete gark eden Bakire Şövalyeler Caddesi’nde, bizim karşılaşmamızı kutlamak için yaptığımızı Kastil dili için asla yapmamıştı o, hapsedilmiş bir özgürlükten öte gidemeyen aşkımızın imzasını bırakmıştık, kendimizi neden kandıralım; polisin sesinden kaçıyorduk, belki de Donceles’te ıslak betona yazı yazdığımız için bizi takip ediyorlardı ya da belki başka bir sebeple başka birini arıyorlardı; ama bizi bulurlarsa ötekilerle (ötekiler mi? 1992 Meksika’sında *ötekiler* kimlerdi?) birlikte bizi de yakalarlardı, hiç soru sormadan yürütürlerdi infazlarını.

Birinci kural yine aynıydı, önce Vur sonra sor.

Benito Juárez üzerinden kurduğumuz bağlantıda Angeles’in bana söylediği ilk şeyi nasıl unuturum?

“Birbirimizi hiç incitmeyelim. Burada hep beraberiz.”

“Bize zarar gelmez, güzelim.”

“Bundan daha sahici, daha doğru bir şey söyleyemezdim. Sana bunu söylemeliyim; çünkü senin beni incitmene izin vermeye niyetim yok. Ötekiler umurumda değil.”

Son derece gerçek, yine de namevcut bir tehditten kaçtık, en kötüsü, hem var olan hem de olmayan bir tehdit, vur vurma, sor sorma; Meksika’da yasanın, nunc et semper, iktidar kimin elindeyse onun kaprisi olduğunu öğrenmek için altmışlarda doğmamıza gerek yoktu. Bakire Şövalyelerin ıssızlığından Fat St. Mary’ye koştuk, evsizler kurtardı bizi, kanlı burunlu köpeklerin dost tüylerinin yanında, metro havalandırmalarının sıcak ızgaraları üzerinde uyuyan çocuklar kurtardı. Sana kim kaldırımları kokla dedi İxcuintli? Buralarda taşlar yanar; ama sen ve ben Angeles, betonun ve baskının sıcak avcuna Queve-do’nun bir sonesini bıraktık, susturulamaz, karanlığın ve sessizliğin sınırında durdurulmuş bir sone.

“Söyle, çocuk hangi dili konuşacak?”

9

Hiçbir şey kendi kendine oluvermez: defalarca buluştular, yapmayı düşündükleri şeyi neden yapacaklarını konuştular, Angel'i mahkemeye veren, evine ve servetine el koyan ve başarısız yeğenini boğma girişimi esnasında Yumurta'yı adaşının içinde boğmaya çalışan Homero Dayı'nın ağzına sıçmak için miydi bütün bunlar? Annem Angeles neye bulaştığını anlamak için grupla ilk karşılaştığında bütün bu soruları sordu. Sonra ekledi: "Homero Dayı'yı tanımasaydınız, ondan nefret etmeseydiniz bunu yine yapar mıydınız?" Evet! Angeles'in Dört Fırlama'ya dair ilk izlenimleri:

Hipi Toltec'in rahatsız olduğunu düşündü, gözleri ağlamaklıydı, çünkü uyumakta güçlük çekiyordu ve koyun yerine Aztek tanrılarını sayıyordu; çünkü kendi içinde ve kendi tarihsel karmaşası içinde yaşıyordu: "La serpent-â-plumes, c'est moi," ama tuhaf bir adalet anlayışı vardı, kesin ve hızlı. Başta ondan korktu, ama sonradan gizemine karşı şefkat duydu. Yetim Huerta'nın hedefi olmayan bir hınçtan, Dört F Yumurta'nın baladlarını yorumlayarak meşhur olduktan sonra kazanılan başarıyla gelen şeylere duyulan kösnül bir hazza geçişini gördü. Ondan ilk duyduğu laf şuydu: "Hiçbir şey hatırlamıyorum. Annemle babamı hiç tanımadım." İkinci laf şuydu: "Sütü ve eti sadece gazetelerde görmüştük." Ama "Geri Dön, Kaptan Kan" tuttuktan sonra, single, *Take Control* albümündeki şarkılarla birlikte tekrar piyasaya sürülmüştü ve "Ne Seneydi" adlı bir single daha çıkmıştı ve Yetim Huerta kendine (toptan) porselen-bebek ayakkabıları, Guess ceketler, Fiorucci kazakları almaya başlamıştı ve onlara *benim* porselen bebek ayakkabılarını, *benim* Guess ceketlerim ... diyordu. Angeles, Yumurta'nın iki arkadaşını sevgi ve anlayışla izlediğini fark etti, gerçi en şefkatli bakışlarını görünmez Bebek Be'ye saklıyordu ki en sevgi dolu ifadelerini de ona adamıştı: Kıymetli kız, tombul kız, bukleli lolipopum, küçük doğum günü pastam bugün nasılmış? ve böyle başka sözleri de söylerken Angeles onu suçüstü yakalamıştı. Böyle zamanlarda Yumurta utanarak: "Çocuklar günah olabilirler, ama yara değildirler" türünden şeyler söylerdi. Ya da öfkeden kıpkırmızı kesilir: "Ben deli değilim küçük hanım; arada bir dalıp gidiyorum o kadar." Ama Yumurta'nın orada olmayan Bebek Be'ye hoş sözler sarf ederken gitgide ona daha fazla baktığını, baktıkça da

gözlerini daha çabuk kaçırdığını ya da annem onu yakalamışsa başka bir yana baktığını fark etti. Ya da Angel, Yetim ve Hipi'yle İngilizce konuşmaya başlıyordu: "Where are you going?"

"I'll go in a while to the River Nile..."

"Have some fun..."

"Where's fun in Makesicko '91?"

"Madness is in the mind of the beholder"

"Madness is only a state of mind"

"Don't let your feelings show"

"Reward yourself!"

Grubun patlama yapan ilk şarkıları bu günlük latifelerden çıktı ve otuz milyon satan albümleri *Ne Seneydi'yi* de aynı şekilde ortaya çıkardılar. Dört Fırlama bu albümdeki parçaları ilk olarak Yılbaşında Acapulco'da çalma niyetindeydiler, aynı zamanda cehennemi kargaşa planlarının temelini de orada atacaklardı; meşhur Fransız Marksist şantöz Ada Ching'in yüzer diskoteği. Korkunç Divan'da çalışmayı kabul ettiler. Annem, bütün işlerin benim gelişeceğim gibi geliştiğini fark etti: Sanat da çocuk da, damla damla oluşur, fırsatın kafasındaki tek saç, yakalamamız beklenen o uzun kâküldür; düşünün ki o meşhur şarkı Homero F. Dayı (?) şişman çocuğu yumurtaya hapsettiğinde filizlenmişti, sonra bu konuşmaların ritmiyle ve bu çivisi çıkmış şehirde grubun gidip gelmeleriyle gelişmişti; sadece Angel'in kendi evinin olduğu bu şehirde, ama kendilerini kötü hissetmesinler diye ya da artık iyice yaşlanmış olan dedesiyle babaannesini rahatsız etmemek için arkadaşlarını oraya davet etmiyordu. Dostlarının oturacakları bir evleri ve akrabaları yoktu, ama Fernando Amca Coyoacán'daki evinin oturma odasını onlara tahsis etmişti ve Homero Dayı'ya kurduktan kumpasa karışmasının nedeni de buydu (Don Fernando'ya fazla ısrar etmeye gerek kalmamıştı, gerçi onun aklı plajlardaki turistlerden çok dağlardaki Yerlilerdeydi) ve Benítez'le birlikte Aca'dan nasıl kaçacaklarını planlamışlardı, yani her şey... Dört F'yle de Çöp Babil'inin nasıl yerle bir edileceğini planlamışlardı. Angeles hiçbir şey söylemiyordu, Angeles sadece bakıyor ve kendi dilinden ödün vermeden, dişi gizeminin etrafında

vızıldayan yeraltındaki yamyamca karnaval sesini anlamaya çalışıyordu; Yetim gibi onun da geçmişi yoktu, Hipi gibi kendisinin bilinmediğini hissediyordu, Bebek Be gibi görünmez olduğunu düşünüyordu. Yumurta gibi o da deli olduğundan korkuyordu, Fernando Amca gibi adaletin aracı olmak istiyordu ve Meksika'da gördüklerine karşı duyduğu tiksinti içinde kendisini yoldaşlarının ve arkadaşlarının bir birleşimi gibi hissediyordu (daha önce de başkaları var mıydı? Hatırlamıyordu). Aynı zamanda âşık olduğu ve cinsel bir taşkınlıkla seviştiği adamdan kendini garip bir biçimde uzak hissediyordu; annem yıl sonunda Aca'da teşebbüs edecekleri korkunç eylemin ardındaki sebepleri tahmin etmeye çalışıyordu. Babamın Tatlı Vatan hakkında söylediklerini dinliyordu, babam Kitabı Mukaddes'in öfkesiyle numunelik bir temizleme eylemine ihtiyaç duyulduğunu anlatıyordu: Bay-bay Babil, Sağdan yürü Sodom, Güle güle Gomore, Seni anca nineler sever Nineveh, Çav Bebeğim, Yolun açık olsun Ni-necim:

Babil mi? Yani Bağ Bil, çünkü çocuğumuzun geleceğini bu bilgiye bağladık. Babil'den geriye hiçbir şey kalmadı: Annem Angel'e baktı ve gelişinden önceki vaziyeti kavradı, kriz, iktidarsızlık, öfke, çürümüşlük, geçmiş, gençlik; bütün bunlar Angel'i (fazlasıyla), Yumurta'yı (biraz daha az), Hipi ve Yetim'i (sezgisel olarak), şeytanları def etmeye, düzeni kurcalamaya, kralı küçük düşürmeye, çöpü temizlemeye. Tatlı Vatanı (Angel!) bulmaya sevk ediyordu: Postpunk, romantik, muhafazakâr Angel lekesiz vatan ütopyasını bulmak için düzensizlikten anarşiye, azgelişmişliğin sadistliğine savrulmuştu: dehşeti ortadan kaldırmak için dehşete battığını görecekti annem onun; yoksa kendilerine karşı kayıtsız olan dehşet tarafından onlar mı ortadan kaldırılacaktı?

Acapulco harekâtının hazırlıkları sırasında bu düşünceler annemi dünyanın en dikkatli ve titiz kadınına dönüştürdü; zaman zaman Johnny Belinda sağır dilsiz yarışmasını kazanabileceğini düşünüyordu ve açıkçası, olağanüstü Ocak ayı olayları sırasında katılımının bu derece serinkanlı olacağından emin değildi. Bundan böyle sessiz bir diyalogla katılacaktı onlara, tek umudu her şey bittikten sonra hep birlikte konuşabilmekti ve o üçlü diyalog şöyle olacaktı:

ANGEL: BEN DÜZEN İSTİYORUM
(HİÇBİR DÜZENİN ASLA YETERLİ OLMAYACAĞININ

TAMAMEN FARKINDAYIM)
YUMURTA: BEN ÖZGÜRLÜK İSTİYORUM
(BAŞARAMAYACAĞIMIN TAMAMEN FARKINDAYIM)
ANGELES: BEN AŞK İSTİYORUM
(AŞKIN SADECE AŞKI ARAMAK OLDUĞUNUN TAMAMEN FARKINDAYIM)

işte bu yüzden Angel düzensizliğe doğru ilerliyordu, Yumurta dünyaya şarkılar söyleyerek, kendisini akıcı bir biçimde ifade edememe yeteneksizliğini alt ederek görünmezi arıyordu ve annem Angeles belki de yaptığı şeyden nefret ettiğini açık etmemek için hiç konuşmuyordu.

“Hem,” dedi babam ona, “H. Dayıyı kandırmayı başarırsak, parlak renklerin evini geri alabiliriz. Benim çocukluğum orada geçti. Orayı seviyorum. Seninle arada bir Fernando Amca’nın evinde ya da benim garajda görüşmekten bıktım. Seninle sürekli birlikte yaşamalıyım.”

Onu Annie Hall gibi giydirdi (tüvit ceket, erkek kravatı, kot pantolon), kendisi solmuş çinolar, Hopi gömleği giyiyor, aşk boncukları takıyordu. İkisi de Don Homero Fagoaga’nın Mel O’Field Caddesi’ndeki evini ziyarete giderken uzun, gür peruklar takmışlardı. Barış imzalayıp, Yılbaşını Acapulco’da birlikte geçirmeyi teklif edeceklerdi ona.

Babamın orada olmasını gerektiren bir sebep yoktu, Homero Dayı da bu işte bir bit yeniği olduğunu anlamıştı, yine de onları kabul etti. Bir bakışta zararsız oldukları anlaşılıyordu. Ama anneme bir bakması şoka girmesine yetmişti: Don Homero Fagoaga’nın cinsel fantezileri sınırsızdı ve annem onu öyle bir erotik heyecana gark etmişti ki kekeleyen bir ergene dönüşmüştü:

“Şey... aslında... demek genç çiftimiz bu? Yani, evlenecek misiniz siz şimdi?.. Kusura bakmayın, işinize karışmak... Neyse!”

Angeles seferin başarısının kendisine bağlı olduğunu anlayınca cilveli cilveli yere bakarak dokunulmaz Don Homero’nun elini tuttu.

“Ah,” diye inledi Don Homero, sosise benzeyen parmağını sallayarak, “ah benim masum yeğenim, sen de benim yeğenim sayılırsın değil mi? teşekkür ederim; saf dürüstlük, kutsal tapınak, Cordobah ozan Don Luis de Góngora

y Argote’nin bir gönül işiyle ilgili söylediği gibi...”

Dikkatle Angeles’i süzdü, *saf mermer, o nadide mercanın küçük kapısı* diye ekledi...

“Dayı,” dedi annem tatlı, ama kararlı bir sesle, “bir kere benim hakkımda konuşup konuyu dağıtmayın; Acapulco’daki evinize gelebilir miyiz? İkincisi, o limonata sizi biraz çarptı galiba, vücudumu sert mermere, şeyimi de mercana benzetmekte ısrar ederseniz, kocam, yani yeğeniniz işi ele alacaktır. Değil mi Angel?”

“Angeles! Tövbe tövbe! Beni yanlış anladın yeğenim! Góngora’nın o metaforu ağzına işaret ediyor, şeyine değil.”

Don Homero martini karıştırmak için kullandığı kaşığı elinden düşürdü: “Tomasito, yelpazele beni.”

“Başüstüne, efendim.”

“Karım haklı. Haddini aşma, Homero Dayı.”

“Ne korkunç! Aman tanrım. Yılbaşını Acapulco’da benimle geçirme davetini kabul edersiniz umarım. Davetiyemi almadınız mı? Hayır mı? Bu günlerde posta hizmetleri iyice berbatlaştı, yenilmez kralımız II. Philip Armada haberini aldığında böyle demişti! Bütün Avrupa: ‘İnşallah ölümüm İspanya üzerinden gelir de bana geç ulaşır!’ demekte haklıymış.”

İşte bu yüzden Angeles ve Bebek Be dışında hepsi Kontes Kumsalı’na uzanmış üç fıstığın bitmez tükenmez konuşmasını dinliyorlardı, geçen gece Divan’a nasıl her biri iki magandayla gitmişlermiş, öküzler nasıl iyiye benziyorlarmış da sonra foyaları meydana çıkmış, bilirsin ya şekerim: Adamı Brooklyn’den çıkarırsın, ama Brooklyn adamın içinde kalır; herifler azıtmıştı ve hemen oracıkta iş tutmaya çalışmışlardı. Ama kızlar bu iş çığırından çıktı deyip, şovenist domuzlara hadlerini bildirmişlerdi. Bu işler belalı olurmuş, çünkü bu çaylaklar bir başladı mı durmak bilmezmiş, sonra şarkı söylemeye başladılar:

Sonsuza kadar yaşamak istemiyorum
Ama ölmekten de korkuyorum

ve babamı, Yumurta’yı, Yetim’i ve Hipi’yi yere uzanmış, kabarık yolarıyla

güneşlenir vaziyette görünce, üç fıstık, ah kusura bakmayın demişler, dedikodumuz yüzünden dinlenemiyorsunuz, fıştakçı babam hayır demiş, sizi duymadım, düşünüyordum, onlar da hımmmm, demişler, bizi duymamış bile, bu çaylakların ilgisini çekmiyoruz demek ve Yumurta, kibarlıktan, evet demiş, sizi duyduk, duymamak ne mümkün, bütün söyledikleriniz çok eğiticiydi, bu arada kızlar güneş yağı sürmekteymiş, ah demek bu meraklı çaylaklar gerçek baş belaları, burunlarını sokmamaları gereken yerlere sokuyorlar, bunun üzerine oğlanlar: bir ki üç diyerek hatunlara kum atmaya başlamışlar, kızlar ilk başta gülmüşler, sonra canlarına yetmiş, sonra öksürmeye başlamışlar, sonra çığlıklar atmışlar; nihayet kuma gömülmüşler; Hipi onları dümdüz etmek, ölmelerini garantilemek ve mahremiyetlerine kimsenin dokunmamasını sağlamak için üzerlerinde geyik dansı yapmış, işin tuhafı kimse ne dönüp bakmış ne de engel olmaya kalkışmış. Bu ders Baba & Ortaklarının gözünden kaçmamış.

Sanatsal faaliyetlerde sıkça rastlandığı üzre, bütün bu mevzulardan, Dört Fırlama'nın Yılbaşı partileri için çıkardığı yeni şarkı doğdu; büyük bir keyifle onu size aktarıyorum (ilhamları Dickens'tan; iki şerrin hikâyesi; iki şehrin histerisi; Aca'nın ve Defe'nin rengi) Ada Ching ve sevgilisi Deng Chopin'in işlettikleri diskotekte çalınmasına daha çok var:

En kötü zamanlardı
En kötü zamanlardı
Yıl yal olmuştu
Gün dün olmuştu
Saat sakattı
Ay baydı
Hafta hastaydı
Asla da düzelmedi!

bizimkiler Homero Dayı'nın onlar için tuttuğu balayı odasında sevişiyorlar, annem kendini dolu, duyarlı, zengin hissediyor, yeni şeyler, enfes şeyler, daha önce hiç hissetmemiş olduğu şeyleri hissetmekten korkuyor, lüks içinde kendini her zamankinden daha modern hissediyor ve daha önce böyle bir yerde neden hiç bulunmadığını merak ediyor, klimalı, müzikli, günlük koku alışkanlıklarını def eden bilinmedik kokular (çarşılar mı? kiliseler mi? nemli avlular mı? yaprak yaprak ormanlar mı? oyulmuş taşlar

mı? ayva, mango, defne, ipek ağaçları mı?: şimdi var olmayan şeyler anneme geri gelmeye başlıyor): önceden olup biten her şeyi hatırlamaktan korkuyor, şimdi oradayken hiç olamayacak bir şeyin içinde, *orada* diyor babama bir orgazmdan sonra kendimi yürürken görüyorum, *hafif hafif*, bir dakika önce birdenbire gördüm kendimi, *geçmişte hafif hafif yürürken.* Bu ne demek?

İkisi de cevap veremiyor. Annem ilk olarak açıklığından korkuyor, yeniliği ve masumluğunda üzerine düşen, ona yapışan her şey olmaya duyduğu hevesten korkuyor. Üzerinde Hanım/Bey yazan havlular görmemiş hiç, Minnie ve Miki Fareli çarşaflar, özel saç kurutucuları, şeftali kokan vajina yağlan görmemiş. Tarihini özlüyor ve babama diyor ki:

“Bu sıkıcı, taşra hikâyeleri senin neden ilgini çeksin ki? Gayrimeşru çocuklar, evi terk eden babalar, annenin yeni âşığı, uzaktaki akrabaların yanına sürgünlük. Benim geçmişim neden ilgini çeksin ki?”

10

Bir bakalım: Homero Dayı’nın yeşil jöle banyosundan altı yıl sonra. Dört Fırlama Acapulcuk’ta Califırın Kumsalı’nda demirlemiş olan yüzer diskoda rockaztek çalıyorlar; annemle babam da bu (deyim yerindeyse) durumdan faydalanıp Homero Dayı’dan savaş baltasını gömmesini rica ediyorlar ve Şeftali Dili Kumsalı’ndaki kalevari evinde 1991-92 Yılbaşını kutlamaya davet etmesini istiyorlar. Şişman akrabaları kendini olabileceklerden korumak için, orada kendine *Beau Geste’don* bir nevi Yabancı Lejyon kalesi inşa ettirmişti. Bu Aralık sabahı-sonunda yeğenlerine tam korumalı bir tur ayarlamıştı, onları kumdan fışkıran surların ve siperlerin, barikatların, kazmetlerin, barbataların, şevlerin, hatta rulo dikenli tellerin, sivri demirlerin arasından geçirdi; süvari saldırılarına karşı çok etkili!

Kalesinin tam merkezine, Homero Dayı, dil şeklinde bir havuz yaptırmıştı; havuzun içinde boşaltma kanalına benzeyen bir tünel vardı ve bu tünel onun bir mini-denizaltıyla kaçmasına olanak verecek şekilde yapılmıştı (Ona nasıl sığacaktı? Sosisteki domuz gibi, dedi babam; yahnideki tavşan gibi, ekmekteki İsa gibi! dedi annem) böylece tehlike anında, bir mantar gibi

denize fırlayabilecekti.

Günün birinde, “Sana bir sayfiye arazisi hediye edeceğim,” demişti Homero Dayı sesinde büyük bir lütufkârlıkla, Fernando Amca’ya, yirmi yıl kadar önceydi, Tlateloco ayaklanmalarından hemen sonra Ufak tefek, sinirli ama dinç bir adam olan Fernando Amca’nın sırtına vurarak bu canice dostaneliğini tamama erdirmişti. “Emeklilikte oturmak için oraya bir ev yaparsın.” Don Fernando bu laf üzerine, teşekkür ederim almayayım demişti, yirmi yıl sonra gelecek gerillalara karşı onu nasıl korurum sonra?

Garson Tomasito anneme, dövülmüş kremayla doldurulmuş ananas ikram edip, sessizce geri çekildi, özlemle İspanyol kalyonlarının Pasifik rotasına bakıyordu. Acapulco, Doğunun anahtarı, Cipango ipeklerinin, Cathay fildişinin, Moluccas kokularının deposu: şu bizim Acapulkor!

Annem onun baktığı yere, Filipinler’e giden güneşin altındaki denize bakıyor. Bütün bunlar Homero Dayı’nın açık havada yenen yemeğe kol kanat germesini engelleyemiyor; avlu Tomasito’nun yaktığı meşalelerle aydınlanıyor, böylece alevlerle batan güneşin ışıkları, mühim şahsiyetin pek mühim yanaklarında kavgaya tutuşabilecek sanki dudakların, azı dişlerinin üzerinde dolanan etli, salyalı, yumuşak dilin değirmi rengini ele geçirmek ister gibi: Don Homero içini çekerek kendilerini folklorik giysiler giymeye mecbur hisseden annemle babama bakıyor. Sonra pina colada bardağını kaldırarak Tomasito’ya emirler veriyor, ama Filipinli bunları tam olarak anlayamıyor; Homero Dayı “Biraz daha içki,” deyince, Tomasito, “Biraz daha mı içli? Ama müzik zaten çok içli efendim.” Don Homero, kalem satan kör bir adam gibi bardağını o yana bu yana sallıyor. İçini çekiyor: İşte gördünüz: Dört yüzyıl boyunca İspanyol kolonisiydi bunlar, geriye kala kala kuru bir İngilizce kalmış. Kumru mu dediniz efendim? Kumrular adamın tepesine sıçar. Tepesine mi sıçar? Filipinli, sabırlı bir devlet adamı olan Don Manuel Quezon, belleklerde kalacak bir anda, beşikten düşüp kafanızı tahtaya vurmuşsunuz herhalde, dememiş miydi?

Tomasito bunu duyar duymaz esner gibi yaptı, saatine baktı ve iyi geceler dedi; bu esnada, yemekten önce peynir sunulmasını gerektiren eski bir Meksika geleneği uyarınca H. Dayı’ya bir dilim Gorgonzola vermekteydi.

Hayır! Tahtaya dedim, yatmaya değil. Tanrım, bir iletişim vasıtası olarak

dilin sonu bu; kimse beni anlamıyor. Bunu söyledikten sonra pina coladasını bir yudumda içip, bir anda dostumuz Ada Ching'in (okur çok yakında onu da tanıyacak) dediği gibi kendini "ruh yorgunu" hissetti. Annemle babamın kıyafetleri pek hoşuna gitmişti: annem Tehuana tarzı giyinmişti, kolsuz bir bluz neredeyse ve şeffaf bir kumaştan yapılmış bir etek; babamsa trenyolu-işçisi mavilerine bürünmüştü, kırmızı mendili de cabası; kim bilir ne günah ve devrim, Demetrio Vallejo ve Frida Kahlo, budalalık ve kararlılık imgeleri geçiyordu. Akrabamızın dikkatle taranmış, ortadan ayrılıp iyice yapıştırılmış zihninden daha kapıyı açtığı andan itibaren onlara karşı tavrı, gelin bakayım, masum güvercinlerim benim şeklinde olmuştu.

Bugün yerli ya da yabancı hizmetkârlardan yana şansı olmadığımı söyledi. Bu muzlim uşaklar yoluna çıktığından beri her işi ters gitmişti, içini çekti. Hiçbir şey yolunda gitmiyordu, sevgili yeğenlerim, ama o kendini daha iyi hissediyordu, evinde güvende olan Péron gibi, Don Eduardo Mallea'nın zekice yazdığı gibi. Mallea, Arjantinli tutkusuyla kendi sessizlik körfezinde dilimizin gururlu saflığını korumuştu. Kendisi (H. Dayı) tatilde yeğenlerinin yanında olmasından mutluydu, o lüzumsuz hınç bir kenara atılmıştı, kötü anılar silinmişti, Tolstoy ya da Tolstuá'nın (adı iki şekilde de telaffuz edilebiliyordu ve edilmeliydi) da demiş olabileceği gibi yine büyük mutlu bir aileydiler, ah Federico, Federico, o büyük lafı eden son şairdin sen: Beni anla; çünkü ben seni anlıyorum, şimdi, gördüğünüz gibi, kimse kimseyi anlamıyor ve bu da benim vazifem: gramerci Antonio de Nebrija'nın Katolik Kraliçe Isabella'ya söylediği gibi, Dil hep İmparatorluğa eşlik etmiştir ve İmparatorluk (yağ bıçağıyla kendisini gösterdi) bir Hükümdar ve tek bir Kılıçtır: Tomasito, bize nektar dök.

Filipinli bir anda kravatını söktü ve küçük adacığın betonuna düşüp kırılan bardağıyla birlikte imparatorluk söylevi de nihayete eren şaşkın dayımıza kravatı takmaya çalıştı. Kravatını sök demiştiniz, efendim. Manilalı moron maymun, rahat bırak beni, çıkar şu şeyi gırtlağımdan. Tıksırdı, yutkundu, yuvarlak, kırmızı gözleri Angel ve Angeles'e doğru pörtleyerek tıkandı ve görmek istemediği bir şey gördü: Kimse kalkıp sırtına vurmadı, bardağını doldurmadı ve ona Heimlich manevrasını yapmaya çalışmadı. Angeles = kara gözler, asla şefkat gösterilmemiş bir çocuğun gözleri, Angel = yeşil, sakin gözler, göl gibi, yeşil seni ne severim yeşil, kara gece pelerinini yaydı,

sis yükseldi, ışık söndü: Don Homero'nun imdat! aiuto! help! au secours! auxilio! çığlığına karşı bulmayı beklemediği şeylerle dolu kara gözler ve yeşil gözler.

"Ah," diye öksürdü dayımız, "ah, aydın Venezuelalı despot Don Juan Vicente Gómez'in bir keresinde şakayla karışık söylediği gibi nefret kalıcı bir şey; Gómez bu lafı öldüğünü ilan edip, bu haberi kutlamaya cesaret edenleri tutuklattığı sırada söylemişti, ah evet, böyle mi?.."

Küçük yumruğunu açık avcuna vurdu.

"Hak benden yana, yeğenim. Yirmi bir yaşına bastığında müsrif olduğun için sana dava açmamın nedeni, tanrı şahidimdir, kendi kişisel servetimi arttırmak değil, senin servetini kurtarmaktı, yani babanın, zavallı kayınbiraderimin o çılgınca projeye, Tükenmez Tako'ya yatırdıklarından arta kalanları,"

"Babamı bu işe karıştırma, H. Dayı. O öldü, hayatı boyunca bir karıncayı bile incitmemişti."

"Ah, benim küçük kardeşim Isabella Fagoaga da öldü. Baban Diego Palomar gibi bir ulusal ekonomi düşmanına, büyük Şilili ozan Pablo de Rokha'nın da nadide bir metaforda belirttiği gibi, kaderini bağladığı gün ne kara bir gündü öyle. Tükenmez bir tako! Yedikçe büyüyen bir tako! Ulusal gıda sorununun çözümü! Hazımsız bir rahibenin Puebla de los Angeles'de sodayı bulmasından beri en büyük icat!" Tomasito bir kez daha –en kötü anda– dayımıza Pepsi-Cola'lı, buzlu bir Cointreau hazırlamaya teşebbüs etti, ama Don Homero devam ediyordu, konuşmasındaki atalete kaptırmıştı kendini, balıklar yığılmış kumsallardan söz ediyordu, önce kımıl kımıldırlar, sonra ölürler, sonra çürürler, ne fark eder, küçülen (ay!) ulusal sınırlarımızın bereketli kıyılarında yoklara karışan milyonlarca protein, bu sırada şaşkın Don Diego Palomar ebedi tako yapmaya çalışır; çünkü genleri onu yoldan çıkarmıştır, Ganymede'yi kartalın kaçırması gibi...

"Kötü konuşmayın efendim!" diye araya girdi Tomasito esefle.

"Ne diyorsun sen? Avanos maymunu."

"Avam soyu mu?" diye sordu şaşkın Filipinli. "Hayır efendim, burada avam takımından kimse yok! Çok kibar insanlar var."

Don Homero kendine hâkim oldu: “Ne diyordum? Evet, babanız. Don Angel Palomar, bütün arz-talep kavramına, ulusal ilerlemenin kendisine karşı bir saldırıya kalkışmıştı, ben buna ipotekli tako derim, ama böylesi zehirli bir gıdayı yemeye cesaret eden iki insanın akıbeti ölüm oldu, annen ve baban için, huzur içinde yatsınlar.”

Derin bir nefes aldı, şişti, gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi oldu, Filipinlinin yeni bir vecizesinden korkarak gözlerini hemen kapadı. Port Marquee Körfezi’nde Paramount stilinde yaptırdığı yapay vahasının (doğal bir vaha var mıydı acaba? Homero’ya göre yoktu, her şey bozuk doğuyordu) güzelliği sayesinde tekrar huzura kavuştu; hindistancevizi ve hurma ağaçlarının arasından köpük köpük çağlayan kristal derelerin ortasındaki gölgeli adacıklar ve pek de hüzünlü olmayan bu tropik ağaçların tepesinden aşağıya hindistancevizi atmak için eğitilmiş bir grup araguato maymunu: Aaaaah! Birisi onu rahatsız edeçekti, Filipinli, Angel ya da Angeles, huzur içinde otursunlar, birisi bir şey söyleyecekti, ama hayır, o yaştaki insanlarda tuhaf kaçan bir sessizlikleri vardı, şakaları ve (hele hele) isyanlarıyla meşhur bu tipler neden bu kadar sessizdiler? Neden o inatçı aydın çiftin, Diego ve İsabella Palomar’ın hakkında böyle kötü konuşmasına göz yumuyorlardı?

Yeğenlerinin sessizliğinde Homero Fagoaga yalancı olduğunu bildiği bir zafer sarhoşluğu yaşadı. Kendi zaferinde yenilmişti, ay Tomasito, Filipin gömleğinin beyaz cebinden Adaların Babası Elpidio Quirino’nun siyah çerçeveli bir fotoğrafını çıkarman şarttı. Tam da H. Dayı’nın korktuğu şey. Gözlerini açmaya bile lüzum görmeden konuştu:

“Senin yasal vasin olarak, aşırılıklarını dizginlemek, hayatım düzene sokmak, seni karım ve Allah kısmet ederse çocuğunu, çocuklarını düşünmeye zorlamak benim görevim.”

“Tartuffe,” diye mırıldandı Angeles, öfkeden neredeyse şampanya bardağını dişleyecekti, “Allah çocuk kısmet etmesin; çünkü hepsi mirastan pay alıyor, sonra sana ne kalacak ikiyüzlü moruk? Tartuffe! Tartuffe!” Sesini yükseltmeye başlamıştı, ama sustu; çünkü Tomasito aynı adı taşıyan tatlıyı getiriyordu ve Homero Dayı da annemin Molière göndermesini anlamadığı için ona kızmamıştı. Sadece bağırdı:

“İkiniz de, müsaadenizle söyleyeyim, milli diyalektiğimizin faydalarını öğrenmek zorundasınız; onu bir kere kaptık mı tam Meksikalı oluruz çünkü biz ilericiyiz çünkü biz devrimciyiz çünkü biz isyancıyız çünkü biz liberaliz çünkü biz reformcuyuz çünkü biz pozitivistiz çünkü biz ihtilalciyiz çünkü biz Guadalupe Bakiresini sayarız çünkü biz Katolik’iz çünkü biz muhafazakârız çünkü biz İspanyol’uz çünkü biz Yerliyiz çünkü biz mestizoyuz.”

“Siz de PRI üyesi misiniz, Homero Dayı?” diye sordu annem yüzüne bakmadan, denize bakarak, denizenazar, denizenazır, densizenazır. Ah kıro, ah hırbo, Homero.

“Oy sizden servis bizden,” dedi dayızade otomatikman, ama Angel ve Angeles seslerini çıkarmadılar; çünkü Tomasito Tartuffe servisi yapmak için tekrar yanlarına geldi (Tartuffe’e Tartuffe servisi) ve Homero Dayı yenilmeyi de bildiğini göstermek ister gibi siyah gökyüzüne bakarak, böylesi mutlu bir uzlaşmayı kutlamak için onları yılbaşında yüzen disko Korkunç Divan’a davet etti tabii eğer bütün burada oturup müsriflik yüzünden açılan dava için kavga etmeyi tercih etmiyorlarsa

Tomasito’nun vecizelerini dinlemeyi tercih etmiyorlarsa; çünkü adamımız en ufak bir semantik provokasyonla bütün gece vodvil yapma yeteneğine sahipti

H. Dayı Angel’in babası hakkında atıp tuttuğu için Mexico City’ye dönmeyi tercih etmiyorlarsa

Homero Dayı’ya yaramazlık yaptığı için şamar atmayı tercih etmiyorlarsa

onu tropik kalesindeki havuzda boğmayı tercih etmiyorlarsa

Homero Dayı tatlıya zehir atmamışsa

Angel ve Angeles tatlıya zehir atmamışlarsa

Tomasito mutfakta kafayı çekerken uyuyakalıp tatlı servisini unutmamışsa

Angeles Platon’un yeşil kapaklı üniversite baskısı *Cratylus’unu* ezberlememişse

Homero Angel’in içkisine ilaç atıp, kumsalda çırılçıplak latif Angeles’in

peşine düşmemişse

Homero Angeles’in içkisine ilaç karıştırıp Tomasito’ya Angel’i bağlattırarak, satir dayısının karısının ırzına geçmesini seyrettirmeyecekse

develere binmiş Üç Bilge Don Homero’nun kıyıdaki kalesine girmemişse

Ocakta beklenmedik bir biçimde yağmur yağmazsa

hepsi birden uyumak istemezse.

IV

Şenlikli ara fasıl

Artık hizmet etmek istemiyorum

1

Angel ve Angeles Ada Ching'in yüzen diskosuna akşam 10 sularında, Mao Tsar'ın John Donne One isimli şarkısını söyleyerek girdiler. Esinti, şişme Bizans kubbelerini tıkırdatıyordu ve O –Don Homero Fagoaga Labastida Pacheco y Montes de Oca– sanki deniz, mehtap, uzaktaki kıyı ve koca yerküre varlıklarını sadece Ona borçlularmış gibi güvertede küstahça poz veriyordu. Yine halkın arasındaydı, rol kesiyordu, kendini talihsiz kitlelerin hayranlığına sunmuştu, Tomasito tarafından bir yelpazeyle sürekli serin tutuluyordu: İo non voglio piu servir!

Ama sonra, gözlerini yalazlayan korkunç bir kötü niyetle, mutlak bir nefretle, tekneye binmesine yardım eden üç oğlana baktı; bu arada Angel'le Angeles aşağıdan kalçalarını itmekteydi. Çocuklara hınçla baktı; önce üç çift bacak gördü, bakalım hangisi daha güzeldi, hem altı ayaktan dördü öyle ya da böyle bozulmaya uğramıştı, şehir çocuklarının ayaklarında oluşan o koruyucu insan plastiği yüzünden bozulmaya uğramış ayaklar: Ayakların kiminin yanmışlar gibi derileri soyuluyordu (Homero Dayı tiksintiyle gözlerini kaçırdı), kimisi H. Dayı'nın ayakları misali süt gibi beyazdı (iğrenç, iğrenç!) kimisi de yağız, yaldızlı bronz, sağlam, biçimliydi ki Avukat Fagoaga da aç bakışlarını onlara dikti, sonra istediklerinin tümünü görmeksizin bakışlarını ağır ağır kaldırdı. Filipinliyi sakinleştirmek için. Sevil mafyasının başı Don Çiğo Vanli'nin uşağı tarafından söylenen *lo non voglio piü servir* aryasını mırıldanıyorlardı annemle babam ve Avukat Fagoaga, Joseph Stalin ve Mao Zedung'un müteveffa büstleriyle süslü olağanüstü bikiniler giymiş kabare garsonlarının, nahoş ancak arzu edilen mevcudiyetlerine dalıp gitmişti. Garsonlar huarache giyiyorlardı, güzel bacaklı olan tuhaf bir biçimde tanıdık gibiydi; yüzü, Dayının bilhassa unuttuğu şeylerin atıldığı çekmeceden çıkmaya uğraşıyordu ki o çekmecedeki oğlanın kirli, kaskatı saçlı, kara kafasında kenarsız, şişe kapaklı bir fötr şapka vardı; H. Dayı sanki onu görmüş gibiydi, şöyle bir anlık, nerede, nerede, David Campo de Cobre mi? Kayıp Çocuk mu? Olivo

Torcido mu? Bakır tarlalarında zeytin dalını sallarsan hafif yollu bir sorun yaratırsın...

Bastıramadığı, arzu ve nefret karışımı bir duyguyla Yetim Huerta'nın yüzüne küçümsemeyle baktı. Diğer iki çift bacağa, soyulan bacaklara ve tombul bacaklara karşı gelen yüzlere bakmamıştı bile, birbirlerine ne söylediklerini de duymamıştı, birader kız nerede, ötekisi onu görmediğini söylemişti, şişe kapaklı da merak etme, Bebek Be canı istediğinde gelir, zaten bize flütle eşlik etsin yeter demişti.

Homero kontrolden çıkmıştı, neredeyse Yetim Huerta'ya fiziksel saldırıda bulunacaktı; oğlanların üçü de kaçıştı ve geriye sadece Homero Dayı'nın küçük ellerini tutan aynı ölçüde küçük iki el kaldı. Yüz kırk kiloluk fagoaga cüssesine kıyasla bu ellerin iyice küçük olduğunu düşündü Angeles; Homero Dayımın Viyana sosisi pembesi elleri, gülüşü de elleri kadar yapışkan olan küçük adamın limon sarısı ellerine karışmıştı ve bu eller onun arzuladığı şeyi tutku ve nefretle takip etmesini engelliyordu.

“Ben ptikiyatrik piyanitt, Deng Chopin. Hattalara bakarım çok iyi. Sid de hidmetlerimden yararlanabilirtiniz.”

“Vekil Pontius P.'nin de dikkate değer bir durumda belirttiği üzre; buralarda elimi yıkayabileceğim bir yer var mı? Ya evet, hemen toz ol, seni Moğol bozuntusu,” dedi Don Homero, küçük adama bakmaya tenezzül bile etmemişti.

Ama Deng Chopin (kısa eller, belirsiz yaş, uzun parmaklar, tıraşlı kafa, kara göz altları, esrar kokulu) onu bırakmayı reddetti ve onu öyle bir öne eğdirdi ki akrabamızın yanakları, onun Sino-Polonyalı dudaklarını süpürdü.

“Tadece aptallarla tarhoşlar okyanuta düttüklerinde su görmedler,” dedi Deng. “Bırak beni. Argonu anlamıyorum,” dedi Don Homero, ama o demir ellerden kurtulamıyordu.

“Aaa” –Deng Chopin gülümsedi– “güverteye gitmeli caizin ya da Tanrının tetini duy. Pat gözyaşıdır ve şevk acının tohumudur; çünkü acı şevkin tohumudur.”

Bu rahatsız ve utanç verici vaziyette –bir fareye akıl danışmak için diz çökmüş bir file benziyordu– gözleri uyanan şehvetinin kıvılcımıyla

parıldayan Homero sordu, “Şevk mi zevk mi? Acı mı dedin?”

“Ah, anladınız bakıyorum. Ağıt felaketin kapıtıdır. Başka konuşma.” Deng Matmazel Butterfly (Japonya’daki bakire) gibi küçük adımlarla, elinin mandarinesk bir hareketiyle, elinde elektrikli bir balalaykayla yanından geçen Yetim Huerta’yı görmüş olan, soluk soluğa, pomat kokulu Homero Dayı’yı peşinden sürükledi:

“Dikkat,” diye mırıldandı Deng. “Şeytan bile on beşinde güzel. Bene gel ten, Homelo. İyilikler oturduğu yerde oturur, kötülük dünya dolaşır.”

Homero Deng’in peşinden bir kapıdan içeri girdi. Angel ve Angeles tropik gecede fosforlu gibi ışık saçıyorlar, yüzen diskonun güvertesinden Kıyıkapulco’nun gece dünyasına bakıyorlardı ki o da uğursuz bir simgenin hükmü altındaydı: Gazla şişirilmiş, soğan gibi dört plastik Bizans kubbesiyle süslü bir eğlence teknesi petrol denizinin üzerinde yüzüyor (aman elinizi denize sokmayın anne, baba; yoksa Neptün’ün bütün suları gelse temizleyemez yağlı-kara ellerinizi) (KARACAPULCO ALTININA HOŞ GELDİNİZ), petrol de Hayali Vatanın sıvılaşmış boku üzerinde yüzüyor: Nurol Petrol! Hoşgeldiniz! Bütün petrol boruları, kuyular, rafineriler, ilerlemenin motoru, servetimizin dolaşımı, meşruta lağımının sonu işte burada: Bir Acapulco diskosu! Hoş geldiniz! HARCAYACAK ENERJİMİZ VAR ve yüz otelin lağımı, bok, çiş, şişeler, portakal kabuklan, çürümüş papaya kabuklan, tavuk kemikleri, Kotex, kondomlar, türlü türlü krem kutuları, kremlerin kendileri, jakuzi kabarcıkları, kullanılmış gargaralar Angel’in Calle Génova’daki garajında bulunanların yağlı benzerleri kara dalgalarda batıp çıkıyorlardı.

“Hoş geldiniz!” diye bağırdı diskonun sahibi Ada Ching (elli beş yaşında) “mersi, mersi,” diye teşekkür etti Ada, Dört Fırlama’yı gönderdikleri için Angel ve Angeles’e, “büyük sükse,” dedi Ada, Yeni Yıl kutlamacılarının, sandalların, şık gondolların, diskonun çevresinde inip kalkan mütevazı kayıkların gelmesiyle neşelenmişti. Kurşun mavisi bir tunik ve küçücük olduğu anlaşılan ayaklarını gizleyen İspanyol paça pantolon giymişti. “En muteber misafirlerimiz,” dedi Ada Ching nefesi kesilerek Angel ve Angeles’e, iyice kalabalıklaşmış olan teknenin bir başka kapısına götürdü onları, “mütiş çocuklar bu minetteler, bana gönderdiğiniz için teşekkür ederim,” dedi: Ada Ching Sino-Sovyet ittifakının son destekçisi, kuşandığı

harika Fransız aksam sayesinde *Le Monde'dan* gelen muhabirlerle konuşabiliyor, kişisel ve münferit olduğu için davasıyla sadece onlar ilgileniyorlar ve "gelin kuzucuklarım," diyor annemle babama, "amcanızın bir uşak gönderip Aca'da sadomazo bir kabare olup olmadığını sordurduğunu biliyor muydunuz? Madem biz müşteriye hizmet için hurdayız ve müşteri her zaman haklı, bakın bakalım, kutsal mavi! S&M'nin kutsal katedraline buyrun! Resmi giysi şart: Lastik, Deri ya da Ten!"

Ada Ching'in onları götürdüğü karanlık kabinde tek yönlü bir ayna vardı ve öteki tarafta Homero Dayı dizlerinin üzerinde, Sino-Polonyalı ev sahibinin gayet rahat geçtiği bir koridordan terleye terleye emekleyerek geçiyordu; çünkü o, sosislerin en tombuluydu. Homero Dayı, dizlerindeki talaşı silkeleyerek ayağa kalkıyor; Deng Chopin'in sado-mazoşist kabaresi ahıra benziyor - inek dolu. Homero mezbaha takım taklavatı arasında dikilirken uzun ince burnunu iki parmağıyla sıkıyor, gübreye bulanmış dizlerine bakıyor ve bir masaya oturuyor. Deng, kolunun üzerinde bir peçeteyle siparişi alıyor, ne itter Bay Homero? İstakoz rica edicem diyor Don H., madem öyle biftek yiyeceksin, götoğlanı, diyor Deng, apışıp kalan dayımızın suratına bir şaplak atarak ve ineğin birinin kuyruğunun arkasından, Princeton Üniversitesi'nin turuncu-siyah bayrağını giyen mavi bir cüce çıkıyor ve Akrabamızın yukarıda sözü edilen şişman dizlerine oturuyor. Bu da ne demek oluyor? diye soruyor Homero, boyanmış cücenin beyaz safari ceketini maviye boyadığını görünce. Sen kendi kıçını topla yarakkafa, diyor Deng aynaların gölgesindeki annemle babama yanlarındaki Ada Ching, tırnaklarını heyecanla kemirerek: "Pour t'embêter, pauvre con," diyor, sevgilisi psikiyatrist/piyanistin rolünü hayranlıkla seyrederek.

Deng, bir boyunduruk alıp Don H.'nin şişko boynuna asıyor ve Homero'ya emrediyor "Emekle, şişko", sırtına su torbaları asıyor ve üzerine bir kolan geçiriyor –bu mandarin de pek çevikmiş diyor babam–, Akrabamızın terli burnunun üzerine yuları geçiriyor, tokasını iki katlı gıdığının altından bağlıyor, bir de kuskun takıyor. Hâlâ dilini kullanabilen ve keyifle sızlanan Kraliyet Bakanından pek hazzeden Deng Chopin falanca Bakanı Don Homero Fagoaga'nın boynuna bir inek çanı bağlıyor ve ona mölemesini emrediyor, möóölüyor o da, mu-uuuu, möööööö, daha uzun daha uzun. Çinli, kıçını kamçılıyor, sonra sanki her an uçup gidecek bir düşteymiş gibi

Yetim Huerta çırılçıplak ortaya çıkıyor, teni esmer değil artık altın rengi, yaldız kaplanmış, kalçaları hatta dimdik fallusu bile; dizleri üzerinde, inek dışkısına bulanmış vaziyette, boyunduruk altındaki Homero ona dokunmak için uzanıyor ve möölüyor, o möölerken Yetim her zamanki sesiyle şarkı söylüyor: Öküz boku, inek boku, en büyük memeli kız boku ve tam Homero Dayı'nın yularlı suratının önüne, yere, Klondike altını gibi yuvarlak küçük bir altın külçe atıyor. Dokunulmaz H. Dayı ellerini uzatıyor. Gizemli arzu nesnenin dışkı altınını al, diye bastırıyor Angel ve Angeles aynanın kımıltısızlığından, yemeye çalış, seni moruk bok-yiyici, burnuna sür onu, bu arada Yetim bir kelebek gibi ortadan kayboluyor; imkânsız ve küçük düşürücü arzusunun her hareketinde Dayı çıngırağı çınlatıyor, möölüyor ve özlenen aşağılamalardan ve yenilgilerden titreyen sesi inleyerek çan seslerini, kapıları aşarak, tahtaların arasından sızarak güverteye yükseliyor ve müzisyenlerin muuusikilerine karışıyor. Güzel kızlar çan seslerine ayak uydurup dans ediyorlar. Çıyanlar Kimin İçin Çoğalıyor, möööö, mööööyö, muuuu, muuuunis, güvertedeki rockaztek aşağıdan gelen bir iniltiye eşlik ediyor, aşağılanmış, yenilmiş Akrabamızın böğürtüsüne, zevkini tatmin edememekten titriyor, aşağılayıcı psikoanalistin ayaklarını öpüyor ve güvertede Yetim Huerta, elektrikli balalaykasıyla, Hipi Toltec tam tamları ve teponatzlileri. Yumurta sintizayzırıyla sahnede bir de tek bir flütten ibaret üflemeliler var. Baba ve anne, aşağılanmayla ölümü karıştırmama kararınız kesin olduğuna göre, aşağılanmaya üstünlük tanımayın. Angel, aşağılanmayı yok olmayla karıştırma, kurbanın celladının kim olduğunu bilmesini sağlayan ve bu sayede hem kurbanı hem de cellat! tatmin eden zalimliğin seni baştan çıkarmasına göz yumma: Homero Dayı'nın hakkı ölüm, en radikal kayboluş; ama onun kimden geleceğini bilmiyor. Angel ve Angeles güverteye çıkıyorlar, yüzer diskoda dans edenlere ve Dört Fırlama'nın şarkılarına eşlik eden flüt solosuna katılıyorlar:

Daha makbuldür yılanın
Tüylüsü
– Bak şu uçan yumurtalarına!
Soyunduklarında
Derilerinden
At fırına

Yap turta
Lala lala, yap turta
Sürüngenler uçmakta!

Hayır hayır hayır, lütfen konuyu değiştirmeyin, rockaztek dedikleri bu kakofonideki tek melodi olan şu küçük nakaratı duyuyor musunuz söyleyin, ben daha rahme bile düşmeden önce söyleyin, kestane rengi saçları ortadan ayrılıp sımsıkı toplanmış, beyaz pamuklu bir elbise giyen. Dört Fırlama grubunda flüt çalan şirin, küçük bir kız yok mu, ama benim doğmadan gördüğüm şeyi annemle babamın görünmez, aceleci bakışları görmüyor. Benim hiçliğimden dinlediğim flütü onlar duymuyor.

tüylü yılan rokazteğini duyuyorlar.

Yumurta'yı görüyorlar, yüzü gitgide solgunlaşıyor, sevgili dostumuz yüzünü kaybediyor, artık yüzü yok, bu onun suçu değil, kadim dostumuz Yumurta'ya yüzünü geri verelim; çünkü ona çok şey borçluyuz, sadece hayatımızı diyor babam, ben olsam hepimizin bayatları derdim; çünkü Homero yüzünden babam o madeni yumurtanın içinde mahsur kalsaydı, ne annemle tanışabilirdi ne de beni yaratabilirdi,

Hipi Toltec'in lime lime olduğunu görüyorlar, sahnede dans ederken etrafına küçük deri parçaları saçıyor, yılan derisi kemeri ve dudaklarında deniz kabuğundan borusu, Tezcatlipoca ve Mick Jagger'ın bir karışımı,

Grubu yöneten Yetim Huerta'yı görüyorlar, arkasında olup bitenleri görmek için, kendisini arkadan görmek için, dünyayı 360 derecelik bir açıyla görmek için kafasına bir dikiz aynası takmış, BARRAKIN-ROLUM benim, rockazteğim, nasıl da bağırıyorlar Yetim şarkı söylerken.

Sürüngenler uçmakta!

sesi tiz ama erotik, Hipi'nin sesi pes, hayalet gibi, Yumurta'nın yüzü yok, hele hele sesi hiç yok

(ve Bebek Be'nin flütü: Onu sadece ben duyuyorum)

Daha makbuldür yılanın
Tüylüsü

Işıltılı, hasta göğün altında, Acapulco gece hayatının Diyonisus'a has

taşkınlığı. Angel ve Angeles kalabalığın arasından ilerlerken, yığınlarca gazetenin renkli sayfalarında ve televizyonların dedikodu programlarında boy gösteren yüzlere rastlıyorlardı, Mariano Martínez Mercado, Ulusal Ticari Elebaşları Örgütü'nün en yakışıklı, en evlenmeye (pardon pazarlanmaya) müsait kişisi, menekşe gözlü, etrafında bej rengi bir şıklık halesiyle dolaşan İspanyol asıllı genç bir adam: bakın ne giymiş, asker ceketi, kimin aklına gelirdi? sülfürlü metropolisten, D.F.'den kalkıp Acapulco Raj'a gelmek, kolalı gömlek, kelebek yaka, siyah kravat, kırmızı çizgili siyah pantolon, Carmelite rahibesi kılığına girmiş olan iyi yetiştirilmiş, koyu tenli kızı karşılamak için ayakkabılarını da çıkarmış; kız çaya batırılıp çıkarılmış gibi görünüyor yoksa en bilmem ne Mariano M.M.'nin bir iç çekişte bile kırılacak kadar gevrek tenine nasıl dokunabilir, ama kız ona bakmıyor bile, zıpçıktı, adam isterse amuda kalksın, o bakmıyor, sadece çıplak ayağının Mariano'nun ayağına değmesine ses çıkarmıyor, Mariano ışıktan ve kendi beyaz ayağıyla kayıp kızın ayağının ayakkabısız çıplaklığının temasından serseme dönmüş: anonim ve doğal yalınayak - Yalınayaklı bir Carmelite rahibesi kılığında, sana bakıyor baba, Mariano'nun arkasına, sana bakıyor, çok uzun, çok ince, çok sarışın, çok züppe bir gringonun ardından sana bakıyor; anne sen bu gringonun D.C. Buckley olduğunu biliyorsun, etobur zarkanatlılar familyasından, ülkemiz iklimine en iyi uyum sağlamış Beyaz-Anglosakson-Protestan, Özgürlükçü ve Bağımsız New England Cumhuriyeti'nin ve Komşu Adaların en gözde casusu; doksanlı yılların başında özgürlükçü eğilimleri, insan haklarının, gay haklarının, lezbiyen haklarının çiğnenmesine yönelik karşı çıkışları bir araya getirmiş ve basını susturulmuş, kontrol altında ya da yanıltılmış olmayan o özerk ülke. New York ve adaları, Long, Martha's Vineyard, Nantucket, kürtajın bir hak olduğu ama hakların kürtajla alınmadığı ülke: İhzar emrinin ve burada Lawrence ve Lowry'nin Meksika duyumsallığına inanan son Lector'u tarafından temsil edilen davanın son sığınağı

Dört Adanın (Manhattan ve...) sarhoş, enseste düşkün madrabazlarına aldırmaz onlar; genellikle Acapulco rıhtımlarında mısır şekerlemesi ve başka tatlılar satan bir sokak kızıyla dans ediyor D.C. Buckley, ayak parmakları birbirine değiyor, disco'nun sahibi Ada Ching'in dediğine bakılırsa adamın ricası buymuş, geceleyin ona eşlik edecek bir doğa kızı, saf, tabula rasa, eşyasız bir oda, uygarlığın mayıştırmalarından

etkilenmemiş, soylu vahşi, anladın mı mon Ange? Chicago'nun kirini üzerinden temizleyecek biri, bir kasa Chilpancingo yengecine malolsa bile

şimdi o içeri giriyor, buymuş demek! mavi ayak! aptallar spotları ona çevirin, başkentin jeunesse dorée kraliçesi, ona bak Angel, altın kıza, sırf buradaki yıldızları avutmak için güneşini bırakmış, ne şeref, ne ayrıcalık, payetlere gömülmüş, onaltılık Penny López, bakan Don Ulises Hepinizin Malumunun kızı, hani şu Meksika sanayileşmesinin anahtar sloganını bulan bakan, her dağda, her duvarda, hatta gökyüzünde bile balonların arkasından sürüklenirken gördüğünüz:

MEKSİKALILAR: SANAYİLEŞİN:
DAHA UZUN YAŞAMASANIZ DA DAHA İYİ YAŞARSINIZ

mürebbiyesi Bayan Panderose, iki heybetli koruması ve her zamanki refakatçisi Brezilyalı diplomat Decio Tudela'yla burnunun dibinden geçiyor, Tudela *Yağmurlar Gelince*'deki Tyrone Power gibi giyinmiş o-la-la! La Perla kabaresinde Tyrone Power'la dans etmiştim, Ne kadar zaman geçmiş, mon Ange? eski çamlar bardak oldu, o-la-la Decio Tudela'nın giysisi Mariano Martínez Mercado'yla aynı, bir farkla Decio kırmızı türban bağlamış, maharaca gibi, iki şey olabilir; ya kavgaya tutuşacaklar, ya da geceleri discolara bu kılıkta gitmeyi de rigueur haline getirecekler. İzninizle, FUBARS'ı harekete geçirmezsem işler karışabilir.

Sevgili annem ve babam: Onlara diyorum ki karamel rengi Carmelite elbisesi giymiş, çaya batırılıp çıkarılmış gibi duran küçük, esmer kız Mariano Martinez'le dans ederken ona Cervantes'in Glasscase Licentiate'si gibi bakıyor ve yere bakan, korkulu gözleri sadece babamı görüyor. Altın Bayan López iki kara kelebeğe benzeyen gözlerini müstakbel babamın üzerine konduruyor, sonra başını başka tarafa çevirip ona bir daha ilgi göstermiyor. Ama annem Angeles babama fazlasıyla ilgi gösteriyor ve ona bakıyor. Ben hâlâ babamın erbezlerindeyim; ama bütün içtenliğimle söylüyorum, hayatım bu bakışa bağlı, bakın haşmetmaapları! Onu asla unutmayacağım.

Ada Ching sahnede, civa buharıyla sarmalanmış, müşterilerine soruyor, ne arzu edersiniz minette'lerim, ne istersiniz yavrularım. Biliyorsun Ada! Ching! diye bağırıyor herkes hep bir ağızdan, gözlerini babamdan

ayıramayan çay-lekeli, esmer kız gibi daha ilk bakışta orada yeni oldukları belli olanlar dışında herkes. Mes minettes ne görmek istiyor? O güzide kıçı, çıkar at şu pantolonu! O latif yarım ayların üzerinde iki dövme parıldıyordu: Bu Norman Magdalene'in sağ yanağında Yüce Dümencinin gürbüz suratı vardı, sütlü bir Yangtze gibi Ada Ching'in kıç kaslarından gluteus maximusun en geniş yerinde süzülmekteydi; sağ yanakta, Breton ekmeği, bütün millet görsün diye süslenmiş sevgili dayımız, sırıtık Steely Joe, ağzında piposu, sanki ateş istiyormuş gibi Ada Ching'in muhteşem kıvrımlarına uzanıyor; Renée St.-Cyr'ın umulmadık anısından miras kalmış şuh bir hareketle Ada Ching bluzunu çıkarıyor ve külotunu çekiyor; D.C. BuckIey Mehhhtap Mehhhtap diye bağırmaya başlıyor ve Dört Fırlama M'lerin ritmine ayak uyduruyor –ne de olsa herkes bunun için burada– demirlemiş plastik kalyonun bağırsaklarından mööö diye inliyor Homero, mööö. M, M'lerim, şarkıya başlıyorlar

Meksika'm Mahrumiyetim Muertem Mordida Marinam Muammam Münferidim, herkes Müzisyenlerin tahsis ettiği M'yi alıp kendi M'sini bağırarak müüüzisyenlere iletiyor, davulda Hipi, sintizayzırda Yumurta, Yetim balalaykada. Ada memelerini sallayarak mikrofona ritmi soluyor, Mictlán, diyor Marianito ve hepsi gümbür gümbür tekrar ediyor, hem hüzünlü hem eğlenceli. Melanet, diyor Decio ve bu da koro halinde tekrar ediliyor, Marina Muamma, Mordida, Mamacita, Merde, diye araya giriyor Ada, Mizah, Fırlamalar, Muamma, Mama, Malinche, Mefta ve Mustang, Miramon Mariano kayıtsızca Decio pezziyoya bakıyor ve Mariano Maymun, Mabat, Madrup, Makinelitüfek Meksika M'leri, hep birlikte *nâo*

M'min Mağrur Mahfuz Mucizevi Mahlukları şarkı söylüyorlar, cevap veriyorlar, bağırıyorlar, kız erkek karışık, mestizos, karışık, hep birlikte *nâo*

Mahcup Meselina Mahluk Mefta Makara Maaile, Maaaaile... Penny'nin korumaları ellerini tabancalarına atıyor. Korkunç Divan discosunda fokurdayan kafaların üzerinden köpükten bir melek gibi gelip geçiyor dehşet; MEKSİKA M'LERİ isimli rockaztek eşliğinde Decio'yla dans eden Penny ne olup bittiğini anlamamış gibi

doksanların popu, Penny López yeni isimleri tekrarlıyor, Mesa, Maraca, Maval, Mahşer, Mixtee, Matamoros Matamoros. Bu ismin orkestra ve dans edenler tarafından çalınıp bağırıldığını duyunca babam Angel durdu, bir

şeyler düşündü (ne olduğunu bilmiyorum Okuyucu; ben her şeyi bilmiyorum, tek bildiğim genlerimin benim için sakladıkları) bence bu gecenin açık uçların, bitmemiş önerilerin, tutulmamış sözlerin gecesi olduğunu düşündü: Bu onun halasıydı, sadece onun Vaftiz Yortusuna ertelenen büyük olay sırasında özgür ve hazır olmak istiyordu ve o günle ilgisi olmayan şeyler onu hiç etkilemiyordu, zihni opak bir peçe gibiydi ve sadece Vaftiz Yortusunda Olacakların geçmesine izin vardı:

Penny'ye baktı; izleyiciler Penny'yi ayakkabılarını çıkarmaya zorluyorlardı; bunu yapmamış tek kadındı, ellerini kullanmadan yaptı istediklerini, bacağını, kalçasını kaldırarak, pullu eteğinin altından kalçasını göstererek, bir de o ayva tüyü kat yerini, nemli bakırdan yapılmış o küçük sikkeyi. Babam ona baktı, ama o babamı fark etmedi. Çaya-batırılmış kız babama baktı, ama o kızı fark etmedi. Annem Angeles babama baktı; babam onun farkına varmak istedi, ama bir şey geldi aklına, Matamoros, bir endişe, düşmanlık, sıkıntı tohumu. Demir bir elin elini sıktığını hissetti.

Yere baktı. Deng, heyecansız bir üzüntüyle onu izliyordu. Yakışıklı babam, uzun boylu babam, çok yakışıklı olduğu için şair olamayan babam (diyor annem, Lord B.'ı, genç Percy B. S.'i, John K.'i, büyük Alfred de M.'yi ve Ezra P.'u unutmuş anlaşılan) parmakları ucuna yükselen Deng Chopin'e eğilecek kadar nazik olan babam. Babama sadece bunu söyledi, ama babam müzik ve mutluluk çığlıkları arasında sadece bunu duydu:

"Hiç Pacifica'da bulundun mu?"

İnsan dalgası babamı, Deng Chopin'in biçimli, uzun, uzanmış ellerinden ayırdı.

Sadece annemin gözleri algılıyor gözlerin diyalektiğini. Babam Angel'e bakıyor ve kendi kendine (benim genlerime) diyor ki onun için üç çeşit kadın var. Birincisi Penny gibi başka yerlere bakan ve seni fark etmeyen kadınlar. İkincisi annem gibi seni fark eden ve sana bakan kadınlar. Üçüncüsü Carmelite rahibesi kılığındaki şu esmer küçük kız gibi sana bakan; ama bakışları seni delip ardında başka birini, şeytanı, meleği gören kadınlar. Penny'yi kıskanmıyordu. Üzülmemişti. Küçük, esmer çaya-batırılmış kız onu korkutuyordu. Hamailinin altında küçük memeleri zıplıyordu.

2

Herkes bilsin annemin kara gözleri sırf kendine daha çok benzemek için değişen bir kumsal.

Herkes bilsin babamın miyop, sarı-yeşil gözleri ilerlemeden ve varlıktan yoksun bir deniz: babam sürekli değişiyor, ama hep aynı.

Herkes bilsin babamla annem dansta bir araya geldiler, ama bunun ölümü erteleyen törenlerden bir başkası olduğunu biliyorlar.

Herkes bilsin, annem, sessiz ve endişeli, birdenbire hafiflediğini hissediyor, başka bir yerde, kendi halinde bir heykel bahçesinde, dumandan patikalarda koşuyor, gülüyor, ipek terlikleriyle çimlerin üzerinde zarifçe dans ediyor, kasnaklı eteğini kibarca kaldırıyor, eteğin kasnağının pubisine değdiğini ve kolalı yakasının çenesine sürtündüğünü hissediyor. Annem kör: yeşil bir mendil var gözlerinin üzerinde ve gülüyor, birinin peşinde mi yoksa biri mi onun peşinde bilmiyor: balatlar, kibarlıktan ölmeler, eski moda oyunlar.

Herkes bilsin, annem bu bahçeye nasıl geldiğini ya da geçmişe nasıl böyle kolayca kaydığını bilmiyor, hele geçmişini hiç hatırlamazken: servilerin arasında bir görünüp bir kayboluyor, Acapulco gecesinde atan kalbinin, rockazteğin ve barokanroll'un bumbumlarından uzakta; ama yüzleri ona yasaklanan beyefendiler onu, onun onları dinlediğinden daha dikkatli dinliyorlar: yeşil tafta elbisesinin hışırtısını duyuyorlar, körçiftler oyunu garip bir biçimde sona eriyor, aniden, tepeden inme: alın alına, kadın ve erkek, birbirlerini görmeden, gözleri bağlı sarılıyorlar, eski moda bir duman ve simetri bahçesinde, gökyüzündeki yeşil patlamalar altında öpüşüyorlar:

Herkes bilsin, adam onun gözündeki bağı çekip çıkarıyor ve kadın adama bakıp bir çığlık atıyor: kapkara giyinmiş, kırmalı yakalı, beyaz tozluklu babam, bu zaptla seti, oyunu başarılı bir sona bağlıyor ama annem babamın gözlerine baktığında orada hem tanıdığı hem tanımadığı bir adam görüyor, onu geçmişte tanıyor ama şimdi tanımıyor, hem genç hem yaşlı bir adam, hem masum hem yoldan çıkmış, hem aşk konularında henüz çaylak hem elden ayaktan düşmek üzer, bir ayağı yatak odasında öteki mezarda.

Aşağılık bir beyefendi, anneme sarılıyor, gözbağını çözüyor (tropik bir limanda San Silvestre dansı; Fragonard coğrafyasında San Silvestre; bir Endülüs verandasında San Silvestre) ve annem dehşet içinde, başka bir gözbağıyla bağlanmış, yasaklı gözlü bir adama bakıyor: önemi yok, dudaklarının en hafif kımıltısıyla ne demek istediğini anlıyor: senden geçerek kendimi seviyorum ve ancak sana dokunmakla dünyanın bütün kadınlarına dokunabilirsem seni sevebilirim: Bana bunu vaat edebilir misin? Arzuladığım bütün kadınların sen olduğuna yemin edebilir misin? Benim için saklanmış bir Havva olduğuna beni ikna edebilir misin? Aşkının beni gitmek istediğim yere, yani cehenneme göndereceğine yemin edebilir misin?

Herkes bilsin kadın onun gözbağını açıyor ve adam korkuyla haykırıyor: kadının alnına sıcak demirle damga vurulmuş. Alnını okumak mümkün. Alnında şu yazıyor: TANRININ KÖLESİ.

Herkes bilsin kadın geçmişte var olmamıştı. Ama oyunu oynamıştı.

Herkes bilsin adam kadını parfümlü boynundan tutup çekiyor**,** omuzlarını açıyor, kalçalarına yapışıyor ve kasnaklı etek hışırtılı bir gonca gibi açılıyor. Onu ayaklarından tutup yukarı kaldırıyor, dans edenlere gösteriyor, şekerden bir heykel gibi tutarak.

Herkes bilsin kadın yeşiller, adam karalar giymiş.

Herkes bilsin Thames’te yüzen bir mavnadalar ve Acapulco’da bir yüzer diskotekte. Havai fişekler patlıyor.

Herkes bilsin kadın hatırlamadığı bir geçmişin bu vahşi tezahüründen yok olma raddesinde.

Herkes bilsin adam korkuyor; çünkü annemin alnında yanan damgayı görüyor.

Herkes bilsin anneme soruyor. Gördün mü Angeles? ve her soruşunda annemin gözlerinin değiştiğine yemin billah ediyor: renkleri değişiyor, mekânları, belki sadece niyetleri ki o da renk veya mekân değiştirmek gibi: babamın onu her kucaklayışında buz gibi, mavi, berrak, buğulu bir buz serpintisi geçiyor annemin gözlerinden.

Herkes bilsin babam annemin elini tutuyor ki parfümlü boynunu, koltuk altlarının kekresini, küçük ayaklarında yanan ocağı öpmekten kendini alıkoyabilsin.

Herkes bilsin babam anneme, Angeles seni tanımak için bana zaman ver diyor.

Herkes bilsin babam ona dokunduğunda annem çığlık atıyor: Ölüm çok uzakta!

3

Deng Chopin'in arkasında belirdi, gülücükler saçan, aç Homero Fagoaga Dayı, tam dans bitkinlikle sona ermek üzereydi; Homero Angel ve Angeles'in oturdukları kâğıttan örtülü masanın yanındaki güverteye vidalanmış iskemleye kendini halsizce bıraktı. Tomasito bir heykel gibi kaskatı, arkasındaki yerini aldı. Dayı, bilge bir kaplumbağanın gözlerine benzeyen buğulu, hummalı gözlerini yukarı, tropik gecenin lanetli sessizliğinde salınan Çin ideogramlarıyla süslenmiş kızıl yelkenlere kaldırdı; direklerin arasından Ada ve Deng'in hâkimiyetini belirten Bizans kubbeleri görülüyordu.

Hadi dağıtalım! diye bir hükümdar gibi emretti müzisyenlere Bayan Ching, onlara herkesten daha fazla para veriyorum diye aralarda dinlenebileceklerini zannediyorlar, katiyen! bakın bakalım beyefendiyle hanımefendi ne istiyorlar: hayır, dedi Homero mütehakkim bir edayla masayı düzenleyen Hipi Toltec'e, dördüncü sandalyeye gerek yok: oturma Tomasito, yelpaze, Tomasito, sen eve gidince yersin.

“Başüstüne, efendim.”

“İo non voglio piû servir.”

Dostumuz Yumurta masanın altına baktı, mızmızlanarak “Bebek Be, neredesin? Artık saklanmayı bırak hayatım, dışarı çık da sana şeker verelim...”

Homerik Dayımız bu acayip garsona baktı, bir yumurta kadar beyaz, bir

yumurta kadar tüysüzdü, tamahkârca yolunmuştu tüyleri, ölüm bizi ayırana kadar yolunmuştu, sonra öteki garsona baktı: dökülüyordu, gözlerinin önünde derileri lime lime soyuluyordu. Kirpi saçlı, şişe kapağı şapkalı garson kuşkucu H. Dayımızın masasına yaklaştığında, H. Dayı ona bakmadı bile: onun kokusunu aldı, oğlanın maalesef doğduğundan beri taşıdığı ter ve kir kokusunu aldı. Nerede? Söyle bakalım küçük yetim, küçük kayıp çocuk, zapt edilemez bir tiksinti dalgası bastı dayımızın gözlerini: "Neden bu kokuşmuş yaratıklar servis yapıyor bize?" diye bağırdı, kızgınlığı, azgınlığı, cazgırlığı son haddine gelmişti. "Biz burada gıcır gıcır dolarları bizim gibi nezih insanların sunacağı güzel bir yemek için ödüyoruz! Neden bizden aşağı olan bu yaratıkların servisine katlanalım ki? Kendi eşitlerimizin bize servis yapmasını sağlayacak gücümüz yok mu?" diye bağırdı kendinden geçerek, buna şişe kapaklı şapkalı garsonun bitmez tükenmez gevezeliği ikinci bir ses gibi eşlik etmekteyken, soyulan meslektaşı sofrayı kurmaya devam etmekteyken, şişman olanı yerde emekleyerek kızı aramaktayken, yine aynı şişe kapaklı Ganymede, Palomar y Fagoaga ailesinin siparişini almak için beklemekteydi.

"Bak oğlum," dedi Homero Dayı, bizimkilerin karşısındaki şezlongda sallanarak, Tomasito'nun yelpazeyle yarattığı gece yelini yandan alarak, dalgalı deniz üzerinde salınan plastik kubbelerin altında uzanarak.

"Ne istiyonuz, efenim?"

"Ne istiyonuz efenim?" dilimize incelik ve heybet kazandıran müthiş şahsiyet garsonu gösterişli bir küçümsemeyle taklit etti. "Peki oğlum bana bir sade limonlu getir."

"Marquis de Sade mi?" diye sordu babam.

"Şimdi aptalca şakaların sırası değil," dedi Akademi Başkanı ciddiyetle, karışık hisler yansıtan gözlerini garson/şarkıcının gözlerine dikerek. "Oyalanıp durma, pis karamuk." (Uykulu gözlü, elbise fırçası saçlı garson, kendinden bekleneceği üzre sek martini yerine, kamışlı bir limonata getirerek siparişinin içine etmişti. Homero Dayı masanın üzerindekileri olduğu gibi yere indirerek, kirazlarla zeytinleri dört bir yana saçtı ve garsona dedi ki "Diz çök, köle bozuntusu, temizle bu pisliği, seni dağdan inme, sonra tekrar gel, beynini kullan, tabii becerebiliyorsan mankafa ve

bana sipariş ettiğim şeyi getir, cahil domuz ve bir beyefendiye nasıl servis yapılacağını iyi öğren!")

Kendisini tebrik etmek istercesine bir an sustu –ne zamandır bu kadar formda olmamıştın Homero–, sonra yere eğilmiş kirazlarla zeytinleri toplayan garsona iki misli öfkeyle baktı: limonatama kirazları koymadan önce parmaklarını nereye sokmuştun pislik torbası? Tam düşündüğüm gibi, bir keresinde büyük Arjantinli eğitimci Hugo Wast'ın Arjantin askeri hükümetindeki yerini alırken dostlarına söylediği gibi, alçakgönüllülüğün sırası değil kuşkusuz, tekrar ediyorum, bana yiyeceklerimi getirmeden önce ya taşaklarını avuçlamıştır, ya burnunu karıştırmıştır ya da kıçını silmiştir. Bir lokantada yemek yerken böyle şeyler aklınıza gelmez mi hiç?

Bütün herkes, bilhassa da ona mükellef bir ananas sorbesi getiren pis çocuk rahatça duysun diye sesini iyice yükseltti.

“Patron hanım bunu size yolladı,” dedi oğlan, gürbüz H. Dayımızın güçlü kıkırtısını bastırmaya çalışarak. “Müessesenin ikramı, dedi.”

“Bir beyefendiye nasıl servis yapılır öğren, pis köle!” dedi üzerine basa basa Homero Dayı. “Dur bakalım, hizmetçi, seni kullanılmış kondom, seni alçak lolipop!”

Don Homero garsonu tepeden tırnağa süzdü: kafasında şişe kapaklı şapkası yoktu, saç yerine deniz kestanesi çıkararak herkesin hayvan-bilim anlayışını altüst etmek ister gibi o dağınık fırçayı açıkta bırakmıştı, dayımıza sorbesini vermiş, ellerini kavuşturmuş duruyordu, bu sırada Homero Yeni Yıl Arifesinde yüzer diskoyu teslim alan kaosa bakıyordu.

Şerbete yumulmak üzere kaşığını kaldırdı: “Benim gibi insanlar dilencilerle yaşamaya alışıklardır, ama ırgatlarla değil. Kimse Meksikalı bir dilenciden daha şerefli değildir. Sahici bir dilenciye bir kuruş verirsen almayı reddeder: ‘Açlık insanın kalesidir.’ Sahici bir dilenci klasik bir fakirdir yani dünyada kafasını sokacak bir yeri yoktur, ama bütün İspanyol-Amerikan şeref koduna sahiptir.”

Asabi, haris tırnaklarıyla Don Homero, üzerinde pop ikonları ve Steely Joe'yla Muhteşem Mao resimleri olan zavallı masa örtüsünü deşti.

“Bu garsonlar, hele hele *bu* garson, budalalar, geceleri çalışıp gölgelerde

saklanan hırsızlar, garson kılığında eşkıyalardır. Senden dilenciler gibi şerefleriyle para istemezler! seni soyarlar sevgili yeğenim. Bunlar isyancıdırlar, şerefli fakirliklerinden memnun olan insanları kışkırtırlar ve örgütleyip sendikalara sokarlar. Onları ütopyacı fikirleriyle zehirlerler ve nihayet. Kral Cuauhtémoc devrinde kamu arazisi olduğunu iddia ettikleri özel mülklere el koyarlar. Hiçbir şey üretmezler, turistleri korkuturlar, ülkeyi mahvederler, bir an önce hapse atılmaları şarttır. Oldukça velveleli bir yıl olacağa benzeyen 1992'ye girmek üzereyken benim sosyal felsefem bu, sevgili yeğenlerim. Asırlardır, biz soylular, kendimizi yerlilere ve köylülere karşı savunduk; ne de olsa 1521'den beri onlar bizim sorumluluğumuzda. Ama nereden çıktıkları belli olmayan bu iğrenç vahşileri nasıl hükmümüz altına alacağız?" diye sordu endişeyle.

"Demek istediğim" –iyice havaya girmişti– "bu akrepleri öldürmek zorundayız, şair Horace'ın dediği gibi, *ab ovo,* yani, daha yumurtadayken, zarar vermelerine fırsat bırakmadan ve kargaların gözlerimizi oymasına fırsat vermeden yuvalarında işlerini bitirmeliyiz: buradaki şu kayıp çocuğa bir bakın (kaşığıyla Yetim Huerta'yı dürttü). Onun içinde yatan küstah bürokratı, demagog kurtarıcıyı, amansız ideoloğu, *in potentia* Salvador Allende'yi görebilirsiniz, neden yelpazeyi bıraktın, seni Luzon fason seni? Bakın ve gırtlaklayın, Şilili asker devlet adamı General Augusto Pinoche'nin yakınlarda dediği gibi, ki bu adam iyi veya kötü o güney ulusunun büyük lideri hâlâ; neyse ki."

Bunu söyledikten sonra Homero Dayı en nihayet kaşığını ananas sorbesine daldırdı, kaşıkladığı donmuş altındı sanki: tatlıları bile üzerlerinde babadan kalma bir istila gerçekleştirecekleri Klondike'lardı; Şapırdata şapırdata, geğire geğire yemeye koyuldu, öyle ki sonunda göze sevimli görünmeye başladı, şişman bir adamı kim sevmez?

Bununla beraber. Don Homero'nun çıkardığı sesler obur tiplemesinin sevimli masumiyetini bozdular çünkü erotik tahriklere benziyorlardı, kontrolsüz göz süzmeler ve dudak emmeler ya annem Angeles'e ya da karışık saçlı, Homeroseksüel Dayı tarafından hayran hayran süzülen altın bacaklı, somurtuk çocuğa yöneliyordu. Ama kahretsin, bu çocuğu nerede görmüştü daha önce? Ne de güzeldi yeğeni! Angeles, peh! İsminin anlamı gibi meleksi bir yanı yoktu, hem bu ismi almasının tek nedeni Angel'in

ikisinin de isimlerinin aynı olması gerektiğine karar vermiş olmasıydı; çünkü Angel ve Angeles birbirine iyi gidiyordu, ama şişko dayımız her şeyi biliyordu: geceleyin onların yattıkları bungalovun penceresinin altına sokulmuş ve seviştiklerini duymuştu, bu yüzden de meleklik söz konusu olduğunda bu kız bir şeytandı, işte o kadar.

Şeytani Angeles diye mırıldandı ümitsizce, ciddiyetle dondurmaya saldırıyordu, nasıl da başka hazların, başka dillerin yerini dolduruyordu kadife sorbe!

Ancak gözleri hayallerine dikili vaziyette mekanik bir biçimde yediği dondurmayı bitirdiği anda Don Homero aşağı baktı. O zaman dondurmanın, damağının serin hazzını kabul etmek için içi boşaltılmış bir ananasın içinde değil, başka bir yerde durduğunu fark etti, buzdan yapılma bir ananasa benzeyecek şekilde zarifçe, yıldız yıldız desenlenmiş kristal bir kap da değildi bu; hayır, bulaşık tası nevinden uyduruk bir kap bile değildi (ah, Don Homero nutuk kabiliyetiyle, dili, kutsal dili, hayatının sebebini kullanarak çok yakında olduğunu hissettiği bu felaketten kurtulabilseydi keşke). Hayır, madeni parıltılar saçan, kekre bir tadı olan, ıslak ıslak sarkan bir şeydi: ananas sorbesini bu, bu garsonun, şişe kapaklı, kenarsız şapkasından yemişti! Hayatını gece gündüz zehir eden bu piçin! H. Dayının istisnai yaşamı süresince başına gelen tatsız olayları, portakalları, ıhlamurları, bir de limonları yoksa şey miydi elmalar, incirler, bir de armutlar koyduğu unutulmuşlar çekmecesinden zaferle fırlamıştı Yetim Huerta. Don H. öfkeden titreyerek ayağa kalktı ama fırça saçlı çocuk çoktan kirişi kırmıştı, bu sırada Tomasito arkasından sitemle bağırıyordu, “ ‘Başüstüne efendim,’ de ve Yetim Huerta güvenli bir mesafeden cevap veriyordu, “Başüstüne, anne, başüstüne, anne,” Avukat Fagoaga iki eliyle boğazına yapışmıştı, imdat diye bağırıyordu, zehirlenmişti, nefes borusu tıkanmıştı, eski Coca-Culo kapakları, paslanmış portakal suyu, Cerveza XX kapakları –potansiyel genlerim gibi– beni işgalcilerden, bilhassa da süvarilerden, aksi hizmetkârlardan, burada bulunmaya hakları olduğunu düşünen sonradan görmelerden, isyancı Yerlilerden korusun diye kumsalıma çaktırdığım sıra sıra kazıklar gibi, YÜCE TANRIM, ah zavallı dilim şişe kapaklarından lime lime oldu, hayatta oluşumun tek nedeni, dilim şeritlere bölündü! damağımı o adi metaller yardı, artık bu iğrenç bastıbacak gibi burnumdan konuşacağım, vah benim damak zevkim, savoir faire, harap

oldu!

Tomasito her zamanki dipsiz sabrıyla efendisini serinletiyordu, Deng Chopin ifadesizce, ne olup bittiğini anlamak için güverteye çıktı; Homero Dayı şezlongdan güverteye kaydı ve müessesenin sahibi Ada Ching onu yatıştırmak ve ona teşekkür etmek için yanına sokuldu; yüzer diskotek Korkunç Divan'da Dil Akademisi Başkanı'nı ve aynı zamanda en itibarlı misafirlerden saydığı Angel ve Angeles'i ağırlamak bir şerefti. Şimdi öfke zamanı değildi; çünkü birkaç dakika içinde yeni başlayan 1992 yılı kutlanacaktı, belki de yeni ittifaklar yılı, Üçüncü Roma ve Orta Krallık yılı, kültürün kontrolü ideolojinin elinden alması yılı olacaktı bu, ha! sadece kültür göğüs gerebilirdi politikanın iniş çıkışlarına ve kültür dans ediyordu, karnaval, Saturnalia, kutlama zamanıydı şimdi. Homero Dayı'nin tek isteği Yetim Huerta'nın üzerine atlamak, onu kucaklamak, onu öldürmek, onu düzmek, onu dövmekti. Yetim Huerta tekrar Yumurta ve Hipi Toltec'ie birlikte sahnedeydi. Birdenbire kafayı bulan D.C. BuckIey Homero Dayı'nin kucağına oturmasın mı, BuckIey bol vurgulu Massachusetts aksanıyla konuşup durmakta, Anglosakson *Peqoud* battıktan sonra su yüzüne çıkan tahtalara tutunalım hayatımızı kurtarmak için, o ki bizi yirminci yüzyılın yanılsamaları uğruna bir ava sürüklemişti kanlı zıpkınlarıyla; felakete doğru bu balıklama düşüşten kendimizi kurtarmamız olanaksız, Anglo-Sekson popüler kültürüne dahil olmadan modern olmamız olanaksız. Homero Dayı, ultrauzun gringonun ağırlığına rağmen göbeğini örtebilecek kadar büyük bir peçeteye uzandı ve tutmayı başaramayınca ümitsizlikle masa örtüsünün ucuna razı oldu: Afrikalı beyaz avcının lekeli mavi tuniğiyle kendi Hemingwaybetli göbeği arasına sıkıştırdı bezi.

“Doğru söyle,” dedi D.C. BuckIey... ya da öfkeli Ahab tarafından amansızca avlanan bir deniz memelisi...

“Seni mor ibik,” dedi BuckIey Don Homero'nun uyuyan, küçük kuşunu gıdıklayarak, ama onun aklı başka yerdeydi...

“W.C. Fields forever,” şarkısını söylüyordu rockaztek grubu Dört Fırlama.

“Hela Tarlaları!” diyerek kıkırdadı sarhoş BuckIey, İspanyol söz oyunlarından mest olmuştu, ismini sevdiğim istimli İspanyol dili! bu arada Don Homero teslimiyetle içini çekerek, yeğenlerine yaratacakları binlerce

söz oyununu hiç kaale almadığını; çünkü Kastil dilinin bütün bunları sindirip bu sınavdan alnının akıyla çıkacağını, yirmi birinci yüzyılın kumsalına capcanlı ulaşacağını, Anglosakson evreni yeneceğini, öğüteceğini ve dışkılayacağını söylerken kucağında tanımadığı D.C. BuckIey'le oturuyor, müzisyen garsonların bikinilerine ve Ada Ching'in beyaz kıçına bakıyordu.

Hüzünlü 1991 yılının ne zaman bittiğini, gece gelen bir hırsız gibi nahoş bir biçimde nasıl farkına varılmadan kayıp gittiğini hiçbiri hatırlamayacaktı, o önemli tarih 1992, beş Kristofsömürüsü yüzyılımız:

Annem Angeles huzursuzca babama baktı, babam Angel tarçın renkli küçük kıza bakıyordu, kız Decio ve Marianito arasında dans ediyordu, ikisi de sınıfsal kaynaşma arzusu, ırkçı risk ve bilileriyle birlikte bir partide olmanın verdiği yakınlıkla kardeş gibiydiler, Acapulco Gecekondu Partisi, bu çaya batırılmış masum Meksika kızıyla bir ménage à trois peşindelerdi,

ama onun gözü sadece babamdaydı,

babam da annemin görmemiş olmayı istediği bir arzuyla dans eden, on altılık Penny López'e bakmaktaydı,

ama o kimseye bakmıyordu: dans ediyordu.

4

Yeni yılın o ilk şafağında, bir şeylere gebe bir sessizlik içinde, mini mini Çinli-Polonyalı, vajinasının fuayesini diliyle dolanmakta, küçük ısırıklarla pubis kıllarını çekiştirmekte ve oyuncu bir kedi gibi oraya gömülüp klitorisini koklamaktayken. Ada Ching evet dedi. Bücür, aganigi zamanı, kim bilir, her şey olabilir, dünya tümüyle değişebilir, bir bakarsın Rus Paskalyasıyla, Çin yeni yılını kutlarız yeniden. Elime bir fırsat geçerse kaçırmak istemem, küçük yaramaz çinti pintim, benim küçük altın külçem, evet benim küçük sarı felaketim, yirmi üç yıldır bekliyorum, bir düşün, yirmi üç yaşındayken Moskova'yla Pekin'in köprüleri attığını duyduk, işte böyle, Ada'nla seviş sen, Sada Bad'ınla, aferin, çok zaman oldu, gelecekteki suareler için kendimi güzelleştireceğim ama sen de gördün:

yeni yılı kutlamak akıllarına bile gelmedi, kimse farkına bile varmadı, neyse sen buraya, dilinle dilimi hatırlat bana, dil diken diken, Provanslı Ada'n deniz güneş, Albi ağacının son çiçeği, Gaston de Foix Gras'ın zalim Haçlı seferlerinden kurtulan o zındık, kolalı yerlerime sür dilini küçük koala, anüsüme, polonyalı pekin papağanı, Dört Kere Yirmi artı On İki yılını kutlamaz olur muyuz, bütün ölümlü arzulardan, ihtirastan arındım, sarı dilinin boşalttığı gövdemde ruhumdan, sözlerimden ve arınmış ideolojimden başka bir şey kalmadı, sonunda bembeyaz bu gövde, temiz, lekesiz, dengziaosikenim benim, bütün pisliğimi süpürüp attı dil süpürgen, çinporselenim, nihayet bana guddeler, organlar, kan, dışkı ve her gece sahnede o mob des cons'a (ama senin ve küçüklüğün kadar büyük olan cinselliğin sayesinde politik prensiplerimden hiç ödün vermeden) gösterdiğim şehvetli kıçı veren hain tanrıdan kurtuldum ve iyi adalet tanrısına erdim, isimlerden bir isim Lenin, isimlerden bir isim Ziaou, Albili Marx, sabırsız, sıkkın tenimin uzun tünelinin ucunda beni bekliyorlar, asırlardır hazzın teleskobunda, tarihin teleskukusunda bir araya gelmek için bekliyorlar, geçmiş bin yıllar ve şimdinin milyonerleri bekliyorlar, onuncu yüzyılda kıyamet, yirminci yüzyılda çopur dudaklar, şenle ben son Albilileriz, uzun parmaklı cücem, evet beni becermeye uğraş ki saflaşabilesin, ki proletaryanın son şansını inşa edebilelim, kendilerini o bin yıldan bu bin yıla, tarihin batağında sürükleyen proletaryanın, işte böyle, ellerinle ve dilinle, oldu, şimdi, şimdi...

"Yaşlı, şişko adama ne dedin küçük lahanam?"

"Mümkün hepimiz yarasanın kâbusunda olmak."

"Ya Angeles'e?"

"Sarı adam yılan sevmez."

"Ya garçon Angel'e?"

"Pacifica'nın nerede olduğunu biliyor musun?"

"Sence şişko dayının aşağılandığını görmek onlara yetti mi?"

"Hayır, hayır. Onlar istiyor onu öldürmek, intihar etmesi istememek."

"Madem öyle, küçük tanrı-baba, bu işten sağ kurtulamayız."

“Rahip görevi insanlığı kurtarmak, kendi postu değil.”

Ada Ching bir korku ve yolunu kaybetmiş olma hissiyle kabinin aynasına baktı.

“Gerçekten de güzeldim. Kimsenin bana âşık olmadığı zamanlardı. Böyle boyalı, ellilik bir kokana değildim. Ahhh, gençken bana La Fellini derlerdi. Sonra üstlendiğim vazifeyi anlayıp bana saygı duydular.”

Deng Chopin ona yalvaran gözlerle baktı. O bakışın yansımasına gözü takılınca Ada kızıl saçlarını hoyratça taramaya başladı; neredeyse yanıp kül olacaklardı, Breton maşaları mıydı? Norman mı, yoksa Brovesal mi?

“Bana öyle bakma. Annemle babamın Molotov-Ribbentrop paktından sonra maruz kaldıkları aşağılanmaya göğüs gerdim ben çocukluğum boyunca. Sonra altmışlarda benim ‘aslında öyle değildi’ demem gerekti. Pekin ve Moskova birbirine düşmemişti, onlar proletarya devriminin kaleleriydi. Pekin ve Moskova ayrı düşerse devrim olmazdı proletarya olmazdı. Kimse bu gücü kurban edemezdi. Kutsal Mavi!”

Fırçayı yerine koydu. Deng dikkatle ona bakıyordu.

“Eee, ne diyorsun bakalım çinporselenim?”

Deng hayır der gibi başını salladı ve hüzünle çarşaflara baktı.

“Peki ya dünya, dünya konusunda ne düşünüyorsun yüce cücem?”

“Birileri anlatınca cennet, kendin yaşayınca cehennem. Ben sana derim. Dünya. Sen anlarsın. Evren.”

“Ya bana ne hikâye anlatacaksın, tatlı rakunum?”

“Kadının saçının bir teli fili kaldırır.”

“Tanrı-baba!”

“Baba-baba, babatanrı!”

“Ayy, benim küçük felaketim, seni içime alsam hoşuna gitmez mi, güvercinim, güveyim, güzelim?”

“Evet, Ada Ching.”

“İstemek nasıl bir duygu? Gözlüklerini tak ve bana Haz Sarayından bir bölüm oku, mızmızlanıp durma, Çin-Sovyet işbirliği tekrar tesis edilmeden oraya giremeyeceğini gayet iyi biliyorsun. O kadar.”

“Yarın belki ölürüz.”

“Bu insanın ilkelerini çiğnemesi için bir neden oluşturamaz.”

“Tohum ekilmeden bir şey büyümez, ölüm bile.”

“Alors, kopan bir gonca asla dalına geri dönmez. Bon soir, mon Chou.”

5

Eveet, ne diyorduk, cinsel hücrelerimiz birbirleriyle buluşup birbirlerini döllemek için denize girerler, insanoğlunun basit döllenişini saran zorluklar (genlerim beni bu konuda nicedir uyarmaktaydı) ve çiftleşmenin felsefiahlakitarihidini töreni (genler hakkında bilmediğim yok belki, ama erkekler ve kadınlar hakkında pek az şey biliyorum) bir kenara: mercan ve denizanası kendi kendilerini döllemek için denize girerler ve otel lağımlarının kirlettiği sudan dışarı bakmak için ve artık insanların yaşayamadığı, sadece turistlere ve hep ışıkları yanan reklam panolarına açık olan dağlarda El Niño’nun yarattığı sarsıntıyı görmek için: Aca’da bütün neonlar yanar, gündüz saatlerinde de elektrik sarf edilir:

HARCAYACAK ENERJİMİZ VAR!

Hiç kimse. Bir daha asla. Oralarda, evet, mercan ve denizanası dış döllenmeyle ürerler (dinle, Okuyucu, sendenizin hiç bilmediği bir şeyden söz edeceğim: kendimin ne olduğundan: atalarını geride bırakan, gazap arabaları yarışında kardeşlerini yenerek sıcak yumurtayı bulan ve X’leriyle Z’lerini dağıtmakta olan bir spermim) ve cinsel hücreler (ailemin tarihinden söz ediyorum, dışarıda yaşanan bu tarih benim için kısa ve sır dolu, tabii haşmetmaapları bana dışarıdan bilgi verme lütfunda bulunursa o zaman başka, bu iş için bir sayfa tahsis ediyorum, oraya istediğini ekleyebilirsin, ya hemen ya hiç, sonra ben anlatıma devam edeceğim, hatırlatmalarla, şöyle):

Okurun listesi

Kristof'un listesi

* (İkisi Pichipchi kumsalında beni yarattıktan sonra denizde yıkanıyorlar)

* (Homero Dayı ishalli ishalli Acapulco göklerinde uçuyor, gerillalardan kaçıyor)

* (Fernando Amca, helikopterle Chiticam Tröstü semalarında Lacandon ormanına uçuyor)

* (Anadok'un ağzı köpürmüş, aynalara tükürüyor; çünkü Kristoflar Yarışmasının neden yapıldığını anlamış: kendisini çocuktan mahrum etmek ve Meksika'ya yapay bir kraliyet ailesi yaratmak için)

* (Federico Robles Chacón kendi yarattığı kadının insanları nasıl fethettiğini görüşünü, karanlık bir balkondan, bir insan olduğunu düşünmeye cesaret edemeden onu nasıl izlediğini hatırlıyor: kendi bronz Galatea'sı peruklu, ardında üç renk havai fişekler

* (Ulises López Oxford Üniversitesi'ndeki Hintli gurusundan nasihat mi alsın yoksa kendini rakibi Robles Chácon'un bakan olmasını engellemek için kurduğu kumpaslardan korumaya mı çalışsın bir türlü karar veremiyor. Nihayet ekonomiyi ve politikayı bir kenara bırakıp sadece squash'ı düşünmeye karar veriyor.)

* (Annemle babam günler önce yeni yıl kutlamalarında meydana gelen ve benim doğumuma neden olan olayları hatırlıyorlar)

* (Ben de yeni oluşan, onların farkında bile olmadığı varlığımdan, bu işin nasılını, ne zamanını, vuku bulduğu yeri ve zamanı, mekânın ne olduğunu, içindenin içinde ve dışındanın dışında ve dışındanın içinde ve

içindenin dışında neler olduğunu açıklamalarını talep ediyorum)

* (Eski Mirador Oteli'nde: öyle bir şekli vardır ki merdiven şeklinde teraslardan oluşuyordu:

* (Ben cevapları içgüdülerimle bulmaya kalkışmadan onlar her şeyi anlatıyorlar. Minnettarım!)

* (Yeni Yıl kokteyline gelen Profesör Will Gingerich'in Sightseer Oteli'nin (eski El Mirador) terasında ilk dikkatini çeken şey misafirlerin camdan oluşuydu.

Bu yanılsamadan baş ağrısını sorumlu tutmuyordu. Acapulco güneşiyle birlikte aspirin alınmalıydı. Ama şimdi güneş yoktu. Gece olmuştu. Gringo grubu ertesi günkü Fun&Sun Toltec Turundan önce birbirleriyle tanışmak için toplanmışlardı. Hepsi göğsüne adının ve adresinin asılı olduğu bir kart takmıştı. Hıh! Peki neden birbirlerine bakmıyorlardı? Her biri yanında durup yakasındaki karta bakan kişinin yakasındaki karta bakıyordu, mutlulukla, ama dalgın dalgın gülerek oburca bir sonraki ziyaretçinin yakasındaki karta yöneliyorlardı. Sanki kışın Vermont manzarası görebilsinler diye çerçevelenmiş camlardı bu kartlar, gözleri onları delip geçiyordu. Ama burada camın ardında yine cam vardı. Hepsi bir sonraki yol arkadaşını geride bırakıp, bir diğeriyle tanışmak için yanıp tutuşuyordu; ama o da camdan yapılmaydı, bütün bekleyenler öyleydi, masum, kristal gibi.

Bir Acapulco garsonu ona bir Scarlett O'Hara ikram etti. Will Gingerich kadehi kırılgan ayağından tutarak aldı ve sarhoş çileklerin etrafında oynaşan usandırıcı alkolün tadına bakınca midesi bulandı. Meksikalı garsonun koyu, hissiz, geçit vermeyen gözlerine baktı: gövdesi siyah bir zar kadar köşeliydi, o kadar yoğundu ki hiçbir cam bakışı onun içine işleyemezdi. Profesör Gingerich derin bir nefes alarak kendini tanıtması ve sürüsüne sahip çıkması gerektiğini hatırladı. O gece çok gürültülü olan kayalık denizin üzerine uzanan yüksek terası ağır ağır boydan boya kat etti.

“Merhaba, ben sizin profesyonel rehberinizim.”

Adını söylemesine gerek yoktu; çünkü onun da adı solgun rüzgârlığının göğsünde yazıyordu, rüzgârlığın üzerinde bir yazı daha vardı: Dartmouth College Vox Clamantis in Deserto 1760. Yazı kimsenin okuyamayacağı kadar soluktu. Bu konuda bahse girebilirdi. Kimse gözlerinin içine bakmıyordu. Aslında kimse soluk yazıyı okumamıştı. Ronald Ranger, Birleşik Devletler’deki yükseköğretimi Batı’nın en hızlı silahşorundan daha hızlı mahvettiği için kendini Acapulco’da turist rehberliği yapmaya atadığını kimseye söylemeye niyeti yoktu. Başkanın bütçe kısıntıları hit listesinde okuduğu maddeler arasında iki egzotik başlık vardı, İspanyol-Amerikan edebiyatı ve Karşılaştırmalı Mitoloji. Başkan bunların ne menem bir işe yarayacaklarını bilemediği için federal yardım paketinden kesin olarak çıkarmıştı. Gingerich’in tek tesellisi vardı o da delilerin kendisinden daha zor durumda olmasıydı; çünkü Başkan akıl sağlığına ayrıları federal yardımı da kesmişti: elinde bir istatistikle televizyona çıkıp akli dengesizlik vakalarının son yirmi yılda Birleşik Devletler’de büyük düşüş gösterdiğini en ufak bir kuşkuya meydan bırakmayacak şekilde kanıtlamıştı. Yok olmaya yüz tutmuş bir hastalık için yardımda bulunmak gereksizdi.

Will Gingerich kendisini seksenlerin Amerika’sının bir kurbanı olarak görmek ya da bunu karma sürüsüne duyurmak niyetinde değildi. Dahası bu sürüyü oluşturan altmışlık çiftler ona bakmıyorlardı, gerçi yakasındaki kartı okuduklarında takdirlerini çığlık alarak belirtmekten de geri durmuyorlardı. Ah ne heyecanlı! Keşke Darthmouth Koleji’nin yaşı ve prestijiyle de bu kadar ilgilenselerdi. Ama ne yazıyı okuyorlar ne de Will’den kartındaki Latince sözcükleri çevirmesini istiyorlardı.

“Çölde haykıran bir ses”; makamlı, ciddi bir ses ve ona eşlik bir işaret parmağı yavaşça lafını kesiyor.

Will Gingerich bu müdahaleyi bir gövdeye büründürmek için gözlerini bir noktada sabitledi. Kuşkusuz bir parmak ve bir sesin ötesinde bir şey vardı. Gingerich erken kelleşen başını salladı. Sürüsüne dadanan illetin ona da bulaşmasından korkuyordu. Karşısında görünmez olmayan birini gördü. Will kendini açıktan açığa takdim etmek üzereydi: “Evet, Dartmouth Koleji’nde mitoloji ve edebiyat profesörüyüm.” Ama bu kuruma bir hakaret gibi geldi ona.

Hiçbir şey söylemesine gerek kalmadı; çünkü lafını kesen kişi kendi kendine konuşmaya başlamıştı: “Ah o beyaz Dartmouth kışları Tam bir beyaz cehennem, otuzlarda Baker Kütüphanesinin fresklerini boyamaya gittiğinde José Clemente Orozco söylemişti bunu. Onları hiç gördünüz mü?”

Gingerich gördüğünü söyledi. Kendisiyle konuşan adamın bu muhabbeti Gingerich’in ceketi özlem gidermek için ya da hava atmak için bir üniversite hatıra dükkânından aldığını düşünerek başlatmadığını fark etti.

“Bu yüzden Dartmouth’ta çalışmak istemiştim. New England’ın soğuğunda ve dağlarında bulunması çok ilginç o fresklerin. Orozco California’da daha normal kaçardı; çünkü California iyiden iyiye bir Orozco freskine benzemeye başladı. Ama New England’da, fresklerin koruması altında okumak ve yazmak benim için büyük zevkti.”

“Sizin için freskler de luxe korumalarmış demek.”

“Evet.” Profesör güldü. “Orozco sanatsal bir korumadır.”

Açık yakalı gömlek, spor ceket, beyaz pantolon, büyük tokalı deri kemer ve L.L. Bean’den alındığı belli olan makosenler giymiş olan zevkli, uzun ince adamı dikkatle incelemekten kendini alamadı. Kendisini D.C. BuckIey diye tanıtan adam bir elinde, hiçbir sinirlilik belirtisi göstermeksizin, Panama şapkasını tutuyor ve şapkayı arada bir komik bir biçimde parmağında çeviriyordu.

BuckIey öteki elini. Camel reklamlarındakilere benzeyen hatlı yüzüne kaldırıp bal rengi saçlarını düzeltti. En fazla otuz beşinde gösteriyor, diye ölçüp biçti Gingerich (kendisi kırk ikisinde, kendini yaşlı hissediyordu); ama saçları yaşlıydı, peygamber gibi, sanki ya bir Seminole şefinden ödünç almış gibi. . .

“Bak adamım,” dedi Profesör Gingerich’e görmüş geçirmiş sınır adamlarının samimiyetiyle, “sanırım şu ana kadar yapman gerekeni yaptın. Lafı fazla uzatmayacağım, sürünün bundan böyle sana ihtiyacı olmadığını söylersem benim biraz müdahaleci olduğumu düşünmezsin umarım.”

La Quebrada’nın sarp yamaçlarına bakarak sustu, spotlarla öyle aydınlatılmışlardı ki mukavva gibi duruyorlardı.

“Önce bu iğrenç kokteyllerle dillerini damaklarını uyuşturarak her türlü yemek ikramına karşı bağışıklık kazanacaklar. Sonra yiyecekler –çünkü bunu talep ettiler ve onlar talep ettiği için seyahat organizatörleri onlara yiyecek temin etti–, bebek maması: püreler, şişelerde soslar, vanilyalı dondurma ve soğuk su; bir süre sonra şaşılaşmış bakışlarını yarlardan aşağı atlayan yüzücülere çevirmeye hazır olacaklar. Atladıkları yükseklik çekecek ilgilerini en fazla, senin gibi ne yapıyorsa karnını doyurmak için yapan o Acapulco çocuğunun yüreğinden geçenlerle ilgilenmeyecekler. Sence de öyle değil mi?

Gingerich Meksika’da turist rehberliği yapan bir üniversite profesörünün bu işi sırf ihtiyaçtan yaptığını anlamanın zor olmadığını söyledi. “Ama,” diye ekledi aceleyle, “ben en azından bir taşla iki kuş vurmaya çalışıyorum. Evrensel dişli vajina miti hakkında yazdığım bir monografi bitirmek için geldim buraya.”

“Madem evrensel neden özellikle buraya geldin?” diye sordu BuckIey eleştirel bir ses tonuyla.

“Çünkü Acapulco Enstitüsü burada,” dedi Will, sanki enstitünün kendisi de evrensel bir mitmiş gibi. Sonra lüzumsuz ayrıntılara fazlaca takan bir bilim adamı gibi davrandığını fark ederek kızardı ve ekledi: “Acapulco Enstitüsü bu mit hakkındaki bütün belgelere sahip, Mr. BuckIey.”

“Rica ederim bana D.C. deyin.”

“Tabii D.C. Bu alana neden fazla destek olmadığını anlıyorsunuzdur. Hükümet karşı. Kültü ayakta tutan kadınlar da bu konuda bir imada bulunanları bile öldürüyorlar.”

“En sevdiğim dedektif Sam Spade der ki sadece bir çılgın Meksikalı bir kadının duygularıyla oynamaya kalkışır. Böyle bir şeyin sonu, tehlikeli olur, ya da en hafifinden cahillik olur.”

BuckIey Panama şapkasını parmağında çevirerek konuşmanın bitirmek üzere olduğunu hissettirdi: “Eğer bir itirazın yoksa profesör, bir iki kuş vurabiliriz, ha ha. Dişli ya da dişsiz Acapulco’daki vajinaları etüt etmeye benimle birlikte gelirsen ben de seninle Acapulco Enstitüsü’ne gelirim, ha ha!”

Panama şapkasını afili bir biçimde başına yerleştirdi.

D.C. BuckIey'in seri, iki kapılı Akutagawa'sıyla La Quebrada'nın dik, virajlı yolundan deniz kenarındaki muz kokulu yola indiler. Gingerich kapağında Dartmouth College damgası olan sadık dosyasına bakıyordu: Acapulco Enstitüsü Kristof Kolomb Caddesi'ndeydi, Denizci Prens Henry Caddesi'yle Ferdinand ve Isabella Caddesi arasında, Magellan Mahallesi'nde; zaten bir onun adı kalmıştı. Meksikalılar sokak isimlerinin öğretici yönünü sonuna kadar sömürüyorlar, diye bir saptamada bulundu profesör, sonra da cesaretini toplayıp D.C. BuckIey'e bu ülkeye neden geldiğini sordu.

"Bilirsin ahbap. Henry James'in yazdığı gibi, bir karşılık görmeden de sadık olmak mümkündür."

BuckIey bunları kısık ve serinkanlı gözlerini yolun virajlarından hiç ayırmadan söylemişti.

"Hayır, hayır," dedi Gingerich, dostça başını sallayarak. "Altın çağı ve soylu vahşiyi arayan romantik bir gringo olduğumu düşünme."

"Böyle düşünmek için cahil olmak lazım ahbap," dedi BuckIey. "Ben New York ve Komşu Adaları'nın Yerlisiyim. Kuzey Amerika Milletleri Anar Şık Partisi'nin üyesiyim. Sen ilkel insana inanmasan bile ben burada onu arıyorum: ilkel-samimi hislere gömülmek; ama ilkel bir kadınla, ha ha. Peki ya sen hangi millete mensupsun?"

"Mexamerika bağımsızlığını ilan ettiğinde oradan ayrıldım. New York ve Adalarından olamayacak kadar sadeyim ve Güneyekrat olamayacak kadar da liberalim. Chicago-Philadelphia Çelik Eksenine dahil olamayacak kadar geniş bir hayal gücüm ve Teksas Cumhuriyeti'nin hiperbolüne gömülemeyecek kadar mizah duygum var, ben de New England'a katıldım."

"Pacífica diye bir yer duydun mu?" BuckIey ağzını buruşturdu.

"Buna hakkım var mı bilmiyorum. Zaten korkuyorum."

"İşte geldik. Ama senin şu Acapulco Enstitünü gösteren bir işaret yok."

"Hayır, pek reklamını yapmıyorlar. Doğrudan içeri gireceksin."

“Geceleyin açık mı?”

“Sadece geceleri. Broşür öyle diyor. Daha önce hiç gelmedim.”

Akutagawa’dan çıktılar. Acapulco gecesi çürümüş meyve kokuyordu. Harap bir binanın önünde durdular. Paslı tırabzanlardan destek alarak merdivenleri çıktılar.

“En azından havalandırma iyi,” dedi BuckIey ellerindeki kızıl tozu silkeleyerek.

BuckIey, merdivenlerin iki kenarındaki boyası dökük dört köşe sütunları ve camsız pencereleri kastediyordu; ama pencerelerin koyu mavisi geceyi daha da karartıyordu. Yegâne ışığı ne idüğü belirsiz bir kapı üzerinde asılı tek bir ampulden gelen bir holde durdular.

“Meksika’da işe yarar şeyler artık duyurulmuyor,” diye açıkladı Gingerich. “Ama enstitü broşürlerini yurtdışına gönderiyor.”

Kapıyı çalarken elinde olmadan unutulmuş bir caz dizesi geldi aklına.

“Bu, enstitünün işe yaramadığının kanıtı mı?” diye diretti D.C. kibarca.

Kapı açıldı, hemen hemen otuz iki yaşlarında, iri yarı, kocaman bıyıklı, gözleri Mathew Brady’nin 1867 civarlarında çektiği bir fotoğraftaki fethedilmemiş bir kabilenin şefinin gözlerine benzeyen bir adam ifadesiz bir yüzle karşılarına dikildi. Sıcaktan bermuda giymişti. Sıcağa rağmen kalın bir süveter giymişti. Profesör kendi adını verdi ve D.C. BuckIey’i asistanı olarak tanıttı.

“Matamoros Moreno, Quetzalcoatl ve size hizmet etmekten gurur duyar.” Heybetli kafasını salladığında D.C. BuckIey omurgasına bir titreme yayıldığını hissetti; D.H. Lawrence’ın izini sürüp de Meksika’ya bunun için gelmişti işte... hem de böyle damdan düşer gibi! Profesöre bakışlarıyla teşekkür etti; teşekkürler ahbap!

Ama konuşmaya fırsat bulamadı, çünkü Matamoros Moreno onları konuksever bir tavırla içeri buyur etti, Acapulco Enstitüsü’nün raşitik kapısını kapadı ve ardından prangasını çeker gibi ayaklarını sürüye sürüye çıplak mekâna girdi. Goril omuzlarını eğerek madeni bir iskemleye, kırmızı cila kaplı *ocote* bir masanın karşısına oturdu.

Profesör öteki madeni iskemleye oturdu, D.C. ise asistan rolünü benimseyerek arkada ayakta duruyordu, otururken bile yokuş yukarı bir topu itiyormuş gibi duran Matamoros'un dünyevi gözlerinden uzaktı uzun boyuyla. Matamoros küt diye konuşmaya başladı, "Bildiğiniz gibi, tarihi dişli vajina miti sadece on altıncı yüzyıl metinlerinde mevcuttu, misyonerler sağ olsun fethedilenlerin sözlü hikâyelerini dinleyip Yerli kolejlerinde kullanmak için bir kenara yazmışlardı. Ama bu metinler çok geçmeden hem sivil hem de dini sömürge otoriteleri tarafından imha edildi; çünkü şeytani ve günahkâr addediliyorlardı."

Durakladı, belki de niyeti kımıltısız sadeliği içinde bile tehditkâr görünen yüzünün gölgelerini derinleştiren başka bir ışığın altında göstermekti kendini. Bu yüz, dedi D.C. BuckIey kendi kendine, sadece gövdesinin tehlikesini ilan ediyor: bu gözlerden kendini kurtaramazsan gövdeden de kurtaramazsın ve o gövde seni ezer. BuckIey ikisinden de uzak durmaya karar verdi.

"Elimdeki metin ve çizim" –şimdi sadece ve korkunç bir biçimde Gingerich'e bakıyordu– "Don Fernando de Alva İxtilxóchitl'in malikânesinden kurtarılan, vajina miti hakkındaki tek belge; bu adam İspanyolca metinler yazan bir yazara dönüşen bir Kızılderili prensiydi Texcoco Prensi Nezahualpilli'ye dayanıyordu kökleri."

Matamoros sokmak üzere olan bir kobra gibi sabit bakışlarını Win Gingerich'e dikti. Profesör hatırladığı kadarıyla sadece, 1985'te Cambridge Mass.'de tenha sokaklardan birinde kendisine saldıran soygunculara karşı takındığı yüz ifadesine bürünmüştü. Matamoros'un yüzünde ise sadece bir ifade vardı: bilgi karşılığında para isterim. Ama Gingerich hiçbir şey söylemedi; ağzını kapalı tutmayı bilse balığın da başı derde girmezdi. BuckIey de sessiz kaldı. Gözleri bir iki dakika önce Bay Moreno'dan ayrılmış, Acapulco Enstitüsü'nün karanlığında pusuya yatmış o gizli gözleri arıyordu.

"Size belgeleri gösteririm; ama iki şartım var Profesör," dedi söz konusu enstitünün başkanı, cafcaflı bir Meksikalı tavrıyla.

Gingerich soru sormadı, sadece bekliyordu.

"Birincisi, benim yazdıklarımı komşu kuzey cumhuriyetlerinden birinde,

nüfuzlu bir dergide bastırmaya çalışacaksınız.”

Matamoros’un gözleri, şu anda sergilemekte olduğu korkunç dişlerinin yanında hiç kalıyordu. BuckIey onları görmüyordu; çünkü karanlıktaki kadının güvercin gözlerine bakıyordu, buzlu camlı bir kapının ardındaydı kadın, peki ya o kapı nereye?..

“Bunun için elimden geleni yaparım Bay Moreno.”

Profesör boğazını temizledi ve Don Matamoros’un inatçı sessizliği karşısında konuşmayı sürdürdü, “Tabii, Kuzey Amerika’daki yayımcılık krizi en güçlü yayımcılar bile etkiliyor. Kuşkusuz siz de bunun farkındasınızdır. Hiç de kolay...”

“Kriz mriz sikimde değil,” dedi korkunç Matamoros. “Benim yazdıklarımı nasıl yayımlatacağını sen bilirsin; ister güçlü yayımcı olsun ister zayıf benim için fark etmez. Yazdıklarımı yayımlatmaya söz vermezsen profesörcüğüm, Fernando İxtilxóchitl’in dişli vajina mitinden de havanı alırsın.”

“Madem öyle söz veriyorum,” dedi Gingerich serinkanlılıkla.

“Eğer bastırmazsan” –Matamoros Moreno bıçak keskinliğindeki dişlerini göstererek sırıttı– “bu memleket senden hesap sorar.” Gürültüyle sümkürdü, sonra mendili daha yüzünden çekmeden Gingerich’e baktı.

“Eğer bu memleket senden hesap sormazsa, seni temin ederim profesör dostum, sadık hizmetkârınız o işi halleder.”

Gingerich konuşabilmek için önce zorla bir yutkundu, “Peki ya ikinci madde ne Bay Moreno?”

“Hayır dostum, madde değil, *şart.*”

Gingerich Matamoros Moreno’nun bakışına tahammül edemiyordu. Acapulco Enstitüsü’nün yöneticisinin bıyıklarına dikti gözlerini; sadece orman gibi bir bıyık değildi bu, ormanın ta kendisiydi. Matamoros bıyıklarını emerek kulaklarını tıkadı; terastaki gürültüden kurtulmanın tek yolu bu diye düşündü profesör. Bir de kör müydü acaba? O sırada Gingerich, BuckIey’in artık odada olmadığını fark etti.

New York ve Komşu Adaları vatandaşı, mitografçılar arasındaki bu sözde görüş alışverişini izlemiyor ve dinlemiyordu. BuckIey fark ettirmeden, camlı kapının ardından ağır ağır uzaklaşan güvercin gözlerin peşine düşmüştü.

"Şart, elbette Bay Moreno," diye onayladı Gingerich, tekrar yutkundu.

"O da şu: Kuzey Amerika'da eserim basıldığında, kapağında *Dişli Amcık Miti* – Matamoros Moreno yazıları açık seçik okunan kitabı alıp, her neredeyse Angel Palomar y Fagoaga'yı bulacaksın, Meksika vatandaşıdır, başkentte oturur. Onu bulacaksın Profesör ve onu benim fikirlerimin yazılı olduğu kâğıtları kendi gözlerinin önünde yemeye zorlayacaksın."

"Sayfa sayfa mı?"

"İstersen konfeti yap," dedi Matamoros gaddar bir biçimde.

"Ama ben Angel Palomar'ı şahsen tanımıyorum."

"Onu bulursun."

"Bu işi bir başkasına yaptırabilir miyim? Mesela asistanıma. (Tam da sana ihtiyacım olduğunda neredesin uyuz herif?!)"

"Kendin yapmalısın. Orada bulunmalısın."

"Ya bulunmazsam?"

"Benim şartlarımı kabul eden başkaları var. Burada El Paso Üniversitesi'nden bir mektup var mesela..."

"Kabul ediyorum," dedi Profesör Gingerich aceleyle, aklı Dartmouth Koleji'nin şerefindeydi.

D.C. BuckIey küçük güvercini karanlıkta kokusundan takip ediyordu, taşların üzerine attığı kahverengi giysilerin üzerine basıyordu, bu sırada Will Gingerich, Matamoros Moreno'nun özel bir tehdit gibi Önüne koyduğu belgeyi açgözlülükle okuyordu. Sabırsızlığına rağmen Matamoros gözlerini profesörden hiç ayırmıyordu. BuckIey kızın omzuna dokundu. Bir bardak tarçınlı eggnog kadar yumuşaktı. Yüzüne dokundu. Cesaretini toplayıp parmağını dudaklarına götürdü. Kız BuckIey'in parmağını emdi ve güldü. New Yorklu karanlığa alıştı Çıplak kız bir fıçıya girdi ve onu da

yanına çağırdı. Kız ağzını kocaman açtı ve gökyüzünü fırtına bulutlarından temizledi. BuckIey fıçıya onun yanına girdi.

“Sıkılmış bir maguey gibisin; maguey gibisin; yakında hiç özsuyun kalmayacak,” Gingerich telaşla okuyordu. “Siz erkekler düşünmeden kendinizi mahvettiniz; boşsunuz. Biz kadınların içinde bir mağara var, bir kanyon, tek işlevi bize verileni beklemek. Biz sadece kabul ederiz. Siz bize ne vereceksiniz?”

“Bu kadar yeter,” diye araya girdi Matamoros. “Tadımlık. Şimdi benim yazdıklarımı oku. Ama kaba biri olduğumu düşünmeni istemem. Colasa! Beyefendiye bir kahve getir!”

Ama Colasa cevap vermedi ve Matamoros gülerek kızın son zamanlarda yıldız saymayı hobi edindiğini söyledi. Gingerich D.C. BuckIey’i aradı, ama yokluğu hakkında bir şey söylemedi; Matamoros Moreno asistanı unutmuştu. Onu gerçekten de unutmuş muydu acaba diye düşündü profesör, mitin kopyası bir arka cebinde, Matamoros’un metni öteki arka cebinde Kristof Kolomb Sokağı’na inerken. D.C. BuckIey’in Akutagawa’sı hâlâ oradaydı.

“Geçen gece seni Divan’da dans ederken gördüm,” diye fısıldadı BuckIey kızın kulağına. “Sanki çaya batırılıp çıkarılmış gibi duruyordun.”

Colasa Sánchez esmer sıcak gövdesini gringonun beyaz soğuk gövdesine yaklaştırdı.

“Neden konuşmuyorsun?” diye sordu D.C.

Kız şarkı söylemeye başladı. *Gönlümün tek sevdiği bu küçük çiftlik! Orada huzurum tam! Mavi dağlar arasında! Cennetten inme gökkuşaklarıyla* ve uzun uzun D.C. BuckIey’e baktı. Sonunda ona, diskoda uzun boylu, yeşil gözlü, Hippieteca tarzı giyinmiş bir adam olduğunu söyledi. Karısı Tehuana giysileri giymişti ve yanlarında şişman dayıları vardı. Onları görmemiş miydi?

“Hayal meyal hatırlıyorum, bir sürü insan vardı.”

Oranın bir kulüp olduğunu düşünmüştü; sahipleri kurbağa ve Çinli sınıfları karşı karşıya getirmek için yoksul kızlarla oğlanlara bedava bilet

dağıtıyorlardı, gitsin diye ona böyle bir açıklamada bulunmuşlardı. Gringonun onu fark etmesi dehşet bir şeydi, şimdi de üzerindeydi yıldızları sayabilmesi dehşet bir şeydi, gringo sayamıyordu, bu fıçının dibinde sırtını gökyüzüne vermişti: birlikte o adamı bulamazlar mıydı? “Ona ne söyleyeceksin? Ona ne vereceksin?”

Sana ne veriyorsam onu, dedi Colasa Sánchez ciddiyetle, gel gringo, ıslandım, senin için hazırım, sevgili yavrucuğunun içine gel, on üçüncü tropik yaşımı doldurdum ve sadece seninim.

D.C. BuckIey fermuarını açtı, Colasa çay yaprakları gibi bacaklarını açıp endişeli bir ceylan gibi ona baktı. D.C. BuckIey’in organı Colasa Sánchez’in gövdesinin girişine uzandı, boğayı öldürmek üzere olan bir boğa güreşçisinin kılıcı gibi hedefe yöneldi ve kuvvetlice, gaddarca, tek bir hareketle ilerledi. Colasa Sánchez’in vajinasının beyaz dişleri D.C. BuckIey’in son derece sert fallusunun üzerine kapandı. Gringo zevkle gülerken Colasa aynı nedenle ağlıyordu.

Sonra BuckIey ensesini haşin bir biçimde tuttu, siyah saçlarını araladı ve tamam dedi, bütün yıldızları say bakalım, bir tane bile kalmasın.

6

Annemin yumurtasındayken hayal ettiğim bir roman bu. Annemle babamın dostları Yumurta’nın gölgesinde kalmaya niyetim yok. Tabii, küçük Kristof: dünya yuvarlaksa neden bir anlatı yuvarlak olmasın ki? İki kelime arasındaki en uzun mesafe düz bir çizgidir. Ama çölde haykırdığımı biliyorum ve tarihin sesi hep sesimi boğacak gibi. Ama her şey bitti, isteyen benim bunları doğumumdan yirmi sene sonra anlattığımı düşünebilir. Ama şayet okuyucu, içimden geçtiği ve emin olduğum gibi dostum ve işbirlikçimse... bu romanın benim tarafımdan *ab ovo* mu yoksa yirmi yıl sonra mı (ister Horace gibi ister à la Dumas olsun) yazıldığını anlamaya çalışmakla vakit kaybetmez. İnancı ne olursa olsun kendisinden bir şeyler katacaktır, muavinlik yapacaktır, gebelikte ve ondan öncesinde neler olduğunun dikkatle araştırılmasında dışarıdan, saygılı bir kayıtçı gibi davranacaktır; çünkü hiçbir olay anıların eşliği olmadan olmaz: bu açıdan

senle ben, Okuyucu birbirimize benziyoruz; ikimiz de hatırlıyoruz, ben genetik zincirimin dışımdaki dünyaya uyum sağlamasıyla hatırlıyorum; benim nasıl hatırlayacağımı bilemediklerimi sen benim için hatırlayabilirsin; neler olduğunu biliyorsun, yalan söylememe izin vermezsin, hatırlayıp bana anlatırsın...

7

Gingerich Sightseer'a yaya döndü ve sürüsünün bir kısmının hâlâ, gemi dümenleri ve yunuslarla dekore edilmiş barda içki içtiklerini gördü. Turistler eskisinden daha da soluk görünüyorlardı Kuzey Amerikalılar yaşlandıkça renklerini kaybediyorlardı, Akdeniz kanı taşıyanlar bile talk pudrası kadar beyaz oluyorlardı, ölene kadar yüzleri çarşaf gibi bembeyaz oluyordu.

"Nerelisin?"

"Ne kadar kazanıyorsun?"

"En son ne zaman taşındın?"

Yorulmuştu, terliydi ve bu mutlu, sarhoş morukların münasebetsiz sorularına cevap vermek istemiyordu. Hayır, insanseverlik yükseköğretimi kurtaramadı, dedi Gingerich onlara. Başkan Ronald Ranger, hayatı boyunca Robert Bresson filmleri seyretmeye ya da birinin ona *Quixote*'un seçme parçalarını okuması cezasına çarptırılmalı. Turistler onun neden söz ettiğini anlayamıyorlardı, birisi arkasından kafayı üşütmüş işareti yaptı.

BuckIey onu kurtardı. İçeri girerken hem "Selam Çoban Gingerich, koyunlardan ne haber?" demeyi hem de aynı anda bir duble Scotch ısmarlamayı başarmıştı. Sonra divana, profesörün yanına oturdu. Elinde fallus şeklinde tahta bir alet taşıyordu; kazınmıştı, ısırılmıştı, kıymıkları kalkmıştı ama hâlâ dikti.

"Mit yaşıyor. Bay Şaman. Al. Hatıra olsun. Hadi uyuyalım artık. Yarın plaja gitmek istiyorum."

8

6 Ocak 1992 Pazartesi saat 9'da, –bir bakıma askeri eğitime ya da mecburi şekerkamışı hasadına benzeyen– bu tip toplantılarda yapılması icap eden vazifelerden yakınan Antilli eleştirmen Emilio Domingez del Tamal (sayısız ithamlar, dedektif gibi her işe burnunu sokmalar ve gürültülü aforozlarla dolu sabıkası nedeniyle Çavuş diye bilinirdi) yeşil sosu ince dudaklarından özenle sildi ve tropik yemek odasının mavimtırak camlarında kendi soluk yansımasını gördü, kaim koyu renkli camlardan yapılmış bir akvaryum taklidi.

Çavuş, ağzından tutkunun (asırlık umut, sonsuz kıskançlık) renkleri damlayarak yüzünü ekşitti ve sadece karşıdan bakıldığında görülebilecek kadar ince olan gövdesinin üzerindeki guayaberasını düzeltti. Latin Amerika'da yazarın üzerine düşen sorumluluk konusunda vereceği o meşhur söyleve hazırlanıyordu, bürokratik hayatının başında kullandığı retorik bir cevherdi bu söylev; soyut, insansever ve ütopyacı hedeflerini ilk olarak bu söylevde telaffuz etmiş ve onları doğal olarak somut tarihi-maddi gerçeklere bağlamış; halk için yazmayanları, bu yüzden de Partinin bir anlam veremediklerini, yine bu nedenle sanatsal elitten ziyade yönetici elite dahil olan halkın temsilcileriyle alay edenleri bir kâhin gibi uyarmıştı: Böyle bir şeye nasıl izin verilebilirdi? diye soracaktı Çavuş retorik bir şaşkınlıkla. Birinci Yepyeni ve Gıcırgıcır Edebiyat Kongresinde kalabalıkların karşısına çıktığı zaman. Ne zamandır bürokratların maaşlarını sanatsal elit ödüyordu, ne zamandır!? Bu gerçekçi bir soruydu, dürüst bir soru; edebi pazarda tek başına bırakılan kendisi gibi sanatçılar, şiirsel ilhamlarını Devrime feda edenler ayakta kalamıyorlardı, bu yüzden de yazmayı bırakıp öğüt vermeye, etkilemeye, hatta yönlendirmeye başlamışlardı, hayır, çok yaşa yönetici elit; çünkü şaire maaşını veren odur, onu anlamaktan yoksun halk değil. Ne diyorum?! Ama Parti ve devlet sessizliğini anlarlar, takdir ederler, ona bunun için para verirler, onu ödüllendirirler; çünkü Dominguez del Tamal tek bir kelime yazmasa bile, kendinden başka herkesin Partinin ve yönetici elitin anlayacağı şekilde yazmasının kesin teminatıdır: Halka karşı olan sorumluluğumu ve Devrime olan sadakatimi göstermek için şimdi sanat-için-sanat züppelerinin listesini okuyorum, kendine lirik şair süsü vermiş CIA ajanları, ulusa sırtını dönmüş

nankör biçimciler, fransızperverler! yapısalcılar! aaaaah, itham etmenin zevki şöhret, seks ve paranın verdiği zevkin yerine geçiyor; kendimi gerçek adına kurban edeceğim ve kimsenin bana hayal gücü kıt demesine izin vermeyeceğim; dokuz ayda, doğanın insan gebeliğine bahşettiği sürede. Çavuş del Tamal, Opus Dei Kitabının cennete bakışından başlayıp, Falanjist'in Madrid'e bakışına, Hıristiyan Demokrat'ın Roma'ya bakışına, Bağlantısızların Delhi'ye bakışına, Yönlendirilmiş Demokrat'ın Cakarta'ya bakışına, Tito komünistinin Belgrad'a bakışına, Marksist-Leninist'in Moskova'ya bakışına kadar geldi, size söylüyorum, tam dokuz ayda! Hayal gücü! Hayal gücü! ve Koruma! Koruma!: Çavuş bir an durakladı, huevos rancherosuna batırmak üzere olduğu francalaya baktı ve o bir parça ekmekte kendi Latin Amerika Katolik köklerini gördü; ey bölünmez kutsal ekmek, sana nasıl da ihtiyacım var, o sabah ekmeğine günah çıkardı, ey kutsal fuhuş, dogmatik güvenliğe aç bu ağızla hakikate ve söze sahip olmak, ardımda beş yüz yıllık Katolik Kilisesi, Engizisyon ve dogmayla bir Latin Amerikalıyım, modern olmak uğruna nasıl terk edebilirim sizi, kendimi bir fırtınanın kucağına atmadan nasıl inkâr edebilirim, ey Kutsal Teslis, ey Kutsal Diyalektik, ey Şaşmaz Papa, ey Politbüronun Genelgesi, ey Lekesiz Gebelik, ey Proletarya, Tarihin Çeşmesi, ey Kutsiyet Yolu, ey Sınıf Kavgası, ey İsa'nın Vekili, ey Yüce Lider, ey Kutsal Engizisyon, ey Yazarlar Sendikası, ey hizipçj zındıklar: Ariusçular, Bilinirciler, Maniciler, ey zındık Troçkistler, Maocular, küçük burjuvalar, Luxemburgcular, ey mistik merdiven, ey demokratik merkeziyetçilik, ey koruyucu kubbe, ey Tomist skolastisizm, ey toplumcu gerçekçilik, ey ruhumun ekmeği, ey ekmeğimin özü, ey ey ey...

Odada Çavuş'a dönük oturan, pecanlı çıtırdan ibaret kahvaltısını bitirmekte olan saygın Güney Amerikalı eleştirmen Egberto Jiménez-Chicharra şişman, esmer tenli, sade sakal, yağ ve hüzünlü gözlerden mamul bir adamdı. Acapulco kumsalına bakarken, o sabah ölümcül bir isabetle Domínguez del Tamal'a fırlatacağı yapısalcılık oklarını tekrar gözden geçiriyordu; ama erimeyen margarine bulanmış sert, donmuş çıtırlarının üzerinden akan Log Cabin şurubu gibi beyin yarı küreleri arasından akan eşzamanlılık söylevine rağmen geceleyin yerine getirmesi gerekecek o enfes vazifeyi aklından çıkaramıyordu ki bu iş onu bir seçim yapmaya zorlayacaktı, acaba yakışıklı Jamaikalı şairi mi yoksa haşin Arjantinli

romancıyı mı seçseydi, romancı göndergesi, d’ailleurs, ailleurs, sentagmatik yapı düzeyinde, düzdeğişmecesel bir biçimde üretilen ama aynı zamanda semantik olarak, birbirini izleyen atlamalarla, bu atlamaları da feda etmeyen müstakil takımlar oluşturan edebiyatın ötekiliği olan bir söylevle onu basbayağı baştan çıkarmıştı. Çatalını kullanarak çıtırlarının üzerine döktüğü şumbun üzerine küçük bir şema çiziktirdi; silinen şema yerini, ateşli zihnindeki çarpıntıya ve tersinden okunduğunda da aynı olan cümlelere bıraktı.

Emilio ve Egberto göz göze geldiler. Gözlerini ilk kaçıran Emilio oldu, sonra da Birinci Asla Eskimeyen ve Hep Şaşırtan Yepyeni ve Gıcırgıcır İspanyol-Amerikan Edebiyatı Kongresinin yapılacağı salona doğru yürümeye başladı; ama bir de ne görsün, mavimtırak camların öteki tarafında, orta yerde bir dizi sütun gibi hatunlar, hepsi de Çavuş Sansür kadar ince yapılı, uzun beyaz boyunlu; seks kuğusunun boynunu kır, sekste sosyalizm yoktur, dedi Emilio kendi kendine; o bir inanç meselesiydi. Kapitalizm varsa çürüme de vardır, tombul Egberto gülümsedi, biraz rahatsızdı; çünkü bu tropik bölgede bile ısrarla korsesini çıkarmıyordu. İkisi de Deo Gratias, ikisi de neticede Katolik ikisi de inançlı. Kiliselerinden ayrı düşmekten korkuyorlar, hayatlarının tuzu biberi olan günahlarından, ikisi de kuğu boyunlu gringa modellere bakıyordu, kumun üzerinde, suyun içinde, mavi, kırmızı, leylak rengi, fıstık yeşili organzelere bürünmüş, kolları havada, tıraşlanmış koltuk altları fildişi gibi pürüzsüz, başlarında hasır şapkalar (Acapulco’dalar ya), ağır dini geleneklerden hiç nasiplerini almamışlar, elleriyle şapkalarını tutuyorlar; çünkü rüzgâr, ne rüzgârı? diye sordu iki edebiyat eleştirmeni kendi kendine, insanın tansiyonunu düşürüp, insanı fincan fincan kahve içmeye (Emilio) ya da banyo kapısı açık bir küvet dolusu soğuk suyun içinde oturmaya ve her ihtimale karşı Madam Kristeva’nın eski kitaplarından birini bir kalıp Palmolive sabununa dayamaya (Egberto) mahkûm eden bu Ocak sıcağında, bu kızlar öyle bir rüzgârla uçuşuyorlar ki çocuklarını çocuk bahçesine götüren ademgilleri bir titremedir alıyor, ta ki küçük yaramaz Pepito havlusuyla papağan kovalamayı bırakıp baksana gringaların üzerine hava püskürtüyorlar, hahaha bana para verseler seve seve osururdum diyene kadar, kapa çeneni küçük ukala, patlama mevsiminde hiç patlama yaşanmayan bu yere seni boşuna mı tatile getirdik, bırak şunu hayatım, aksilik etme, çok güzel vakit

geçireceğiz, bak şu rüzgâr makineleriyle güzel gringaların üzerine hava püskürtüp elbiselerini nasıl havalandırıyorlar, sen bana ne zaman böyle güzel elbiseler alacaksın tatlım, neden hep Salinas y Rocha giysileri giyeyim, komşu kadınlar Mexamerika'ya gidip kendilerine Laredos ve Juarazo'dan giysiler alıyorlar. Çünkü onların hepsi kaçakçı ve orospu, dedi kocası. Beni en çok ne sinir ediyor biliyor musun tatlım, bu modellerin etrafım dilencilerin, sakatların, körlerin ve desenli sukabaklarıyla işli bluzlar satmaya uğraşan seyyar satıcıların sardığını görmek, sanki bu ülkede sadece yerliler var, baksana *Vogue* için poz veriyorlar, ellerinde şallar, akikten yapılmış şeyler; küçük eşekler, kültablaları, kocaman şapkalı uyuyan Meksikalılar, bütün dünya bunları görecek, Matildona, bizim böyle olduğumuzu düşünecekler, Mexamerika'ya elbise almaya gidip de ne yapacaksın, sana tepeden bakacaklar, sanki boktan şeylerini sana satmakla büyük bir ihsanda bulunuyorlarmış gibi; çünkü senin mısır değirmeninin başından kalkıp geldiğini düşünecekler, kayıp eşekler ve kaktüslerle dolu bir caddede koskoca şapkası altında siesta yapan bir miskinle evli olduğunu düşünecekler, işte böyle, bunun için mi bu kadar aşama kaydettik? bunun için mi orta sınıfın seçkin, temiz bireyleri haline geldik? ne dersin?

"Sakin ol Rey," dedi Matilde kocasına ve üçü birlikte –baba, anne, oğul– uçsuz bucaksız Acapulco eğlence parkına girdiler ama kapıda bekçi Pepito'ya papağanın girmesinin yasak olduğunu söyledi, bu tehlikeliydi, kendini bilmez bir hayvandı ne de olsa, küçük bacaksız ona hareket çekip içeri koştu ama Matilde ve Reynaldo bir an durup kapısına baktılar, kemerin üzerinde dev alçı balinalar, Moby Dick balerinleri vardı, Matilde onları çok sevimli bulduğunu söyledi, Reynaldo ise onun cehaletine şaştığını söyledi; çünkü herkesin bildiği David Alfaro Siqueiros'un ölümünden sonra ortaya çıkan 3-D Acanpulco poliforumuydu bu, ya, dedi Doña Matilde gölgeden nasibini almamış bu amansız cennete girerlerken, her yer beton ve durgun su kaplı tümüyle güneş çarpması tanrısına adanmış.

Korsan gemileriyle, fıskiyelerle, hortumlarla süslenmiş beton adalara doğru yürüdüler, bambu ve kumdan rampalarla çıkılan orman kaydırakları ancak Tarzan'ın çıkabileceği yüksekliklerden aşağıya uzanıyorlardı, oradan aşağı cayır cayır yanan tenekeye kıçını sürte süite kayıyordun, bak biri aşağı kayıyor dedi çocuk ama kaba kız dumanı tüten kıçını serinletmek için kendini hemen havuza atmıştı orada genç, zayıf, esmer bir cankurtaran

üzerinde yarış elbisesi, gür saçlarının tepesinde de şişe kapaklı bir şapkayla onu bekliyordu, zavallıcığın kendini güneşten koruması gerekiyordu, bütün gün çocukların kaydıraktan kaymasına yardım etmek için güneşin altında dikiliyordu ama Pepito, arkasında oflayıp puflayan anne ve babasıyla dev havuza doğru koşmaya başlamıştı, minyatür bir deniz, Pediyatrik Pasifik, bir an durgun sonra canavar düdükleri eşliğinde boylarını geçen dalgalar çıkıyor, yapay çalkantı ve Pepito çok mutlu, zaten bunun için gelmişlerdi, Mati, evet öyle Rey, oğlumuz ve vârisimiz ne kadar da eğleniyor, bütün fedakârlıklarımıza değdi, değil mi, çocuk Aca'ya gelebilsin diye sen Laredos'a gitmedin, yalan mı? Ah Rey öyle söyleme beni ağlatacaksın, affedersin hayatım, haklısın, sen hep haklısındır zaten, merak etme Matilde, her yere gideceğiz, muhasebecilere hep ihtiyaç vardır, kimi parası çok diye, kimi parası yok diye, kimi çok kazanıyor diye, kimi kaybediyor diye, ama hep muhasebeciye ihtiyaç vardır. Bu ne böyle Rey? Hangisi tatlım? Şu ses, hiç normal değil.

Sun & Fun Toltec Turuna katılanlar da bunu merak etmekteydi –yardımını esirgeme okuyucu– Coastline Burger Boy'da kahvaltılarını ederken, cıvalı lambalar yanıp sönmüş sonra da olmazsa olmaz Log Cabin Şurubu kadar koyu bir renk almışlardı; bu ses normal değil, diye düşündü Profesör Will Gingerich, tura katılmış genç ve asabi bir hocaydı ve sabahın köründe bile tezini anlatma hevesindeydi. Kuzey Amerikalılar hep sınıra doğru gideriz. Batıya, enerjik iyimserliğimizin kaynağı da buydu, hep yeni bir sınır olacak, onu Amerika kıtasında ararken neşeliyiz, kıta dışında ararken hüzünlü, ikisini de tükettiğimizde sapıtıyoruz: Başka yer kalmadı mı? Bütün dünya California mı, dünyanın sonu, deniz üzerindeki eğreti tepe, San Andreas Fayı mı? Burada Acapulco'da da yer sarsılıyor, ama Richter Ölçeğinin ölçemediği bir salınımla: Bir bufalo sürüsü tam da böyle ses çıkarır, dedi Wisconsin düzlüklerinden gelen uykulu yaşlı adam ve eski boynuz piposunu yaktı; ama ilk gördükleri bufalolar değil kumsalda hızla koşan üç deveydi, üzerlerinde yaşlı bir adam, bir zenci ve bir Çinli vardı, hepsi altın külçeler ve ağır kokular saçıyordu; tipik Meksika –fiesta, karnaval coşkusu ama *Vogue* modeli dört saat poz verdikten sonra ellerini yıkamak için izin istemişti, plaj kulübünün tuvaletinde sifonu çekmesiyle klozette boklar kaynamaya başladı. Model yeşil tülünü vücuduna sardı, olmayan göbeğine bir şaplak attı, tabii ki bu boklar onun değildi; kapıyı açmaya çalıştı, kilit

doğal olarak, çalışmıyordu, şişman ve saçsız tuhaf bir görevli çocuk kapının kulpunu çıkarmıştı, bok dalgası yükseliyordu, kurdeleli, gümüşi Adolfo terliklerini yuttu, son derece güvenli Orkidini ıslattı, dümdüz karnına sıvandı, göbek deliğine ve iyice sıkılmış göt deliğine doldu, bağırmaya, kaçmaya vakit bulamadı.

Mariano Martínez Mercado Bay Başkan Otelindeki odasında, rakibi Decio Tudela'nın kollarında uyandı, Penny López'in her ikisiyle de gitmeyi reddedişini telafi eden bir marijuana partisiyle doyuma ulaşmışlardı. Ama Marianito gördüğü kâbusun verdiği rahatsızlığa bir anlam veremiyordu, odadaki miskinlik kokusu sadece marijuananın yanık hasır kokusu değildi; ayağa kalktı, sendeleyerek Decio'nun verdiği Brezilya tarzı tropik pijamayı bacaklarına dolanmasın diye çıkardı ve körlemesine havalandırmanın yanına gitti. “Siktir,” dedi kendi kendine, “bozulmuş". Sonra pencereyi açmaya gitti, ama pencere açılmıyordu ve yeşilimsi camın üzerine yapıştırılmış bir etikette şöyle yazıyordu:

BU ODANIN HAVA ŞARTLARI KLİMA TARAFINDAN
DÜZENLENMEKTEDİR
S İ Z İ N R A H A T I N I Z İ Ç İ N
BU HAVA GEÇİRMEYECEK ŞEKİLDE MÜHÜRLENMİŞ
PENCEREYİ AÇMAYIN

ve havalandırmadan püsküren yanık hardal kokulu dumanın içinde, Marianito dizlerinin üzerine çöktü, camı tırmalarken pek de uzak olmayan çocukluğunu hatırlıyordu, sanki topu topu on beş yıl değil de bin yıl önceydi çocukluğu: Avrupa trenlerinin camlarının altındaki yazıları hatırladı, çıkartma Madeleineler gibiydiler:

E PERİCOLOSO SPORGERSİ
NÍCHT HİNAUSLEHNEN
İNTERDİT DE PENCHER EN DEHORS

Eugenio d'Ors'un dediği gibi, Orospuları çimdiklemek kurallara aykırıdır, diye mırıldanmaya başladı anlamsız bir biçimde, körfezdeki boydan boya kahverengi lekeye baktı, Amazon'la Atlas Okyanusu'nun birleştiği yer gibi dedi Brezilyalıya ama Decio Tudela artık kımıldamıyordu, Decio Tudela boğularak ölmüştü; ona dokunduğunda dehşet ve hazla bağırdı Marianito,

hâlâ sıcaktı; Decio'nun yataktaki çıplak, ölü gövdesini görünce en azından zevk içinde ölmeye karar verdi. Marianito usulca onun bacaklarını açtı ve ölümcül bir haz edimiyle hayatına anlam kazandıracağını düşündü, keyfi, erotik bir son, bütün boş ve uyduruk hayatını o anda geride bıraktı; ölümde bile, ölümün ötesinde ve üzerinde cinselliği doğrulayacaktı; bir sürü tanık olacaktı, evet bayım, çünkü bu şekilde bulunacaklardı, köpekler gibi çiftleşmiş vaziyette, ebedi bir haz anında, ah, kocaman koyu renkli bir tekne denizin saflığını istila ediyordu, kahverengi bir akıntı, López Matthews Bulvarı ile Witch Point arasındaki Haziran koyunda oteller ve lokantalardan çıkan çöp kusmuğu. Küçük Pazar halk plajında koşu yapmakta olan ve orada Lawrence & Lowry'nin ultra-Meksika formüllerinin ne kadar yerinde olduğunu gören D.C. BuckIey ölüm sancıları çekmekte olan Marianito gibi bazı şeylerin farkında değildi, ama ilk gören ve en çok acı çeken de o olacaktı.

Düzenli bir koşma sesi, kontrollü, hızlı değil ama hızlı olmasından daha kötü çünkü çok kontrollü, cehennem davulu gibi, başlangıçta uzak. D.C. BuckIey koşmayı bıraktı, kulak kabarttı: ses tepelerden indi, kumsal boyunca uzanan caddeyi geçti, kumsalda ilerlemeye başladı, korkunç, acayip. Larry & Lowry'nin talimatlarına uygun olarak, vahşi doğayla, şeytanın coğrafyasıyla kurduğu Yanki ortaklığı sayesinde hayatta kalabilecek miydi D.C. BuckIey? Uzun, sarışın, makarna tenli Beyaz-Anglosakson-Protestan hızlı bir önseziyle kendine bu soruyu sordu, bu sırada Last Breezes Oteli'nde kalan Kuzey Amerika hükümet yetkililerini ve askeri yetkilileri düşünüyordu. Shell Beac Kulübünün tuzlu su havuzunda kahvaltı öncesi banyolarını yaparken son zamanlarda dünyada kötü adam kıtlığına nasıl kıran girdiğini konuşuyorlardı: güvenilir düşmanlarımız olmazsa kim olduğumuzu bilemeyiz. Bir Kötü Adam olmazsa halimiz ne olur –mesela Nazi, Komünist, Çinli, Koreli, Bulgar, Kübalı, Vietnamlı, Nikaragualı. Birleşik Devletler düşmanlar olmadan ayakta duramaz, neyse ki bütün kötülüklerin kaynağı, Rusya var; Şeytanın İmparatorluğu. Aynı zamanda küçük ayaklarıyla suyu dövüyorlardı ki şıpırtıların arasında sadece oyuncul bir irade ve tuhaf bir sevgi değil, aynı zamanda bok parçaları olduğunu da fark ettiler. Sonra başlarının üzerinde, rıhtımın üzerinde, plaj şemsiyelerinin üzerinde, kendisini dizginleyen her şeye karşı büyük bir kayıtsızlık içinde, Kamboçya'da düşman

mevzilenmesin diye ormanların yok edilişi gibi vahşi, Şili ayaklanması gibi gem vurulmaz dev bir dalga, El Niño'nun Şili ve Peru kıyılarından geri dönen akıntılarından aldığı benzersiz enerjiyle, Dış İşlerinde Meksika uzmanı olan Romen Profesör Vasilis Vongoles'i, Panama Kanalı savunma mevzilerinin komutanı General Phil O'Goreman'ı, komşu Kostaguana cumhuriyetindeki Kuzey Amerika temsilcisi Büyükelçi Lon Biancoforte'yi ve Washington'daki Sömürgeler Bakanlığı Kuzey Amerika Elçisi Bayan Tootsie Churchdean'i gömdü. Dalga hepsini şaşırttı, ellerinde hindistancevizi sütleri, ağızlarında gardenya kokulu kamışlar, onları Suzukilere, Hondalara, karıştırdıkları Honduraslara, Guatemalalara, Nikaragualara gömdü; dalga Profesör Vongoles'in gözlüklerini alıp götürdü ve D.C. BuckIey onları herkesten önce, uzaktan gördü, sabahın pişman sisinde, denizde kayıp, diplomatik gözlükler, bu sırada kumsalda o disiplinli koşu, kara gözler, ıslak burunlar, bakır rengi deri; Acapulco'nun bütün köpekleri sustu; ustalarını, ilkel atalarını dinliyorlardı; D.C. BuckIey hızlı hızlı düşündü, California'da asla bir çakalın gözlerinin içine bakmamak gerektiğini söylemişlerdi, insanı Hipnotize ediyorlardı, fark etmemiş gibi davran, ağır yürü, suya gir, belki arkandan gelmeye cesaret edemezler.

Hiç şansı olmadı: çakallar doğrudan ona saldırdı, hepsi vücudunun sadece bir yerine saldırıyorlardı, dikkatle korunan ama aynı zamanda da uykudayken kumsalların, kumsallardaki vahşi, esmer kızların hayran bakışlarına sunulan bölgesine; çakal sürüsü BuckIey'in Speedo Mayosunun mavi perdesi ardındaki cinsel organına saldırdı, Buckley'in takdire şayan penis boyutlarını biraz daha vurgulamak için özenle katlayıp mayosunun içine koyduğu kâğıt mendili yuttular, seğiren, büzüşmüş eti yediler, bir hamlede kopardılar ve BuckIey Küçük Pazar Kumsalı'nda yüzüstü denize gömüldü, bir yandan da birkaç gün önce Colasa Sánchez'in dişli vajinasından nasıl kurtulduğunu, onun bir köpük ve kan girdabına dönüşen sıkı dar kalçasını hatırlıyordu

9

Çakallar, Küçük Pazar'dan Tamarind'e, Califırın'dan El Ledge'e La Countess'e kadar bütün kumsallara yayılıyorlar; ama her zaman

saldırmıyorlar. Her zaman durmuyorlar da, sanki nereye gittiklerini biliyorlar. Hepsi en yaşlılarının peşinden gidiyor, o da aylardır onları besleyen ve şefkatle eğiten lime lime çocuğun peşinden gidiyor, Holy Cross kamu arazisinin yükseklerindeki kırmızı bir hindistancevizi korusunun ortasına dikilmiş delikli bir post gibi, çocuk gözleri kapalıyken görüyor, en gizli şecereleri, en sapkın kökenleri uyandırıyor, kurtların çocukları, kurtların nehri, Guadalupe –kurtların nehri geçtiği yer– diye mırıldanıyor Matamoros Moreno sanki koca bir topçu bataryasını iter gibi, ardından açılıp saçılmış Colasa Sánchez geliyor, düşmanını arıyor: babamı, Angel Palomar y Fagoaga'yı, bir önceki gece diskoda Colasa tarafından görülmüş babamı. Ama çakallar Matamoros'tan daha hızlı, arabalardan daha hızlı, kumsalın tırnaklarını ta köküne kadar yiyip bitiren gelgit dalgasından uzak durmak için caddeye yöneliyorlar ve belediye pompa istasyonundaki kel, şişman çocuk Dört Fırlama'nın bütün yandaşlarına emri veriyor, tepelerden inenlere, akrabalarına ve arkadaşlarına: Lağımı banyolara geri pompalayın, onu geldiği yere geri verin, tuvaletlere, otel mutfaklarına, pompalayın kilitleyin, bırakın bok boka dönsün.

Çakallar arabalardan daha hızlı; trafikteki arabaların içindekiler yollarının kesildiğini anlayınca paniğe kapılıyorlar, etrafları korkunç hayvanlarla sarılı, camları sıkı sıkıya kapalı, kornaları korkudan sessiz, sessizce vahşi atalarının dönüşünü izleyen köpekler gibi. Sürü. D Grizziy Oteli'nin servis kapısından içeri boşalıyor; tıpkı içine asit prosik enjekte edilmiş papayalar, bakır sülfat katılmış ananaslar ve santonin karıştırılmış Mirinda limonatasının o sabahın erken saatlerinde kamyonlardan boşalması gibi. Acapulco Şehir Meclisinin Don Noel Guiridi, sıcakta bir limonata içmek için duruyor, kolunu denizci mavisi Ford LTD'sinin camından dışarı uzatıyor ve Mirinda'ya bir kez olsun bakmadan açılmış şişeyi alıyor. Keyifle içiyor, Edebiyat Sempozyumunda birazdan yapacağı konuşmanın notlarını kontrol ediyor. Don Noelciğimiz sadece Acapulco limanında PRI'nin devrimci yüceltimini yürütmekle kalmıyor, aynı zamanda da kaliteli bir edebiyat eleştirmeni, böylelikle edebiyat sanatının politik kavgadan uzak bir şey olmadığını herkese gösteriyor, lüks bir limuzinde taşınan bir adam, üzerinde bir atkı, kulaklıklar, devetüyü bir palto (bu yüzden o kadar susuz!) çünkü herkesi Acapulco'nun tropik bölgede olmadığına inandırma takıntısı var, ona kalırsa Acapulco insan zihninin

canlanıp edebi yaratıma hazır hale geldiği soğuk iklimli bir ılıca; dışarıya verdiği izlenim, konuşmasından ziyade, hiç yayımlanmamış Ekvatorda Buz tarihine yeni bir çığır açma çabasından ibaret (o sabah okumaya hazırlandığı yazısının tek konusu buydu: Venezuelalı romancı ve sabık başkan Rómulo Gallegos bir Yerliyi, Orinoco boyunca nehir aşağı Ciudad Bolivar'a hayatında ilk kez dondurma yesin diye göndermişti; Gabriel García Márquez bir çocuğu buz görsün diye Macondo'ya götürmüştü; Sergio Ramírez Mercado, sırf Somoza yanlısı hanımlar kürkleriyle hava atabilsin diye kurmaca bir Managua'da kar yağdırmıştı; Carlos Diéguez'in filmi *Bye-Bye Brazil'de* "Vigo'ya Kaçış" gösterisi esnasında izleyenlerin üzerine pamuk karlar yağmıştı) ama bütün bunları tekrarlamak yerine ay ay diye bağırmaya başlıyor, her şeyi yeşil görüyorum; kontrolünü kaybediyor ve mor bir sıvı işiyor; bilincini yitiriyor, titreyerek yere düşüyor ve ölüyor. Korkan şoförü hemen arabanın kapkara camlarını kapatıyor. Çakallar zırhlı arabaya saldırıyorlar ve bu sefer elleri boş dönüyorlar.

Öte tarafta, otelin içinde, bir çakal saygın Antilli eleştirmen Emilio Domínguez del Tamal'ın gırtlağına atlıyor hem de tam her zamanki konuşmasını bitirmek üzereyken: Ülkelerimizin halkları yazardan devrime bağlılığı talep ediyor demişken ve saygınlıkta kendinden hiç de aşağı kalmayan Güney Amerikalı eleştirmen Egberto Jiménez-Chicharra'nın tepkisini beklerken: Peki ya geçmiş zaman kipi? Artzamanlılığa ne olacak? Ya katlamlama? Ama bu sefer Edebiyat Çavuşunun sözleri çakalın testere dişleri tarafından ölümcül bir biçimde kesildi; çünkü Chicharra del Tamal'a olan nefretini konuşmasına gitmeyip, banyo küvetine gömülerek ifade etmeye karar vermişti, küvet harika limon rengi Badeda banyo tuzlarıyla fokurduyordu. Yapısalcı eleştiri kitabını küvetin yanındaki bir kitap rafına koydu ve odasının kapısını da açık bıraktı, rastlantılara açık, tehlikeye ve günaha açık dedi saygın eleştirmen kendi kendine, gerçi eşcinselliğin artık pek günahtan sayılmadığı ve pek çok pratik arasında herkes tarafından hoşgörüyle karşılandığı, kimse tarafından reddedilmediği konusunda ciddi kaygıları vardı. Eşcinselliğin tekrar günah olmasını istiyordu, kimsenin adım bile anmaya cesaret edememesini istiyordu, diş fırçalamak gibi sıradan bir şey olmamasını istiyordu. Neden oğlancılık bir günah olarak onu böylesi heyecanlandırırken, delikanlıların kanını donduruyor? diye düşünürken banyo kapısından, mucizevi bir düş gibi, uçarcasına aceleyle

çıplak bir delikanlı girdi, yaldıza bulanmıştı, fırça gibi saçları şişe kapaklı, siperliksiz bir fötr şapkayla kapatılmıştı; ama ooooh ne penis, nasıl da sıkı, diri bir kıç... Yetim Huerta tek kelime bile etmedi aynı anda bir saç kurutma makinesini, bir FM radyoyu ve bir mikseri (hepsi de transformatöre bağlanmıştı) Chicharra'nın banyosuna attı; adam del Tamal'a karşı çıkamadan kömür oldu gitti; sessiz bir eleştirmen, Angel minnettarlıkla iç geçirecekti, ama peşinde kızı Colasa, vahşi adımlarla kongrenin yapıldığı yere doğru ilerleyen Matamoros Moreno durdurulamamıştı, umudu kongreye katılanlardan birine eserini yayımlattırmaktı, belki başına Çavuş del Tamal bir önsöz yazardı ya Jiménez Chicharra sonuna bir sonsöz; baba kız "Vigo'ya Kaçış" şarkısının aynı yerinin bozuk bir pikapta tekrar tekrar çalındığını duyuyorlar ama pamuktan karlar yağmıyor, yağan karanlık, kanları donuyor ve Matamoros Colasa'ya diyor ki:

"Eğer bu fırsatı da elimden Palomar denen o itin aldığı ortaya çıkarsa, sana yemin ediyorum Colasa, onu..."

Lafını bitiremedi; dışarıda çakal alayı tekrar denize doğru ilerliyordu, *Vogue* modelleri alayını denize kadar sürmüşlerdi; çakallar uluyor, modeller çığlık atıyordu ve ortada artık fotoğrafçı yoktu.

Arsenik zehirlenmesinin belirtileri kasılmalar, bacaklara kramp girmesi, kusma ve ishaldir; boğazda kuruma ve daralma, dayanılmaz baş ağrısı, nabızda ani düşüş, nefesin kesilmesi, nihayet buz kesen gövdenin çöküşü (Managua'da kar, Maconda'da buz, Ciudad Bolivar'da buzdolapları, Vigokokoş'a Kaçış! Ebediyen/ Ebediyen!) ve Fun & Sun Toltec Turundakiler bu belirtilerin bir kısmını gösteriyorlardı. Tezgâhların üzerinde, parke kaplama yerlerde sırtüstü, Coastlinc Burger Boy'da kamışları ellerinde buruşturarak; Profesör Gingerich, sınırlar kuramına o kadar dalmıştı ki tek lokma yememişti, korkudan titreyerek caddeye çıktı, plastik Log Cabin şurubu şişelerine enjekte edilmiş ölümden kaçıyordu; Tastee-Freez'de¿, Kentucky Fried Chicken'daki, Denny'deki, VIPS'teki, Sanboms ve Pizza Hut'taki cansızlığı gördü, hepsi aşırı sessizdi, bu sırada neon lambaları nihayet sön***dü*** ve çakalların ulumalarını insan kahkahasına benzeyen kahkahaları takip etti, bir sırtlanla yaşlı bir adamın gülüşü arasında bir yerde, hokkabazların ve cadıların gülüşü.

Eğer hiç duymadıysanız, bir çakalın gülüşü omurganızdan aşağı soğuk

terler boşanmasına neden olur: Gingerich hayvan gruplarının tepelerde toplandıklarını görüyor, daireler oluşturmuşlar, sanki yolunu kaybetmiş, çaresiz, pembe jipli gringo turistlere saldırmadan önce toplantı yapıyorlar. Çakallar kayalardan ve yamaçlardan aşağı boşalıyor; sahil yolunda kimse kımıldayamıyor şimdi, hayvanlar bütün eski taksilerden ve yeni Mustanglardan daha hızlı; bir sessizlik düğümü, onların dikkatini çekmekten korktukları için kimse kornasına basmaya cesaret edemiyor, trafik tıkanıklığı eski İcacos deniz üssündeki yeni otel Señorita Mariposa’dan Caleta yarımadasındaki Elephant Stone mevkiine kadar uzanıyor ve eğlence parkında, fıskiyelerin, çeşmelerin ve yapay dalgaların sesleri mutlu aileleri etraflarındaki dehşetten soyutluyor. Buranın kumsaldan daha güzel olmadığını söyleyemezsin, hem rahat hem modern, diyor Reynaldo, kendisini Şehir İnsanının Eğlence Katedralinde görüyor. Tekrar Kazanılmış Cennet! Çok Katolik olan Matilde içgüdüsel olarak onu takip ediyor; çünkü doğada da her şey böyle, yani malum, Adem ve Havva da orada günaha girmişlerdi, değil mi? Bütün insanların ana babası da oradan havlularla kovulmuştu, Pepito’nun havluyla papağanı kovalaması gibi, şimdi hayvan kaydırağın üzerinde uçup kehanetler savuruyordu: Orospu çocukları. Sonuna geldiniz. Bitti artık. Orospu Çocuklan, bu lafları ona Pepito geceleri yorgan altında öğretmişti. Kıçınızı Son Defa Islatın, Yakında Kıçınızla Su İçeceksiniz, Tanrım, sustur şunu Rey, elalem ne der, en azından kimse onun bizim oğlumuz ve bizim papağanımız olduğunu bilmiyor, dedi Matilde ve dalgaların tekrar kabarmaya başladığı havuza baktı ve Reynaldocuğu ne? Çünkü papağan tünediği yerden Matilde Rebollo Orospu, Reynaldo Rebollo İbne diye bağırıyordu, ay ay ay, Matilde şimdi bayılmaya kalkacak tabii herkes anlayacak, kocası onu engelliyor, şişman kadın ondan uzaklaşıp kendini havuza atıyor ve tropikal tatillerinin tadını çıkaran kendi sınıfındaki insanların emniyette olmayan gövdelerine karışıyor, bir kenara koyulan paralarla bedeli ödenen eğlence, reklamları ve prestiji düşünerek yapılan seçim; Reynaldo ve Matilde Rebollo havuzda birbirlerine sarılıyorlar, asırlarca manastır solgunluğu ve şekerkamışı tarlası mantarıyla tanımlanmış yüz otuz iki başka gövde arasında, peki Pepitomuz nerede Allah aşkına, yoksa? neden göremiyoruz onu? buradan neden çıkamıyoruz? Ne kadar da kayganlaştı. Rey, dalgalar yükseliyor, sence çok fazla değil mi? Neden durdurmuyorlar? Cevap ver Rey, ama Reynaldo girdabın ortasına sürüklenmişti, yapay dalgalara gömülüp rahat rahat

hareket edemeyen diğer yüz otuz iki kişi gibi, mantar gibi sürüklenmişlerdi hatta mantardan da beter! Suyun başlarını dövüşü, bir kere, bir kere daha, bir kere daha, bir kere daha. Yetim Huerta'nın yeraltındaki kontrol odasından yönettiği makineler, suya karıştırılan kırık cam parçalan, çığlıklar, şaşkınlık ve sonra tekrar sessizlik.

Hamam böcekleri o sabah Acapulco'daki otellerden ayrıldılar, soluksuz kalmış gövdeleri yiyip bitirmek için yerlerine çakallar geldi, göbekleri açılmış gövdeler, dişleri sıkılmış, köpüklü ağızlar ve o badem kokusu; asitli bağırsaklı, yanık mideli, paslı dilli ve mavi kusmuklu kadavralar. Sürünün arkasında, tepelerin sakinleri, mülksüzler Angel ve Angeles'le, Dört Fırlama'yla tekrar bir araya geldiler; Angel, Angeles ve Dört Fırlama; evsizlere demişlerdi ki: Onlara size ne yaptılarsa onu yapın, Acapulco iki ulusa ait, aşağıda turizm, yukarıda gecekonducular, tamam mı, şimdi aşağı inin, bu çocuk, Hipi Toltec, size karşı kullandıkları çakalları eğitti.

Angel, o eski çöp erbabı, pazar kurar gibi, Heinz ketçabı, Cap'n Crunch ve Count Chocula cipsi kutuları, baharat ve hardal şişeleri, lastik gibi ekmekler, plastik tavuklar, McDonalds'ın ölümcül hamburgerleri, gringo buzdolaplarında bulunan mide bulandırıcı karışımlar, Kuzey Amerika boktan yemeklerinin açılmış torbalan, kıtırlar, Fritos, Pop-Tarts, tıkıştırmalıklar, şirinçileği turtası, pizza ve dökülmüş Kola, 7-Up ve Dr. Pepper şurupları ve bu intihar çılgınlığı –balon, osuruk, Kuzeyin hazır ve yağlı kalp besinleri– antiyemeklerin en gülünç örneklerinin yanına Right Guard gibi deodorantları, Alberto VO5, Glamour gibi sabunları ve şampuanları, Dippity-Do jölelerini, saç boyalarını, Sea & Ski'nin yaptığı Sun In güneş kremlerini ve hepsinden daha gizli olan bir maddeyi, vajina yağlarını –limon, çilek, böğürtlen kokulu–, mentollü kondomları ve okaliptüslü suspansuvarları yan yana koymuştu. Sırf çakallar onları koklayabilsin, birini diğerinden ayırt edebilsin, bunları kullananlara, sindirenlere, terleyenlere, giyenlere, takanlara ya da bütün bunlar olanlara saldırsınlar diye. Bütün bunlar umuma açık olmayan havuzlardan boşaltılıp denizdeki boklara karışıyor ve milli artıklara, kızartma tezgâhlarının artıklarına, plastik Guadalupe Bakirelerine, cafcaflı *zapote* kabuklarına ve küçük yılanlarla farelerin yuvalandıkları soda şişelerine karışıyor; Kuzeyin pisliği Güneyin pisliğine karışıyor. Çakallar eğitilmişti, Hipi Toltec onları kendi derisiyle beslemişti. Yumurta, zehir ve gaz temininden sorumluydu.

Yetim Huerta lağımları ve pompa istasyonlarını üzerine almıştı, eğlence parkının yok edilmesiyle de özel olarak ilgilenmişti; Pepito’nun hadım edilmiş kadavrasını inceliyor yarım saat boyunca, kaydıraktan aşağı salınan cam parçaları koparmıştı taşaklarını ve Yetim yüzünde çarpık bir gülüşle durmuş onu seyrediyordu; demek bir annen ve baban vardı piçkurusu, demek Yeni Cennette yaşıyordun, tatilciklerini Aca’da geçiriyordun, bir sürü Ocean Pacific mayon, lastik topların vardı, şimdi de camdan taşakların var, aptal velet!

Bütün proje Angel ve Angeles Palomar tarafından tasarlanmış ve yönetilmişti, sloganlar da; özellikle de Acapulco’daki son Sanbom’un yıkık duvarlarında öğle vakti pırıl pınl parlayan dev tabela;

BOK BOKA KARIŞIR
YOK YOKLA YARIŞIR
ÇOK YAŞA TATLI VATANIM!
ÇOK YAŞA MUHAFAZAKÂR DEVRİM!

V

Kristof Limboda

-

Evin hâlâ çok çok büyük

1

Acapulco’da bütün bunlar olup biterken Don Fernando Benítez orası burası kesilip atılmış ülkemizin üzerinde uçuyordu: yukarıdan onu, gölgeler körfezindeki bir ada gibi görüyordu.

Sonra, indiklerinde, karanlık koyaklarla yalnızlığa terk edilmiş gümüşi, kupkuru bir vadide olduğunu anladı.

Helikopter üzeri düz bir tepeye indi ve Don Fernando, Ulusal Yerli Enstitüsü’nde çalışan pilota teşekkür etti. Pilot, geri gelmesini istemediğinden emin olup olmadığını sordu; ama Fernando Benítez Amca hayır dedi; belki oraya kadar tırmanacak gücü yoktu, ama aşağı inmek başkaydı. Evet, dedi pilot çarpık bir gülüşle, yokuş aşağı inmek daha kolaydır.

Pervanenin sesini duyan tepe halkı bir araya toplanmış, helikopter iner inmez hiç ses çıkarmadan dağılmışlardı. Belki de pilotun hemen Salina Cruz üssüne döneceğini ve bu ıssız yükseklikte yaşayan kendilerinin de normal hayatlarına dönebileceklerini düşünmüşlerdi.

Rüzgâr, yırtık pırtık giysilerini uçurarak gelip geçti.

Parlak, yakıcı güneş geri döndü. Yerliler gözlerini kırpmadan ona bakıyorlardı. Ama rüzgâr onlara gözlerini kapattırdı.

Don Fernando paçavralar içinde bir topluluk gördü.

UYE pilotu güney Sierra Madre’nin içlerinde kaybolduğunda Fernando Amcam dağılmaya başlamış olan yerli grubuna doğru hızla yürüdü. Onları selamlamak için elini kaldırdı, ama kimse karşılık vermedi. Otuz yıldır Meksika’nın en ücra, en berbat köşelerine gidiyordu, ama hiç böyle bir şey görmemişti. Fernando Amca’nın hayatı Meksika’daki dört beş milyon Yerliyi kaydetmekle geçmişti, İspanyollar tarafından hiçbir zaman fethedilmemiş olan, İspanyol kökenlilere ya da melezlere karışmaktan hep

kaçınmış ya da fethin neden olduğu nüfus felaketinden kendilerini kurtarmayı başarmış yerlileri: Cortes Tabasco'da karaya çıkmadan önce sayılan yirmi beş milyon kadardı, elli yıl sonra sadece bir milyon kalmışlardı.

Fernando Amcam, derin mavi gözleriyle onlara saygıyla baktı; yuvarlak çerçeveli gözlüklerinin ardında iki iğne gibi sabit ve deliciydi bakışları. Geniş kenarlı ve terden lekelenmiş hasır şapkasını çıkardı –yaptığı bütün seyahatlerde bu onun uğuruydu; kuzeyde Meksika'nın damında atlar gibi koşan uzun boylu Tarahumaralar'dan, güneydoğuda Maya İmparatorluğu'nun yıkık kalıntılarına kadar, dünyada her neslin bir öncekinden daha kısa yaşadığı tek yer, sanki ağır ağır ormanlarındaki kaya çukurlarına gömülürmüş gibi.

Her zaman Sonora'dan Yucatán'a bütün yerli halklarının üç ortak şeyi olduğunu yazmıştı: Yoksulluk, çaresizlik ve adaletsizlik.

"Artık tanrıların size bahşetmiş olduğu şeylerin sahibi değilsiniz," dedi alçak sesle, güneşli, serin platoda o sabah karşısına çıkan ilk adama elini uzatarak.

Ama adam geçip gitti.

Fernando Amcam kımıldamadı. Göremediği bir şey ona tam orada durmasını söylüyordu, tek bir kasını bile oynatma Benítez, kımıldama Platoyu soğuk bir köpük gibi çevreleyen bulutlar bir kademe aşağı indiler ve kum tarlalardan bir tarak gibi geçen rüzgârla yol yol oldular. Paçavralar içindeki adamlar tahta sabanları ellerine aldılar, yüzlerine konmaya çalışan göbekli sinekleri kovalamak için başlarını silkelediler ve toprağı sürmeye başladılar, ağırdılar ama her zamankinden daha hızlı çalışıyormuş gibi bir halleri vardı –yüzlerini güneşe kaldırdılar ve sanki bugün her zamankinden önce öğle olacağını biliyorlarmış gibi inlediler–, dişleri kenetlenmişti, sanki kaybettikleri zamana kızıyorlardı. Gürültüye. Helikopterin öldürdüğü rüzgâra.

Amcam kımıldamadı. On-on ikili gruplar halindeki erkekler tam bir simetriyle, sanki kutsal bir kaya dikip süslemişler gibi toprağı sürüyorlardı; ama her biri sabanıyla tarlanın sonuna geldiğinde garip bir biçimde taşlık araziye ve yukaların köklerine takıyordu sabanı ve kurtarmak için, tutup

çevirmek için, aksi yönde sürmek için büyük çaba harcıyordu; sanki engeli hiç görmemiş gibi.

Gerisi saat gibi işliyordu: güneş yelkovandı, işin ritmi, tortilla hamurunu yoğuran kadın ellerinin sesi. Düzensiz tek şey denize doğru hızla gelip geçen bulutlardı; annelerinin sırtındaki bebeklerin ağlamaları, bir zamanlar beyaz olan kaskatı, nakışlı bluzlarını, rebozolarını paralayacakmış gibi çekiştirmeleri –buralarda nakışlı yerli bluzlarının gülleri bile solmuş dedi kendi kendine amcam; başka köylerde çocuklar küçük hayvanlar gibidir, özgür, cesur ve mutlu; nedense Meksika'da çocuklar hep mutlu ve güzeldir; hüzünlü insanlarla mutlu çocukların ülkesi, dedi Fernando Benítez neden dediğini bilemeden, bu sırada saat öğleyi vurdu, aklına gelen formüle şaşırarak onu küçücük, okunaksız yazısıyla defterine yazdı.

Burada çocuklar annelerine tutunuyorlardı, onların yanından ayrılamıyorlardı ve kadınlar çocuklarının gözlerini içen sinekleri kovalıyorlardı.

Defteri guayaberasının ceplerinden birine koydu ve yerli çiftçilerin yüzlerindeki sinekleri kovalamak için yaptıkları gibi başını salladı. Meksika'nın içindeki bu toprağın, Meksika'nın tohumunun gizemini, muğlaklığını anlamasını engelleyen bu formülü zihninden uzaklaştırmak için kafasını salladı. Nasıl da yabancıydı burası mavi gözlü, beyaz Meksika'ya, *Nouvel Observateur* ve *Time'a*, BMW'lere, diş macununa, tost makinesine, kablolu televizyona, Houston hastanelerindeki düzenli check-up'lara ve Amerika'nın keşfinin beş yüzüncü yılı kutlamalarına – bakmakta olduğu adamların, kadınların ve çocukların bundan haberleri bile yoktu; bir zamanlar keşfedilmiş olduklarından, başkaları tarafından üzerlerine yüklenen bir tarihten, bir gizemden bile habersiz keşfedilmemiş bir halk.

Bakmakta olduğu adamlar, kadınlar ve çocuklar.

Şimdi onları duyuyordu da: dağların bu tecrit edilmiş yükseklerin de bir başına kalan amcamın daha önce hiç duymadığı bir dilde bağırmaya başlamışlardı, Zapotek'e benziyor, diye düşündü, tam yazacaktı ki yazmada kaybedecek tek saniyesi bile olmadığını fark etti, yegâne kılavuzu kararsız gözleriydi, onların da kalın gözlük camlarının yardımına ihtiyacı vardı ama yine de içlerine ışık doluyordu, henüz ışıktan tamamıyla yoksun

kalmamışlardı, daha değil dedi kendi kendine; Fem Amcam seksenlik bir dövüş horozuydu, canlı, ufak tefek, zıpkın gibiydi, hatıralar, romantik maceralar, şeytani şakalar ve yukarıdan alan bir gurur kuşanmıştı; yakında mübarek okuyucu onu gayet iyi tanıyacak, çünkü doğum öncesi hayatımda en güçlü müttefikimdi o ve tam rahme düştüğüm anda Acapulco körfezinin göğünü dışkısıyla yaran iğrenç Homero Fagoaga Dayımın intikam meleğiydi.

Şimdi Fernando Amcam o etkileyici, müzik gibi bağrışları dinliyordu ki bu bağrışların yegâne amacı tepeye çıkmış güneşi selamlamaktı; Yerliler, tepelerinde tropik bölgelerin yakıcı öğle güneşi, bulutlar üzerinde bir çöl, önce ellerine, sonra çıplak omuzlarına ve yanık yüzlerine ve nihayet bir ok gibi dosdoğru kafalarının tepesine, dağlardaki bütün Yerliler gibi siyah, düz saçlarla örtülü kafalarının üzerine yaklaşıyor.

Durdular. Zaman onlara değil, güneşe aitti.

Bir an yüzler ve eller ileri uzandı, kendilerini güneşten korumak için değil; ona dokunabilmek için. Her neredeyseler - tarlalar, kerpiç kulübelerinin kapıları, yıkılmış kilisenin kayıp çanı gibi yankılı bir kuyu, burada hiç rahip yoktu, hiç bakkal, hiç öğretmen, hiç doktor yoktu (modern anlamda, diye yazdı amcam titizlikle) – erkekler, kadınlar, hatta annelerinin yardımıyla çocuklar gözlerini kaçırmadan güneşe değmeye çalışıyorlardı. Kimse gözünü kaçırmıyordu. Öğle vakti geldiği gibi geçti sonsuza intikal eden bir an.

Platonun etrafındaki bulutlar bir basamak daha indi. Artık son derece derin kanyonun öte tarafını görmek mümkündü, binlerce sönmüş Meksika yanardağlarından birinin tepesindeki bir başka soğuk plato.

Tam uçurumun üzerinde, başka bir kabile toplanmıştı. Fernando Amcam gidebildiği yere kadar, bulut dalgasının çekildiği yere kadar yürüdü. Karşı yakadaki insanlar çok uzaktı; ne söylediklerini duyamıyordu, ama hareketlerinin ne anlama geldiğini tahmin edebiliyordu. Beyaz, kolalı, ışıl ışıl gömlekler ve pantolonlar giymiş olan bu insanlar başka bir halktı, belki de ilk kez amcam tarafından keşfedilmiş olan; neden olmasın? Pueblo Yerlilerini keşfeden Cabeza de Vaca gibi şaşkındı– bu tecrit edilmiş kabileye ait değillerdi, onların köyleri dışında bir yerle bağlantıları vardı;

sanki bu köyle kendi köyleri arasındaki boşluğu kapatmak ister gibi ellerini sallıyorlar, uzatıyorlardı. Gülüyorlardı ama kaşlarında endişe vardı; onu korkutmak istemiyorlardı, hepsi bu.

Onlara sırtını döndü. Onları olanaksız bir iletişime zorlamanın anlamı yoktu. Birbirlerine söyleyecek bir şeyleri yoktu. Heybesinde taşıdığı, peçeteye sarılı takoyu yemek için oturdu; bir parça su içti. Dinledi. Kabile üyelerinin gırtlaklarından çıkan müzik çınlamaya devam ediyordu, sessizlik toprağa çöktükten sonra uzun süre dağların zirvelerinde yankılanarak asılı kaldı, sadece bir bebek ağlamasının imla işaretleriyle bölündü. Baktı. Güneşe uzanan ellerin hareketi, onu yapan etten daha uzun süre oyulmuş gibi kaldı havada. Sessizlik, bebeğin ağlamasından daha güçlü, daha ısrarlıydı; ama başka bir yerle her türlü benzerlikten kendini kurtarmaya başlayan bu yerin imgesi ondan da güçlüydü.

Öğleden sonra, on-on iki yaşındaki oğlanlar ekip biçme işinde büyüklerine yardım etmek için geldiler; ara sıra tökezliyorlardı, çünkü henüz babalarının hızına ayak uyduramamışlardı ama bir babanın oğlunun ilk adımlarını atmasına yardım etmesi gibi çocuklar da babalarına kılavuzluk ediyordu. Yaşlısı genci, hepsi uzunlu kısalı çapalarının saplarına dayanmışlardı, bir yandan da toprağı eşiyorlardı. Küçük oğlanlar da annelerini kolluyorlardı; bunu hemen anladı.

Kokladı. Dağların ikindisinde, geçip giden rüzgârın uçsuz bucaksız yükünün; fırtınalarının ve serseri çiçeklerinin yerini yakın ve gizli kokular alır. Güneş uzaklarda batarken, toprak kendi içine çekilir, yorganının altına çekilir ve kendine özgü kokusunu içine çeker. Adamlar sabanlarını bıraktılar, meşalelerini ellerine aldılar ve ışıltılı gün batımına rağmen oğlanlar meşaleleri yaktı ve adamlar meşaleleri hemen başlarının üzerine kaldırdı.

Kanyonun öteki tarafında yerliler haç çıkarıp diz çöktüler.

Bu tarafta, kadınlar dumanın kokusunu alarak bebekleriyle birlikte ayağa kalktılar. Hepsi köyün meydanı denebilecek tozlu açıklığa toplandı.

Sadece kuru bir tümsekti, açığa bırakılmış, tarlalardaki sineklerin hile unuttuğu eski dışkı kokuyordu. Ama dışkı tepesine şekil verilmişti, düzenlenmişti; peki kim yapmıştı? Peki bu taşlaşmış dikitten hangi büyücü

doktor sorumluydu? Neredeydi? Önce bütün köylüler sessizce onun önünde eğildi, el ele tutuşmuşlardı ve o gün ilk olarak gözlerini kapatıp derin bir nefes aldılar; şarkı söylemediler, sadece düzenli olarak nefes alıp vermeye başladılar, aynı anda, gövdenin en güçlü kokusu olan dışkı kokusunu soluyorlardı, bütün diğer kokuların yerine geçen ve fiziksel varlığımızı onaylayan o kokuyu; gövdenin yumuşak madeni, tanrılara verilen adak, altının tanrıların dışkısı olması gibi, onların posası bizim hazinemiz.

Yaşlı Fernando Amcam kendini ölümlü ve aptal hissetti. Morali bir elekten süzülür gibi akıp gitti ve gövdenin abuk sabukluğunu bir mantığa oturtmaya çalıştı. Sadece simgeler, alegoriler veya fikirler gövde ve işlevlerinden daha saçma olabilirdi; kendi ölümlülük korkusunu yatıştırabilmek için gövdeye yüklenen simgeler, alegoriler veya fikirler. Bağırsaklarının gevşediğini hissetti, kendini güçlükle kontrol edebildi. Gövdesini doğallıkla işerken, sıçarken, sevişirken düşünemiyordu artık, ille de zihin karıştırıcı bir simge gövdesine emredecekti: Bana ihtiyacın var; çünkü ölümcül bir biçimde saçmasın.

Bütün ölümleri cinayet sayan bir Polinezya kabilesi biliyordu. Ölüm şoku hayatlarımızı değil, ölümsüzlüğümüzü ihlal ediyordu.

Derin derin nefes alarak orada bir saat kadar küçük dışkı dağına tapındılar, sonra tam bir disiplin içinde, önde çocuklar, arkada kadınlar, arkada delikanlılar, en son da yaşlılar (hepsi doksan iki kişi, bu yüzyılda yaşanmış yıl sayısı kadar insan) hep birlikte tepeciğe yanaştı, pantolonları indirip etekleri kaldırarak –böyle giysileri olmayanlar, üzerlerindeki paçavraların deliklerinden– doğaya adaklarını sundular, kayıp tanrılarına hazinelerini geri verdiler. Böylece buram buram kokan anıtlarını, bu uyurgezerler kabilesinin yaşayan duyularına adanmış tapınağı biraz daha yükselttiler.

Akşam kaçınılmaz bir biçimde indi ve Yerliler, tekrar çapalarına abanarak ev işlerine geri döndüler, sönmekte olan ateşlerinin yanında yemeklerini mideye indirdiler, sessizce, her zamanki gibi amcamdan uzakta, onlar için oraya hiç gelmemiş olan amcamdan, kimseye görünmeden seyahatlere çıkan ve kitaplar yazan bu adamdan; o gün öğleden sonra yükseklerdeki kuru platoda o da kendini görünmez hissetmişti; onu hiç görmemiş, hiç selamlamamışlardı. Görünmez yazar.

Yanlarına yaklaştı ama dokunmaya kalkmadı, önce birine sonra bir başkasına, onları asırlık bir rüyadan uyandırmaktan korkar gibiydi (bazıları nefesini yakında hissetti, homurdandı, uzaklaştı, elinden parça mavi tortilla düşürdü, kimileri birbirine yaklaştı, önüne geçilmez bir sondan korkar gibi birbirlerine sarıldılar; kimisi yanan bir dalı kapıp rüzgârın omuzlarını dövdü, karanlığın gözlerini yaktı) O ana kadar amcam, erkekçe tavırları, nefesi, yabancı kokusuyla onlara yanaşmamıştı; bunu yaptığı anda her şeyi bozdu. Farkın kokusunu aldılar, düşman ateşleri söndürdüler, zaten günün bu saatinde görenler için ateşler gereksizdi, bir araya toplandılar, ellerini birbirlerinin omuzlarına koydular, sanki bu töreni (yahut savunmayı) oldum olası talim ediyorlarmış gibi, her Yerli elini ötekinin omzuna koyup, amcamı vahşi bir hayvanmış gibi yakalayacak o daireyi oluşturdular. Kokusunu alıyorlardı. Koklama duyularını nasıl kullanacaklarını biliyorlardı. Onlar için kokudan daha güçlü, daha saygın, gölgelerin ötesindeki dünyaya dair daha gerçek hiçbir şey yoktu. Dışkı kokusundan daha güçlü bir koku yoktu. İspanyol asıllı tarihçinin kokusundan bile.

Kokunun yerini ses aldı, helikopter pervanesi amcamın kokusal varlığını, hatta dışkı tepesininkini bile bastırdı. Buralara tırmanmaya hiçbir hayvan cüret edememişti. Pumalar ve diğer kediler onları orada neyin beklediğini bilirlerdi. Onlardan daha iyi dayak atanı var mıydı? Öte yandan bu gün iki kere, bir kartal... UYE’den gelen adamın makinesinden daha güçlüsü, daha hızlısı yoktu, kabilenin şaşkınlığının ortasına inmiş, kapıyı açmış –sakızını çiğnemeyi hiç bırakmıyordu– ve amcama onu dinlemediği için kusura bakmamasını söylemişti; ama üstlerine Profesör Benítez’in, ne idüğü belirsiz bir yerli kabilesinin yanında geceyi dağlarda geçirmeyi düşündüğünü söylemek zorunda kalmıştı, bu bilgi Başkan Paredes’in kulağına gitmişti ve Başkanın kendisi ona geri dönmesini emretmişti. Nasıl gitti? diye sordu pilot, helikopterinin bir daha hiç uğramayacağı topraklardan havalanırken.

Havada, Chiapas-Tabasco-Campeche Tröstünün üzerinden uçabilmek için alınmış özel iznin himayesi altında Palenque’ye doğru ilerlerken Fernando Amcam kendisinden korktu, tarihe duyduğu meraktan korktu; bir şeyi, belki de Ay’ın üzerindeki bir ada gibi o dağda bulunan o kayıp kabilenin hayatını idame ettiren kutsal bir döngüyü yarıda kestiği hissine kapıldı; bir felaketten korktu. Kendi felaketi yetmişti. Kendi korkusu ona yeter de

artardı.

Beş Kızkardeşin yönettiği Tröstün ihsan ettiği izin, Meksika uyruklu Fernando Benítez'in, belgede belirtildiği üzere "çok geç olmadan" son Lacandon yerlisi ile görüşme yapmak için Chitacam topraklarına inmesini serbest bırakmıştı. Oaxaca dağlarının üzerinden uçarken, sonsuz gece kabilesinin son doksan iki üyesinin yok oluşunu Bugün hızlandırmış olduğundan korktu.

Acaba, dedi, donuk günbatımına bakarak, şu andan itibaren, görme duyusuyla doğan ama onu tek yakınları olan sineklerin larvalarına yem eden kalıtımsal, gönüllü kör insanların, yalıtılmışlıklarının kurbanı bu insanların kabilesinde her yıl bir kişi azalacak mıydı? Bilemiyordu; ama artık hayal edecekti. Hayali bir günün görünmez yazan.

Meksika –Bölünmeden sonra Meksika'dan arta kalanlar Meksikalılar– zayıf düşmüş Cumhuriyetin sınırları içine kapatılmış olanlar –birbirlerini tanıyamadan ölüp gidiyordu. Parçalanmış vatandan geriye ne kaldığını öğrenemeden.

Kanyonun ayırdığı kabileler birbirleriyle hiç el sıkışmamıştı. Ama birisi ötekini görürken, öteki kardeşlerini göremiyordu.

Don Fernando Benítez az kalsın helikopterin penceresinden kusacaktı; ama tuhaf bir tereddüt, onu simetrinin korkunçluğuna karşı gizlice uyaran bir tereddüt onu yatıştırdı.

"Guadalupe Bakiresi'ne inanıyor musun?" diye sordu pilota.

"Neye?" dedi pilot (gürültü, kulaklıklar).

"Bence sadece Guadalupe Bakiresi'nin tekrar ortaya çıkması gibi bir mucize Meksika'yı kurtarabilir."

"Hayır Palenque'ye gidiyoruz," diye bağırdı pilot. "Mexico City'ye değil... Başk..."

Fernando Benítez gözlerini kapadı ve genç pilotun omzunu sıvazladı.

İnanılmaz! Bir tanesi dışında bütün çözümler mantıksız görünüyordu: Bakireye inanmak. Tek mantığımız!

Sonra olağanüstü bir şey oldu: ikindi geceyi inkâr etti ve kanyonun iki yakasında da, sanki helikoptere ulaşıp onunla yarış etmek ya da ona hasar vermek ister gibi havai fişek buketleri, yeşiller maviler, isterik renksiz ışıklar, ışıltılı levhalar, sıvı gümüş salkımları, havadan mamul kaleler yarışmaya başladı; kırmızı, yakıcı, mucizevi barut dolu bir gece; Fernando Amcam gözleri kapalı, Meksika şöleninin gecesini görmüyordu, hayret verici bir gece, hayret verici bir şölen, yağma ve yokluktan doğma: ateş yelpazeleri, sıvı metal kuleleri, fakirliğin zenginliği, kim bilir hangi görünmez sığınaktan, hangi vahşi israf parasından çıkıp gelen roketler ve kaleler; hasatlar, marangozluk, çömlekçilik, maskeler, dokumalar, eyerler; hepsi, tam iki yakanın iletişime geçtiği bu anda ateşe verilmiş, nasıl başarılacağını bilemediği, bilmediği bir iletişim, bir barut patlamasıyla silinip giden birikmişler, sadece bu iş için var olan zenginlik: beyaz, nostaljik köyün gözlerini kamaştırmak için, kör, paçavralar içindeki köyün koku duyusu uğruna nihayet el sıkışmışlardı, bütün zenginliklerini bir anlık telafi edilemez kayba teslim etmişlerdi; şölene.

Gözlerini açtı, güneş hâlâ batmamıştı.

Kabinin dışına baktı ve kendininkilere benzeyen gözler gördü. Başını salladı; bir yansıma değildi. Bir kuştu. Baykuş kafalı bir kartaldı, boynunda gökkuşağı rengi tüyler vardı, topuz yapılmışlardı, çiçek gibiydiler; Yeni Dünya üzerinde uçan yarısı insan kartal, Paraguay’dan Meksika’ya Yerlilerin bilmediği keşfi kutlayarak uçuyor. Fernando Benítez o gözleri ve kartalın helikoptere paralel sebatlı uçuşunu gördü; iki ok gibi gidiyorlardı, o akşamüstü ikisi de Sierra Madre üzerinde iki ok gibiydi. Yarısı insan kartal güçlü pençelerinde canlı bir maymun taşıyordu, çığlıklarını motorların sesi boğuyordu.

2

İki hareket vardır, diyor Platon’un bu cildi diyor annem; bir, hiç yer değiştirmeden sürekli kendi çevrelerinde dönen şeylerin hareketi, bir de durmadan gezinen, hareket eden şeylerin hareketi, Angel sevgilim, bu kuytu kumsaldan çok uzaklarda, burada ben rahme düştükten bir ay sonra

annemin kımıltısız merkezinde ışıldıyorum ve dışımda sözü edilen iki hareketi içimde yoğunlaştırmaya çalışıyorum. Ocakla Şubat arasında ne olup bittiğini öğrenmek için yanıp tutuşuyorlar; ben babamın maceracılığının düşüncesiz aceleciliğiyle geldim ve şu anda bütün gücümle hiç terk etmek istemediğim sıcak, nemli bir mağaraya tutunuyorum, anne, lütfen söylediklerini söyleme, bırak her şey senle benim etrafımızda dönsün dursun, ikimizin etrafında, maceracı olmasın, yerinden edilmiş olmasın, olmasın...

Homero Dayı’nın Peachy Tonge Kumsalı’ndaki, büyük, terk edilmiş, sessiz malikânesinde ikisi birbirlerine sarılmış yatıyorlar, ikisi de bir daha hiç bu kadar önemli olayın aynı sırada olmayacağında hemfikir, Yeni Yıl partileri, Beş yüzüncü Yıldönümü, Edebiyat Kongresi, Homero Dayı’nın tatili, Washington’daki askeri ve mülki erkânın tatili –yeni düşman Kolombiya’nın istikrarını nasıl bozacaklarına karar vermeden önce kısa bir mola– ve Penny López’in tatili, hı? Annem göz kırptı, babam duymazlıktan geldi, güvenle Ada ve Deng’in diskosunu ekledi, işi isteyerek yapmak lazım diyorum ben (dedi annem), o Meksikalıya bırakmamak lazım, tamaaam, bakalım ne olacak, istendiği gibi olursa ne âlâ (dedi, babamın hislerine tercüman olarak). Babamla sağlam bir beraberliği bile isteye kabullenişinin dahilinde kendisine bir özgürlük alanı yaratabilmek için babama karşı çıkmaya karar vermişti. Bu yüzden de şöyle dedi:

“Sürekli hali hazırda olmak istiyorum. Para kazanmak, bir seyahat planlamak, hatta tek bir gün içinde ne yapacağımızı dahi planlamak istemiyorum. Eminim bu işleri biri benim için yapar.” '

Babam güldü ve bir ay önce Aca’da olanların gerçekten olup olmadığını sordu kendine. Her şey yolunda gitseydi neler olabileceğini hayal edebiliyorduk ama şansın rolünü de unutmamak gerekirdi; bu yüzden annem hâlâ bilmediği o şeyi daha iyi anlamak istiyordu, bunun basit bir şaka olduğuna inanmaya yanaşmıyordu ama aynı şekilde tam bir irade eseri olduğuna da inanmıyordu; kozları paylaşmak bile değildi, diyor babama, adalet arayışı bile değildi ve günün birinde seni benden ayırabilir ve ikimizi aşkımızdan mahrum edebilir, aşkım.

Angel: “Neden? Şakalar ya da rastgele hareketler adaleti sağlamanın bir yolu olsun isterdim, neden olmasın ki Angeles?”

Angeles: “Çünkü yirminci yüzyıl çok yakında kucağımızda ölecek ve bahanesi ne olursa olsun ben adaleti ölümle eş tutmayı reddediyorum, ya sen?”

Angel: “Tek bildiğim burada yapmamız gereken şey yapıldı, yapılması gerekiyordu.” Babamın sesi boğuk çıkıyordu, sanki beni görmek ister gibi başını annemin bacaklarının arasına koymuştu.

Angeles: “Tomasito’nun dediği gibi görmeyince, inanmak yok.”

Angel: “Ne yazık ki buralarda herkes bunun aksini düşünüyor. İnanmak istiyorsan görmesen daha iyi olur diyorlar.” Babam başını kaldırıyor. “Filipinli planın son bölümünü neden yerine getirmedi?"

Angeles: “Bilmem. Ne olması gerekiyordu?”

Angel: “15.49’da Hipi ve Yetim, Homero Dayı’nın evine girdiler."

Angeles: “Yani buraya, Hazreti Meryem yortusundan bir gün sonra, 3 Şubat 1992’de bulunduğumuz yere.”

Angel: “Salı günüydü. Tomasito onlara kapıyı açtı, o saatlerde Homero Dayı’nın havuzun yanındaki saunasında olduğunu biliyordu.”

Angeles: “Sonra orkestra üyeleri ve Tomasito onu bastılar ve Hornero Dayı ihanete uğradığını anladı.”

Angel: “Homero bağırdı, ‘Seni Yahuda, Kralım Don Felipe’nin adını alan o kahrolası koloninin bir evladına güvenliğimi asla teslim etmemeliydim, evrensel Arjantin dehası Don Manuel Mujica Lainez de burada olsa böyle derdi! ’ ”

Angeles: “Belki de Homero yirmi dört yıl önce Fernando Amca burada bir arazi önerdiğinde onun kendisine söylediklerini hatırlamış tır: ‘Onu gerillalardan nasıl koruyacağım?’ ”

Angel: “Belki de. Neden olmasın? Ama belki de Tomasito’nun vicdanı sızlamıştır.”

Angeles: “Ne demek istiyorsun? Lafı nereye getirmeye çalışıyorsun?”

Angel: “Demek istediğim, Angelucha, her şeye rağmen, Tomasito hayatta

olmasını Homero Dayı'ya borçluydu."

Angeles: "Bunu bildiğin halde işleri oluruna mı bıraktın?"

Angel: "Hiçbir şeyi şansa bırakmazsan risk nerede kalır? Homero Dayı, insancıl, liberal ve insansever olduğunu kanıtlamak için Tomasito'yu küçük bir çocukken, UNICEF onu Marcos'un Manila'daki son katliamından sonra evlatlık verdiği zaman yanına almıştı. Gerisini sen anlatmak ister misin? Hadi anlat."

Angeles: "O sırada Ferdinand ve İmelda ümitsizce isyanı bastırmaya uğraşıyorlardı. Bu bastırmalar gitgide zalimleştiği için geceleri gözlerine uyku girmiyordu. Şimdi sıra sana geldi, ey gümüş dilli. Göster kendini ey büyük deha!"

Angel: "Sonra Lady İmelda kafayı yedi ve Ferdinand'a dedi ki: 'Dün gece rüyamda, on beş yıl önce doğan bir oğlanın kendini Luzon Kralı ilan edeceğini gördüm; sen Herod'dun, ben Herodias ve ikimiz birlikte on beş yıl önce doğan oğlanları öldürmeye koyulduk, sloganımız şuydu: Ölüler komülerden iyidir.' Mindanao ölüm tugayları on beşindeki bütün çocukları öldürmeye başladılar."

Angeles: "Tomasito da o sırada tesadüfen Malina'da bulunan Homero Dayı sayesinde ölümden kurtuldu. Dalga mı geçiyorsun?"

Angel: *"Tesadüfen* Manila'daydı; çünkü o sırada Filipin borsasına birkaç milyon Meksika pesosu sızdırmakla meşguldü. Uluslararası Bebek Mamaları Şirketinin yan kuruluşlarından birinin satışından kazandığı ve vergi memurundan gizlediği paraydı bu ve Meksika'ya yabancı yatırımlarını teşvik etmekte kullanılacaktı, ama tam tersi oldu; yine de en büyük ortağı bir Meksikalı olmalıydı. Tesadüf bu ya o vatansever bizim güvenilir dayımızdı, tabii onu bir kukla olarak düşünmek çok zor, günün birinde ULBEMA'nın Meksika uzantısının Filipin uzantısına gönderdiği bir çekle ortaya çıkıverdi. Meksika yan kuruluşuna ödenen para pek cüziydi ama ne Meksika'da ne de Filipinler'de kimse kuruş yüzü görmemişti, ne hazine, ne tüketiciler, ne de o boku yiyenler; ama tahmin ettiğin gibi ULBEMA'nın Güneş Kuşağı Cumhuriyetindeki Yönetim Kurulu ve İmtiyazlı Hissedarları, söz konusu cumhuriyetin başkenti Dallas'ta bol bol kuruş görmüşlerdi. Nasıl canım?"

Angeles: “Süper Angel. Ana teman dayın.”

Angel: “Böylece Homero dışarıya insancıl bir görüntü vererek kendisine yöneltilen arabulucu suçlamalarını savuşturdu, ama esasında Tomasito da ondan nefret ediyordu, aynı zamanda seviyordu da herhalde; çünkü Homero onu Marcosların Herodvari öfkesinden kurtarmıştı, öte yandan katliamda ölmeyen çocukların holdingin Meksika uzantısının Filipinler’de dağıttığı şişelenmiş balçığı yedikten sonra mide kanaması geçirerek öldüklerini biliyordu.”

Angeles: “Bu yüzden de Tomasito, Hipi’yle Yetim’in Homero’nun kapısını çaldığını duyduğunda şüpheye düştü.”

Angel: “Düşünsene kaderi başka türlü olabilirdi: İmelda’nın paralı askerlerinin malasıyla kafasının koparılması.”

Angeles: “Oysa o altın bir tropik kafeste tutsak bir prens gibi yaşıyordu, yüreği nasıl tempoyu şaşırmasın, nasıl şüpheye düşmesin?”

Angel: “Ama şüpheler yüzünden felç olan, Homero’nun ürettiği bebek mamasından ölen küçük kardeşlerine kendi kurtuluşunu yeğ tutan Tomasito odasına gidip işleri oluruna bırakabilirdi, senin dediğin gibi her şeye açık olabilirdi, bırak başkası senin için yapsın...”

Angeles: “Ya da belki Tomasito, minnettarlığının şüphelerine ağır basmasına göz yumup Dört Fırlama’yı içeri almak yerine, onları dışarıda bırakabilirdi, sonra Yetim Huerta çılgına döner ve onu vururdu...”

Angel: “Sana o çocuğu zaptetmemiz gerektiğini söylüyorum. Bazen çok ileri gidiyor.”

Angeles: “Sesleri duyan Homero saunadan çırılçıplak dışarı çıkıyor, tam da Yetim sadakatte karar kılan şüpheli Tomasito’yu alt ettiği sırada guayebarasını üzerine alıyor...”

Angel: “Sonra Homero paraşütünü takıyor, motoru kullanan adama hemen emir veriyor, uçarak kaçıyor, başımızın üzerinden geçerken tepemize sıçıyor ve Acapulco’nun ağır havasında gözden kayboluyor.”

Angeles: “Madem öyle Tomasito nerede?”

Angel: “Bilmem. Yetim, Hipi ve Yumurta nerede?”

Angeles: “Ya Bebek. Bebek’i unutma. Ben de onun nerede olduğunu bilmiyorum.” .

Bu ve benzeri karşılıklı konuşmalarla, annemle babam ilk bir ayımı Homero Fagoaga Dayı’nın sessiz, terk edilmiş evinde geçirdiler. O yağlı İkarus kendini kuş hayatı sürmeye adayarak onları terk etmiş, bu arada Kakapulco’daki felakete kendi küçük katkısını yapmaktan da geri durmamıştı.

Angel ve Angeles kalenin kapılarını açmadılar. Zaten kimse kapıyı çalmadı. Tomasito kileri ağzına kadar dolu bırakmıştı, Homero Dayı malikânesini 1968’den beri uzun süreli bir gerilla kuşatmasına dayanacak şekilde hazır bulunduruyordu.

Bunun üzerine babam kuşatma altındaki evi bir komün kampına dönüştürmeye çalıştı (tabii zihninde) = anneme disiplin olmadan ayakta kalamayacaklarını ve kendi muhafazakâr devrim planlarının da güme gideceğini söyledi. Dakiklik ve disiplin; sabahın yedisinde, kaçak Don Homero’nun malikânesinin tropik teraslarında keyif vaziyetlerini uzatarak yerlerde emeklemeye hiç karşı çıkmıyordu annem.

Bunların, büyük bir haz içinde geçmiş o uzun ayın tek tanığı benim. Bunları okuyuculara iletiyorum. Bilmelisiniz ki birinci hafta boyunca yumurta kanalının salgıları içinde serbestçe yüzdüm, sonra annemin rahminde kalıcı bir kamp kurdum. O sırada ben, Kristof, iyi organize olmuş, işlevleri belirli bir hücre yığınından ibarettim, onca masumiyetimle o klasik dersi öğreniyordum, ben bir bütünüm; işlevlerimin çeşitliliğiyle ayakta duran bir bütün. Döllenmiş yumurtadan oluşan hücrelerin her biri aynı genetik yapıya sahipse ve bu yüzden de her biri potansiyel olarak saçımın, gözlerimin ne renk olacağını içinde barındırıyorsa, demek ki hepsi bu özelliklere aynı önemi vermiyor: sadece göz ve saç renk hücreleri bu işlevle ilgileniyor, ama yine de bu özellikler diğer bütün hücrelerde de mevcut.

Ama On İkinci Gece olanlarla ilgili haberleri ve Üç Bilge Adamın gelişini beklemekle geçen ikinci hafta, Dünyanın En Bilge Adamı (melodik bir genden aldığım bilgi doğrultusunda) olduğumu düşünmeye başlamıştım bile; sonra küt, öyle hassas bir vaziyete geldim ki, sevgili Okuyucu,

neredeyse belirli bir başlangıcı olmadığı için belirli bir sonu da olmayan bu hikâyeyi anlatamayacaktım; çünkü kendimin aslında ne olduğunu, ne amaca hizmet ettiğimi anladım:

Annemin gövdesi içinde yabancı bir gövdeydim, yaralı tenin zamanla dışarı atacağı bir kıymık; yanlışlıkla yutulmuş bir düğme, bir yüzük, bir saat; ulusal yarışmaları, Anadok'u ve Homero Dayı'yı unutmuştum, Okuyucu ve kendimi olabildiğince savunmaya çalıştım, uzay aracıma atlayıp rahimiçi yıldız savaşlarına daldım; annemin mukozasını yedim, dolaşım sistemine sızdım, bir çöl faresi gibi oksijenini ve besinini tükettim, annemin içindeki boşlukta bir delik açtım ki zavallı, narin, kırılgan varlığıma bir yer bulayım, hayatta kalma isteğimle onun gövdesinin ve hayatının bir parçası oldum; kendimi annemin içine *gömdüm.* Okuyucu, annemin dışlama isteğine (bilinçdışıydı, ama yine de istekti işte) rağmen onun döl yatağı tarafından yutulmayı başardım, sonra koruyucu bir çatı gibi bu derin organın başımın üzerine kapandığını hissettim (Homero Dayı'nın dediğine bakılırsa tıpkı metin, havayı arıtmak ve Meksika City'nin otuz milyon nüfusuna esit olarak dağıtmak için şehrin üzerine yaptıracağı fanus gibi), sonra geliştiğimi hissettim, annemi yamyamca tüketerek zafer kazanıyordum o küçük bir savaş tanrısının iç organlarını işgal ettiğinden habersizdi o güzel oyuğun içindeki bütün boşluğu dolduruyordum ki o cömert ana kanının beni boğduğunu hissettim, ey güzel Okuyucu...

(Capitolina ve Famesia'nın ağından kurtulduktan sonra şehvetli Brunilda'yı terk edene kadar sürekli bir cinsel atlıkarıncada yaşamış olan babam, annemin sürekli yanında olması ihtiyacı içinde ve yanında olmasından şaşkın, bütün öğleden sonra Homero Dayı'nın evinde dolaşıyor, şarkı söyler gibi sesleniyor, Angeles, Angeles, kumsaldan döndüm; denize bakan uzun bir salona giriyor ve salonun ucunda onu görüyor, diz çökmüş, omuzları çıplak, beline bir havlu sarmış, başı öne eğik, önünde, beyaz bir havlunun üstünde, bir cerrahın aletleri gibi yerleştirilmiş bir kırbaç ve bir haç, yüksek, sivri bir pişmanlık külahı ve boynuna asılmış, soğuğa karşı korunmasız göğüslerinin üzerine inen tabeladaki kırmızı bir yazı: BEN DÜNYANIN EN KÖTÜ KADINIYIM. Angel bağırmak üzere ama "Angeles" adı bile dudaklarında donuyor. Bu gerçekten de o mu? İkindi ışığı loş ve hain. Onun kendisini böylesi durumlarda birçok kez gördüğünü ve hiç incitmediğini düşünüyor; ilk karşılaştıkları andan itibaren bütün kararlarına uyan bu kadın

onun tarafından rahatsız edilmeyi hak etmiyor. Bu sahneyi hiç unutmamak için dikkatle bakıyor.)

3

Burada, içeride bu uğursuz hadiseler meydana gelmekteyken, düşünün haşmetmaapları, dışarıda evrende annemle babam kendilerini On İkinci Geceden ayıran dördüncü, beşinci, altıncı hafta boyunca hiç gelmeyen haberi beklediler.

İnsanlar ne biliyordu?

İnsanlar ne diyordu?

Acapulco felaketini neye yoruyorlardı?

Annemle babam Dört Fırlama'dan rica etmişlerdi: Arap telefonuyla, duman işaretiyle, ne bulursanız onunla haber gönderin bize; nafile.

Don Fernando Benítez'i sordular: Seninle dağlarda nerede buluşabiliriz; nafile.

Bizimkiler Sony televizyon setinin gri, cızırtılı, çizgili ekranına bakarak saatler geçiriyorlardı; nafile.

Acapufelaketinden hiç haber yok. Onların içten içe umduğu gibi Anadok'un yarışmalarının hoş normalliğini sarsacak bir ulusal krizi hızlandıracak hiçbir şey yok. Kapalı kaldıkları süre boyunca büyük bir neşe ve tarif edilemez bir kolektif coşkuyla yarışmalar birbirini izliyor:

Birinci Hafta: 0720 Kalite Elli Kuruşluk Gümüş Paraların En İyi Sözlü Tarifi için Ulusal Ödül [tedavülden kalkmış (hem para hem kalite)], kod adı El Tostón;

İkinci Hafta: Doğal ve Genetik Tiksintisini Yenerek Bir Haftada En Fazla Balık Yiyen Merkez Plato Sakinine Ulusal Ödül;

Üçüncü Hafta: Don Wigberto Garza Toledano'nun (Monterrey Yerlisi) Niños Heroes Metro Hattında Yolculuk Yaparken Kaybolan Cüzdanını

Getiren Hanıma Ulusal Ödül;

Dördüncü Hafta: Devrimci Kuruluş Partisi (PRI) İçindeki Son İç Çekişmeler Sırasında Benito Coquet, Donata Miranda Fonseca, Esequiel Padilla, Emilio Martínez Manautou, Javier García Paniagua, Aarón Sáenz, Angel Carvajal ya da Francisco Múgica'yi Desteklediklerini Medeni Cesaret Göstererek İtiraf Edecek Vatandaşlar İçin Ulusal Ödül,

Şubatın ilk günlerinde düzenlenen bu yarışmanın neticesi olarak ailem (ve onlarla birlikte ben) hiç beklemediğimiz bir anda duyduğumuz bir ilanla altüst olduk: Martın ilk günlerinde, sahildeki evinde bir ay boyunca kapanıp düşündükten ve Frank Wood Bulvarı'ndaki bürosunda özenle hazırlandıktan sonra Dr. Don Homero Fagoaga Labastida Pacheco y Montes de Oca, Guerrero eyaletinden senatör adayı olduğunu açıkladı. Kampanyası, İgualistlahuaca kasabasında yapılacak bir mitingle başlayacak. Guerrerolu hemşerilerimizi mitingi televizyondan seyretmeye ve PRI adayını desteklemeye davet ediyoruz. Dr. Fagoaga, belgelerin de şüpheye yer bırakmayacak şekilde kanıtladığı gibi, Guerrero'nun seçkin bir evladıdır ve bugünün demokratik fırsatını yarına bırakmamak için ve Benito, Donato, Emilio gibi güç kullanılarak...

Angel ve Angeles hep bir ağızdan bağırdılar: "Ama H. Dayı Meksiko D.F. eyaletinden. Guerrero'ya ayak bile basmadı, Guerrerolular o cezayı hak edecek ne yaptılar ki başkenttekilere, vs." Angel ve Angeles ani tepkilerini bastırıp nefeslerini tutarak bir sonraki haber bültenini beklemeye koyuldular.

Angel gözlerini kapadı ve anneme, operasyonunun başarısı, başarısızlığı, her ikisi konusunda tümüyle yanıldıklarını söyledi = kendini sarsabilmek için onu omuzlarından tutup sarstı.

"Hepsi kandırmaca. Arada bir bunu unutuyoruz. Kendimi bıraktım."

"Bırak beni Angel."

"Kaostan ümitsizliğe hiçbir geçiş devresi olmadan atlayıvermek ödümü patlatıyor."

"Muhafazakâr bir anarşist olmak aptalca bir şey, tatlım..."

“Nihilist. Ben nihilistim. Kendimden korkuyorum, yemin ederim. Bazı değerlere sahip çıkmak istiyorum, hiçbir değerim olmamasını istemiyorum.”

“Sakin ol. Sen aslında bu değilsin.”

“Ya? Peki ne olacağız; istemeden?”

“Birçok engeller çıkacak karşımıza, istediğini kolayca elde edemezsin, şu Tatlı Vatan hikâyesi, senin...”

“Senin dediğin gibi olmaktan korkuyorum, yani olmaya çalıştığım şeyin tam aksi olmaktan. Her şeyin sonu böyle bitiyor, başlangıçta niyetlendiğimizin tam aksi şekilde.”

“Teröristler. O devirleri yaşayan Fernando Amcam bize terörist derdi; bilseydi.”

“Hiçbir şey bilmiyor. Bunun bir şaka olduğunu düşünüyor. Suç olduğunu düşünmesinden iyidir.”

“Suç muydu yani? Söyle. Benim geçmişim yok. Ben her şeyi senden öğreniyorum. Senden aldığım her şey üzerime yapışıyor, hatta senin gibi olmama isteğim bile!”

“Angeles, doksanlarda biz gençlerin böyle maceralara atılması artık olağan, bir anayasa maddesi değil bu, eskiden kerhaneye gitmek ya da kafa çekmek neyse bu da o; terörizm büyüdüğünü gösterme töreni, başka bir şey değil, hiç önemi yok... Herkes yapıyor. İspanya’da Garcia adındaki çocuğun babasının lokantasına gelenleri zehirlediğini hatırlamıyor musun? Ya Bebek Femandez’in Prag’da, öğle ayini sırasında patlayacak şekilde kilise mihrabı altına yerleştirdiği bombaya ne demeli?”

“Bunları biliyorum. Söylediklerin hoş. Bence sorun yok.”

“Umarım bu haber karartmasında bir sorun olduğunun da farkındasındır.”

“Bir şey var ki canımı daha çok sıkıyor. Her şey çok mükemmel gitti. Neden sonuç arasında en ufak bir pürüz bile yok. Sanki on pesoyla kumar oynayıp, hesapladığımız yüz peso yerine, bir milyon peso kazanmış gibiyiz.”

“Çok beter fırlamalarız biz.” Babam istemeden güldü. Sonra gerçekten de kederlenip başını eğdi –ama önce Sony’ye bir tekme atıp onu mermer zemine düşürdü, gri cam parçalan etrafta uçuştu, özür dilerim Angeles, laftan başka bir şey değil bunlar– terörist, nihilist, muhafazakâr, solcu, özür dilerim: ben hayatım boyunca bir boka yaramadım, anlıyor musun? 1969’da doğduğum günden 1992’ye kadar hiçbir boka yaramadım, ümitsizim çünkü deliyim, çünkü güçsüzüm, “açılışlar” “patlamalar” ya da “yenilenmeler” konusunda hiçbir zaman iyimser olamadım, benim yaşımdakiler kendilerini köşeye sıkışmış hissediyorlar, ümitsiz, bir boka yaramaz; ama bir boka yaramamak da bir şeydir değil mi? En azından peso verip dolar almaktan, başkan hakkında espriler yapmaktan, yapmadığımız her şey için gringoları suçlamaktan, bir sonraki başkanın halefini açıklamasını bekleyerek oturmaktan, aksi yöndeki bütün kanıtlara rağmen altı yılda bir ümitlenmekten, bizim yapamadığımızı başkalarının yapmasını talep etmekten, insanların cesareti olmadığını söylemekten, lider diye bir şey kalmadığını, şunun da olmadığını, e bunun da olmadığını söylemekten iyidir. Allah kahretsin, Angeles, en azından ben bir boka yaramıyorum ve senin o korkunç sorunu kendime çok sonra soracağım ve o som demir bir yumruk gibi taşaklarımı buruyor: adalet cinayeti haklı çıkarır mı? Başka bir zaman bana tekrar sor, bunu sakın unutma, çöpe atıp kurtulma. Benim ahlâkımı yerin dibine batır.”

“Ne biliyoruz Angel?” diye sordu annem babamın elini okşayarak. Babam duraladı, sonra cevap verdi:

“Ne yaptığımız hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Tek kelime bile etmeyecekler. En azından işlerine gelene kadar. Eğer şu anda bir şey söylemiyorlarsa bu demektir ki sessiz durmak işlerine geliyor. Başkanın en sevdiği sözü hatırlasana: ‘Meksika’da her şeyi yapabilirsiniz, yeter ki suçu başkasına atın.’ ”

Annemin gözlerinde yarı-mat bir ışık belirdi.

“Sen muhafazakâr olduğunu söylüyorsun, ben solcu olduğumu. Ama ikimiz de etiketlerin önemli olmadığını biliyoruz. Önemli olan somut eylemler, öyle değil mi? Ama yaptığımız şeyi gerçekten de yaptık mı Angel sevgilim? Emin misin? *İkimiz de emin miyiz? Gerçekten yaptık mı?”*

İnzivada geçirdikleri ilk geceden itibaren, profesyonel yas tutucuların inlemeleri cevap vermişti bu soruya; kadınlar dağlardaki Treinta kasabasından kiralanıp Acapulco'da her gün ama münferit olarak meydana gelen ölümlere matem tutmak için getiriliyorlardı.

Bu yeni şafaklar onların en kederli, en uzun, koro halinde bağrışlarına şahitlik ediyordu; iniltiler denizin dibinden gelir gibiydi ve annemle babam her gece hiç ses çıkarmadan onları dinliyorlardı; çirkin bağrışlar onlara sadece o gün Aca'da ölen turistleri, edebiyat eleştirmenlerini, hükümet görevlilerini ve milyonerleri değil garsonları, hizmetçileri, taksi şoförlerini ve kasiyerleri de hatırlatıyordu: ama Homero Fagoaga ölmemişti ve şimdi senatör adayıydı, yan gelmiştik...

Bu pezevenkler *beni zerre kadar düşünmüyorlar.*

Benim yaşadığım şoktan haberleri yok; babam tarafından dışlandım, annem tarafından reddedildim, ikisine de karşı çıkarak rahme yerleştim ve kendi kendime bir plasenta oluşturuyorum, şu anda benim yeni oluşan varlığımla işgal edilmekte olan annemin içine ördüğüm o süngerden kan ve besin emiyorum; ben, kabul görmüş bir parazit, hayatta kalabilmek için annesini tüketen bir misafir olarak dokuz aylığına oraya sığındım, bu iki delinin, çakalların sesinin yerini alan matemcilerin sesini dinlediğini düşünüyorum, bir milimin dörtte biri büyüklüğünde bir diskim daha şimdiden, hızla düğme şeklinden toplu iğne şekline dönüşüyorum, bir başım, bir gövdem, bir göbek bağım var. Bundan daha önemli bir şey olabilir mi? Kimsenin haberi olmadan olup biten bu hadiseleri yüksek sesle sormak istiyorum onlara. Ya da durmadan tartışıp durduğunuz şeyleri, herkesin haberi olduğu halde olup bitenleri.

Üçüncü haftadan itibaren, Don Wigberto Garza Toledano'nun cüzdanını geri getiren (bilmemnereli) iyi yürekli hanım ulusal ödülü aldığında, annemin rahim duvarına yapışık tam teşekküllü bir embriyoya dönüşmüştüm, her şeyi yiyor ve yemek arayarak büyüyordum, beni konuk eden oyuğu genişletmiştim, boşlukları dolduruyor, kendi başımı ve kuyruğumu oluşturuyordum.

Ama sonra bütün bu teşebbüsü, Homero Dayı'nın arazisinin en yüksek noktasına çıkarak tehlikeye soktular, Acapulco'nun iki cephesine hâkim bir

kayalıktı bu, bir tarafta Puerto Marques ve Revolcadem Kumsalı, öte tarafta bütün körfez; niyetleri Acapekhoşun bir ay önce-Noel'de yerle bir olduğunu kendilerine kanıtlamaktı ve gazetelerde televizyonlar hiç renk vermese de Treinta'dan gelen profesyonel matemciler ve kendi gözleri bunu kanıtlıyordu (diskoteğin kalıntılıları dev bir kondom gibi suyun üzerinde yüzüyordu, mankenlerin şifonları La Countess kumsalındaki kayalara takılmış uçuşuyorlardı), ama kayalığın tepesine çıkarken attıkları koca adımlar bir Kristofelaketin yaklaşmakta olduğu korkusunu içime saldı; hormonal çöller, açlık, susuzluk, çözülüp bozulan ve lağıma dönüşen beni dışarıya süpürecek, öldürecek, yeniden şekilsizleştirecek bir kan yağmurunun başlangıcı.

Annemle babam, bir zamanlar Acapulco olan dumana ve ölü hınca bakarak bana hamile kalınan kumsala iniyorlar; fakirlerin Babil'i, milletin zihninde TATLI VATANIN AKSİ OLAN HER ŞEYİ simgelemek için seçilmiş olan şehir; tepede hüzünlü sirenleri duyuyorlar ve babam anneme günün birinde Oaxaca'dan tümüyle değişmiş olarak döndüğünü hatırlatıyor; bambaşka bir adam, henüz kazanmış olduğu bir şeyi kaybetmenin hüznüyle başkalaşmış.

Beni yarattıkları ve üzerinden Homero Dayı'nın uçtuğu kumsalda babam kuma yazı yazıyor:

Vatanım, yüzeyin derin bir çukur, yani
Gökyüzün kokuşmuş bir duman
Bebek İsa sana Las Lomas'ta bir saray ve Vail'de bir kayak kulübesi bahşetmiş
Petrol yatakların ise şeytanın armağanı ki o şeytan
Rotterdam'da nakit pazarında yaşıyor, yani
Küçük bir dalga hepsini sildi.

Angel ve Angeles Tomasito'nun iyice çürümüş olan gövdesini Pichilinque kumsalında iki kaya arasına sıkışmış bir kanoda buldular.

Sırtında siyah bir mızrak vardı, harika yeşil tüylerle sarmalanmış bir orman mızrağı.

Angeles: "Bir dakika. Homero ve Tomasito düşman değillerdi; onlar müttefikti."

Angel: “Homero Tomasito’nun düşmanı olduğunu düşündü, bu yüzden de kaçarken onu öldürdü.”

Angeles: “Dört Fırlama Tomasito’nun kendilerine ihanet ettiğini anlayıp onu öldürdüler.”

Angel: “Acapulco’daki kıyımın kurbanlarından biriydi Tomasito.”

Angeles: “Tomasito’yu kendi ölümü öldürdü.”

Angel: “Her şey aynı anda oldu. Bir olay bir diğerinden ne önce ne de sonra; sadece diğer olayların yanında ya da arasında meydana geldi:

TOMASİTO VE HOMERO
DOST
  TOMASİTO VE HOMERO
   KAZA
    TOMASİTO VE HOMERO
     DÜŞMAN

Angeles: “Kimse ölmedi; hepsi plaja gitti..

Angel: “Şenle ben kol kola Peachy Tongue Kumsalı’nda yürüyoruz.”

Angeles: “Animus intelligence!”

Kanoyu sıkıştığı yerden kurtardılar, ateşe verdiler ve akıntıya bıraktılar; Kano Manila’ya, Pasifik’e, Tomasito’nun evine doğru uzaklaştı.

Sonra duman ve kan ve arsenik ve iperit denizlerinden, çakalların kesik kesik nefeslerinin pusuna ve ezilmiş hamamböceklerinin müstehcen rengindeki bir sise sarmalanmış, bir çakal gibi yüzen ve nefes alan ama saecula saeculorumla kirlenmiş bu sularda batmamakta kararlı bir gövde çıkageldi; patlamış kubbelerden duman yükseliyordu, yüzer disko Korkunç Divan’dan denize gülünç yeşil sarı sakızlar gibi küller yağıyordu; ufak tefek bir adamın ufacık sarı eli Filipinli uşak Tomasito cesedinin yatmakta olduğu siyah kanonun kenarına yapıştı ve adam duman ve kan ve arsenik ve iperit denizinden çıkıp bir pekin-köpeği gibi Filipinlinin ayakları dibine takatsizce yığıldı.

Bütün yurttaşların bilgi edinme hakkı vardır

4

BİLGİ0KUR: Konuşmadılar, çoktu söylemiş ve yapmış oldukları şeyler dışında bir şey yapmadılar, halihazırda yaşamış oldukları şeylerin ötesinde bir şey yaşamadılar, ya ben? Beni çoktan yaratmış olduklarını hatırlamadan, benim şahsen binlerce başka olasılığa sahip olduğumu düşünmeden olasılıklar, hikâyeye yeni alternatifler aramaya koyuldular, beni deli ediyorlar, içimden çekip gitmek geliyor-annemin rahmini terk etmek ve babamın teslislerine geri dönmemek:

Benim bir oğlan olacağımı ve adımın Kristof konacağını söylüyorlar, benim adıma bu kararı alabilecek kadar ileri gittiler, puştlar, peki ya kız olursam? İmelda'nın Tomasito'ya yaptığı gibi Herodize mi edecekler beni? Kristof adında Meksikalı bir oğlan olma şansımın 183.675.900.453.248'de bir olduğunu ve genetik hesapta ufak bir şaşmayla bir armadillo olabileceğimi biliyorlar, biliyor musunuz bu fikir çok hoşuma gidiyor. Kulağa hoş geliyor, kayıp, arkadaşsız armadillo, aşağı yuvarlandığımız bu puslu tepelerde bulunma yok ya da mavi Pasifik'te saatte on beş kilometre hızla sevişen neşeli bir yunus.

"Hiç Pacifica'da bulundun mu?"

Babam neden durmadan kendine aynı soruyu soruyor? Benim sayemde, güme giden bütünlüğün tekrar sağlandığını, kayıp zamanın tekrar bulunduğunu düşünse çok daha iyi eder, hep benim sayemde sayın ebeveynlerim, bilginiz bölündü, anladınız mı? Size ne söylediğimi anladınız mı?

"Bilgi gerçekten de güç müdür?" diye soruyor babam, eşek gibi tepinmeye başlıyorum, keşke onun sperminin benim hayati bilgimin sadece yansını içerdiğini söyleyebilsem, annemin üreme hücreleri de diğer yansını, sonra

BEN GELDİM

ve sadece kendim olmakla bütün YENİ bilgileri bir araya topladım, ne zafer, artık biliyorum, şu andan itibaren, annemle babamın onlar olmayan yeni bir varlığa verebileceği sayıda kromozomu bir araya getirmiş

vaziyetteyim, gerçi bunu tehlikeye atıyorlar ama günün birinde kaybettikleri şeyi onlara geri verebilirim, belleklerini, kehanetlerini, bütün varlıklarını; madem öyle bana neden böyle kötü davranıyorlar, neden gece bastırmak üzereyken sağanak yağmur altında bir eşeğin sırtında sarp tepeler boyunca beni hoplatıp duruyorlar? Ben onlara ne yaptım? Daha birbirimizi doğru dürüst tanımıyoruz ama onlar canıma okumaya başladılar bile!

Ne biliyorlar?

BİLGİTEL: Birisi Homero Dayı'nın Acapulco'daki evini arayıp, Fernando Benítez Amca'nın bir UYE helikopterinden Mexico City'deki başkanlık telsizi aracılığıyla Pasifik'in İncisi, Turizmin Mekkesi, Yeni Dünyanın Oryantal Limanı, Çin ve Manila Kalyonlarının Körfezi'ndeki filolog Dr. Fagoaga'nın özel telefonuna bir radyogram aktardığını söyledi.

"Hiç Pacifica'da bulundun mu?"

Yeğenlerim Angel ve Angeles Palomar'a mesaj: Şubatın 22'sinde, demokrasi havarisi Başkan Madero'nun öldürülmesinin yıldönümünde sizi Cuajincuilapa'ya bekliyorum, D.F.'le Aca arasındaki bütün haberleşme anlaşılamaz bir biçimde kesildiği halde Homero'nun aday olduğunu biliyor muydunuz soru işareti sevgiler Benítez.

Hangimiz ne biliyoruz?

Uyanın çocuklar, uyanın, dedi Rigoberto Palomar Dede telaşlı; ama ciddi bir sesle, uyanın, bugün Cumartesi, Şubatın 22'si ve hâlâ uyumakta olan Başkan Francisco Madero'nun üzerinden battaniyeyi çektiler, ellerinde süngüler onu hücresinden çıkardılar. Bay Pino Suárez'le birlikte bir arabaya koydular, arabayı hapishanenin kapısında durdurdular, ikisini de dışarı çıkardılar, ikisini de kafalarına birer kurşun sıkarak gece saat 11'de vurdular: Uyanın çocuklar Devrime yetişmemiz lazım.

Ben ne biliyorum?

Büyük velvelenin koptuğu gün, genç kör yerli, görünmez seslerin ve kokuların yoğunluğundan çılgına dönerek, bir haftadır baş döndüren bir hazla kokusunu aldığı bakire kıza sahip oldu; kıza yapışkan büyücünün görünmesinden sonraydı, kan kokusu

delikanlıyı hem çekiyor hem de itiyordu. Kız hiç sesini çıkarmadı, kendisine dokunulmasına izin verdi, kendisi de adamın sıcak yanağına keyifle dokundu.

BİLGİGENLER: Sadece şunu biliyorum: Fernando Benítez Amcamın platodaki insanlara yaptığı ziyaretin yarattığı baş dönmesinde, benim Acapulco'da yaratıldığım anda kör bir oğlan daha yaratılmıştı.

Bilgi edinme hakkı: bunu sadece ben biliyorum. Dedem bunun tarihte hangi güne karşılık geldiğini biliyor, Fernando Amcam o günlerin takvimdeki yerini biliyor. Ya annemle babam, onlar bir şey biliyor mu?

İNLOCOPARENTİS: Beni yarattıklarından haberleri bile yoktu herhalde; o kadar zalim olamazlar, hayatta olduğumu bile bilmeden kendi genlerinin çocuğunun ölümünü yaratacak kadar; kekre, kuru, ürkek, güvenliksiz, her şeye sürtünüyorum, tahterevalli gibi (ne tahterevallisi, dörtnala gitmeyle deprem arası bir sarsıntı bu) kumsalda, palmiyeler altında hamile kalınan biri için cidden büyük bir velvele bu; artı başka bir yerde olduğunu biliyor, tek bir zıplamayla vahşice huzursuz, volkanik, dikenli bir coğrafyaya naklediliyor; günün birinde bana bunu anlatacaklar, ben de gözümde canlandıracağım, gerçi şunu gayet iyi biliyorum, günün birinde her şeyi unutacağımı biliyorum (bu benim en karanlık sırrım) çünkü haşmetmaaplarınızın da bildiği gibi kimse çocuğa hakkı olan ek zamanı vermek istemez; dokuz ay, küsuratı da var, hem piyangoyu kazanmak hem de Noel ikramiyesi almak gibi bir şey, yetişkinlerden dokuz ay fazla ama onlar nasıl olur diyorlar? Sadece

DOĞDUĞUMUZDA HALİHAZIRDA DOKUZ AYLIK OLDUĞUMUZU

bilmenin yeteceğini zannediyorlar ama bu demektir ki bizim tahammül edilemez bir üstünlüğümüz var, yani bebekliğimizin kanunlarını onlara dayatma gücüne sahibiz ve kabul etmeseler bile bundan daha fazla korktukları bir şey yok; hayal ettiğim şey, şeyi hayal ediyorum, dokunmak istediğim, istediğime dokunuyorum, arzuladığım şey var, olan şeyi arzuluyorum, çalışmama, kumpas kurmama, diğer insanların canına okumama, komşularının mülkünü işgal etmeme gerek yok, niçin olsun ki, bütün istediklerim burada elimin altında, anlıyor musunuz haşmetmaapları?

Arzuyu bir anda gerçeğe dönüştürmekten daha sapkın hiçbir şey olamaz, işte bu yüzden biz doğmamışları kuşatma altına almaya çalışıyorlar, sonra çocuk olduğumuzda bizi kısıtlıyorlar, okullarla, hapishanelerle, kiliselerle, önceden planlanmış tatillerle, resmi tatillerle, çocuk ve arzu nesnesi arasına dikilmiş ekonomik kerhanelerle etrafımızı çeviriyorlar ki bu arzular Temmuzda Noel, İki Yıl Okul Tatili, Seksen Âlemde Devrigün (Julio Cortázar için Noel'de Temmuz demek olabilir) ve Hazlar Bahçesi – hayır, bütün hazlar erteleniyor, onları yeniden ele geçirmek için boyun eğmek gerek, iş disiplini, masraftan kısmak, perhiz, Kalvinist tasarruflar ve gerçekliğin çölünden kovulmayı hayal etmek yerine gerçekliğin çölünden hayalin kovuluşu. Şeytan; bak diyor, yaşlı, yok edilemez gen zincirim, dünyayı püritenlik fethettiğinden beri nerelere geldik, Simon Peter'den beri çanımıza ot tıkandı, diyor kromozom zincirlerim ve Saul-Saul-Bana-Neden-Zulmettin bize sakınma üzerine sakınma kurallarını dayattı, diyor babam eşeği üzerinde Sierra Madre'de ilerlemekte olan annemin arkasından yayan giderken, Acapulco'dan Sierra'ya giden yalçın, kıvrım kıvrım bakır patikalara eşeği süren Fernando Amca, Cortés bile bu yolları bilmezdi diyor ama kendisi bütün hepsini biliyor ve pançoları giyin diyor, sağanak geliyor ve zirveler birdenbire grileşiyor, sisli demir taçlar, kaçak yürek gökyüzünde atıyor; annemin yakınımdaki kalbi de daha hızlı atıyor, babam yüksek sesle, âdeta şarkı söyler gibi şiir okuyor, bizi kırbaçlayan ve bizden intikamını almak üzere olan fırtınayı azarlıyor diyorum; annemle babamın organize ettiği Acapulco aşırılıklarından, hem püritenizmi lanetlemeleri hem de Acapulco'dakj kötülükleri akıllarına estiği gibi yok etmeleri arasındaki çelişkiyi daha şimdiden fark etmekten gına getirmiş vaziyetteyim; iki genç eşcinsel sevgili sırf â la Tyrone Power ceketler giydikleri için mi ölmeyi hak etmişlerdi? Egberto ibne olduğu için mi yoksa eleştirmen olduğu için mi ölmeyi hak etmişti? Peki ya Emilio püriten olduğu için mi yoksa hoşgörüsüz olduğu için mi? Ya mankenler keyif verdikleri için mi yoksa para kazandıkları için mi? Ada ve Deng?..

"Ne söylüyorsun?"

"Hiç, hiçbir şey söylemiyorum," dedi babam ve bir an Amcası Don Fernando Benítez'in maskesine baktı, bir iki gün sonra seksen yaşına basacaktı ama tropik dağ fırtınasında hâlâ dinç adımlarla yürüyor, avcunun içi gibi bildiği dağlarda bize kılavuzluk ediyordu; Don Fernando Benítez'in

İspanyol kanı taşıyan maskesi, altın yaldızlı, metal çerçeveli gözlüklerine çarpan fırtınadan mavi gözleri sulanmış, yağmurdan sırılsıklam olmuş pala bıyıklarının ucundan ve yuvarlak burnundan sular damlıyor, ağzı acı bir bilgeliğin gagası:

“Bana Pacifica’yı sordunuz, peki kısa bir süre önce nerede olduğumu biliyor musunuz? Son Lacandon Yerlisiyle röportaj yapmaya gitmiştim. Ama bilin bakalım ne oldu? Son Lacandon Yerlileri benimle röportaj yaptı.”

İnleyerek kaşlarını çattı, hayali bir kravatın hayali düğümünü gevşetmek istercesine elini boynuna kaldırdı. Yerlilerin geriye bıraktığımız tek şey olduğunu söylüyor; onlar bizim hayaletlerimiz; otuz yıldır onlarla röportaj yapıyor, onları savunuyor, yok olmadan önce görebilmek için en ücra yerlere gidiyor, ha tabii, onları küçük görsek de, sömürsek de yerlilerin dünyasına sadakat borçluyuz diyor Meksikalılara; çünkü bu sadakati ölüme borçluyuz. Bu fikir onu heyecanlandırıyor, bir an duruyor, teatral bir etki yaratmak için, kahretsin biz de onlar kadar tuhaf, kırılgan olduk, onlar gibi yok olmaya mahkûmuz, neden bu gerçeği görmüyoruz?

“Bir yerliyi öldürmek bir kütüphaneyi yakmakla aynı şey.”

Fırtınayı bastıran ve sierrada yankılanan matemli bir sesle haykır yor:

“Ah tanrım, biz hepimiz Lacandon’uz!”

“Yani ülkenin hiçbir yerinde Acapulco’dan söz edilmemiş mi?” diye soruyor annem Angeles ısrarla ama sükûnetle. Beni de peşinden sürüklediği bu Allahın unuttuğu yerde mermer bir bilye gibi zıplayıp durduğum hiç mi hiç gelmiyor aklına herhalde.”

“Hayır.” Benítez Amca şapkalı başını sallıyor, sırtını tekrar onlara dönüp sebatla ilerlemeye devam ediyor. “Kimse bir şey bilmiyor.”

Fernando Benítez Amcamız intikam meleği ifadesi takınıyor; ben de yakında beynimi oluşturacak tohuma olanları kaydediyorum: “Bir Yerliyi öldürmek bir kütüphaneyi yakmakla aynı şey,” daha şimdiden iki yüz sayfayı aştık, bir sinema saati, iki televizyon saati (reklamlar dahil), bitti diye bir sürü bunaltıcı kâbus, yine de her yirmi dört saatte bir onu tekrar yaşamakta ısrar ediyoruz; anne, baba, genlerim alışsanız iyi olur Kris, diyor, al sana Meksika, bir gün daha yaşa ki Kartalla Yılanın görüldüğü andan beri

geçen yedi yüzyılı tekrar yaşayabilesin.

Lütfen, ey seçici ilah, lütfen öğleden sonra ikide annem, babam ve Fernando Benítez Amcamın ne gördüğünü sormayın bana, sierranın güney eteklerine tırmanışlarının üçüncü gününde, fırtınada, Don Fernando'nun bildiği kulübelerde ve endişeli bir tanışıklıkla, sanki neden zahmet ettin biz de tam sana geliyorduk der gibi onu kabul eden Yerli köylerinde uyumanın üçüncü gününde, Quetzalcoatl; soğuk, yüksek geceler, hatırlıyorum (hatırlamalıyım), yanmış ormanların kokusu, etrafta rahat rahat dolaşan domuzların homurtusu ve sırf bizimle konuşmadığı için onu anlamadığımızdan üzüntüyle ve sevinçle emin olan eşeğin içten kahkahası. Artık düzlüklere iniyoruz, güneş ve gölge günün her saatinde aynı uzunlukta, havadan mamul heykeller, kendi varlıklarına şaşıyorlar (Guerrero'dayız, Oaxaca'nın eşiğinde, diyor babam; İgualistlahuaca'daki pazara gidelim, çok açım, orada nefis kırmızıbiberli çekirge yaparlar ve bir kere çekirge yiyenin bir daha oradan ayrılamayacağını söylerler):

İyisi mi tepelerdeki yazılara bakın:

MEKSİKALILAR: SANAYİLEŞİN
DAHA UZUN YAŞAMASANIZ DA DAHA İYİ YAŞARSINIZ

Don Ulises López'i, Penny'nin babasını (hatırladınız mı?) meşhur yapan slogan. Annem başının üzerindeki rebozoyu omzuna atıyor, bizim Penny de yakınlarda.

MİKSTEK: SORUMLU DAVRAN!
DİYALEKTİK OY VER!

babam atın üstündeki çiftçilere bakın diyor, kontrollü bir hızla ilerliyorlar, kirli hasır şapkalar giyiyorlar, gemler terden kararmış, kırmızı laleler, defne dalları arasında mavi gökyüzü, saman yüklü eşekler, çiseleyen yağmur, üç dakikalık serpinti, yeraltında saklı nehirlerin sesi, uçsuz bucaksız gül rengi tarlalar, sıcak hava vadisi ve yağmurun aniden kesilmesi.

Hayır, diyor F. Amca, o kadar uzağa bakmana gerek yok, İgualistlahuaca, Guerrero'nun kangren olmuş duvarlarına bak yeter, Guerrero:

GUERRERO EYALETİ YURTTAŞLARI
KAÇIRMAYIN BU BÜYÜK ADAMI

OYUNUZ PRI’YA, OYUNUZ HOMERO’YA
GELECEKTE HİZMET EDECEK GUERRERO’YA!

şayet kuşkunuz kaldıysa

DEVRİMCİ KURULUŞ PARTİSİ
Bugün saat ikide İgualistlahuaca Arenasında
BÜYÜK GÜREŞ MAÇINI KAÇIRMAYIN
Sayın Homero Fagoaga, Senatör Adayı
İgualistlahuaca Kilisesinin Meydanında Miting

ROBÍN BATMAN’A KARŞI
Tam sekizde
Beş raundlu bir maç
02.00'de kilisenin önünde
Yurttaşlar Homero Fagoaga’nın ardında birleşin
O bizim adamımız
Mavişeytanlar Nankör Kediye karşı

FAGOAGA BİR TANE!
HOMERO’YA RAKİP ARAMA!
İGUALİSTLAHUACALI HEMŞERİLER: UYANIN!
ENTERNASYONALİST SOSYALİST PARTİYİ
DESTEKLEYİN
LIEBKNECHT EĞİLİMİNİN
LUXEMBURGÍST HİZBİNİ
OAXACA PLEKHANOV BÖLÜMÜNÜ
PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ İÇİN SAVAŞIN!
HEPİNİZ HOMERO’YA KARŞI BİRLEŞİN!

HOMERO: DİL ADAYI

Evet ben Homero sizin liberonuzum, oyunu kazanıp, Meksika’nın unutulmuş kitleleri adına memleketimin şerefini kurtarıyorum, dedi Sayın Homero Fagoaga her heceyi vurgulayarak, İgualistlahuaca kilisesinin önündeki kürsüdeydi. Israrlıydı, ilk adımım, kızoğlankız konuşmam, size biraz cilve yapmama müsaade ediniz, PRI Delegesi kardeşim, Shakespeare’in dilinde kızoğlankız bakire demektir, haha, bir an düşünün,

her şeye rağmen, bana Lepanto savaşında kesilen o muhteşem el tarafından bahşedilmiş olan bu dil ne badireler atlatmış! Demek istediğim, metaforik olarak, kızoğlankız-İspanya uyumunun inceliklerini anlamalısınız yani İspanya'nın dilini anlamanız lazım. Bay Delege, çünkü o dil ıstırapla yapılmıştır. Istırap İspanya'dır, Bay Delege, İspanyol dili halis söylemin daimi ve ıstıraplı düğün gecesidir; yerel delege, kazma dişli, üstüne üstlük bir de vaftiz edilmiş Cuajincuilapa'lı miyop avukat Elijo Raiz ona boş bakışlarla bakıyordu, Homero kendi kendine hımmm dedi, bu taşra köşelerinde önüne gelen ilk müzik okulundan mezun olmuş bütün dalavereci avukatlar kendilerini geleceğin Benito Juárez'i zannediyorlar; kitleleri etkilemek için dilin nasıl kullanılacağını şimdi gösterecekti onlara, hemen! PRI yerel teşkilatından konuşma izni talep etti ve bu izin ona verildi, bakire konuşmasını yapma izni, kızoğlankul konuşma, İspanyol bakiresinin ıstırabı bakire İspanyolcayla yapılan bir konuşma, İgualistlahuaca kilisesinin önündeki meydanda, karşısında sokak ve pazar, arkasında mihraplar, bu sayede, diye açıklamada bulunmuştu aday Fagoaga şaşı gözlü muhatabına. Devrimci Kuruluş Partisi'nde zengin fakir, şovenist yabancısever, gerici ilerici bütün Meksikalıların bir arada bulunabileceği mesajı verilecekti, ne de olsa Bay Delege, ulusal politik sistemimizin amacı kardeş kavgalarına son vermektir, liberallerle muhafazakârların on dokuzuncu yüzyılda vücut bulan öncülerinin Bolivarvari bir kadere maruz kalan kardeş cumhuriyetlerimiz gibi bizi de anarşi ve diktatörlük arasında, kendi kendini devam ettiren despotlukla vahşi nefret arasında savrulmaya mahkûm ederek yarattıkları kavgalara son vermektir ki bunlar Shakespeare'in Verona'sına yaraşır ancak: Meksika Devrimi, Bay Delege, İskoç geleneğinin Mason Montaguelerini, York Geleneğinin Capuletleriyle kaynaştırmış, Meksika'nın Sicilya zaaflarını ve Latin Amerika'nın Balkan uyuşukluğunu yenmiş ve tek hatasını İsa'nın sancağına karşı gelerek yapmıştır.

"Ama şimdi," dedi H. Dayı İgualistlahuaca meydanını çevreleyen eşsiz lokantalardan birinde yeşil *mole* soslu armadillo'yu çiğnerken "laik inancı dini inançla, kutsalı dünyeviyle barıştırma görevi bize düşmektedir."

Polonyalı Papanın on dört yıl önce Meksika'ya yaptığı ziyaret akıllardan çıkmadı, Hernán Cortés'den beri başkente yapılan en şatafatlı girişti, işte o zaman, bütün basiretli ulusal politika kurmayları, Yürütme Gücünün kalın

brokar perdeleri ardından, İsa'nın Vekilini Zocalo'da ve Katedralde bekleyen, izleyen, çevreleyen yedi milyon kişiyi seyrederken alçak sesle, kendi kendilerine şöyle dediler:

"Kutsal Peder Sarayı ele geçirmelerini emretse iş biter. Bunu hemen yaparlar efendim ve hiçbir şey onları durduramaz. Haksız mıyım?"

"Evet," Homero Dayı son derece güzel telaffuzuyla ağzındaki inatçı, lezzetli bir rosto kıtırının üstesinden geldi, "Devrim için kutsalı yeniden fethetmenin zamanı geldi. Salakça davranmayı, din karşıtlığını bırakalım artık Bay Delege. Gönlümüzün istediğini yani Milli Birliği ele geçirmek için her şeyi yaptık, sağ sol, bankerler rençberler ve şimdi de Muhterem Milli Rehberimiz sağolsun, nuh nebiden kalma Anaerkil düzeni bile diriltebiliriz. Sizi uyarıyorum, gelin kutsallığın dünyası bizi ele geçirmeden biz onu ele geçirelim. Sizi uyarıyorum Guerrero eyaleti Delegesi, PRI içindeki dindaşım Don Elijo Raiz; geleceğimizde bir Ayetullah var. Hadi şu jambon rostosunu bitirelim artık!"

Meydanın gölgeli kapısında bir papağan ciyakladı ve Homero metaforik kanatlar üzerinde uçarak meyveli tatlısını bir lokmada yuttu, heyecanla Mikstek-Zapotek anayurdunu düşünüyordu.

5

Böylece öğle vakti Don Homero Fagoaga İgualistlahuaca'daki gül rengi eski kilisenin önüne yerleştirilen kürsüye çıktı, palazlanmakta olan milli şahsiyetimiz iki kuleyle solgun kesme taşlar ve mermerden yapılmış çan kulelerinden eşit uzaklıktaydı. H. Dayı, altmış üç üst düzey PRI yetkilisi arasında mikrofonun önünde duruyordu, tribün sloganları yineleyen pankartlarla süslenmişti, müstakbel senatörle ve aynı zamanda altmış üç üst düzey partiliyle isteyen küçük kasaba konuşmacıları çevresini sarmıştı, altmış üç yetkili, her biri partinin iktidarda olduğu bir yıl için, şimdi altmış üç yaşında olan biri hiç başka bir partiyi iktidarda görmemiş yani diye mırıldandı Fernando Amca öfkeyle, annem Angeles ve babam Angel'e yolu gösteriyordu (ikramiye olarak bana da tabii; ama o sırada hiçbirinin bundan haberi yoktu, beni sonradan hatırlayacaklardı), şu anda hep birlikte

kalabalık meydana girmekteydiler, annem eşeğin üzerinde, babam pançosuna sarılmış, Acapulco gazabından beceriksiz annemle babamın burunlarının dibinde kurtulan H. Dayının durduğu tribüne doğru ilerliyorlardı, Homero ise PRI'lı gençlerin sevgi gösterilerini kabul ediyordu, genç adamlar mikrofonun açısını ayarlıyorlar, güneşe gülerek ona gülüyorlardı ve sivil kilisemiz P-R-I'nın hiyerarşisinde kendilerine hızlı, hatta meteorik bir yükseliş planlıyorlardı, kara gözleri Papa olma hayalleriyle parıldıyordu, ya da kardinal, hiç olmadı başpiskopos, o da mı olmadı? bari piskopos olsun, madem elinizde daha iyisi yok papaz olsun, peder de kulağa fena gelmiyor, koro oğlanı, İsviçreli Muhafız falan olmak hiç yoktan iyidir, artık ne olursa, zatıaliniz ne buyurursa, yeter ki açıkta kalmasınlar ve sayın Homero Fagoaga gençlerin hırsı, yaşlıların bitkinliği arasında ışıldamakta, ayy böyle böyle seksten kampanyayı görmüş geçirmişler, seksiz milyon seksiz yüz bin seksten seksiz bardak Kutlama-Ş'si, kara *mole* dağları, at eti, derisiyle tüyleriyle mangal yapılmış domuz eti, fener alayı, toplantılar, şişman kadınlarla polka, kasaba üstüne kasaba, köy üstüne köy, rüya gibi başı sonu belirsiz kampanyaları sağ salim atlatanlar –seksteninci Meksika başkanlık nâyarışı– başkan, senatör, Kongre için üç yılda bir yapılan yarışlar, yerel yöneticiler ve belediye başkanları için iki yılda bir yapılan yarışlar, herkes büyülenmiş gibi, başkan olmak için kampanya yapma ihtiyacı duyuyor, sanki İtalyan komünistlerine, İngiliz Torilerine, Fransız Gaullistlerine karşı aday olmuşlar; pöh! diye bağırıyor Fernando Amca, bu sabah Mikstek Kalabalığı arasında annem onun sözlerini gelecekteki kolektif bilinçdışım için kaydediyor, iki parti olduğunu iddia eden tek bir partiyle gringolar hakkımızdan geliyor sadece. Tek esaslı slogan şu olabilir:

SEÇİMLER ALTI YILDA BİR
TALİHSİZLİK DAİMİ

Altmış üç yıl, sevgili yeğenlerim, buna ne diyorsunuz, görünüşe bakılırsa sonu gelecek gibi de değil, dedi Fernando Amca; ne Hitler, ne Perón, hatta ne de Franco, sadece SSCB bizimle boy ölçüşebiliyor, hatta onlar bile değil; çünkü başkanımız PAN'dan, böylece PRI her şeyin suçunu muhalefete yükleyip her zamankinden daha büyük bir güçle idareyi elinde bulunduruyor ve tam da bu nedenle Don Homero Fagoaga mikrofonu kat kat gerdanına yükseltti, konuşmaya ısındı, kalabalık toplandı, meraklı, zorla

içeri tıkılmış, rüşvet verilmiş, peso, bir tako, limonata, bira, bando, adını siz koyun, gelmezseniz işler tatsızlaşabilir, şu arazi davası ne oldu, o davaya bir bakalım, çakalım, takalım: Homero büyük bir tatmin duygusuyla önüne serilmiş Mikstekli hemşerilerini gözleriyle taradı, kilisenin yanındaki cılız çamlarla defnelerin altında, kapıların dışında kaldırımsız caddede ve zengin bir fukaralık sergileyen pazar tentelerinin yanında duruyorlardı. Cilalı hasır şapkalı kalabalığa, yeşil, mavi, kırmızı ipekli örtüler bağlanmış, örgüleri leylak ve portakal rengi yünle tutturulmuş kadın başlarına baktı, geleneksel ikramlar taşıyan dört bin, beş bin kafa, üzerlerinde dengelenmiş toprak kaplarda domates, çeşitli otlar, çekirgeler, soğanlar taşıyan başlar ve çocukların kıpır kıpır küçük başları, önce kirpiler gibi koşuşuyorlar; ama sonunda onlar, hüzünlü büyüklerin ülkesindeki mutlu çocuklar da Don Homero Fagoaga'nın dolambaçlı sözleri tarafından esir alınıyorlar, adam Guerrero sierrayı "İtalya'nın Latium'u, Yunanistan'ın Attika'sıyla kıyaslıyor "insanlık onurunun muhteşem kentleri, demokrasinin beşikleri, toplum öyle bir potada erimiş ki metafizik sarsıntı insanlarla dağların, çocuklarla taşların hep bir ağızdan konuşmasını sağlıyor, o ölümsüz halk savunucusu, hâkim, konsül ve benim de eylem ve konuşma alanında örnek aldığım Arpinolu Don Marcus Tullius Cicero'nun ardından hep bir ağızdan tekrarlıyorlar, mens cuisque is est quisque, İspanyol Anavatanımız (Yerli Anavatanımızın değerini elbette düşürmez bu) sayesinde konuştuğumuz muhteşem dilimizde 'esas varlık ruhtur' anlamına geliyor, eyyy Guerrerolu hemşerilerim, acaba bu gerçek burada Mikstek yurdunda olduğundan daha fazla doğru, bilimsel olarak daha mantıklı ve kesin olmuş muydu hiç başka yerde, şanlı anavatanın her daim verimli beşiği - MEEEKKSSSÍÍÍKKAAA: Civis Romanum sum, diye bağırmıştı muhteşem halk savunucusu gururla, ama kibirle değil ve biz de yineleyebiliriz, Civis Guerrensis sum; çünkü şayet Augustus'un amcası mütevazı ve mütevazı olduğu için de duygulandırıcı tercihini, yani önce kendi kasabasının sonra Roma'nın evladı olduğunu açıklamış bunun tek nedeni, gelmiş geçmiş bölük bölük hayranına örnek etmek değildir, her şeyin ötesinde ileriye bakmak, geleceği herkese fırsat eşitliği sunan Devrimci Kuruluş Partisi'nin Meksika meritokrasisini önceden bilmektir, herkese fırsat eşitliği, Don Benito Juárez gibi cahil bir çobanken Başkanlık Tahtına yükselmek, Roma'da en şerefli mevkiye gelmek ve insanlarına seslenmek: Sezar ve talihi sizinle.

Boğazını temizledi, eline bir bardak bulanık *tepache* tutuşturdular, sözlerinin titreşimleri ve şişko göbeğinin hoplamasıyla uzağa itilen mikrofon tekrar düzeltildi, ufak tefek yaşlı bir ayyaş Corona Extra şişesini kaldırarak çok yaşa Don Porfirio Díaz ve Homero diye bağırdı; ey Guerrero'nun oğulları ve kızları, Homero Fagoaga için en azından hem halkına hem tanrıya hizmet ediyor densin (beklentili bir sessizlik); sevgili seçmenler, hemşerilerim, dostlarım, tanrı nezdinde kardeşlerim (manidar bir sessizlik) ve Devrimin dindaşları (hızlı sonuç: con brio) *dünyada hiçbir yer bize burası gibi gülümsemiyor,* eski ozan Horace'ın memleketi Venosa için söylediği gibi.

Homero Dayı gözlerinde mesafeli, ama vahşi bir ateşle durakladı: İgualistlahuaca duvarlarına poster yapıştırmaları için tutulmuş adamların salaklığına sinir olmuştu, saati, isimleri, temayı ve kutsaldevrimci nutkunun mesajını Batman'le Robin arasındaki bayağı bir güreş maçıyla karıştırmışlardı, bu arada şu beş bin dinleyiciye hangisi daha yakındı maç mı yoksa Cicero mu? Fark etmez, içini çekti; bir Meksikalı her şeye razı olabilirdi; çünkü kendisi de her kılığa girebilirdi: PRI buna izin vermekle kalmıyor bunu garantiliyordu. Ama Parti üst düzey yetkilileriyle senatör adayının farklı farklı şeyler düşündükleri o kısacık anda Fernando Amcam, babamla annem ve onun içinde de ben (tarihin spirallerinde, o kısır döngüde kolektif bilinçdışının minicik bir kıymığı) itildiğimizi hissettik, önce hafiften bir basınç vardı, sonra birisi yüklenmeye başladı, tek bir bireyde sabitlenemeyecek belirsiz bir güç, hatta herkes olan o devasa hiç kimseye bile yüklenemeyecek bir güç, nihayet yürümeye başladık, ifadesiz yüzlerle yürüyen Miksteklerle birlikte ileri itiliyorduk, gülücüklerden, nefretten, göz yaşlarından yoksundu bu yüzler, kımıltısız tuğla rengi hatları vardı, H. Dayının da kürsüsünden söyleyebileceği gibi, kör bir kararlılık ve sessizliği yüzünden insanı korkutan bir coşku taşıyordu bu yüzler, Homero Dayı ve Altmış-üç üst düzey yetkilinin durduğu kürsüye doğru ilerliyordu sessiz bir Mikstek Maenadları topluluğu; sonra ne olduğunu tahmin edebiliyor musunuz? Alkışlamadılar, kürsüdeki seçkin şahsiyetlere domatesleri ya da çekirgeleri atmadılar, sadece ilerlediler, yaklaştılar, dedi babam sonradan, dalgaların, bulutların ve bu dünyadaki bütün güzel, korkunç şeylerin ilerleyişleri gibi, Homero kendisini Senatör koltuğuna, bu çöplükten SOMEWHERE OVER THE RAINBOW'a uçuracak kitlenin sevgisini

kucaklamak için kollarını açtı, ah H. Dayım benim, Altmış-üç PRI üst düzey yetkilisinin tahmin etmeye başladığı şeyi ne zaman fark ettin acaba, yani en kötüsünü, o sessiz taş yürekli, coşkusuz kalabalığın altı yıllık dönemin kaçınılmazlığıyla, her türlü yoruma açık soğukkanlı bir kararlılıkla ona doğru ilerlediklerini görünce Homero solundaki genç, kahve fincanı ebadındaki konuşmacıya (adı Tezozómoc Cuervo'ydu, o da filologdu) döndü ve sordu"

"Beğendiler mi?"

"Sevgili bayım, kendiniz de görüyorsunuz."

Homero bu yerel politik maharet karşısında içini çekerek sağ yanındaki yetkiliye döndü, armut vücutlu ve düşük pantolon askılı bir adamdı, Guerrero eyaletinde Başkan Calles'in ilk ve en büyük destekçisi olmakla nam salmıştı. Don Bemardino Gutiérrez:

"Söyler misiniz neden alkışlamıyorlar?"

"Nasıl alkışlanacağını bilmiyorlar."

"Peki konuşmamı beğenmedilerse neden domates ve soğan atmıyorlar?"

"Bu beğenme beğenmeme meselesi değil. Tam aksine."

"Yani Latince göndermelerimi anlamadılar mı, mesele bu mu?"

"Hayır efendim. Hiçbir şey anlamadılar. Bu Yerlilerin hiçbiri İspanyolca bilmez."

Don Homero'nun şaşkınlık, öfke ya da tiksinti hissedecek hatta atına binip topuklayacak vakti bile yoktu; büyük bir öfke ve nefret mi yoksa bir hayranlık ve kendini başka türlü ifade edemeyen bir sevgi mi olduğunu anlamak bile mümkün değildi, Guerrero dağlarından gelmiş beş bin Mikstek erkeği, kadını ve çocuğu ilerliyorlardı, iletişimin ötesindeydiler, iletişimde bulunamıyorlardı, kürsüye ulaştılar, ellerini uzattılar, üç renkli bayrakları, rozetleri ve PRI posterlerini indirdiler, sonra kazma dişli, miyop Cuajinicuilapa delegesinin gözlüklerini, sonra görevlinin kucağındaki papatyaları ve yaşlı politikacının pantolon askılarını, askılar adamın zayıf göğsünde çatladı ve işte panik de tam o anda başladı; üst düzey yetkililer arkalarını halka dönüp koşarak kiliseye kaçtılar, saklayın bizi, saklayın bizi

diye bağırıyorlardı; titreyen mumlar ayaklarının altında ve çığlıklarıyla sönüp gitmişti; babam üzerinde hâlâ yağmura karşı giydiği panço, suratında dört sakal, mavi bir şala sanrınmış, eşeğinin üzerinde oturan annemi ve evrenin merkezindeki beni kenara doğru çekmeye başladı, yerliler çekilip yol verdiler ve babam eliyle bir işaret yaptı ve buraya gel dedi, iğne deliğinden geçmen gerekecek; çünkü sana tam da o kadar acıyoruz; ama erdem büyüklükle ölçülür, şeylerle değil ve tabii Fernando Amcamız bunları Mikstek diline çevirdi, bütün hepsi tek kelime bile söylemeden, karpuz rengi bir denizin suları gibi kenara çekildiler, bu sırada altmış üç üst düzey yetkili kilise kapılarını kilitliyordu, kilitlere altmış üç yıllık politik hâkimiyetlerinin ağırlığını katmak için kendileri de kapılara yaslandılar ve Don Bemardino Gutiérrez, Guerrero'da Başkan Calles'in ilk ve en büyük destekçisi bir boğadan süt sağılamaz diye bağırdı, ama iş fasulye kavurmaya gelince mutlaka yağ gerekirdi ve 1940'ta Avila Camacho'yla gelen Filolog Elijo Raíz başladığı gibi bitmesi gerektiğini ekledi. Kutsal Kilise Ananın bağrında, haleluya, amin, çek, it ve milli birlik!

6

İlginçtir, ilk hissettiğimiz şeyler, daha ana karnındaki bir mono-zigotken bile, çevremizi saran, annemizin de iştirak ettiği dış dinamiklerdeki düzensiz değişmelerdir; mesela İgualistlahuaca'nın kutsal yerlerinden kaçışımız sırasında yaşanan korku: Homero Dayı'nın konuşmasını dinleyen kalabalık kesme taştan çifte kuleli gül rengi kilisenin, Guerrero Devrimci Kuruluş Partisi'nin altmış üç liderinin yukarıda adı geçen kalabalık girmesin diye (çünkü onlar söylemeden harekete geçen kalabalık ödlerini koparmıştı ve hemşerilerinin, sadık avamın, kölelerin, büyük leş gibi Yerlilerin –altmış üç partilinin her biri kapıyı iterken onlar hakkındaki gerçek düşüncelerini sayıp döküyordu– büyük bir sevgi mi, yoğun bir nefret mi yoksa nefret ve sevgiden uzak infilak eden bir ümitsizlik mi göstermeye çalıştıklarını bilmiyorlardı; biz yani kaçan grup da bunu bilmiyorduk) bütün güçleriyle, omuzları, sırtları, elleri, kıçlarıyla iterek tuttuğu kilitli kapılarına yüklenirken bizim kalabalık dalgasına karşı ilerleyişimiz sırasında hissettiğimiz korku.

İlk hissettiklerimiz: telaş, hırs, annemle benim hareketlerimize ket vuran engeller - başka gövdeler - kendi gerilimlerimiz, bizimle birlikte ya da bize karşı hareket eden her şeyden korkumuz, dedik annemle ben. Sakın, zatıâliniz hemen sonuca atlamayın; çünkü ben oradaydım siz değil, Fernando Amca'nın avcunun içi gibi bildiği dağlara doğru eşek üstünde ya da yayan ilerlerken ben oradaydım, Malinaltzin'e doğru gittiğimizi söyledi bize; çünkü kendi topraklarımızda değil manzara doğru dürüst toprak bile kalmamıştı geriye: Gezintiye çıkan Meksikalılar neredeydi? Temazcal'in kuzeyi yasaktı; çünkü orada savaş vardı, Perote'nin doğusu menzil dışıydı; çünkü orada petrol vardı, İnfiernillo'nun kuzeyi sınır ötesiydi çünkü...

"Pacífica orada..." dedi babam alçak sesle; ama H. Dayı dinlemiyordu, ne babamı ne de Fernando Amca'yı, eşeklik tarihinin en çilekeş eşeğinin üzerinde öfkeyle somurtuyordu; yuvarlak şahsiyet inleyip homurdanıyordu, babamın ve amcam Don Fernando'nun söylediklerine hiç kulak asmıyordu.

"Ah tanrım, ne yaptım da böyle bir aşağılanmayı hak ettim? Bunca kötülük ettiğim yeğenim Angel bir sene içinde ikinciye hayatımı kurtarıyor. Ah binlerce kez özür dilerim, affet beni."

Bir tepeden aşağı inerlerken Homero Fagoaga eşeğinden atlayıp babamın ayaklarını öptü; babam dimdikti, sakallı, yeşil gözlü, mağrur. Affet beni yeğenim, her şeyim senin elinde, hazırladığım küçük denizaltı yerine sürat motoru ve paraşütle kaçmam konusunda beni uyarmak için Tomasito'yu göndermiş olmasaydın Acapulco güruhunun eline geçmiştim şimdi (vs'mi dikkate almadılar).

"Seni Tomasito mu uyardı?" diye inledi annem.

"Evet. Adaların çocuğu bu sadakati yüzünden öldü, öldü, diyorum, yüzlerini ve tavırlarını hatırlar gibi olduğum o eşkıyaların elinde," dedi H. Dayı, gözlerinde benim de elimde kozlarım var, ama hepimiz dostuz öyle değil mi? gibilerinden bir ifade vardı. "Bazı insanların tamamıyla sadık oluşu nasıl açıklanabilir?" diye ekledi devasa, Tartuffevari gerdanını sallayarak. "Tomasito öldü!"

"Sense hayattasın. Dayı."

"Senin sayende. Böylece uçağımı Mexico City'den getirtecek ve

kampanyamı hazırlayacak vaktim oldu, böylece sevgili Meksika toprağıyla olan randevuma yetişebildim. Şimdi de beni bu tek dilli vahşilerden kurtardın, bunun karşılığını sana nasıl ödeyeceğim?”

“Seni sefil, şişko, kafasız,” diye araya girdi Fernando Amca, “neden kaçıyorsun?”

“En iyi konuşmam, yazıklar olsun, üzerinde en çok çalıştığım konuşmam, âdeta mermere kazır gibi hazırladığım, en süslü, en allame, en yürekten konuşmam, dediklerimden tek bir kelime bile anlamayan beş bin sandaletli plebin karşısında heba oldu gitti! Bir hiç uğruna şey ve herkese bir hiç! Ama kuşku, içimi kuşku kemiriyor. Beni sevdiler mi? Benden nefret mi ettiler? Lütfen bu kuşkuyu elimden almayın!” dedi Homero vakarla ayağa kalkarak.

“Kuşku duyulmayacak tek bir şey varsa o da PRI’lı dostlarımın senin hakkında ne düşünecekleri, seni ayaklı puding,” dedi Fernando Amca.

“Pöh, o karmaşadan sonra ben nasıl onların gerekçelerini anladıysam onlar da benimkileri anlamışlardır, “ dedi H. Dayı kibri azalmıştı, acayip bir çeviklikle eşeğine bindi.

“İyi de, sevgili Dayıcığım, bana öyle geliyor ki biz burada böyle konuşurken kabile, beyhude din çatısı altına sığınan üst düzey görevlileri çoktan parça parça etmiştir bile. Ne yazık ki öyle Dayı. Saf bir kıyma olmuşlardır. Sen bunu düşün yeter.”

“Altmış üçü birden mi yeğenim?”

“Elbette, Dayı.”

“Ya Elijo Raíz, Cuajinicuilapa doğumlu delege?”

“İyice öğütülmüştür.”

“Don Bemardino Gutiérrez, Guerrero’da Başkan Calles’in ilk ve en büyük destekçisi, ya o?”

“İyice öğütülmüştür.”

“Ama daha dün, havaalanından otele giderken ona dedim ki bak Don Bemardino, General Calles’ın zamanından beri milli politikanın içindesin,

ayakta kalmayı ve kendini bütün değişikliklere, sarsıntılara, savrulmalara uydurmayı nasıl başardın? Beni mütevazı bir çırak olarak düşün ve deneyiminle ümidime bir ışık tut. Sonra Don Bemardino baş parmağını ağzına soktu ve rüzgârın hangi yönden estiğini anlamak için arabanın penceresinden dışarı çıkardı.”

“İşte böyle yapacaksın evladım.”

“Domuz gibi iğdiş edildi.”

“Ya genç Tezozómoc Cuervo, testi vücutlu, kahverengimsi tenli, ümit vaat eden konuşmacı?”

“O oğlan artık kırık bir testi. Don Bemardino da böyle derdi herhalde.”

“Aman tanrım, ben ne yaptım?” diye inledi Homero Fagoaga. “Sonun başlangıcı, sefil domuz,” dedi rehberimiz. Don Fernando, katırları geldiğimiz yolda sürerken arkasına dönüp ona bakma zahmetine bile katlanmadı.

“PRI’nın sonu mu?” diye sordu Homero, neredeyse eşeğinden düzecekti.

“Solgun görünüyorsun.”

“Havası indi.”

“Ay! Ah!” Eşek sendeleyip artık müstakbel olmayan Senatörü havaya fırlattı.

Homero babamın boynuna sarıldı, bunun çikolata soslu, erimek üzere olan dev bir vanilyalı dondurma külahına sarılmak gibi bir şey olduğunu söyleyecekti babam sonradan.

“Beni salda,” dedi bu Senatör olabilemeyecek Fagoaga, ümitsizdi ama kendindeydi: “Benden intikam almalarına izin verme, ne istersen yaparım, yeter ki beni PRI’nın intikamından koru.”

Elini uzattı. “Fernando, dostum.”

“Çeneni kapar mısın, sefil domuz?” diyerek ona döndü Fernando Amca. “PRI’yı mahveden adam olarak tarihe geçeceksin! Bu tarihsel bir ironi değilse ben de neyim! Sen Homero Fagoaga, PRI’nın şanlı üyesi...”

“Hizmetinizdeyim!” diye bağırdı Homero, neredeyse hazırola geçmiş, sanki milli marşı dinliyormuş gibi; ama sonra birdenbire dizlerinin üzerine çöküp, bir zamanlar babamın annesiyle babasına ait olan Tlalpan’daki evde saklanmak için yalvardı. Aziz St. Peter kilisesinin yanındaki canlı renklerin evi, iğrenç şişko adamın yeğeninin müsrifliğini bahane ederek açtığı davayla ele geçirdiği ve mühürlettiği ev, ama cin fikirli uyuzun da söylediği gibi dünyada onu arayacakları son yer. Beni orada sakla, kimsenin aklına beni orada aramak gelmez, kendisiyle akrabaları arasındaki düşmanlık iyi biliniyordu, hem böylece kardeşleri Capitolina ve Famesia’nın dine adanmış hayatlarına da saygı göstermiş olacaktı, onlar ki Meksika’daki son sertifikalı bakirelerdi. Kuşkusuz, mühürlü ve meraklı gözlerden uzak olan Tlalpan’daki evde onu kimse aramazdı, böylece o da o sade mekânda, mütevazı bir hayat...

“Peki biz bu işten ne kazanacağız?”

Dizlerinin üzerindeki Homero Dayı kollarını pişmanlık getiren birisi gibi iki yana açtı.

“Yeğenim Don Angel Palomar y Fagoaga’yı müsrif ve sorumsuz ilan eden davayı geri çekerim, bütün mahkeme masraflarını ve zararı öderim, Tlalpan’daki mülkü sana devrederim, yukarıda adı geçen yeğenimin annesi, kız kardeşim Dona İsabella Fagoaga ve babası Don Diego Palomar’ın (o lanet tako bilimsel yollarını kesmeden önce Meksika Curie’leri diye tanınırlardı) tümüyle meşru, ani ve su götürmeyecek şekilde kazayla ölümüyle kendisine kalan altın pesoları ona iade edeceğim. Daha ne istiyorsun?”

“Herkesin huzurunda PRI’dan istifa edeceksin Homero**.”**

O gün bu gündür, annem kendisini dinlemeye istekli herkese mero’nun geçirdiği şoku anlatır, öyle ki dağlardaki ikindi ışıltısıyla hem gölgelenen hem de büyütülen bir şoktur bu, toprağın bulutlara bakarken geçirdiği şok, bulutların kesilmiş taşlara bakarken geçirdiği şok, taşın ışıkta kendine daldığında geçirdiği şok ve ışığın süpürgeotu tarlasının parıltılı uçsuz bucaksızlığını bulduğunda geçirdiği şok. Bunların hiçbiri dayımızın yüzüne boyanmış tarihsel şokla boy ölçüşemezdi.

Nefret ettiği kurtarıcılarının önünde diz çöken adamın yağ çeken

gözlerinde, aynı ölçüde yağlı hecelerinde, görünmeyen doğanın kayıtsız ihtişamıyla çelişen feodallikten yoksun alçaklığının aldığı vaziyette, annem bir yakınlık yakarısı görmeyi başardı, ama Homero'nun kelimeleri bunu tabii ki yerle bir etti:

"Ama Fernando... Fernando... dünyaya gözümü açtığımda PRI vardı, o benim milli gururumun ve kişisel kaderimin kaynağıdır, Fernando: PRI'sız bir hayatı düşünemem bile, ben Partiye yönlendirildim, ayarlandım, içine çekildim, dilimi, düşüncelerimi, ideallerimi, işimi, planlarımı, fırsatlarımı, bahanelerimi, cesur hareketlerimi ona borçluyum, Fernando; bütün varlığımı, en küçük gözeneğime kadar, senin, PRI'nın ve sisteminin önünde yemin ederim ki ben bir Katolik'im çünkü politik kilisemin hiyerarşisine ve tatlı dogmalarına inanıyorum; ama aynı zamanda da devrimciyim, çünkü onun sloganlarına ve en uyduruk meşruiyet kanıtlarına inanıyorum; muhafazakârım, çünkü PRI olmazsa balıklama komünizme dalarız; liberalim, çünkü PRI olmazsa balıklama faşizme dalarız; aynı anda ve aynı nedenlerle hem Katolik hem devrimci, hem ilerici hem de muhafazakâr bir milyonerim; bunu PRI sağlıyor. PRI olmazsa ne diyeceğimi, ne düşüneceğimi, hatta ne yapacağımı bilemem. Bir düşün; ben doğduğumda Parti kurulalı sadece üç sene olmuştu, o benim kardeşim! Biz birlikte büyüdük; ben başka şey bilmem! PRI olmazsa ben tarihin yetimi olurum! Ondan ayrılmamı gerçekten de isteyebilir misin benden? Acı bana! PRI yoksa ben de yokum! PRI benim beşiğim, çatım, çorbam, dilim, koku aldığım burnum, tat aldığım damağım, kulağım, gözümün bebeği!"

Tam Homer'lik bir ara.

"Gerçekten de ondan ayrılmamı isteyebilir misin benden? Daha ne istiyorsun?"

Mısır yapraklarından yapılma mantosuna sarınmış Don Fernando Benitez'in başı açıktı ve eski, çamurlu, aşınmış botunu fethettiği Galli'nin eğilmiş ensesine koymuştu, yani dayımız filolog Don Homero Fagoaga Labastida Pacheco y Montes de Oca'nın.

"Evet sırnaşık kanemici, dahası da var."

"Bir şey daha mı?" diye inledi Homero.

“Günahlarının cezasını ödemek için bunu yapman ve günah çıkarman gerekecek Homero. Özgürlüğe ve demokrasiye inanacaksın Homero. Sana her emredişimde onlar için mücadele vereceksin, Homero Vatandaşlarına inanacaksın, kimsenin inanmadığı kadar inanacaksın Bu küçük görülen topraklara demokratik olması için bir şans vereceksin Homero.”

“Ama hiç demokratik olmadı ki!” diye gözlerini faltaşı gibi açarak bağırdı Don Homero, Don Fernando botuyla onun yanağını çamura bastırdı.

“Bütün her şey aleyhine olsa da bunu yapacaksın, korkak herif. Önemli olan ona kanıtlamadan inanman, ona günah çıkarman, ona hayranlık duyman ve onu savunman: Meksika demokratik bir ülke olabilir! Senin gibi güçlü bir silahımız olursa Homero, tarihimizin bütün yanlışlarını düzeltip bütün bir çağa bir asra bunu ilan edebiliriz.”

Ben annemin içindeyim, ama annem daha bunu bilmiyor yine de günün birinde bileceğim ki o akşam üzeri yüksek sesle hiçbir şey söylemedi; çünkü tuhaf bir şekilde sessizliğiyle olaylara olanaksız bir asalet kazandırabileceğini hissediyordu, Homero Dayı Fernando Amca’nın çılgın taleplerine boyun eğiyordu, Fernando Amca bir dövüş horozu gibi küçük ve sinirliydi, kel ve pembe, palabıyıklı, mavi gözlü, Franz Schubert stili gözlüklü, yerli uzmanı, yazar.

“O eşekten in, Homero ve Malinaltzin’e kadar önüme düş!”

7

Don Fernando muzaffer bir edayla duraladı ve aşağılanmış Don Homero’ya, annemle babama (ve onlar Doğa tarafından fark edilmedikleri gibi benim de farkımda olmamalarına rağmen elimden geldiğince sağlam tutunan bana) demokrasi adına başlatılmış bu utkulu kampanyanın anısına hep birlikte Malinaltzin kilisesinin barok güzelliğine sığınacağımızı söyledi; kiliseyi yerliler yapmış, böylece de geleneği ve modernleşmeyi, kültürü ve demokrasiyi birleştirmişlerdi: Fernando Amcamızın da asıl niyeti buydu. Adımlarını kiliseye çevirdi, ama çok geçmeden görevlinin orada olmadığını fark ettiler, bir gün önce gelen bir turistin verdiği yüklü bahşişle kafayı

çekmek için eyalet başkenti Chilpancingo'ya gitmişti, peki anahtar kimdeydi? Diye sordu Don Fernando Yerlilere. Falancada, e peki o nerede? ha o yol inşaatında çalışıyor, kayaları kırıp asfalt yayıyor, neden görevlinin yerine birini koymamışlar? kim bilir, gidin kendisine sorun; kimi yayan kimi eşek üstünde köyün dışındaki yol inşaatına doğru yola koyuldular; kocaman kahverengi bir çukurdan ibaret bu sefil ev kümeciğinin yegâne hoş ve değişik yanı çamur birikintileriydi. Evlerin duvarları hüzünlü çamurdan yapılmıştı, kuru kerpiç ağıdı ve üzerlerine muhalifler Don Homero ve partisini yeren sloganlar yazmıştı.

MİKSTEK HALKI, UYAN!
TARİHSEL MATERYALİZM
PROLETARYANIN ZAFERİ DEMEKTİR

Hemen yanı başında:

HIRİSTİYANLARA EVET! KOMÜNİSTLERE HAYIR!
OYLARINIZI YENİ FALANJİSTLERE VERİN VE
ATEİSTLERİ ÇARMIHA GERİN!

ve her zamanki sikilmişten beter olmuş yüzlerin hemen ardında annem bana yakıcı bir asit salgısı gönderiyor, bu çalkantılı hayat damlasına, bu kanatsız minicik Merkür'e, duvarların ardında, çamur birikintileriyle köpeklerin arasında erkekler, kadınlar, çocuklar; pire bolluğu, açlık, hastalık, bencil gurur, modern dünyada neyin önemli olduğuna dair dibi görünmeyen bir cehalet ve artık kimsenin dokunamayacağı, dinleyemeyeceği, anlayamayacağı bir şey hakkında aynı şekilde dibi görünmeyen bir bilgi. Annem bunu söylememi emrediyor, ne sana Homero, ne sana Fernando, ne sana Angel, ne bana, ne sana Okuyucu, sana bile değil, benim kendi çocuğuma.

Uzaktan, otoyola çıkan yolu aceleyle düzeltmekte olan işçileri gördüler; çakıl tümsekleri, zift varilleri, elekler ve hareket ettiğini bir dizi buhar hıçkırığıyla bütün dünyaya ilan eden nuh nebiden kalma bir silindir.

"Tam zamanı!" diye bağırdı Don Fernando Benítez eşeğinin eyerinden Don Homero Fagoaga'ya, Homero eşeğinin eyerini tutmuş önden gidiyordu, babam Angel de annem Angeles'in eşeğini gül rengi süpürgeotu tarlalarının arasından aynı şekilde çekiyordu, kaybetmeyi kabullenmediği bir toprağı

sevmeyi bu taşra kasabasında öğrenmişti; Çünkü bahçede volta atarken ve kilisede hiç kımıldamadan otururken kendisiyle konuşmayı öğrenmiş, böylece de ilk kez şu sözleri duymuştu: beni kaybetmeyi kabullenme, makyajımı sil, ben nasıl tahammül edeceğimi biliyorum.

“Tam zamanı!” diye tekrar etti Fernando Amca enerjik bir biçinde.

“Neyin zamanı?” diye sordu Homero şaşkınlıkla.

“Sadakatini kanıtlamanın zamanı, pislik.”

“Ne dediğini anlamıyorum,” dedi Homero Dayı, tökezlemiş kibrinin bir kısmını tekrar ayağa kaldırarak.

“Gayet iyi anlıyorsun; şu uzakta gördüğümüz işçilerin yanına gidip onlarla konuşacaksın Homero, ama resmi jargonla değil demokratik gerçeğin diliyle.”

“Onlara ne söylememi istiyorsun?” diye sordu Homero alaydan ziyade teslimiyetle.

Don Fernando gözleriyle ufku taradı.

“Bahse girerim sendikalı değillerdir. Buralarda işi taşeronlara verirler, işçi de hiç bir şekilde gözetilmez. O pislik Ulises López’in ekonomik felsefesi yaygınlaştı, artık insanlar işi demokratik olarak halletmenin tek yolunun her işçinin patronla ayrı ayrı mukavele yapması olduğunu zannediyorlar. Sosyalist-tarzı konuşarak onları birleşmeye ve güç kazanarak maaşları için pazarlık etmeye ikna etmelisin. Marş marş, pis fare.”

Don Homero’nun karşı koyması boşunaydı; dayım, amcam, babam ve annemden (bir de siz zatialileriniz dışında kimsenin haberi olmadan onlarla birlikte zıplayan benden) oluşan grup klasik ilerleyişleriyle işçilere yöneldiler. İşçiler onları görünce çalışmayı bıraktı; birisi ıslık çaldı, ortalık kahkahalarla çınladı ve iri yarı, güçlü, esmer bir adam silindirden aşağı atladı. Makine, sanki adam onu pedal çevirerek çalıştırıyormuş gibi durdu kaldı, daha doğrusu adam sürmezse ilerlemeyi reddediyormuş gibi bir hali vardı; gözlerinin üzerine çekilmiş geniş kenarlı hasır bir şapka giyen ve şapkanın siperliği aşağı sarktığı için yüzü hep gölgede kalan bu adam makinenin çalışması için elzemdi Milli teçhizatımızın kentoru.

Diğer işçilerin hepsi eski, haki rengi, üniforma gibi elbiseler giyiyorlardı. Silindirden inen adam gibi güneşten korunmak için hepsi hasır şapkalar giymişti. Annem, bir şeyler olacağını anlatmak ister gibi babamın elini sıktı, bu şaka değil, içimde kötü bir his var, yemin ederim birdenbire Acapulco'da korktuğumdan çok daha fazka kortum, sanki orada olanlar şakaydı, ama burada bu insanlarla olmak değil.

Ama babama dirsek atmaya vakit bulamadı. Fernando Amca'nın karşı konmaz emrini yerine getiren Homero Dayı, sadece çok önemli durumlarda gösterdiği bir çeviklikle, sanki arkasından zincirle top arabası çekiyormuş gibi yürüyen güçlü, karanlık adamın inmiş olduğu silindire koştu. H. Dayı, büyük bir heyecanla silindire çıktı, kurumuş bir sıra sabırotunun yanında duran aletin sürücü koltuğundan güçlükle, sıkışa sıkışa kendini iteleyerek en nihayet dışarıdaki merdiven üzerinde pozunu aldı.

İki şey oldu: Bir, takdire şayan akrabamız kendini konuşmacı kürsüsünde bulur bulmaz gösterişli kendine güvenini tekrar kazandı; iki, yerdeki yaş zifte düşmemek için silindirin yanındaki kola tutunup aşağı sarkması yüzünden geleneksel asil tavırları gülünç bir hal aldı, bu arada işçiler birbirlerini dürtmekteydi. Don Homero sinir bozucu seçim kampanyasının ikinci konuşmasına başladı, kiminle konuştuğunun hep farkındaydı; bağrında ve dilinde bütün zıtlıklar birbiriyle uzlaştı; Fagoaga asla kaybetmez, öyleyse: Yoldaşlarım!:

“Nasırlı proleter ellerinize bir kere bakmak bile sizi işçi enternasyonalizminin yolundan ancak bölücü, eli kanlı bir hizbin çıkarabileceğini anlamama yetiyor. Ama burada bulunmamın nedeni proleter kavgada gerçek düşmanın içerideki, içimizdeki düşman olduğunu size hatırlatmaktır.”

Fesat gözlerle işçilere dik dik baktı; bir tanesi elini havaya kaldırıp sağa sola çevirdi. Babam, Angeles'in kötü hislerinin zorlamasıyla araya girmeye çalıştı: “Anahtarlar için gelmiştik! Kilisenin anahtarları kimde acaba?” diye bağırdı, her şey bir an önce bitsin diye.

Ama ayartma ve hile ustası olan Don Homero Fagoaga bu ayartmalara ve hilelere kanacak değildi, hele hele İgualistlahuaca'da olanlardan sonra.

Yiğitçe konuşmayı sürdürdü: “Sol partilerin ön cephesi birbirinden farklı o

kadar çok grupla dolu ki tek bir partide birleşmeyi asla başaramayacaklar ta ki biz göğsümüzü yoklayıp orada gizlenen mikrobu, bizi üst sınıfların arabasına koşan o mikrobu bulmayı başarana kadar ki bu üst sınıflar alt edilseler bile tarih sahnesinden tümüyle silinmeyi kabullenmeyeceklerdir. Ama siz birleşip de dönekleri aranızdan atar atmaz, aranızdaki hainlerin ve provokatörlerin ağını yırtar yırtmaz” –tam bu noktada Homero Dayı konuşma heyecanının etkisiyle talihsiz bir hareket yaparak parmağıyla *o* adamı, *bu* adamı ve *şu* adamı gösterdi; adamların hepsi gözlerini takolarından kaldırdılar, şişelerini yere bıraktılar, (kara eriklerle lekelenmiş) ağızlarını kollarına sildiler. “çünkü yoldaş *senin, senin,* hatta *senin* işçi sınıfına ve devrimci harekete sırtını dönüp dönmeyeceğini bilmiyoruz.” Bunun üzerine Hornero Fagoaga Dayı’nın zaten yıpranmış ceketine ilk erik yapıştı, başka bir erik göbeğine, bir başkası dizine, bir başkası boşu boşuna kaçmaya çalışırken sırtına yapıştı. Nihayet son bir erik tam yüzüne isabet etti burnunda ve yanaklarında kara bir çiçek açılırken cesur Fernando Amcamız kollarını kavuşturmuş duran ve hasır şapkası yüzünü örten adamın yanına gitti, içgüdüsel olarak onun grubun lideri olduğunu hissetmişti.

“Şu salaklar sürüsüne bu yaptıklarını kesmelerini söyle. Buraya gelişimizin tek nedeni şimdiye kadar bir sendikaya girmediyseniz bir sendika kurmanızı ve demokratik haklarınızı korumanızı sağlamaktı.”

“Bizim sendikaya ihtiyacımız yok,” dedi adam ağır ağır.

“Taşeron firmalar için düşük ücretle çalışıyorsunuz, sizi sömürmelerine izin vermeyin.”

“Bak, yaşlı bunak,” dedi şef sabırsızlıkla, “sırtımızdan düşün.”

Daha bu kaba sözleri söylemesi henüz bitmişti ki dövüş horozu amcam Fernando üzerine atlayıp söz konusu lidere iki isabetli yumruk savurdu; bu saldırının şaşkınlığından adamın şapkası düştü ve bir gerilla fotoğrafına benzeyen yüzü meydana çıktı. Bu şaşkın ve kızgın yüzün, edebi takipçisi, yeteneksiz yazar, Colasa Sánchez’in babası Matamoros’a ait olduğunu hemen anladı babam. Ancak bu keşfin kendisi de hızla gelişen olaylar sonucu güme gitti; önce eriklerin yerini taşlar aldı ve Homero Dayı göbek üstü yaş ziftin içine düştü; bunu bir günün emeğini mahvettiği için

Homero'ya ana avrat küfreden işçilerin çığlıkları aldı; sonra bazıları liderleri Matamoros'u korumak ve Fernando Amca'yı dövmek için ellerine birer sopa aldılar; bazıları da o sabah döküp düzelttikleri zifti bir çamur deryasına çeviren Hornero Dayı'ya tekme tokat giriştiler, o ziftin üzerinden iki gün sonra Chilpancingo'yu Malinaltzin'e bağlayan otoyolun bittiğini düşünen Başkan Jesús Maria y José Paredes geçecekti, gerçi Başkan da projeye ayrılan kaynağın pek de dengeli olmayan oranlarda vali *(%50)*, Bakan Ulises López (%20), müteahhit (bir %20 daha) ve birkaç başka yerel memur (%5) arasında bölüştürüldüğünü ve milli otoyolun yapımı için geriye sadece %5 kaldığını biliyordu. Bu yüzden de valinin hızlı Fujiyama limuzininden ona gösterilen bir otoyolun gerçekten de var olduğuna şaşıracaktı, ama bu zavallı işçiler ne anlarlardı ki; onların tek bildiği işlerini zamanında yetiştiremedikleri ve bunun nedeninin de bu sefil, şişko, ilerici veya anarko-sendikalist veya orospuçocuğist bok torbası olduğuydu, bir kısmı da Don Fernando'yu korumak için yetişen babama bakıyorlardı, Don Fernando Matamoros ve çetesine bağırıyordu:

"Sakin olun veletler, valla kız kardeşlerinize elimi sürmedim."

"Sadece yaşlı pezevengin teki olduğun için seni gebertene kadar dövmüyorum," dedi Matamoros Moreno gaddarca. "Babam bile olsan sikime takmazdım, aptal bunak."

"Baban olabilirdim pekâlâ, ama içim kaldırmadı," dedi Don Fernando Benítez alaycı bir kibir dalgasının doruklarında, bunun üzerine adamlar ona daha beter vurmaya başladılar, bu arada diğerleri Homero Dayı'yı zift çukurundan çıkararak yüz otuz kiloluk cüssesine rağmen yere yuvarladılar; attığı ölüm çığlığı Fernando Amca'nın inatçı tehditlerine karıştığı sırada babam zırhı parlayan bir şövalye gibi onları kurtarmaya koştu. Matamoros'la, nükleer görüşmelerde olduğu gibi, yüz yüze bakarak durdular. Don Fernando haykırdı:

"Sendika! Demokrasi! Adalet!"

Buna işçiler katıla katıla gülerek cevap verdiler:

"Yemek, Giyecek, Barınak, nereden gelirse, neredeyse, yatacak bir yer, birlikte yatacak bir kadın!"

Bütün gözler eşeğin üzerinde oturan anneme döndü; sonra otoyol boyunca düşe kalka gözlüğünü arayan ve bağıran Don Fernando'ya: İğrenç fareler, biz sadece size demokratik bir mesaj getirmiştik, solcu gaz verme konuşmaları, zavallı kayıp insanlar, aşağılanmış insanlar, onun bunun çocuklan, ödlek dilenciler; zavallı Homero da ziftin içinde kapkara, yapış yapış yatıyordu.

İşçi takımının gözleri liderlerine çevrildi ve Matamoros gözleriyle onlara izin verdi. İşçilerin dördü babamı kıskıvrak yakaladı, diğerleri de annemi. Kırmızı, yabancı bir ışık, tanınmaz halde, dışarlıklı, kavgacı, çok güçlü ve korkunç, bir izninizle'den bile uzak, çok uzun, çok vıcık vıcık, gırtlaklanmış bir solucan gibi kulaksız, körkütük sarhoş biri gibi kıpkırmızı, öyle ki sadece kendi iç benliğime bağırabiliyorum, sizi tanımıyorum, Guanahani'ye yaklaşanlar siz değilsiniz, Fernandina'yı karıştıran, Veragua'yı alan, Honduras'ı alan, Tabasco'yu kuşatan, Puerto Rico'ya çıkarma yapan siz değilsiniz, beni ilk keşif yolculuğuma, rahim denizindeki sonsuz seyahatime çıkaran siz değildiniz, parla, parla küçük yıldız/ öyle merak ediyorum ki kim bilir kimdiniz, ama annem kendi oluşumumun içinde kendimi bir yabancı gibi hissetmemi umursamıyor. Annemin rahminin, altın çağımın içinde sürgün edilen ben; kaput, benim soylu vahşim; ciao ciao! mutluluk çağımın içine edildi; demir çağı borusunu öttürüyor, bu iğrenç zamanımız yüzünden gebeliğimin balonu patladı, tutsaklık yasası kaçışımı engelledi, beni içeri itiyor, kafamı bir duvara çarpıyorum, burası artık bir sığınak değil, bir çöldü; bir manastır değil, beni annemi ve dünyayı sanki top arabasıymışız gibi bir kenara çeken güçlü bir adamın geçtiği bir bulvardı; sonra diğerleri, daha güçsüz ama çevik olanları sıraları geldikçe küçük Kris'e ziyarette bulundular; sosyeteye takdimim tam 1992 stili, tek başımıza olmadığımızı hatırlatıyor, iyi mi? Yazgımın boktan kalabalıklığı tabii bir şekilde yazgımın şanlı yalnızlığına hâlâ inanıyorsam: Kristof'un yumurtasına hoş geldiniz, Meksika'nın kederli işçi kitlesi!

Matamoros Moreno babam Angel Palomar'ı serbest bıraktı ve fermuarını kapadı.

"Bana yaptığının yerine say, orospu çocuğu. İlk edebi adımlarımla dalga geçmene say. Kitabımı yayımlatmayı reddetmene say. Küçük, tatlı kızım Colasa'yı küçük görmene say. Beni sikine bile takmadın değil mi? Bak

bakalım şimdi unutabilecek misin! Geriye bir tek, dişli vajina hakkındaki kitabımı gringonun sana yedirmesi kaldı, bu son ayrıntı, puşt pezevenk!”

Sonra babamın kımıltısız kalana kadar dövülmesi için işçilere bir işaret çaktı, asla bitirilmeyecek otoyolun ortasında yığılıp kalana kadar; otoyol hiç bitmeyecekti, çünkü ertesi gün Başkan düzeltilmiş bölümü uzaktan görecekti ve görüntü yeterdi, çünkü Meksika’da görünüşe aldanılırdı; babam pantolonu dizlerinde, yakıcı bir acı ve kendi kendine konuşuyor, kendi kendine rüya görüyor, kendi kendine yürüyormuş gibi bir hisle yolun üzerine yığıldı.

Matamoros ve çetesi gürültüyle Malinaltzin’e doğru yürümeye başladı. Bir tanesi geride kalıp kilisenin anahtarını Don Fernando’ya fırlattı: “Alın da günahlarınızdan arının, kıçıboklu kurtarıcılar!”

Babam dalmış gitmişti, gözleri kapalıydı, Angeles’e bakmaya cesareti yoktu. Öte yandan Don Fernando hâlâ tarlada gözlüklerini arıyor, ara ara bağırıyordu: “Orospu çocukları! Kendi kendinizi kurtarın öyleyse!” Don Homero ise eliyle müstehcen bir işaret yaparken yalnızca inleyebiliyordu: “Alın demokrasinizi...” .

Hava kararmaya başladı ve sanırım ortalık sakinledi. Ümitsiz bir bitkinlikle annemin etine yapıştım, Angel’in sessizce ayağa kalkıp pantolonunu çekişini izledi. Ama benim içinde olduğumu, her zamankinden daha yakın bir biçimde ona bağlı olduğumu, onu dinlediğimi bilmeden Angel’in yüksek sesle ne diyebileceğini merak etli. Şu anda bu ülkede, bu sene kim yüksek sesle bir şey söyleyebilirdi?

Malinaltzin’de geceydi, köy uykuya dalmış gibiydi; ama bir varlık vardı ki susturulamıyordu. Yaratıcıdan bile daha ölümsüzdü, havaya hükmetmeyi sürdürüyordu: Meydandaki kilisenin önündeki hoparlör, gece gündüz durmadan çalarak köyün sonsuz sessizliğini dolduran bir kaset. Hoparlör Meksika’nın terk edilmiş köylerinin ikinci doğası halini almıştı. Annem Angeles çalanları gerçekten duyuyorlar mı yoksa artık nefes almak gibi doğal bir hal mi aldı merak etti. Kim kendi kalbinin atışını duymaya çalışırdı?

Fernando Amca kırılmış, ama bulunmuş gözlükleriyle Malinaltzin kilisesinin kapısını açtığında mariaci bandosu şunu çalıyordu.

Benim mutlu, küçük çiftliğim, neşeli küçük yuvam
Benim güzel kokulu, küçük çiçek bahçem
Oradadır ah o en sevdiğim
Kara vişne gözleri ışıldar küçük kameriyemde.

“Kim yüksek sesle ne söyleyebilir?” diye tekrarladı annem.

8

Ne? Ne demek o? Anneme cevap vermeye çalışıyorum, dille birlikte büyümekte olan ben, çünkü dille büyümesem bu söylediklerimin hiçbirini söyleyemezdim; dil benimle birlikte büyüyüp gelişiyor, benden ne bir dakika ne bir santimetre önce ya da sonra. Siz seçici okuyucular, buradaki sözlerimden başka var olduğuma dair hiçbir kanıtınız yok ki onlar da benimle birlikte gelişiyor; kelimelerim gözler, gözkapakları, tırnaklar ve kaşlar çıkarıyor tıpkı gövdem gibi. Anlaşılmak istiyorum; bunun için de anlamam lazım. Burada, benim dışımda ne söylendiğini anlamak istiyorum; dil, Homero Dayı tarafından durmadan *sözü edilen,* Fernando Amca tarafından *uygulanan,* herkes tarafından bolca *kullanılan* dil. Benim yaptığım onu *paylaşmak:* genlerim bana sen dilsin diyor. Ama nasıl bir dilim ben? Bu soru benim vicotarihibonükleik spiralim: vicoize oldum, flagrante devictus, mahkûm: Vaftizci St. John Vico, dua ettiğim tek aziz. Her şey, burada yaşanan, duyulan ya da tekrar edilen her olaydan önce (Kim bilir bunlar hangi sırada olmalıydı? Sen bilirsin yüce Okuyucu, babam ve oğlum, ey!) her şey dildir; ama benim işittiğim diller, Homero Dayı’nın dili olduğu kadar düşmanı Fernando Amca’nın da dili, babamın da dili, bunların hepsi, nasıl demeli? *Önkonumlanmış* diller (bunu söylemenin doğru yolu bu mu? önceden konumlanmış? doğuştan kondurulmuş? ideolojik, ideolocus?), bu demek ki onlar diller ve zaten hep oradalar daha doğmamış olan benden önce gelmekle kalmıyorlar onları konuşanlardan da önce geliyorlar, kendi kendilerinden önce gelen diller bunlar hem tam da konuşma ediminin kendisi sırasında (yani yineleme ediminin); bunlar resmi üsluplar, H. Dayımınki utanmazca resmi ve bununla pek övünüyor; ama cici, yaşlı F. Amcamın etkileyici demokratik söylemi ve sevgili babam A.’nın üç sözel tempolu mantığı (önce: güzeller Tatlı Vatan; şimdi: acımasız vatan; sonra:

yeni vatan); bunlar da bir bakıma önceden belirlenmiş söylem tarzları değil mi; liberal ya da muhafazakâr gelenek tarafından, kör bir başkalarıyla paylaşma zorunluluğu tarafından belirlenmiş değil mi? Madem öyleler onlar da resmi söylem olmuyorlar mı? Her dil sırf bu yüzden, resmi dil dediğim şey yüzünden bir sürü insan tarafından anlaşılıyor, onaylanıyor, alkışlanıyor değil mi; ya resmi bir dil fikri bile acil bir başka dil ihtiyacı olduğunu işaret etmiyor mu, çoğunluğa değil azınlığa yöneltilmiş bir dil, hepinize değil birinize, bize değil bana, dilin dengesi ne zaman tekilden çoğula, benden bize, birinize değil hepinize doğru ağır basar, ne zaman tam aksi olur? Annem çok az konuşuyor; hassas Okuyucular, bunu fark etmiş olabilirsiniz ve şayet bu sessizliği sürerse annem dünya sessizlik rekorunu kıracak. O dilden yoksun. Kelimelerden mahrum (benimle sessizce iletişim kuruyor, ya da sessizlik içinde iletiyor ama işe bakın ben sersemi onun yumuşak rahminde yatıyorum, bilse de bilmese de; onu dinliyorum, muhteşem sessizliğini duyuyorum, sessizliği ötekiyle konuşuyor, olmayanla; dünyanın dilinin üzerine kazıdıklarını kabul ediyor ama harika bir telafi onu kendisine verilen kelimenin zıt anlamlısını bulmaya zorluyor hep, söylemi babamın söylemini paylaşıyor ama aynı zamanda onu tamamlıyor da). Konuşmuyor. Ben sadece dinliyorum. Aynı şey değil. Ama bizi bağlayan bir şey var. Annem beni oluşturuyor, ama aynı zamanda ben de kendimi oluşturuyorum. Bana doğru geliyor. Ben de ona doğru gidiyorum. Oğluyum. Annem. Bana verdiği hayat aracılığıyla görüyorum dünyayı. Ama o da ona geri döndürdüğüm hayatla görüyor dünyayı. Asla aynı olmayacağız, asla birlik olmayacağız, hep bir farklılık olacağız: ve çocuk, bir oluşumuzu değil, farkımızı kutlayacağız! Dillerimizin aynasıyız. Annemin söyleyemediklerini söylemek için onun yer alacağım. Benim söyleyemeyeceğimi o söyleyecek. Hassas Okuyucular; benim için dua edin, annemin rahminde öğrendiğim dil dersini unutmamam (çünkü doğduğumda daha bir sürü şeyi unutacağım) için dua edin. Sadece kendi dilimi değil arkamda bıraktığım dili de unutmayayım, doğunca, böylece hayatım boyunca hep sadece kendi söylediklerimi değil onun söylediklerini de söyleyebileyim; öteki; ötekiler; ben olmayan her ne varsa. Tanrıdan dileğim onların başına da aynı şeyin gelmesidir! Bugün kimseyi suçlamıyorum. Onlar (Homero, Fernando, Angel, Angeles) gibi ben de biliyorum ki bütün dillerin öncelleri vardır (Yumurta'nın yumurtasında kanıtladığı gibi) yok olmadan önce söylendiklerinde var olurlar: Annemin sözel

yumuşaklığından uzaklaşıyorum! Fora deniz, Cadiz, ayrılıklar rıhtımı mı? Bu kadar yeter. Monoloğum (gerçekten elimde değil, sizi temin ederim) boyunca yalnız söylemim içinde dışsal seslerin fırtınalar gibi gümbürdemesine izin vermeliyim (dinle; burada politikacıyı, âşığı, ideoloğu, komiği, güçlüyü, zayıfı, çocuğu, entelektüeli, cahili, şehvet düşkününü, kinciyi, merhametliyi, mühim şahsiyeti duyabilirsiniz; ama aynı zamanda tarihi, toplumu, dilin kendisini de: barbar, çürümüş, Gal dili, İngiliz dili, Latin, pocca, eşsiz, taşra ve Katolik: Dinleyin haşmetmaaplan, lütfen dikkat edin!) Kendi yankımın odasında bu sesler gümbürtüsünün bulunmasını rica ediyorum, umudum günün birinde, bugün veya yarın (ya da, kim bilir, dün?) kendi sesimin sözsel evreni bir fırtına gibi kat etmesi, onlara, SİZE, dışarıdakilere, ötekilere ve burada içeride olanlara ait diyaloglar ve monologlar, eşit; bu mesajları tenimin mezarından göndereceğim, beni duymayanlarla iletişim kuracağım ve bütün azınlık, susturulmuş yazarlar gibi isyankâr bir ses olacağım, sansüre uğramış, hâkim dillerin karşısında sessiz, ötekinin olmayan, bize ait olmayan, çoğunluğun dilleri karşısında. Denizin dibindeki bir balık kadar sessiz anlatıyorum bunları size. Sessizim ve bir azınlığın parçası olmakla kalmıyorum, Tanrı yardımcım olsun! Kendim de azıcığım! Düşün öyleyse, ey yüce, yüceltici, yüceleştirilmiş *Okuyucu,* az önce söylemiş olduklarımı söyleyen, sizinle konuşan bu insan yedi kısacık ay boyunca, bebekliğin mutlak, mezar sessizliğine bürünmekte hiç tereddüt etmeyecek ve yüksek genetik niyetler yerine agu agu demekle yetinecek, eğer şansı varsa tam da belagatinin doruk noktasında işte A küçük ayakları iki yana açmış, işte U ip atlamanız için yapılmış küçük bir göbek bağı gibi, bütün bunlar insanı çileden çıkarmaya yetmez mi, söyleyin bana! Biz çocuklar ne haksızlıklara katlanıyoruz!

9

Gençliğinde Katolik olan Fernando Benítez Amca o gece, altmış yıldır ettiği ilk duanın bu olup olmadığını merak etti; ne olursa olsun Meksika’daki bu son Yerli kilisesinde insanın sadece kendi kendine konuşması bile duaydı; Malinaltzin, işgal edilmiş bir halkın ruhundaki

ümitsiz özlem meyvesi; Yerlilerin düşlerinin renge ve biçime dönüştüğü bir tapınak.

Tonozlardaki sarı-ve-altın yaldızlı çelenklerin altında diz çökerek, yeşil-ve-yaldızlı, oymalı tırabzanı iki eliyle tutarak; bu uçsuz bucaksız çiçek serabıyla sarmalanmış olan amcamız miyop gözlerini kapadı; toprak da hayat gibi gelip geçici görünüyordu. Fernando Benítez için gerçeklik geçmiş sayesinde canlanıyordu. Yerliler tarafından bu kilisenin içinde yaratılmış sonsuz çiçek mevsimine baktı. Biz daha atalarımız olmadan yaşamaya hazırlanamadan onlar kollarımızda ölüyorlar. Sonra hayaletleri geri dönüyor; çünkü tanrılar kaçtı. Yerliler bizim hayaletlerimiz; bu cümleleri annemin kulağına fısıldadı ve annem ona şu soruyu sordu:

Bu sayede hayat daha da mı güçleniyor?

Olup bitenden sonra birbirlerine ne diyeceklerini bilemediklerinden annem benimle konuşuyor: Bu benim için önemli: Âdet gününün dört hafta geciktiğini biliyor, bir iki gün sonra kesinlikle emin olacağını biliyor ama gövdemin öne doğru kabardığını bilmiyor, kafam kocaman, sadece beyin ve alın, kalbim kıvrık bir tüp, ellerim ve ayaklarını patlamak üzere olan tomurcuklar ve *sürekli açık gözlerim –hâlâ göz kapağım yok* ona odaklanmış durumda, onu duymaya ve anlamaya çalışıyorlar, tıpkı onun biraz ötede Fernando Amcasını duyması ve anlaması gibi, tam da benim onu duymak istediğim şekilde, hele ondan ne kadar farklı olsam da onun dışında var olmadığıma kendimi ikna ettiğim bu gece; kör ve aç kelleleriyle benim henüz oluşmamış küçük kafamı ezmeye çalışan kalın mızraklardan korudu beni; aslında benimle konuştu, bana Angel’e bu gün burada duyduklarının eski ve faydasız şeyler olduğunu nasıl söyleyeceğimi bilemiyorum dedi; fikirler modası geçmiş bir kelime dağarcığı (dağlarcık?) tarafından dağlanmıştı ve iki tarafın da bütün konuşmacıları mutlak terimlerle konuşuyorlardı çünkü güzellik, iyilik ve politika sadece mutlakta birbirine karışabilirdi ama gerçekte mutlağı kaldırabilecek yegâne şey sanattı, ortak iyilik ve politika onu kaldıramazdı; iyilik ve politika mutlak olmaya kalkıştıklarında kör, romantik, koşulsuz bağlılığımızı beklerler, yer yoktur ve bu da, dedi bana (hem de birçok gerçeklikten daha gülü bir tehdit olan bana) iki taraf için de aynıydı; mutlak olmak kolaydı, zor olan her şeyde görece olmaktı, dünya kadar, bilim, aşk, bellek, hayat ve ölüm kadar

görece; kim yaşıyor ki? diye sordu annem Angeles bana; çünkü bu gece ona sessizce sarılmış olan, onu sallayarak yatıştırmaya çalışan babama nasıl soru soracağını bilemiyordu.

Yanlış anlaşılma riskini göze alarak, babama sadece karşılaştıkları ilk gün ona söylediği şeyi söylüyor: “Birbirimizi hiç incitmeyelim. Burada hep birlikteyiz.”

Sonra onun elini tuttu. Babama sanki annem kendi kendine konuşuyormuş gibi geldi (bunu sonradan söyleyecekti). Onu kim duyabilir? diye düşündü.

“Kendi kendime dedim ki seninle ötede olabilirim.”

“Çuvalladık dedim, Angel.”

“Seni duyamıyorum canım.”

“Ne çift. Kilisede bağırmak olmaz.”

“Ama burada bizden başka kimse yok.”

“Hadi ya? Ne çift. On aydır birlikteyiz. Her konuda sana katıldım. Sistemin tam bir kaos olduğunu ve ona önce küçücük kaoslarla karşılık vereceğimizi söyledin...”

“Anadok krallığında kaos yaratmaktan başka ne yapabilirsin hayatım?”

“Çuvalladık.”

“O da ne?”

“Çuvalladık dedim, Angel.”

“Senin halene ne oldu? Sönmüş Angeles. Onu söndürmüşler.”

“Angel beni dinle: Milyoner Don Homero Fagoaga, o proleter çetenin lideri gibi bir saldırıda bulunmadı bize hiç. Buna ne diyorsun Angel? Proletaryayı da mı öldüreceğiz?”

Babam cevap vermedi, ama annem gözlerini kapatıp onun elini sıktı. Âdetinin geciktiğini itiraf etmesi ve benim varlığımı kabul etmesi gereken an gelmişti; bunu o anda yapmalıydı yoksa hem babamı hem beni kaybedecekti; eğer o anda, Malinaltzin Yerli kilisesinde beni kabul etmezse

kimin çocuğu olacaktım, Matamoros çetesinin hangi üyesinin çocuğu? Daha önce ortaya çıkmış olmam gerekliydi; Aca'da kumsalda, 1992 senesi Onikinci Gece, böylece Kristoflar yarışmasını kazanabilecektim, böylece Guerrero sierrasındaki bir tecavüzün ürünü olmayacaktım; onun için, onun zihninde, onun sesinde bir an önce doğmam gerekiyordu, benim farkıma vardığı o anda doğmalıydım; benim farkıma varıyor çünkü beni arzuluyor, beni arzuluyor çünkü hana ihtiyacı var, bana ihtiyacı var çünkü beni hayal ediyor. Tam orada esrarengiz bir biçimde beni buldu, hâlâ olmakla olmamak arasındaki zavallı beni, daha rahme düşeli iki hafta olmuş olan beni; annemin salgılarında, rahim oyuğunda serbestçe yüzmekte olan beni ama artık öyle sıradan bir yığın değil işbölümü yapan son derece aktif hücrelerden oluşan organize bir sistemdim. Beni arzuluyorsun, beni hayal ediyorsun, hatta bana bir isim koyuyorsun anne, hem de bilmeden acaba

bir yabancı mı olacağım bir sonraki

kanamanda atılacak ve bu durumda

ciaoaufwiedersehenhoşçakalbyebyesalutututut ve sonra gelsin bir başka haz gecesi, tekrar bambambam bakalım şimdi olacak mı evet ama ben kaybolmak istemiyorum anne, ne de olsa her şeyi birlikte atlattık, genlerime kazınanlardan sonra, öğrenmemi sağladığın şeylerden sonra bir şeyler yap da kaybolup gitmeyeyim, tam da yakıcı bir kan kıvılcımının rahminden müstakbel beynime fışkırdığı ve aynı anda hem senin olan hem de olmayan varlığımdan hem benim olan hem de olmayan varlığına bir kıvılcım çaktığı şu anda benim farkıma vardın.

ANNE!

BAYAN İSABEL DE LOS ANGELES PALOMAR
ADRES:
TLALPAN, MEXICO D.F.

HAMİLE OLDUĞUNUZU VE SEKİZ AY SONRA, ALLAH İZİN VERİRSE, BİR OĞLAN ÇOCUĞU DOĞURACAĞINIZI BİLDİRMEKTEN KIVANÇ DUYARIZ STOP TEBRİKLER STOP

İMZA

Doğmamış Kristof

10

Homero Dayı, bir gül gibi kıpkırmızı, onları uyandırdı. Yüksek kubbelerden dökülen ışık, tahta ve renkli sıvadan yapılmış büyük Yerli kilisesinin ortasını aydınlatıyordu.

Ortada yetkili filan yoktu çünkü dün, bütün Guerrero eyaletinde kitleler Devrimci Kuruluş Partisi'nin (PRI) yerel bürolarını işgal etmişti.

Burada Malinaltzin'de Parti'nin propaganda için kullandığı iki büyük hoparlörü olan karavanı ele geçirmişlerdi – Meksikancaya bir süslemeyle tercüme edilmiş ABD stili bir karavandı bu: İki volkan arasından batan güneş, Popocatepetl ve iztaccihuatl.

O taşkınlıkla kitleler hoparlörlerden birini paramparça etmişti. Önemsiz bir mesele. Gruba uyum sağlamak için Homero, tek kulağından yoksun kalan karavana bundan böyle karavangoh denmesine karar verdi.

Başkente döneceklerdi.

Karavan kilisenin dışında duruyordu, Angel kullanacaktı.

Homero Dayı, erken vakitte sade kahvaltılarını etmekte olan Mikstek cemaatinin temsilcilerine yaklaştı ama bu sefer Latince, havalı bir konuşma yapmaktan kendini alıkoydu. İspanyolca bilen bir Yerli var mı diye sordu ve ona –göz kırparak ve terli dudaklarını yalayarak, tam ona göre– yanımızdaki hırpalanmış adamın kim olduğunu söyledi: Don Fernando Benítez, Yerlilerin Koruyucusu –helikopterle yolculuk eden bir Bartolomé de las Casas– ve karavanı ödünç verebilirler mi diye sordu. Don Fernando Benítez kadar önemli bir adam için büyük bir fedakârlık sayılmazdı bu!

Fernando Benítez de bizzat ayağa kalktı, Matamoros ve adamlarıyla yapılan kavgada kırılan gözlüklerini taktı, ifadesiz bir yüzle Homero Dayı'ya baktı ve kutsal alanı terk etmeden önce ilanatta bulundu: seyahat ufuk açıcıdır ama insanı kabız eder.

Homero'nun gözleri dindar bir sevecenlikle doldu, mihrabın önünde eğilip dua ediyormuş gibi yüzünü ellerine gömdü. Kilisedeki ışık değişti. Alçı

çiçeklerden kesif bir koku boşaldı; bir buhur sisi Homero Dayı'nın diz çökmüş görüntüsünü uzaklaştırdı ve Angel'in gövdesini Angeles'inkine itti, ikisi de bu kutsal sisle örtülmüştü –törenli bir matem– babam annemin ensesini öpmekten alamadı kendini, içinden onun omzunda ağlamak geldi; kana kana, sırılsıklam ağlamak. Annem babamın elini tuttu ve birbirlerine ilk dokunduklarında söylediği şeyi söyledi, bütün gece uyuyamadım, çünkü seninle tanıştığım için mutluluktan uçuyordum.

Her şey bir anda oldu; Homero annemle babama yaklaştı ve fısıldadı; başkente dönüp de onu korumaları altına almadan önce Acapulco'da onun koruması altında yaşayanlar bütün gerçeği bilmesi gerekiyordu.

"Çok ciddi bir mesele," dedi Fagoaga Dayı, bütün Meksikalılara çok doğal gelen politik gammazcı rolünü oynayarak. "Mutlaka," diye sürdürdü konuşmasını delici bakışlar ve bir şeylere gebe sessizliklerle süslenmiş bir aradan sonra "bir şeyi anlamamız lazım, ne de olsa üçümüz akrabayız ve iyi ailelere mensubuz."

Derin bir nefes aldı ve baklayı ağzından çıkardı: Federal hükümet Acapulco'yu temizleyebilmek için işini bitirmek istiyordu; yoksa çıkarlarına hizmet etmezdi: uyuşturucuya, içkiye, kamu arazisinden atılan köylülere, zirvelerden kovulan gecekonduculara, lisanssız kooperatiflere, yabancı şirketlerle ayarlanan anlaşmalarda federal hükümet üyelerinin eline geçmeyen ve Don Ulises López'in cebine akıp gücüne güç katan rüşvetlere...

Bu birincisiydi.

İkincisi, federal hükümet iflah olmaz ayrılıkçılar olan Acapulco belediye başkanı ve Guerrera eyaleti valisiyle sürtüşme halindeydi. Acapulco miti, oraya akan dolarlar, petrolü kaybettikten sonra geriye kalan en önemli döviz kaynağımız, arsaların değerlenmesi, hepsi; federal hükümet bütün bunların parmaklarının arasından akıp ayrılıkçı bir hödüğü beslemesine izin verecek değildi. Tek sorun başkanla valinin Meksika Cumhuriyeti'nden (ondan geri kalandan) ayrılmak istemelerine rağmen bağlanacak başka bir yer bulamamalarıydı.

Üçüncüsü –Homero Dayı artık gemi azıya almıştı– Yakapulco Operasyonunu başlatan, sadece şefleri Albay Inclán'dan emir alan

polislerdi. Devrimcileri dağlara bıraktılar, bana anlattıklarına bakılırsa başkentten gelen bir çete de şehre aç bir çakal sürüsü saldı, bir iki turisti de zehirledi. Bunun hiç önemi yoktu. Baş belaları ve çete, artık her kimlerden oluşuyorsa, farkında olmadan federal polisin işini gördüler. Onlara kalsa zavallı şapşallar bir papağanı bile zehirleyemezdi**.** Önemli olan, düzeni tekrar sağlama bahanesiyle Silahlı Kuvvetler şehre girmiş, hem isyancıların hem de yerel yöneticilerin işini bitirmişti.

“Zekice bir manevra!” diyerek bir kahkaha attı tariflere sığmaz Homero Dayı. “Kimse kime çalıştığını bilemez, demişti bir keresin korkusuz işçi lideri Don Fidel Velázquez Cenevre’deki IOO’nun mermer koridorlarında. Merkezi hükümet bir kez daha yerel yöneticileri tasfiye etti; Bakan Robles Chacón ki önünde şapkamı çıkarıyorum, rakibi Bakan Ulises López’i (ki eskiden ona saygım büyüktü) saf dışı bıraktı. Ama Guerrero eyaletinde Başkan Calles’in ilk destekçisi olan Don Bemardino Gutiérrez’in de dediği gibi, ara sırada rüzgârın ne yönden estiğini anlamak için parmağını ıslatıp camdan dışarı çıkarman lazım!”

Son bakla da şuydu: Hükümetimiz öyle kendisi için bir şey istemeden arkadan vuran bir hükümetti ki bunları kimsenin ruhu duymamıştı.

Acapulco dünya üzerinden silinmişti ve bu konuda hiçbir bilgi yoktu. Ya da Bakan Ulises López’in bir zamanlar dediği gibi: Bilgi Güçtür. Bilgi Vermemek Daha Büyük Bir Güçtür.

İşte bütün hikâye; her kim bir şeyi ortaya çıkarmaya çalışırsa parmaklıkların arkasını boylar.

CBS New York’ta ‘Güzel Acapulco’ya Ne Oldu?’ adı altında bir program yayımlar, ama bu programı Meksika’da kimse göremez.

Buralarda sorusu olanlar asla cevap alamayacaklarını bilir. Kimse meseleyi fazla kurcalamaz; ne de olsa, bir şeyin artık var olmadığını ya da bir zamanlar bulunduğu yerde bulunmadığını bilmek (her ne kadar kabul etmek istemesek de) rahatlatıcı bir şeydir. Aynı şey kamu vicdanında da geçerli; açıklanmayan kayıplar vicdanımıza pek az ağırlık yapar. Kanarya Ruperto, hasta Dolores Teyzemiz ya da aynı şekilde güneşli Acapulco limanı. Bravo!

Sizle ben dışında –heyhat! o aşağı avam tabakasıyla mücadele ederken

sadık Tomasito bile görev başında ölmüştü– kimse, kanarya ve zavallı Teyzeyi söylemiyorum bile, Acapulco felaketinden kurtulamamıştı, bu güneşli Mikstek sabahında, Kolombiyalı ozan Léon de Grieff'in kaçamak bir ziyaretinde söylediği gibi, bana verilen yetkiye dayanarak size şunu söyleyebilirim, bu konuda bildiklerinizi ya da tahmin ettiklerinizi kendinize saklarsanız benimle huzur içinde Mexico City'ye dönebilirsiniz, üçümüz de, söylemeye gerek yok, eylemlerimizi, kötü şöhretimizi, hatta varlığımızı gizlemek zorundaydık, tıpkı Senatör Patrick Moynihan'ın –İrlanda Luther'in pençesindeydi– Başkan Dickson Danger'in iktidarında sosyal koordinatörlük yaparken, Watergate Waterloosu'ndan önce söylediği gibi!

Derin bir nefes aldı ve neşeli bir hayretle yeğenlerine baktı. Sonra İÇ çekerek Aziz Antonius'a bir mum yaktı.

"Hayrola dilinizi mi yuttunuz, çocuklar?" diye sordu onlara arkasını dönerek. "Hayalet görmüş gibisiniz! Hadi canım, küçük farklanmızı unutalım şimdi, yeteneklerim olası kusurlarımı tekrar gölgede bırakana kadar beni saklamaya söz vermiştiniz unutmayın, düşlerimizin tropik cennetini düşünün yeter, birbirinden güzel günler geçirdiğimiz Acapulco yok olmadı ve bütün o eski ihtişamıyla öyle bir geri dönecek ki yerel patronlar mafyasını değil federal hükümeti kâra geçirecek, orada neredeyse iki ay geçirdikten sonra benim tropik Zinderneuf Kalemin ne asker güruhları ne de Mexico City'den çıkıp gelen zincirli kaçıklar çetesi tarafından ele geçirilebileceğini gördünüz; fildişi rengi şarkıcı Dionne Warwicke'in enfes vücudu ve ipeksi sesiyle TWA L1011'e binerken dediği gibi, hadi kalkın, kalkın gidelim. Serinkanlılığınızı kaybetmeyin!"

O anda Don Fernando Benítez fermuarını kapatarak yanlarına geldi. Don Homero'nun son sözlerini duydu, Angel ve Angeles'in duvar gibi yüzlerini gördü:

"Bu yağ tulumunun size ne anlattığını bilmiyorum, ama onun siren şarkılarına kendinizi kapıp koyvermeyin."

"La Serena," diye karşılık verdi Homero sükûnetle, "Coquimbo bölgesinin başkentidir, tıpkı Don Miguel Cruchaga y Tocomal'ın münasip bir biçimde söylediği gibi."

"Siren!"

“La Sirena”

“Lazanya!”

“Labunya!”

“Şırfıntı!”

“Çırpıntı!”

“Çarpıntı mı?”

“Çarpık surat.”

“Şarap mı çarptı?

“Şeytan çarptı!”

“Şehla bela.”

“Zebella!”

“Las Sirenas!”

“Las Serenas!”

Karavan Gogh’umuz Guerrero’dan (bildiniz) bir zamanlar havanın temiz olduğu, saraylar şehri, Galli Amadis’in hayallerindeki mucizeye doğru ilerlerken Homero Dayı ve Fernando Amca böyle didişip durdular.

Ama bu bir sonraki bölümün konusu.

VI

Kolomb'un Yumurtası

Her şey daimi bir akıntıdır.
Evrenin görüntüsü sadece geçici
bir geometri sunar,
anlık bir düzen.

Denis Diderot

Potemkin şehri

1

Şehir tutkunun ve hareketin şiiridir; sükûnet bu şiirin bir parçasıdır; nadiren görülür; kesindir; ondan korkmakla kılık değiştirmiş ölümden korkarız.

Babam bu cümleleri kafasında kurarken başkente hayatında ikinci kez döndüğünü fark etti; şehirden iki kere ayrılmıştı, birinde Oaxaca'da ülkesini bulmuş, İkincisinde Acapuico'da onu kaybetmişti. Binincisinde taşradan iki korkuyla ayrılmıştı: geri dönüp aradığında hiçbir şeyi eski yerinde bulamamak ve Agueda'nın yerine koyacak bir kadını çok kolaylıkla bulmak, Agueda'nın gölgeleri, görünmez omuzlu, esrarengiz saçlı kuzenleri, hepsini kuru, deli ya da ölü farz ederek onlarla bakıştığında hayatından sürmüştü "yüreğinin sahibesini".

Babam Apango'dan Mexico City'ye giden eski, ıssız yolda virajları birbiri ardına alırken annem Angeles onun omzunda uyukluyordu. Ama ben uyumuyorum; biliyorsunuz gözlerim hep açık; ana rahminin karanlığında gözlerim saydam; hâlâ üstlerine peçe örtülmemiş gözlerim babamın kelimelerini okuyor; bu sadece biz henüz hamile kalınmışların bildiği bir şey; sonradan biz bile unutuyoruz; ama şimdi başlangıca çok yakınız; uzun genetik bilgi zincirinden aşağı boşalan o ilk kovulmanın verdiği haz ve acıya. Babam solmuş DİKKAT TEHLİKELİ VİRAJA 200 METRE levhasına dikkat kesilirken düşündükleri, benim Mağribi ve Yahudi şimşekleriyle bölünen Aztek ve Endülüs asırlarının gecesinde kendini kaybeden DNA'mla kıyaslandığında ne ki! Şu anda PRI propaganda karavanının arkasında uyuyan Homero Dayı'nın diline benzedi!

Bu nedenle sana bilgi vermek için gayet iyi konumlanmış durumdayım, sevgili Okuyucu, arabayı kullanırken babam işaretlere bakıyor ama aynı zamanda annemin zıplayan kafasına da bakıyor; saçları ortadan ikiye ayrılmış, bu ayrıkta hayali bir beyazlık görülüyor ve babam her şeye rağmen ikinci korkusunun doğruluğu konusunda yanılmadığını biliyor; kimi kadınları tek bir kez gördüğümüzde tamamını görmüş oluruz, kimileriniyse

azıcık azıcık keşfederiz; Angeles bu ikinci gruba giriyordu, babam onu asla tamamıyla keşfedemedi; López Velarde tarzı kadınlardan değildi, Agueda'yla onun matem elbiseli kuzenleri de öyle değillerdi; Angeles modern, entelektüel, bağımsız ve solcuydu; ama babam o esrarlı kuzenler gibi onu da asla tam olarak bulamamıştı ve bu hareket içinde neyin nerede olduğunu biliyordu (Agueda San Cosme ve San Damián kiliselerinde, Angeles Alameda Parkı'nda) ama her şey değişmişti, kaçmışlardı, zenginleşerek geri dönmüşlerdi, altın meyvelerini vermişlerdi ve bir kez daha ümitle ama geri dönüp dönemeyecekleri kesin belli olmadan kaçmışlardı. Hayatının merkezini kemiren çelişkide bir uyum bulmak istiyordu: Modern bir Meksika muhafazakârı olmak. Bu yüzden, Angeles'i bütünüyle bulmadan bulmak hiçbir zaman bir yere geri dönmek, orada onu yeniden ele geçirmenin rahatlığını yaşamak gibi değildi; onu asla bilemeyeceğini ve anlayamayacağını bilmek demekti. Bu, dedi Angel Palomar, babam, kendi kendine, ruhunun sırrıydı.

Annemse uyumakta, sevmekte, tecavüze uğramış, ikisi de Matemoros Moreno'nun fiziksel tecavüzüne uğramış, doğrudan doğruya taciz edilmiş, uzaktan uzağa para ve güç sayesinde değil, temsili bir biçimde değil; şu anda uyanmış, karavanın arka tarafında Fernando Amca'yla bitmek tükenmek bilmez bir tartışmaya girmiş olan zavallı Homero Dayı tarafından değil. Ya annem? O babamın bütün sırlarını biliyor, anlıyor ve uyumu bozmamak için susuyor mu? Karşılaşmalarının idili, gizli sürpriz:

"Bütün gece uyuyamadım, seninle karşılaştıktan sonra o kadar heyecanlandım ki..."

"Ya ben canım? Ben de oradaydım, unutma..."

Ya annem? Ondan önce, Agueda'dan önce, hep kadınlar babama gelmiş, onu aramışlardı, babam onları aramamıştı; ama hepsi şehir ucubeleriydi: otlakçılar, uğramacılar, asalaklar, esas mesele daima onlardan kurtulmaktı; hayatı boyunca sadece iki kadının peşinden gitmişti. Şu anda sağ omzunda uyuyan reçine ve toprak kokulu Angeles; sanki açık pencereden süzülüp gelmiş gibi sol omzunda uyuyan, toz ve buhur kokulu Agueda. Onları öylesi bir tekeşlilikle takip eden bu adamın ele avuca sığmaz şehvet düşkünlüğünün sadece dinlendiğini, bunun kuluçka devresindeki bir hastalık, Meksika'daki ekonomik ve politik karmaşayı aşkın kaosuyla

karıştırmasına neden olan ahlaki bir uçuk olduğunu bilip bilmediklerini merak etti; toplumsal karmaşayla erotik sadakat arasındaki çelişki daha ne kadar sürecekti?

Hayatını tehlikeye atarak, annemin saçlarını daha iyi koklayabilmek için bir an gözlerini kapadı ve onu asla tam olarak anlamamak için dua etti; hayatında üçüncü bir arzu daha olmasın diye dua etti; erotik hayatını, kurbanı olduğu ve bu yüzden de yargılayıp hasar vermek istediği kolektif karmaşaya dahil etmemek için dua etti. Ama annem Angeles babamın bilmediği kendi rüyasını görüyordu. Mexico City'nin göbeğindeki bir bahçede karşılaşmıştı babam onunla. Yolda giderken annem rüyasında o bahçeden hiç çıkmadığım görüyordu; Angel'in dedesiyle babaannesinin evinde görmüş olduğu romantikleştirilmiş on dokuzuncu yüzyıl çocukluğu imgeleriyle bezenmiş eski bir kitapta, küçük bir kız ormanı görmek için odasının penceresini açıyor ormana dalıyordu ama ormanın bahçeye açılan bir kapısı vardı, o bahçenin de parka açılan bir kapısı vardı, park cangıla, cangıl denize, bütün bahçelerin en değişkenine kavuşuyordu. Babam onu bir parkta bulduğunu düşünüyordu. Ama onun hep parklarda yaşadığını bilmiyordu. Onu başka bir yerde bulabileceğini düşünmenin bir yanılsama olduğunu bilmiyordu. Annem, babam içinde yaşadığı bahçeyi tümüyle keşfetmediği için onun kendisini bulmasına izin vermişti; ama babam bunu bilmiyordu henüz. O hikâye kitabının kapıları Capitolina ve Faruesia Teyzelerin yatak odalarının kapısındaki kilit olabilirdi.

Acatlán'da Atoyac Nehri üzerindeki köprüye geldiklerinde annem uyandı; bir işaret geri dönüp Pueblo üzerinden gitmelerini ve –kim bilir neden– Cuemavaca'dan geçmemelerini söylüyordu. Annem gözlerini açtığında insan hayatının basit ve vazgeçilmez işaretlerini gördü; kadınlar diz çökmüş nehirde çamaşır yıkıyorlardı (kiliseye girerken, tortilla yaparken, doğuma hazırlanırken diz çöken kadınlar) bir oğlan keyifle köprüden aşağı işiyordu, kızgın bir adam şakacı bir eşeğin (şakası sabrıydı) yularını çekiştiriyordu, başka bir oğlanın beyaz cenaze alayı; dalgın bir çömlekçi tornasını döndürüyordu, tıpkı Tanrının evrensel topacı rastgele tek bir kez çevirmesi gibi.

Sonra çölün kıyılarında üzerine yazı yazılmış ilk duvarlar:

TANRI İLERLİYOR MU?

Budanmış karavan dönen bir çalı gibi çölün ortasındaki agave ve yukalar arasından yuvarlanıp gidiyordu, hepsi su biriktiriyorlardı, sanki araba etrafındaki her şeyi yutar gibi görünen o ani kara deliğe daldığında başlarına geleceği biliyorlarmış gibi – bu sefer yutulanlar ardı ardına dizilmiş arabalar ve yayan bir kalabalıktı, kimisi yalınayak, kimilerinde huaraçeler, hepsi fakir, yüzlerinin, kollarının, bileklerinin derisini zorlayan aristokratik sefalet kemikleriyle güzelleşmiş; sıkışıp kalmış arabalar ve iğne deliğinden Mexico City'ye girmek isteyen hacılar, hakiki bir Tako Perdesi hem de metaforla uzaktan yakından alakası yok, dedi Fernando Benítez Amca, bütün başkenti çevreleyen bir perde, sadece stratejik giriş noktalan var, Texmelucan'da, Zumpango'da, Angangueo'da ve Malinalco'da; ama Malinalco girişi kapalı çünkü bir valinin ya da belediye başkanının oğlu – kimse kim olduğu konusunda kafa yormuyor– Yautepec'den Cuemavaca'ya uzanacak yeni otoyolun yanındaki araziyi silah zoruyla işgal etmişti ve hiç kimse kamu arazisinde yaşayan ve tek bir madeni kuruş bile görmemiş insanların şikâyetinin otoriteler tarafından dikkate alınıp alınmayacağını, otoyolun yapılıp yapılmadığını ya da belediye başkanı valinin oğlunun inşaatı tümüyle durdurup durdurmadığını, bilmiyordu, hele bir bu yoldan geçsinlerdi bakalım: kim bilir? kim bilir? kim bilir ya biz Tako Perdesi'ndeki tetkikten nasıl kurtulacaktık, bir de dört metre yüksekliğinde, on sekiz tekerlekli güçlü bir Leyland TIR önümüze geçmeye çalışıyordu, şoför pencereden Gogh'u sürmekte olan babama bakıyordu, onu virajdaki araba kuyruğunu sollamaya davet ediyordu, öte yandan bir otobüs filosunun geliyor olması umurunda değildi. Annem içgüdüsel olarak o anda uyandı ve babamla birlikte TIR şoförüne baktılar, yirmi beş yaşlarında uçuk bir albino, deri giysiler giymiş, elindeki krom zımbalarla süslü eldivenler rahatça görülüyor; çünkü albino TIR'ın dev direksiyonunu vahşice kavramış. Albino, kör şarkıcıların (felicianoların, charley raylerin, stivi vondırların) taktığı türden siyah, kavisli gözlüklerinin arkasından bize vahşice bakıyor (diyorlar); bu vahşiliğinin nedeni beyaz, kalkık, kavisli, mefısto kaşları. Annemle babam Meryem'in, Bayan Thatcher'ın ve Anadok'un, bir de tanımadıkları bir hanımın resimlerini görüyorlar, hepsi şoför kabininin içindeki renkli lambalarla çevrelenmiş, dışarıdaysa TIR'ın müzik kutusu tarzı ışıkları yanıp yanıp sönüyor, tavanda da rengârenk ışıklar saçan bir lamba sallanıp duruyor.

“Bırak geçsin,” diyor annem. “TIR şoförleri kim olduğunla, yaşayıp yaşamadığınla ilgilenmezler. Benim kasabamda...”

Birden susuyor; gürültülü küstah TIR önümüze geçiyor. Yol önceliği hakkı (ya da haksızlığı) ona ait ve bunu da açık arka kapısı sergiliyor, soğutmalı deposunda kanlı kancalardan sarkan öküz kadavraları bir o yana bir bu yana sallanıyor, taze inek ve buzağı leşleri, taze domuz kelleleri ve paçaları, bıngıl bıngıl jelatinler, beyinler ve ciğerler, böbrekler, kuzu kelleleri, billurlar, sosisler, pirzolalar, albinonun filosu karavanımızın önüne geçerken Fernando Amca neşeyle bağırıyor: “Bir Soutine!” önemli görevi nedeniyle her şeye baskın çıkıyor: otuz milyonluk canavar şehri besleyecek o taşıdıkları; eğer şansımız varsa biz de beslenecektik, eğer otoyoldaysak bunun nedeni şehre girmenin başka yolu olmayışıydı; Mexico City’den uçakla Acapulco’ya gitmenin sadece on pesoya mal olduğu zamanlarda yollar kendi kaderine terk edilmişti ama sonra taka tuka uçaklar seferden alınmıştı, çünkü yedek parça yoktu ve önlemler yetersizdi, havaalanlarında radar yoktu, tam bir sömürge geri kalmışlığı, Bostwana bile daha iyidir, diye inledi Don Homero!

TIR filosu kahkahalar atarak, hareketler çekerek yanımızdan geçti; hepsinin kapılan açıktı ve kancalara geçirilmiş yükleri sallanıyordu, böylece ne taşıdıklarını ve neden bizi geçme, hayatımızı tehlikeye atma, Etsizko City’ye önce girme haklarının olduğunu anlıyorduk, çünkü başkentin solgun, soluksuz hayatına can katmak için kırmızı, dondurulmuş ölüm taşıyorlardı; uzun yol şoförleriydi onlar, bambaşka bir ırk, millet içinde bir millet, insanları açlıktan öldürme ve Tatlı Vatanın birbirinden kopmuş, en ücra yerlerini birbirine bağlama gücüne sahiptiler. Çamurluklardan birinde şöyle bir yazı vardı:

TIR ŞOFÖRLERİ BAKİRENİN YANINDA

Kargolan hayatlarımızdı; geçmelerine izin verdik ve karşıdan gelen Red Arrow’la kafa kafaya girmekten kıl payı kurtulduk, sonra sıramızı bekledik, bitkindik, felç olmuştuk, otoyoldan Federal Bölgeye girmek ayrıcalığına kavuşabilmek için milim milim ilerliyorduk, oysa Homero Dayı PRI kimliğini çıkarıverse –çok kolay olurdu– ama bir süre ortalarda görünmemesi gerekiyordu, Fernando Amca da Başkan Jesús Maria y José Paredes’e başvurursa H. Dayı’nın başı belaya girerdi, bize gelince, kimse

nereden geldiğimizi ve Kafkapulco'da ne yaptığımızı bilmese daha iyi olurdu. Sanki bir asır geçmişti; zaman akıyor, zaman takıyor, zaman batıyor, tempus fugit!

"Öhö, öhö, fugaces!" diyerek iç geçiriyor Don Homero Fagoagamız sanki rahimiçi düşüncelerimi okumuş gibi. Annemle babam arkalarına dönüp ikisine baktılar; Don Fernando başını ellerinin arasına almış, gözlerini yukarı kaldırmış "Tanrım, lütfen, lütfen bizi akrabalarımızdan kurtar, Tanrım. Ne kâbus! Artık canıma yetti."

Homero Fagoaga'nın omuzlarına kapkara, bilek kalınlığında iki örgü dökülüyordu, uçlarında üç renkli kurdeleler vardı; dudağının altındaki bir tutam sakalı kesmiş, yanaklarına ruj sürmüş, kaşlarını pudralamış, dudaklarını kırmızıya boyamış ve biraz maskarayla gözlerinin sönmüş ışıltısını yeniden canlandırmıştı; tabii sütbeyazı göğsüne ve kollarına pudra sürmesine gerek yoktu, gerçi içine sığmayı başardığı karanfiller ve güllerle bezenmiş bluz biraz dardı ama kırmızı rebozoyu belinin etrafına biraz daha oturtması gerekiyordu, son olarak da kadife terlikleri giymek ve büründüğü *china poblana* kıyafetinin geniş eteğindeki boncukları şıkırdatmak kalıyordu.

Sevgili yeğenlerim lütfen bana öyle bakmayın. Ne kadar meraklı olduğumu bilirsiniz; bu sabah Malinaltzin kilisesinin eşya odasındaki çekmeceleri ve sandıkları karıştırıyordum. Beyaz cüppeler, piskopos atkıları, yelekler yerine bu göğüs kabartan milli kıyafeti buldum. İstediğinizi düşünün, istediğinizi hayal edin. Şimdilik bizi bir kulaç mesafede tutan bu muhteşem şehrin bir zamanlar tarihini kaydeden Don Salvador Novo'nun, bir gazete fotoğrafçısına tuvalet masasında yakalandığı zaman söylediği meşhur sözleri yineleyeceğim sadece: "Kendimi güzel, akıllı ve keyifli hissediyorum."

Batı Yakası Hikâyesi'nden bir melodi mırıldanarak, bizi sorguya çekmek üzere olan kötü suratlı, ama iyice silahlı polisle konuşmak için özenle Karavan Gogh'dan aşağı indi. Boncuklu eteğini bir o yana bir bu yana savuruyordu, Homero Dayı'nın eteğini kabartmak için kasnaklı jüpon giymesine hiç gerek yoktu. O Homer kalçalarının genişliği o kadar fazlaydı ki kaktüsün üzerine tünemiş yılan yiyen kartal resmi dayımın belinden aşağı sarkmıyor, kıçının üzerinde hiç kırışıksız düpedüz uçuyordu.

“Geliyorum, geliyorum, yoksa o kartal oraya yumurtlayacak!” diye bağırdı polis. Homero, vakur bir hareketle polisin yarı otomatik silahını itti ve sokak lambaları gibi pırıl pırıl gözleriyle dedi ki: “Anlaşılan beni gördüğünüze sevindiniz Bay Polis, ama kendinizden geçmeyin; hadi şu küçük aleti indirin bakayım!”

“Geçiş izniniz var mı?”

“Ne izni?” diyerek elleri kalçasında iki yana salındı Homero. “Arenalar kraliçesi, boğa güreşi imparatoriçesi Cuca Lucas’ın ne Buckingham Sarayına ne de Beyaz Saraya girerken izne ihtiyacı olmadı da şimdi mi olacak?”

“Ama bu...”

“Tek kelime bile etme. Milli gururumuzu dünyaya şarkılarımla ben taşıdım genç adam. Ne dünya ne de aşk kapılarını kapamadı bana; yoksa sen ilk mi olacaksın?”

“Ama nereden geldiğinizi bilmek zorundayız.”

“Şarkılarım nereden geliyorsa oradan,” dedi Homero şuh bir sesle, “ve nereye gidiyorlarsa oraya; vatanımın güzelliğini ve biricikliğini övmek için.”

“Emirler kesin, bayan.”

“Hanfendi diyecektiniz.”

“Tamam. Hanfendi.”

“Bak şimdi beni oyalama genç adam. O silahı indir. Demek nereden geldiğimi bilmek istiyorsun, öyle mi nonoşum? Şuradaki buğday tarlasının ötesindeki çiftliğimden.”

“Ya arkadaşlarınız, hanfendi?”

“Arkadaş mı? Bana saygılı davran, yakışıklı.”

“Hanfendi, kanun...”

“Kanun, ha yakışıklı! Kâğıtlar, lisans belgeleri, nüfuz, dostlar, bunları mı kastediyorsun?”

Kanun temsilcisi Fernando Amca'nın palabıyıklarına ve kırık gözlüğüne anlayışla ve üzüntüyle baktı. "Ben menajeriyim," dedi sadık Benítez polis gözlerini kapatırken. Sonra adam gözlerini açıp annemle babamın giydiği kot pantolonlara ve sayfiye gömleklerine merakla baktı. "Biz hanımefendinin eşlikçi müzisyenleriyiz," dedi babam.

"Ben gitar çalıyorum, o keman."

"Tamam..."

"Bana inanabilirsiniz Bay Polis," dedi Homero karavana tekrar binerken. "Benim sayemde Meksika'nın harikalarını bütün dünya öğrendi. Benim sayemde herkes, Veracruz'un güzelliğini, Michoacán'ın hoşluğunu, dünyada Meksika gibi diyar olmadığını biliyor, seni selamladığım bu sabah ne kadar da güzel, ben sınırda doğmuş bir çocuğum, yaşa Ciudad Juárez, yaşa Chihuahua, güzel ülkem! ve Granada hayalini kurduğum..."

"Tamam, tamam..."

Polis kapıyı Homero'nun –kartallı– kıçının arkasından kapadı, elini kaldırıp, refleksif olarak silahını ateşlemesine ramak kalmıştı.

"Ah Taxco ne güzeldir, aziz yüzlü küçük kasaba! Toledo, sen dünyanın parlak yıldızı! Matamorelos ey çapkın, portakal bahçelerin benzemez hiçbir yere, Puebla bir pastanın kreması, ah Puebla sen busun işte!"

"Yeter, hanfendi..."

"Tin tin tin diye çalar zilleri Medellin'in; ay, Jalisco bırakma; Querétaro, rétaro, rétaro, tutma beni, çünkü buraya geliyorum!"

"Siktirip gidin buradan çabuk, yolu tıkıyorsunuz..."

"Corralejo'nun yolu, güzel Pénjamo, bir elmas gibi pınl pınl..."

"Durun, hanfendi!" diye bağırdı polis, gözleri dolu dolu.

"Durma yeğenim, ez geç şunu."

"Hanfendi," dedi polis yumuşak bir sesle, "Pénjamo'yla ilgili bir kaç şey daha söyler misiniz, ben oralıyım da..."

"Ez onu, serinkanlılığını kaybetme Angelito! Ben de bundan

korkuyordum...”

“Ah, tatlım bana böyle yapma, kalbimi kırıyorsun.”

“Şu gaza basacak mısın? Salak!”

Aşağıdan nöbetçinin ağlamaklı sesi geliyordu –“Cuerâmarolu bir kız bana Pénjamoluya benzediğimi söylemişti”– sonra gri-göklü dünyaya adım attılar, Hernán Cortes’in Peñón de los Baños’daki özel av korusunun yanına, bira, yağ ve böcek ilacı reklamları yapıştırılmıştı her yere, Angel, gürültücü külüstür arabaların arasından kendine bir yol bulabilmek için başını camdan dışarı çıkardı, Angeles öksürmeye başladı; gözleri beyhude Moctezuma’nın kuşhanesini aradı, yeşil tüylü quetzallar, asil kartallar, papağanlar, güzel tüylü ördekler, çiçek bahçeleri, kokulu ağaçlar, havuzlar, taze su kaynakları, hepsi kesme taştan yapılıp üzerleri sıvanmış ama onun yerine karşılarında ne vardı, şehrin girişi boyunca sıralanmış, ünlü binaların, heykellerin ve manzaraların iki boyutlu temsilleri, maksat havanın falan filan olduğu yere gelindiğinde yolcunun moralini düzeltmek: Zafer Takı, Özgürlük Anıtı, Boğaziçi, Kolozyum, Aziz Basil Kilisesi, Giralda, Çin Şeddi, Tac Mahal, Empire State Binası, Big Ben, Houston’daki (Texas) Galleria, Disneyland’deki Holiday Inn, Seine Nehri, Cenevre Gölü, hepsi birbiri ardına dizilmiş, bir halüsinasyon dizisi, Mexico City’nin kapılarında insanın kendi kendini kandırmasını kolaylaştırmak için yaratılmış bir Potemkin Kasabası, görünce kendi kendimize şöyle diyeceğiz, “O kadar da kötü durumda değiliz; en azından aynı seviyede, kim bilir belki bir o kadar iyi; Galleria alışveriş merkezimizin olmadığını da kim söyledi, kendi Zafer Takımız da var; ırmaksız, gölsüz tek büyük şehrin bu olduğunu da kim söylüyor, kim cesaret edebilir; sadece kötü bir Meksikalı, satılmış bir fesat, kıskançlıktan çatlayan biri...”

Ama bu halüsinasyona bakarlarken Angel ve Angeles (Don Homero makyajını silip peruğunu çıkarıyordu; Don Fernando Matamoros Moreno’nun eşkıyasının kırdığı gözlüklerinden gördüklerine inanamıyordu) şehre girişteki bu iki boyutlu önsözün şehrin kendisiyle özdeş olduğunu düşündüler, bir karikatür değil bir uyarıydı: Potemkin Şehri, Potemkin Toprakları, Başkan Jesús María y José Paredes’in, söylenen hiçbir şeyin yapılmadığı, yapılmamış olduğu ve yapılmayacağı bir hükümetin başını çektiği bir yer; ne barajlar, ne enerji santralları, ne otoyollar, ne tarım

kooperatifleri; hiçbir şey yok, sadece duyumlar, sözler ve karton öncepheler, bir de Başkan'ın, TV haberlerine konu olmaktan başka hiçbir konuda bir işe yaramayan törenselleşmiş eylemleri: Cumhurbaşkanı var olmayan araziyi törenle dağıtıyor; bu boyalı dekorlar kadar geçici anıtların açılışını yapıyor, var olmayan kahramanları taltif ediyor: Don Nazario Narano'yu hiç duydunuz mu, hani şu Coatzacoalcos Et Paketleme Fabrikası Savaşı kahramanı? Çocuk kahraman Malvina Gardel, kardeş cumhuriyetimiz için hayatını verip masmavi gök mavisi Arjantin bayrağına sarılan kızı, ya onu? Ya Alfredo Mangino'yu, bütün banka hesabını –dolar hesabı– 1982 krizinde devlete bağışlamış, tam 1492 $, ona ne demeli? Petrol işçisi Ramiro Roldán, karısının küpeleriyle yüzüklerini dış borçlarımızı ödeyecek Milli Birlik Vakfı'na bağışlayabilmek için kadının kulaklarını ve parmaklarını kesmemiş miydi? Bir de Meçhul Kahkahacı var, televizyonunun karşısında bir tarafta bütün bu yukarıda adı geçen kahramanlıkları, bir tarafta da Connecticut'ta yüksek duvarlı malikânelerde, Beşinci Cadde'de Trump Tower'da Galler Prensi'yle Lady Di'nin komşu dairesinde, Zihuatenajo'do denize bakan Parthenonlarda oturan devlet memurlarının Meksika'nın fakirlerinin biriktirdiklerini ne için kullandıklarını görünce kahkaha ata ata ölen adam, ya ona ne demeli?

Cumhurbaşkanı hayali ülkelere savaşlar ilan etmiş, tamamıyla uydurma tarihi günler için kutlamalar yapmıştı. Biz burada böyle konuşurken bile, ülkemizin onurunu komşu Karanlıklar Cumhuriyeti diktatörünün acımasızlığı ve hakaretlerine karşı korumak için savaş vermekte olan bir tabur yerli olduğunu biliyor muydunuz? İkinci Dünya Savaşı'na katılan 201. Filonun emekli üst rütbe subaylarının sırf Costaguana'daki tropik diktatörlüğün yaramaz despotlarını aşağılamak için orayı bombaladığını biliyor muydunuz? İç İşlerine Karış-mama Politikasının gerektirdiği sabrı tüketmiştik; cehenneme kadar!

Sevgili hemşerim nasıl oldu da 14 Ağustos kutlamalarını kaçırdın, Mexico City ve Kalküta'nın ikiz şehir ilan edildiği o büyük günü nasıl kaçırdın? Ya 31 Eylül Memleket Artı Günü, 32 Şubat Bunu Bize Yapamazsınız Günü; ya da Artık Yılınız Sizin Olsun; Ben Aztek Takvimindeki Beş Mağrur Fazladan Günü Bırakmayacağım! Don Homero vatanperver şarkılar dağarcığından yeni bir şarkı söylemeye hazırlanıyordu:

Ben tam bir Meksikalıyım, zorlu bir ülkedir benim ülkem
Erkekliğim üzerine yemin ederim dünyada bir eşi daha yok
Ne güzellikte ne zorlukta...

Ama hepsi (Homero dahil) şarap rengi şehir pusunun ozanından kaçtılar, mürettebatı kadar çok öksüren karavandan kaçtılar, zihinsel kameralarıyla biraz yükselip Meksika metropolisine tekrar girmek için daha uzak bir noktaya zum yaptılar; Mexico City: dünyanın en yoğun nüfuslu şehri, içinde bütün Orta Amerika'dan daha fazla insan barındıran şehir, Salto ve Cabo Pena arasındaki Arjantinlilerden veya Gorgona adasıyla sallanan Arauca arasındaki Kolombiyalılardan veya Punta Gallinas ve Pacarima arasındaki Venezuelalılardan daha fazla insan!

Topal şeytanla kanat açmak

2

Aslına bakılırsa dünyanın en büyük şehri, dalgalarla ve birbiri ardı sıra depremlerle 1325'te yüzleri olmayan Azteklerin, 1519'da tanrı kılığına girmiş İspanyolların, 1847'de yüzlerini Protestanlıkla yıkamış gringoların, 1862'de sivri çeneli Hapsburg suratlarıyla Fransızlar, Avusturyalılar, Macarlar, Bohemyalılar, Almanlar ve Lombardların girdiği, rahip Tenoch'un, fatih Cortés'in, General Scott'un ve İmparator Maximilian'ın şehri her zaman gösterişli bir girişi hak eder. Homero Dayım, Fernando Amcam, annem Angeles, babam Angel ve sadece bir asalak olan ben, Kristoben, bütün her şeyin ilk yazarını taklit etmek zorundayız, ilk meraklı şahsiyet, hâlâ melek kanatlarını hatırlayan topal şeytan, şimdi o kanatlar sadece birer koçan, doğru ama uçarken Tanrının bile bilmediği bir güçle kalkan koçanlar, hikâye anlatmanın gücüyle; Mexico City'ye döndüğümüz bu akşamüstü (tamam tamam, ben ilk defa geliyorum ama genetik belleğim doğuştan gelme déjà vu hissinin bilimsel adı sadece) yaratımın uğultusu yüksek ve net, ilk patlamanın o bitmez tükenmez hışşşşşşşşşşşşşırtısı; yaratılma ânı hâlâ duyulabiliyor, bence, şehrin küllü cürufuna rağmen ve hepimizin ona doğru uçmak istemesi hiç de tuhaf değil, annemle babam topal şeytanın budanmış kanatlarına tutunuyorlar, Homero'nun üzerinde

hâlâ *china pohlana* kıyafeti var, şeytanın kırmızı, sivri kuyruğuna tutunuyor, Fernando hikâye anlatma yeteneğinin siyah, kırık toynağına tutunuyor, ben kendimi şaşırmış vaziyetteyim çünkü hâlâ annemin rahmindeki okyanusta mı yüzüyorum yoksa kirli havada mı bilmiyorum, ama o bile içinden kurtulduğumuz kara delikten iyidir, ne olsa kendimizi pis bir bataklığa batma duygusundan kurtardık; yukarıdan milyonlarca varlığın Tako Perdesi'nin girişinde toplanmış olduğunu görüyoruz, iki boyutlu prestij levhalarına kara köylü dalgalan vuruyor, şiddetten kaçıyorlar, cürümden, hırsızlıktan, baskıdan, asırların alayından kaçıyorlar; onlar için fırsat ve terfi şehri yanılsamasını icat ettik, televizyon ekranlarına eşit bir şehir, sarışın insanların bira reklamlarında boy gösterdiği. Mustang kullandığı, süpermarketlerden tepeleme alışveriş ettiği sonra da Las Vegas'da yorgunluk atmaya gittiği bir şehir, Western Havayolları ve Marriott Otelleri sağ olsun; şehir yanılsamasını doğdukları çıplak arazilere tercih ediyorlar; onları kim suçlayabilir? Şimdi bıraktıkları toprak kadar çıplak vahşi ve baskıcı şehre giriyorlar ve bunu bilmiyorlar ya da biliyorlar (havadan toz duman içindeki şehre bakıyoruz) bildikleri halde tercih ediyorlar; çünkü gelenler ne kadar artarsa bira, arabalar, süpermarketler ve tatiller imgesi de o kadar bozulacak.

Aşağıya iniyoruz, vahşi griye, hikâye anlatmakla ilgilenen tek meleğin kanatlarına, kuyruğuna ve toynağına asılı, meraklı, kovulmuş melek, sadece hayal gücü var onu uçuracak; şeytanın, kendi geleneğine uyarak çatılarını kaldırmaya başladığı bir şehrin üzerinden uçuyoruz; Mexico D.F.'in çatılan (sıkı tutun küçük Kristof) (topal şeytan öksürüyor, tükürüyor, lüks Zona Rosa'nın üzerine balgam atıyor, balgam Génova alışveriş merkezindeki bir lokantada içilen stracciatella çorbasının ortasına düşüyor ve yüzen bir yumurta akı gibi içiliyor) (topallayan şeytan boştaki toynağıyla havayı çiziyor; Don Fernando öteki toynağına tutunuyor, boştaki ayağın çıkardığı toz Nueva Anzures bölgesindeki ısıya rağmen kar gibi yere dökülüyor, bunun üzerine bütün yöre halkı Noel ağaçlarını çıkarıyor): VİCO'YA KAÇIŞ!

Topal hikâye İblis'i aynı anda Bosques de las Lomas'taki ve Santa María Camarones'teki iki evin çatılarını kaldırıyor; gözlerimizi (benimkiler gözkapağı denen peçeden hâlâ yoksun durumdalar) dikip bakmamıza rağmen, kamulaştırılmış bankalarla çevrili birinci malikânede ne maddi ne

de fiziksel bir hareket görmedik, tren rayları arasına sıkışmış kulübede de öyle; malikânede birbirine sarılmış çıplak iki insan vardı, ama fiziksel gerçeklik ikisi arasındaki farklılığı bastırma isteği ve değişmekten ya da değişiyor olmaktan duyulan korkuydu; kulübede başka bir çıplak çift gördük kulübenin içinde kalmaktan ve dışına çıkmaktan korkuyorlardı; içeride hapis, dışarıda sürgün, Mexico City.

Çok yükseldik, o kadar yükseldik ki H. Dayı'nın Aca'dayken buraya yapıldığını söylediği fanusa çarpmaktan korktu annem; şehirde oturanların her birine eşit miktarda temiz hava paylaştırmak için yapılıyordu bu fanus, annem korkuyla bağırdı ama Homero Dayı yedi gökyüzünde kahkahalar atıyordu çünkü fanus yalandı, bir yanılsama, hükümetin bir başka kandırmacası; günün birinde fanusun yapılmakta olduğunu duyuracaklardı, sonra da bittiğini ve herkesin temiz havaya kavuştuğunu; vitamin taklidi yapan bir aspirin gibi ve bu bir ölüyü hayata geri getiren yılanyağıydı; bu yüzden de var olmayan fanusa çarpmadık ama şeytan Homero'nun söylediklerine gülerken bizi aşağı düşürdü ve herkesi yutan o kara deliğe öksüre tıksıra düştük, kirlilik katmanlarını yırtarak meteorlar gibi düştük (sadece Homero'nun düşüşü kloş eteği sayesinde yavaşlamıştı). Uzaktan tam turistlere layık bir şey gördük: Bir buldozer yarısına kadar beton gölüne gömülmüştü, yanında hızla terk edilmiş evler vardı, aralarında uluyan köpekler devriye geziyordu, kelimelerden daha kalıcı olan duvarlardan pul pul dökülen geçmişin sloganlarına burnumuzu sürdük:

BİZ YEGÂNE Ç
A
R
E
Y
İ
Z HEPİMİ
Z

yegânedinimmeksika

şehre girmelerine izin verilmeyen binlerce kişinin üzerinden şimşek gibi geçtik, sonra kuşbakışı açımızı kaybettik kapalı şehrin üzerinde; zenginlik, göç ve işsizliğin yoğunlaştığı yer; azgelişmişliğin başkenti: Mexico City

ben geldim! Alameda'nın karşısında annemle babamın ilk karşılaştıkları yerde San Juan de Dios ve Santa Veracruz'un bu sefer gerçek kubbelerini gördüğümüz zaman kaderimin ne olacağını bilemesem bile işimin ne olacağını anladım:

İsimlerin kadim esrarını çözmeye çalışacaktım

Bilinmeyene karşı yorulmadan savaşacaktım

Saygısızca dilleri karıştıracaktım

Soracak, samimiyetle konuşacak, hayal edecek, sadece yeni bir sayfaya başlamak için bitirecektim

Dur durak bilmeden soracak ve cevap verecektim

Dünyaya ve insanlarına kendilerinin başka bir imgesini sunacaktım

Aynı kalarak dönüşüme uğrayacaktım

DOĞMAMIŞ KRİSTOF

Zaman

3

Zaman akıp geçiyor; ölümsüz şeytan ailemin Tlalpan'daki evinin damını açıp hepimizi içeri atar atmaz (hepimizi: *china poblana* kılığındaki Homero Dayı'yı, yağmurluklu ve kırık gözlüklü Fernando Amca'yı, sayfiye gömlekli ve kotlu annemle babamı, sevgili annem Doña Angeles Palomar'ın içindeki beni) bu sefer her şeyin farklı olduğunu hissettik; Meksika Cumhuriyeti'nin başkentindeydik, burada tanımı gereği her şey daha hızlıydı, özellikle de zaman; zaman akıp geçiyor, bizi geride bırakıyor; zaman kendi üstünde ağırlık yapıyor, sürükleniyor çünkü babamın, bizi modern kılan anneme dediği gibi: Önceleri zaman bizim değildi, tanrının etki alanındaydı; zamanı ısrarla kendimizin kılmak istedik sırf tarihi insanın yaptığını söyleyebilmek için; annem, ölümcül gurur ve sorumluluk karışımı bir şeyle, eğer bu doğruysa zamanın sorumluluğunu üzerimize almamız gerektiğini kabul ediyor, hem geçmiş hem gelecek için çünkü artık

zamanımızın üzerine titreyecek bir tanrı yok; artık o bizim sorumluluğumuzda, geçmişi ayakta tutmalı, geleceği icat etmeliyiz:

“Ama sadece burada, bugün, şimdi, sadece burada geçmişi hatırlar, sadece burada geleceği arzularız,” diyor annem babama, şehre döndükleri akşam yanağını okşarken; kendisini yolun kirinden temizliyor, basit şeylerin tadını çıkarıyor (mutluluğum geri dönsün diye) Malinaltzin yolunda bir şeylerin kırıldığını kabul etmiyor, babamla konuşmak için sevişmelerinin bitmesini bekleyecek:

“Eminim.”

Bana gebe kalınalı altı hafta oldu; âdet kanaması dört hafta gecikti, bütün ihtişamımla –boyum tam bir buçuk santim– yüzüyorum, hâlâ okyanusta olduğumu sanıyorum, hayat veren, tanrıların beşiği okyanusta, göbek kordonu dışında toprakla hiç alışverişim yok ve dolaşım sistemimi oluşturacak kara bulut dışında ufkum bulutlardan tümüyle arınmış vaziyette ki o da hâlâ gövdemden ayrı, dışımda, plasentada, kan ve oksijen emiyor, atıkları süzüyor; eğer bu yeni okyanusumsa, beni kör etmeye çalışan bir kan denizi sadece:

Tenim ince ve saydam.

Omurgam fosforlu.

Beni saran tuhaf kan dalgasıyla savaşmak için kullandığım ışıklar bunlar.

Gövdem ileri doğru bombelenmiş. Göbek kordonu gövdemden daha kalın. Kollarım bacaklarımdan daha uzun; aslında dokunmak, okşamak, sarılmak istiyorum; koşmak istemiyorum: Nereye giderim? Buradan daha iyi bir yer olabilir mi? dışarısı hakkında öğrendiklerimin hangisi buradan iyi? Ne de olsa insanın evi kendisini astığı yerdir...

Ben kendimin heykeltıraşıyım; canlı, ıslak, kolay şekillenen malzemelerle kendimi içeriden şekillendiriyorum, çekiçlerimin ve keskilerimin sahip olduğu desenin mükemmelliği daha önce hangi sanatçıya nasip olmuş, hücreler tam da bir kolun oluşması gereken yere gidiyorlar, bunu ilk yapışları, ne daha önce ne daha sonra, haşmetmaapları ne dediğimi anlıyorlar mı? *Asla tekrarlanmayacağım.*

Bu fetüs sanatından daha dinamik bir şey olamaz hanımlar ve tohumlar, öyle küt diye bir ayak meydana çıkıverir, aynı zamanda elimin üzerinde parmak kemiklerime dönüşecek dört kabartı peydahlanır, ayaklar ve eller gövdeden ayrılır (ama ben koşmak istemiyorum, sadece dokunmak istiyorum), sonra yanaklarımla üst dudağım da onlara katılır; burun boşluğum damağımı oluşturacak şekilde içeri çöker; yüzüm şekillenmeye başlar; omurgamın iki yanındaki hücreler on iki yatay şerit halinde uzanarak kaburgamı oluşturur; müstakbel kas hücrelerim kaburgalarımın arasına ve göğsümün altına göç eder, deri altı dokusu oraya buraya esner, küçük gövdemin dış katmanındaki hücreler derimi, saçlarımı, terbezlerimi ve yağbezlerimi oluşturmaya başlar; haşmetmaapları bundan daha mükemmel bir birleşik hareket biliyorlar mı acaba? Rocketlerin dans eden küçük ayaklarından. Ekimde ördeklerin Kanada'dan güneye göçe başlamalarından, saklı Michoacán vadilerindeki kelebeklerin muhteşem gökkuşağından. Alman askerlerinin kazayağı yürüyüşünden. General Rodolfo Fierro'nun ölümcül atışından daha mükemmel; bir paraşüt taburu, üçlü by-pass ameliyatı, Le Nótre'nin bahçeleri, bir Mısır piramidi gibi şaşmaz.

Kanım hızla atıyor, yeni yeni oluşan damarlarımın ormanına akıyor; şehrin üzerindeki, havadan gördüğümüz kefen gibi bir tulum üzerime düşüyor:

Gözlerim ilk kapanışlarını yapmak üzere!

Bu korkuyu anlayabiliyor musunuz?

Hiç hatırlıyor musunuz?

Şu ana kadar zayıf ve tam şekillenmemiş olsam bile gözlerim hep açıktı, ardına kadar açık; şimdi küçük, beyaz, ince tulumumun içinde uyumuş gibi hissediyorum kendimi, sanki karşı koyamadığım bir ağırlık yavaş yavaş gözlerimi kapatıyor:

Zamanım değişiyor, çünkü görme gücümü kaybettiğim şu andan itibaren dışarıda olup bitenlerden haberdar olup olmayacağımı ya da genetik zincirimi görüntü benzeşimine bağlayıp bağlayamayacağımı bilmiyordum; sonsuz olduğunu düşündüğüm bir zamanı hızlandıracağım, o benim, istediğim şekli alır, genlerimin temin ettiği bilgiler gibi benim arzuma bağlı; şimdi gözlerim kapalı ve zaman kaybetmekten korkuyorum; bambaşka bir

zamanda aniden ortaya çıktığında kiminle ya da neyle karşılaşacağını bilemeyen bir varlık olmak istemiyorum; gözlerimi kapatıyorum ama arzu etmeyi bakmanın yerine koymaya hazırlanıyorum; tanınmak istiyorum, bilinmek, lütfen anne, beni tanıyacağına yemin et, baba beni tanıyacağına yemin et; arzudan başka hiçbir silahım olmadığının farkında değil misiniz, ama başkaları tarafından tanınmaz ve bilinmezse hiçbir arzu silaha dönüşemez, bunu bildiğinizi bilmezsem bilinmezliğin dipsizliğine mahkûm olacağım.

Arzum sizin arzunuzda yansımazsa, anne ve baba, gerçekdışının dehşetine teslim olacağım; sonsuza kadar kendimden korkacağım.

-

-

Şeytan'ın kuyuları

4

Onlara yalvardım: Lütfen küçük Kristof'unuza zaman ve şefkat verin. Şehre gelişimizden gebeliğin üçüncü ayına kadar geçen sürede olanların hepsini ona anlatın.

Yani, tek katlı, gökkuşağı renkli eve, balkonu meydana ve Porfirio Díaz zamanından kalma hastaneye bakan, azgelişmişliğin Campidoglio'su, Parvenus'un Place Vendome'u, Üçüncü Dünya'nın Signoria'sı San Pedro Apóstol Kilisesinin simetrik merdivenleri yanındaki eve geldikten sonra durumumuz kaba hatlarıyla şöyleydi:

Bir, şaşmaz politik içgüdüleri olan Homero Fagoaga Dayı İgualistlahuaca'daki seçim isyanına resmi tepkinin ne olduğunu öğrenene kadar annemle babamın evinde kalmaya karar vermişti; nefrete de sevgiye de yorulabilecek o isyan yüzünden suçlanması muhtemeldi, şayet, ama Meksika politikasında şayetlere pek güvenmemek –diye yetkili ağızdan konuşuyor Don Homero, yukarıda adı geçen hastanenin manzarasına karşı, adeta tanrı buyruğuyla kurulduğu masanın başında birbiri ardına hamur işlerini yutarken–, ince buz üzerinde kaymamakta fayda vardı, tıpkı rüzgârın ne yönden estiğini öğrenmeden parmağını bile kıpırdatmayan Başkan Calles'in eski destekçisi, yaşlı Don Bemardino Gutiérrez gibi. Başka bir deyişle, akrebi bol bir yerdeysen ayakkabısız dolaşmayacaksın, bu yüzden de niyeti en az iki ay, yani Mayısa kadar inzivada kalmaktı, sonra Bakire Meryem ve Chicago Şehitleri festivalleri bir arada kutlanırken halk içine çıkıp siyasilerin liberal hünerlerini görmesini sağlayabilirdi, o zaman liberal hünerleri muhafazakâr kusurlarını gölgede bırakırdı. Siyasi dünyamızda bunu bir kez olsun yapmamış biri var mıydı?

Kulaklarına inanamayan babamla annem bir dilim kahveli kek yemek üzere onu dinlemeyi bıraktıklarında, bir an bile susmamış olan Homero Dayı'nın, annemin mavi bir Talavera tepsisine özenle dizmiş olduğu pudra şekerli kek dağını bitirmiş olduğunu fark ettiler. Şimdi Don Homero son parçayı sıcak

kakao fincanına bandırmakta ve annem Angeles'ten bir fincan daha kakao rica etmekteydi; ama Aztek nektarına köpüklü tadını vermek için kakao taze olmalıydı, comme il faut. Don Homero Fagoaga'nın daha yeni yeni tekrar çıkmaya başlayan bıyığının yerinde kakao lekesi vardı.

Annemle babam, sevişmelerindeki düzelmeye ve benim yolda olduğumu, ulusal Küçük Kristoflar Yarışmasına katılacağımı bilmelerinin onlara verdiği mutluluğa rağmen, ruhlarında gizli birer yatık taşıyorlar, onu belli etmemeye gayret ediyorlardı. Artık Matamoros Moreno dehşetinden eser kalmamıştı; bence bu onları daha bile yakınlaştırmıştı. Daha ziyade, bu ülkede bu zamanda ve bu tarihte herkesin kullanıldığından duydukları şüpheydi esas mesele. Avukat Fagoaga'nın evde boy gösterdiği uzun yemekler sırasında itiraf ettiği gibi İspanyol dili, büyük bir şakayı veciz bir biçimde dile getirmeyi sağlayacak ifadelerden yoksundu, mesela o özlü Fransız iyeliği:

Tu m'as eu

ya da ondan hiç de aşağı kalmayan İngiliz karşılığı:

We've been had.

Bunları söyleyemiyordunuz, çünkü İspanyolcada (Homero Dayı'dan devasa bir göz kırpma) bunların fazlasıyla cinsel çağrışımları vardı: Don Homero Guerrero'da olanlar hakkında kimseye bir şey söylememelerini hararetle tavsiye ediyordu, karşılığında kendisi de sessiz kalacaktı; yol inşaatı alanında hiçbir şey görmemişti, onlar da İgualistlahuaca isyanı ve onu takip eden olayları hiç görmemişlerdi; Homero battaniyeyle havalara fırlatılmamıştı; onların da ırzına geçilmemişti. Acapulco'da bütün olanlar hükümetin akıllı manevralarımın sonucuydu.

Böylece, Fernando Benítez Amca'nın, Don Homero'ya inzivadan çıkar çıkmaz kendini feda edip Lady Demokrasinin şerefini koruma konusunda verdiği sözü hatırlatmak için yaptığı gitgide tavsayan ziyaretler etkisini kaybetmişti, bunun nedeni sadece şişko akademisyenin Albay Ínclán'ın emrindeki kontrol dışı, cahil polis kuvvetlerinin düzenli ortadan kaldırma faaliyetlerine kurban gitmek istemeyişi değil, aynı zamanda annemle babamın destek vermeyişleriydi:

“Bu karaya vurmuş balinanın burada bir ay daha çürümesine izin mi vereceksiniz sahiden?” diye bağırdı Benítez. “Eğer bunu burada tutarsanız sizi yeğenlikten reddedeceğim.”

Yüzlerindeki ifadeye bakma zahmetine girdiğinde Homero Dayı onlara endişelenmemelerini, Angel’in müsrifliğiyle ilgili davadan vazgeçme sözünü tutacağını, hayatlarının sonuna kadar lüks içinde yaşayacaklarını söylüyordu. Ah! hayatta her şey alışverişti, vermek için al, almak için ver, münasebet yasalarına uy, annemle babam masaya oturduklarında yiyecek hiçbir şey kalmadığını gördüler; annemin küçük, narin elleriyle hazırladığı salçalı tavuğu Fagoaga silip süpürmüştü, ağzı her şeyi hızla emen bir yamyam hortumdu. Geriye sadece kemikler ve Don Homero’nun ağzını dev bir peçeteye silerken çıkardığı doyma iç çekişi kalmıştı. Meksika’da alınan kararların tümüyle kaprislere dayandığını bildikleri için annemle babam Küçük Kristoflar Yarışmasının kurallarının aniden değişmesinden korkuyorlardı hâlâ; ama hayır, Anadok’un sponsorluğunu yaptığı yarışmalar fasılasız birbirini takip ediyordu. Mesela Mart ayı boyunca Sonun Sonu yarışmaları televizyonda neredeyse her gün yayımlanmıştı; gösterinin sonunda Anadok’un bir temsilcisi ödülü (şekerden yapılma bir kafatasının alnına karamelle kazananın adı yazılacak) bizzat verecekti, mesela Jorge Negrete’nin son hayranına, ayakları tutmayan adam tekerlekli sandalyesinde “Ay Jalisco Sakın Teslim Olma” şarkısının ilk ölçülerini çalacaktı ya da Başkan Calles’in Meksika’daki son destekçisine (tahmin edilebileceği üzere bu unvanı, daha önce adı Başkan Calles’ın İlk Destekçisi olarak geçen Don Bemardino Gutiérrez kazandı. Don Bemardino ödül töreninden faydalanarak Devrim saflarında gizlendiklerini düşündüğü Cristerolara üstü örtülü suçlamalar yöneltti, bu alçakları uzlaşmaz şeyleri –şimdinin kristal suyunu, ebediyetin rahiplere has ağır yağıyla– uzlaştırma niyetleriyle Devrimci Kuruluş Partisi’nin temelini sarsıyor...) Homero Dayı sinirlenerek televizyonu kapadı, Don Bemardino’nun sözlerinin doğrudan kendisine gönderme yaptığını ve resmi talihinin karardığını düşünüyordu, içini çekerek kafasına çaydanlık örtüsünü geçirdi.

Bir ay boyunca hiç kımıldamadan kamulaştırılmış televizyonun önünde oturan annem, babam ve Homero Fagoaga Dayıları onları ateşleyecek, bu TV hipnozundan kurtaracak güvenilir bir haber duymayı bekleyen katatoniklere benziyorlardı.

Homero Fagoaga Dayı, Türk işi terlikleri eski bir telefon rehberinin üzerinde, hükümetin sürekli düzmece haberler uydurup onları canlı yayından sunduğunu söyledi; şuna bak, dedi bir sabah tembel tembel parmağıyla işaret ederek, şu polise bak, tam da içkili araba kullanmaktan tutuklanmış Kuzey Amerikalı bir turistin verdiği dolgun rüşveti geri çevirirken yakalanıyor kameralara, turist polis gücünün bir temsilcisine rüşvet vermeye kalktığı için ikinci bir suç işlemiş oluyor; geçmiş rejimler sırasında zengin olmuş hükümet görevlilerini yargılamalarına da bak; bibloların, tabloların ve yarış arabalarının halk yararına açık arttırmaya çıkarılışına bak, özel parkların devlet okullarına devredilme törenlerine, tropik golf sahalarının tarım kooperatiflerine geri verilişine bak; hepsi yalan, hepsi düzmece, bu gördüklerinizin hiçbiri aslında gerçekleşmiyor ama hepsi kameranın henüz yakaladığı bir vakaymış gibi sunuluyor. Şuna bak şuna, Anadok bizzat Pátzcuaro Gölü’ne girip bir grup saf yürekli genç kızı kurtarıyor, kızlar Janitzio’daki Peder Morelos heykeline soğan ve gül yapraklarıyla yapılmış baş ağrısı merhemi getiriyorlar; çünkü o coşkulu saflıklarıyla pederin migren ağrısı çektiğine hükmetmişler –yoksa neden başına o mendili bağlasın ki? Zekice hayallerinin heyecanıyla kanolarını alabora etmişler, bu sayede Anamız ve Milli Doktorumuzun Copacabana stili dantelli mayosu içindeki katedrale benzeyen vücudunu görme saadetine de ermiş oluyoruz ve bu olay şu anda oluyor, 18 Mart 1992 günü öğleyin 12’de, tam Başkan Paredes kamulaştırılmış petrol üretiminin elli altıncı yılını kutlamak ve kara altın üzerinde sadece geçici bir süre söz sahibi olmadığımızı bize hatırlatmak üzere Azcapotzalco rafinerisine girerken –öteki kanalı aç Angelito. Ulusun borçlarını ödeyerek halen Meksika’ya hizmet ediyor petrol. Uluslararası Para Fonu’na verdiği sözü tutmuş oluyor Meksika; zaten Meksika kâr ettiği müddetçe şeytanın kuyularının kimin elinde olduğu önemli değil; şimdi de başkentimizin havasını temizleyip otuz milyon nüfusuna eşit olarak dağıtacak şu meşhur fanustan söz ediyorlar ama siz yeğenlerim, bunun halkımızın özlem duyduğu mevzu değişikliğini sağlamaya yarayan bir başka numara olduğunu deneyimlerinizden biliyorsunuz, masumun biri çıkıp inşaat hakkında bir hükümet görevlisinden bilgi talep ederse, bürokrat ne cevap vereceğini gayet iyi biliyor.

“Hanfendinin de dediği gibi, bu Stratejik Güzelleştirme Planının bir

parçası.”

Bir ay boyunca oturup televizyon seyrettiler. Annem Homero Dayı’nın tüketeceği yiyecekleri almak için markete gidiyordu. Fernando Benítez Amca düzensiz ama arıtıcı ziyaretlerde bulunuyordu. Genelde sabahın beşinde gelip kapıyı yumrukluyordu. Ödleri kopan annemle babam, geniş kenarlı fötr şapkasını gözlerinin üzerine çekmiş, üzerine pardösü giymiş, kamaşan gözlerinin içine fener tutan Don Fernando’yu buluyorlardı eşikte:

“Demokratik bir ülkede yaşadığımızın kanıtı; sabahın beşinde birisi kapınızı çalıyorsa gelenin sütçü olduğunu mu düşünürsünüz?” Başka zamanlar bu ziyaretler Fernando ve Homero arasındaki ateşli iletişimsizlikle biterdi:

“İmmanuel Kant.”

“Ama Cesare Cantù.”

Ama işaret gelmiyordu. Yarışmalar dışında her şey flaş haberdi, onun dışında kalanlar da bilinçaltına yöneltilmiş reklam, on beş dakikada bir saniyenin onda biri kadar bir süre Anadok rejimini tanımlayan slogan çıkıyordu:

BİRLEŞ VE UNUT
BİRLEŞ VE UNUT
BİRLEŞ VE UNUT

Sonra televizyon tekrar yarışmalara, törenlere dönüyordu; çünkü Anamız ve Doktorumuz her geçen gün her geçen saniye kutlamaya değer bir şey olduğunu bize hatırlatıyordu, Bach’ın doğumu, Nietzsche’nin ölümü, güneşin doğuşu, Tenochtitlân’ın fethi, siyah ipliğim keşfi, Sayula’da yağan son yağmur, nihayet yepyeni bir düzeye gelmiştik

BİRLEŞ VE UNUT:

Sonradan görme şair Mambo de Alba için yepyeni bir ödül yaratmışlardı, 1991 yılı boyunca *Hiçbir Şey Yazmama* ödülü: Edebiyat Minnettar; son Meksikalı Devrimci yarışması iptal edilmişti çünkü hiç yarışmacı yoktu; PAN partisinden Başkan Jesús María y José Paredes, son yerel olaylardan (H. Dayımızın yüreği ağzına gelmişti, ama tatlısını yutmuştu) sonra PRI’nın

en mutlak çoğulculuğa duyduğu saygıyı sağlamlaştırdığını ve Meksika yurttaşları çok isterse ayrı birer politik parti olabilecek hizipleri içinde barındırdığını kabul ettiğini açıklamıştı.

Bu politik pizzaya baharat niteliğinde, Başkan Paredes, ustalıklı bir darbeyle sağcı Ulusal Eylem Partisi'nden (PAN) istifa edip –sırf emsal teşkil etmek için– sonra tam bir tarafsızlıkla, yüreklerinin derinlerinde önemli sonuçlara gebe ciddi bir muhasebe yapmak zorunda kalan milyonlarca seçmene katıldığını söylemişti: Şu andan itibaren hangi partiye üye olmak istiyorlardı?

Bu olay Mart ayının sonunda meydana geldi. Sonra 2 Nisana kadar uzun bir sessizlik oldu, o gün adı altın harflerle meclise yazılan Porfirio Díaz (BİRLEŞ VE UNUT) şerefine toplanan meclisin birleşik oturumunda Başkan Paredes yurttaşların yeni açılan partilere toplu halde üye olmak için daha ne beklediklerini sorunca Chihuahuila dokuzuncu seçim bölgesinden Milletvekili Hipólito Zea heyecanla ayağa kalkıp, yerinden, zekice yanıtını verdi:

"Çünkü siz hangi partiye üye olacaksınız diye bekliyoruz Sayın Başkan!"

Bu bağrışı Yucatango Senatörü Peregrino Ponce y Péon'unki takip etti:

"Sizin partiniz bizim partimizdir. Sayın Başkan. Bize ne tarafa gideceğimizi gösterin ki sizinle birlik olalım!" diye ekledi köylü lideri Xavier Corcuera y Braniff, Michoalisco yirminci bölgesinden ve "Lütfen bize işkence etmeyin artık Sayın Başkan," diye inledi Tamaieön temsilcisi, oyuncular sendikası başkanı Bayan Virginia İris de Montoya.

Gerçekten de duygulanan Başkan etkileyici bir milli sessizlik içinde cevabım verdi:

"Böylesi aşkın bir durumda aniden karar veremezsiniz. Ben kendi kendime münakaşa ediyorum. Zihnimde tartıyorum. Meksikalı varlığımın derinliklerine inmeye çalışıyorum. Eylülde kararımı açıklayacağım. Ama bunun başkalarının kararlarını etkilemesini istemiyorum; herkes kendisi için en iyi olan partiyi özgürce seçsin."

Bu sefer Homero Dayı yan uzanmış pozisyonundan doğruldu, gözerindeki yaşlar Başkanımızın gözlerindeki yaşları yansıtıyordu, dudaklarından, âdeta

engelleyemediği bir refleks gibi, politik varlığının temel taşı olan o nida yükseldi: "Emrinizdeyim, Sayın Başkan!"

Ama tarihi önem taşıyan bu olaylardan şu an için dışlanmış olduğunu, Senatör adaylığının askıya alındığını ama (inşallah) daha tomurcukken koparılmadığını bildiğinden, boşlukta deliler gibi çalışmakla sınırlandırmalıydı kendini, tıpkı sağlam söylentileri, politik kahvaltıları, yüksek nitelikli dedikoduları, isimsiz kaynakları ve diğer sağlam bilgi kaynaklarına ulaşma şansı olmayan sokaktaki adam gibi; Başkan Paredes'in son günlere kadar üyesi olduğu, mavi beyaz bayrağı altında seçimleri kazandığı Ulusal Eylem Partisi (PAN) için bu açıklama ne anlama geliyordu? Devrimci Kuruluş Partisi'nin (PRI) bütün sorunların suçunu muhalefetin üstüne atmaya gerek duymadan, yönetim sorumluluğu ve sembolizmini yeniden kontrol altına alabilmesini sağlayacak kadar düzelmiş miydi vaziyet? Merkezi bir birleşme simgesi olarak bütün bu parti içi ve partiler arası çekişmeden Anadok nasıl bir rol oynayacaktı? Yaratıcısı Bakan Federico Robles Chacón onun yüzünden güç kaybedecek miydi? Bu karar geçmişin en güvenilir hükümet görevlisi. Bakan Ulises López'in iktidarı tekrar ele geçirmesi mi demekti? Gizemler, Homero'nun ümitsizce çözemediği gizemler onu tekrar sadece izleyici olmanın bulaşıcı mecalsizliğine batırıyordu; Meksika halkının çoğu ulusal televizyonda önlerine sürülen yarışmaların izleyicisi değil de neydi, akla gelebilecek her konuda bahse giriyorlardı: Acapotena'yla San Blas arası kaç kilometreydi, Tlaxcala eyaletinde Mart ayında kaç tortilla satılmıştı, ilk arayan siz olun, stüdyomuzu ilk arayana ödül vereceğiz, ilk mektuba, ilk kupona; Leyland tarafından yapılan ve çok karbon monoksit çıkardığı için Meksika'ya satılan, *İşte Kılıcım, Düş Peşime* kod adlı, 1066 numaralı Red Arrow Mexica City- Zumpago otobüsünün kilometre saatinde ne yazıyor? Durun! Leyland ganimet pazarında bir köşe kapmış gibi; bir günde Saraylar Şehrine en fazla mal getiren şoför de ödül almış. (Ekranda siyah deri giysiler giymiş albino bir çocuk beliriyor, adı Gómez'miş, uzun yol şoförü; belirdiği gibi birdenbire ekrandan kayboluyor.) Bütün milletin ödüllere, testlere, yıldönümlerine battığını görüyorlar, tek bir boş saniyeleri bile yok, büyük ödülü bekliyorlar, Meksiko Sikinin süper piyangosunu; lüzumsuz, bitkin, ölü –ama en azından Meksika orta sınıfının hiç sıkılmadığını söyleyebiliriz; çözümü ve paradoksu bu laf: BİRLEŞ VE UNUT, yine de bilinçaltına

yöneltilmiş bir mesaj daha öğleden sonraları TV’lerde kırpışıyor ve kendini tekrarlıyor:

SİRKLER VE SİRKLER

ve ekmek aslanın ağzında, dışında, ekmeğin o enfes kokusunun da sözünü veren Roma demagojisini de geçen bir durum, yağ olmayınca ekmeğin ne tadı var? İyi de sirkler ve sirkler de ne demek oluyor? Ah diye içini çekti Don Homero Katolik karnavalının anlamı dehşeti ortadan kaldırmaktı, gerçi akrabamız Benítez şimdi Yerlilerin karnavalı şeytanın düzenlediğine inandığını söyleyecek.

Don Fernando Benítez Tlalpan’daki evin kara tahtalarından birine hızla cumhuriyetin haritasını çizdi. Her zamanki gibi kırmızı çizgili pijamasını giymiş olan yalınayak Don Homero Fagoaga’yı sınıfın salağı gibi tahtanın önüne oturttu.

“Neredeyiz?” diye sordu Benítez, tahtanın üzerine yeşil tebeşirle bir X işareti koydu.

“Tepatepec Hidalgo’da” diye pofurdadı Homero, “köylü örgütlenmesine saygı duyulsun diye hayatlarımızı vermeye hazırlanıyoruz.”

“Ya şimdi?” diye sordu Fernando Amca haritada başka bir yeri işaretleyerek.

“Pichátaro Michoacán’dayız. İşçi kooperatifini savunmak için Pichátaro’ya girmiş bulunmaktayız.”

“Bak –gözlerini kapama şişko– burası neresi?”

“Cotepec de Harinas’dayım, belediye seçimlerine saygı duyulması için mücadele veriyorum.” Homero gözleri kapalı ayağa kalkıp Benítez’in gırtlağına yapıştı. “Seni hayatının sonuna kadar kodese kapattıracağım ekselansları” –Benítez öfkeli Homero Dayı tarafından sarsılıyor– “güçlü parti tarafından ayartıldığın için”– Benítez Homero’nun göbeğine dirseğini geçiriyor. “Hapishaneye gidecek biri varsa o da sensin ekselansları, çünkü yargı bağımsız olmadığı müddetçe her şey yanılsamadan ibarettir.” Benítez madenci çizmesi kaplı ayağıyla Homero’nun çıplak parmaklarını ezmeye hazırlanıyor. “Bakın ekselansları,” diyor soluk soluğa Homero,

boğulmasına ramak kalmış Benítez'in gırtlağından ellerini çekmeden, "biz Meksikalılar meşhur adamlara, cürümlere, rüşvetlere, reklamcılara ihtiyaç duymadan demokrasimizi sürdürebiliriz!" Don Fernando ne yapacağını bilemiyor: Acaba öğretilerimi böylesi inançla savunmasına izin mi versem yoksa beni boğmasını mı engellesem?" Kuşkularını bir kenara bırakıp çizmeli ayağıyla Don Homero'nun çıplak parmaklarına basıyor, şişman adam çığlık atarak tekrar salak sandalyesine oturup parmağını ovalıyor. Benítez kravatını düzeltip ara sıra öksürerek devam ediyor:

"Meksika'nın dolambaçlı yollarında yorulmadan yürüyeceksin o fazla kiloları vereceksin, Tepatepec Hidalgo köylü örgütlenmesinin sayılması için hayatını vermeye hazır..."

Babam bir düzensizlik havarisiydi (gerçi şimdi biraz isteksizdi) ve o sırada kahkahayla korkunun mükemmel bir biçimde bir arada olacağı şeytani bir oyun tasarlamıştı; mizah korkunun kendine özgü özelliklerini değil, bitimliliğini ortadan kaldıracaktı. Annem bunu anlamadı, sonra, yattıklarında, babam 1928 yılı civarında Cristero savaşında çekilmiş bir fotoğrafı gösterdi; fotoğraf yataklarının yanında asılı duruyordu: fötr şapka giyen, gömleğinin göğsü açık, yelekli, binici pantolonlu, mahmuzlu bir dini gerilla duvarın önünde ölmeyi bekliyordu. Hükümetin tüfekleri onu nişan almıştı bile. Ama o lekeli parmaklarında kum bir sigara tutuyor ve sanki ölümü değil de kız arkadaşını bekliyormuş gibi (ne? diye soran kim) ağırlığını tek ayağının üzerine vererek duruyor ve daha önce kimsenin gülmediği gibi gülüyordu. Şuna bak, yavrum; ölmek üzereyken, bilileri seni vuracakken böyle gülebilir miydin? Bunu yapabilir miydin? Denemek ister miydin? Annem hayır diyor, bunlar maço mitleriydi, çatlaklar için büyülü törenler, onurlu ya da onursuz onun ölmekle işi yoktu.

Babam ölmek ne kadar zor diyor.

Annem özgür olmak ne kadar zor diyor.

Babam kendisinin de bunu istediğini söylüyor, ama isyanını ideolojinin değil de hayatın sonuna kadar götürmesi gerekiyorsa, bu onu ölümün eşiğine götürmek demekti (diyor anneme usulca bu ayların en ***i Nisan-ortası gecesi, onları Homero Fagoaga'nın kapladığı uzaydan ayıran örtülerin altında; herif gün boyunca tıkınıyor, gece boyunca horluyor, hep

içeri girmenin bir yolunu buluyor, bu dayı ne büyük zulüm!), ama annem yineliyor, onurlu da olsa ölümü kabul etmiyorum; eğer kollarımda ölürsen dünyada bir boşluk yaratırsın, bir kadın tek başına kalırsa bu boşluğu doldurmak için her şeyi içeri çekebilir, onun bırakacağı bir boşluğu istemediğini söyledi ve babam bir oğul beklediğini unutmaması gerektiği cevabını verdi; bu –güldü– bütün boşluklarını dolduracaktı. Ama istemeden bir rüya gördü (annemden uzaklaştığında ve dizleri onunkilere değerek uyuyakaldığında); spotların soğuk ışığında, payetlerle kaplı bir şeyin bir diskoya girdiğini gördü; gözleri iki puslu kelebek gibiydi, dans ederken bacağını kaldırıyor ve istemeden kısa eteği altından kalçasını gösteriyordu, tüyü bir kat yeri, nemli küçük bir bakır para: babam istemeden rüyasında onu görüyor.

Bu sırada gözlerim kapanıyor. Ama kulaklarını açık.

Annem uyurken rüya görüyor (çünkü ilahi kâhinimiz bazen uyanıkken de rüya görüyor); şimdiden iki kere âdet görmedi, saçları yüzüne dökülmüş, hafif zeytuni yüzünü gizliyor, benimle birlikte derin uyuyor, derin derin nefes alıyor, koltuk altları, ensesi ve apış arası sıcak; sıcak ve ben sanki ani körlüğümü telafi edercesine artık tamama erdim, küçüğüm, başka bir şeye ihtiyacım yok, şu andan itibaren sadece büyümesi ve işlevlerini mükemmelleştirmesi gereken küçücük bir insanım; bir aydır kalbimin ATTIĞINI biliyor musunuz? Kaslarımın hareket etmeye başladığını? Annem şaşkınlıkla uyanıyor; babam Angel’e söylemek istiyor; gülümseyip bu sırrı kendine saklıyor; mutlu olduğunu bilmekten mutluyum, bana verdiği o harika havuzda sırf keyfim için birkaç dalışta bulunuyorum, küçük bir fok gibi; yüzüm insan yüzüne benzemeye başladı bile, rahiplere benzeyen ellerim duaya ve huzura davet ediyor. Yüzüm insan yüzü, ama gözkapaklarını sıkı sıkı kapalı. Uyuyacak mıyım uyanacak mıyım, bilmiyorum. Ama şayet bunları söylüyorsam kendi eserimin sanatçısı olduğuma kendimi bir an önce inandırmak içindir ve bu koca yalanı babamın onun oğlu olmadığımdan şüphe etmesine karşı kendimi korumak için uyduruyorum, annemin guadal kanalından serbestçe geçiş yapan o eşkıya çetesinden sonra benim artık oğlu olmadığımdan ve hiçbir zaman da olmamış olduğumdan şüphe etmesine karşı; artık babamı o olaydan önce oluştuğuma inandırması için anneme güveniyorum, Malinaltzin’de olanların beni etkilemediğine inandırması için ama ya onu etkilediyse, ya kendisi de

Matamoros Moreno tarafından düdüklendiği halde onu bir Meksika maçosuna dönüştürdüyse; bu soytarılıkta rahipler erkeklerdir, kehanetlerinde erkeklere her şey mubahtır, her şeyleri affedilir derler ama kadınlar, o ebedi orakbekçileri iffete mecburdur; böyle mi olacak? Demek çoktan ağzıma sıçılmış benim. Okuyucular, işte bu yüzden de Peksiko Sildi'ye döndüğüm (tamam geldiğim) anda bir fetüs çığlığı atıyorum:

Küçük Kristofunuza zaman ve şefkat verin!
Birbirinize balatlar söyleyin!
Birbirinizi hatırlayın!
Siyam ikizleri gibi yapışın!
Birbirinizi sevin, anne, baba!

Aylardan en zaliminin baladı

5

Diyor babam: Mola. Oğluma kim olduğunu, Angeles ve benim kim olduğumuzu açıklamak zorundayım; onun tanımadığı askerleri; bunu tam Angeles'in karnına söylüyorum; Angeles, sende benim zıddım olan, beni tamamlayan her şeyi ve farklı olmaktan vazgeçmeden birlikte olma umudunu görüyorum; geceleyin düşüneceğim şeyler ver bana diyorum, sen de tam bunu isteyeceksin benden; birbirimiz hakkında düşünebileceğimiz en önemli şey şu, sana inanıyorum çünkü günün birinde iyinin tekerrür edeceğine inanıyorum, sürekli geride kalamaz ve sırf bunu kabul etmekle olmak istediğim şey olmadığımı itiraf edebilirim. Bana yardım et Angeles, senin istediğin şeyden çok farklı olsa bile olmak istediğim şey olmama yardım et, iyi olur; sadece benim için bir şey söyle, öyle kımıltısız ve sessiz durma; annem gülüyor ve Angel, diyor, birbirimizle çok genç ve tamamlanmamış bir halde karşılaştık, benden istediğini sana vereceğim, birbirimizi tanıdıktan sonra birbirimizi şekillendirebiliriz (oluşumumuzu paylaşabiliriz); olgunlaştıktan sonra karşılaşsak daha mı iyi olurdu?

Nisan baladını kesiyorum; daha doğrusu sadece diyaloğa bir ses daha ekleyerek onu bir koroya çeviriyorum; Anne Nisan'da babamla nasıl karşılaştığınızı anlatacağına söz vermiştin, lütfen bu ay bitmeden anlat, hadi

anne!

“Angeles seni buldum, çünkü seni arıyordum. Juárez anıtındaki o ikindi rastlantı değildi.”

“Öyle mi?”

“Seni rastlantı eseri, Agueda’yı kaybettiğim için ya da sen Agueda’dan çok farklı olduğun için bulmadım bunu bilesin.”

“Önemi yok. Karşılaştık işte; oldu bitti. Neden o anı tekrar tekrar konuşalım ki?”

(Ona mı diyor yoksa bana mı?)

“Çünkü ancak bunu hatırlarsan, seni kaybettiğimde ya da ayrı düştüğümüzde yine arayacağımı anlayabilirsin; işimi şansa bırakmıyorum sevgilim...”

“Tamam. Şimdi birlikte yaşıyoruz, belki Ekim’de bir oğlumuz olacak; şu anda birlikte icraatta bulunuyoruz. Tamam. Kitabının sayfasındasın?”

“Bak; Platon’un post-Marksist, post-Freudçu, post-endüst çağda yaşadığımızı söylediği yerdeyim.”

“Haddinden fazla bilge Yahudi’miz var, artık birkaç kıçıkırık Hıristiyan çıksa iyi olacak. Platon’dan alıntı yapmaya devam et.”

“Ya ölüm?”

“Daha çok var, değil mi?” Babam güldü.

“Seni bu yüzden seviyorum işte, tam bir çelişkiler yığınısın.”

Angel kendini muhafazakâr bir isyancı olarak romantik bir biçimde tekrar icat ediyor. Kendisinden tamamıyla kurtulsa katil olabilir. Kurtulamıyor. Belleği ona izin vermiyor. Belleğimiz olmasa hepimiz katil olabiliriz. Bellek bize hatırlatıyor: Kabil. Yuatepec kaplanı. Caryl Chessman. Dr. Crippen. Goyito Cárdenas. Ama sırf bellek yüzünden seni kendime yâr edemem diyemezsiniz cürme. İnsanların doğru olduğunu düşündüğü şeyleri değil, kendi istediğim şeyleri yapsam bile kimsenin beni şerefsizliğime ya da erdemlerime göre yargılamaya hakkı yok diyebilmesini isterim Angel’in.

Doğru olanın doğru olanı değil, istediğimizi yapmak olduğu bir dünya isterim; o zaman istediğimizi yapmak doğru olur. Bu mümkün mü? Angel olmak istediği gibi değil. Öyle olabilmesi için bana ihtiyaç duymasını istiyorum. Bütün bunların imkânsız olduğunu biliyorum. Ama sürdüğü kadar keyfini çıkaracağım ve hiç bitmemesini sağlamaya çalışacağım, ona sırrımı belli etmeden: Angel'e âşık olmaya âşığım, onu sevmeyi seviyorum, bunu öğrenmesini istemiyorum. Öte yandan Angel aşkın sırf irade meselesi olduğunu öğrenecek; sevmek istediğimiz şeyi severiz. Bunu anlayınca çok üzülecek. Ama bir müddet o güçle mücadele edecek gücü olmayacak; ne isterse onu sevecek. Angeles Angel'e duyduğu aşka âşık olacak. Angel kendi sevme iradesini sevecek. Angeles bu iradeyi anladığında, Angel'in iradesinin kendisini sevmek olmasını ve bütün sevme iradesi gücünü kendisinde odaklamasını isteyecek. Hassas Okuyucular, Angel iradenin çeşitliliğinin varlığının kanıtı olduğunu keşfedip kendi sevme iradesini ortaya sermeden bunun gerçekleşmesi mümkün değil; sevme iradesini değişik sevgi biçimleriyle karıştıracak, değişik sevgi biçimlerini de sevgi hayalciliğiyle. Zavallı çocuk: hayal gücü ve aşk göz göze gelebilsinler, öpüşebilsinler, sevişebilsinler diye bütün o değişik biçimleri safdışı etmesi gerekecek; erkekle kadın arasındaki cinsel aşkın farkı hayvanlar sevişmek için birbirlerine sırtını dönerken insanların bunu yüz yüze yapmasıdır, sen ve ben sevgilim birbirimizin gözleri içine bakabiliriz ama bir açıdan da hayvanlara benzeriz, sevişirken kendimizi başkalarının bizi gördüğü gibi göremeyiz: Aşk için iyi miyiz yoksa kötü mü? Neyle kıyaslayabiliriz?

Nereden bilebiliriz? Harika sevişiyorsun Angel, nereden öğrendin, dediğinde doğru mu söylüyordur? Bana her şeyi sen öğrettin, bir kraliçe gibi sevişiyorsun diye cevap verdiğinde doğru mu söylüyordur? Neden annemle babam böyle şeyler söylüyorlar? Laf olsun diye mi? Tahakküm etmek için mi? Yoksa doğru olduğu için mi? Birbirlerini daha çok sevmek için mi? İnsanlar birbirleri üzerinde tahakküm kurmadan birbirlerini sevebilirler mi? Birbirlerinin anasını bellemeden sevişemezler mi? Babamın aşkı olduğu ve inandığı şeyin sınırları içinde: Annemi istediği bir şeyin bir parçası olarak seviyor: Bir düzenin. Hiçbir düzenin bütünüyle yeterli olmayacağını da biliyor. Öte yandan annem (ayların en ***i olan Nisan'dayız) aşka âşık, ama aşkın sadece aşkı aramak olduğunu gayet iyi biliyor. Birbirlerini nasıl anlayabilirler? Annem ona haklı olduğunu

kanıtlıyor; eğer erdem aşksa ve aşk da aşkı aramaksa hiçbir düzen yeterli değildir. Babam ona kendisinin haklı olduğunu kanıtlıyor; aşk kurulu bir düzenin parçası olamaz, düzeni sorgular, düzeni aşar ve dudakların dudaklara her değişinde, bir elin sanki kendisininmiş gibi bir başkasının cinsiyetine her uzanışında düzeni dönüştürür; tahakküm başlamıştır, Angeles, siz kadınların suçu üretmesi kaçınılmazdır, bizi mahkûm edersiniz, biz de kendimizi suçlu hissederiz, orospular bizim suçu kabul ettiğimizi görmeden rahat etmezler, işte bu yüzden Malinaltzin'de olanları kabul ediyorum; bugün suçu üzerine almanı istemiyorum, böylece kendimi asla suçlu hissettirmeyeceksin bana, böyle sürsün, sevgilim, tarihteki ilk mutlu çift olalım, hippi hippi hey hey.

"Doğru mu değil mi?"

Angeles: Eğer beni düşündüğüm, ama yapmadığım bir şey yüzünden suçlarsan itirazım yok. Bu suç değildir. Ama elde etmek için bir şey yapmasan bile arzulamak sence suç değil midir? Susup oturma öyle, bir şey söyle. Angeles rüyasında işeye işeye Texcoco gölünü tekrar doldurduğunu gördü, barajlarla kurutulmuş şehri tekrar su basmıştı, kanallar, su trafiği, sıvı ölüm geri gelmişti. Angeles rüyasında Mexico City'ye döndüklerini ve canlı renklerin evinde yaşadıklarını gördü, onlardan rica ettim, lütfen:

Küçük Kristof'unuza zaman ve şefkat verin.

Hayal güçleri amma kısır! Beni dinlemiyorlar.

Gözler fal taşı, makyajlı

6

Uyuyacak mıyım yoksa uyanıyor muyum bilmiyorum.

Ama koca kulaklarım büyüyor ve işitiyor.

Birisinin ev hayatının imkânsız hale geldiğini söylediğini duyuyorum. Annemle babam Kalvinist pintilik numuneleri olmadı hiçbir zaman; kısa ve

huzursuz hayatlarında kendilerini ne kadar postmodern, post-endüstriyel, aydın, muhafazakâr, Freudçu, Marksist ya da çevreci ilan etseler ya da bir aralar etmiş olsalar da Angel ve Angeles Katolik-İspanyol-barok savruklar, müsrifler, anakronikler; Katolik olsanız bile Protestan olmadan modern olmak mümkün değil diye düşünüyor Angel, Homero Dayı'nın canlı renklerin evinde genç evlilerin sebzelerini tüketişini izlerken; izin istemek, teşekkür etmek, yardım olsun diye parmağını kıpırdatmak aklına bile gelmiyordu, ta ki bir nisan sabahı annem babama şu sözleri sarf edene kadar:

"Son kumbarayı da şimdi kırdım, hayatım. Durum kötü. Ne yapacağız şimdi?"

Bir bakıma Homero Dayı'yı muaf tutmuşlardı, çünkü ne de olsa Angel'e açtığı davayı geri alacağını söylemişti; bu büyük umutlar ve daimi yanılsamalar dünyasında, yani Meksika '92'de çocukların (yani annemle babamın) kırk milyon altın pesosu var demekti bu. İşte böyle. Hakikat şuydu ki dolap boşalmıştı, ciddi ciddi birbirlerini gözlerinin içine bakarak gerçeği ilan ettiler: iş bulmamız lazım. Bir diğer gerçek de Dört Fırlama'nın yardımı olmaksızın iş piyasasında hiç şansları olmadığıydı.

Homero Dayı'nın Malinaltzin'de söylediklerini duyduktan sonra düşünülecek en mantıklı şey dostları Yumurta, Yetim Huerta, Hipi Toltec ve Bebek Be'nin (görünmez olmasına karşın) hükümetin Acapulco'da tezgâhladığı ve kurbanların üzerine yıktığı katliamda ortadan kaybolduklarıydı.

Annemle babam televizyonun sunduğu alternatif gerçekliği izleyerek bitki gibi bir hayat sürdürüyorlardı ki birdenbire iki hadise meydana geldi. Son Playboy Ayın Güzeli Yarışması, bunu kazanmak zordu; Çünkü Chicago merkezli, müteşebbis dergi henüz nalları dikmemişti, hem de seksenlerin püriten tepkisine (tekeşlilik, prezervatif, herpes, AIDS), değişen nesillere, coğrafi uzaklıklara rağmen –istatistiklere güre gezegen üzerindeki amların yüzde 80'inin fotoğrafını çekmişlerdi. Hayır; dergi yaşlanmaya meydan okuyordu, hatta ölüme bile rest çekeceğini söyleyenler vardı. Ama rüzgârlı Michigan gölüne bakan kasalarda, Chicago Philadelphia demir-çelik eksenindeki ölü güzeller dosyası incelemelere kapalıydı, hem de çıplak kocakarıların fotoğrafları gayet nezih bir havayla dağıtılmaya başladıktan

sonra bile. *Kim* kazanacaktı? Bir mezar taşına binmiş, muhteşem İsveçli Loola-Lola'nın öldükten sonra orta sayfaya basılmış fotoğrafı mı yoksa alakarga gibi çırılçıplak poz vermiş balon göğüslü narin büyükanne Doña Sara García mı?

Hiçbiri. Bu sıcak nisan gecesinde topu topu elli yaşında bir kadın, son Playboy Ayın Güzeli unvanını aldı; bakımlı, güzel ama kalın, Endülüs bilekliydi, Kübalıların o tombul kıçından nasibini almamıştı, dar belli, zaptedilmiş memeli, kızıl, kıvırcık saçlıydı –Küçük Yetim Annie'nin büyümüş hali–; hiçbir yere gitmeyen ve hiçbir şey göstermeyen açık yakası izleyenleri (annem, babam, dayım) dişlerinin tuhaf ışıltısına bakmaya zorluyordu, dişleri çürümüş olsa bile altın ve gümüşle kaplanmıştı.

"Orospu soytarısı," dedi. "Yemek yememek umurumda değil, ama haklarım tanınmazsa ortalığın dumanını atarım, pis çapulcular. İsterse polisler hapse tıkmaya gelsin şuradan şuraya kıpırdamam. Siktir! Yaşasın Şili!"

"Concha Toro!" diye bağırdı babam. "Bekâretimi bozan kadın! Şilili bolero şarkıcısı!"

Ama pek de kasten yayımlanmadığı belli olan görüntü hemen kayboldu, başka bir stüdyoda birisi Son Çiçek Çocuğa ödülünü veriyordu ki bu Hipi Toltec'den başkası değildi, sunucu ilk başta ödülü en yaşlı hippiye vermek niyetinde olduklarını söyledi (bir sürü vardı, çünkü 1962'de yirmi yaşında olanlar 1992'de elli yaşındaydılar; sırım gibi görünse de Mick Jagger elli yaşına gelmişti, Paul McCartney de titrek bir sesle soruyordu: "Altmış dördüme basınca/ Yine sarılacak mısın/ Yine bakacak mısın bana"; bu arada Shirley Temple, Gabriel García Márquez ve Carlos Fuentes bu sene tastamam altmış dört yaşında olacaklar). Altmışlarda çiçek çocuk olanlar o ruhu çoktan kaybettikleri için ödülü en genç çiçek çocuğa vermeyi tercih etmişlerdi, nostalji bir geleneğin bitişini değil, devamını simgeleyen birine

UNUT VE BİRLEŞ

Hipi Toltec, lime lime, şekerden yapılma küçük kafatasını aldı ve yapımcılara bir hata yaptıklarını söyledi, o ne hippiydi ne de gençti, tüylü yılandı o ve nihayet geri dönüp talepte bulunabilecekti

BİRLEŞ VE UNUT

Kanallar arapsaçına dönmüştü; hem görüntü hem ses; Concha Toro'nun söylediği bir bolero ve Dört Fırlama'nın söylediği bir rockaztek baladı TV programcılarının ses ve zihin karmaşasına eklenmişti ama annemle babam televizyonu kapadılar, Don Homero'yu ağzı bir karış açık bırakarak kendi tarzlarında giyindiler, babam üç parçalı siyah takım elbise, kravat, kravat iğnesi, kolalı yaka, ısmarlama deri ayakkabılar, tozluklar, beyaz eldivenler, baston ve melon şapka (model: Adolphe Menjou ve Ramón López Velarde); annem kendisine pek yakışan 1920'lerin başlarındaki trajik stilde; siyah saten bluz ve etek, üzerinde siyah bir şelale gibi dökümlü tüller; alnının üzerinde siyah saten bir kurdele, saçları vahşi, kıvır kıvır (model: Colette ve Pola Negri) ve nihayet bir şeyler yapar gibi yapmaktan, bitki gibi yaşamaktan, durmadan bakmaktan kurtularak dışarı çıktılar (düğmelerine basan, onlara ilham veren şeyler Concha Toro ve Hipi Toltec'ti), şehre, çünkü şehir onları çağırıyordu, onları bekliyordu, onlara sulara kapılmış dünyada iki sağlam liman sunuyordu çünkü:

"Bugünlerde Bulevar neresidir, hayatım?"

Günden güne, mucizeden mucizeye, piyango hayatı yaşıyorsun

7

Bulevar'ı bulabilecekler miydi? Aralıktan beri şehir dışındaydılar, Marttan beri Homero Dayı'yla birlikte Tlalpan'daki eve kapanmışlardı; Bulevar'ın yeri her hafta, hatta bazen yirmi dört saatte bir değişiyordu; asla aynı olmuyordu ama o her şeydi; başkentte buluşma-yeri, görmenin ve görülmenin yeri, Plateros, Madero, Paseo de las Cadenas, geçen yılın Zona Rosa'sı, ama şimdi bu rezilce harika kendine haslığıyla: o buluşma yerinin nerede olduğunu kimse bilmezdi, dil (yeni diller) gibi esrarlı, her gün değişirdi, her saat, kimseye yakalanmamak için, yazarlar, nutukçular, politikacılar ya da diğer manipülatörler tarafından mahvedilmemek için.

Yağmur Mexico City'nin mutlak değişmezlerindendir; durmadan karbondioksitli yağmur en büyük ışıklı levhaları bile karartır; peçeli karanlık bir gökyüzünün puslarında binaların iskeletleri silinir, çoğu bitmemiştir, çoğu paslanmış çelik direklerden ibarettir, güdük kuleler,

azgelişmişliğin tapınakları, gökdemirtapınaklar, diğerleri safı tuvaldir, Puebla'nın girişindekiler gibi, bazıları üzerlerinden asit yağmurları süzülen karton kutulardır, pek azı gerçek, oturulan yapılardır; şehir hareket ederek yaşar, kalıcılık sırra kadem basmıştır sadece hareket görülür, Paseo de la Reforma'daki tezgâhlarda kızartma, meyve, solgun çiçek, kara şeker, şekerleme, eşek kafası, domuz ayağı, maguey solucanları (şehrin sürekli nemi; küf, yosun, kurtlar, yenmeye hazır huysuz karıncalar için muazzam bir üreme çiftliği; çıplak ampuller ve sivrisinek kovucularla aydınlanmış tentelerin önünde Reforma'da satılan takoları yiyen yığınla eğilmiş gövde. Ama bu ayrıntılar sadece mikroskopla görülebilir; çünkü yukarıdan (mutlu dörtlümüzün şehre girerken gördüğü şekilde) şehir uçsuz bucaksız, ülserli bir kraterdir, evrende bir oyuk, dünyanın kepeği, Amerikaların frengi çıbanı, Yengeç Dönencesi'nin basuru.

1985 depreminden beri on binlerce evsiz trafikteki dönüş göbeklerini ve Reforma gibi bölünmüş ana damarlar boyunca meydanları işgal etmişti; barakalar, iki kişilik çadırlar, küçük dükkânlar ve tezgâhlar kurmuştu; her geçen gün Meksika'nın başkenti daha fazla taşralaşıyordu. Karavan Gogh'la Paseo de la Reforma'yı geçmekte olan Angel'le Angeles'in giydiği yirmilerden kalma, ciddi ama komik elbiseler azıcık ruhu olan gençlerin, çevrelerindeki çirkinliğe, kabalığa ve şiddete verdikleri bilinçli ve kolektif bir cevaptı.

Sosyal Güvenlik Binasındaki tiyatronun çiçekbozuğu cephesindeki neon ışıkları FİESTA'DAN SONRA SİESTA diye kırpışıyor, Angel'le Angeles midye şeklinde bir at arabasının arkasından gidiyorlar. O çekilmiş perdelerin arkasında kim olabilir? Angel'le Angeles birbirlerine bakıyorlar; Sindrella'nın kâbuslarından fırlayıp gelmiş gibi görünen arabayı her görenin düşündüğü şeyi düşünüyorlar muhtemelen; tekerlekler üzerindeki bu balkabağı gitse gitse partiye gider, Bulevar'a, oraya, cürmün ve arındırıcı şiddetin kutsal vahasına, hu kesin. Constituyentes'de ilerlerken kalabalık büyüyordu, ama hâlâ Bulevar'a gelmediklerini içten içe biliyorlardı. Kenetlenmiş, solgun balık hoşuna gitmeyenlerin suratlarına mango kabukları atıyordu. Bu sürü delikanlı kimseye bakmadan hızlı hızlı yürüyordu, hepsinin sırtlarında çantalar vardı. Yaşlı bir kadın penceresinden pislik ve kasımpatı dolu saksıları aşağı atıyor, geçenlerin kafalarını umursamazca yarıyordu. Kimse başını kaldırıp ona bakmaya zahmet bile

etmiyordu; aşağı bakan da yoktu. Hepsi göğüslerinde kimlik kartları taşıyordu (bluzlarında, kazaklarında, yakalarında); isim, meslek ve D.F.'te yaşama numarası. Kül yağıyor. Kimlik kartlarının ne yazıları akıyor ne de düşüyorlar. Bütün hidrolik sistemlerin - Lerma, Mexcala, Usumancita –ağır ağır çöküşü, bu yüksek, sıcak, kapalı vadinin sanayileşmesiyle ortaya çıkan sürekli asit buğusuyla telafi ediliyor.

"Mesele su," dedi Don Fernando Benítez, Bakan Robles Chacón'a. "İnsanların gerçek sorunu fark etmelerini engellemek için esas meselenin hava olduğunu düşünmelerini sağlıyorsunuz, sonra da bizi kirlilikten koruyacak ve bütün herkese temiz hava getirecek şu Disney hikâyesine benzeyen fanusu uyduruyorsunuz. Siz sefil farelerin işi gücü yalan, yalan, yalan! Esas mesele su, çünkü bu şehre ulaşan her bir damla su milyonlarca pesoya mal oluyor."

"Merak etmeyin. Don Fernando," diyor bakan sakin, dostane bir sesle. "Rezervlerimizi nasıl dağıtacağımızı ve o kıymetli sıvıyı nasıl paylaştıracağımızı biliyoruz. Siz bana kendi su deponuzdan haber verin. Hiç sorun çıkıyor mu? Size layık olan ilgiyi göstermedik mi?"

"Herkes gibi olabildiğince fazla su biriktirmeye çalışıyorum, depolarla ilgili sorunum yok," dedi Benítez ümitsizce. Sonra kavgacı ruhu geri döndü: "Annenden ne haber?"

"Kördü ve gömüldü," dedi Robles Chacón gözünü bile kırpmadan.

"İnşallah mezarındaki çiçekleri canlı tutacak suyu bulursun," dedi Benítez gitmeden.

"Yazarların bütün aşırılıklarını mazur görüyoruz! Ah meşrulaştırma, tarih, geriye bir onlar kaldı!" Bakan yenilgiyi kabullenerek içini çekti. İnanamayan gözlerle ayaklarına baktı ve yardımcısını, sandık odasında sakladığı istatistikçiyi çağırdı:

"Görelim bakalım" –Bakan Robles Chacón parmaklarını gürültüyle şaklattı– "hemen gidip o fareyi yakala, elini çabuk tut! Vatanseverlik ve Ulaştırma Bakanlığı'nda bir fare... Hadi kımılda mankafa, derdin ne?" diye bağırdı bakan o ulvi parmak şaklatmasıyla odadan çıkan ufak tefek adama; bunun üzerine adam Roche-Bobois'ten alınma mobilyaların arasına daldı,

fareyi avlamak için, bir yandan da Mexico City'de 30 milyon insan, ama 128 milyon fare olduğunu söylüyordu. Dizlerinin üzerine çöküp elini alüminyum ve camdan yapılma bir masanın altına uzattı, lüks pazarında bu masaya New York Masası diyorlardı –lağımlarda, mazgallarda, çöp dağlarında barınıyorlar Sayın Bakan, her sene on milyondan fazla insana parazit bulaştırıyorlar–; camın altındaki kendi beyaz eline baktı, saydam kristalin altında yüzüyordu, görünmez bir fareyi arayan eli –ve diğer bağırsak hastalıklarını.

"İki haftada otuz ton mısır ve tahıl tüketiyorlar. Bu fareler katil, efendim ama bazı tahılları yiyince anlaşılmaz bir biçimde kendi kendilerine ölüyorlar."

"İstatistiğe sığınmayı bırak. Sana benim büroma giren fareyi yakalamanı söylüyorum, kafasız herif!" diye bağırdı bakan.

Ama istatistikçinin ayağa kalkacak gücü yoktu, o da New York Masasının altında başını kaldırarak burnunu cama dayadı ve camı nefesiyle buğuladı.

"İthal edilen mısırı yiyen bir sürü kemirgenin ölüsü bulundu. O ölü fareleri yiyen kediler, çakallar ve diğer hayvanlar da ciddi hastalıklara yakalandılar."

"Peki o tahıl ithalatçıları faresizleştirme kampanyasına katılmıyor mu?" diye sordu Robles Chacón.

Küçük, smokinli istatistikçi bakanının Fransız tarzı bürosundaki cam masanın altını nefesinden ve salyasından temizledi.

"Hayır efendim, çünkü fareler yirmi bir günde bir ürüyorlar."

Güçlükle ayağa kalktı, saçlarını düzelterek ekledi: "Belki de ithalatçılar sadece..."

"Sadece istatistik, ahlaki yargılara lüzum yok," dedi bakan istatistikçiye, oda kapısını adamın yüzüne çarptı ve oturup Miki Mouse şekerini yemeye koyuldu.

Şehir hediyesiz bir Noel ağacı gibi bir yanıyor, bir sönüyor.

"Milletçe akşamdan kalmış gibiyiz!" diye bağırıyor Patriotismo ve industria

kavşağından biri.

“Hesabı öde. Kimse hesabı ödemeden gidemez!”

“Ama bankerler hesabı gitti bile, Meksika’dan Grand Cayman’e nakit parayla gittiler.”

“Ya banker Don Mamelin Mártir de Madrazo? Herkesi kaçırıldığına inandırıp fidyeyi de Bahamalar’a göndertti.”

“Buraya gelen bütün döviz tekrar güvenli ülkelere geri gitti.”

“Demek Paraguay da güvenliymiş.”

“Petrol bolluğu.”

“Nüfus patlaması.”

Gövde işlevleri bozuluyor. Hermita binasının yavaş dönüştüğü Tacuyaba ve Avenida Jalisco’nun köşesinde kabaran insanların kokusu osuruğa benziyor, anal soluk. Her yerde olması gerektiğinden daha fazla insan var. Çatılar ikinci bir plato oluşturmuş, karanlık uçurumlarla çevrili, kara yağmurun suladığı kanyonlarla. Antenlerle depolar zorlukla görülüyor. Korku dolu kadınlar rebozolarına sarınıp banknotlarla dolu market arabalarıyla koşuyorlar, sıraya giriyorlar, mahallelerinin muhafızları (ellerine birer sopa ya da boru parçası geçirmiş ergen çocuklar) tortillacılar, eczaneler ve kasaplar önündeki uzun kuyruklarda onları koruyorlar. Mixcoac’taki bir bakkaldan bir bağrış yükseliyor: “Şekeri dolarla satıyoruz.” Bir mango kabuğu Angel’e Angeles’in ön camına yapışıyor.

“Viran şehir.”

“Anası bellenmiş şehir.”

Angel trafik lambalarının yanında gitar çalan, yıpranmış bok rengi ceketli ve kravatlı yaşlı adamları gösteriyor

hayatımda tek bir kez âşık oldum

oflaya puflaya koşuşturuyorlar. Buskin marka ayakkabıları eskimiş. Arrow marka gömlekleri solmuş. High Life kravatları lekelenmiş, teşekkürlerbaylarbayanları toplamaya yarayan Tardan şapkalarının kurdeleleri

düşmüş (erimiş beyinlerinde gençliklerinin ve milli ilerlemenin reklam sloganı durmadan çınlıyor: Sonora'dan Yucatán'a/Bütün Beyefendiler Tardán şapkaları takıyor/ Yirmi milyon Meksikalı yanılıyor olamaz; sene 1932, bütün ülkede 1992'de başkentte olduğundan daha az insan var), temiz pak yaşlı adamlar camlara tükürüp Iron Palace'dan alınma havlu eskileriyle, yeşil yanmadan temizlemeye çalışıyorlar. Mixcoac taşları gün ışığından kalanları yansıtıyor. Avenida Revolucion boyunca takas ekonomisi gelişiyor; tarak karşılığında iç çamaşırı, mercanköşk karşılığında tütün, pirinç muşta karşılığında Barbi bebek, tüylü prezervatif karşılığında İsa fotoğrafları, bir çuval fasulye karşılığında iki Madonna kaseti; ben bir büroda çalışıyordum, ben öğrenciydim, ben eczacıydım, ben tahıl ithal ediyordum, ben koro kızıydım; şimdi hepimiz Sokaktayız, karaborsadaki zabıta memurları Altavista'dan insurgentes'e doğru dağılıyorlar, Obregón anıtının önündeki küçük meydanda gözbağcılar gayri meşru ve hızlı el-gözden-hızlıdır oyunlarını sergiliyorlar, ceviz kabuklarının altında, Devrimin yaptıklarının perdesi arkasında, ortaya konmuş paralar karmaşasında, kartonpiyer Yahudalar, borsanın bugün değeri şu kadardır dediği kadar değeri olan gülünç para, Celaya Kahramanı anıtını boyamış grafitinin hemen yanında.

LENİN Mİ, LENNON MU?

Otuz milyonluk şehrin sokak tiyatrosu San José İnsurgentes'e doğru yayılıyor, alev yutanlar, boyacı çocuklar, piyangocular, araba temizleyicileri, gezgin müzisyenler, dilenciler, her çeşit mamul satanlar, palyaçolara, dansçılara, sonsuz gecede resital veren insanlara karışıyor "Ne bekliyordunuz, itoğlu itler?"

"Kendinizi kandırmayın."

"Ne bekliyordunuz, orospu çocuklan?"

"Suyu öldürdük."

"Havayı öldürdük."

"Ormanları öldürdük."

"Geber, boktan şehir!"

“Hadi geber artık; anası bellenmiş şehir, ne bekliyorsun?” Taxquena’da insanlar itiş kakış ilerliyor, hop götoş nasıl yürüdüğüne dikkat et lan/ hey moruk o bastonu ne demeye aldın? Ver bana da köpeciğinin kafasıyla biraz golf oyniyim/ itmesene lan yatalak Nureyev/ ne halt etmeye önüme geçiyosun, bayan, siktir git burdan/ kör kardeşim ver bakiyim şu gözlükleri bana, şu görmezi çekin kamyonun önünden, yürüsenize pezevenkler, üstüne basılmış balgama benziyor herif/ bir araba Quevedo’yla Revolucion’un kesiştiği yerde duruyor/ yürüsene/ kim durdu/ bu et kamyonu ilerlemiyor/ binlerce satıcı kamyonun etrafını sardı, artık ilerleyemiyor/ asfalt bir körfezde karaya vurmuş bir balina üzerine bitmez tükenmez bir satılık şeyler ziyafeti çörekleniyor lüzumsuz nesneler ve hiçbir şeye hizmet etmeyen hizmetler sunan gizemli diller boğuntusu:

“Alın bayım, enfez sakızlarım var.”

“Kazanan bileti taşıyan talih kuşu benim.”

“Sigaranın hasosu burada.”

“Almasan da bak hanım, halis seray princi.”

“Denemeden alma, kaloşa gel kaloşa.”

“Öpüşmenin kitabı burda.”

Angel’e Angeles geleceği olmayan genç insan sıralarına baktılar, hiçlik karşısında savunmaya geçmiş uzun, canı sıkılan insan sıraları, hiçlikten hiçbir şey beklemiyorlar, Mexico City, elden ayaktan düşmüş, can çekişmekte; varillerin ve bozuk kamyonların üzerine kum muş sokak tiyatrosu her şeyi temsil ediyor, aklı ve akıldışını:

FİESTA’DAN SONRA SİESTA

İçeri girin, içeri girin, bakın petrol fiyatları nasıl dibe vurdu

BİNBİROPEC MASALLARI

İçeri girin, içeri girin, bakın sınırlar Meksikalı kaçaklara nasıl kapatıldı

TAKO PERDESİNDEN MASALLAR

Meksikalıların demografik patlama yapana kadar nasıl çoğaldıklarını

görmek için bu taraftan

TARİKATLAR GİRMESİN LÜTFEN BİZ KATOLİĞİZ

Bu sahnede, baylar bayanlar, Orta Amerika'da olup bitenler, ya da Başkan Tetik Tüccarının en uğursuz kehanetleri sırf yüksek sesle söyleyerek doğru çıkarması

SAİGONCİTO'YA HOŞ GELDİNİZ

Baylar bayanlar bu yiğit vahşet sahnelerini kaçırmayın. Başkan Rambold Rancer'in Meksika ve Panama'yı da savaşa dahil edişi burada

PARALARINI VERİRSEM ÖZGÜRLÜK İÇİN SAVAŞIRLAR

İçeri girin, dış borçlardaki olağanüstü artış komedisini kaçırmayın

O CEBİNDEKİ GATT MI YOKSA BENİ GÖRDÜĞÜNE Mİ SEVİNDİN?

Bu sahnede; 3-D Cinerama, dış borcumuzun otuz iki kısım tekmili birden hikâyesiyle iyimserliğinizi katmerleyin, Brezilya ve Arjantin'i felaket savaşında nasıl yeneriz?

FİESTA'DAN SONRA SİESTA

Beltway'de arabadan arabaya şehir dedikoduları, rivayetler milleti:

“Bir dolar otuz bin pezo olacakmış.”

“Duydunuz mu Anadok'a gına gelmiş, yarın istifa ediyormuş.”

“Bana dediler ki Anadok'la Başkan...”

“Hayır, Anadok Albay İnclân'la düzüşmek istiyormuş.”

“Hadi ya, nereden duydun?”

“Kayınbiraderim VDTB'de çalışıyor.”

“Yalan söylemiş.”

“Bakan Don Ulises karısını dövüyormuş.”

“Karısının bacaklarını kırmış diyorlar.”

“Nereden duydun?”

“Kadının kendisine sor. Bak Sanbom’dan çıkıyor.”

“Başkan Paredes’in İsviçre’ye bir milyar peso kaçırdığını söylüyorlar,”

“Kim dedi?”

“*Fal Street Journal’*de yazmış.”

“Sen İngilizceyi ne zaman öğrendin?”

“Arkadaşlar tercüme etti. Zaten sığır sultan duydu.”

“Anadok El Pedrega’de kendine Petite Trianon’un kopyasını yaptırıyormuş.”

“Don Ulises López’i Las Vegas’ta görmüşler.”

“Hm, bakarada üç milyon dolar kaybetmiş.”

“Yaa bizim Xochimilco’ya tatile gidecek paramız bile yok.”

“Robles Chacón’unki kalkmıyormuş, o yüzde iktidara o kadar meraklıymış. Kadınlar gibi.”

“Albay İnclán ibneymiş meğer.”

“Anadok da travestiymiş.”

“Yok canım, aslında Julio İglesias’ın peruklu hali.”

“Hatan var. Etek altında Menudo.”

“Yaa, bir tek cücelerle yatıyormuş.”

“Robles Chacón eroinmanmış.”

“Minatitlan kuyuları kurumuş, ama kimse bir şey söylemiyor.”

“Nereden duydun?”

“Kayınbiraderim Pemex’e girebiliyor.”

“Birisi dedi ki Guatemala, Chiapas eyaletini işgal etmiş, ama kimse farkında bile değilmiş.”

“Olur mu? Yeğenim daha yeni askere gitti, Revillagegedo adaları için

Avustralya’yla savaşıyormuşuz esas.”

“Doğru. Şu maden meselesi.”

“O da neymiş?”

“Şimdi petrolün yerini madenler almış, duymadın mı?”

“Yooo.”

“Bu manganez yatakları bizi kurtaracak abi.”

“Zenginliğimizi iyi idare edelim yeter!”

“Ama Başkan Jomajeezus, adaları Vatikan’a satmak istiyormuş.”

“Hadi ya. Sana kim söyledi?”

“Amcam Basilica’da kilise sorumlusu.”

“Artık hiçbir şeye inanmıyorum.”

“Şuraya yazıyorum, yarın yeni bir kamulaştırmayı ilan edecekler.“

”Ama kamulaştırılacak bir şey kalmadı ki.”

“Olmaz mı, hava var.”

“Havayı kim n’apsın?”

“Pencere vergisi koyacaklarmış, Santa Anna gibi.”

“Yarın moratoryum yapacaklarmış.”

“Çok geç olmadan paranı çeksen iyi olur.”

“Her şeyi sat.”

“Hepsini harca.”

“Her şey güme gidiyor,”

“Burada kaç kişi var?”

“Yeterince.”

ve Emita-İxtapalapa boyunca bir dolandırıcılar ve hilekârlar ordusu birbirini

kuşattı, iş bağlamaya çalışarak birbirini kuşattı, Los Pinos’a girmek istiyorsanız/ tam da Tuxpan rafinerisine müdür atanmıştım/ Ruanda-Urundi’ye büyükelçi olacağım/ Anadok’un anılarını yazıyorum/ Başkan’ın bana yerdiği görev/ IMF’den bana gelen emir/ Dr. Bamard’ı özel şahısları ameliyat etmesi için buraya getirmekle görevlendirildim, şurayı imzalayın/ ABD mısır üretiminde köşe başını kaptım/ Rockerfeller Vakfı beni Meksika’da burs vermekle görevlendirdi/ Paris’te Ritz Oteli’nde bir ay bedava kalmak ister misiniz? Şurayı imzalayın/ Beverly Hills’de metre karesi yüz Meksika pesosuna ev satıyorum; şuraya bir imza/ New York’taki PomoComo yapım şirketi seninle kontrat yapmak istiyor bebeğim; şuraya bir imza/

Chumbusco Stüdyolan’nın kantininde karidesli tako satan kadınlar diyor ki:

“Bak, Sadie, şu anda içinde bulunduğumuz güven krizine benim tek katkım. Don Paul Volcker’in de yakınlarda söylediği gibi, ABD’nin bütçe açığı güveni orada da sarsıyor.”

“Aklın hayalin alıyor mu Frannie, ABD döviz hesaplarından her yıl 100 milyar dolar talep ediyormuş, inanabiliyor musun?”

“İyi de Sadie, dolar yükseldi mi faiz de yükseliyor.”

“Frannie, ağzına sağlık. Bana bir tako daha versene/ ve Karavan Gogh Tlalpan sapağında ilerliyor, nakit akışını yükseltmek ve şehirli müşterilerine hizmetlerini sunabilmek için taşranın büyük miktarlarda başkente ihraç ettiği kâtipler, eksantrikler ve cücelerle. Karavan San Pedro Apóstol kilisesinin küçük meydanında duruyor, canlı renklerin evinin elli metre ötesinde. Atların çektiği midye kabuğu şeklindeki araba da duruyor; buluşma yeri kendi evleriydi, bugün Bulevar burası olacaktı, kocaman bir daire çizmişlerdi, herkes belli bir tarzı korumak için ciddi çaba gösteriyordu, o romantik imgeyi yeniden yakalamak için; koyu renk ısmarlama takımlar, yüksek şapkalar, tüylü etoller, jüponlar, Nankin pantolonları, işli yelekler, devekuşu tüyleri, gırtlak sıkan gerdanlıklar, melon şapkalar, bugün burada piyasaya çıkmışlardı, şehrin kangrenini tümüyle olmasa da kısmen bertaraf edebiliyorlardı, evet, arabanın kapıları açıldı ve Yetim Huerta (çok değişmiş), Hipi Toltec (elinde küçük bir pilli vantilatör) ve Bebek Be’ye geride kalmamasını söyleyen Yumurta aşağı

indiler, bak geldik bile; işte Angel'le Angeles, dostlarımız...

"Serbus!" diye bağırdı Yetim selamlamak için.

"İn ixtli, in yöllotl!" dedi Hipi Toltec.

"Animus intelligence," dedi annem.

"Buffalo," sentezinde bulundu Yetim.

"Bir daha hiç görüşemeyeceğiz zannediyorduk," dedi babam.

"Yoksa Dört Fırlama'nın T. Ö. A. S.{1} olduğunu mu zannediyordunuz?" dedi Yetim.

"Aslına bakarsan öyle," dedi Angeles.

Yeşiller giymiş bir grup arabayı çeken atları döve döve dizlerinin üzerine çöktürdüler, sonra da öldürene kadar dövmeye devam ettiler, durmadan Equus, equus diye bağırıyorlardı, istilacıların atları. Atlar yuvarlanırken iki Percheron arabayı da devirdi.

Sadece Angel bakıyordu. Yumurta, başını çevirmeden, "Şiddet Kahramanları Anıtında yer alabilmek için birbirleriyle yarışıyorlar," dedi.

"Demek sizi Aca'da öldürmediler?"

"Nixalo; Aca temisliği için pazarlık."

"Hangi şartlarla?"

"Tek bi tane: bi sene şarkı söylemiycez, herkes bizim de Aca öldüğümüzü düşüncek."

"Ce Akati!"

"Yani Babosos Biraderlere kalcak meydan."

"Aynen."   .

"Amaaa; pazarcığın nazarcığında rekabet yok kibin, bir Immanuel Kanto var."

"Sonradan körmeler muhallebi çucuklarna karşı."

“Fecii!”

“Taksimi sündürtme Yetim, kendini yalamayı da bırak, yoksa..”

“Laic yunó.”

“Amanallaam, yedi kere yimem luzumlu, bu bokenzileri.”

“Ellal ossun!”

“Ben de biraz alıcam.”

“Bebek Be acıkmış; onu evinize yemeğe davet etmeyecek misiniz?”

“Pek bir şeyimiz yok.”

“Homero Dayı dışında.”

“Bugün Mayısın biri, unuttunuz mu? Rüzgâr gibi gitti.”

“Biz onu buradan gördük; gitti.”

Canlı renklerin evinde yalnız kalınca Don Homero Fagoaga kendi kendine dedi ki: “Fırsat bu fırsat.” İlk defa Angeles yoktu yanında, o markete alışverişe gittiğinde televizyonun başından ayrılmayan Angel de yoktu; tam da zamanında yalnız bırakmışlardı onu, ama ya o misyoner Benítez damlayıp onu demokrasi sorgusuna çekerse? Yalnızdı ve her zamanki gibi kırmızı çizgili pijamaları vardı üstünde; Pichlinque. Mel O’Field ve Frank Wood’un sahibi, kardeşi İsabella Fagoaga ve onun kocası mucit Diego Palomar’ın göründükleri kadar kayıtsız ve maneviyatçı olmadıkları konusunda feodal bir şüphe güdüyordu; İsabella’nın oğlu Angel’e bıraktığı kırk milyon altın pesonun dışında bir şeyler daha olmalıydı, Homero o sabah bundan emindi; banka hesaplarını, hisse senetlerini, CD’leri kontrol etmiş, eli boş dönmüştü; evde gizli bir yer olmalıydı, para, mücevherler, belgeler, herhangi bir şey.

Homero, anne babasının ve hizmetkârların dışarıda olmasından faydalanarak porno dergilerini çıkararak heyecanlanan, özellikle de bu gardiyanların ve cezacıların aniden dönme ihtimaliyle heyecanı iyice artan bir ergen gibi Homero, Tlalpan Curielerinin, karatahtalar, meşhur bilim adamlarının portreleri ve fare kapanlarıyla dolu evini karıştırmaya verdi kendini. Aile hazinesini bulmak için ilk iş mahzene indi, ama daha iner

inmez parmağını fare kapanına kaptırdı; acısı, kızgınlığı ve utancı o kadar büyüktü ki fırtına gibi üst kata çıktı, tahtaları devirdi, yapışkanlı bir fare tuzağını Niels Bohr'un fotoğrafına fırlattı, sanki bu öfkeye sadece bir insan yüzü layıkmış gibi, ama daha kapan fotoğrafın üzerindeki cama henüz çarpmıştı cam parçalan tekrar birbirlerine yapışıp bir balina gemisinin müşfik kaptanına benzeyen Danimarkalı bilim adamının sakin yüzünü tekrar örttü. Don Homero arka üstü düşerken merdivene çarptı, merdiven anında katlandı, üzerindeki siyah boya, evin meşhur fotojenik faresini aramakta olan beyaz bir kedinin üzerine döküldü; artık siyah bir kediye dönüşmüş olan kedi dolabın üzerine sıçrayarak Homero'nun omuzlarına bir kutu tuz düşürdü. Homero üzerine yağan şeylerden kendini korumak için el altındaki bir şemsiyeyi açtı, ama açar açmaz içinde gizlenmiş bir sağanak kafasına boşaldı, Homero ne yapacağını bilemez halde kendini yatağın üzerine on iki silindir şapkanın arasına attı, onun o heybetli cüssesi yüzünden şapkaların hepsi açılıp korku içindeki akademisyenimizin koşarak koridora çıkmasına neden oldu; başka bilim adamlarının resimlerine de zarar verme niyetiyle ortalıkta koştururken bütün çerçevelerin boş olduğunu gördü, camlar ayaklarına batsın diye kırılmıştı, koridorun sonundaysa uzun bir yemek masasında oturan on iki adam vardı, mum ışığında yemek yiyorlardı; tıpkı Acapulco'da, Will Gingerich'in himayesi altındaki Sun & Fun Toltec Turunda olduğu gibi her misafirin göğsünde ismi yazıyordu; E. Rutherford, Cambridge; N. Bohr, Kopenhag; M.Planck, Berlin; W. Heisenberg, Gottingen; W. Pauli, Viyana; R. Oppenheimer, Princeton; A. Einstein, Princeton; E. Fermi, Chicago; J.D. Watson, Cambridge; L. de Broglie, Paris; L Pauling, Berkeley; Homero'yu görür görmez kibarca ayağa kalkıp dostça sofraya buyur ettiler, masanın ucundaki sandalyeye oturacaktı; 13 numara diye bağırdı dayımız, korkuyla sırtını dönüp kaçmaya başladı, tahtaları, boya kutularını, şemsiyeleri, silindir şapkaları, kedileri, fareleri ve çıplak ayak parmaklarını çimdiklemekte ısrarlı fare kapanlarını savura savura sokağa fırladı, pijamalarla, yalınayak; görenler onu yakınlardaki Tlalpan sanatoryumundan kaçan bir deli zannettiler, belki de kaçak bir mahkûmdu, o çizgili üniforma, sonra ayakkabısız, di mi Sadie!

8

Olması gereken her şey olana kadar birer iş bulmaya karar ver _ diler, yani ben yarışmayı kazanmak üzere tam 12 Ekimde doğana kadar, sonra sıkı dur güzelim, sahi yarışma ne âlemdeydi? Kimse bir şey biliyor muydu? Bilse bile kontrol etmek gerekirdi**,** bu sırada hep birlikte Tlalpan'daki evde oturmaları gerekecekti, tabii Homero Dayı polisten evde kimsenin oturmamasını istemek kaçmadıysa, bu arada kendisi de PRI'yla arasını düzeltecekti, o fettan alnın ardında neler dönüyordu. Bu arada herkes evinde gibiydi –Hipi hâlâ lime lime dökülüyordu, elinde pilli vantilatörü vardı; Yetim bambaşka biri olmuştu, annem Charlie Chaplin'in gençliğine benziyor diyor, yüzünde şaşkın bir ifade, safi kaş, küçük siyah bir bıyık, karma karışık saçlar, rockaztekten kazandıkları para olmasa belli bir tarzda giyinemeyeceğinden yakınıyor.

Zavallı ben, diye mızmızlanıyor elden düşme elbise satan dükkânların arasında dolanırken; Ejido sokaklarında kocaman sergilerde asılı duruyor giysiler, arkada Devrim anıtı, onun kubbesi altındaysa ithalatı kesinlikle yasaklanmış malları satan yerler, on yıllık, modası geçmiş karaborsa giysiler; zavallı ben, diye mızmızlanıyor Yetim, Yumurta ve Bebek Be arkasında caddedeki giysi askıları arasında dolaşırken, iştahla tüvitleri, derileri, parlak ayakkabı çivilerini ve gringo gömleklerinin yumuşak pamuklularını okşuyor. Dört Fırlama'ya hükümetin zorla yaptırdığı perhiz yüzünden hepsi yasak. Dostumuz Yumurta geçmişe özlem duyarak, uluslararası piyasaya sürülmek üzere üretilmiş, gayri meşru ama Devrim anıtının altında göstere göstere satılan tüketim mallarına bakıyor, daha güzel görünsün diye Bebek Be'ye almak isterdi böyle şeyleri, ama ona gizliden gizliye hizmet etmekle sınırlıyor kendini; yatağını yapıyor, onu yatağa yatırıyor, yorganını düzeltiyor, en sevdiği lahana bebeğini veriyor; Yumurta'nın bir geçmişi olduğunu böyle anlıyoruz, bu fırlamaların sinirlerimi tepeme fırlatan şeyi de bu, benim bile bir geçmişim var (genetik bilgi) ama onların, hele hele Yetim'in bir geçmişi yok, Hipi ise kendi geçmişini kendi icat ediyor, kendisinin bile olmayan bir geçmişi: je suis la serpent-á-plumes, tabii, ahbap, elinde o vantilatörle.

Günün birinde, annem (içinde de ben, unutmayın) Hipi'yle çıkıyor; çünkü Hipi herkesin bir kız arkadaşı olduğunu ve hatta bebek beklediğini düşünmesini istiyor. Annem bu fikri tutuyor ve ona bu iyilikte bulunuyor. Hipi bizi baba evine götürüyor; Balbuena ve Puebla otoyolunun yakında,

bir çatıda, su depolarının arasında ev: Kulübenin duvarlarını su depolan oluşturuyor, içerisi o kadar karanlık ki içerideki insan kalabalığını görmek mümkün değil ama Hipi hepsini öpüyor, onlarla Nahuati dilinde konuşuyor, selamını yineliyor “in ixtli, in yóllotl”, annem de aynı şeyi İspanyolca söylüyor (bu yaşadığımız çağda annem olabildiğince az akılcı davranmak istiyor); “bir yürek, bir zihin”, pançolara, serapelere, gazete kâğıtlarına sarınmış şekilsiz yaşlı adamlar ve kadınlar önünde vakarla dizlerini kırıyor; çöp kuşağında inşa edilmiş kayıp, isimsiz şehirdeki barakada oturuyorlar ama etraftan alet edevatla dolu, bunları herhalde Hipi Toltec keşiflerinden sonra onlara getiriyor; çünkü pilli vantilatörü kuru erik gibi buruş buruş ufak, yaşlı bir adama veriyor, adam da aleti dikkatle Mixmaster’inin, Sanyo buzkutusunun, Philips televizyonunun, Sears tost makinesinin, Machiko Kyo saç kurutma makinesinin, Osterizer mikrodalga fırının, Kawabata alarmlı radyosunun yanına koyuyor, bütün bu eşyalar sokaktan bile ışık almayan sepya rengi, elektriksiz, puslu karanlıkta depolanmış. Bu müsrif çocuğun durmadan getirdiği ganimetleri böyle sonsuza kadar biriktirip biriktirmeyeceklerini merak etti annem. İspanyol Sarayına hindistancevizleri, magueyler, hamaklar, plastik toplar, altın, kıymetli ağaçlar, tüylü taçlar, opal alınlıklarla dönen Kolomb ya da Cortés gibi, ona teşekkür ediyorlar, o ellerini öpüyor, uzun, yağlı, düz saçlarını okşuyorlar, hepsi Aztekçe konuşuyor ve en azından anneme göre çok şiirsel ve güzel şeyler söylüyorlar:

“UeuetiliztIi!” (Büyükler!)

“Xocoyotizin!” (Genç evlat!)

“Aic nel toxaxahacayan.” (Asla yok olmayacağız)

“On tlacemichtia.” (Orada her şey çalınmıştı)

“Olloliuhqui, olloliuhqui!” (Feleğin çemberi nasıl da dönüyor!) ve müthiş bir tatminle hamile anneme bakıyorlar, onun merkezine bakıyorlar, benim olimpik bir dalışa hazırlandığım yere ama Tlalpan’a geri döndüğümüzde hâlâ Hipi’nin dünyasını bir geçmiş olarak algılayamıyorum (herkesin bilinçli bir geçmişi olmasını istiyorum böylece ben de daha iyi doğacağım) sadece farklı bir şey; gizli bir ailesi var ve o ailenin tek anısı sessizlik.

Yetim Huerta için de benzer bir durum söz konusu (aslında hepsi için,

bunlar onların geçmişleri, sadece gelip geçmiş olanlar, başka bir şey yok, dingin genlerim öyle söylüyor, geçmiş geçmiştir), ama en azından Yetim kayıp bir ağabeyden söz ediyor. Kayıp Çocuk, diyor ona, Chicago'da oturan bir büyükanneden söz ediyor, İspanyolcayı unutmuş, İngilizceyi de hiç öğrenememiş; dilsiz olmuş, sessizliğin anısı, diyorum tekrar, bu sefer rüzgâr ve buz cehennemleriyle boğucu bir araf arasında sıkışmış: Chicago, Büyük Omuzlar Şehri, diyor annem, bir şiirden alıntı ve bir hayal aydınlatıyor gözlerini hepsinin –Yumurta, Yetim, Hipi, görünmez Bebek Be (birdenbire onu dünyadaki her şeyden daha fazla görmek istiyorum, onu sadece benim görebileceğime inanıyorum birdenbire; ama bunu yapabilmek için öncelikle doğmam lazım, doğup görmem lazım, görünmez olduğu doğru değil, buna inanıyorum; çünkü beni de kimse görmüyor, kimse umursamıyor, ille de tekmelemem lazım ya da zıplamam ya da Chicago'nun veya Michigan Gölü'nün karnında kuğu dalışları yapmam).

O Mayıs günlerinde Chicago'nun lafı çok geçiyordu; çünkü Yetim'in, sessizliğe mahkûm olan büyükannesi orada yaşıyordu. Ama başka bir sebep daha vardı: Fernando Amca, San Pedro Apostol evine iki yerliyle birlikte uğramıştı, şubatta kör insanların topraklarında yaptığı keşif sırasında rastlamıştı bu çifte, açık renk gözlü ve koyu tenli bu tuhaf çift canlı renklerin evinin eşiğinde iki yumuşak heykel gibi duruyorlardı, kör olup olmadıklarını bilmiyorum (söyledim ya; beni görmüyorlar, benim gibi görünmeyen ve durmadan biriken bu insanları nasıl yargılayabilirim, rica etsem haşmetlileri aritmetiği halletse: Bebek Be, Hipi'nin sigara içen ailesi, şimdi de annemle babamın güzel ve güçlü olduklarını, bulutlu gözlerinde de tuhaf bir kararlılık olduğunu söyledikleri bu çift).

Fernando Amca onlar adına konuşuyor, ama annemle babam çiftin suskunluğunun bütün ifadelerden daha hoş olduğunu söylüyor; bu ülkede bu çiftten, onlar gibi insanlardan daha akıllı, daha iyi kimse yok, hiç kimse, ne maliyeci Don Ulises López, ne bakan Don Federico Robles Chacón, ne akademisyen Don Homero Fagoaga, ne duyarlı ve acılı muhafazakâr isyancı babam, ne soldaki serinkanlı, aklı başında (cidden öyle olmaya çalışıyor) mamma mia –olayların aşikâr sonuçlarına karışmamak için bazen o kadar sessiz kalıyor ki– hepsini toplasan bu yerli çift kadar akıllı ve kararlı değil, onlar ki büyük gürültünün koptuğu gün, kızın ilk aybaşının gecesinde evlenip benim yaratıldığım anda başka bir çocuk yarattılar, anne

babası tarafından hiç görülmeyecek bir kardeş verdiler bana, (hatırla Okuyucu) anlaşılmaz, gürültülü, eşi benzeri olmayan, bütün zamanların çılgına döndüğü, kimsenin uyur mu, uyanık mı olduğunu anlayamadığı bir günde.

Fernando Amca kör insanların sienasına döndüğünde önceki ziyaretini evlenmek ve çocuk yapmak için kullanan bu çift onun dönüşünün kokusunu tanıdılar (İspanyol asıllı tarihçinin şaşmaz kokusunu), zamk gibi ona yapıştılar, tanrılar bilir nereden öğrendilerse hep o kelimeyi yineliyorlardı *{Chicago, Chicago);* Benítez onlara dedi ki, “Yok *Chicago Micago,* yok, burada kalın, burası sizin memleketiniz, burada size ihtiyaç var, dünyada kaybolursunuz, iki ay sonra ikisi de burada, hamile, ikisi de kör. Yerliler, yabancı dil bilmiyorlar, putlara tapıyorlar, mitomanyaklar, şamanikler, bağdaştırmacılar, bir de üstüne üstlük ağızlarına sıçılmış, bu sorunlar koleksiyonu kulağa nasıl geliyor? Daha ne diyeyim? Büyük bir kararlılıkla, büyülü bir iradeyle *Chi-ca-go* diyerek buraya geliyorlar, kimse onları durduramayacak; köy hayatının asırlık fakirliğinden kaçacaklar, dünyanın en yiğit, en inatçı, en çılgın insanları onlar, hem de benimle aynı anda gebe kalınan kardeşimi yarattılar! Kaderlerini yenecekler. Uğraşmaya değecek mi peki?

Ben ne olup bittiğini anlamıyorum doğrusu. Don Fernando kafa patlatıyor, mücadele ediyor; “Chicago” diyorlar; orası soğuk; Yetim Huerta’nın büyükannesi orada; madem ısrar ediyorlar işte adresi; başlarına bela arıyorlar.

Yatakta babam anneme diyor ki:

“Quetzalcoatl doğuya gitmişti.”

“Cortés batıdan gelmişti.”

“Kaçak Meksikalılar kuzeye gidiyor.”

“Ölüler güneye.”

“Bunlar Meksika’nın temel noktalan, kimse onlardan kaçamaz!”

9

Babamın şehirde yolunu bulmak için bir pusulaya ihtiyacı var; Bilinmez Denizdeki gemici gibi. Grup hayatta kalabilmek için işsiz kaynayan bu şehirde hepsinin çalışması gerektiği kararına vardı; şüphe uyandıran bir durumdu ama kimse Homero Dayı hakkında bir şey bilmiyordu, Fernando Amca da mütevazı bir üniversite maaşıyla geçiniyordu, bir de kitaplarının Polonya ve Yugoslavya'daki başarısıyla (hayal bile edemeyeceği milyonlarca zilotisi ve dinarı olmuştu, ama Meksika'da peso olarak harcadığı para on üç Yugoslav ve Polonyalı yazarın gelirine denkti) ve kendisini D.F. otoparklarında panik yaratmaya adamıştı.

Mesela: birdenbire ortaya çıkıp otopark müfettişi olduğunu ilan ediyor. İnsanlar onun Son Sorguda ortaya çıkan Jüpiter olduğunu zannediyorlar, hepsi koşuşup saklanıyor, eroinin üzerine su döküyorlar, otu lağıma döküyorlar, havadaki marihuana kokusu hakkında hiçbir şey bilmiyormuş gibi davranıyorlar; ama herkes uyuşturucu trafiğinim otoparklarda, bagajlarda, motorlarda, koltukların altında sürdüğünü bilse de sadece Don Fernando elini taşın altına sokuyor, herkese kendisinin satın alınamaz bir müfettiş olduğunu söylüyor. Böyle şok görülmemiştir, Fernando Amca'nın tek isteği ahlaki terör önemli olan hiç rüşvet kabul etmemek, bu yüzden de bu yaptığından ne kendisi bir kâr sağlıyor ne de biz.

"Zaten bizim zamanımızda rüşvet belli bir zümrenin tekeline girdi. Önceleri onların da kendine göre demokrasisi vardı; herkese açıktı. Aslında Meksika Devrimi'yle kazanılan tek insan hakkı yozlaşma hakkıydı ki bu hak El Salvador'da ya da Paraguay'da belli bir zümreye aittir ama Meksika'da herkesin malıdır, başkanından tut gazetecisine, devriye gezen polisine kadar – yozlaşmamışların hepsi de götoğlanıdır. Zaten Meksika'da eskiden rüşvet doğalmış, Azteklerden, sömürge döneminden beri; yoksa İspanyol Kralı 3. Carlos'un sarayında rüşvete "Meksika yağı" neden desinler ki? Ama son zamanlarda, sevgili yeğenlerim ve siz TÖAS'lar, memurlar ilk rüşveti reddediyorlar ve kimin daha fazla vereceğini görmek için bekliyorlar, sahneler hazırlıyorlar – Bu ne cüret bayım! Uluslararası Bebek Mamaları bana bunun iki katını önerdi. Emirlikler Bahşiş Kurumu üç katını, daha neler! Hadi ama, siz bunların çok üstündesiniz bayım. Son günlerde

uluslararası bir kelime dağarcığı kullanmaya bile başladılar; saf ve basit rüşvete imtiyaz yahut bahşiş diyorlar, komisyon üzerinden pay vermeye de pot-de-vin diyorlar. Rüşvetçiler bile havalara girmeye başladı; artık öyle önlerine geleni satın almaya çalışmıyorlar, rüşvet verecekleri adamı kendileri seçiyor. Kategoriler var, buna ne diyeceksiniz? Trafik polisine rüşvet veren biri Meksika adabını ciddi bir biçimde ihlal etmiş demektir. Gümrük memuruna rüşvet vermek insanı gözden düşürür. Rüşvet, gerçek rüşvet Başpiskoposa veriliyor. Başkana, Bakan Robles Chacön'a, Anadok'a ya da sınır ötesinde Kuzey Amerika Başkanı Ronald Rancer'e (tabii gerçekten öyle biri varsa, eğer adam göründüğü gibi değilse; yani bir fotoğraf vesilesi, uçucu bir TV imgesi, sesini kimse duyamıyor; çünkü ses onu Camp Goliath'ta bir hafta sonu geçirmesi için götürmeye gelen helikopter tarafından boğuluyor, Colorado vaha pencereli karavanların üzerinde bir çıkartma, bir hologram!). Hele bir Demir Lady'ye, İmparator Akihito'ya, Rahip Tutu'ya ya da Rahibe Teresa'ya rüşvet verin de görelim. İşte ben ona rüşvet derim, öyle bitli kongre üyelerine, köşedeki polise, gümrük memuruna vermek de neymiş, hıh!"

Durum böyleyken babam pusulasını aldı, annem (içinde ben) ve Dört Fırlama'yla birlikte, genel işsizlik içindeki işlerini organize etti, böylece Ekim'deki Kristof yarışmasına kadar hayatta kalabilecektik, sonra yaşamak neymiş görün, ey felek atma bana kelek ya da babamın dediği gibi "Kargaşaya lüzum yok, kargaşaya lüzum yok..."

İşte neşeli Mayıs ayında şunları yaptılar:

Yumurta Tlalpan bölgesi hava durumu memuru olarak bir TV'de iş buldu ama kovuldu; çünkü geleneksel olarak, resmen programları daha hoş kıldığı belirtilen heyecan biçimleri olan fırtınalar, hortumlar depremler ve benzeri şeyleri önemli görmemek gibi güçlü bir eğilimi vardı. "Bugün hava dünkü gibi," ya da "Dünkü hava bugününkünden daha iyiydi" demek ona yetiyordu.

İşinden atıldıktan sonra, Avenida Universidad'daki Sanbom'da temizlikçi olarak iş buldu. Lokanta ve mağazalar en nihayet boşaldığında dostumuz Yumurta önce yerleri süpürüp paspaslardı, sonra da kitap bölümünden Madrid'le Alianza Editorial tarafından yayımlanmış (son derece pahalı) bir kitap alıp boş kafede şafak sökene kadar okurdu. Böylece son derece gizli bir şeye dönüştü: Sanbom'un Okuru. Farkında olmadan annem Angeles'in

hiç bitiremediği o kitabı almıştı: Platon'un *Cratylus*'u, sözü edilen yegâne şeyin isimler olduğu o diyalog. İsim nedir? Bir isim bir nesne isimlendirilmeyi talep ettiği için mi vardır? İsim sadece bir kapris midir? Yoksa belki; bize isim veren Tanrı mıdır? Yumurta ve Angeles, o kitap Yumurta'yı Angeles'in dünyasına bağlamıştı ve ikisi de bunu bilmiyordu.

Hipi Toltec sırasıyla, sokakta tütün tükürdü, ateş yuttu, pire terziliği, havai fişek uzmanlığı ve cins köpek gezdiriciliği yaptı. Ama elini sürdüğü bütün köpekleri kudurttu; fırlattığı havai fişeklerden biri o kadar yükseğe çıktı ki fanusun sadece bir peri masalı olduğunu açıkça kanıtladı; pireler aniden sendika kurdu; tükürdüğü tütünlerden en uzağa giden Don Ulises López'in siyah Transnational limuzininin plakasına isabet etti ve kimse onu temizleyemedi; sanırım Hipi'nin tükürdüğü, Beşinci Güneş'teki ateşe eş bir sıvıydı.

Yetim Huerta Cuemavaca'da havuz kazıcı olarak işe başladı ama işten ayrıldı; çünkü ne zaman kazmayı bitirse çukura su yerine ölüler yağıyordu, tam tepesine. Meseleyi fazla kurcalamak istemedi ve Mexico City'ye geri döndü, yeni Chaplinsi masumiyet havası ev bakıcısı olarak başarılı olmasını garantiledi. Böylece Mayıs ayında Taxco ya tatile giden Don Ulises López ve karısı Doña Lucha'nın devasa evinin sorumluluğunu üstlendi. Ada Deng'in Aca'daki gecen kulübünde öldüğünü düşündüğümüz Penny López'in hayatta olduğunu da babama o haber verdi; Las Lomas del Sol'daki malikânede, sert dadısı Bayan Ponderosa'nın gözetimi altında yapayalnızdı.

Babam bu kıymetli bilgiyi bir kenara not etti ve SEPARVE'ye vurdu, Meksika atasözlerini çevirecek birini arıyorlardı, çünkü –hayrettir– Meksika halk deyişleriyle ilgilenen bir Avrupa pazarı bulmuşlardı; Vecchio Mondo'da gerçeğe ve bilgeliğe duyulan açlık safhadaydı.

Babamın Londra'da ve Paris'te dahi hararetli bir muhabbetle karşılanan en meşhur ithalleri şunlardı:

Beni dağ başında bir başıma ıslık çalar bıraktın

A qu'elle est naine ma fortune, que est-ce qu'elle grandira?

Bana keçi etiyle pandispanya yaptın!

La prudence, on l’appele connerie

Burada sadece tabaklanmış domuz derilerim çıtırdıyor!

Aux femmes, ni tout l’amour ni tout le fric

Kaktüsü sadece çiçek açtığında ziyaret ederiz

Faute de baguette, mangez des tortillas

Bana dayı deme, daha karşılaşmadık

Les amours â la distance sont pour des cons à outrance

Bu temiz sanayi ("Aguacate maduro, pedo seguro"yu çevirmek isteyen Angel’in “Sanat sanat, kıçım iki kanat” karşılığını bulması dışında) aynı zamanda sorunsuzdu da ("rosario de Amozoc"un bile şanlı şerefli karşılıkları vardı: “Arbede” ve “Branlebas") hem de iyi para getiriyordu, Tlalpan paktına göre babam bu parayı annem, Yumurta, Hipi, Yetim ve (muhtemelen) Bebek Be arasında bölüştürüyordu, bendeniz de cabası.

Aynı zamanda annem Kültür Yazın Eğitim Bakanlığı’nda (KÜYE-BAK) işe girmişti, görevi Shakespeare’in proleter mahallelerinde (başka türlüsü var mıydı?) anlaşılabilecek basit versiyonlarını hazırlamaktı. D.F.’in proleter mahalleleri, DeeFee, DeFol, DeForme, De Facto, Defin. *Hamlet* çevirisiyle büyük haşarı kazanmıştı:

“Olmak mı yoksa ne?”

Ama sonra hepsini değiştirmişti, çünkü belki de şöyle başlaması gerekiyordu:

“Burada olmak ya da olmamak?”

Grubun bütün üyeleri böylesi haşan kazanamamıştı. Müzik kariyerleri sona erdiği için Dört Fırlama’nın morali çok bozuktu, kendilerinden boşalan meydana İmmanuel Kanto grubunun entel elemanlarının dolmasına fena içerliyorlardı.

Saf aklın eleştirisi
Deliliğin kesin tedavisi

Haboso Biraderlerin kaba vahşeti de cabası:

Dün gece babanın ananı düzüşünü seyrettim
İçim dışıma çıktı, salamlar, ekmekler dilim dilim

sabahtan akşama kadar radyoda başka şey çalmıyordu, oysa Fırlamalar doksanlarda patlama yapacak şarkılarının sözlerini bir yıl boyunca açık etmemek zorundaydılar:

Kalırsam eğer, unuturum onu
Gitmek işin en iyi yolu
Ey Kibir Hatun, sakın
Yapma beni saf âşığın;
Kalırsam eğer, unuturum onu
Gitmek işin en iyi yolu.

bu şarkıyı bitkin bir halde geceleyin yazmışlardı, Tlalpan'daki evde. Günün birinde eve Don Homero Fagoaga Dayı'nın ilişikteki notu kaçınılmaz bir biçimde geldi:

Pek Kıymetli Yeğenlerim:

1 Mayısta ikinizin de evden çıktığını gördüm. Elbiselerinizi inceledim ve yorumlarınızı dinledim. Hepimiz, üzerinde hakkımız olan aynı çatı altına sığındığımıza göre, en azından, juris tantum yakın geçmişle olup bitenler hakkında mutlak gerçeği anlattığımızı düşünüyordum. Hayal kırıklığına uğradığımı itiraf etmeliyim. Siz ikiniz hıyanet içinde, kâr amacıyla kendinizi bana uzun saçlı, kot pantolonlu hippitekler olarak tanıttınız, altmışlı yılların argosunu kullanarak zekâvetimi yanlış yönlendirdiniz ve Mick Jaggerlarm, Janis Joplinlerin, Chic Gueveraların zamanına hayran saf çaylaklarla uğraştığımı düşünmemi sağladınız. Ama büyük bir yalandı! İkiniz de isyankâr muhafazakârlığın gerici öncüleriymişsiniz! Yüzyılın ilk yarısındaki modaya uyuyorsunuz, gringonun birinin Ay'a demir atıp evrenin dengesini altüst etmediği zamanlardaki modaya. Hayatımda pek fazla şok yaşadım, ama hiçbiri sizin bu hileniz kadar dünya kavrayışımı krize sokmamıştı. İntikamımı bekleyin. Pilinizi pırtınızı toplayın, çünkü o ev pek uzu zaman size ait olmayacak!

Oyunuzu iyi kullanın. Tekrar seçim yok.

{imza) Homero Fagoaga, Filolog.

Hipi ve Yetim Tlalpan kuşatmasına hazırlanmak gerektiğini söylediler; Homero onları ancak güç kullanarak dışarı çıkarabilirdi; ama o bunu yapmadan üzerine erimiş kurşun dökecekler, kıçına da bir kürek sokacaklardı, gerçi bu ona zevk verecekti ama olsun, fakat annem Angeles kendisini en çok şaşırtan şeyin H. Dayı'nın Partiyle ve hükümetle uzlaşma sağlaması olduğunu söyledi (gerisi faso fisoydu), aynı zamanda Kristoflar yarışmasını tehlikeye sokacaktı; en büyük sapıklığı bu olacaktı, onu durdurmak gerekiyordu. Bunun üzerine bir Mayıs sabahı annemle babam en muhafazakâr ve eski moda giysileriyle Karavan Gogh'u ve pusulayı alarak, yarışmanın statüsünü anlamak, adabıyla kayıtlarını yaptırmak için yola çıktılar (ben bilye kadar); çünkü artık Capitolina ve Famesia'nın da dediği gibi "çoluk çocuğa karıştıklarına" şüphe yoktu.

Kumbaradaki bozuk paralardan bile fazla söylenti

10

Şehrin kuzeyindeki Yurttaşlık Sarayı ilk yapıldığında Pan-Amerikan Otoyolunun simgesel bitiş noktasıydı ve iki yanında Yeşil Yerli heykelleri vardı. Oradan, devirdaim eden suların arasından geçen bir yanyolla devasa merkezi adaya geçiliyordu ve şaka falan değil, tam orada her gün bir sürü yılan yiyen, kaktüs üstüne tünemiş bir kartal vardı. Kartal ikide birde değiştirilse bile bu kimsenin kontrol etmediği, etmek istemediği bir şeydi.

O merkezi adadan düzinelerce merdiven tünellere iniyordu, orada Başkan Jesús María y José Paredes'in iktidarı sırasında, sürüp giden krizin tam ortasında yapılan bu milyarlık binanın yapılmasını pek haklı çıkaran işlevini görmek için açılan asimetrik, parmaklıklı pencereler vardı.

BÜTÜN YURTTAŞLARIN BİLGİ ALMA HAKKI VARDIR
BÜTÜN YURTTAŞLARIN ŞİKÂYETTE BULUNMA
HAKKI VARDIR
BÜTÜN YURTTAŞLARIN PES ETME HAKKI VARDIR

Tepeden tırnağa karalara bürünmüş, biri bastonunu sallayarak, öteki matem

tüllerini savurarak Angel’le Angeles bir merdivenden tünele indiler ve herhangi bir şey yapmadan önce DANIŞMA kuyruğuna girdiler. İlk işleri bir çiftin 1992 Kolomb Günü Yarışması’na nasıl katılabildiğini öğrenmekti. İki saat sonra, kelini kapamak için saçlarını öne taramış, eski tarz bürokratik giysiler giymiş, mavi siperlikli kolluklu bir adam dalgın dalgın annemle babamın ricalarını dinliyordu:

“Aman öööyle çok yarışma var ki...”

“Evet ama bu Kristof Kolomb Yarışması, 12 Ekim 1992’de düzenlenecek; bu yıl...”

“Tabii ama biliyorsunuz her gün bir sürü yarışma yapılıyor.”

“Evet ama sadece bir Kristof Kolomb Yarışması var.”

“Emin misiniz efendim?”

“Elbette, sizin de emin olmanız lazım, ne yaptığınızı biliyorsanız tabii...”

“Sakın bana terbiyesizlik yapma genç adam... Sıradaki.”

“Sıradaki benim karım, yine aynı soruyu soracak: Kristoflar Yarışması...”

“Siz demin Kolomb demediniz mi, şimdi Kolomb Yarışması dediniz. Fikrinizi mi değiştirdiniz?”

“Ha Kristof ha Kolomb, ikisi de aynı şey, Kristof Kolomb; yoksa kim olduğunu bilmiyor musunuz?”

“Bak bana öyle hava atma yoksa bu pencereyi suratına çarparım."

“Hele bir dene...”

“Aslında sizi meslektaşlarımdan birine postalamam lazım, ama bu hiç de hoş olmaz.”

“Postayı mostayı bırak. Kolomb Yarışması, Anadok tarafından 12 Ekim 1991’de...”

“1992 dememiş miydiniz, yani bu yıl? Hiçbir şeyi doğru söylemez şeniz size kim nasıl yardım etsin?”

“Yarışma 1992’de yapılacak, ama Anadok 1991’de ilan etti.”

“Nüfuzunuzu mu kullanmaya çalışıyorsunuz?”

“Sadece yarışmayı o duyurdu o kadar.”

“Buralarda nüfuzunu kullanmakla tehdit edenlerin başına neler gelir biliyor musunuz? Ahlaki yenilenme diye bir şey duydunuz hiç?”

“O hikâye çıktığında ben daha çocuktum.”

“Şimdi de yaşlıyım diye bana hakaret ediyor, ne saygısızlık.“

“Bakın bayım, ben sadece bu yarışma hakkında bilgi edinmek istiyorum, sizinle bir alıp veremediğim yok.”

“Çok hoş. Şimdi de bana beceriksiz diyor. Durmayın, devam edin. Bu küstahlığınız nerelere varacak merak ediyorum.”

“En derin saygılarımla bayım, nereden...”

“Bana bak, benim bir adım var, neden bayım deyip duruyorsun, ben şenle akran mıyım?”

“Peki, adınız ne?”

“Hayal gücünü kullan.”

“Hiç eser kalmadı. Sabrımı tükettiğinizde onun da dibini buldunuz.”

“Madem öyle personel bürosuna gidip adımı öğrenin, böylece bir devlet memuruna nasıl saygı gösterileceğini de anlamış olursunuz.”

“Ama ben sadece...”

“Birazdan bana şu herif yahut parmaklıklar arasındaki moruk keltoş demeye başlayacaksınız, tam size göre, neden bana bütün gün salak gibi orada oturan ayakları leş kokulu bürokrat demiyorsunuz, bana salak demeye kalkma oğlum yoksa seni dışarı attırırım, hişt güvenlik, buraya gelin, bu adam beni tehdit ediyor, daha nelere katlanacağım yarabbi!”

Annemle babam Acapulco hadisesi sonucu ortaya çıkan şüphe bulutunun etkisi altında sıradan çıkıp aksi tarafa yönelerek başka bir danışma penceresi aramaya başladılar. Nihayet, saygıyla, alt dudağı terli, gri üniforma, tuhaf bir Fransız beresi giymiş, tekerlekli iskemlede oturan orta

yaşlı bir bekçiye soru sorma cesaretini gösterdiler: “Kristof Kolomb Yarışması hakkında nereden bilgi alabiliriz?”

“Şu merdivenden inin,” dedi sakat bekçi.

“Teşekkürler.”

Annemle babam merdivene doğru ilerlemeye başladılar.

“Bir dakika,” dedi bekçi.

“Ne oldu?”

“Aşağı mı ineceksiniz yukarı mı çıkacaksınız?”

“Bilmiyorum. Yarışma bürosuna gitmek istiyoruz, siz dediniz ki...”

“Bu merdiven aşağı iner.”

“Peki yarışma bürosu aşağıda mı, yukarıda mı?”

“Değişir.”

“Değişir mi? Neye göre değişir?”

“Aşağı inerek yukarı mı çıktığınıza ya da yukarı çıkarak aşağı mı indiğinize göre değişir. Arada büyük fark var.”

“Yarışma bürosu nerede?”

“Konuyu değiştirmeyin.”

“Konuyu değiştirmek istemiyorum, tek istediğim biraz bilgi...“

“Neden baştan söylemediniz? Bilgi edinmek için danışma penceresine başvuracaksınız, şu mavi siperlikli adamın durduğu yer.”

“Konuyu serinkanlılıkla gözden geçirelim bayım. Bize bu merdivenden gitmemizi söylediniz. Şimdi söyleyin: yukarı çıkarak mı yukarı çıkmalıyız yoksa aşağı inerek mi aşağı inmeliyiz.”

“Şimdi oldu işte.”

“Öyle mi?”

“Değişir.”

“Neye göre?”

“Merdivene gitmeden önce kapı var.”

“Görüyorum. Kör değilim.”

“Peki, söyleyin bakalım kapıdan dışarı mı çıkacaksınız yoksa içeri mi gireceksiniz?”

“Dışarı çıkacağız, dışarı, kesinlikle dışarı.”

“Öyleyse üç kat aşağı inin solda Kolomb Yarışması bürosunu bulacaksınız.”

“Kolomb Yarışması mı?” diye şüpheyle sordu bir hanım, 1940’larda çevrilmiş bir Warner Bros filmindeki Bergen-Belsen’in gardiyanlarından birine benziyordu: saçlar sıkı sıkı topuz yapılmış, kelebek gözlükler, gözlerin altı mor mor, dudaklar Conrad Veidt’inkiler gibi, yüksek yakalı, eşarplı, akik yüzüğünde Hermann Goering’in kabartması var ve insanı kendinden geçirecek şekilde Muzak çalan Valkyrilerin Geçidi.

“Mozart,” diyor annem.

“Ne?” Elindeki bıçakla tahtaya bir Demir Haç kazıyan hanım yılana benzeyen gözlerini kısıyor.

“On iki Ekimde yapılacak Kristof Kolomb Yarışması’na yazılmak için nere...”

“Tam yerine geldiniz.”

“Şu işe bak.” Babam içini çekti, kadından geri kalmamak için kendi kelebek gözlüğünü taktı.

“Kimin bebeği olacak?” dedi bürokrat birden bire.

“Benim,” dedi annem.

“Kanıtlanması lazım.”

“Tabii.” . .

“Dr. Menges!” diye bağırdı hanım. “Götterdämmerung için biri daha geldi!”

Saçları siyaha boyanmış, yanakları seğiren, hafif şaşı bir adam beyaz

hastane paravanının arkasından çıktı. Üzerinde bir önlük, ısmarlama siyah ayakkabılar ve kiremit rengi eldivenler vardı. Gülümsedi.

Anneme paravanın arkasına gelmesini söyledi (ben içeride korkudan titriyordum) babam da annemin peşinden gitmek istedi, ama hanım onu durdurdu.

“Bacaklarınızı açın,” dedi doktor.

“Sözle bildirmem yeterli değil mi? En son iki ay önce âdet gördüm ve...”

“Bacaklarını aç!” diye bağırdı doktor.

“Ne dersiniz yağmur yağacak mı?” dedi babam topuzlu hanıma.

“Benimle havadan sudan konuşmaya kalkışmayın,” dedi hanım.

“Kusura bakmayın, peki sizce III. Dünya Savaşı ne zaman çıkacak?”

“Karşımda böyle gemütlich davranmayın, sizi men ediyorum.”

“Ben mi? Kesinlikle cüret edemem. Sizi dinlemeyi tercih ederim.”

“Ne bilmek istiyorsunuz?”

Birdenbire babamın zihninde bir şimşek çaktı: “Bu büronun faaliyetleri hangi kanun tarafından yönlendiriliyor, deyim yerindeyse buranın Kantçı kategorik buyruğu ne?”

Görevli hanım büyük bir ciddiyetle cevap verdi: “Suçu atacak biri olduğu müddetçe herkes istediğini yapabilir.”

Doktor ucunda kor halinde bir gamalı haç olan sıcak dağlama demirini annemin dış dudaklarına (Ali Baha’nın mağarasının girişi, meine Damen und Herren, hazine de BEN) yaklaştırdığında Angeles canhıraş bir çığlık attı; doktorun çenesine bir tekme yapıştırdı, doktor yere düşerken bebeğin Ari ırktan olmadığını, yarışmaya girmesine izin verilemeyeceğini, bebeğin kölelerin, Çingenelerin, Yerlilerin, Mağribîlerin, Yahudilerin, Samilerin kanını taşıdığını bağırıyordu, aklını kaçırdı, o deliler gibi bağırırken biz de kendimizi kaçırdık. Üç kat yukarı çıktık, tekerlekli sandalyesinde terk edilmiş, kımıldayamayan, kendi sidiğine batmış bekçiyi gördük, “Nereye gidiyorsunuz? Hop! Önce bana sorun! O tarafa gidemezsiniz! O pencere

dışarı bakmak için değil, içeri bakmak için!” diye bağırdı bize.

Annem, babam ve ben (her zamankinden daha mutsuzdum, Guerrero dağlarında proleter, şehvani silindirler tarafından ziyaret edildiğim zamankinden bile daha mutsuz, annem bacaklarını açtığı sırada çıkışıma –orası hep giriş olarak mı kullanılacaktı?– doğru yaklaşan doktorun gamalı haçlı dağlama demirini bir an için görmüştüm, zavallı masum, saf bendeniz korkudan ölmüştüm) ışık çeşmesine doğru koştuk ve ben, sadece ben, kor halindeki gamalı haçta bir çift, hipnotik mavi göz gördüm, bu bir çift göz aynı zamanda bir gözler deniziydi, aynı gözlerle birbiri ardına dalgalar, sanki hava, okyanus, kara mavi, hipnotik, zalim gözlerden ibaretti; babam aceleyle bir adama çarptı. Yurttaşlık Sarayının dev mermer koridorunda soluk soluğa kalan annem adamın kollarına düştü. Adam kızardı, düşmesin diye annemi tuttu ama sonra tuhaf bir tatlılıkla onu babama uzattı, sanki onu istemiyorum, benim değil, sizin mi der gibiydi.

Uzun ince adamın siyah gözleri, gür kaşları, siyah gür saçlan, Transilvanyalı bir vampir gibi sivri kulakları vardı, sessizliklerin Nosferatu’su sakarlığı yüzünden özür diledi. Çıkışı arıyordu.

“Çıkışı arıyorum.”

“Galiba şu tarafta,” diyerek eliyle gösterdi babam.

“Senelerdir arıyorum,” diye ekledi adam, kâğıt yaka, siyah takım elbise, yelek, kalın gri bir kravat vardı üzerinde, bizi dinlemiyordu.

Azıcık bir umut kırıntısıyla onu bulmayı ümit etmediğini, ama aramaktan asla vazgeçmeyeceğini söyledi.

Annemle babam mavi siperlikli memurun penceresinin önünden geçtiler. Yaşı anlaşılmayan tombul, ufak tefek bir adamla konuşuyordu: “Ona söyledim, gidemezsin sarhoşsun dedim, ne fark eder ha bugün gitmişsin ha yarın?”

Gözlerim kaldırınca annemle babamı gördü. “Yine mi siz? Şimdi ne istiyorsunuz?” diye bağırdı. “Her şeyi bilmek ister misiniz? Her şeyi? Her şeyi?”

11

Mexico City'de geçirdikleri yirmi küsur gün annemle babamı değiştirmişti. Genrabalarım derler ki biriyle birlikte yaşadığımızda zamanın geçtiğini fark etmeyiz, sonra günün birinde çığlığı basarız, şu bunağa bak! Saatin ne zaman gece yarısını çaldı moruk? Ama adam daha dün çocuktur! Sonra buğulu bir aynada kendi görüntümüzü görürüz ve kendimizi de kurtaramadığımızı anlarız çöküntüsünden Onu bunu bilmem, annem daha Meksike Sirkine girer girmez öksürmeye, burnu akmaya başladı, durmadan burnunu siliyor, ben bütün bunları hissediyor ve şiddetle kızıyordum, siz söyleyin sevgili Okuyucular haksız mıyım, onun salgılarına en yakın kişi benim diyorum ki bu bitmez tükenmez nezle akıntısı yüzme havuzumu kirletiyor. Öksürdü mü burada Richter Ölçeğiyle 7 şiddetinde deprem oluyor.

Ben onun içindeyim ve bu sayede kimsenin bilmediklerini biliyorum; annem Angeles ara sıra pasif görünebilir; ama içi son derece hareketli, içindeki hindistancevizinin saatte bin kilometre hızla döndüğünü sadık hizmetkârınızdan iyi kim bilebilir, anlattıklarım da bunun en iyi kanıtı, eğer aracım o olmasaydı Gustavo Díaz Ordaz'ın yönetimindeki Meclisten bile daha sessiz olurdum. Şu anda tek söylemek istediğim onun sayesinde, yirmi iki yaşındaki babam Angel'i gördüğünü ve hep birlikte Mexico D.F.'ye döndüklerinde, "Genç ama yorgun görünüyor. Çok şefkat uyandıracak. Hiçbir hatun ona karşı koyamaz," dediğini biliyorum.

Bir şeyler olduğuna dair kesin kanıtlar vardı. Çünkü bazı tuhaf döviz gelirleri vardı. Bu deyiş çevirme işi sayesinde annemle babam dev Tex-Coco-Mex-Çarşısı'na keşiflerde bulunmuşlardı, çarşı kocaman bir haç şeklindeydi, Çar-şaf, Çar-kıfelek, Çar-pık, Çar-dak, eski Texcoco Gölü yatağına kurulmuştu, bütün lüks mallar, şık tüketim malları, sıraya girmeden alışveriş yapma şansı, bolluk; babam oranın Komünist ülkelerde dövizle mal satan mağazalar gibi olduğunu söylüyordu –dolarınız yoksa boşuna içeri girmeye zahmet etmeyin.

Angel, Nuevo Liver Puddle'da yürüyen merdivene binmiş aşağı iniyor; eli

plastik tırabzanın üzerinde. Elini kaldırmıyor, hatta (özellikle) karşıdan gelen bir kadının elini gördüğü zaman. O ele dokunuyor. Bazen kadın eli geri çekiliyor. Bazen çekilmiyor. Bazen elini tutuyor. Bazen hafifçe dokunuyor. Bazen okşuyor. Diğer kadınlar, annemle ben başımızı çevirir çevirmez suç mahalline geri dönüp babamın hazırlıklı eline küçük kâğıt parçalan bırakıyorlar. Babam yine ölümsüz Don Juan'ın (kendisi) ölümsüz sloganını uyguluyor: Bakalım sakız mı, yapışıyor mu!

Bu demek değil ki şu cafcaflı Mayıs ayında, annemin karnı büyümekteyken (ben de onun içinde büyümekteyken) babam cinsel bolluk yaşamadan yaşlanıp yaşlanmadığını, fırsatları elinden kaçırıp kaçırmadığını bilme arzusunun saldırısına uğramamış, ama düşünceleri ve eylemleri arasındaki çelişki ona ket vuruyor. Yeniden uyanan cinselliği derici mi gerici mi? Politik faaliyetleri onu tekeşliliğe mi yoksa hareme mi sevk etmeli?

Nihayet iyi bir sevişmenin bütün ideolojileri çöpe attığına karar verdi.

Annem onun her şeyini bağışlıyor, salak (diyorum çünkü yumurtakafa kıskançlığın hiçlik üzerine temellenmiş bir tecrübe olduğunu söylüyor; öteki orada değil, annem onu görmeyi reddediyor; öteki kadını. Sonuçta orada olan kıskançlık ve onun nesnesi; o da görünmez. Annem için önemli olan babamın geceleyin gelip beni affet demesi ben mükemmel değilim, başka bir şey olmak istiyorum, henüz ona ulaşamadım, yardım et Angeles ve annem, salak, onu gerçekten de seviyor; çünkü onda kendisinin zıddı olan her şeyi görüyor, yani kendisini tamamlayan şeyleri. Ama, bütün bunlara rağmen, günün birinde eşit olacakları ümidini hiç kaybetmiyor.

“Bana geceleyin düşünebileceğim bir şeyler ver,” demişti bir keresinde ona, şimdi şikâyet edemiyor. Babam ona tonlarca düşünecek şey veriyor. Acaba diyor onu büyülemek yerine, Angel'den büyüleniyor muyum, onun bir isyan ve kişisel yaratım programı hazırlamasından, sonra da bu programı inkâr eden ve mahveden isteklerden kendini kurtaramamasından büyüleniyorum. Bu Angeles'i büyülüyor, ama Angeles artık babamı büyülemiyor ve bunun farkında değil, ona nasıl anlatacağımı da bilemiyorum. Şu sitem kırıntısının ötesinde bir şey söylemeye muktedir değil:

“Umarım günün birinde herkes gibi olmak istediğini söyleyeceksindir.”

Annem Angeles nasıl hayranlık uyandıran bir güven yayacağını biliyor. Herkes onunla babamın çok genç oldukları, kişiliklerini tamamlamamış oldukları bir yaşta karşılaştıklarını söylüyor. Annem ikisinin birbirlerini şekillendirebileceğini, oluşlarını paylaşabileceklerini, birbirlerini tanıyabileceklerini düşünüyor. İyimser biri o. Bu yüzden kâh birinin kâh ötekinin kazandığını kabul ediyor. Matamoros ve eşkıyaları tarafından Malinaltzin'de ikisinin de ırzına geçilmesinden sonra kabullendikleri bir oyun bu; orada ikisi de kaybetti, ama ikisi de Mart ayında bir öğleden sonra olanları birbirlerini suçlamadan kabul etme yeteneğini kazandı. Ama daha Mayısta o incelikli soyluluğu telafi etmeye ve küçük iğneli yorumlarda bulunmaya başladılar, bu demekti ki bu sefer ben kazandım, bu sefer sen kaybettin, öyle ki Angeles'in soyluluğu bile Angel'in kabahatlerini fark ettiğinde bir söz sanatına dönüşüyordu: Bu sefer ben kazandım, çünkü soylu ve anlayışlıyım. Sonra babam, eğer o öfkelenmezse kendini suçlu hissetmeyeceğini belli etti. Onu hasta eden bu ruh soyluluğuydu: Gerald Ford olarak annem – uçanı kaçanı bağışlayalım da eve yemeğe yetişelim. Ama annem en ufak bir tiksinti gösterse babam kadınların suçu yaratan yaratıklar olduğundan dem vurmaya başlıyordu. Sonra annem kızıp ona şöyle diyordu:

"Bana onların resmini çiz."

"Anlatsam daha iyi," diyor Angel ve ışığı kapatıyor, sinirleniyorum. Ama biraz sonra ya biri ya öteki (gerçekten de sırayla yapıyorlar bunu, şaşmaz bir matematikle) yanağını ötekinin kulağına yaklaştırıyor, birisi ötekinin küçük ayağına bakıyor (hamster gibi), birisi (babam) parmaklarını ötekinin lüks mink üçgenine kaydırıyor, birisi (annem) altın fındıkların saklandığı kesenin ölçüsünü almış bile, hadi bakalım dörtnala; çarşaflar ısınıyor, yastıklar itiliyor, eski kulaksız dostum evine geri dönüyor, onu mutlulukla karşılıyorum: Selam sana! Animus intelligence!

Her ikisinin de kendisini ötekinin aynasında görmeyi reddetmesi, her ikisinin de öteki dolayımıyla kendisinin yaşlanıp yaşlanmadığını, güzel sevişip sevişmediğini, rejime başlamasının gerekip gerekmediğini, ciddiye alınıp alınmadığını, gerçekten anılarını paylaşıp paylaşmadıklarını görmeyi reddetmesi ne kadar sürecek? Kim bilir Okuyucu! İyisi mi sen bu bölümün son sayfasını da çevir.

VII

Kabile rastlantıları

… şehir rastlantısal bir kabiledir...

Dostoyevski
Bir Yazarın Günlüğü

1

Médoc d'Aubuisson, López ailesinin aşçısı, Duc de Choiseul zamanından beri Paris'teki Palais Royal'in güzel bir köşesinde bulunan Le Grand Vefour lokantasını havaya uçuran son patlamada sağ kalan tek kişiydi; patlamayı Prenses Turenne ve Alık Tefeciler Sürüsü (PATATES) üstlenmişti.

PATATES'in saldırı gerekçesi şuydu: Le Grand Vefour, me de Jalois'daki komşu Kültür Bakanlığının memurlarına yemek servisinde bulunuyordu, bakanlık da Fransa'daki kızıl, antimonarşist propagandanın ardındaki beyindi. Elveda Vefour, hoşgeldin Médoc; kazazedenin şöhreti, sabık Süperbakan Ulises López'in karısı Doña Lucha uncarte de López'in chef de cuisine'in hizmetlerini talep etmesine neden oldu; kızlar çatır çatır çatlayacaklardı!

Peru, Fildişi Sahili, Seyşel Adaları, Abu Dabi Emirliği ve nihayet Meksika Cumhuriyeti'nin burjuvazileri tarafından kapışılan Médoc son teklifi kabul etti, çünkü özel bir durum vardı; büyük büyük dedesi Prenses Salm-Salm'ın aşçılığını yapmıştı, kadın Maximilian'ın kısa ömürlü Meksika İmparatorluğu sırasında Cuemavaca'daki sevgilisiydi. Dahası, Médoc'un amcalarından biri, Marsilya'nın önemli bir şahsiyeti, El Salvador'a göç etmiş ve orada ölüm taburlarını kurmuştu. Médoc en azından Amerika mazisine yakın olmak istemişti, ama ancak insafsızca taleplerini sıraladıktan sonra teklifi kabul etti: Las Lomas del Sol'lu bu meteque'ler sadece New York'taki hesabına dolarla ödeme yapmakla kalmayacak (ayda yirmi bin dolar), hazırladığı mönüleri de sorgusuz sualsiz kabul edecek ve nerede, hangi fiyatta olursa olsun istediği malzemeyi temin edeceklerdi – ister mevsiminde Roma yermantarı olsun, ister Qin Shi Huang'ın mezarlarından Çin karıncaları olsun–, haftada bir evin hanımı (Doña Lucha'nın bizzat kendisi) aşçıya yemek pişirecek ve servis yapacaktı, sırf sinsi kıyaslamalar yapılabilsin diye; ayrıca Médoc Lopezlerin yemeğe davet ettiği kişileri veto hakkına sahipti ve sekiz kişiden fazlasına yemek hazırlamayı kesinlikle reddediyordu.

Bu son koşul Doña Lucha'nın hırsını havada bırakmıştı; ne de olsa hanım

Meksika’nın (affedersiniz, dünyanın) en iyi aşçısına sahip olmanın yanı sıra cafcaflı ve bol katılımlı partiler de vermek istiyordu.

“Bir otelden sandviç sipariş edersin,” dedi Médoc, kızının –Penelope López, Krizdeki-Meksika’nın meşhur Epik Prensesi, Takdim Edecek Hiçbir Şeyi Olmayan ve Modası Dünyanın Hiçbir Yerine Benzemeyen Bu Toplumda Modayı İlk Takdim Eden–; on altıncı yaşgünü kutlamasının yaklaştığını sızlanarak kendisine anlatan Doña Lucha’ya en azından beş yüz davetli çağrılacaktı, hepsi seçmeydi kuşkusuz ama beş yüz kişiydiler işte.

Yukarıdaki lafı sarf eden Médoc, Club Med’in Cancun baronluğuna tatile giderek López ailesini sadece uygun bir mönünün hazırlanmasında değil, Penny’nin doğum gününü onunla birlikte kutlayacak beş yüz genç kız ve erkeğin seçilmesinde de yalnız bıraktı. Bir başka mesele daha vardı; Federico Robles Chacón’un ve yaratığı Anadok’un meteorik yükselişinden sonra Bakan López’e musallat olan politik veba 1992 jeunesse dorée’sinden arta kalanların Las Lomas del o gettosundaki bir kutlamaya katılmalarını olanaksız kılıyordu. Sonuç hem anne hem de kız için ciddi bir prestij kaybı olacaktı.

Bayan Ponderosa girer, kupkuru ve elektriklidir, saf Kastil ırkı, çöp gibi; ama ayak bilekleri kapkalın, İber fizyonomisini tamamlayan bir Portekiz bıyığı ve o aşılmaz, Engizisyoncu, Reformasyon karşıtı haşin görüntüsünü perçinleyen sarımsak kokusu. Bayan Ponderosa’ya göre, bir, gerçek bir Kastilli için her keçi kızartmaya gelirdi, iki, on iki bin küsur gazete ve şehirdeki sayısız televizyon istasyonu durmadan yeni bir kamu hizmetini duyuruyordu, adı BEREABER’di, sözcüsü de yumurta kafalı hoş bir çocuktu, yalnızlık labirentinden kurtulmak isteyenlere çöpçatanlık hizmeti sunuyorlardı (Bayan Ponderosa kızardı); üç, şu anki kriz esnasında ev sahiplerinin istediği sayıda misafir bularak partinin rezil olmasını engelleyebilirlerdi.

“Pastamız bile yok; ben nasıl pasta yapıldığını bilmiyorum,” diye sızlandı Doña Lucha. “Ya *siz*?”

Ponderosa muzaffer bir edayla bilmediğini söyledi: “Ama bakın gazetede ne yazıyordu: *Bebek Be’den özel doğum günü pastaları.*”

“Peki bu organizasyonun sahibi kim? Bizim tanıdığımız biri mi?”

“Burada denildiğine göre şirketin müdürü Angel Palomar y Fagoaga...”

“Labastida Pacheco y Montes de Oca!” diye bağırdı Doña Lucha, Meksika soy kütüğünü harfiyen biliyordu: “D.F., Puebla ve Gudalajara’nın en iyi aileleri!”

“Siz bilirsiniz,” dedi Ponderosa duygusuzca. Çekildi; sırtını hanımına dönmeden.

2

Ulises López hayalet gibi Las Lomas del Sof’daki karanlık evinde dolanıyordu. Gün boyunca, cıva buharlı lambalar, yüksek voltajlı spotlar ve rengârenk flaşlarla aydınlatılan malikâne uluslararası havaalanlarındaki Duty-Free Shoplara benziyordu. Petrollüyetmişler bolluğunun yadigârları bütün dünya görsün diye oraya yığılmıştı: Fransız parfümleri, Alman fotoğraf makineleri, Japon bilgisayarları, Yankee kasetçalarları, İsviçre saatleri, İtalyan ayakkabıları. Doña Lucha bütün bunların sergilenmesi gerektiğini düşünüyordu, söylemekten hiç bıkmadığı bir söz vardı:

“Benim param değil mi neden kıskanç gözlerden saklayayım? İstediğimi yaparım!”

Ama sabaha karşı dörtte evin sahibi, duvarları pamuklu kadife kaşlı, maun mobilyalı kasvetli yatak odasından cafcaflı Guggenheim merdivenine hayalet gibi atıyor kendini, oradan beton bahçeye, ABD haritası şeklinde, dibine çizgiler ve yıldızlar boyanmış olan havuzun kenarına, oradan özel casinoya, horoz dövüşü çukuruna, kendi kendine mesleği ve geleceği hakkında bir şeyler mırıldanıyor; nereden bilsin baş rakibi Federico Robles Chacón, aşçı Médoc d’Abussion’a meyve bahçeli bir çiftlik ve Yuatepec’de bir atış poligonu vererek Don Ulises’in kahvaltıda yediği papayaya her sabah bir toz şeker zerresi koymasını sağlamıştı. Toz şeker zerresi

—————— ((Pacifica’da)) ——————

yaratılan bilgisayarların son numarasıydı; yutuldu mu insanın mırıltılarını ve en gizli düşüncelerini yirmi dört saat boyunca kaydediyor, Robles

Chacón'un bürosundaki bilgi bankasına aktarıyordu, orada düşünceler bir Samurai bilgisayarıyla deşifre ediliyor, düzenleniyor ve Bakan Robles Chacón'a büyük bir haz ve içeriden bilgi veriyorlardı. Ancak mikroçip papaya ile girdiği için papaya ile çıkıyordu, bu yüzden de her gün yeniden yerleştirilmesi gerekliydi. Médoc beş yüz yeniyetmeyi beslememek için tatile çıkarken vazifesini aksatmayacaktı. Médoc, Bayan Ponderosa'nın kulağına bir vaatte bulundu; geri döndüğünde kadın bekâretinden kurtulamasa bile (bunu uzun zaman önce güçlü bir İspanyol Sivil Muhafızı almıştı) en azından şimdiki yalnızlığından kurtulacaktı

BEREABER (Ponderosa'nın kafasında neonlarla yanıp sönüyordu)

tabii eğer efendisinin papayasına her gün o şeker zerresini koyarsa.

Gece yansı dörtte boş bir horoz dövüşü çukurunda uykusuz bir Ulises López buluyoruz, Federico Robles Chacón'a olan öfkesini ancak kendi kariyerinin duygusal bir dökümüyle ifade edebiliyor: Guerrero'nun Pasifik sahilinde fakir bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmişti; ama daha o zamanlarda bile tutumluydu, bir cep faresi gibi her şeyi biriktirir, her şeyi bir işte kullanırdı, böyle böyle yükseldi. Kimsenin diş fırçası mı yok – Ulises'i çağırın! Birinin şapkaya mı ihtiyacı var – Ulises'i çağınn! Otobüse somun mu lazım – Ulises'i nn! Ağzına kadar oy dolu bir oy sandığı PRI'ya seçimi mi kazandıracak – Ulises'i çağırın! Ulises Acapulco'da liseye, Chilpacingo'da hukuk fakültesine, Ulusal Üniversitede doktora programına, lisansüstü eğitime girdiğinde istediğini yaptı; çünkü Ulises López'de hep birilerinin işine yarayan bir şeyler vardı, onun sırrı buydu, tepeye böyle çıkmıştı:

"Oyunun ulusal kurallarına uyarak para kazandım" derdi, kimsenin de bu sözün doğruluğundan kuşkusu yoktu. Alçak seviyeli işlerden yüksek seviyeli işlere terfi etmişti, ama alçak olsun yüksek olsun hepsinde gücünün kaynağını korumuş, sağlamlaştırmıştı. En-sevilen-evlat statüsünü kazandığı Guenero onun için vazgeçilmezdi; sonra ulusal özel teşebbüs geldi; dış ilişkiler – ABD finansmanı; sonra hükümet ve PRI. Bütün bunlar gayet iyi biliniyordu ve oldukça normaldi. Önemli olan Ulises'in bu kalıbı Meksika tarihinin kritik bir döneminde hayata geçirmesiydi; 1977 ile 1982 arasında, yani ülkemize bağımsızlığımızın 155 yılı boyunca giren yabancı paradan daha fazlasının girdiği dönemde. Petrol patlaması sırasında, Meksika'da

dolar dışında her şey pahalıyken. Ulises bunu herkesten önce fark etmişti. Meşhur Theta Gmbu'nu kurdu (tek üyesi kendisiydi) ve bankaları almaya başladı, kendi kendisine karşılıksız kredi açıp sular seller gibi mal ithal ediyor, bunları statü düşkünü orta sınıf pazarında şişirilmiş fiyatlarla satıyordu; rakip bankalara milyonlarca peso yatırıp sonra birdenbire hepsini çekti, rekabet bitmişti; Meksika'da ve dışarıda finans imparatorlukları yarattı, karşılıksız kredi piramitlerinin içinde uçsuz bucaksız kâğıt labirentlerinden, düşük faizlerden, petrodolar borçlarından ve hammadde maliyetindeki artıştan faydalanarak sadece ülkenin petrol vaatleriyle desteklenen belgelerle şirketler yarattı; kamyon yüküyle kârını Avrupa ve Amerika bankalarına istifledi, ama López Portillo 1982'de bankaları kamulaştırıp para ihracatçılarını itham ettiğinde ilk kutlayan o oldu. Ne gam: itham ettiği insanlar hemen yanı başındaydı. Başkanın –Santa Anna'nın kendisine karşı bir darbe sahneye koymasından beri eşine rastlanmamış teatral bir çıkışla– ötekilere ve kendine yönelttiği ithamı çılgınca alkışlıyorlardı. Sonradan Ulises kendi kendine büyük bir güvenle dedi ki, bankalarımı kaybettiğim için bana ödemede bulunacaklar, ben de paramı güvenli Grand Cayman'a göndereceğim; tam da öyle oldu. Cayman Güney Amerika'ya mahsus bir tim-ama (Don Ulises gibi) bir timsahın bile işi ters gidebilir; yaptığı kâğıt spekülasyonları yüzünden kötü bir darbe almıştı, ama 1989'a gelindiğinde 1982'de kaybettiklerini tekrar kazandı. Krizin tam orta yerinde, Meksika Siyah Altını Ortak Fonu'ndaki (Theta Grubu'nun paravan şirketi) yabancı hissedarlar 1978'de hissesi on iki dolardan on hisse almışlardı; şimdi hisseler iki dolara düşmüştü. Bu zararı telafi edebilmek için yeşil şantaj işine giren ilk Latin Amerikalı oldu

Ulises – yeşil yeşil; yeşil seni ne çok seviyorum, yeşil hücreler, yeşil hisseler, yeşil dolarlar, yeşil belalar; boktan bankaların boktan hükümetlere verdiği boktan borçlar mahvetti bizi, dedi Ulises; ödemeleri durdurarak uluslararası bankacılık sistemini çökertebilirdik, ama cesaret edemedik; şerefli insanlar olduğumuz için ve Amerika'nın on dokuzuncu yüzyılda İngiliz bankalarına taktığı astronomik borcu asla ödemediğini unuttuğumuz için ağzımıza sıçtılar. Sevinçten uçuyorum Ulises neşeyle sıçrayarak topuklarını birbirine vurdu (ben başkente sadığım, vatana değil!). Bir yeşil şantajcıya dönüşen Don Ulises finansal bir dolandırıcılığın yıldızıydı; dolandırıcılık şöyle bir şeydi: Ünlü bir ulusaşırı şirketin hisselerinin çoğunu

kapatıyor sonra da şirketi bütünüyle ele geçireceğini duyuruyordu, böylece şirketin değerini çokuluslu stratosfere fırlatıyordu, böylece şirket kontrolü tekrar ele geçirebilmek ve spekülasyonu durdurmak için çok yüksek bir fiyata Ulises López'in hisselerini almak zorunda kalıyordu. Bu yöntemi kullanarak, kurnaz Guerrero kodamanımız bir vuruşta temiz 40 milyon dolar kazanmış ve kâğıt imparatorluğunun çökmesiyle hasar gören servetini onarmıştı – aslında o kadar da hasar görmemişti ya, diye mırıldandı iş dünyasının hızla yükselen bodur Napolyon'u, hem Don Juan Tenorio'nun ne dediğini herkes duymamış mıydı, zamanın tükeniyor, süpersonik dolarlarla aldığın şeyleri önden çekmeli pesolarla ödememen için her türlü borç müzakereye açık; Meksika'da satılacak çok şey var, en başta bir sekiz yüz kilometrelik elastik, sınırsız sınır var, sonra 1985'te hükümet tarafından el konan ve 1989'da Ulises'in eline geçen depreme uğramış mülkler var.

Süperbakan ilan edilen Don Ulises López'in 1990 Krizi boyunca temel görevi (son derece avantajlı bir pozisyondan), de jure ortak yönetimler, tröstler, sınırlı imtiyazlar, geçici devretmeler ardında gizlenen de facto peşkeş çekmeyi yönetmekti; Yucatân'ın Club Med'e verilmesinin, Beş Kızkardeş için Chicatam Tröstünün yaratılmasının Meksamerika'nın varlığının teyidinin, Veracruz'da ya da Íxtapa'nın kuzeyindeki Pasifik kıyılarında ne olup bittiğine hiç aldırılmamasının arkasında o vardı.

"Karşılıklı bağımsızlığın gerçekçi bir biçimde kabulü", "egemen güçlere vatanseverce uyarlanma", "ulusal, devrimci yoğunlaşmada bir adım daha", "barış içinde bir arada yaşamak için vatansever bir katkı" vb. gibi örtmecelerle gizlenen bu pazarlıklar Ulises López'in ününe ün kattı, hem bu sözlerde politik eğilimi ne olursa olsun her insan için bir şeyler vardı.

Büyük gayretlerinden dolayı 1990 Krizi sırasında Don Ulises VDTB (Vatanseverlik ve Dış Teşebbüsler Bakanlığı) başına getirilerek ödüllendirildi; bazıları mesleki başarılarının bu berbat bakanlık göreviyle dengelendiğini söylediler, bazıları da mesleki felaketlerinin bu parlak bakanlık mevkiiyle ödüllendirildiğini. Cesur Ulises'imizin gözü korkmadı: Süper Ekonomik Bakanlıktan pazar felsefesini bütün haberleşme kanallarıyla duyurdu:

Aleni: "Parayı kimin kazandığı önemli değil, yeter ki herkes vergilerini ödesin."

Şahsi: “Dünyadaki bütün parayı kaybedebilirim, yeter ki benim olmasın.”

Aleni: “Kamu hizmeti iktidarı elinde bulundurmayı haklı çıkaran tek şeydir.”

Şahsi: “Seks gibi iktidar da sadece haklı çıkarmak gerekmediğinde zevk verir.”

Aleni: “Hepimiz üretime katılıyoruz.”

Şahsi: “Bu ülkede bir üreticiler var, bir de asalaklar. Guerrero’da hiçbir şeyim yoktu. Bir hiçken buralara kendi gayretimle geldim. Kimse bana bedava tortilla vermedi.”

Aleni: “Hepimiz hak ettiğimiz payı alırsak üretim artar.”

Şahsi: “Hükümet sadece zenginlere yardım etmelidir.”

Aleni: “Ulusumuzun zaferini yüz milyon Meksikalı yazdı.”

Şahsi: “Ulises López’in zaferini yüz milyon orospu çocuğu yazdı.”

Aleni: “Şairin dediği gibi, bazıları yokluk içinde sürünürken bazılarının aşırı serveti olmamalıdır.”

Şahsi: “Hayatta kalmak için kimin Jaguar’a, Porsche’ye ihtiyacı var? Benim! Bir litrelik Miss Dior şişesi kimin için ölüm kalım meselesidir? Bu soruya cidden cevap vermek zorunda mıyım?”

İster aleni olsun ister şahsi Ulises’in politikaları açık bir sırdı; Ulises ve ekibi ülke fakirleştiği için zenginleşmişti; kötü hükümet sayesinde servet kazanmıştı; petrol bizi mahvetmişti, ama Ulises’i ihya etmişti; hükümet ülkeyi parçalıyordu; yabancı bankalar hükümeti parçalıyordu; Ulises de hepsini paramparça ediyordu.

“Beni hırsızlıktan hapse atın!” diye bağırdı Ulises var olmayan horozlara arsız bir buruklukla. Boş horoz dövüşü çukurunu arşınladığı gece. “Kellemi uçurun! Sonra benim gibi bir dehanın tekrar ortaya çıkmasını bekleyin! İnsan doğasının her yönü yeniden doğar, varolma, gelişme, meyve verme talebinde bulunur: HEPSİ!”

Ama bir anda alçak Robles Chacón bütün bilgeliği, entrika çevirme

kapasitesini, kumpas kurma yeteneğini, konuşma ustalığım karşılıklı kayırmaları ele geçirmekle kalmamış çelişkilerin, güven eksikliğinin, sonuç alınamamasının, insanların Ulises López'in yönetimin duyduğu husumetin yerine de politik simgeleri koymuştu: Anadok yarışmalar, Sirk ve Sirk, hepsi öyle başarılı olmuştu ki Ulises malikânesine kapanmıştı, uykusu kaçmış dövüş çukurunu arşınlıyordu, gün boyu kahve içiyordu, Robles Chacón'dan, onun o canavar Anne ve Doktor'undan, kendilerini yeni duruma uyduran eski rakiplerinden nasıl intikam alacağını düşünüyordu. Ulises López kendine güveniyordu, geceye haykırdı:

"Köpekbalığıydım, yine köpekbalığı olacağım!"

Ulises'in seçkin karısı Lucha Planearte de López için bütün bu yukardakilerin hiç önemi yoktu; yeter ki onun için her şey demek olan hayat tarzını etkilemesin. Bu hayat tarzının vazgeçilmez bir parçası yurtdışı gezilerdi, kocası bundan böyle sadece Querétaro ve Taxco'ya seyahat edebileceklerini söylediğinde hanım neredeyse kriz geçirecekti:

"Neden? Neden?"

"Dövizleri olmadığı için seyahate çıkamayan orta sınıflan darıltmamalıyız."

"Ama ben, Allaha şükür, orta sınıf değilim."

"Ama dikkat etmezsen olabilirsin. Devir şüphe uyandıran tüketim devri değil Lucha. Artık kabinede değilim, hakkımdan gelmesi için Robles Chacón'un eline fırsat veremem."

"Belki de sen onun hakkından gelmelisin, aptal."

Doña Lucha López uzun boylu, sözünü sakınmayan, esmer, düz gün vücutlu, saçlı ve kıllı bölgeleri kıvırcık bir kadındı, kıçı Narcissus'un göletine benziyordu –içinde boğulunacak kadar derin demişti kocası onunla tanıştığında–, Tantalus memeleri vardı; çünkü Ulises parmakları yakınlaştığında zıplayarak geri çekiliyorlardı. Chilpango'da flörtleri döneminde birlikte dansa giderlerken Lucha femme fatale'iydi; onun siluetini sinemalarda, kabarelerde, tatillerde yemek için dışarı çıktıklarında takip eden boktan heriflerden ve sözde Don-Juanlardan kendini koruması gerekmişti Ulises'in. Ama bir milyon pesoyu ötekilerden önce kazanarak Lucha'nın seçimini belirlemişti; Lucha uzun ve zarifti, Ulises kısa ve asabi.

Balayına gitmekle vakit kaybetmemişlerdi; Ulises onu gayri-femme-fatale eylemişti; Lucha Chilpancingo'lu âşığını gayri-Don-Juan eylemişti sonra da gayrişahsi bir hal almıştı ilişkileri. Dona Lucha kilo almıştı ama kendi kendine dediği gibi –“tapınılası kafatasını” hep muhafaza etmişti. Yaşadığı müddetçe sanki Diego Rivera'ya portresini yapsın diye poz veriyormuş gibi nasıl oturulacağını bilirdi. Kocası gayet iyi bilse de telafi niteliğinde bir dizi kaçamak yaşamıştı, Ulises bunun, kendi güç ve para kaçamaklarının karşılığında ödediği bir bedel olduğunu kabul ediyordu, günlük papayasını yerken:

“Ben sadece beni kullananları ya da başkalarını kullananları kullanırım. Onları sömürmemin nedeni onların da beni sömürmesidir; hilekârsam herkes hilekâr olduğu içindir. Herkes tamı tamına senin benim istediğim şeyleri isterler. Güç, seks, para.”

“Ama aynı ölçüde değil, canikom.”

Lucha seks ve para istiyordu, ama güç umrunda bile değildi. Kendini genç hissettiği müddetçe, memnu aşk maceraları labirentinin baş kadın oyuncusu oluyordu, gizli buluşmalar, oteller, tehditler, kaçışlar, günlük heyecan, hepsinden de çok, kocasının kiraladığı düzinelerce katil ve özel dedektif tarafından takip edildiğini bilmenin heyecanı, ama hiçbiri zavallı Ulises'e getirecek bir delil bulamazdı. Sanayinin kaptanı zamanı gelene kadar intikam almamaya karar vermişti; bu esnada cinsel ilişkilerindeki ilgisizliğin, her ikisinin kızlarına ve onun Meksika sosyetesindeki yerine karşı duyduklarını söyledikleri ilginin keyfini çıkaracaktı.

Kriz her şeyi mahvetti. Yurtdışı seyahatlerinden vazgeçmek zorunda kalan Lucha, Ulises'i asla affetmedi. Ne Las Lomas del Sol'daki malikâne ne Le Grand Vefour'un aşçısı, yabancı bir ülkede bir mağazaya girdiğinde tattığı duyguları tattıramıyordu ona.

“Biz zengin Meksikalılar değil miyiz?” diye sordu Lucha katil bir sesle, Ulises şekerli ve limonlu günlük papayasını yiyordu; yemezse kabızlık ve hazımsızlık çekiyordu bücür kalantor.

Bu şikâyete karşılık vermedi, ama aynen paylaşıyordu. Guerrero'daki çocukluğu ve Mexico City'deki dinamik yükselişi için Ulises López'in kendi kendine verdiği ödül garsonlarla, maitres d'lerle, lokantalarla,

otellerle, birinci sınıf uçak biletleriyle, Avrupa şatolarıyla, Long Island ve Marbella'da sayfiyelerle dolu bir hayaldi; Plaza-Athénée'ye, Beverly-Wilshire'a girdiğinde tanınmak, karşılanmak, hürmet görmek, Le Cirque'de maitre d'yi ilk adıyla çağırmak... Bu telafiler Don Ulises'i sürekli bir şizofreniye gark ediyordu: ne yapmalı da Roma'da kozmopolitan, Chilpancingo'da köyün çocuğu olmalıydı? Ne taşra üssünü (o olmazsa politik desteği kalmazdı) ne de uluslararası konumunu (o olmazsa onca çaba ödülsüz kalacaktı) kaybetmek istiyordu.

Öte yandan küçük Lucha'mız kocası kadar incelikli değildi; gözü mağazalardan, mağazalardan ve mağazalardan başka bir şeyi görmüyordu, hele hele Amerikan mağazaları; gururlu bir zengin ve bir Meksikalı olmanın ödülü Houston'daki Galleria'yı saplantılı bir biçimde talan etmekti ya da New York'taki Trump Tower'ı, Chicago'daki Hancock'u, Los Angeles'teki Rodeo Collection'ı, Boston'daki Copie Place'i; saatlerce, açıldıkları andan kapanana kadar, Lucha Planearte de López bu mağazaların içinde kilometrelerce yol teperdi, Tarahumaralı bir Kızılderili'nin dağlarda kat ettiği yoldan bile daha fazla.

"Bütün o paralan neden yaptık ki! Şu hale bak! Cesaretine hayranım."

Beyin küresinin çatlakları ve yivlerinde bu kelimeler kayak yaparken Ulises yatak odasına geri dönüp yattı, ama koyunları saymak yerine kendi kendine tekrarladı: Bir sürü iyilikte bulundum, benim için bir sürü iyilikte bulundular, yaptıklarım bana geri döndü, benim çıkarlarımla milletin çıkarları hiçbir zaman çelişmedi, sadece bazı iyilikler vardı, ben millete bir iyilik ettim, o bana bir iyilikte bulundu, ben de ona karşılık vereceğim, Robles'ten nasıl intikam alırım, nasıl intikam alırım, nasıl zzzzzzzzzzz, Lucha da kendi tarafında okuyarak uyumaya çalışıyordu, kocasının önerisine uyup López Velarde'nin *Tatlı Vatan'ını* okumaya başlamıştı. Bir şeyler öğren hayatım, derdi Ulises, öyle aptal gibi görünme, sen Ulises López'in karısısın, sakın unutma, bütün bunlar hanıma gayet doğru görünüyordu; ama o mısra canını sıkmıştı; "Çocuk İsa sana bir ahır miras bıraktı," bu fikir onu rahatlatacağı yerde eteklerini tutuşturuyordu, ona alttan alta İsa'nın yemlikte doğan bir tanrı olduğunu (hep de en umulmadık yerlerden çıkıverirler!), açıktan açığa da depremzede gecekonducu güruhunun kendi arazisine ahır bozması evler yaptığını hatırlatıyordu.

Siktir, dedi Lucha Planearte de López, saygın maliyeci ve bakanın eşi, Noel Arifesi için ahırlar, güzel, Tanrı bana Las Lomas del Sol'daki evimi bıraktı, beş kilometrekare, tenis kortlu, siyah mermer tuvaletli, odalarının yerleri vaşak kürkü kaplı, büyük besteci Morzart'ın müziği eşliğinde su yatağına atlamadan önce uykulu uykulu okşamak için, sonra elektronik tartım var bana otomatikman ağırlığımı ve ideal kilomu bildiriyor böylece günbegün o kiloya nasıl yaklaştığımı görüyorum: 38 beden kızlar, çatlayın! Sonra varlığını şenlendirme küçük Prenses Penny'mize yaptıklarımız; kalp şeklinde bir jakuzi, son çıkan üç yüz kasetin bulunduğu bir balo salonu, küçük bir casino, arkadaşları tavla, rulet oynayıp eğlenebilsin diye, kırmızı kadifelerle kaplı bir sinema odası, Penny'nin bahçede Marie Antoinette kılığında dolaşırken bindiği küçük cici arabaları çekmek için eğitilmiş bir ahır dolusu midilli, ama bence kraliçeden çok küçük bir çoban kızına benziyor, sonra bir köpek yarışı parkuru, bir horoz dövüşü çukuru, Amerika şeklinde ısıtmalı bir havuz, Bloomingdale'in birinci katının mütevazı bir kopyası, mütevazı; çünkü dedikodu istemiyoruz, kriz mriz, hem artık hiç seyahate de çıkmıyoruz, ama mağazada Amerika'dan ithal edilmiş tezgâhtarlar var, hele o parfüm bölümü yok mu, ah ah... burnumu sızlatıyor! Sana ahırınla mutluluklar! Ben nakdimi, mülkümü, İngilizce konuşan küçük kızımı, ara sıra Meksamerika'ya olsun seyahate çıkmamı sağlayan yeşil banknotlarımı, gülüp eğlenmek ve bir iki kadeh bir şey içmek için bizim kızları alayım! Belki bir iki kadehi geçeriz; kim sayıyor? Ahır; yok bu kıza uymaz!

Annemle babam Haziran ayının yansını o hükümet bürosundan bu hükümet bürosuna koşuşturarak geçirdiler, işe Angeles'in Shakespeare'in Meksika versiyonlarını hazırladığı KÜYEBAK'tan başladılar, ne de olsa yarışmanın kültürel bir etkisinin olması gerekiyordu. Yurttaşlık Sarayına geri gönderildiler, mavi siperlikli aynı adam onlara aşağıdaki şartı okudu:

"Çocuğu göstermeden yarışmaya katılamazsınız."

"Ama doğmamış bir çocuğu nasıl gösterelim?"

"Bu şart kesin. Tam şurada yazıyor, sadece çocuğunu gösterenler yarışmaya katılabilir," bunun üzerine NÜDOKONT'a (Nüfus ve Doğum Kontrol Bakanlığı) gidip bu şartın mantıklı bir açıklaması olup olmadığına baktılar; ama orada da sabahleyin Yurttaşlık Sarayında çalışan aynı adam vardı,

yanında da yardım edecek kimsesi olmadığı için sürekli kendi boku üzerinde oturan aynı yatalak kapıcılık yapıyordu. Annemle babam ümitsizlikten ziyade bitkinlik hissediyorlardı (Angel şöyle düşünüyordu: beş yüzüncü yıl yarışması olsa da olmasa da bebeği doğuracak) (Angeles kendi kendine diyordu ki: bu yarışma Angel'in serbest, kalıpsız hayatı için gerekli, yarışma ona bir amaç verdi; o olmazsa macerası ve inancı, anarşiye duyduğu sevgi ve düzen ideolojisi birbirini tutmaya devam eder mi acaba...), bütün olasılıkları değerlendirebilmek için yeni işler ve teşebbüsler vasıtasıyla daha çok para kazanmaları gerektiğine karar verdiler, giriştikleri paralel faaliyet de böyle doğdu yani

BEREABER
İnsanları Bir Araya Getirir
Muhteşem Partiler Düzenler
Kendinizi Yalnızlık Labirentinden Kurtarın!

"Hiç yalnız proleter tanıyor musunuz?" diye sordu Yumurta, projenin neden güvenilir olduğunu açıklarken. "Tanımıyorsunuz değil mi? Sadece zenginlerin böyle bir hizmete ihtiyacı var, bunu bir kenara yazın."

Bebek Be'nin gözetimi altında unlu mamuller
Yönetici: Angel Palomar y Fagoaga

Bu esnada Angel deyişleri çevirmeye, Angeles de klasikleri sokaktaki adamın diline uyarlamaya devam ediyordu. Yetim Huerta Başkan Paredes'in özgür irade reformunun ardından patlak veren yeni moda politik partilere çeşitli hizmetlerde bulundu; politik bir kremalı pasta fırlatıcısı oldu, politik toplantıların vazgeçilmez şahsiyeti. Hipi Toltec, büyücüye benzediği için, en sevdiğiniz TV programını rüyanızda görmenizi sağlayan haplardan satmaya başladı. Yumurta ve Bebek Be kendilerini tümüyle BEREABER'e adadılar.

"Tahmin et de görelim," dedi Yumurta bir Haziran ikindisi Angel'e. "Ulises López'in evinden aradılar. Kızları Penny'nin doğum-günü partisini organize etmemizi istiyorlar."

Yumurta liste çıkarırken sustu, sonra imalı imalı Angel'e baktı; "Aca'da Korkunç Divan'da nasıl dans ettiğini hatırlıyor musun?"

Nasıl unutabilirdi? Yumurta, arkadaşı Angel'in Mağribi Aztek kırması Çingene (ama miyop) gözlerinden geçen hayali gördü; Penelope'nin altın kelebek gözleri o Yeni Yıl Arifesinde onun üzerinden şöyle bir geçip gitmiş olsa da Angel'in kendi gözleri kızın o anısına takılı kalmıştı; onu sadece bir kere görmüştü, bu yüzden görsel belleği nostaljiyle yüklüydü; onu her gün görmüş olsa bu kadar ışıltılı, bu kadar güzel olmazdı, dahası Angel'i *bir kez bile* fark etmiş olsa bu kadar olmazdı; güneşi bırakıp buraya, aşağıya yıldızları avutmaya inen altın kız, demişti Ada Ching o gece (bu sefer hak işte o sırada Penny'nin gözleri iki siyah kelebek gibi babamın üzerine konmuştu, tekrar havalanmak ve bir daha dönmemek üzere. Dans etmiş, bacağını kaldırmış, payetli eteğinin altından kalçasını, o ince havlı çizgiyi, o ayva dilimini, küçük nemli bakır parayı göstermişti ve birdenbire bu gece o bakır parayı babam dünyadaki her şeyden daha fazla arzular hale gelmişti, aniden annemi, beni ve yarışmaya boşverip Penny'yle bir gece geçirmeyi her şeyden fazla arzulamaya başlamıştı, Penny'nin içinde penisi, Penny'ye nüfuz etmek, aynı anda boşalırlarken Penny'yi kelebek gözleriyle kendisine bakmaya zorlamak, hepsi o anda aklından geçen bir vaat yüzünden, zihnini renk fügleriyle, parlayıp sönen kırmızı mavi dairelerle, boşluğa yansıtılmış fütüristik, enerjik duvar resimleriyle dolduran bir vaat, hepsi bakanın kızı Penny López'e karşı dirilen tutkusu yüzünden, hepsi geçmişe özlem duymanın, bu özlemle yaşamanın, elde edememenin babam için tahammül edilmez hale gelmesi yüzünden, tersten ölüm gibi, ölmek için geçmişi beklemek gibi, çoktan ölüp gitmiş olana duyulan iktidarsız bir tatminsizlik gibi. Constance Bennett'in filmlerine, Rudy Vallee'nin plaklarına, Schiaparelli'nin giysilerine ya da Baden-Baden'den fin-de-siécle kartpostallara karşı katatonik bir özlem duymak mümkündü ama Fiume'yi geri almak, Sudetenland'ı ilhak etmek ya da Texas ve California'ya kaderini ilan etmek için de korkunç bir özlem vardı; babam özlem istemiyordu, Penny'yi istiyordu ve Penny'nin penisini istemesini istiyordu ve o bütün bunları arzuladığında biz (yarışma, annem ve bebe benben) arka planda silinip gidiyorduk yine de babam yeterince pişmanlık hissediyor ve muhafazakâr, gelenekçi, tutarlı karakterindeki hataları kabul ediyordu; kahretsin, demişti yüksek sesle Yumurta'ya, olmak istediğim şey olmamam için her şey bana karşı işliyor; eğer olmak istediğin şeyin tam aksi olmaya uğraşsaydın yine aynı şey olurdu, dedi dostumuz Yumurta gözlerinin içi gülerek; bir türlü genç âşığı oynamaktan vazgeçemiyorum, gerçi bu ağzıma

sıçmıyor değil, dedi babam sessizce (böyle söylediğini biliyorum, çünkü sonradan bunu yüksek sesle anneme söyledi):

“Bu benim en büyük çelişkim, tatlım. Genç âşıklıktan emekli olmadan muhafazakâr olmaya çalışıyorum.”

“Ne çelişkisi?” dedi annem cevaben. “Kendini kandırma. Geleneğin tam göbeğindesin. Dolap çevirmenin ilerleme olduğunu düşünme sakın.”

Yine de Angel, Nicolás Sánchez Osorio’nun *Novedades*’teki sosyete sayfasından Penny López’in renkli bir fotoğrafını kesti ve onu, Angeles’in daha fazla fikir edinmekten korktuğu için okumadığı, Philip Both’un *The New York Review of Books*’ta çıkan bir yazısının üzerine yapıştırdı. Babam aldığı riskin ürpertisiyle titriyordu.

Ama ayrılık sonradan sökün etti. Şimdi Penny López’in 15 Haziran’daki on altıncı yaşgünü partisini organize etme zamanıydı. Parti eski bakan ve kodaman Don Ulises’le karısı Doña Lucha’nın evinde olacaktı; hanım en kalitelisinden beş yüz misafir istiyordu; o kadar çok bulamayız, dedi Yumurta ciddiyetle. Yüksek sosyete ya çökmüş ya da uzun zaman önce kaçıp gitmişti; sadece iktidara gerçekten tutkun olanlar hâlâ buradaydı; çünkü Malibu’daki bir jakuzide iktidarı elinde bulundurmak mümkün değildi, dahası, annemin hatırlattığı gibi, bu Ulises denen adam aslında alt tabakadandı ve kimse onun evine gidip kendini alçaltmak istemezdi. Sonra Baba Benus’un aklına parlak bir fikir geldi: Concha Toro! Şilili şarkıcı hâlâ hayattaydı. Son Playboy Ayın Güzeli Yarışması’nı kazanıp televizyona çıkmıştı, sahi ne zamandı? Yetim’le Hipi’yi bütün gün sokaklara saldılar; yirmi dört saat içinde c.v.’sini çıkardılar. Yumurta meşhur zihinsel yeteneğiyle belgeyi Anglati argosundan çevirdi:

Concha Toro
(kızlık adı) María İnez Aldunate y Larrain
Chillán, Şili,
6 Ocak (yılının üzeri karalanmış)
nam-ı diğer Dolly Lama
Aristokrat bir aile
Nitrat pazarının çöküşüyle
aile dağılmış

Eğitim: Santiago Üniversitesi
Gençliğinde Arjantin'e göç ediyor
Cinsel İfratın Yüce Rahibesi ilan ediliyor
ABD'ye göç ediyor
Xavier Cugat'ın orkestrasıyla
konga saflarına geçiyor
M-G-M filmlerinde semavi
korolarda şarkı söylüyor
Dansçı, *42. Cadde* sokak şirketinde
koro kızı
Las Vegas Dionne'da
Warwicke ve Boy George şovunda dansçı kız
Meksika'da bolero söyleyerek şöhrete kavuşuyor
SIMON BULLY BAR'da konsomatris
Evlere-Servis Tiyatrosunda
danışman

"Harika!" diye bağırdı Yumurta. "Onunla konuşmaya kim gidecek?"

"Benim bakiretimi bozmuştu," dedi Angel, babam.

"Sen muafsın. Bu anlaşmanın tümüyle mesleki olmasını istiyoruz, kişisel etkenlere yer yok, onunla ben konuşurum," dedi dostumuz sansüre uğramamış bir heyecanla.

Babam da kafasını yoran yeterince mesele olduğuna kanaat getirdi; ruhu Angeles'in varlığı ile Penny'nin sunduğu potansiyel arasında bölünmüştü, bir de şu sıralarda altmışlarını sürmekte olan bir kadına özlem duyma lüksüne sahip değildi; iyisi mi Evlere-Servis Tiyatrosunun López'lerin evinde Penny'nin kutlamalarına katılması işini Yumurta ayarlasın, bu arada babam da o Haziran hissettiği çifte kederin içinden çıkmaya uğraşsın (gerçi bunu başaramayacağını biliyor):

Yarışmanın geleceğe uzanan bir köprü olduğuna güvenebilir mi?

Bu kez Penny'yi elinden kaçırmadan Angeles'e sadık kalabilir mi?

Yurttaşlık Sarayına yaptığı on birinci ziyarette bütün çalışanların binayı terk ettiklerini görünce birinci kederi daha da beter bir hal aldı (ah baba

kargaşadan çaresizliğe ne kadar kolay geçiyorsun!). Herkes telaşla belgeleri imha ediyor, defterleri ve daktiloları kutulara koyuyor, Başkan Paredes ve Anadok'un resmi resimlerini duvarlardan indiriyor, olağandışı bir sonbahar lezzetiyle koridorları işgal eden kuru yaprakları süpürüyorlardı. Ne siperlikli adam ne de sakat kapıcı yerlerinde değildi; Dr. Menges ve eşlikçisi, madalyonunda Goering kakması olan hanım sedyeler üzerinde kaskatı dışarı çıkarılıyorlardı; morarmış suratları ve kravat uzunluğunda dilleri uğursuz akıbetlerini gösteriyordu; operasyonu Angel'in korkuyla hatırladığı biri yönetiyordu; Albay İnclán, metropolitan polis örgütünün başı. Kara gözlüklerini, iskelete benzeyen suratını, yeşilimsi tenini, ağzının kenarından akan yeşil salyayı, acil, kesin emirler veren kaba sesini kim unutabilirdi ki:

"Çabuk, yoksa işiniz biter."

Sanırım babamın kederi onu tek bir ümitsiz hareket yapmaya sevk etti; İnclân'la konuşmaya, ona yarışmayı, neler olup bittiğini sormaya; ama albay onun "Yarışmaya ne oldu" diye bağırarak kendisine doğru koştuğunu görünce elini, koruma timiyle aynı anda silahına attı. Angel titredi, ama İnclán'ın kara gözlükler arkasından kendini görebileceğine ihtimal vermiyordu. Kimliğini göster, diyecekti babam az kalsın, altına etmek üzereydi, rozetin nerede! *Sierra Madre'nin Hazinesi'nden* fırlama bu Indio Bedoya'nın mükemmel film belleği doksanlarda şöhret talep ediyordu, adamın ağzından sarı köpükler durmadan yineliyordu, eli tetikteydi:

"Gerekmedikçe ateş etmeyin. Ona kadar sayın. Aldığınız dersi hatırlayın. Yeni Tlateloco Katliamları istemiyoruz. Yirmiye kadar sayın. Bu göte sakın göt demeyin. Bana Anadok yarışmasından söz etmeye cüret ediyor! Bana Robles Chacón'un simgelerinden söz etmeye cüret ediyor! Ama bu götü öldürmeyin. Daha değil. Ona elinizi dostça uzatın. Dostça. Dostça uzanan elime parafin testi. Tut! Tut!"

Angel, yeşil üniformalı Yeniçeri heyetinin önünde duran Yüce Polisin elini tuttu, had safhada kuru avcunun soğukluğu elini yaktı, gri, jilet gibi keskin tırnakları tenini azıcık çizdi. Beyhude sıcak, ter ve tüy aradı; bir timsahın derisi gibi Albay İnclán'ın elinde hiç sıcaklık yoktu. Soğuk bile değildi, dedi Angel kendi kendine, bu eli bırakırken ve hanımının karşısında geri çekilen Ponderosa gibi geriledi; bu beton Tenochtitlán'ın loşluğunda

İnclán'a sırtını dönmeye niyeti yoktu, adam kımıltısızdı, ısısız, katilleriyle çevrelenmişti. Şiddet yok diye mırıldanıyordu, dostça elinizi uzatın, dostça, sesi gittikçe kalınlaşıp korkunçlaşıyordu. Aztek gecesi onu yutmuştu; dışarıdaki kaktüse tünemiş olan canlı kartal kızıl gökyüzüne yükseldi, ama birkaç metre sonra ayağında zincir onu durdurdu ve parabol şeklindeki bir antenin üzerine kondu. Ama gagasındaki yılanı hiç bırakmadı. Angel arkasını dönüp koşmaya başladı.

3

"Hayat," diye yazmıştı Samuel Butler bir zamanlar, "herkesin karşısında solo keman çalmak ve aleti çalarken öğrenmek gibidir." Gündüz ceketini, çizgili pantolonunu giymiş, kravatına inci iğnesini takmış olan dostumuz Yumurta bu alıntıyı hatırladığı Penny López'in on altıncı yaş günü için BEREABER hizmetinin ve Concha Toro, namı diğer Mana İnez Aldulante y Larrain, nam-ı diğer Dolly Lama'nın Evlere-Servis Tiyatro hizmetinin müttefik güçlerinin kiraladığı yedi kişiden ibaret orkestraya prova yaptırıyordu. Allah bilir hangi taşın altından çıkmış bu dans orkestrası, Yumurta'nın burunlarının dibinde bestelediği notaları anlamaktan aciz bütün gün aletlerini akort ediyorlardı. Düşük kalibreli beş yüz misafir her ne kadar kalabalık teşkil etse de işi partiye dönüştüremiyordu; kiminin folklorik kiminin kozmopolitan kostümleri can sıkıcıydı, bin dokuz yüz kırklardaki Meksika filmlerinin standartlarına göreydi. *Tehuana* ve *chinaco* kostümleri giymiş insanlar vardı, Eisenhower devrinden kalma Yunan tanrıçası esvapları giyen, arı kovanı gibi kaskatı saçları olan sosyete kadınları, smokinler, çok uzun beyaz yelekler giyen veya beyaz, pikeden yapılmış çok geniş kravatlar takan erkekler vardı, bazı beyler golf pantolon, bazı hanımlar Maginot Line'dan esinlenmiş minicik şapkalar, beyaz etoller giyiyorlardı; Chumbusco Stüdyoları'nın bütün gardırobu, depolama sandıkları ve Virginia Zury'yle Andrés Soler'in mirasları Ulises López, karısı Lucha ve on altı yaşına bastığı gün kızları Penny'nin karşısına hortlak gibi dikilmişti. Las Lomas del Sol'daki malikânenin balo salonu, seçkin refakatçileriyle arzı endam eden pırlanta gençlerimize küçük gelmişti – Doña Lucha'nin kafasında yazdığı sosyete sütunu böyle başlıyordu– bu tatlı

çiftler (Ulises tiksintisini belli etmemeye çalıştı) María Antonieta Pons'un başrolünü oynadığı bir filmin figüranları gibiydiler ki sonradan da onların figürandan başka bir şey olmadıkları ortaya çıktı; Concha Toro'nun Evlere-Servis Tiyatrosu Meksika sinemasının binlerce eski figüranını işe almıştı. Bütün bunlar babam Angel'i zerrece kaygılandırmıyordu, çünkü o gece gözü şeref konuğundan başkasını görmüyordu; işte muhteşem esas kız, Penelope López, üzerinde mini etek, yaldızlı bir büstiyer, altın bacakları upuzun, ayağında yüksek topuklu ayakkabılar. Kalabalıktan biraz sersemlemişti, misafirler sanki camdan yapılmışlar gibi bakışları onları deldi geçti. Aslına bakılırsa tek vazifeleri boşluk doldurmaktı, gövde sayısını arttırmak, tek bir parça bile çalamayan, durmadan akort yapan dans orkestrasının canlandırdığı salonu doldurmak. Orkestrayı yöneten Yumurta çileden çıkmıştı: Bu adamların onun müziğine garezleri mi vardı? Neden çalmıyorlardı? Üstüne üstlük Penny de bulutunun üzerindeydi ve Angel onunla göz göze gelmeyi başaramıyordu.

Angel (en iyi ailelerin mamulü) Bayan Lucha Planearte López'in ilgisini anında çekmişti; kadın bir panter gibi yaklaşıp babamı punç kâsesinin yanına çekti ve onunla bizim gibi insanlar hakkında konuşmaya başladı, bilirsin işte delikanlı, aristokrat Meksikalılar. Sonra Bloomingdale'e ilk gidişinin ayrıntılı bir tarifini yaptı, hayatının en Önemli olaylarından biriydi bu, sonra da New York'ta Parker Meridien'de kaldığı süitin ayrıntılı bir tarifini yaptı, ah ne günlerdi, ama makide kalmıştı; ancak kendisi (babamın kolunu tutmuştu, küçük Lucha'nın eli babamın koltuk altına gizlenmişti) her türlü krizi şefkat ve anlayışla atlatabilirdi. Bayan López'in lafishali babam Angel'i sarıp sarmaladı; nefes bile almadan yurtdışı seyahatlerini anlatıyordu o konuyu bitirdiğinde akrabalara, hastalıklara, uşaklara ve rahiplere geçti – hem de bu sırada.

“Bu anlamsız gevezeliğe daha fazla dayanamayacağım,” dedi babam nalet nalet.

“Dün gece gecekonducuların gayri meşru işgal ettikleri arsamı görmeye gittim,” dedi Bayan L. P. López karşılık olarak. “Adamlarıma evleri yaktırdım. Tek bir kişi bile canlı kurtulamadı. Sen hangi rahibe günah çıkarıyorsun? Penny'nin bebeklik fotoğraflarını görmek ister misin?”

Babamın elini tırmaladı. Ulises López ağzında purosuyla, salonda

kımıldanan kalabalığı izliyordu. Uzaktan karısının Angel'e nasıl yaklaştığını, Angel'in endişeyle Penny'nin boş bakışlarına nüfuz etmeye çalıştığını gördü, fazlasıyla işlek zihni daireyi tamamlamak üzereyken bir görüntü çemberi kırdı; kaşları şaşkınlıkla yukarı kalkmış Chaplin benzeri bir oğlan yılan derisi kıyafetler giymiş başka bir oğlanın, devasa doğum günü pastasını salonun ortasına konmuş yuvarlak masaya taşımasına yardım ediyordu. Pastayı masaya koydular, üzerine on altı mum yerleştirdiler, Penny'den bir dilek tutarak mumları üflemesini rica ettiler. Vadi (Anáhuac) Kızımız kendisinden beklenmeyecek cevval bir püfürtüyle isteneni yaptı. Mumlar fazla nazlanmadan söndüler, herkes Kutlu Kıllar Sana'yı söylemeye başladı (orkestra eşlik etmiyor, hâlâ aletleri akort ediyordu), Yetim Huerta'yla Hipi Toltec pastayı dilimleyip misafirlere dağıtmaya başladı, tabii önce şeref konuğu ve gururlu ailesine. Don Ulises vanilya kremalı, çilekli ve çikolatalı pastadan aldığı ilk çatalı ağzına götürürken, gözüne tarçın-çay-rengi bir kız ilişti, esmer teni şeffaf yağmurluğu ve plastik eldivenlerinin altından görülüyordu, yüzünde kayıp bir çoban kızı ifadesiyle salona girdi, Haziran gecesinin asit yağmuru üzerinden damlayarak içeri girdiği anda Ulises, Penny, Lucha ve bütün herkes pastadan bir lokma alıp bağırarak ve kusarak lokmayı tükürdüler:

"Bok bu! Pasta boktan yapılmış!

Sivri dişli ve şeffaf giysili kız İngilizce bağırdı: "I'm a lollipop" Sonra bayıldı.

Don Ulises babam Angel'e buzlu İxtabentún brandy ikram ederken López ailesinin katilleri tarafından anasından emdiği süt burnundan getirilmiş zarif pederim kâğıt mendille alnındaki kanı siliyordu. López salonun renklerini karısının seçtiğini itiraf etti; Doña Lucha flört ettikleri ve birlikte sinemalara gittikleri zamanları yaşatmak istemişti –malum küçük kız kardeşler, patlamış mısır falan filan.

"Hah," diye güldü şu anda Cumhuriyetin yedek kuvvetlerinde olan meşhur politikacı ve maliyeci. "O iskemlelere Mavi Melek Marlene diyor, döşemeler Rhonda Kırmızısı, halılar Garbo Beji. Çok tatlı değil mi? Anlaşılmaz değil mi?"

Angel içkiyi aldı; yediği dayaktan sonra buna ihtiyacı vardı ("Demek

BEREABER’in patronu sensin! Orospu çocuğu! Bu boku kendin ye de gör!"). Angel’in eli Ulises’inkine değdiğinde onu İnclán’ınkiyle kıyasladı: O da ne? Meksika’daki bütün iktidar sahipleri terlemez mi olmuştu? Hiç tuvalete uğramıyorlar mıydı? Dokuz saat boyunca oradan oraya gittikleri, konuşmalar yaptıkları, PRI’nın mitinglerine düzenli olarak katıldıkları halde hem işemiyor hem de terlemiyorlar mıydı? Ev sahibinin uysal soğuk gözlerine baktı, onları kadehin kenarından süzdü, Ulises’in yüz hatları içkinin hastalıklı-tatlı dalgasında eridi; işe yaramadı; Ulises kazandı.

“Ama, onu çok seviyorum, delikanlı. Anlıyor musun? Sana dürüst davranıyorum; çünkü beni ciddi biçimde aşağılamana rağmen cesaretini ve pis numaralarla harcadığın yaratıcılığını takdir ediyorum. Ama yine Lucha meselesine döneceğim: Onunla birlikte olduğum sürece cömert, hatta yüce gönüllü davranabilirim. Sana bir şey söyleyeyim mi? Her gün River Nylon Caddesi’ndeki bürolarımın üstündeki çatı katında yüz kişilik bir ziyafet hazırlatıyorum, hindi galantinleri, pâté de foie gras, Körfez karidesi, carré d’agneau, pastalar (gerçek pasta, ha ha ha, az fırlama değilsin sen de!), aklına ne gelirse var, yüz kişilik, kimse olsun olmasın, akşamüzeri beşte artanlar çevredeki dilencilere dağıtılıyor. Gördün mü, onunla birlikte olunca cömerdim...” diye yineledi Don Ulises rüyada gibi. “O olmazsa cimrileşebilirim, işte bu yüzden onu seviyorum, yanımda tutuyorum ve ölecek diye endişeleniyorum.”

Ulises’in yüzünde garip bir ifade belirdi; cilve, alçakgönüllülük ve Benzeri şeylerin bir karışımı.

“Sahilden Chilpancingo’ya gittiğimde çiçekler ve çikolatalarla başları çıkarmaya çalıştığım o genç kız benim için karım hâlâ.”

Açık eliyle Angel Palomar’ın dizine şefkatle vurdu ve muhtemelen Babamın kendisi hakkında çok şey bildiğini söyledi; bildiklerinin çoğu doğruydu ve bunları gururla kabul edebilirdi. Sahi insanlar onun hakkında ne anlatıyorlardı? En kötü şeyleri! dedi Ulises. Angel hemen söyledi: "Senin açıktan açığa hırsız olduğunu söylüyorlar.” Meksika’yı büyük bir ulus haline getirecek, hırsız bir devlet adamını, ülkeyi mahvedecek dürüst bir devlet adamına tercih ettiğini söyledi Ulises López serinkanlılıkla; ne yazık ki son yıllarda bizi dürüst siyasetçilerden bile daha fena mahveden hırsızlar var başımızda; ama ben dürüstlerle hırsızları dengelemeye

çalışmayacağım, kaş yaparken göz çıkarmanın lüzumu yok; ama ikiyüzlülüğün, kıskançlığın ve hıncın bir araya gelip onu dondurmaya çalışmasının nedeni buydu. Zamanı gelecekti; büyük bir siyasetçi, dedi o gece Angel'e, soyut, gayri ahlaki bir dolandırıcı olmak ve kendi tutkularını buz üstüne koyarken başkalarının tutkularını da güdümlemek zorundadır.

"Yaratıcılığın hoşuma gitti," diye yineledi küçük, mandarin gözlerini Angel'e dikerek. "Ne yazık ki nereye odaklayacağını bilmiyorsun. Bu gece benden ders al, çocuğum. Meksika'nın tepesine çıkabilmek için benim kurallarımı dinle. Bir, en büyük tutkun mutlaka para olmalı. Diğerleri özel tutkulardır, kişisel hayatın da seni ilgilendirir. En iyi ve zekileri kullan. Ama onlara asla onları ne için kullandığını söyleme. Fazla konuşma. Çok düşün. Unutma güce sahip olan sadece o gücü istiyorsa büyüktür. Ama büyük olmak zengin olmanı engelliyorsa o zaman zengin olmayı büyük olmaya tercih etmelisin. Esas mesele hem parayı hem gücü elinde bulundurmaktır, yine de paran olmayıp da gücünün olmasındansa gücün olmayıp da paranın olması daha iyidir, çünkü para güçtür; daha fazlasına ihtiyaç duymazsın. Madem öyle şunu iyi bil, Meksika'da sahtekâr olmak kötü bir şey değildir; kötü olan yeterince büyük bir sahtekâr olamamaktır. Aklının bir köşesine yaz, kamu fonlarının yönetiminde ahlâksızlığa izin verilemeyeceğini rapor etmişsen senden önceki yönetimden birkaç salağı mutlaka kodese gönder. Bu ülkede senden öncekilerinin günahlarından istifade etmek için mesainin yarısını harcayabilirsin. Öteki yansında suçlama lara karşı hazırlanman gerekir, götoğlanı. Haha!"

Don Ulises'in kendi zekâveti karşısında gözleri kamaşmıştı, tekrar Angel'in dizine vurarak konuşmasını bitirdi: "Gördün mü Bütün kartlarım açık. Şimdi sıra sende. Küçük Penny'mden hoşlandığını fark ettim."

"Kendi penisim beni nereye götürürse oraya giderim," dedi babam alaycı bir sesle. "Açık açık konuşmamı istersen..."   .

"Tekrar ediyorum; akıllı bir çocuksun, ama enerjini odaklazım. Eğer damadım olsaydın..."

Angel'in gözleri heyecanla buğulandı, Ulises'i değil; Penny'yi düşünüyordu.

"Ne demek istediğimi anlıyor musun? Bütün kartlarımı açıyorum."

Babam gayet iyi anlıyordu. Bu elle tutulur bir şeylere sahip olması için ikinci davetti, ama Don Ulises'in son derece aşikâr tuzağına düşme arzusunu yendi. Eski ustanın yeninde hâlâ bir iki kart vardı. Samimi olduğunu, ama soğuk ve mesafeli de olabileceğini yineledi. Politik eylemler konusundaki ölçüsünü az önce yinelemişti "Hiçbir şey hakkında konuşma, tekrar tekrar düşün." Konuşma tarzı öyle bir satranç oyunu gibiydi ki, Ulises sonradan bütün samimiyetiyle, "Baştan beri biliyordum. Beni şaşırtamazsın," diyebilirdi.

Buna rağmen Angel içini çekerek bu Machiavellivari adama baktı. Ben benim genç dostum, Ulises López'in duygusal, cömert bir tarafı vardır, âşık bir adam o. Bir düğmeye bastı ve duvarlardan biri cam gibi saydamlaştı.

"Karıma nasıl âşık olmayayım ki?" diye sordu Ulises boşu boşuna. "Kızımdan çok daha güzel. Ona bir bak."

Birçok düğmeye bastı ve salonun ışıkları söndü, sadece ekranın (yoksa bir taraftan bakılınca öteki tarafı görünmeyen bir genelev aynası mıydı?) yanındakiler açık kaldı. Öteki tarafta esnemekte olan Lucha Planearte de López belirdi. Yakasında ve eteklerinde beyaz tüyler uçuşan pembe, ipek bir sabahlık giymişti. Dişlerini fırçaladı. Sonra sabahlığını çıkardı ve kırmızı dantel, tek parça iç çamaşırıyla öylece durdu; büyük, kabarık göğüsleri siyah eriklere benzeyen kocaman meme uçlarıyla süslenmişti. Doña Lucha küçük bir tıraş bıçağını durulayıp, tüyleri azıcık uzamış sağ koltuk altını özenle tıraş etmeye başladı. Sol koltuk altına aynısını yaptı, ama bu sefer kesti. Gözünü kırptıktan sonra tükürükle kesiği kapattı. Angel gri koltuk altından akan kan sızıntısına hayran olmuştu. Sonra Lucha neredeyse göbeğine kadar bir golf sahası gibi (tam Don Fernando Benítez'e göre bir tanım) iki parça halinde uzanan geniş çalılığına baktı. Doña Lucha hızla pubik çim sahasını sabunladı, bir eliyle tıraş ederken öteki eliyle usulca dudaklarını okşuyordu. Kocası babama dedi ki "Tek başına değil, ha ha, bak," bu sırada kadın parmağını (şarap kokulu) Celaya jölesine sokup jöleyi klitorisinin üzerine sürdü, "tek başına değil"; bir siyam kedisi hanımın her hareketini sabırsızlıkla izliyordu, bir anda, sanki eğitilmiş gibi sahibinin kucağına sıçrayıp yeni tıraşlanmış bölgeyi yalamaya, kalan tüyleri temizlemeye başladı.

Birdenbire Doña Lucha kaskatı kesilip kendini ellemeyi bıraktı ve onlara

baktı, babama baktı (en azından babam öyle düşündü), dünyanın bütün yüz ifadeleri yüzünden geçerken onlara baktı, mahrem bir vaziyette yakalanmanın öfkesi, kocasının yanında genç bir erkek olmasından duyduğu şaşkınlık, o genç adama karşı arzu, dünyada tek başına olmayan herkese duyduğu haset, kendine karşı kıskançlık, kendi şehvetinin yalnızlığı, davet (Ama kime? Ulises'e mi? Angel'e mi? İkisine de mi bakıyordu? Bu küçük pantomimi sık sık sergilediği Ulises'in yanında yabancı bir adam olduğu için ona mı bakıyordu? Ulises'i yalnız başına bulmayı beklerken Angel'le ikisini orada kendine karşı birleşmiş gördüğü için Angel'e mi bakıyordu? Yoksa ikisi de –bir an gülümsedi– onu mu arzuluyordu? Yoksa ona gülüyorlar mıydı, pek sevmediği kediyi kucağından attı). Belki de hiçbir şeye bakmıyordu, hiçbir şey bilmiyordu, bakışları sadece münferit, yıkıcı bir yanılsamaydı. Dünyanın bütün tutkuları Doña Lucha'nın yüzünde çakıp geçti, biri hariç: utanç. Onlara bakarken bızır reçeline bulanmış parmağını yaladı. Ulises ekranı kapadı. Okuyucu kendi karar versin.

Birisi Dietrich-Garbo-Fleming salonunun kapısını çaldı.

"Gel Penny," dedi babası.

Kız Angel'e bakmadan içeri girdi.

"Bu delikanlıyı Gloria Grahame yatak odasına götür," dedi Don Ulises. Penny'ye "Ama annemin yatak odası hemen onun bitişiğinde," ve belki Angel'e de "Beni evde bekleyen hamile bir karım var," deme fırsatı vermeden.

Ulises'in gözleri, "Zaten biliyorum. Tahmin etmiştim. Beni şaşırtmadın. Ama bana boyun eğeceksin," diyordu.

4

Las Lomas del Sol'daki Guggenheimvari evin spiral merdiveninde Penny López'in önünde aşağı inerken babamın heyecandan gözleri, refleksleri, hatta dengesi iptal oldu. Sırtını kıza dönmemiş, yatak odalarına inen dik merdivene dönmüştü. Penny ona hiç bakmadı, sonuna kadar kibirliydi,

orospu, babam onu bir an için olsun gözden kaybetmemek için geri geri iniyordu, böylece ona Aca’daki Noel Arifesinden beri neler düşündüğünü anlatabilecek, açıklamada bulunabilecekti, ne de olsa kızın on altılık varlığı menzil dahilindeydi dokunmaya açık, parfümlü, çok yakın ama çok uzak. Kız onun arkasında bir yerlere bakıyordu, babam önünde durup onu kendine bakmaya zorladığında kız ona, babamın darbeyi hafifletmek için Penny’nin hayatındaki bütün erkeklere söylediğini düşündüğü bir şey söyledi, *tamam* ona da söylemişti ama sadece ona değil:

“Bakabilirsin, ama dokunamazsın. Fakirsin, çirkinsin, yontulmamışsın. Bana göre değilsin.”

Penny yürümeye devam etti; ama babam tam o anda bir şey yapmazsa, onu bir daha hiç göremeyeceğini, tek kelimesini anlamasa bile içinde olup bitenleri ona hiç anlatamayacağını düşündü. Angeles, annem ve içinde ben onu anlardık, tabii anlardık! Bütün bunları biliyorsam, Okuyucu, bunun nedeni o gece Vadi (Anáhuac) Prensesi babamı misafir yatak odasına götürürken Angel’in ona aceleyle anlattıklarını birkaç gün sonra dizleri üzerinde, ağır ağır anneme yinelemesidir, yani Angeles ve ben babamın dedesi Rigoberto ve babaannesi Susana’nın yanına taşınıp ona özgürlüğünü geri verdiğimiz zaman, ama o zaman bile özgürlüğüne kavuşamadı; çünkü yeniden Malum Güçlerin (ondan hiç nefret etmemişlerdi, her yerde endişeyle onu aramışlardı, küçük Homeromuz nerelere gitti? Sabık Senatör adayı evine teşrif ettiğinde kapıda onunla karşılaşan PRI delegesi ona bu soruyu sormuştu, bütün o zamanı boşu boşuna deli ve nankör yeğenleriyle birlikte geçirdiğini anlayınca öfkeden ter ter tepindi) gözdesi haline gelen Homero Dayı Tlalpan’daki canlı renklerin evini geri almak için mavi üniformalı katillerle, mahalle noterinin adamlarıyla ve bir avukat ordusuyla geri dönmüştü. Ama ondan önce, sizler için ben sadık kulunuzun yeniden toparladığım şu hadiseler vuku buldu, açıkça söylemek gerekirse, herkesin varlığını unuttuğu, hatırladıklarında da hatalar listesine ekledikleri bir fetüsün başına gelenlere bakın. Ben varım ve bir hata olarak varım! Devasa bir hata, devasa şans, bir kabarcığın sonsuzluğunda uçucu ve kaçak bir görüntü –ben– tam da aşkın olanaksız sıcaklığı içindeki bazı nemli damlacıkların olanaksız tuhaf ısısıyla kesiştiği anda kâinattan o bir damla sıvıyı kopartmayı başaran ben, bütün bu rastlantıların o sabit, sonsuz, sınırsız yıldızlar öncesi bulutla ne ilgisi var, işte şimdi siz annemle babama

ve evrene burada gizlenmiş olan ben kendi başıma öğrendiklerimi ilan ediyorum:

SADECE HATALAR MUCİZELERİ OLANAKLI KILAR

Ben şimdiden başka bir Kristof ya da Kristin'im, fark etmez, bir yunus ya da bir armadillo olarak yaratılmışım gibi farklıyım, daha şimdiden farklı ve eşsizim, sizden gelsem bile siz değilim, ben kendimim, farklıyım ve ben herkesim. Unutmuştunuz değil mi? Ben başkasıyım, ben herkesim, topluiğnelerle delik deşik edilmiş zavallı küçük hayatım hayatın zaferi aslında, taştan dağlar, inatçı kaktüsler ya da gringolarla edebiyat eleştirmenlerini yemek için dağlardan inen çakallar gibi muzafferim kendi ortamımda. Ben Kendimim. Dinleniyorum nefes alıyorum, iç çekiyorum. Ya siz? Kavgaya devam:

"Penny López," diye tekrar etti annem o gece, hüzne hızla kızgınlığı ekleyerek: "Onun adını söylediğimde gözlerin neden böyle parlıyor?"

"Ne? Şey, onun öldüğünü zannetmiştim; sen de öyle. Hepsi bu."

"Şu gazeteyi bırak da beni dinle."

"Bu *gazete* değil. Bu *The New York Review of Books.* Bunu Sen Diye Gol'den kaçak getirttim. Ne düşünüyorsun?"

"Kes şunu. Konuyu değiştirme. Aca'ya onun gibi insanların köküne kibrit suyu ekmek için gitmiştik, unuttun mu yoksa?"

"O mu? O da kim?"

"Penny! Onun gibi insanlar! Simgeler! Peki seni neden bu kadar alakadar?.."

"Philip Roth'un bir makalesini okuyorum, hepsi bu. *Newark Yazarları Birleşin!* Beyzbol eldivenlerinizden başka kaybedecek bir şeyiniz yok!"

"Berbat. Beni dinle; neden bu kadar sinirleniyorsun?"

"Ne demiştim: Kadınlar erkeklerin kendilerini suçlu hissetmesini sağlar. Hayattaki tek amacınız bu."

"Bütün kadınların mı?"

“Evet.”

“Erkeklerin değil.”

“Hayır. Bizim değil. Erkekler birbirlerine sadıktırlar ve samimidirler. Dostlarımız hakkında asla kötü şeyler söylemeyiz.”

“Bir şey söyleyeyim mi? Birbirimize söylediklerimizi yazacaklar defterim olmasını isterdim, ama eski Chichimekçe yazmak lazım. Ne sinir!”

“Hiç de değil. Herkesin bizi neyle suçladığınızı *bilmesini* istiyorsunuz. Kendi kendini kandırma.”

“Sen beni neyle suçlayacaksın?” ..

“Ben mi? Hiçbir şeyle. Sadece yeniden üretim araçları yüzünden yabancılaştım.”

“Öyle mi? Zihninde ağırlık yapan şu bebeği düşün bari... “

“Ben öyle bir şey söylemedim!”

“Söyledin!” diye bağırdı annem bigudilerini açarken, sırtını başucuna dayamıştı, Einstein dilini çıkarmış üzgün üzgün ona bakıyordu.

Bigudileri babama fırlattı, bigudiler tıpır tıpır sesler çıkararak *The New York Review of Books'a* çarptılar ve babamın kucağına yuvarlanarak pijamasının önüne yığıldılar.

“Bu bebeğe *kendi kendime* hamile kalabilirdim, ünlüler için kurulmuş bir sperm bankasına gidip senin şu meşhur yarışmana girmeden bebeğimi doğurabilirdim.”

“Yarışma!” Aklı iyice karışmış olan babam birden yarışmayı hatırladı. Annemin hamileliği sırasında babamın tek düşündüğü Penny López’i elde etmekti.

“Tabii, küçük Penny’nin babası Don Ulises López’in spermlerini alabilirdim veya Bakan Robles Chacón’un veya Julio İglesias’ın veya Duran Duran’ın veya Papa İkinci Jean Paul’ün, hatta belki duvardan bana dil çıkaran Einstein’ın. Buzdolabında biraz meni bırakmıştır herhalde!”

“Yarışmayı kazanamazdın dırdırcı; çünkü kurallara göre bebeğin katılan

anne babanın çocuğu...”

“Anne çocuğun kendisine ait olduğunu bilir, ama baba *asla* emin olamaz: *voilà!”*

“Ne demeye çalışıyorsun?”

“Hiçbir şey demeye çalışmıyorum; söylüyorum, tekrarlıyorum, yineliyorum, ilan ediyorum; çocuk senden değil. Sana hiçbir şey için ihtiyacım yok, dahası çocuk sadece benim, kimse benim olmadığını iddia edemez, aynı zamanda kimse babanın kim olduğunu kanıtlayamaz ve o sen değilsin, orospu çocuğu, sen değilsin,” dedi annem yatakta dizlerinin üzerine kalkıp eline geçirdiğini babamın sakınmaya çalıştığı kafasına fırlatarak, Fernando Benítez’in *Meksika’nın Yerlileri* eserinin altı cildi, Luis Echeverria’nın *Devletlerin Hakları ve Yükümlülükleri Beyannamesi,* Tlaquepaque’den alınmış hatıra bir kül tablası, Fernando del Paso’nun *Meksika’nın Palinurus’a,* Carlos Fuentes’in *Terra Nostra’sı;* nihayet Philip Roth’un *New York Review’deki* makalesinin üzerine yapıştırılmış Penny’nin *Novedades’ten* kesilme renkli fotoğrafı ortaya çıktı = nihayet görünür hale gelen kıskançlık, açık arzu nesnesinde odaklanan kıskançlık, nefretin kör bakışı, şimdi unutulmuş olan bütün o şefkat ve anlayış, karatahtalarla dolu bu evin her yerine dağılmış tebeşirler, Albert Einstein’ın dilini çıkarmış fotoğrafı. Homero Dayı’nın bıraktığı çiçek resimli oturak, kendi kendime hamile kalabilirdim diye bağıran annem! sadece anne bebeğin kendisine ait olduğuna emin olabilir! Belki de babamın ondan daha fazla istediği bir ayrılığı hızlandırıyor, hayatımın bu erken devresinde hayallerin kadar kırılgan olduğunu, imgelerin ne kadar kolay yerle bir olduğunu gösteriyor bana; beni korumasız bırakıyor, fırtınanın yetimi, tam da onlara en çok ihtiyaç duyduğum sırada; çünkü onları dinlerken dünyanın hep iki kişilik bir oyun olduğunu fark ediyorum, bu oyunu hareket eden ve konuşan kadar dinleyen ve kabullenen de belirliyor:

Gövdem
gövdem bir sistem
onunla fiziksel dünyaya
cevap vereceğim, o dünyayı yaratarak, benden önce geleni yazacağım,
cevap vererek, ne yaparlarsa yapsınlar, ister birbirlerini
sevsinler, ister nefret etsinler, ayrılsınlar, birleşsinler,

ben kendi gövdemle ve sözlerimle cevap vereceğim
benim için yarattıkları dünyaya cevap vereceğim
yarattıkları, dikkat! ortaya çıkar çıkmaz
ben onların dünyasını yaratacağım
onlar adına

benim için yarattıkları dünyaya cevap vererek. Bedelini ödemeden kaçamayacaklar, paçayı kurtaracaklarını düşünmesinler bile, edimleri, ister kavga etmek ister mutlu olmak olsun, belki ben ortaya çıkar çıkmaz artık

söz ve tenle

alakam kalmayacak zannediyorlar, onlarla başlayan dünyamı yaratmak için, benim hâlâ etkilemediğimi düşündükleri dünyalarını değiştirmem zannediyorlar, gülünç kavgalar, akıllarına bile gelmiyor, aptallar!

Geliyorum!
Dikkat!

Dünyada üç kişi olacağız ve bir daha asla bugünkü gibi konuşamayacak, böyle hareket edemeyeceksiniz! *dikkat edin*, size söylüyorum!

– ... hiçbir şey, diyordu Penny

rampadan inerlerken, çünkü annem

sıkı karıdır, bana hep der ki şimdi iyi öğren, çünkü büyüdüğünde bu sonradan görmelere yüz verdin mi astarını isterler, onlara sakın arkanı dönme, önünü de dönme, dün annem gecekonducuların arazisindeki barakalarını yaktırdı, bence hepsi barbekü gibi dumana karışıp gittiler ve bugün de annem babamdan dadım Bayan Ponderosa'yı bahçe duvarında kurşuna dizmesini istedi; çünkü sizin şirketi tutan oydu, moruk hilkat garibesi, biliyo musun has godoş, hem de bütün o kılıksız kuklaları misafir diye içeri doldurmuştu, yani, bilirsin, yani ooooh sonra o bok pastası, çoook komikti, yani, ama onu vurmasınlar diye bir diz çökmediğim kaldı, babam da onu Segovia'ya geri göndermenin daha iyi olacağına karar verdi, ölümden beter, Chilpancingo gibi bir yerdir herhalde, zavallı babamın memleketi, işte odan genç adam, iyi uyu, sakın bana olta atmaya kalkma, ben senin menzilinin dışındayım, ikile.

Angel rüyada gibi Penny López'in inip kalkan başını izledi, parlak havuç rengi bukleleri, boyalı ince kaşları, yaldızlı göz kapakları, düşsel derinliklerdeki gözleri ve yüzünün şerefini kurtaran o capcanlı mimikleri; bu, en fin, bir güzellik ve heyecan kıstağıydı ya da babamın kendi kendine yumurtladığı vecizeler gibi: çilek dudakları, orkide şeklinde küpelerle delinmiş küçük tatlı parfümlü kulakları, lastik gibi şişirilmiş yürüyüşü – Michelin bacaklar, Pirelli kalçalar, Goodrich (tabii) kıç hayatından çıkıp gidiyordu; daha önce sözü edilen Gloria Grahame yatak odasına girdi, buraya bu adı vermelerinin nedeni, dedi film düşkünü babam kendi kendine, bin dokuz yüz ellilerin kara filmlerine benzemesi; kansız Art Deco, kişiliksiz. Başkan Eisenhower ya da Senatör McCarthy'yle herhangi bir ideolojik özdeşleşmeyi engelleyecek şekilde düşünülmüş; saten örtülü bir yatak...

Babam, bunu onunla hayali bir suç ortaklığı kurarak söylüyorum, hüsrana uğramıştı, kendini iktidarsız hissediyordu, sosyal, ahlaki ve cinsel açıdan çökmüştü: Bütün bunları ona Penny aktarmıştı, babam kendine baktı, muhafazakâr isyancı, o kirli binanın, yani Meksika '92'nin cam silicisi, eski Tatlı şimdi Sefih Vatanın arıtıcısı, Las Lomas del Sol'dan gelme bu kurumlu bonbonun karşısında dizleri üstünde, başka; şey, dedi bizimki –kendi kendini bir nebze haklı çıkarmak için başka yapacak bir şey yoktu. Yüksek sesle dedi ki:

“Penny'yi düzeceğim! Onun için buradayım!”

“Ama hayatım neden beni düzmüyorsun?” dedi kapıdan bir ses, görünmez, tahrikkâr tırnakların kendine has, davetkâr bir ritimle çıtırdadığı duyuldu.

Angel yüzünü kapıya yanaştırdı; Joy de Patou'yla karışık deniz ürünleri kokusu geldi burnuna.

Kapı açıldı ve beklediği, davetsiz, ama heyecan verici misafiri bütün ihtişamıyla ortaya çıktı, ihtişamı Hollywood'daki Fredericks ten posta siparişiyle almıştı: Yakası ve geniş kolları kuzgun tüyleriyle bezenmiş siyah, şeffaf bir sabahlık, altında çıkarılmayı bekleyen bisküvi gibi kat kat bir sutyen, yüksek topuklu, siyah kadife terlikler, siyah çorapları tutan jartiyer, onun altında büyük ödülün hemen üzerinde dantel külot, üzerinde bir yazı:

HOŞ UMUTLAR!

Babam daha önce o tirbuşon merdivende Penny López'e yaptığı açıklamanın aynısını anneme de yaptığında kelimeler aynıydı, hassas Okuyucular, ama kulağa çok farklı geliyordu. Mesela, annem ideal kadın olduğu için onu terk etmek istediğini, Penny'ye isyankârlığını, nefretini canlı tutmak için ihtiyaç duyduğu söylediğinde bize acayip komik geldi; çünkü bize sadece ideolojik nedenlerden gittiğini söylemişti, ama seksten başka derdi yoktu. Mücadele ettiğini iddia ettiği büyük yalana küçük bir yalan eklemek gibiydi. Babam Angel isyanının sadece romantik bir poz olduğundan ne kadar haberdardı bilmem, ama annem böyle düşünüyordu; annem babama açıklamasının bir anlamı olmadığını, çünkü onun daima farklı biri olduğunu, doğal olarak kendisinin de onu öyle farklı biri olarak gördüğünü ve karmaşık açıklamalarda bulunmasının gerekmediğini söyledi.

Bütün bunlarda, Angeles kendi arzularını Angel'in ona karşı kullanmasından, onları Angel'le paylaştığını fark etmemesinden korkuyordu; babamın ihanetinde (başka ne demeli?) bizi en çok yaralayan buydu – López malikânesindeki Glora Grahame odasına yerleşmesi ve Doña Lucha'nın lütuflarının keyfine varırken annemin sözlerinin boş laf olmadığını anlamaması, annem bu işte bile onun arkasındaydı; ama onu küçük düşürmemek için yüzüne karşı söylememişti:

"Seninle karşılaştığım için o kadar mutluydum ki bütün gece uyumadım"; babamın ona yine bu aynı sözlerle cevap vereceğini umuyordu, çünkü eskiden bu sözlerin ikisine de ait olduğunu göstermek için böyle yapardı.

"Ben de oradaydım unuttun mu?" ve benim küçük sesim de bu yükselen koroda çınladı

"Birbirimizi hiç incitmeyelim

Ama öyle bir şey olmadı. Annem kocaman bir karınla (içinde ben) tek başına bırakıldı, bu sırada Bay Angel Palomar y Fagoaga hakkında o öğleden sonra bize anlattıklarından başka bir şey bilmiyorduk. O gün büyük samimiyetini takınıp saçma sapan bahanelerini üzerimize püskürtürken koruduğunu iddia ettiği annemin halesinin söndüğünü, yıprandığını, solduğunu fark etmemişti (salak). Babamın bize söylediği en kötü şey beni yarışma için yarattıkları; ama annemin artık yarışmanın hükümetin

uydurduğu bir düzmece olduğundan emin olduğuydu, eğer yarışma düzmeceyse, diye devam etti pis pezevenk, annemle beni terk etmesinin önemi yoktu. Hamile kalmanın nedeni yarışma mıydı? Bana affedilmez gelen bu hakareti annem sakin karşıladı ve babam her ne kadar Penny'nin geçici bir heves olduğunu, geçici bir hastalık olduğunu. Ağustosta ya da Eylülde geri döneceğini söyleyecek kadar kabalaşmasa da annem doğumdan önce hem anneliği hem de yalnızlığı kabullenmişti, hem de altı aylık hamileliğinin sessiz yankısıyla ona haykırmama rağmen: "Bir kadın terk edildiğinde bir boşluk oluşur ve onu herhangi bir şey doldurabilir!" Ama belki de annem bu boşluğu benim ağzına kadar doldurduğuma inanmıyordu (ona bayılıyorum!). Başka bir kadını elde edebileceğinden (sevebileceğinden değil, sadece elde edebileceğinden) emin olmadığı için karısını terk etmeye cesaret edemeyen bir erkeğin duyduğu korkuyu anlıyordu annem ve babamın şansını denemesini tercih ediyordu, hatta başarılı olmasını istiyordu; hiç geri dönmemesi riskine razıydı. Ama geri döndüğünde onu tekrar kabul edecek ve onu serbest bırakanın kendisi olduğunu anlamasını umacaktı. Annem onu böyle seviyordu; gitmesine izin vererek.

Bana bu dünyanın en aptalca şeyi gibi geliyordu, annemle bana yakışmayan gerzekçe bir fikir; bu yüzden de o andan itibaren doğduğum anda kaybedebileceğim gizemli güçlerimi kullanmaya karar verdim böylece annem, o karnıyla, içinde benle babam Angel'i şipşak boynuzlayabilecekti. Gerçek bir izci gibi etrafa bakınmaya başladım ve benim ikna etmeme gerek kalmadan aradığım kişi, garip bir biçimde oltaya çıktı. Hayatta her şeyi elde edemezsin.

Anlattığım gibi, ben yalnız bırakılan annemin karnını şişirmekteyken babam da López ailesinin kutsal mabedine girmenin isyankâr yanılsaması içindeydi. Ne şamata! Dona Lucha López'in söyleyebileceği gibi. Bu arada neyin nasıl söylendiğini nereden biliyoruz ki? Kolay: Lópezler Bayan Ponderosa'yı ölümcül bir İber uçağıyla Segovia'ya yollamışlar, uçak da doğal olarak Madrid'de Barajas Havaalanı'na inerken yere çakılmıştı; bom! Bir ömrün rüyası ve dadının sırrı güme gitti – yani Médoc d'Abussion'un şefinin (zaten bütün bunlar onun yokluğunda meydana gelmişti) kendisine tutkuyla sahip olması. Bu arada Ulises'in papayasındaki mikroçip işi de sekteye uğramıştı. Özetle Don Ulises, Doña Lucha'ya papayasına konan

şekerin cinsel gücünü iki katına çıkardığını söyleyince hanım şekerin durduğu tüpü çalıp her sabah kahvaltıda babama vermeye başlamıştı; maceraperest babamın iç bilgisi Samurai bilgisayarına ulaşmış ve Don Federico Robies Chacón'u şaşkına çevirmişti; adam önce insafsız Don Ulises'e neler olduğunu anlayamamıştı, milletvekili-maliyecinin zihni ne garip mesajlar yolluyordu:

* Tutku ne kadar sürer? Nefret ne kadar sürer? İsyanımı ideolojinin değil, hayatın sonuna taşımak istiyorum

* Delirmekten korkuyorum. Akıllanmaktan korkuyorum

* Hangisi daha zor, özgür olmak mı yoksa ölmek mi?

* Sonsuza kadar sürecek bir ulus arıyorum. Yerlilerin ya da Meksikalıların taşları gibi: Meksika'nın sadece geçmişi mi ciddiydi?

* Ben romantik, postpunk bir muhafazakârım

* Meksika'nın geleceği şimdisi gibi olmak zorunda mı, ilerleme adına sahnelenen bitmez tükenmez bir hırsızlık ve ikiyüzlülük komedisi?

* Kalbim samimi gerici bir neşeyle dolu; zavallı ülkelerini muhafaza etmek isteyen milyonlarca Meksikalının, muhafazakârların neşesi kadar samimi.

* HİÇBİR DÜZENİN YETERLİ OLAMAYACAĞINI BİLDİĞİM HALDE DÜZEN İSTİYORUM

* Kendimi muhafazakâr bir isyancı olarak tekrar keşfedeceğim; Bayan López'i düzüp kızını arzulayarak kendime ihanet mi ediyorum?

Bu son cümle Robles Chacón'u, Samurai'nin Ulises'in düşüncelerini aktarmadığı konusunda ikna etti, çünkü karısını düzerek kendine ihanet edemezdi, gerçi kızını gerçekten arzuluyorsa iş başka.

EN İYİSİ ENSEST, AMA AİLEDEN DIŞARI SIZDIRMAMAK LAZIM cümlesi parıldadı Samurai'de, sanki Federico Robks Chacón'a cevap verir gibi. Bilgisayarı kapatıp kendi kendine konuştu: Ulises López'e gönderdiğim şeker görünümündeki mikroçipleri kim yiyor ki?

5

Okuyucu: Bizi düşün. Sırf babamın López ailesindeki maceraları yüzünden kabaran şehvetin uğruna bizi böyle Düşün. Unutma biz ikimiz yalnız bırakıldık. Annemin karnı kan dolaşımındaki yoğun artıştan ötürü ağırlaşmış, rahmi genişlediği için acı çekiyor, inek gibi memeleri büyümüş; bir bakın ona, bakın da acıyın, meme uçları acıyor, iştahı çok aşırı, kilo alıyor, plasentadaki hormon salgısı artıyor, bütün guddeleri harekete geçmiş, yorgun, uykulu, midesi feci bulanıyor, foie gras, kuskus, gulaş, Aztek karıncası ziyafetleri düşlüyor; ama o pezevengin, peder-i benin vakitsiz ayrılışından sonra bütün bunları çıkıp ona alacak kimse yok, hayvan herif saf ve ideal bir adam olmak için kendini son damlasına kadar harcamaya kararlı. Ne zaman olacak peki? 12 Ekimde mi? Bu da yetmezmiş gibi, ben de burada kadıncağızın kalsiyumunu, sütünü, demirinin neredeyse yansını (mantarlı devekuşu yumurtası lütfen!) çalıyorum, zavallı dişlerini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya. Kahretsin, hassas Okuyucular, annem ne demeye bana hamile kaldı ki? Habil ve Kabil’den sonra neden yüz bin milyon anne bütün o orospu çocuklarını doğurmuş? Âdet böyle; geri dönüş yok; beş aylığım, küçük ayaklarımla yüzebiliyor, gizli mesajlar yollayabiliyor, suyun içinde dans edebiliyor, tekme atabiliyorum; bu aya kadar ona dokunmadan suyun içinde dolanabiliyordum; bundan sonra, Angel’in sadakatsizliğinin üstüne zavallı kadın bir de ülkemin duvarlarına attığım tekmelere katlanmak zorunda kalacak; annem içinde bizzat Moby Dick’in olduğunu düşünüyor, zavallıcık tuvaletten çıkamıyor, vajinal akıntılarla, hemoroitle, kramplarla, bulantılı midesiyle gitgide daha gerginleşiyor (babam ona sevgisini vermiyor o da Maalox kullanıyor); elleri, ayaklan, yüzü hep şişiyor, tansiyonu yükseliyor, nefes almakta zorluk çekiyor, şişiyor, neyse ki alyansı yok, yoksa onu hiç çıkaramayabilirdi, olmadık zamanlarda sıcak basıyor, terliyor, yemek istiyor ama pudra, kolonya sürmesi, güzel kokması gerekiyor, sürekli kötü koktuğundan ve bunu fark etmediğinden şüpheleniyor, bir salgı meme uçlarında kuruyor, ikisine de bir tüp Suzy Chapultepecstick boca etmek istiyor, Tanrım yardım et! ben de içinde boş boş oturuyorum, ayakta duruyorum ya da yüzüyorum, uyuz bir Olimpik yüzme şampiyonu, fakirlerin Mark Spitz’i, yaşa, söyleyin haşmetmaapları, çocuk yapmadan

önce bir kere daha düşünmez miydiniz?

Bu yüzden senden rica ediyorum Okuyucu; esas şimdi bizi terk etme! Okuman yalnızlığımızı alıyor, o bizim tek avuntumuz! Sen elini çekmediğin müddetçe her şeye katlanabiliriz! Zalim olma! Okumaya devam et!

6

Bayan Lucha Planearte de López'le yaşadığı fırtınalı; ama unutulmaya mahkûm ilişkiden, neticede, babamın aklında ne kalacaktı? Sadece şu: O ilk gece kocası Ulises'in ona söylediklerinin önemi olmadığını söyleyişi; çıplakken ona iyice bir bak. Ulises'in bunu gerçekten söyleyip söylemediğinden emin değildi; onları kendisini dikizlerlerken görüp görmediğini de Angel'e asla söylemedi. Kendisine hayran hayran bakan Angel'den onu şaşırttığına inanmasını istedi, onu âşığı yapmıştı; ama lütufları karşılığında kocasını öldürmesini talep etmemişti. Bu fikri yüzlerce kez söylemese Angel'in aklına bile gelmezdi; seni çıplakken bana bakmaya teşvik ettiği için kocamı öldürmeni asla istemezdim senden. Ama aslına bakılırsa bir aşk ilişkisini besleyen fikirlerin yansı tek tek eşlerden ziyade çiftten çıkar, işin kötü tarafı yırtıcı fikirler için de durum aynıdır. Doña Lucha'nın en müthiş yanı vajinasının kendine has bir hayatı olmasıydı, lafın gelişi, bir köpekten bile daha hareketliydi, hareketleri açık bir ağzınkilere benziyordu (bayağı bir kıyaslama olduğunun farkındayım), ama aynı zamanda eldivenli bir el gibiydi, kıvrımlı, havlı bir örtü, bir çanak kaynayan şeker, fokurtulu bir jakuzi, Kentucky Derbisini kazanan Seabiscuit, Haydn'ın *İmparator*'unu çalan İtalyan Dörtlüsü'nün verdiği his, batık Atlantis'in üzerinde Sargasso Denizi'nin ortasında deniz tanrıçası Amphitrite'le karşılaşan rüzgâr tanrısı Ehécatl'ın yolculukları da cabası: peh!

Geceler boyu Las Lomas Şehrazat'ı ve masum Sultanının oturup birbirlerine anlattıkları hikâyeler, sokaktaki şiddet, polisle çatışma, silahlı soygun, çevre katliamı, korku hikâyeleri, toksik atıkların korkunç şıp-şıp-şıpları, kamyon egzozları, hava ve su kirliliği, onları iyice kızıştırıyordu, özellikle Doña Lucha'yı ama Angel bile gerçekten kızışabiliyordu (Doña

Lucha bunu gayet iyi biliyordu), özellikle de kadın mavi kadife albümü çıkarıp Penny'nin bebekken çizilmiş ayak resmini, vaftiz edildiğinde aldığı hediyelerin listesini, vaftiz törenine kimlerin geldiğini, hele hele mavi kurdeleyle süslenmiş mavi sayfaya yapıştırılmış bebeklik buklesini ona gösterdiğinde. Doña Lucha'nın heyecanı arttı:

"Bak Angel, küçükken saçlarının açık renk olduğunun kanıtı, bak, o dedikoducu orospular yalan söylüyor, düşmanlarımın söylediği gibi saçlarını hiç boyatmadım, hiç düzelttirmedim. Penny sarışın, saçları kıvırcık değil, Guerrero sahilinden gelme babasının melez kanı yok onda, o bana çekmiş, benim babam Jalisco Zapotlân'dan göç etmiş dürüst bir tüccardı, Fransızlar İmparatorluk sırasında orada bir ton velet bırakmış, hepsi de sarışın, bana inanmıyor musun Angel tatlım?" Sonra Angel'den sık çalılıklı çatı kemiğine bakmasını istedi, âdeta dalgalıydı; ama Angel onu sanki zenci bir rumba dansçısıymış gibi düzmeliydi, ne fark eder, kalçalarını en iyi Afrikalı dansçı kadar güzel sallayabiliyordu. Heyhat, ama babam bütün gayretine rağmen ne beni peydahladığı sırada ulaşılan o hummalı zirveye ne de Penny'yle o çok arzuladığı gecede yaşayacağını umduğu zirveye ulaşabiliyordu. Nihayet Doña Lucha'yla öyle bir noktaya geldi ki Penny'nin çocukluk buklesini görmeden sertleşemiyordu.

Bir gece kadın onu hıçkırıklar arasında karşıladığında ve babam ona neden ağladığını sorma zahmetine girmediğinde, kadın baklayı ağzından çıkardı:

"Evli misin?"

"Hayır."

"Bu habere karın bayılacak."

O gece Doña Lucha onu kurutana kadar emdikten, iyice hırpaladıktan ve bir deri bir kemik bıraktıktan sonra Angel ümitsizliğe kapıldı; çünkü fedakârlıklarının onu Penny'yle geçireceği o çok arzuladığı geceye yaklaştırmadığını fark etti. Haziran sonuna doğru kadının kendisini yaşlı ve işe yaramaz hissetmesini sağlama çalışmalarına başladı; ikide bir de ona kaç yaşında olduğunu hatırlatıyordu (kırk sekiz mi? elli mi?), onu tuzağına düşürerek uzak geçmişi hatırlatıyor, kalçalarını sallamayı bin dokuz yüz ellilerde Tivoli'deki dansçıları izleyerek öğrendiğini, bolero söylemeyi Regis Oteli'nin Capri kabaresinde sabaha karşı Agustín Lara'yı dinleyerek

öğrendiğini itiraf ettiriyordu. Doña Lucha’ya iğrenç şeyler yaptırarak kendisinden nefret ettirmeye çalışıyordu, mesela aynanın önüne oturtup yüzünü şekilden şekle sokturuyor veya bu gece çük yok diyor veya takma dişlerini çıkarttırıyor veya kaşlarını kalınlaştırıp sivrilterek, dudaklarını kalınlaştırarak, alnına çizgiler çekerek, yanaklarına çukurlar boyayarak onu bir canavara benzetiyor, hatıra olarak saklamak için saçlarını yolmasını istiyor, odada topallaya topallaya yürütüyor, kadının gizlice kendisine getirdiği papaya ve şekeri ona aşırı miktarda yedirerek ishal olmasını sağlıyordu, bu arada Doña Lucha’nın belli bazı etkilerde bulunmasını umduğu afrodizyak Robles Chacón’un bilgisayarına istemeden anlaşılmaz, karma karışık, çifte mesajlar gönderiyor, bilgisayarı doyma noktasına getiriyordu; çünkü Şef Médoc tatilden döndükten sonra On Altıncı Yaşgünü partisinin başarısızlığını alaycı bir gülüşle teyit elmiş, Bayan Ponderosa’nın erken kaybı yüzünden de pek fazla gözyaşı dökmemişti, bilakis Don Ulises'e yedirmek için tozşeker şeklindeki bilgisayarları endişeyle aramaya koyulmuş ve gizli Maecenas’ı Robles Chacón’dan yeni bir tedarik talep etmişti; bu şekilde Chacón da Ulises’in artık papayasına şekeri koymadığını, şekeri Bayan López’in pek de gizli olmayan âşığının kullandığını, bu adamın Guerrero senatör adayının yeğeni Angel Palomar y Fagoaga olduğunu öğrenmişti, bütün bu hesapta kaypak bir şey vardı ya da Başkan Calles’in Guerrero’daki ilk destekçisi Don Bemardino Guitérrez’in söyleyebileceği gibi bu ülkede topallar bile ip cambazıydı.

“Hadi bayan, benden biraz nefret et!”

“Bana ne kadar kötü davranırsan seni o kadar çok seviyorum. Bana iyi davransaydın seni daha da çok severdim. Kaçış yok Angel, meleğim.”

“Tamam tamam. Senin içindeyken kızını düşünüyorum, bu hoşuna gitti mi?”

“Bu fikre bayılıyorum küçük meleğim! Düşüncesi bile beni ateşlendiriyor! Gel buraya!”

“Kocan bana seni çıplakken göstermişti bayan, ona hatırlatsam mı? Ondan nefret etmiyor musun?”

“Onu her zamankinden daha fazla seviyorum. Seni ona borçluyum!”

“Senden nefret ediyorum bayan, beni tiksindiriyorsun. Bayan Piggy gibisin, selülitlerin var, nefesin kokuyor, kıçın bir tabak köy peynirine benziyor, saçın kepekli, dişlerinde hep tortilla parçaları kalıyor.”

“Hepsine rağmen hâlâ sertleşiyorsun. Beni seviyorsun, beni seviyorsun, inkâr etme!”

Aslında bu zevk almasa da sertleşebilen babamın sorunuydu, erkeklik gururu tiksintisinden daha güçlüydü, gerçi bunu istemiyordu özellikle de Bayan López’den hoşlanmadığı için, başka şeyler düşünüyordu, erişilmez Penny’yi, kendisini heyecanlandırdığı annemi ve bütün bunlar onu Doña Lucha’ya hazırlıyordu, zaten kadın da alet sert durduğu sürece onu neyin sertleştirdiğini hiç kafasına takmıyordu.

“Bak! Kaya gibi sert! Tekrar! Hiç yorulmaz mısın?”

“Senin yüzünden değil, yemin ederim.”

“Yaa, ben bu odada başka kimseyi görmüyorum, ya sen? Sadece ben varım, yaşlı ama sevgi dolu pelikanın!”

“Başka kadınları düşünüyorum.”

“Onlar avcunu yalasın! Sen burada benimle kilitlisin.”

“Değilim. İstediğim zaman giderim.”

“Kapı orada meleğim!”

“Kızma duyduğum arzunun gitmemi engellediğini gayet iyi biliyorsun.”

“İyi öyleyse neden onu baştan çıkarmıyorsun?”

“Bana yüz vermediğini biliyorsun.”

“O kimseye yüz vermez.”

“Biliyorum, bu yüzden onu senin vasıtanla düzmeye devam ediyorum.”

“Hayırda bulunmaktan kimseye zarar gelmez, âşık çocuk!”

“Mein Kampf!”

“Ne istersem yaparım!”

7

Yeni Esrilla, Capitolina ve Famesia’ya çay (bu Lapsang marka çayı küçük kardeşleri Homero Meksamerika’dan mı kaçak getirmişti yoksa

Pacifıca’dan mı?)

servisi yapıyordu, iki kadın da kendilerini Feydau komedilerindeki koketlere benzeten sabahlıklar giymişlerdi; ipek, geniş kollu, yakası ve etekleri tüylü, ayaklarında da kadife terlikler vardı. İkisi de en azından kendi odalarında yaptıkları kahvaltı sırasında biraz hoppa bir şeyler giyebileceklerini söylüyorlardı (sadece dinle de ömür geçmez). İkisinin toplumsal görevleri son nefesler, ölü beklemeler, cenazelerde hazır bulunmalarını gerektiriyordu, bu yüzden de çoğunlukla siyah giymeleri gerekiyordu, çünkü Capitolina’nın da alışkanlık halinde söylediği gibi:

“Yas insanın dışına kuşandığı bir şeydir.”

Sabahlar aynı zamanda en gizli sırlarını paylaştıkları zamanlardı, bu özel Temmuz 1992 sabahı López Portillo devrinin felaketlerinden (kız kardeşler için bu felaketlerin en büyüğü bütün ümitlerini bağladıkları yeğenleri Angel Palomar y Fagoaga’nın kaçışı olmuştu) on yıl sonra kararlı Capitolina’nın gözlerinde fenalık vardı, bu pek rastlanmadık bir şey olmasa da her zamankinden daha enerjikti, daha bastırılmış, kendini gösterme ve hep hayrette olan kız kardeşini şaşırtma açlığı içinde:

"Dahası..." sabah sarf edilen ilk kelime bu olmuştu ve doğal olarak bunu söyleyen Famesia'ydı; ama Capitolina ona içine işleyen, akıllı bir bakış fırlatmış ve küçük kardeşini cidden huzursuz etmişti.

"Ne aptallık, uyuyacağım şimdi,” dedi Famesia birdenbire açığını kapatmak için, sonra en sevdiği koltuğa oturarak gözlerini her şeyden çok siyah bir kuğuya benzeyen esmer eliyle kapadı. Capitolina ağır ağır çayını yudumluyor (en sevdiği şezlonga tam Madame Recamier tarzı uzanmış, tombul ayaklarını birbirinin üzerine atmıştı) ve anlaşılmaz bir niyetle Famesia’ya bakıyordu.

“Bu sabah huzursuz bir halin var,” dedi Capitolina sorgulayan bir sesle. “Ne

oldu? Anlat bana.”

“Ne olsun!” diye iç geçirdi Famesia. “Zaten bildiğin bir şey.”

Hızla koltuğundan kalkıp ablasının ayaklarına kapandı ve başını Julien Sorel’i bile kıskandıracak o dizlere dayadı.

“Yemin et,” dedi Famesia, bir kez olsun alışkanlıkla birinci çoğul kişiyi kullanmadan, “yemin et, Capitita, öldüğümde yaşlı kadınların eve girip bütün sandıklarımı, çekmecelerimi karıştırmasına izin vermeyeceksin.”

“Bugün canın buna mı sıkılıyor?”

“Evet.” Famesia, başı Capitolina’nın kucağında hıçkırıyordu. “Bugün ve daima.”

“Hâlâ bililerinin sırrını öğreneceğinden mi korkuyorsun?”

“Evet, evet bundan korkuyoruz!” Her zamanki hitap tarzına dönen Famesia ağlıyordu.

“O sırrı biriyle paylaşmadan ölmek seni daha çok korkutmuyor mu?”

“Ne büyük bir ödül olurdu bu! Bu kadarını da beklemeye hakkımız yok; yani hem bir sırrımız olacak hem de onu paylaşmaya değecek birilerini bulacağız!”

“Angel küçük bir çocukken sırrımızı neredeyse öğrenecekti."

“Neredeyse, kardeşim, neredeyse. Ama işte... Bir kere... “

“Tabii tabii,” diye araya girdi Capitolina, kardeşinin başını elleri arasına alıp onu kendine bakmaya zorlayarak. “Peki ya bu arzumuzun gerçekleşebileceğini söylesem ne dersin?” .

Famesia’nın kocaman, yuvarlak, kara, oyuncak bebek gözlen merakla açıldı.

“Şimdi sana seni bu sabah en çok neyin huzursuz etmesi gerektiğini söyleyeceğim, küçük kardeşim. Yeğenimiz Angel’in çocuğu doğacak.”

“Kimden? Kimden? Tanıyor muyuz? Evliler mi? Anlatsana hadi... Meraktan bayılacağım, dahası, nihayet, ay bayılıcam!”

“Bayılma Famesia. Adı Angeles. Onu tanımıyoruz. Evli değiller. Şimdi sıkı dur; Angel onu terk edip yeni zengin Penelope López’in peşine düşmüş, kız şu yeni yapılardan birinde yaşıyormuş.”

“Biraz daha anlat!” dedi Famesia soluk soluğa.

Bayan Capitolina Fagoaga böyle bir drama fırsatını ilk kez ele geçiriyordu, bu yüzden de ona hakkını verdi, ayağa kalktı (bunun üzerine Famesia’nın başı Recamier kolluktan aşağı düştü) Durango Sokağındaki evin yüksek Fransız stili penceresine gitti ve perdeyi ağır ağır kapatarak odayı karanlığa gömdü.

“Başka, başka...” (Gölge Famesia’nın sesini yutuyordu.)

Capitolina ihtişamla duraladı, silueti ince ışık çizgisinin önünde belli belirsizdi.

“Kardeşim; bu evi elli yıldır her türlü beladan korumayı başardık.”

“Hâlâ da genç ve güçlüyüz, yine...” dedi Famesia ve sözünü bitirmeden sıçrayarak koltuğuna tekrar oturdu.

“Sorun bu değil. Doğduğunda çocuğun vesayetini kimin alacağını sormalıyız kendimize.”

“Tabii ki annesi...”

“Doğduğunda çocuğunu kendin mi büyüttün?” dedi Capitolina acımasızca, perdeleri birdenbire açarak Famesia’nın gözlerini kör etti, kadın gözlerini kapatarak hıçkırıklara boğuldu ve “O zamanlar işler başkaydı, ben Fagoaga Labastida Pacheco y Montes de Oca’ydım, bir adım, bir mevkiim, bir ailem vardı. Gayri meşru bir çocuğu nasıl büyütebilirdim?” dedi.

“Yeğenimizin yosması bunu yapacak öyle mi?”

“Artık devir değişti, insanlar değişti,” diye mızıldandı küçük kardeş, yüzünü organze bir mendille kapamıştı, mendilin ucuna bir ok ve FB harfleri nakşedilmişti.

“İflah olmaz bir romantiksin,” dedi Capitolina, perdeyi bırakıp Famesia’nın yanına giderek. “Hâlâ sevgilinin adının baş harflerini taşıyan o mendili kullanıyorsun.”

“İşte bu yüzden öldüğümüzde kimsenin çekmecelerimize bakmasını istemiyorum,” dedi sesini iyice yükselterek.

“Ben bundan söz etmiyorum!” diye bağırdı Capitolina. “O iş artık kapandı! Adam çocuğu asla inkâr etmedi, onu istemiyorsan kendisine vermen için yalvardı, bebeği sen yok ettin, unuttun mu? Oğluna ne yaptın, kafasız?”

“Bana bağırma, Capitita. Unuttum! Yemin ederim unuttum... Yani unuttuk, hayır hayır... Yani bilmen lazım... ben öyle konuşuyorum., hayır onu öldürmedim, yemin ederim, onu verdim, kime verdim bilmiyorum, ayak bileğine gümüş bir zincir taktım, genişleyip onunla birlikte büyüyecek bir zincir, isimlerimizi de üzerine yazdım, Famesia ve Fernando, orada mücevher kutusunda bir anahtar var, işte bu yüzden istemiyorum... istemiyoruz, öyle değil mi?... kimsenin buraları karıştırmasını istemiyoruz.”

“Saçmalama, beni karıştırma. Çocuğu Esrilla’ya vermiş olmalısın.”

“Hangisine?”

“O zaman hizmetçi kimse. Hatırlamıyor musun?”

“Nasıl hatırlayayım ki hepsinin adı aynı. 1964’te kim Esrilla’ydı? Ne fark eder, bu bizim sırrımız...”

“Angel’le paylaşmak istemiştin.”

“Evet. Nedenini biliyorsun.” Şimdi kardeşine kötü kötü bakma sırası Famesia’ya gelmişti. “Sırrımız karşılığında ondan ne isteyecektik gayet iyi biliyorsun.”

“Esas mesele o değil. Mesele çok daha önemli.” Capitolina vakarla ayağa kalktı. “Esas mesele istediğimizi elde etmemiz; bir hamlede.”

“Sırlarımızı paylaşacak bir çocuk,” dedi Famesia, elini ablasına uzatarak. “Benim çocuğumun ve bizi terk eden Angelito’nun yerini alacak bir çocuk.”

“Özellikle de kendi kanımızdan bir çocuk, annesi evli değil, babası terk etmiş, sokaklarda büyüyemez. O tek kelimeyle bir Fagoaga.”

“Evet evet, onu kendimiz eğitmeliyiz,” diye bağırdı Famesia.

“Bana komünist propagandası yapma,” dedi ablası huysuzca. “Eğitim verilmez. Eğitim annenin sütüyle alınır. Bize bir tek dinimiz lazım!”

“Cehaletimi bağışla,” dedi Famesia alçakgönüllülükle. “Ne aptalık, uykum geldi... biliyorsun.”

“Tamam. Planımızı anlamaya çalış: O çocuğun vesayetini alacağız. Ekimde doğacakmış. Üç ay kaldı. Zamanımız var.”

8

Okuyucu şunu bilsin ki aslında babam kendisini Penny’nin lütfuna nail olacağı vaadiyle Lady Lucha’nın kollarına kilitleyen kısır aşk döngüsünden kurtulmaya çalıştı. Gün boyunca defalarca Penny’ye yanaşmaya çalıştı; özel casinosunda rulet oynarken, mavi kadife sinema salonunda Shirley Temple’ın bütün filmlerini seyrederken ya da Amerika şeklindeki ısıtmalı havuzda yüzerken. Ama kızın ona hiç bakmama konusunda büyük yeteneği vardı, bu sayede onun ortaçağdan kalma arzusunun yangınına körükle gidiyordu, sanki asma-kapıların, bekâret kemerlerinin ve kendi etrafına inşa ettiği geçit vermez bir saflığın içinde hapsolan bakiresiyle kendisi arasındaki aşılmaz mesafe yüzünden acı çeken bir şövalyeydi.

Ümitsizlik içinde olduğu bir gün Penny’nin odasına girdi, ama kız orada yoktu (hep başka bir yerlerdeydi sanki). Kızın bir kenara attığı havluya yanağını sürdü, tarağını kokladı; tatmin edilmemiş tutkusu o kadar güçlüydü ki Penny’nin kullanılmış tamponlarından birini bulup yastığının altına koymak istiyordu, tıpkı bir keresinde kendi menisiyle dolu bir prezervatifi onun yastığının altına koyduğu gibi, ama sonradan kondomu havuzda bulmuştu, şişirilmiş ve üzerine süpermenin resmi çizilmiş bir halde.

Bir gece Penny’yi uyurken seyretmek için odasındaki perdenin arkasına gizlenmiş, ne prensleri, ne avam tabakasını ne de başkasını kendine yaklaştırmayan bu prensesin küçük bir sırrını keşfetmişti: Penny kendi kendini kokluyordu! Onun yatakta büyük bir aşkla, önce koltuk altlarını, sonra uzun zaman apışarasında tuttuğu elini, sonra anüsünde sakladığı

küçük parmağını kokladığını gördü, bunu osuruklar takip etti. Küçük, sesli gök gürültüleri kıskançlıkla küçük avcunun içine toplanıp burnuna götürülüyor ve bir spazmla içe çekiliyordu, gözleri keyifle kapanıyor, ağzı heyecanla buruşuyordu; tanımadığı âşığına verdiği önemden çok daha fazlasını veriyordu kendi osuruklarına! Bir gaza babamdan daha fazla şefkat gösteriliyordu!

Bu keşif babam Angel'i malum –tekdüze ama vaatkâr– oyun planından vazgeçirdi. Médoc d'Aubuisson'un zengin mutfağının keyfini çıkarmak için López ailesinin üç üyesi ve babamın sapkınca etrafına toplandığı masaya dalgın ve huysuz teşrif etti.

“Belki yaz sonunda hep birlikte tatile çıkıp güzel bir yere gideriz,” dedi Don Ulises kendi de inanmadan, konuşacak bir şeyler olsun istiyordu.

“Nereye?” Karısı yolunmuş ve boyanmış kaşlarını kaldırdı. “Memleketin Chilpancingo'ya mı? Xochimilco'nun yüzer bahçelerine mi? Yoksa Pachuca'nın ücra köşelerine, Hidalgo'ya gitme cüretini mi göstereceğiz?”

“Sabret canikom,” dedi Ulises Lucha'ya, elini okşayarak, “İşler yoluna girecek. Söz veriyorum.”

“Pöh,” diye homurdandı kadın. “Ancak Meksika Amerika'ya katılırsa işler yoluna girebilir. Keşke öyle bir şey olsa! O zaman alışveriş yapmak için yurtdışına gitmem gerekmezdi.”

“Uçarılık yapma,” diye tatlı tatlı azarladı onu Ulises. “Bunu söylemenin tek nedeni onların örgütlü olması, bizim ise örgütsüz olmamız. Uzun vadede ancak Washington'dan idare edilirsek kurtuluruz. Gerisi eski moda milliyetçilik.”

“Puerto Rico olsak bile memnun olurdum,” dedi kadın. “Hiç yoktan iyidir.”

“Ayyy kafam karıştı,” dedi Penny. “Yaa benim seyahate çıkmayı sevmediğimi biliyosunuz, nerdeyim hiç bilemiyorum, yani gittiiimiz yerin adını bilemiyorum. Coğrafya konusunda salaklaşıyorum, İbero-Amerikan okulunda okudum gerçi ama...”

“Ya, nerelere gitmedin Penny?” diye sordu babam bir kuzu gibi masum.

“Aaa bak buna cevap verebilirim. Oraya kimseler gitmemiş, neydi yaa

komik bir adı vardı

Pacífica

öyle miydi, bu muydu? Nasıl oldu da oraya hiç gitmedik?”

Doña Lucha buz gibi bir sessizliğe gömüldü, babasının kısa bacağı masanın altından kıza bir tekme attı, babam birdenbire meraklandı, o anda bu tutkudan, bu komediden bıkmıştı...

“Pacifıca’ya

hiç gittiniz mi?” diye sordu yüzünde aynı masum ifadeyle, harap olmuş Acapulco diskoteği Korkunç Divan’da Deng Chopin kendisine bu soruyu sormuştu.

Kimse cevap vermedi, babam orada açıklayamadığı bir şeylerin olduğuna yemin edecekti; ama olanlar Don Ulises’in onu Yıldızlar Salonuna (Rhonda! Greta!) çağırmasını açıklıyordu, orada peşrevsiz, her türlü muaşeret kuralını bir kenara bırakarak, oturmasını bile rica etmeden, politik bahaneler ya da felsefi göndermeler öne sürmeden milyoner maliyeci babama şöyle dedi:

“Evet Palomar. Bir aydır buradasın. Seni neden buraya getirdiğimi ve neden burada tuttuğumu merak ediyorsundur herhalde.”

“Don Ulises; buraya kızını ele geçirmek için gelmiştim karını değil.”

“Evet, evet,” dedi López sabırsızca, “karım için cinsel işbirlikçilere ihtiyaç duyduğumu itiraf ediyorum. Nemfomanyaklığı canıma tak etti, çarşaflarını kirleten ilk aygır sen değilsin. Şimdi esas meseleye gelelim; kızımı ayartmayı başaramadın. Onu sana kendi ellerimle getirmemi mi istiyorsun?”

Babam evet mi yoksa hayır mı demenin daha kibar olacağını bilemedi. Kendisini fetheden karmaşayla, “Büyük bir zevk,” dedi.

Bu alakasız laf, oyuncunun dudaklarıyla söylenen kelimelerin sesleri arasındaki senkron bozukluğu gibi babamın Ulises’le yaptığı diyalog boyunca sürüp gitti:

“Karımdan ve taleplerinden kurtulmayı başarabilirsin.”

“Sizinle tanışmak şereftir.”

“Ama Penny’ye gül yaprağıyla bile dokunmayı başaramayabilirsin.

“Adım Angel Palomar y Fagoaga.”

“Bir tek çıkış var, sana söylediklerimi aynen yapman.”

“Önden buyrun.”

“Kirli işlerimi yürütecek bir meleğe ihtiyacım var.”

“Merhaba.”

“Karıma gayet iyi yaptığın şeyi rakiplerime de yapmanı istiyorum.”

“Tanıştığımıza memnun oldum.”

“Mesleki rakiplerim. Siyasi rakiplerim. Düğün görünüşünden, sosyal bağlantılarından, aristokratik soyağacından yararlanarak ailem ve benim için açılmayan kapıları açmanı istiyorum, adamların karılarını kızlarını baştan çıkarmanı istiyorum, sırlarını keşfedip bana anlatmanı, gerektiğinde de onları aşağılayıp iflas ettirmeni ve –neden olmasın?– ortadan kaldırmanı istiyorum.”

Don Ulises sıçradı, âdeta saltoya kalktı, topuklarını havada birbirine vurduktan sonra gürültüyle ayakları üzerine indi, bu sırada Angel uykusunda konuşur gibiydi:

“Hayır, pek de memnun olmadım.”

“Ya Angelito, hep birilerinin ihtiyacı olan bir şeylere sahip oldum, şimdi o birisi sensin.”

“Tuzu uzatır mısınız?”

“Benim için ne kadar faydalı olduğuna bakarak, yavaş yavaş azize kızımın faziletlerinden seni faydalandırabilirim. Ne dersin?”

“Ne güzel! Çok zaman oldu. Sanki asırlar geçti!” diye bağırdı afallamış babam Don Ulises’in huzurundan ayrılıp, içgüdüsel olarak hava almak için bahçeye çıkarken. Uzakta karanlıkta parlayan bir şey gördü. O ışığa doğru ilerledi. Bloomingdale’in taklidinden yayılıyordu ışık. Döner kapıyı iterek

içeri girdikten sonra yürüyen merdivene çıktı. Kendini toparlarken, yürüyen merdivende aşağı inen ya da yukarı çıkan bir kadının yasak eline parmaklarını dokundurmakta özgür olduğu günleri özlemle hatırladı. Tanımadığı kadınları sevmişti, henüz keşfetmediği kadınları özlüyordu, annemi bitirip bitirmediğini merak etti, onu tamamıyla tanıyor muydu, acaba annem onun salak olduğunu mu düşünüyordu. Doña Lucha'yı da mı eskitmişti, gerçi esas kadının kendisini eskittiğinden emindi; ama hâlâ kendisi mi Penny'yi eskitecek yoksa Penny mi onu eskitecek bilmiyordu, neden doğrudan doğruya ona sormuyordu, işte kız karşısındaydı, López'in Harikaları Katedralinin bu suretinde, Bloomingdale'in birinci katında. Penny Bloomie'nin parfüm ve makyaj tezgâhında oturuyordu, sırtı babama dönüktü, gözlerindeki iki kelebekle aydınlanan yüzünü gizliyordu, gözkapaklarındaki yaldızı, dudaklarındaki çilek kalpleri, titreyen burun deliklerini, Miss Dior sürülmüş küçük kulaklarını, insanı kendinden geçiren gamzeli çenesini, babamın Aca diskosundaki Yeni Yıl partisinden beri hayran olduğu, arzuladığı, saplanıp kaldığı o hafif meşrep güzelliğini gizliyordu. Şimdi babama çıplak omuzlarını sergileyerek orada oturuyordu, üzerinde çizgili bir bluz, belini ve kıçını örten tüvit bir mini etek, bir fahişe, evet babam onu tam da böyle istiyordu, Guerrero sahilinden gelme küçük bir melez, nesiller boyu pirinç, fasulye, kızarmış muz, mürekkeple ahtapot ve Larin çikolatasıyla beslenmiş. Annesinin açık ettiği her şey, Mexico City, Guadalajara ve Puebla'nın en iyi ailelerinden gelme Palomar y Fagoaga Labastida Pacheco y Montes de Oca'yla alakası bile yok; Penny López, sırtı babama dönük, bir elinde kâğıt ötekinde kalem ve babam aç aç ona bakarken Estée Lauder tezgâhına çarpıyor, bir sıra şişeyi deviriyor ve kız irkilerek elinden kalemi düşürüyor, kâğıdı ağzına kaldırıyor, sandalyesinde dönerek babamın onu makyajsız görmesine izin veriyor, yüzü temizlenmiş, tropik genelev ışıltısı kalmamış: Penelope López Piancarte makyajsız, yüzü temizlenmiş halde (babam neredeyse bayılacaktı) tamı tamına küçük, sevimli bir Meksika kızı görünümündeydi ardında İspanyollarla geçen asırlar vardı, erken Aşai Rabbani ayinleri, yalnız geceler, yumurta, fasulye, şehriye çorbasından ibaret geç akşam yemekleri, kahvaltıda mısır unu lapası, asırlarca kanına işlemiş kilise mumları ve babam bütün bunları genetik olarak nasıl ayıracağını bilmiyordu; gözlerinde yaldız ve kelebekler olmayan Penny López solgun, temiz yüzlü bir rahibeydi, gerçekliklerindeki diğer alternatife yani orospulara benzememek için rahibeleri taklit eden

Meksikalı yüksek burjuva kızlarından bir farkı yoktu; Penny López onlardan biriydi, onlar gibiydi, onlarla olan benzerliğini yok etmeye niyeti yoktu. O da kansız dudaklı, şüpheci gözlü, pirinç unu tenli, kutsal suya bulanmış elli, örtülmüş memeli, tespihli parmaklı hayaletler lejyonundan geliyordu; sömürgeciliğin beş yüz yılı boyunca inzivalarda, güneşten uzak, kasvetli evlerde, nemli avlularda, mastürbasyon kokan yatak odalarında saklanmış sofu burjuva teni; ölüm hücrelerinde, her gözenekleri kıl gömleklerle deşilmiş kadınlar; babam onu öyle görüyordu, kansız, solgun, geleneksel ve karanlık bir parıltı içinde, Oaxaca kilisesindeki Agueda geldi gözlerinin önüne, deli Agueda'nın Oaxaca meydanındaki kurumuş ya da ölmüş dostları geldi, Alameda'da balonlar ve ağaçlar arasında maddeleşen annem Angeles geldi, arzuladığı, hak ettiği ya da ümitsiz bir piyango sonucu ölümcül bir biçimde âşık olduğu kadın, öyle bir piyango ki gerçek karısı, deliler gibi âşık olacağı kadın henüz doğmamış ya da dört asır önce ölmüş, Seville'de bir genelevde ya da Quito'da inzivada; ideal bir kadına ne diyebilirdi; korkuya kapılmış, manastıra dair, sömürgeci, genetik çıplaklığında suçüstü yakalanmış zavallı şaşkın Penny'ye söylediğini değil herhalde:

"Kelimeleri düşledim," dedi babam ona.

Kız yüzünü kâğıtla Veronica gibi kapatıp kâğıdın arkasından onunla konuştu: "Babam bana izin verdi, şey kıçımı öpebilirmişsin. Ama o kadar tamam mı? Dikkat et, avam, sadece yanakları öpebilirsin, tamam mı?"

Tekrar tekrar, "Sadece yanaklar tamam mı?" diyerek öylece duruyordu, babam Bloomingdale'in ışıltılı dairesini ağır ağır terk ederek yüksek rakımlı tropik bölgenin serin gecesine çıktı ve Don Ulises López'in malikânesinin bahçe kapısına doğru yürüdü, orada kapının öte tarafında üşümüş ve büzülmüş birisi onu bekliyordu, hep sokakta, hep sabırlı, küçücük şeffaf-plastik şemsiyesi, yağmurluğu, botları ve eldivenleriyle kendini asit yağmurundan korumaya çalışıyordu. Colasa Sánchez canavar kabartmalı kapıdan babamla el sıkıştı ve ona seni bekliyordum dedi, bir gün dışarı çıkacağını biliyordum, bekledim, ne istersen yaparım.

Babam Colasa Sánchez'le birlikte Las Lomas del Sol'daki evi terk ettiğinde Ulises ve Lucha bir şeyler hissettiler; Penny'nin yalak odasında hıçkırdığını duyduklarında uzun zamandır ne birlikte ne de ayrı ayrı hissetmedikleri bir

şey hissettiler, bu onları uyurgezer gibi odalarından çıkardı, yılankavi merdivenden çıkıp birbirlerinin kollarına atıldılar ve senelerdir sarılmadıkları gibi birbirlerine sarıldılar, en son…

“Chilpancingo’da,” dedi Don Ulises kollarındaki Lucha’ya.

“Ne düşünüyorsun?” diye fısıldadı Lucha titreyerek kulağına.

“Bilmem. Önemsiz şeyler. Çirkin bir kasaba değildi. Tam aksine Güzel bir kasabaydı, sokaklarında çam ağaçları, saf dağ havası.”

“Orada kalsaydık daha mı mutlu olurduk sence?”

Ulises parlayan kafasını salladı. “Seni evinden almayı çok severdim. Sizin ev, dur bakayım...”

“Heroínas del Sur sokağındaydı. Chilpancingo’da uyuşturucu üretme fikri oradan aklına gelmişti... Sokağımın isminden! Saf, küçük kız arkadaşının yaşadığı sokak!”

“Avenida Juan Alvarez’de yürürdük, çamların altında, el ele sinemaya giderdik. Sana çiçek getirirdim.”

“Milli parklara haşhaş ekmeye başlamıştın, Ulises, hatırlıyor musun?”

“Çok güzeldin, Lucha. Bütün erkekler peşindeydi.”

“Sonra hepsi beni ele geçirdi.”

“Seni Chilpancingo’dan çıkardım, seni kraliçe yaptım, sana bir şato verdim, sırf kimse seni benden almasın diye. Şuraya bak. Dünyanın bütün parası seni başka erkeklerle paylaşmamı engelleyemedi.”

“Göz yumduğun için teşekkür ederim, ufağım. Gerçekten. Hiç şikâyetçi değilim.”

“Lucha hayatımız boyunca Chilpancingo’da kalsak daha mutlu olmaz mıydık?”

“Bunu sen de mi düşündün Uli?”

“Evet.”

“Düşün o zaman: O bitli kasabalarda koca bir hayat. Bütün bir ömür. Hepsi.

Hiç değişiklik yok. Hep aynı, hep aynı. Hep aynı şey, yani monotonluk, Ulises! Seni öyle bir yerde göremiyorum. Sen beni görebiliyor musun?”

“Evet.”

“Ben o eski küçük kız değilim. Sen de aynı değilsin.”

“Bırak bu gece seninle sevişeyim.”

“Sağ ol ufağım. Bu gece kendimi yalnız hissediyorum, gerçekten de.”

Penny odasının aralık kapısından başını uzatmış onları dinliyordu, huzursuzdu, şüpheliydi, tıpkı seyahate çıktıkları ve nerede olduklarını bilmediği zamanlarda olduğu gibi, pazartesiyse Andorra, salıysa Orchids, onların önceden bilmediği seslerle konuştuklarını duydu; tuhaf, melankolik seslerdi bunlar, yoksa şefkat bu muydu ya da adı her neyse? Çam ağaçlarından, parklardan, tenha meydanlardan, insanın gözünü kör edecek kadar beyaz, insanı gölgesinde dinlenmeye davet eden bir kiliseden söz ediyorlardı: Annesiyle babası el ele tutuşmuştu. Penny neredeyse ağlayacaktı. Heroínas del Sur sokağında çam ağaçlarıyla çevrili küçük beyaz bir evin bu canavardan (Bloomingdale taklidi, köpek yarışı pisti, ABD şeklinde havuzu) belki de daha kıymetli olacağını düşündü. Zavallı Penny; başı öne eğildi, buralarla veya kendisiyle hiç alakası olmayan bir şeylerin hakaretine uğradığını hissetti. O oğlan onu en sonunda nasıl olduğu gibi görmüştü. Kimse ona daha önce öyle bakmamıştı; arzuyla değil, şaşkınlık ve tiksintiyle. Öyle bir oğlana kapılıp gidebilirdi. Ona, “Sana göre değilim,” diyemezdi. Annesiyle babasının seviştiğini duydu ve oğlanın artık orada olmadığını fark etti, Lucha ve Ulises’i taklit edemeyecekti.

9

Angel’in Angeles’i terk ettiğini duyar duymaz Dört Fırlama, yuvaya dönen kuşlar gibi birer birer onun yanına, Tlalpan’daki eve döndüler; Yetim Huerta, Hipi Toltec, Yumurta ve görünmez Bebek Be eve geldiklerinde kapının noter tarafından mühürlenmiş olduğunu gördüler; hiç pencere yoktu, ama döküm pencere kafeslerinden içeride kimse olmadığını açıkça gördüler.

Kendilerini terkedilmiş hissederek sokağın ortasında, bir şaşkınlık tablosu gibi kala kaldılar. Sonra bellek sahibi (ne talihsizlik derdi kendi kendine) bir adam olan Yumurta ikiyle ikiyi toplayıp Angel Fagoagalardan kaçtığında dedesi Rigo'yla babaannesi Susy'nin yanına sığınmıştı dedi. Angeles de kuşkusuz aynı şeyi yapmıştı.

"Gel hadi kızım, arkada kalma canım, arkadaşımız Angeles'i arıyoruz," dedi dostumuz Yumurta, belki de uzun bir aradan sonra tekrar ortaya çıkıp, fırsattan istifade âlicenuplarınıza, hamileliğin bu altıncı ayında, Ekim ayındaki ani ama beklenen çıkışıma dair lehte ve aleyhte şeylerin dağ gibi büyüdüğünü söyleyebilirim, ne de olsa varlığımı otuz milyon yurttaşınkine ekleyeceğim (sokuz milyon pireleter derdi, Yetim kendi argosuyla), bundan böyle bir muhasebeci gibi –Borçlar ve Alacaklar– iki kolon halinde neden doğmam gerektiğini ve neden eşikten dönecek kadar cesaretimin kınıdığını yazacağım. Tamam Y murta'nın Bebek Be'ye gönderme yapması belki de, kabul ediyorum günün birinde ortaya çıkmam için en güçlü sebep.

Onun beni beklediğini hissediyorum, doğduğumda bana bakacağını ve bana âşık olacağını, benim onu görebilen tek kişi olacağımı hissediyorum, gerçi yukarıda adı geçen Yumurta'nın annemle konuştuğu şekilde konuşamayacağım: "En sonunda bunu söyleyebilirim Angeles Seni çok seviyorum. Önceden sevemiyordum, çünkü Angel en iyi arkadaşımdı. Ama tanıştığımız andan itibaren seni seviyorum. Acapulco'daki diskotekte piyano çalarken sana bakıyordum, sen kocana bakıyordun, kocan da Penny López'e bakıyordu; ben, arkadaşın Yumurta, seni o andan beri seviyorum!"

Dostumuz Yumurta'nın ruhu aşktan (usul usul) ve kendisiyle Yetim ve Hipi arasında sınıf farklılığı yaratma endişesinden azap içindeydi; çünkü onlar Palomarların evine hiç gitmemişlerdi ve babamla arkadaşı gibi bir geçmişleri yoktu.

Ama nihayet Calle Génova'daki eve ulaşıp içeri buyur edildiklerinde Angeles'i ve Naçizane Cerviksinizi (hâlâ görünmez vaziyette) babamın lüzumsuz hatıralarla çevrili bir biçimde büyüdüğü ahırdan bozma evde buldular. Ne mutluluk, ne çok kucaklaşma, ne gözyaşı, annem için pek normal değildi, ne sarılmalar, yanaklardan öpmeler, Rigoberto Dede'nin etrafta pervane olup herkesi karşılaması, Susy Nine'nin mutfağı ayağa kaldırması, yumurtalı viskiler, soslu quesadillalar, yeşil soslu tirit, tuzlanmış

guazontlelar, tatlısu incisi gibi yumurtaya bandırılmış Aztek karıncaları, kızartılmış maguey kurtları, guacamole'lu ılık tortillalara sarılmış çıtırlar, ne parti, herkes ne mutlu, şimdiye kadar gördüğüm en güzel parti, en sıcak, en sevgi dolu, en kardeşçe, Aca, Igualistlihuaca ve Meksiko Çiti sokaklarındaki o korkunç "eğlence"lerden sonra ne hoş; babaannemle dedem bir iki şarkı söylüyor, Hipi zamanın başlangıcından kalma bir dans yapıyor, gece veya yağmur kadar tekdüze ve Yetim her zamanki unutkanlığıyla yeni bir melodi icat etmek zorunda kalıyor ve diğerlerinin de kendisine katılmasını ümit ediyor, onlar da katılıyorlar, Hipi, Yumurta (ve onu hayal ederken Yumurta tarafından davet edilmiş) Yetim Huerta'nın şarkısına söz yazıyorlar:

Yirmisinde yaşlandım, nafile, zaman yok
On yıl yeter artık
Otuzunda bir ayağım çukurda
Yirmi yaşındayım, yirmi yaşında!

"Búffala!" diyor Hipi Toltec.

"Yepyeni!" diyor Yumurta bitkin bir halde.

"Sakin sakinissimo," diye övünüyor Yetim Huerta.

"Animus!" diyor Angeles.

Sonra hepsi anneme, kendilerine güvenebileceğini söylüyorlar, onun dostu olduklarını; kimse ne Angel'den söz ediyor ne de ona sitemde bulunuyor, her ne haltsa, hayat ne kadar karmaşık biliyorsun, onu öpüyorlar, gitmeye hazırlanıyorlar, aslında istemiyorlar ama

"Şimdi ne yapacaksın?"

"Nil Nehri'ne gideceğim..."

"Gez eğlen..."

"Meksikez'de ne gezmesi?"

"Gidizleme 1-yere."

"Düşüzleme gaflete."

“Uçurumya.”

“Humongous...”

“Dehşetengiz!”

“Serbus!”

“İn ixtli!”

“İn yóllotl!”

Devasa bir hata, devasa bir şans, uçucu bir hayal: Dinleniyorum, nefes alıyorum, iç çekiyorum.

10

A Dedemle babaannemin evinde yeniden bir araya geldiğimiz o mutlu gecede sadece Yumurta gitmeyip annemle kaldı ve gülümseyerek kadınlara normalde ekoloji ya da televizyonun çocuklar üzerindeki etkisi konularını açarak olta attığını, ama bu sefer bunun işe yaramayacağını düşündüğünü söyledi.

Annem ilişkileri süresince çok kereler yaptığı gibi ona gülümsedi sadece: Yumurta, babamın en iyi arkadaşı. Ben buyum, dedi, vaziyeti sezinleyerek, daha doğrusu bu gece yalnız kaldığımızda olmayı vazife edindiğim kişiyim, tamam mı? (Yalnızmış! Ya ben, orospu çocuğu, ben ne oluyorum? Hava mıyım? Buhar mıyım?) Dostluk belki de erotizmin ilk gerçek biçimidir, yani bir dostunun gövdesini görürsün ve onu seversin, çünkü onunla yatmayı hiç aklından geçirmesen bile arkadaşını seversin; gövdesi sana erotik gelir, çünkü onunla yatmayı hiç düşünmediğin gibi ondan çocuk sahibi olmayı da hiçbir zaman düşünmezsin ve üremeden daha farklı bir işe yarayan bir gövde görürsün, dünyanın en erotik şeyi de budur; üremeye yaramayan bir gövdeyi hayal etmek, bir gövdeyi arzulamak. Yumurta babam Angel’i –ne olacağını görmek için baklayı ağzından çıkarmıştı, yani onun ismini– böyle sevdiğini söyledi; ama artık o yerinde değildi, sanki bir duvar ya da bir ekran aniden ortadan kaybolmuş gibiydi, şimdi Angeles’i aralarındaki o engel olmaksızın ilk defa görüyordu.

Annem sessizce kendisinin üreme sürecinde olduğunu söyledi. (Ey koruyucu, şükürler olsun sana, yaşa!)

Ama Yumurta onu üremeden daha farklı bir şey için arzuluyordu. Üsteledi: “Angel benim arkadaşım ve hep öyle kalacak. Bunu anlamalısın.”

“Yani beni onun yaptıkları yüzünden mi seviyorsun?” diye sordu annem; dikkat edin “bana yaptıkları” (hatta daha iyisi) “bize yaptıkları” demedi.

“Hayır,” dedi Yumurta. “Seni o kadar çok seviyorum ki seninle birlikte olabilirim. Sana acıdığım için değil. Kesinlikle. Senin yalnız kalmanı istemiyorum. Tek başına doğum yapmanı istemiyorum. Çocuğun yarışmayı kazanmasını garantilemek istiyorum. Bir de kimsenin onu senden almamasını.” Bu sonuncuyu içgüdüsel olarak eklemişti, düşünmeden.

Annem sadece ona baktı, karnını okşayarak, “Bu gece bir deprem olacak. Bunu kesinlikle biliyorum. Bağımsızlık anıtındaki Melek, sütunundan aşağı düşecek. Bunun nasıl bir önsezi olduğunu, bekleyip beklemememiz gerektiğini bilmiyorum Yumurta. Dün gece rüyamda yarasalar gördüm, bir sürü yarasa gökyüzünü doldurmuştu, bunu anladım. Dünyanın nasıl olacağıyla ilgili bir önsezi bu dedim. Rüyamda yarasaları takip ettim; çığlık atıyorlardı, kördüler, kocaman kulakları vardı ve sadece onlar nerede yemek bulacaklarını biliyorlardı. Sadece onlar.”

Şaşkınlıktan rahmin içinde sıçradım. Suçüstü yakalanmıştım. Benim işim insanlara kâbuslar gördürmek! İtiraf ediyorum altıncı aydan beri sebatla insanları kâbuslarla dürtüklüyorum! Baştan başlamam gerektiği için ilk önce annemi vurdum. Tam isabet! Şimdi farkına varıyorum! Nasıl tepki vermeliyim? Sevinsem mi, üzülsem mi? Bu kelimeleri gerçeğe çevirerek gücümü sınamalı mıyım? Fransız dalgaları vuruyor: cauchemar! Eski İngiliz night-mare’inin toynak ses duyuyorum! İspanyolcası dimdik inen bir iskandil gibi bana çarpıyor, kaşları çatık, çenesi kenetlenmiş, Kastil küfürleri sıralıyor, sürekli bir tahrik halinde: pasadilla! Bu dilimi güncelleştirmeyeyim de ne yapayım, şimdi yaptığım gibi; anne, rüyanda yarasaları gör – çığlıklar atarak sana dönecekler; anne, deprem ve düşen bir melek gör rüyanda; hepsi olacak, yemin ederim.

Böyle bir gücüm olduğunu fark ederek henüz edindiğim bu güce aldırmayarak konuşmasına devam ediyor: “Acele, fakirlik ya da kayıtsızlık

tarafından kullanılmamış şeylerle çevrili olduğumu hissediyorum.”

“Angel’in burada bıraktığı şeyler mi?”

“Hayır, sadece onlar değil. Parklar. Geçmiş. Şehrin çirkinliği, o önemli değil. Esas çirkinlik unutkanlık.”

“Belki de haklısın.”

“Kusura bakma Yumurta. Teşekkür ederim, ama yapamam.”

“Arkadaş mıyız peki?”

“Daima?”

“O kadar mı?”

Evet, KELİMELER, dedi, kelimelere inanıyor ve onları boşa harcamıyordu, hepimizin onu içine soktuğu bu sözel karnavallardan çok korkuyordu; ama niyetimiz kötü değil, anlıyorsun değil mi anne? Bütün resmi, bitmiş, tükenmiş dillere, zevklilik adına sarf edilen bütün sözlere, her klasik sözel imgeye saldırmak istiyoruz, illallah diyorum katıla katıla gülerek, iğrenç, şaklabanca, sırf bütün herkes beni duysun da artık hiçbir şeyin tutarlı, kalıcı olmadığını öğrensin diye, İspanyolca böbürlenmesi bile geçici, her şey değişken, değişebilir, mükemmeliyetten uzak, bitmemiş. Anne, hiçbir engellemede bulunmadan, hiçbir kural öne sürmeden, dinle beni, hayat tepetaklak, hayat ağa takılmış, kafasında baraktan yapılma bir taç var sadece, bırak gülerek doğayım anne, bırak doğmamış romanımı yaşayayım, uçsuz bucaksız, kutsal bir parodiye benziyor romanım, rezalet dolu bir dua kitabı, bir komünyon entrikası, bir ziyafet. Paskalya festivali, gövdeyle ruhun, başla kıçın, sözle bokun, canla zinanın birleşmesi, anne şimdi burası sallanmaya haşladı, harika bir-bir buçuk salto atıyorum; çünkü buralarda toprak su üzerinde yüzüyormuş, kayıyormuş gibi sallanıyor, savruluyorum, yuvarlanıyor ve savruluyorum. Ah son derece dirayetli annem Yumurta’ya sarılıyor, Yumurta Tanrım dünya hareketleri konusundaki kararlarına şükürler olsun diyor, Jaroslav Richter Ölçeğinde sette e mezzo yoldayız, Ludwig van’ın *İmparator*’uyla jeolojik Steinway de feryat ediyoruz, titreşim durmuyor, açık gagalı kartal yılanı ağzından düşürüyor ve zincirinden kurtulup olanaksız bir uçuşa kanat açmak için başarısız bir girişimde bulunuyor, Hipi kendine kemer yapmak için yılandan

artakalanları topluyor, Josu'da Président Grasshopper Oteli'nin sarsılan süitinde Julio İglesias fazla nazlanmadan Yetim'e imza verme lütfunda bulunuyor; çünkü dünya tekrar yıkılırken imzanı atarak ölmek daha önemli; Colasa Sánchez'in amı babam Angel'in afallamış bakışları altında, kendini tutamayarak uçsuz bucaksız açılıyor ve onu yemeye hazırlanan babam, adı batasıca Matamoros Moreno'nun kızı Bayan Colasa'nın tatlı hazinesinin ağzında bir sıra köpekbalığı dişi görüyor, bu sırada altın Melek gürültüyle Paseo de la Reforma'ya düşüyor, devasa, madeni kanatları Tiber'in Florencia'yla birleştiği göbekteki dükkânları ve tezgâhları ezerek, nihayet başı –kör gözler, şehvetli dudaklar– Chapultepec Kalesi'ne bakar vaziyette duruyor, Albay İnclán'ın emrindeki güçler tarafından o öğleden sonra sessizce ama gaddarca geri alınan kaleye bakıyor, şu anda albay Başkan Jesús María y José Paredes'i kalenin tepe köşkünde dolaşmaya davet ederken her zaman düşündüğü şeyleri düşünüyor, yani bu ülkenin hayat boyu başta kalacak bir diktatöre ihtiyaç duyduğunu, Meksika'nın en büyük talihsizliğinin uzun zamandır, geleneksel, tanınan, yandaşlarını toparlayacak, nefreti derinleştirecek ve bu kahrolası simgesel dağınıklığı ebediyen yok edecek bir tiran tarafından yönetilmemesi olduğunu düşünüyor. Sonra sallantı başlıyor, Chapultepec'ten Bağımsızlık Meleği'nin düşüşü rahatça görülüyor ve albay bunu bir işaret, hatta bir emir olarak kabul edip etmemesi gerektiğini merak ediyor; sabık-PAN'lı başkana bakıyor, başkan bir anlık şokla bütün ideolojik ilişkileri bir yana bırakıp bu aşikâr kehanet karşısında dizlerinin üzerine çöküyor. Ama albay yakasından tutarak onu ayağa kaldırıyor, sizi kimse böyle görmemeli Sayın Başkan, kimse ve Başkan albaya şöyle diyor: "Artık iktidarı istemiyorum! Yükü taşıyamıyorum! Sen al!" Yeşil sakallı ve kara gözlüklü albay ustalıkla ve kurnazca diyor ki:

"Hayır Sayın Başkan, teşekkür ederim ama Meksika'da ordu tekrar iktidarı ele geçirirse Don Benito Juárez mezarında döner, hayır Sayın Başkan. Meksika Ordusunun sivil otoriteye saygısı sonsuzdur.

"Bu bir kehanet," dedi Başkan Paredes, biraz sakinleşmişti yine depremler onu hep korkuturdu. "Ce Acatl yılında Moctezuma'ya gelen uyarılar gibi. Ya devrim olursa ne yaparız?" .

"Merak etmeyin. Sayın Başkan. Size günlük ölü kontenjanımızı doldurma

sözü veriyorum. Bütün olasılıklar planlandı. Mahalle mahalle sokak sokak, nerede bulursak; günlük ölü kontenjanınız. Devrim daha başlamadan biter.”

“Tanrıya şükür!” diyerek içini çekti Don Jesús.

“O hep güçlünün yanındadır.”

Başkan, aralık dudaklarının arasından yeşil salya sızan albayın yanından ayrıldı.

Bu iktidar sahiplerinin bilmediği, görmediği, uzaktaki Anadok bizzat Meleğin altın gözlerinin içine bakıyor ve devrilen heykelin kendisine iletmeye cesaret edemediği bir uyarıyı gözlerinden okumaya çalışıyor. Capitolina ve Famesia büyük bir endişeyle birbirlerine sarılmışlar, ölümün onları almaya geldiğini düşünüyorlar, yarıda kalmış ne çok iş var, doğmamış çocukla kim ilgilenecek? Belki de birlikte ölecekler, bu Capitolina’yı sevindiriyor, ama Famesia herkesin gelip çekmecelerini karıştıracağını ve sırlarını öğreneceğini düşünerek acı acı ağlıyor. Don Fernando Beniez depremleri umursamıyor, yumruğunu Don Homero Fagoaga’nın kapısına vuruyor. Ev sahibi kapıyı korkuyla, telaşla, hemen açıyor, kaçmak üzere, beline bir havlu dolamış, Fernando onu azarlıyor, sözünü tutmadın, şişko ibne, demokrasiyi savunmadın, yeğenlerini korumadın, şerefini iki paralık ettin! Şimdi benimle geleceksin sefil yaratık, kitlelerin alın terinden zengin olanlarla savaşmak için benimle geleceksin, iğrenç dümbük, benimle Meksika yollarında yürüyeceksin, bütün fazla kilolarını kaybedecek ve benimle birlikte hayatını feda etmeye hazır olacaksın, sırf Tepatepec Hidalgo’daki köylüler örgütlenme hakkı kazansın diye, sırf Pichátaro Michoacân’da belediye seçimlerine hile karışmasın diye!

Hakaretlerinin ve tehditlerinin gücüyle Fernando, Homero’yu dairesine geri sokuyor, sefil pelte, kan emici, bekleme odası demirbaşı, Birleşik Kıçyalayıcıları Cephesi (BKC) üyesi, şöyle büyük bir prezervatifle dünya senin ağlanası varlığından kurtulabilir. Şişman adama saldırmaya devam etti, üzerinden havlusunu çekti, artık onu koruyan Tomasito da yoktu, yine de Avukat Tomasito! Au secours! diye bağırıyordu, teskin olamayan Don Fernando Benítez devam ediyordu: Yurttaşlarına şimdiye kadar kimsenin güvenmediği kadar güveneceksin, göreceksin şişko ve yağlı akrabam, eğer

onlara izin verirsek Meksikalılar katillere, suça, rüşvete, torpile ve kötüye kullanmaya izin vermeyen bir demokrasi kuracaklar. Köşeye sıkışan Don Homero Fagoaga Benítez'e bağırarak cevap veriyordu, tabii ne demezsin, bu işe yaramaz tembel sürüsü, bu sorumsuzlar, onları kendi haline bırakırsak sana, bize ne yaparlar görürsün, Malinaltzin otoyolunda yaptıklarını yaparlar! Bizi eşek sudan gelene kadar döverler; çünkü biz ensest, alkol, genler ve bu yaramaz ırk, bu kahrolası ırk yüzünden salaklaşmış, bu köhne, pasif, götoğlanı kitlelere rağmen bu ülkeyi iyi ya da kötü inşa eden aydın azınlığız...

Bu hikâyeye paraşütle havada uçarak giren, köşeye sıkışmış Don Homero, hikâyeyi balkonundan Mel O'Field sokağına düşerek terk ediyor, düştüğü o boş arazide, mazide Yetim Huerta'yı çelişkili niyetlerle kovalamıştı, Yetim Huerta (armut, limon, bi' de incir) şimdi de tehditkâr Fer Ben (Fer-de-lance!) karşısında, korkunç taleplerle, çıplak avukat ve akademisyen düşüyor, çıplak, titreyen apartmanının altıncı katından sarsılan yere düşüyor, şüphesiz ithal malı olan devasa Cannon havlusuna sımsıkı yapışmış! Havada yedi takla atıyor, çıplak vücudu benim annemin gövdesi içindeki vücudum gibi; çünkü sallantı durmuyor ve annem nihayet Yumurta'ya tutunuyor, babamın en iyi arkadaşı, dostumuz Yumurta'ya ve Yumurta kendini kontrol edemeyerek kıkırdamaya başlıyor, nihayet içi benle dolu olan annem Angeles'e sarılıyor ve ben Okuyucu ve Dost, bütün dünyayı olmasa da bu romanı birlikte götürmeye hazırım, yere düşen altın bir Meleğin gürültüsü arasında Yumurta anneme şöyle diyor: "Bak. Halen kayboldu. Tekrar parladı" ve ben Kristof, bilinmeyenle yaptığı inatçı savaş dışında hiçbir silahı olmayan ben, saygısızca dilleri karıştıran ve karmaşayla illetleri de işin içine katmakta kararlı olan ben kendi kendime diyorum ki; Meksika toprağı sallandığında ve Bağımsızlık Meleği düştüğünde, yarasalar artık yiyecekleri aramaya gittiğinde, Tarih Kurgudan daha hızlıdır (burada, Meksika'da, Yeni Dünya'da!) ve Ağustos ayına, orada bizi bekleyenlere geçmenin zamanıdır, oyalanmadan, bizi sonuca itecek Ağustosa geçmenin zamanıdır.

Ama eylemden özgürleştirilmiş bellek olan uyku gerçekle arzumun arasına giriyor, işte depremin olduğu, Meleğin düştüğü, Dört Fırlama'nın sığındığımız eve bizi ziyarete geldiği gece nineyle dedenin gördüğü rüya:

Vatan, hep kendine sadık o!

11

Ayayay diye bağırarak uyandı Rigoberto Palomar Dede; kâbus gördüm. Sadece bir rüya diyerek onu teselli etti yanında yatan Susana Rentaría Nine; yok bir şey. Kalktı mı yoksa? dedi Don Rigoberto şaşkınlıkla. Hayır, onlar taşakların, diyerek güldü karısı. Ah benim küçük masum yavrum, dedi General Palomar, büyük dedem, karısı altmış beşlik nineme, altmış beş yaşında olmasının nedeni dedemin doksan bir yaşında olmasıydı, hatırlıyor musun Susy?

“Rüyanda beni gördüğünü söylemezsin inşallah Rigo.”

Hanım durup gülümsedi ve kocasının ipeksi beyaz bıyığını okşadı.

“Ne de olsa kâbus demiştin.”

Dedem onu öpücüklere boğdu; saçlarından, yanaklarından, dudaklarından öptü, en nihayet kahverengi beyaz pijamasının kollarından biri omzundan söküldü, ikisi de gülmeye başladılar. Ninem pijamasının üzerini çıkarmasını söyledi ve yatağın kenarına oturup dikmeye başladı, yere ulaşamayacak kadar kısa olan bacaklarını sallıyordu, *ideal ayaklar*ını.

Sıska ve yaşlı Don Rigoberto kollarıyla kendini sararak onun yanına oturdu. Kadın içini çekti. “Rüyanı anlatsana Rigo.”

Bir düşüneyim masum yavrum. Yirmi yaşlarındaydım ve Cumhuriyetin kuzeyinde Başkan Benito Juârez’in özel korumasıydım. Fransızlar ve onlara yardım eden Meksikalı hainler peşimizdeydi. İki yıl süren bir seyahat, su, düşün bir, o zamanlar nasıldı, külüstür arabalar, öküzlerin çektiği kağnılar, hepsi milli arşivlerle dolu, Bay Juârez’in de siyah at arabasında portatif bir masası vardı, belgeleri onun üstünde yazıp imzalıyordu.

Bir düşün, benim saf yavrucuğum, Mapimi’den Nazas’a, San Pedro del Gallo’dan La Zarca’ya, Cerro Gordo’dan Chihuahua’ya, oradan da çölü geçip iyice kuzeye. Her gün daha az asker, daha az su, daha az yemek. Juárez her şeye katlanıyordu; çünkü en başta bize şöyle demişti:

“Tarihimizde bir daha asla elimize böyle bir fırsat geçmeyecek,” ne zaman yorulsak, Susana, ya da ne zaman ne halt etmeye eski kâğıtlarla dolu arabaları çamur çukurlarında, dağ yollarında ittiğimizi düşünmeye başlasak aklımıza onun sözleri gelirdi ve o sözleri çok iyi anlardık. Bize bahşedilen fırsat Meksika’yı yabancı işgalinden ve üzerimize silah zoruyla musallat edilen bir İmparatorlukları kurtarmaktı.

O anda sadece eski arşivler ve tekerlekler üzerindeki bir masada ibaret olan, meşru hükümetimizi kurtarma fırsatıydı bu.

Vatanımız hiçbir zaman o kadar fakir olmadı, ama Meksikalılar da onu hiçbir zaman o kadar fazla sevmedi. Bu ülke zenginleşip küstahlaştığında ne kadar çirkinleşiyor fark ettin mi tatlım? Rüyamda onu en güzel haliyle görebilirdin.

O zaman söyleyecek neyim vardı, canım? Hiçbir şey: Başkanı koruyan, ifadesiz suratlı bir muhafızdım. O Başkan ki günün birinde Kilisenin zenginliğini tekrar paylaştırmaya karar vermişti, insanların koyduğu kanunlara saygı duyan Tanrının kanunlarına daha fazla saygı duyar derdi, aynı zamanda ordu ve aristokrasinin ayrıcalıklarını da kaldırdı. İşte böyle, tavan çöktü ve cennetle cehennemin bütün gazapları toprağa saçıldı. Muhafazakârları yendi, ama muhafazakârlar üzerine on beş milyon pesoluk bir borç yükü bıraktı; bu Fransız bankerlerin Meksikalı etinin bir kilosu karşılığında satın aldığı bonoların bedeliydi. Bonolar gerçekte değersizdi. Ama Fransa’nın ödenmesini talep ettiği borç gerçekti. Juárez ödemeleri askıya aldı. III. Napolyon işgalle ve İmparatorlukla karşılık verdi. Don Ben’e baktığında çok ciddi olduğunu, mevkiini hak ettiğini hemen anlardın, o çok, nasıl demeli? Susanita, o tarihteki rolünden çok emindi. Bütün acılara rağmen Meksika’nın neticede bağımsız ve demokratik bir ülke olacağından ve bu işi öyle ya da böyle kendisinin yapacağından asla şüphe etmemişti. Ona gerçekten de sormak isterdim. Don Benito, sen olmasan bu ülke çöker mi yoksa savaşa devam mı eder, ne dersin? Bilmem ne cevap verirdi. Bir sürü insan bu sorunun cevabını bildiklerini düşünüyordu; kendisi olmazsa hiçbir şeyin olmayacağını düşünüyordu onlara göre. Kahraman olduğu için, fakir olduğu için ve yasalara sonuna kadar inandığı için onun karşısına çıkacak kimse yoktu. Bir şey daha vardı: örnek bir koca ve babaydı. Ailesini korumuştu, güvende olsunlar diye onları Amerika’ya

göndermişti, karısına ve çocuklarına hiç aksatmadan, sevgiyle mektup yazardı. Kusura bakma Susy, ama kendimi kötü hissediyordum; onu arabasının içinde bir idol gibi otururken görüyordum, dokunulmaz, siyahlar giymiş üzerinde frak, pantolon, yelek, bir Zapoto idolü sanki şey gibi giyinmiş – ne?

Ona öyle baka baka kendi kendime şöyle demeye başladım, bana kulak ver canikom, bu adam hem sevdiği hem de nefret ettiği bir kılığına girmiş. Neden bu kadar farklıydı? Bazen konuşurken ipuçları verirdi; Yerli çocuğuymuş, Oaxaca'da çobanlık yapmış, okuma **yaz**ması yokmuş, Kastil dilini on iki ila yirmi yaşları arasında öğrenmiş, bir düşün güvercinim, o köy çocuğu, eski olduğu kadar ölü, hayali bir kültürün evlatlıktan reddedilmiş mirasçısı. Susana, büyülü bir basitliğin ışığında kaybolmuş o oğlan geçmişine akıldışı bir gece gibi bakmayı öğreniyor, düşünebiliyor musun canım? Bütün Meksikalıları kurtarmamız gereken bir dehşet; on yılda İspanyolca konuşmayı öğreniyor, okumayı yazmayı öğreniyor, liberal bir avukat oluyor, Avrupa devrimlerini. Amerikan demokrasisini, kanunlara bağlı Fransız burjuvazisini takdir ediyor, beyaz burjuva bir kadınla evleniyor, Batılı bir profesyonel gibi giyiniyor, tam Batı kültürünün bütün yazıları ve kanunlarını kuşandığı anda güm! Susy, o kadar hayran olduğu o dünya ona sırtını dönüyor, Meksika'yı modernleştirme hakkını ona vermiyor, Meksika'ya bağımsızlığını vermiyor; Benito Juárez için ağladım, yemin ederim ağladım, meleğim, özellikle de şunu anladığımda: Adam hüzünlüydü, bölünmüştü, büyük çelişkisinin maskesini taşıyordu ve o andan sonra o çelişki hepimize mal olacaktı, bütün Meksikalılara; geçmişimizden rahatsızlık duyacaktık, ama şimdimiz bizi daha da çok rahatsız edecekti. Bizi bir dokunuşta mutlu edeceği söylenen, ama sadece felaketler getiren modernliğimizle sürekli uyumsuzluk içinde olacaktık. Hızla ardında bıraktığı çöle nasıl da hüzünle bakıyordu Bay Juárez, orada hiçbir şey kendisine ait değildi, ne bir kaktüs ne bir yuka.

Ben onunla konuşmak istiyordum, bırak kendini Don Ben, her şeyi içine atma, ben, feleğin çemberinden geçmiş bir muhafızın olarak sana bunu söylüyorum; çünkü seni seviyorum ve bütün zamanımı arabanın camından sana bakarak geçiriyorum, ben atımın sıska ve aç tırısında hoplarken ve sen arabanın aksak, sallantılı ritmine uyarak sallanırken sana bakıyorum; mürekkep dökülüyor Sayın Başkan, kâğıtları lekeler kaplıyor, başındaki

silindir şapka kayıyor ama etkilenmiyorsun, çalılar ve Apaçi tüyleriyle çevrelenmiş bir halde yanımızda dururken Poitiers’de bir davada gibisin, buraya bir bak, bak Durago neymiş, Coahuila neymiş... Tanrım!

Sadece, sağduyu ona Guadalupe Victoria’nın başkanlığından düne kadar olan Cumhuriyet arşivlerini böyle bir tomar aşk mektubuymuş gibi taşıyıp duramazsın dediğinde biraz bozulur gibi olduğunu gördüm; Don Benito, tonlarca kâğıttan söz ediyoruz, Kutsal Roma hukukunun bütün avukatları gibi gerçeği belgelerin yarattığını düşünsen bile insan sabrının da bir haddi hududu vardır; kâğıtlar bizi boğacak, ’38’deki Kek Savaşında yine bu kurbağa kılıklılara yenildiğimiz gibi şimdi de kâğıt savaşında mı yenileceğiz? Coahuila’nın yukarılarında Sierra del Tabaco’da bir mağarada arşivleri bırakmaya razı olduğunda maskesinin biraz çatladığını gördüm, yemin ederim. Sanki çocuklarıymış gibi o kâğıtlarla vedalaştı; sanki tek tek her bir kâğıdı gömmüştü her biri onun için bir ruh taşıyordu.

Kapısını asla kapatmazdı. İlkelerinden biri buydu; onu görmek isteyenler içeri girebilsin diye kapı hep açık olmalıydı. Aynı zamanda herkes saklayacak bir şeyi olmadığını görsün diye.

Hep kristal kadar berraktı. Zaman zaman sırtını barakalara, eski harap misyoner binalarına, yolunun üzerindeki dost evlerine dayayarak bir şeyler yazmaktan geri durmazdı. Biz bu yolun onu sürgüne götürdüğünü düşünüyorduk ama hayır, derdi, burası sadece çöl, ikisi aynı şey değil. Onu korumakla görevli bir muhafız olarak hayatımı çok zorlaştırıyordu; çünkü bile bile cesaret gösterilerinde bulunuyordu ki bu tür hareketler onun gibi mermerlerde ölümsüzleşecek ulusal bir lider için çok uygundu.

Bir keresinde, tam Chihuahua çölünün ortasında bütün gece yazı yazmaktan yorulmuş ve çöle açılan kapıyı kollamakta olan beni izlemiş, ben uyukluyormuşum; çünkü şafak sökmek üzereymiş, sert toprağa batırdığım mızrağıma yaslanıyormuşum. Gülümseyerek etrafımızdaki gri çalıların insanlardan daha akıllı olduğunu söyledi. Şafak söktüğünde neredeyse kanuni bir simetriyle, âdeta sözsüz bir anlaşmaya uyar gibi birbirlerinden belli bir mesafe ötede duran çalıları incelememi söyledi. Neden öyle durduklarını biliyor muydum? Bilmiyordum. Söylediğine göre çalıların birbirlerinden uzak olmalarının nedeni köklerinin hayli zehirli olmasıydı. Yakınlarında büyüyen bütün bitkileri öldürürlerdi. Birbirimize saygı

duyabilmek ve hayatta kalabilmek için mesafemizi korumalıyız. Barışın temeli budur, dedi, hemen gidip masaya oturdu ve hızlı hızlı bir şeyler yazdı, özlü bir söz kuşkusuz.

Hayır, demek isterdim ona, sizi tuvalette, silinirken ya da gaz çıkarırken, hatta burnunuzu karıştırırken bile görmek istemiyorum Sayın Başkan, öyle bir şey değil, ne sizin ne de benim şerefimi zedelemeyecek bir şey, sizi dişinizi fırçalarken görmek isterdim Bay Juárez ya da ayakkabılarınızı boyarken, sakın bana kendinizin boyamadığını söylemeyin, burada kaktüsler çalılar arasında yuvarlanıp duruyoruz, sizin Maximilian gibi bir uşağınız da yok ama ayakkabılarınız hep bütün Avusturya arşidüklerininkinden daha parlak; bunu nasıl yapıyorsunuz? Ayakkabılarınızı boyarken görülseniz şerefinizden bir şey mi kaybedersiniz, efendim?

12 Ekim 1864 Kolomb Günü'nü Chihuahua'da kutladık. Başkan Juárez bütün günü New Orleans'tan kim bilir nasıl gelen günü geçmiş İngilizce gazeteleri okuyarak geçirdi, ama diktatör Santa Anna tarafından sürgüne gönderildiği Louisiana limanında anıları vardı; bir tütün fabrikasında sigara sararak hayatını kazanmıştı (ah tanrım, şimdi Sierra del Tabaco'da sevgili belgelerinin hepsi birbirine sarılmış vaziyetteydi, diye düşündü ironik bir biçimde) ve İngilizce öğrenmişti, şimdi çocuklarının New York'taki okullarda öğrendiği gibi.

Bir makale dikkatini çekti; E.L. Drake adında bir gringo Batı Pennsylvania'da yirmi metrelik kuyular açarak değişik bir madde çıkarmıştı. Makaleye bakılırsa bu madde çökelti kayalarının derinlerinden çıkarılıyordu. Hem sıvı hem de gaz olan bu madde, diye okudu Bay Juárez, Bay Drake'e bakılırsa iki halde de gitgide azalmakta olan balina yağı yerine kullanılabiliyordu, bu da modern şehirler için ucuz, parlak ışık demekti. Bay Juárez kara kafasını salladı, belki de bu kuzey köylerinde geceleri yazabilmek için kullandığı mumları düşünüyordu.

Chihuahua'da Bay Creel'in diğer konuklarıyla bu keşfi konuştu; bir mühendis dedi ki bu ışık meselesi önemliydi kuşkusuz, ama şu meşhur "petroleumun" (yeni maddeye verilen isim) lokomotiflerde, buhar makinelerinde, trenlerde ve fabrikalarda kullanılması kadar da takdire şayan değildi. O anda, Susanita, o nüfuz edilemez bakışlardan bir görüntünün

geçtiğini gördüm, sanki kendisini Cumhuriyetin ıssızlığında hızla ilerlerken düşünüyordu, toprağın ya da iklimin meşakkatlerinden uzakta, her ikisi de çok sertti, hayatım, insanlara karşı çok acımasızdı.

Başını salladı; hayalini kışkışladı. Esas mesele Cumhuriyeti santim santim, ağır ağır, sevgiyle ve fakirlikle geri almaksa belki de Don Benito Juárez, canım, kendini –neden olmasın– Mexico City'den El Paso, Texas'a giden Chihuahua aktarmalı bir uçakta hayal edebiliyordu; ama o zaman ülkeyi kaybederdi, iş ülkenin bizim olduğunu göstermekteydi, bizim burada olduğumuzu ve yerli atalarımız gibi çok derin köklerimiz olduğunu, dallarımızda da dikenler olduğunu göstermekti; bizi sökmeye bir kalkışsınlar bakalım, bakalım şölende değil yoksullukta kim gelip bizimle yaşayacak. O yinelenemeyecek fırsat buydu işte: "Tarihimizde bir daha böyle bir şansımız olmayacak." Petrol değil, Susana, şeref. Don Benito Juârez'in yetmişlerdeki petrol patlamasında zengin olup bir Grumman jetine atlayarak Paris'e eğlenmeye gittiğini, Las Vegas'ta mola verip Sands Hotel'de biraz da poker oynadığını düşünebiliyor musun, Susy? İmkânı yok.

Ama şimdi rüyama dönelim. Rüyam ölülerle dolmaya başladı. Göreceksin. Önce en sevdiği oğlu Pepe'nin hasta olduğunu öğrendi. Fransız avukatı kılığındaki bu Zapotek'te bütün önseziler, bütün atavizm, bütün yerli kaderciliği su yüzüne çıktı. Yerli kaderciliği ona Pepito'nun çoktan öldüğünü söylüyordu, Susy tatlı masum yavrum, acı çekmesin diye ona söylemediklerini, daha şimdiden ona bir heykel gibi davrandıklarını düşünüyordu. Onu Chihuahua'da görmeliydin tatlım, çocuğu yüzünden korku duyuyordu, o çocuğa, "Gözbebeğim, gururum, umudum" derdi. Dağılmıştı; kendini kaybettiğini mektuplarını lekelerle doldurduğunu söylüyordu. Sonra kendini topladı; ama onun ebediyen geride bıraktığını düşündüğü bir şeye kurban olduğunu gördüm: Yerli kaderciliğine. İradesi galip geldi. Eski kişiliğine geri döndü. Evinden hiç mektup gelmiyordu. Bir sürü kazalarla dolu bir vaziyette posta sistemi de bir kazaydı.

Önsezileri doğru çıktığında. Susana, Creel'in Chihuahua'daki evinde hayalet gibi dolanıp kendi kendine konuşmaya başladı:

"Canım oğlum öldü... canım oğlum öldü... Yapacak hiçbir şey yok!"

Pepe’nin ölümünün birbiri ardına felaketleri hızlandırdığını hissettim; çünkü yine aynı evde Bay Juárez Başkan Abraham Lincoln’ın öldüğünü haber aldı, sonra Temmuzda Fransızlar kuzeydeki direnişe karşı genel bir saldırıya giriştiler ve Ağustosta Chihuahua’dan ayrılıp sınıra doğru hareket etmek zorunda kaldık – ama daha ileri gidemezdik, Meksika’da hapis kalmıştık, Meksika’da köşeye sıkışmıştık, ama Meksika’dan hiç ayrılmayacaktık, öyle demişti, ileride ülkesini terk etmekle suçlanacak bir sürgün olmayacaktı:

“Don Luis” –dediğini duydum, onu sınırı geçerek kendini kurtarmaya zorlayan arkadaşı Vali Creel’e– “bu eyaleti herkesten iyi bilirsin. Bana en geçit vermez, en yüksek, en kıraç dağı göster, oraya gidip bayrağa sarınır, açlıktan ve susuzluktan ölürüm, ama Cumhuriyeti asla terk etmem.”

Tekrar hoplaya zıplaya yola koyulduk, at arabalarında, çalılar ve kaktüsler arasında, tepemizde güneş, ayaklarımızın altında kayalar. Ne diyebilirim? Bir gece Chihuahua çölünde bir köyde, ben nöbette yıkık bir duvarın önünde dururken kapısını kapattı. Kendi kendime gece erken yatacak dedim. Ama çok geçmeden ağladığını duydum. Yanına gidecek cesaretim yoktu; ama ertesi gün yine aynı görevdeydim, eskisi gibi dimdik durmayan mızrağımla yerime gittiğimde Susy, kendi kendime eğer tekrar ağlamazsa her şeyi unuturuz dedim. Talleyrand’ın Napolyon’a söylediği gibi, bak, kapıyı kolladığım halde sokağa o kadar çok bakmıyorum; yani kendimi bu işe sokmayacaktım, ihtiyar tekrar ağlarsa...

“Canınızı sıkan bir şey mı var Sayın Başkan?”

“Hayır Rigo. Yok bir şey.”

“Madem öyle özür dilerim Sayın Başkan.”

“Ne oldu Rigo?”

“Biliyorsunuz karışmak...”

“Evet.”

“Neden biraz benimle konuşmuyorsunuz?”

Aziz değildi, olmasına da gerek yoktu, kahraman olmaktan memnundu, hiç adını duymadığımız kahramanlar vardı, isimleri sokaklara verilmemiş,

heykelleri dikilmemiş kahramanlar; peki bir aziz neye yarardı? O gece bana aşk maceralarını anlattı, evlilik dışı çocuklarını, oğlu Tereso'yu, çirkindi, cesurdu, babası gibi işgalcilere karşı savaşıyordu; bana zavallı, acılar içindeki Susana'dan –seninle ismi aynıydı, sevgilim, bunu biliyor muydun?–, Oaxaca'daki bakireliğe mahkûm sakat kızından söz etti, hem onun acısını hem de kendisinin yetişkin kızı yüzünden duyduğu acıyı azaltmak için kız ilaçlarla uyuşturuluyordu, ne? uzaklarda, acılar içinde, benim garip kızım yapay bir rüyada mahpus: Susana...

Çiftlikteki kızı içeri soktum, nazlanmamasını söyledim, ters bir şey olmadığını biliyordu, Bay Juárez de öyle; ben Cumhuriyet İkinci Süvari Birliğinden Rigoberto Palomar o kıza nasıl bakıyorsa onun da öyle bakması gerektiğini söyledim, ne fazla ne eksik; savaştaydık ama bu yüzden yaşamamazlık edemezdik; kızın gül yanaklarına, kara gözlerine, beline inen saçlarına ve yeni tornadan çıkmış bir vazoya benzeyen vücuduna bakmalıydı; bir adı vardı, Tatlı Adlar'dı adı, kolalı bluzunu hışırdattım, yalınayaktı ses çıkarmazdı, çok geçmeden ölecekti; çünkü elleri matemi haber veriyordu, onu kendime istemiştim Bay Juárez ama size vereceğim, ona ihtiyacınız var, bizim de sizin gayri meşru bir aşk gecesi geçirmenize ihtiyacımız var, Don Benito, bir tarçın çubuğu gibi şefkatli, tatlı aşk, deprem gibi kuvvetli, içinden geldiği hayata o kadar yakın ki kendini çok rahat, ölüme cevap verircesine size vermiş gibi gelebilir; geri durmayın Bay Juárez, bu köylü kızla yatın, hüznünüzden kurtulun, savaşı kazanın, ülkeyi tekrar ele geçirin, bu kızı ölmüş oğlunuzu sevdiğiniz gibi sevin, sakat kızınızı sevdiğiniz gibi; banyoya giderken kapıyı kapamak ya da bir dosi geldiğinde açmak kadar doğru bir şey bu; benim karşımda heykele dönüşmeyin, Bay Juárez, daha ölmediniz.

Kapıyı üzerlerine kapadım Susana, cezalandırılma riskine rağmen nöbet yerimi terk ettim. Anlıyorsun ya, masum yavrum, hiçbir şey duymak istemiyordum. Bu gece sadece ona aitti; bunu herkesten çok hak ediyordu. Mutlu olduğunu umuyordum, ama onun bir anlık zevkini bile çalmak istemiyordum. Ben de hüzünlü ve olanaksız şeyler düşünmeye başladım Susanita. Ya Bay Juárez kazanırsa. Cumhuriyet her zamankinden daha fakir olacaktı. Muhafazakârların, İmparatorluğun, savaşın istiflediği borçları nasıl ödeyecekti? Ülkeyi nasıl tekrar inşa edecekti? Ah tanrım, dedim kendi kendime, soğuk çölde gözlerimi kapatarak, denizin altında bir yatak

odasında gibiydim; keşke Bay Juárez Pennsylvania’daki gringo Drake’in keşfine sahip olsaydı, ışıltılı kömürler gibi dünyanın bütün şehirlerini aydınlatacak o maddeye! Ah tanrım Fransızlara on beş milyon peso borçlu olacağı yerde, Don Benito Juárez sıvı fosilleri ihraç ederek yılda 15 milyon dolar kazansaydı! İşte bu yüzden bağırdım. Susana. Berbat bir kâbustu.

“Merak etme Rigoberto. Hayırlısı neyse çıkar.”

12

Yer sakinlediğinde annem Angeles de onunla birlikte sakinleyip mantıklı konuşmaya çalıştı. Dostumuz Yumurta gitar çalarak babamın eski ahır evinde dört dönerken annem bir kadın terk edildiğinde bir vakum oluştuğunu ve içine onu doldurmak için her şeyin çekilebileceğini söyledi; Yumurta’nın sadece bir dolgu malzemesi olmasını istemiyordu, bu yüzden de Yumurta’nın onu dinleyip düşüncelerini anlaması daha iyi olacaktı. Onunla karşılaştığımda –dedi bize– ona dedim ki, bütün gece uyuyamadım; çünkü seninle karşılaştığım için çok mutluydum. Bu doğruydu: Angel beni yaratarak beni mutlu etti. Beni bulmadı; beni icat etti, beni icat ederek beni kendisinin kıldı. Uyumamıştım, o kadar mutluydum ki, çünkü Angel benimle tam kendimle karşılaştığım şekilde ve zamanda karşılaşmıştı; ne önce ne de sonra. Ondan önceki hiçbir şeyi hatırlamıyorum. Kim olduğumu, nereden geldiğimi bilmiyorum, hiçbir şey bilmiyorum.

“Sana bir itirafta bulunayım. Onu gördüğümde genç ve isyankârdı. Ben de hemen onun sevdiğini düşündüğüm şeyleri edindim –feminizm, solculuk, ekoloji, Freud ve Marx, üniversite sınavları, şimdiye kadar yazılmış bütün operalar– hepsi, elime ne gelirse, sanki birinin odasını karıştırır gibi. Muhafazakâr bir isyancıya dönüştüğünde nasıl şaşırdığımı tahmin et. Edemezsin. Simgelerimi onun için değiştirmem imkânsızdı artık, Yumurtacım.”

“Birbirimizi tamamlamamızın daha iyi olacağına karar verdim ve çenemi kapalı tuttum, ideoloji yapmayı tam anlayamadan aşk yapmaya verdim kendimi. Aşk, aşk, aşk. Yumurta, ideoloji, ideoloji, ideoloji, aynı zamanda bunlarla başat giden sorum: bütün bu yaptıklarımızın anlamı ne? Bende

kendisinin zıddı olan aynı zamanda kendisini tamamlayan şeyleri görsün diye. Farklı olduğumuz halde eşit olabileceğimiz umudunu da benimle paylaşıyordu (ideal değil mi?). Angel saçmalıktan umutsuzluğa ne zaman geçecekti? Hem de bu esnada pozitif bir şey kapmadan. Hepimiz neden korkarız delirmekten mi aklıselim sahibi olmaktan mı? Bu gargarada kim kazanır kim kaybeder? İkimiz de ümitsizliğe düşmeden sonsuza kadar isyanla yaşanamayacağını fark ettiğimizde kim diğerini önce terk edecek? Başka bir şeye ihtiyacın var, yemin ederim, yemin ederim, dostum, başka bir şeye, yemin ederim onu bulmaya çalıştım, mantığı elden bırakmadan, Angel'e inanmaya çalıştım, cidden, ideolojisine, sırf bu dünyada iyi şeylerin yineleneceğine inanmak istediğim için, o iyi şeyler geride bırakılmasın diye, ilerleme yüzünden eskiliğe terk edilmesin diye. Gitarını çalarken bunu düşün: ilerleme şarkını öldürebilir mi, çünkü her çaldığında o senin şarkındır Yumurta, tekrarlanan bir olaydır, penisilin olsun olmasın, televizyon olsun olmasın. Çaldığın şey bir olay olmayı sürdürür mü, peki hastalıklar ya da evinde seyrettiğin filmler? Sanat sürekli bir olaydır ya da var olan bir süreklilik. Angel'i *ya o / ya bu*'sundan kurtarmak için bunları ona anlatabilmek isterdim, onu bilirsin ya delilik ya akıl, ya çürüme ya ilerleme, o çok bayıldığı dramatik olasılıklar dünyası, ona nasıl da hasar veriyor. Bu fikri gerçekleştirebilmek için bu çocuğu yapmayı kabul ettim; beni anlamazsa zavallı Angel'imi yutacak ümitsizlikle saçmalık arasındaki oluşlar sürekliliği fikri. İsterse tek başına yapsın, bensiz, yeter ki beni anlasın."

"You are lovable," dedi Yumurta gitar çalmayı bırakarak. "Azıcık mizah, biraz da akılla Meksika hayatının bütün felaketlerinden paçayı kurtarırsın. Seni bu yüzden seviyorum. Gerçekten de çok sevilesi birisin."

"Animus intelligence!" diye bağırdı annem, ama bağrışının refleksif olduğunu fark etti. Yüzünde sorgulayan bir ifadeyle kafasını çevirerek dostumuza baktı. Ona kendisinin de paçayı kurtarmış olduğunu söyledi.

"Bu ülkedeki tek deha hayatta kalmaktır. Başka hiçbir şeyi kalmadı ülkenin. Ama hâlâ hayatta."

Ya o?

Yumurta annemin elini tuttu ve annesiyle babası öldükten sonra, ne dostu ne

de parası olmadığı zamanlarda bir müddet ihmal, umursamazlık ve cehalete teslim olduğunu hatırladı. Neler olduğunu anlayıp büyük bir korkuya kapılmıştı, çünkü kendisine başka biriymiş gibi bakabiliyordu. Sonra ilk hit parçasını yazmıştı "Take Control".

Ya annem?

Korkuyordu. Bir şeyler olacağından, bizim onu fark etmeyeceğimizden ve hayatımızdaki en önemli şeyin çoktan yaşanıp bittiğini çok geç anlayacağımızdan korkuyordu. Hem de rüyasında vajinasından bir asmanın çıktığını görmüştü.

"Hepimiz bütün işlerin ters gittiği günler yaşamışızdır. Seçenekler, hareketler, insanların gördüğü şey olamamak, orada olanı görememek, inanırsam bilirim, bilirsem her şeyin hata olduğunu düşünürüm. Otuz gündür böyleyim. Yardım et Yumurta, lütfen yardım et dostum. Sana sonsuza kadar minnettar kalırım.

"Halemi tekrar kazanmam için bana yardım et, dostum. Görmüyor musun sönüp gitti?"

Ağustos böyle başladı; rahme düşüşümün sekizinci ayına atılan ilk adım.

13

Sevgili okuyucu, mart ayında Angel'le Angeles'in Şilili bolero şarkıcısı Concha Toro'yu Milli Televizyon Yarışmalarından birinde gördüklerini hatırlarsınız, kendini Son Playboy Ayın Güzeli olarak tanıtmıştı; haziran ayında da Yumurta Simon Bully Barı'nda onunla konuşmaya gitmiş, Penny López'in on altıncı yaş günü Evlere-Servis Tiyatrosu'nun hizmetlerinden yararlanmıştı; sonucun kadar feci olduğunu hepimiz hatırlıyoruz. Okuyucu Angel'in bu görevi reddettiğini de hatırlıyor olabilir; sebep olarak da 1980'lerin ortalarında evinde on beş yaşında bakir bir torun bulundurmaya dayanamayan Rigoberto Palomar Dede'nin (kendisi on beş yaşında devrim generali olmuştu) ısrarları üzerine Concha'nın onun bakirliğini izale etmesi göstermişti.

Dört Fırlama (asilzadelerinin de bildiği gibi daimi hüsrana uğrayan) cehennemi projelerine özel meseleleri karıştırmak istemediği için kadını görmeye Yumurta gitmişti; ama Concha Toro'nun görünüşü, ünü ve hayat hikâyesi onu o kadar etkilemişti ki kendisini Angel Palomar y Fagoaga'nın gönderdiğini ağzından kaçırmıştı, onu hatırlıyor muydu?

"Tabii hatırlıyorum, sıkı veletti, adını de hemen hatırladım, gel evladım, içerisi çok dağınık biliyorum; ama dün gece aman aman, polislerle ufak bir arbedeye girdik, nerdeyse bizi kapatacaklardı. Ama şarap, avokado, şeftali ve sakız reçeli kalmış, keyfine bak. Kimse Concha Toro'ya mıh sıçtı demedi şimdiye kadar, hele hele senin gibi aç bir çocuk geldiğinde. Esas mesele neye açlık çektiğin evladım."

Bu son cümleyi söylerken gözlerini süzmüştü, bu hareketi Simon Bully Bar'ın kadife zemininde yaşını başını almış yurttaşlarımızın nice nesillerini (itiraf etmeli ki yeni nesillerini) çılgına çevirmişti; barın girişindeki uzun, yumuşak, kırmızı tünel kadifemsi, derin bir vajinaya benzerdi; Concha'nınkinden pek farkı yoktu.

Yumurta onu tepeden tırnağa süzdü; eski endamı kalmamıştı, belki hiç dünya güzeli olmamıştı –esas çekiciliği güzelliğinden Şilili cilveli uyanıklığından kaynaklanıyordu– ama elden ayaktan da düşmemişti; tuhaf bir palimpsest gibiydi, hayatının bütün evreleri saydam bir eşzamanlılıkla bir arada bulunuyordu: Concha Toro! Kızlık adı, María İnez Aldunate Larrain y Cruchaga Errázuriz, Chillân'da, Şili, 1939'daki korkunç depremin olduğu gece doğdu; deprem şehri yerle bir etmiş, Concepción'dan Puerto Montt'a kadar sahilin yarısını da Pasifik'e gömmüştü. Meksika hükümetinin, felaketten sonra Şili'ye bağışladığı okulda Siquerios'un yaptığı duvar resimlerinin gölgesinde büyümüştü; yerel kahramanlardan Cuauhtémoc ve Galvarino'nun bıraktıkları siyah-beyaz, güçlü yumruk izleri narin aristokratik zihninde yer etmişti. Okulda devrimi ve melodramı görmüştü, babasının evindeyse gericilik ve dramı; güney Şili'de tarım yapmak ailesinin son sığınağıydı. Aile Şili'nin nitrat ihraç ettiği zamanlarda zenginleşmişti; bu iş, on dokuzuncu yüzyıl sonunda Santiago'yu malikânelerle, sayfiye yerleri olan Viña ve Zapallar'ı da villalarla doldurmuştu; nitrat Avrupa seyahatlerinin ve cafcaflı âlemlerin faturasını ödüyordu. Bu balon 1918'de, Almanlar sentetik nitratı icat ettiğinde patladı,

ama aile genel ekonomik çöküntüden kendini kurtarmayı başardı. Sonra da nitratlara yaptıklarını köylülere yapmaya başladılar; onları sömürdüler. Tek farkı köylü ihraç edememeleriydi. Adı batasıca Başkan Beter Buruşuk Birleşik Devletler'in çiftçi ihraç edip ürünü kendine saklamasını önerdiğinde María İnez nasıl gülmüştü! Aldunate Larrain y Cruchaga Errázuriz ailesi de böyle bir şey yapmak isterdi; ama bu süngüsü düşük, geri zekâlı, ayyaş, hırsız, yüreksiz herifleri kim isterdi ki! Güldürmeyin beni!

María İnez bu çelişkilerin çaresini on dördünde kendini sıkı bir köylü çocuğa –sanırım babam Angel Palomar kadar sıkıydı– vermekte buldu, çocuğun olmayacak bir adı vardı: Randolph Pope. Hemen Puente del İnca'dan And Dağları'nı geçip Mendoza'ya gitti, oradan da Buenos Aires'e, hayli zeki Şili kızı orada ortalığın tozunu attı; adını değiştirip Dolly Lama oldu, Anibal ("TaşakIı") Trolio'yla birlikte şarkı söyleyerek bir tango yarışması kazandı; Borges'in *Öteki Engizisyonlar*'ını okudu. *Dr. Jekyll ve Mr. Hyde*'daki Miriam Hopkins kılığına girdi; parfümlü, platin rengi saçlı haliyle bir gece Armemonville pavyonunda Jorge Borges'i baştan çıkarmayı başardı; Borges, genç bir Patagonyalı bakirenin 1521'de Macellan'ın kılavuz gemisinden çaldığı ve hemen kibar Buenos Aires beyefendilerinin "la leure de sa nature" dedikleri yere sakladığı rayihalı karanfilin kör muhafızıydı; María Inez yani Dolly, Borges'le ateşli bir düzüşme karşılığında Macellan'ın meşhur rayihalı karanfilini ele geçirip Meşhur Karanfil ve Meşhur Kör Adamı kuşanarak Ataneo Kitapçısında düzenlenen bir törende Cinsel Aşırılığın Rahibesi ilan edildi. Hemen bunun ardından Memphis Tennessee'ye kadar yazara eşlik etti; orada *Alçaklığın Evrensel Tarihi*'nin yazarı, şair Ossing'den (herhalde Ossian'dan geliyordu) kendisini Mississippi'nin sularına sokmasını rica etti –ayak bileklerine kadar–, sonra da Mark Twain'in nehrinden bir yudum su istedi. Önlerinden akıp giden endüstriyel atık ve ıslak çöp dolu nehre bakarak endişeye kapılan Memphis halkının gözleri önünde yaşlı Géorgie'ye bir bardak Coca-Cola vererek halkın şaşkınlığını gideren Dolly, Latin Amerika edebiyatı için elinden geleni yaptığını hissetti; bu sırada kör adam ağır ağır kendisine verileni yudumluyor ve zaman zaman "Ambrosia, ambrosia!" diye mırıldanıyordu.

Karanfilli ama şairsiz, Dolly Lama Hollywood'a iltica etti, Xavier Cugat'ın Katalan-Küba orkestrasına katıldı ve vokalist olarak başarılı bir meslek

hayatına adım attı; bu sayede Las Vegas’ta Dionne Warwicke’in arkasında dubidubidularını, Atlantic City’de Diana Ross’un arkasında orgazmik ve narkotik ohohohuhm-huhmlarını söyleme fırsatı; Radio City Music Hall’ünde ve Madison Square Garden’da Boy George ve Culture Club’un arkasında kilosuna kilo yaşına yaş eklemesine rağmen muzaffer çiftcinsiyetliliğe tezat olsun diye kesik kesik hareketlerle erkek gibi dans etme fırsatı bulmuştu. Kırk beşinde Yaşlı George’dan başlayıp Boy George’da biten seyahatinde, Culture Club’u hiç bırakmadan ve bir Kafkalemundan daha çok dönüşüm geçirerek bir daireyi kapadığına karar verdi. Kapanmış bir dairenin fasit bir daireye dönüşebileceğinden korkarak Meksika’ya geldi, biriktirdiklerini Bull Bar ve Car Answer’in köşesindeki bara yatırdı, adını Concha Toro olarak değiştirdi ve nihayet gerçek dehasını, kaderini, hayatının sentezini yeniden canlanan boleroda buldu; Meksika modernliğinin, doksanların başlarında yetişen postpunk rockaztek gençliğinin küçümsediği, Saldaña ve Monsiváis tarafından müzelikmiş gibi muhafaza edilen boleroda; bolero, yani güve yeniği pamukluya sarılmış müzikal bir Tezozómoc; o beklenmedik, müsait, umulmadık, saflaştırıcı konjonktürlerden birinde sahneye çıkıp Homero Fagoaga’nın İspanyol diline kazandıramadığını boleroya tekrar kazandırdı: Şatafat, şan, hissiyat, tarifsiz ihtişam. Fakir, kendi kaderine terk edilmiş orta sınıfın geçmişe özlem duyan erkekleri, dayanacak bir şey arayan kadınları Concha Toro’nun bolerolarını dinlemek için Simon Bully Bar’ın salonunu doldurdu; çünkü bolero öyle bir müzikti ki el ele tutuşarak, samimi Latin Amerika kıçının duygularını ve sözlerini yineleyerek dinlenirdi, melodramatik iyimserliğimizin mayasıydı o –babam “Tropik Patika” bolerosunu dinliyor:

Onunla her gece sahili turladım
O taze, özgür dudaklarını öpmek için
Yeminler etti, ebedi dedi aşkım
Bu sahilde öpüşürken yemin etti
Deniz kenarındaki aşkımızı hiç unutmayacağım

Quevedo kılığında, Concha Toro’nun kabaresinde yalnız, hamile annemin sarmalları (yoksa girdap mı demeli?), esrarından soyunmuş Penny ve uysal Colasa arasında asılı duran babam Amerika’nın Keşfinin Beşyüzüncü yılının bir gecesinde bolero dinliyor ve boleronun Yeni Dünyasını keşfediyor, gözden düşmüş ama asla reddedilmemiş, üzerine cennetten sular

serpelenmiş ütopya; adaların ütopyası, Eldorado'nun. Yerli monarşisinin. Babam (tanıyamadığı) Concha'yı dinlerken etrafına bakıyor, hep birlikte geçirdikleri kalp ameliyatları sayesinde cennetlerini –tropik patika– tekrar kazanan bir-varmış-bir-yokmuş zengin orta sınıfın tutsak harabelerine bakıyor; boleronun olanaksız projesi bu işte; kıymetli fin de siècle dilinin yatak odası, kumsal ve genelev gerekliliklerine uydurulması:

Tutsak eden bir aşk öpüşü o elin
üzerine kondurulmuş o el ki kitap
arasında bir zambak ölen bir
güvercinin titreyişi

Luis G. Urbina

"Dönüşüm" (Şiir)

diye mırıldanıyor babam ve
tanımlıyor:

"Melodram mizahsız komedidir."

Sihirli bir kelebektim
hayatının bahçesinde
yükseklerde prensestim
yeter ki sen gam çekme

Agustín Lara

"Tutsak" (Bolero)

söylüyor Concha Toro ve
düşündürüyor:

"Bilmem ebediyette aşk
var mı ama orada da
burada olduğu gibi
dudaklarınızda benim
tadım olacak."

Concha Toro'ya bakan babam, yumuşak ışıkların (onlar da ölen güvercinler gibiydi, sihirli kelebekler, kaderin söndürdüğü fenerler, ateşli öpüşler)

altında ölümsüz kelimeleri fısıldadı: *İkiyüzlü, düpedüz ikiyüzlü, sapkınlıklar kraliçesi, beni kandırdın.*

Yaşlı insanlar huzurevlerinden çıkıp Concha'nın bolerolarını dinlemek için akın akın geldiklerinde umulmadık bir şey başladı. *Time* Concha'yı kapak yapıp üzerine de *Yaşlı Yurttaşların Sevgilisi* başlığını attı, her gece Mundet'in, Aktörler Sendikası'nın, Kır Gücün ve Adolfo Ruiz Cortines Yaşlılar Kulübü'nün bütün yaşını başını almış üyeleri, en saf nostaljinin kanatlarında, Simon Bully Bar'ın mininde birbirlerine inanılmaz randevular verdiler; kırlaşmış, kelleşmiş, çillenmiş kafalar, hatta bazen şık mavimtırak kafalar içeri boşalıyorlardı, duygusallığa kapılıp kafalarını onaylayarak sallıyorlardı, hele hele şöyle sözler duyduklarında:

Daha gencecikken gümüş teller düşerse saçına
Mavi bir gölcüğe vuran ay ışığı gibi

Bu yaşlı göçünün kötü tarafı büyülenmiş ihtiyarların eve dönmeyi reddetmesiydi; Concha'nın barında ikinci gençliklerini buluyorlardı ve ondan kopmayı kesinlikle istemiyorlardı, dans pistinde ve koridorlarda ayakta duruyorlardı. Car Answer'a kadar bütün yolu kapatıyorlardı; tam polis, Albay İnclán'in Pavlovcu reflekslerine ve yer etmiş alışkanlıklarına uyarak onları coplarla ve gaz bombasıyla dağıtmak üzereyken, 1990 krizine çözüm bulmak için kabineye alınan Federico Robles Chacón çözüm olarak baskı yerine sembolizmi kullanmaya karar verdi. İhtiyarları kendi mahallelerinde, Toluca yolu kenarındaki arazilere yerleştirmeyi önerdi; orada kendilerine yeni evler ve yeni bir hayat inşa edeceklerdi, bakan da onları her gece otobüsle Concha'yı dinlemeye götürecekti. Bu arada, arazi söylentiye bakılırsa, Friedmanyak parasal çözümleriyle krize yol açan Süperbakan Ulises López'in karısına aitti. Bakan Robles Chacón'a bu mülkün kime ait olduğunu bilip bilmediği sorulduğunda şu yorumda bulunmuştu:

"Biliyorum. N'olmuş?"

"Daha iyi ya," demeyi unutmuştu; ama astları onu anladılar. Bu manevranın, daha önemli sonuçlar doğuracak başka manevraların namzedi olduğu sonradan ortaya çıktı; federal tediye bürosu huzurevlerinin kapatılmasının bilmem ne kadar milyon peso kazanç getirdiğini bildirdi ve

bu özel kanıtı pek beğenen Ulises López politikada sıkça görüldüğü üzere bunu genel ilke haline getirdi; Ulises tımarhanelerin kapatılmasını emrederek Federico'yu kendi hamlesiyle mat etti; 1990'la 1992 arasında psikiyatri kliniklerindeki ve akıl hastanelerindeki binlerce hasta, hükümete pahalıya mal oldukları gerekçesiyle kapı önüne kondu. Ama delilerin ne onları eğlendirecek bir Concha Toro'su ne de toplanabilecekleri bir Bully Bar'ı vardı.

Bir sanatçı olarak Concha Toro bütün bu dolapların kendisini ilgilendirmediğini, politik bozulmadan kaynaklanan meseleler olduğunu düşünüyordu. Ama büyük başarısı hayatındaki derin bir boşluğu gizliyordu; Concha Toro'nun bir erkeği yoktu; aynada kendine baktığında –ellisindeydi ve tek arkadaşı pekinköpeğiydi– kendi kendine dedi ki, Şilili bir kızkurusuyum, Yahudi'den daha beter yol teptim, bütün dünyayı kim gezdi, onca başarıyı kim kazandı, kim evinden bunca uzakta, kimin kendisini sevecek bir erkeği yok?

Aynaya baktı ve orada gördüğünü beğendi, kırmızı payetlere bürünmüştü, uzun elbisesi tombul Şilili kalçalarını kapatıyordu, deniz yeşili Şilili gözlerini vurgulayan bir makyajı vardı, iddialı bir dekolte, bol bol pudra, bembeyaz, yerli yerinde bir kaç rötuş, hızla denize akan kalsiyumsuz dağ sularını içmekten bozulmuş Şilili dişlerini kapamak için bol bol ruj; bozuk dişler ama sadece hain bir dişçi María İnez'in gerçek yaşını herkese ilan edebilirdi: María İnez!

Aynanın yanında kendi adını söyledi, sıcak nefesi aynayı buğulandırdı; Şili dedi şarkılı bir sesle, baskıya karşı bir tımarhane, nakışlı çiçek tarlası; ne saftır, ah Şili, mavi gökyüzün; çok uzakta, dönüş yok Pinochet ebediyen La Moneda sarayında. Peh, diyerek tepkisini gösterdi Concha Toro. Aristokratik çocukluğunu, malikâneyi, soyağacındaki Aldunates y Cruchagas'ı unuttu ve yineledi:

"Aynada kendime bakıyorum. Payetli bir elbise var üzerimde, ayağımda saten ayakkabılar, saçımda yaldız, dudaklarım Joan Crawford tarzı; tontonlar bunları görmeye geliyor, onlara bunu veriyorum, buna sarıldım, isterlerse ötekiler tepemden baksın; benim samimi banalliğime ve duygusallığıma, Houston'a alışverişe gitmek kadar ihtiyaçları var."

Kendine baktı, gördüğünü beğendi, içini çekti, Concha Toro, barın yanından sahneye çıkıp şarkı söylemeye başladı:

Zalim bir kayıtsızlıkla geçtin gittin yanımdan
Dönüp bir kez olsun bakmadın bana...

Onu seviyorlardı, o kendini seviyordu. Bilinen bir fıkra anlattı:

"Sevişmek güzelse güzeldir. Yok eğer kötüyse yine de güzeldir."

İhtiyarlar gülerek birbirlerini dirseklediler: *Belki bu gece?..* O gece deniz altındaki ışığa benzeyen mavi lambaların altında, sonra da soyunma odasında köpeği Fango Dango'yla, yine tek başına ayna önünde şarkı söylerken kendi karakterini, başarısını analiz etti. Nasıl olmuştu? Başarısı sevmeyi sevmekti, sevilmeyi sevmek ama boleronun zalim şarkı sözleriyle şefkatinin kayıtsızlığında açılmış bir çatlaktan ibaret olduğunu açıkça ortaya koyuyordu; kendini kaptırmadan sevmek

> *Zalim bir kayıtsızlıkla geçtin gittin yanımdan*
> *Dönüp bir kez olsun bakmadın bana*

Donuk, banal, kartal burunlu, pembe tenli, zalim gri bilgiç ailesinin en küçümsediği şeyi istiyordu: Latinlere özgü bir dostluk, eksiksiz, can sıkıcı, yapış yapış, ölümsüz, ayrıcalıklı, gürültülü Fago Dango'ya sağlam bir tekme attı, hayvanın uluması boş kabareyi doldurdu; ama sonra ona sarıldı, onu okşadı, özür diledi ve her gece ışıkları söndürüp on dokuzuncu yüzyıl tarzı direkli, kırmızı ipek perdeli yatağına girmeden önce yaptığı gibi rujuyla aynaya yazdı:

SİKTİR, ÇOK YAŞA ŞİLİ!

14

Concha Toro'nun seyahatlerden ve değişimden ibaret hayatı yeni bir dönüşüm –belki de en önemlisini– geçiriyordu; ona sevgili güney denizlerini hatırlatan, Beşyüzüncü Yılın 10 Mayıs 1992 gecesi, Anneler Günü'nde.

Gözleri kapalı tatlı tatlı şarkısını söylüyordu:

Huzurla uyuyan palmiyeler arasından
Gümüş Ay tropik denizde oynaşır

Tam yaşlı yurttaşlardan oluşan dinleyicilerine kollarını ve gözlerini açmış:

...kollarım açlıkla açılır, sana doğru...

derken genç bir adamla göz göze geldi, kendisinden çok daha gençti, o andan sonra o gözlerden asla kaçamayacaktı, hatta kendini kurtarmak için bile; çünkü Concha'nın da bildiği gibi gözlerini o gözlerden kaçıran onlar tarafından mahvedilme riskine girerdi. Concha Toro titredi, Şili'ye duyduğu özlem geçti, ilk olarak Meksika'da olduğunu hissetti; o yüz, o bıyık. Cine Santiago'da küçük bir kızken seyrettiği filmlerden fırlamış o dişler; Pedro Armendáriz, Jorge Negrete, Zapata'yı oynayan Marlon Brando!..

Geceleyin çiçeklerin kokusu mis kokulu nefesini andırır

diye şarkıyı söylemeyi sürdürdü Concha gözlerini kapatarak; ama gözlerini tekrar açtığında barın hareketli ışığı o meksafizik gerillanın yanında oturan kadının üzerine düştü, hayır, Anneler Günü'nü kutlamak için beyaz saçlı annesini getirmemişti yanında; tuhaf bir kız getirmişti, tuhaf ama çok genç, Carmelite rahibeleri gibi giyinmişti, göğsü hamaille örtülmüştü, yüzü tarçın çayı rengindeydi.

Yanımda olduğunu hissettim
ama yalandı, yanılsama

diye söylemeyi sürdürdü Concha Toro, kızlık adı María İnez Aldunate Larrain y Cruchaga Errázuriz, nam-ı diğer Dolly Lama, ümitsizlik ve acıyla. Sonra sahnenin orta yerinde bayıldı.

Şili'de küçük bir kızken hep okulu asmak, etrafta aylak aylak dolaşmak isterdi; şimdi de sanki tatildeymiş gibi sırtta taşınıyordu, kabarede bunu yapmaya gücü yetebilecek tek kişi tarafından. Onu sahneden soyunma odasına bir adam taşıyordu; ama rüyalarında kovboy Randolph Pope onu kollarında buğday tarlasının ardındaki derenin kıyısına taşıyordu, kendisinin çok istediği María İnez'in ise hiç meraklısı olmadığı o şeyin peşindeydi; şimdi uzun boylu, güçlü, esmer, sonderecebıyıklı bir adam onu

yokuş yukarı top arabası iter gibi taşıyordu; tutkuyla adamın boynuna sarılmıştı, adam onu on dokuzuncu yüzyıl tarzı yatağına bıraktığında bir bolero söylemek yerine en güzel, en akılda kalan aşk şiirini okumaya başladı, aynı zamanda en Şilili aşk şiiri, dedi kendi kendine:

Sevdim o kadını, o da sevdi beni bazen...

Uzun boylu, güçlü, sonderecebıyıklı adam dedi ki:

“Ben de yazar olmak istiyordum.”

“Ne oldu?” diye mırıldandı Concha.

“Kıskançlar yüzünden hüsrana uğradım.”

“Bana pek öyle hüsrana uğramış gibi görünmüyorsun,” dedi Concha cilveli bir sesle. Rahibe kılığındaki kıza bakıyordu.

“Kızım Colasa.”

“Ya!” diye içini çekti Concha, ses tonunun hüsranla alakası yoktu.

“O olduğunda çok gençtim.”

“Colasa Sánchez, emrinizdedir bayan.” .

Bayan “Beni Düşün” bolerosuna yakışacak bir ilgiyle kızın babasına bakıyordu. “Senin adın ne?”

“Matamoros Moreno, ikimiz de emrinizdeyiz,” dedi adanı. Concha Toro tekrar bayıldı.

Sakın unutmayın sevgili Okurlar, bu esnada, dışarıda ne olursa olsun, burada içeride biz öyle boş boş oturup vakit öldürmüyoruz; dışarıda olanları birbirine ekleyin; aşk, felaketler, şakalar, yolculuklar, politika, ekonomi, dil, moda, mitler, âdetler ve kanunlar, şimdi de bunları benim basit ve hayati faaliyetimle kıyaslayın; ellerim mesela, bağlı oldukları kollardan daha hızlı büyüdüler, ilk başta parmaklar tomurcuk gibiydi, son parmak kemiği avuçlarımdan çıktı, parmak uçlarım oluştu, bütün ayak ve el parmaklarımda küçücük tırnaklar çıktı; ilk dört ayda sahip olduğun saydam ve esnek iskelet şimdi kemiğe dönüştü, ellerimi kollarımı rahatça oynatabiliyorum; küçük kazalar geçiriyorum, tırnaklarımla istemeden yüzümü çiziyorum; zevklerim

var, durmadan parmağımı emiyorum; keşiflerde bulunuyorum; yüzüme dokunabiliyorum.

Ah o yüzüm; küçük organizmamda ondan daha büyük bir icraat yok! Bundan daha güzel bir hayal tahayyül edemiyorum! Bir kere beynimin sığınağı kafa kemiğim var. Başta saydam bir deriden ibaretti; yedinci haftada küçük, yeni oluşan beynimi korumak ve beslemek için kafamın üzerine bir damar dalgası yayıldı, şimdi beynim bir sıvı banyosunda yüzüyor (amman kurumasına izin vermeyin zatıâlileri) ve hassas mekanizmamın dışındaki bütün felaketleri içine çekiyor (şu ilk yedi ayımda az felaket olmadı hani!). Deri altı dokum nasıl da güçleniyor! Kafatasımın kemikleri nasıl yukarı doğru gelişiyor, ama kabuğumun o müthiş esnekliğini korumak için tepede kaynaşmıyor, bana beynimin büyümesine izin veren şekillenebilir bir kafa bahşediyor; doğduğumda kafam neticede erişeceği büyüklükten çok daha küçük olacak –şayet o günleri görürsem!

Ama demin yüzümden söz ediyordum: Ona ellerimle dokunabiliyorum! Bunun ne demek olduğunun farkında mısınız hışmetliler? Bir yüzüm var ve ona ellerimle dokunabiliyorum! İlk başta sadece müstakbel ağzımın üzerindeki şişkin bir alından ibaret olan yüzüm çok geçmeden karanlık ruhumun penceresine odaklandı, gözlerime; kara, boyalı bir retina ortaya çıktı, bir mercek ve bir kornea. Gözkapağı ağır ağır oluşumunu tamamladı. Kulaklarım çok düşüktü. Beynim yarı saydam tenimin altında parlıyordu. Gözlerim kapandı. Ama çok büyüktüler ve aralarında kocaman bir boşluk vardı. Kalın gözkapakları üzerlerini örttü. Körüm, baylar bayanlar! Kapalı gözlerim sonsuzluğu bekliyor! Ama uyuduğum için kapalı değiller. Bir düşünün: Onları kapadım, ama uyumuyorum. Gözkapaklarım henüz oluşumlarını tamamlamamış olan gözlerimi koruyorlar. Bir peçe örtündüm. Göbek bağıma Quasimodo'nun Nötre Dame'da kilise çanının ipine asıldığı gibi sık sıkı asılıyorum. Ne kadar yüzersem yüzeyim, zili kaç kere çalarsam çalayım hiç dolanmıyorum; beni duyuyor musun anne? Ben seni duyabiliyorum! Dünyayı her zamankinden daha iyi duyuyorum! Kalbinin atışını duyuyorum anne, bumbumbum, şimdi benim sıram, benim dansım, dostlarının rockaztek çaldığını duyduğumda, inan bana anne sadece senin kalbinin iki misli artan yoğun ritmini ve rahmindeki kendi gelişmemin sesini işitiyorum: *bumbumbum***.**

-

VIII

Sahipsiz vatan

Milliyete sevgi...
ve yoksulluktan döneriz. Nasıl
tanımlayacağımızı bile bilmediğimiz bir vatanın
müsrif evlatları olarak onu gözlemeye başlarız.
Kastilli ve Mağribi, Aztek'le
bağrından vurulmuş...

Ramón López Velarde,
"Yeni Bir Şey Olarak Vatan"

Gök gürültüsü

1

Ağustosta Meksika Cumhuriyeti'nin otoyolları hem beklenen hem de alışılmamış söylentilerle yankılanmaya başladı; federal kavşaklar, paralı yollara, İbero-Amerikan Okulu jeunesse dorée'sinin söylediği şekliyle *frigüeylere* ulusun diğer gerçeklerine nazaran daha fazla özerklik tanınmıştı (Yumurta bunları anneme söylerken ikimizi de eğitiyor). Bu otoyollarda araba kullanmak, PanAmerikan'dan Meksamerika'ya, Kristof Kolomb'dan Oaxaca'ya, Transistémica'dan Chicatam Tröstüne hem herkesin hem de hiç kimsenin olan bir ülkeye gitmek gibiydi, serbest bir bölge. Doksanların otoyolları tampon bölgelerdi ve içlerinde yeni parçalanmış Tatlı Vatanın bütün ağırlığı, bir nevi acil, uçucu özgürlük içinde çözülüyordu; hızlı ve geçici bir özgürlüktü bu ama yine de özgürlüktü işte. Otoyol engel tanımıyordu, havayı delen bir ok gibi.

Seksenlerin sonunda Meksika'ya kuzeyden getirilen CB telsizleri TIR şoförlerinin süperotoyollarda birbirleriyle iletişim kurmasını sağlıyordu. Bu, kaçakçılığı, uyuşturucu trafiğini ve otoyol fuhşunu iyice kışkırttı. Yumurta Angeles'e (ve bana) ABD'de CB kültürünün kendi argosunu geliştirdiğini söyledi; bizim uzun yol kamyon şoförleri de bu dili hızla köy, çöl ve dağ yollarımızın gerekliliklerine, san bazalta ve Meksika Cumhuriyeti'nin tozlu ağaçlarına uydurmuşlardı; çok geçmeden bizim de kendi Smokey'lerimiz, kahverengi kesekâğıtlarımız, Tijuana Taksilerimiz ve balonlu sakızlarımız oldu; burada onlara balon-gómez derler. Balon Gómez aynı zamanda TIR şoförleri sendikasının genç lideridir. Albino olan Balon Gómez cafcaflı on sekiz tekerlekli, on beş metre uzunluğunda bir Leyland kullanırdı, ön cama renkli ışıklar takmıştı, tavanda sis lambaları vardı. Vulture Gulch'da öğle vakti havayı karartabilirdi egzozları, Guadalupe Bakiresinin, Anadok'un ve Margaret Tatcher'ın resimleri liderin açık renk gözlerinin tam karşısına düşen gösterge panelinin üzerindeydi, gözleriyse meşhur yuvarlak güneş gözlüklerinin ardındaydı. Albino, İngiliz aygırını sürerken buzlu camla çevriliydi, araçta bir Whistler vardı,

meslektaşlarım uyarmak için kullandığı vazgeçilmez radar detektörü; dinleyin; 13. kilometrede radar var, Chotas'a H'den gidin, öteki taraftan gelenler yavaşlasınlar. CB'ler daha masumane faaliyetler için de kullanılıyordu; üç huri Familias Tamps lokantasında bizi bekliyor... Ya da, hep birlikte şarkı söyleyelim de Stinko Sierra'dan geçmenin sıkıntısını yenelim, ya da La Chicharrona çıkışında bekleyen Tijuana Taksilerine mangırları hazır edin.

CB'leri ya da radarı olmayan talihsiz şoförleri Smokey'ler tarafından otoyol boyunca stratejik noktalarda durduruluyorlardı; onlar acemiydi, saftı. Ama bir gece Meksamerika sınırının birkaç yüz metre ötesinde. Chihuahua Corralitos'ta, Nuevas Casas Grandes havaalanı civarında aynı şey Balon Gomez'in başına geldiğinde haber CB'lerde yangın gibi Pamillas'dan Chihuahua'ya, Queretaro'dan Palomaras'a, Oaxaca'ya radyodan radyoya, kamyondan kamyona hemen yayıldı: Patronu enselemişler!

Balon Gómez'i Chihuahua'da basit, yaşlı bir Smokey yakalamış!

Balon Gómez'in ani nüfuz kaybı (lavuğun tekiymiş!) genel bir merakla birleşti (yerini kim alacak?). İçgüdüsel olarak şoförler bu cevabı CB'lerini kullanarak bulmaya çalıştılar, her kanalda onları cevap bekliyordu, bütün sesler onu tekrarlıyordu, güneyden kuzeye, Palomares Oax'dan Pamillas Qro'ya, Pamillas Chih'e mesaj ısrarla yineleniyordu, kadife bir kadın sesi sloganlar atıyordu, bazen bir bakirenin sesi, bazen bir orospunun, Nuevo Leön'daki adamımız ya da Hidalgo'daki oye buencuate dinle. Kadının sesi epeyce heyecan verici, epeyce etkileyici, artık her kimse, daha önce hiç çıkmamış bir mesaj tekrar tekrar söyleniyor, bütün TIR radyolarından yayılıyor:

HİÇBİR ŞEYE İNANMAZ OLUNCA
GERİYE NEN KALIR?
KUTSAL KÜÇÜK ANNEN!

ve bu anne olması gerektiği gibi kişileştiriliyor:

TIR ŞOFÖRÜ SENİ KİM KORUR?
KÜÇÜK ANNEN, BAKİRE!

ve CB'yle radar detektörüne ek olarak Guadalupe Bakiresinin resmini de

haiz olmayan (bazen altında tespih, hatta karanlık imge önünde yanan bir mum bile olurdu) tek bir kamyon bile olmadığından slogan tutmuştu; kamyon şoförleri sözleri duyduklarında önlerindeki resmi gördüler ve resim onlara sözlerin doğru olduğunu söyledi, zaten dışarıda da kaktüslerden, yuvarlanan çalılardan, koyaklardan ve çıplak kayalardan başka bir şey yoktu; dışarıda ıssızlık, içeride bir yol arkadaşı, kadın sesinin rahatlatıcı sıcaklığı ve bir mesaj:

Ne kutludur Meksika yollarında gece gündüz araba kullananlar, siz ki her türlü tehlikeyle burun burunasınız, çürümüşlüğün ve ahlâksızlığın kurbanlarısınız, Smokey'lerle Tijuana'lar peşinizi bırakmaz, bir taş, toz, diken denizinde yol alırsınız, yaşayın varolun uzun yol sürücüleri, çünkü siz müjdeyi her yere taşırsınız:

BAKİREMİZ BİZİ TERK ETMİYOR!
KARANLIK AZİZE BİZİ KOLLUYOR!
GUADALUPE AZİZEMİZ GERİ DÖNECEK!

sonra yol boyunca her konaklama yerinde, her gişede, o sonsuz yollardaki her karpuz, çerez, tepache tezgâhında bir kadın bekliyor ve el altından şoförlere bir kaset veriyordu; şoförler artık daha fazla açıklamada bulunan o tatlı, seksi sesi duymaya zaten hazırdı, ses daha fazlasını söylüyordu: "Kendini modern toplumdan uzaklaşmış hisseden herkese selam ve müjde: Kurtuluş yakın! Umudunuzu kaybetmeyin! Anneciğimiz sizi düşünüyor ve size elçisini yolluyor! Onu görür görmez tanıyacaksınız; çünkü o Annenizin evladı!" Birbiri ardına kasetler kutlu haberleri duyuruyordu:

KAMYON ŞOFÖRÜ: GELECEĞİNDE BİR AYETULLAH VAR,
HERKESE DUYUR

ve kadının sesi konuşuyordu: "Ne kutlu kişilerdir ki onlar bu dünyada dolaşmış ve tehlikelerine karşı koymuşlardır. Kamyon şoförü Bakirenin en gözde evladıdır. Ne kutludur tehlike zamanında bu dünyada dolaşanlar." Kamyon şoförleri fikirlerini birbirlerine iletmeye, kendilerini seçilmiş insan hissetmeye, kehanetin gerçekleşmesi için bir araya gelmeye başladılar, onlar vuku bulacak şey için seçilmişlerdi. Bakire onlarla konuşuyordu – Karayip şivesiyle s'leri yutarak konuşan kadının tatlı, makamlı, seksi sesini tamamlayan sert ve özümsenebilir bir erkek sesi onlara Bakire'nin

Komançileri olduklarını söyledi, Guadalupe Bakiresinin tugayları gibi çölleri ve dağları aşıyorlardı. Atları yoktu, ama daha iyi bir şeyleri vardı: Kamyonları, Dodgeları, Leylandları, Mackları, kükreyen süvari atları gibi, dizel taylarıyla Guadalupe Komançileri her yönde vatanı bir uçtan bir uca kat ediyordu, parçalanmış ve budanmış

GUADALUPE MİLLETİNİ

birbirine bağlıyorlardı: Komançiler! Unutmayın dedi, adamın gür, Meksikalı sesi, Coahuila asla merkezi hükümete ait olmadı; orası Komançi ülkesiydi! Texas asla Amerikalılara ait olmadı; orası Komançi ülkesiydi! Komançi ulusu hareket eden, birleşen, toprağın üzerinde koşarak toprağı ele geçiren ulustur. Komançi kamyon şoförü haberleri uzaklara taşı, haberi yay, kuzeyde ta Presidio'ya, güneyde ta Talismân'a götür; sahte sınırları yık, kamyon şoförü sen Komançisin, Gümüş Adam, 1992'nin Guadalupe Şövalyesi! 15 Ağustos Meryem'in Urucu yortusunda seslerin onları çağırdığı yerde toplandılar, kuzeyden güneyden, her iki sahilden, Meksika'nın saçılmış sınırlarından binlerce şoför ilk önce Rio Frio'daki Zoquiapan konaklama yerinde buluştular, oradan Mexico D.F.'teki Ciudad Satélite'nin Cuatro Caminos Arenasına gittiler; gafil avlanmış (sessiz) şehre girdi motorlu Komançiler meraklı, heyecanlı, tembihlenmiş, davaya baş koymuş, iliğine kadar etkilenmiş, kolları yukarı kıvrılmış, üzerlerinde bol süveterler, eski çizmeler, çamaşır suyuna yatırılmış Adidaslar, zarif tişörtler, bira göbekleri, daracık kotlar, önüne kâğıt mendil tıkılmış donlar, kabarık kaslar, beysbol şapkaları, hatta bazı rüküşlerinde sınırdaki Michael Jackson Dükkânlarından aldıkları parlak taşlı beyaz eldivenler; hepsi oradaydı ve kadının sesi (kendi görünmese de) hoparlörlerden ONUN geldiğini ilan ediyordu, GUADALUPE AYETULLAH'I, AYETULLAH MATAMOROS, hepsinin beklediği ADAM, tam da hayal ettikleri gibi çünkü o, tam da Meksika maşizmosunun imgesi, hayali, kişileşmiş haliydi; uzun boylu, güçlü, esmer, gür bıyıklı, çakmak çakmak gözlü, kızgın ifadeli ama aynı zamanda hemen kaybolan gülüşlü, başında Ulusun Kölesi, kurtarıcı Generalísimo José María Morelos'a yaraşır kırmızı bir eşarp, üzerinde Meksika kovboy kıyafeti, göğsündeki büyük gümüş haç ve eski moda kepi dışında tepeden tırnağa kapkara. Adam, Manolete'in boğa güreşi şapkasını çıkarışı gibi çıkardı kepini başından ve ıslıklar sökün etti, nükteler, oo Sihirbaz Mandrake'ye de bakın, kıçımın kovboyu ama Ayetullah

Matamoros her şeyin tam merkezinde dimdik durdu ve onlara kimsenin bakmadığı şekilde baktı, korkusuzca ama babayani bir şefkatle, tam gözlerinin içine, öyle ben aşağı bakayım, gözümü kaçırayım yok, o malum Meksikalı bakışlarıyla değil yani şüpheli, kurnaz, hain, kötü niyetli, samimiyetsiz, sitemli, çift anlamlı değil; onlardan korkmuyordu, gözlerinin içine bakıyordu, sesini sevdikleri ve sesinden tanıdıkları kadının sesi, Bakirenin kendi sesi olduğunu düşündükleri o ses onlara, "Onu sevin, o benim oğlum, peşinden gidin, o benim için yürüyor, onu dinleyin, onun sözü benim sözüm," dedi.

Ayetullah Matamoros konuştuğunda sesi Madonna'nınkine karıştı ve onlara Meksika'nın dünyadaki en büyük ikinci Katolik ülke olduğunu hatırlattı, İspanyolca konuşan ülkeler arasında en büyüğüydü, 130 milyon Katolik, 130 milyon PRI ya da PAN üyesi veya komünist, çiftçi, paçavracı, memur filan değil: *Sadece 130 milyon Katolik 130 milyon Meksikalıyla eşitti, tek eşitlik buydu, güç buydu,* sebep buydu, yine de her şeye rağmen diye bağırdı Ayetullah Matamoros sert, etkileyici sesiyle: ULUS YOK!

ULUS YOK!

ve onlara dedi ki

BİR ULUS İSTİYORUZ!
BİR ÜLKE İSTİYORUZ!

Nihayet doruğa vardı

AZ SINIF ÇOK ULUS

dinleyenler onun söylediğini hep bir ağızdan haykırdılar, sonra onlara sordu: Neredeyiz? Fikrimiz ne olmalı? Onlar da ulusu Peygamberine bağlayacak sloganı buldular:

HEPİMİZ BURADAYIZ!

Hepimiz buradayız, diye kükredi arenada toplanmış uzun yol sürücüleri birleştirici bir slogan bulmanın gururuyla, "Hepimiz buradayız" demekle "Biz zaten varız" ve "Bir ülke var" ve "Bir ulus olacak" ve "Bakire gelip bize yardım edecek ki bizim de ülkemize faydamız dokunsun" diyorlardı: Meksika'ya dağılın, bulduklarınızı Guadalupe Ulusu ve Ayetullah

Matamoros adına örgütleyin, o ki, şimdi iyi dinleyin, HAZRETİ İSA'NIN KARDEŞİDİR, Meksika'mız için dilekleri ise

Guadalupçu milliyetçilik! Sizin gibi!
Katolik ahlâk! Sizin gibi!
Kutsal Anacığımız! Sizin gibi!
Yeni enerji! Herkes gibi!
Yeni İnanç! Bizim gibi!

diye bağırdı Ayetullah ve görev ateşiyle hepsi ayağa kalkıp ona koro halinde cevap verdiler. Daha önce kimse onlara metelik vermemişti, onlara İSA YANIMDA plaketleri veren Protestan misyonerleri dışında daha önce kimse onlara vaazda bulunmamıştı, ama onlar da anacığımızı işin içine katmayı akıl edememişlerdi. Bu yüzden hepsi Anadok'un renkli resmini yanlarında taşıyordu, damak zevkimize hitap eden en sevgi dolu Ana. Ama Ayetullah'ın yanında duran bu kutsal kadın da kimdi? Bir gıdım makyaj yapmamış, kafası sımsıkı topuzlu, sivri yüzlü yerli kadını da kimdi? Gözlerinde vahşi bir hüzün, dudakları ok gibi dümdüz, bir kutsama gibi, bir vaat gibi, karalar giymiş şekli yok, kafası parlak porselen bir kafatası, gövdesi asırlık acının çatlağı, erken ölümler, kayıp çocuklar, namevcut kocalar, elleri hem soğuk hem cayır cayır, çamaşırdan bulaşıktan, harmandan kızarmış, gömmekten, dua etmekten sararmış, kim bu?

Ağustos yağmuru boşandı ama hepsi merkezde Ayetullah'la sloganları söylemeye devam ettiler, adam kollarım iki yana açmıştı, yağmur gözyaşı gibi yüzünden akıyordu ve Kadının, hiç ağlamayan Ananın sesi oğullarından ricada bulunuyordu:

Guadalupe ulusunu örgütleyin ve harekete geçirin!
Mesajı taşıyın! Mesajı taşıyın!
Yüz otuz milyon Meksikalı!
Yüz otuz milyon oğlum ve âşığım!
Meksika Ayetullah'ını takip edin!

Ben kimim? diye sordu Concha Toro hafif bir şüphecilikle ve tuvalet aynasının karşısında epeyce şaşkınlıkla; hemen "görüntüsünü" değiştirmeye başladı ve makyajını (aslında "görüntü" ve kozmetik noksanlığını, Gotik ve Araucanian çıplaklığını) her zamanki şekline soktu; Şilili bolero şarkıcısı,

gece gelecek dinleyicileri için hazırlık yapıyordu ama daha şimdiden kendini Galvarina Donoso olarak düşünüyordu, büyücü, Ayetullah'ın annesi.

Ne salakça fikir! Aynada Bask ve İrlandalı atalarının ne kadar kolay kaybolduğunu ve Şili'nin temel Araucanian yüzünün ortaya çıktığını görmek onu şaşırtmıştı.

Yine de gördüğü şeyde bir şeylerin eksik olduğunu hissediyordu. Karşısındaki aynaya dikkatle bakarken şeytanın sayısı 666'yı görmediğine şaştı, ya da tanrının intikam şarabıyla dolu yedinci kâseyi ya da Aziz Yuhanna'nın Patmos'ta çağırdığı yüz kırk dört bin adamın toplantısını (arenada, kabarede, otoyollarda).

Bu onu korkuttu.

Yine de cangılın orta yerine netlikle yansıyan kayıp, ama sakin bir kadın görüyordu.

2

Ayetullah Matamoros'un ilk emri şuydu: PARAYA HAYIR! Gücünü sınadı, kazandı; devalüe edilmiş kâğıt parayla (Ağustosta 25.000 Meksika pesosu bir dolar ediyordu) dolu Made in Deveninnalı el arabalarını Guaymas'ta içine istiridye koymak için yapılmış varillerle değiştirdiler; uzun yol sürücülerinin yapması gereken tek şey MonteKral'da, Guadalahurra'da, Meksiko Siki'de saltıkları mallar karşılığında para almamaktı.

"Bir araba mermere karşılık bir araba ananas isterim."

"Yedek parçanı istemem. Bendeki bobinlere karşılık senin öküzlerin."

Ananas satıcıları ve öküz sahipleri bobinleri ve mermerleri bir dağıtım motosikleti ya da müştemilat inşaatında kullanılacak işgücüyle değiş tokuş ettiler, şoförler ananasların bir kısmını yedi, birkaç öküzü de kesti, ama geri kalanını tuğlayla değiş tokuş ettiler; tuğlayı çok bol bulunduğu Pachuca'dan alıp yeterince bulunmadığı Zihuatanejo'ya getirdiler; Federico Robles Chacón olan bitenin farkına vardı, politik bir deha Meksika nüfusunun en hareketli kesimini örgütlemişti yani uzun yol sürücülerini ve bir darbeyle para ekonomisini saf dışı edip değiş tokuş sistemini devreye sokmuştu: Neden? Bakan SEPAFU bürosunda kafasını kaşıyıp duruyordu: Neden? Sonra kendi kendine sordu Kim? Bakanlığının terasından bütün şehirde öbek öbek yakılan paralardan çıkan dumanı görebiliyordu, her sınıftan insanlar her değerde kâğıt paraları ateşlere fırlatıyordu, ama zenginlerden çok fakirler; çünkü onların paranın kıymetsizliği konusunda hiçbir şüpheleri yoktu, bir şeyleri paketlemeye bile yaramıyordu; bir gün öncenin gazetesi, kesekâğıdı bile paradan daha kıymetliydi; fakirler değiş tokuş sisteminin faydalarını zenginlerden daha iyi anlıyordu, onu nasıl kuracaklarını biliyorlardı, bazı şeyleri nasıl çok makbul hediyelermiş gibi sunabileceklerini ve inanılmaz ölçüde süratli bir orduyla, ulusun kamyoncularıyla onları nasıl dağıtacaklarını biliyorlardı. Bunu neden daha önce düşünmedim? Federico Robles Chacón öfkesini hafifletmek için suratına bir şaplak indirdi, odada saklı duran resmi istatistikçi o sadistçe şak

sesini duydu ve oturduğu yerde oturmanın daha iyi olacağına karar verdi, böylece o şaplaklar ona ulaşmayacaktı, dahası ne olduğunu bilemiyordu, ne şehirde ne de ülkeden geri kalanda.

Federico Robles Chacón ofisinden şehrin ümitsiz kenar mahallelerini görebiliyor ve hükümette olsun olmasın her milyonerin, muhtemelen milyoner her hükümet görevlisinin on yıldan beri gördüğü kâbusun tekrarını izliyordu; ıstırap çeken şehrin kıyısında, kayıp şehrin çöplüğünün, kum tepelerinin, mağaraların eteklerinde, yaşadıkları yer gibi isimsiz milyonlarca insanın oturduğu isimsiz şehirlerin karton evlerinde, yedi milyon hayvanın ve üç milyon insanın açığa sıçtığı ve otuz milyon insana bok tozunu soluttuğu bok şehrinde bir sefiller ordusu gücün ve paranın şehir merkezindeki kalelerine saldırmak için tek bir komut bekliyordu. Kimse Zapata tarzı köylü devrimi beklemiyordu artık; ama olsa daha kolay olurdu –dedi Bakan Robles Chacón Başkan Paredes'e, bu sırada başkan dalgın dalgın bir petrol kuyusu ve petrol varilinden ibaret yeni top sokmaca oyununu oynamaktaydı– yani bu marjinal şehir kitlelerindense köylüleri dize getirmek daha kolay olurdu; köylünün bir tarihi, bir kültürü vardı, geçmişi, yüzü, küçük hileleri biliniyordu; ama bu yeni insanların tarihi yoktu, kültürü yoktu, tanınacak bir yüzü yoktu, onlar unutulmuşlar ordusuydu ve kimse onlarla savaşmak, onları dize getirmek, kazandıklarını zannettirerek yenmek, köylü isyanlarında uygulanan yöntemleri uygulamak durumunda kalmamıştı. Ne yapacağız?

Başkan sinir olmuştu; çünkü petrol varilini delikten içeri sokamıyordu; belki de bu nedenle gayet sakin bir sesle, "Birlikleri yollayın. Albay İnclán'ı bunun için besliyoruz," dedi.

"O son seçenek. Sayın Başkan."

"Bana da öyle dediler." İçini çekti, oyuncak elinden sarkıyordu. "Ama bunun nedenini açıklar mısınız Sayın Bakan; senelerdir senelerdir muhalefet saflarında gizliden gizliye başkan olma arzusuyla mücadele verdim, hayalim istediğim anda birlikleri halkın karşısına dikivermekti, onların benim karşıma dikilmesi değil. İşte buralara geldim, bir de baktım ki askeri güç 'son seçenek', ondan kaçınmalıyım yoksa ikinci bir Tlateloco ya da Corpus Christi meydana gelir ve her şeyi kaybederim. Şu hale bak; PAN üyesiyim, PRI kadrolarını yönetmem gerekiyor ve orduya gidip de

‘Dışarı çıkın da biraz kötek atın’ diyemiyorum. Söyle şimdi bunu yapamıyorsam Başkan olmanın ne anlamı var?”

“Sayın Paredes,” dedi Robles Chacón uzun müddet şaşkın bir ciddiyetle ona baktıktan sonra.

“Evet?” dedi Başkan, birisinin özellikle de bir Bakanın ona, “Sayın Başkan” dememesinden hayrete düşmüştü.

“Kimse sizi başkan olmaya zorlamadı,” dedi bakan, sesi pek de sert sayılmazdı; ama karşıdan bir cevap talep ediyordu ki o cevap hiç gelmedi ve bu da Robles Chacón’a bir zafer daha kazandırdı.

3

Aslında yüzleri yoktu; sayıları, hacimleri, belirsiz unvanları vardı; akıl hastanelerinden salınmış delilerdi, Jalisco’dan hadım çeteleri, Hidalgo’dan haydutlar, Nuevo Leön’dan soytarılar, esasen Pueblalı serseriler; ama artık şehrin, tüketimciliğin, işin serabı onları çekmiyordu; artık onları çağıran maço bir ses vardı ve ülkenin her köşesine kamyoncular tarafından taşınan binlerce kasetten onlara şöyle sesleniyordu:

BİR ULUS VAR! HEPİMİZ BURADAYIZ!
BİZ YENİ ULUSUZ!
ZAFER BİZİM!
GERÇEK ERKEKLER VATAN İÇİN
DUA ETMEKTEN UTANMAZ!

Biliyor muydunuz? Daha en başta Matamoros Moreno, şimdi büyük kampanyanın uğruna ismini Galvarina Donoso (çarpıcı bir Şili ismi) olarak değiştiren Concha’ya şöyle demişti: Biliyor musun hayatımda ilk defa çok fazla fakir insan olduğunu fark ettim, kendilerinden nefret eden hapı yutmuş garabelerden bir dağ.

“Geç olsun da güç olmasın,” dedi Galvarina. “Bunu bilmemek salaklık olurdu, ama artık bira reklamlarındaki sarışının şehrin kapısında onları beklediğine inanmayı bıraktılar; sarışınınız geldi bayım! Bu çocuklar o

kadar aptal değil!”

“Lafı ağzımdan kaptınız hanfendi. Her şeyi biliyorsunuz, işte bu yüzden size hayranlık ve saygı duyuyorum; tam da benim düşündüğüm şey, şimdi bir de bunun şarkısını yapsanız. Valla harikasınız!”

Concha da onun söylediğini yaptı: “Şarkınız geldi bayım,” diyerek en kuru politik fikirleri bolero sözlerine, insanların Meksika sokaklarında mırıldanabileceği şarkılara dönüştürüyordu: “İstediği kadar yüksek olsun gökyüzü/ İstediği kadar derin olsun deniz/ Bakireyi sevmemizi engelleyemez kimse/ Rüyalarımız ona amade...” Ya da: “Kurtar bizi! Kurtar bizi Ayetullah; ilelebet ricacınız/ çok çektik çok çektik yeter, Ayetullah ricacınız!/ güzel Ayetullah, kalbimizin tek sahibi/ Mesajın sağolsun deleceğiz geceyi!” ^

Hiç kimse bu cıngılların tam nereden geldiğini bilmiyordu, dağınık şoförler onları uyduramazdı; ama şarkılar bütün dillerde geziyordu, kiminin canını sıkıyor, kiminin hoşuna gidiyor, kimini kızdırıyor, herkesin durup düşünmeye sevk ediyordu. Bütün bunları anneme onu ziyareti sırasında Yumurta anlatmıştı. Hiç pes etmiyordu; keldi ama başı kel değildi. Yumurta’nın kendisi de Hatıra Portreleri satma işinden usanmıştı; bu portre işinde müşterilerin sesi teybe çekiliyor, müşteri öldükten sonra da vârisleriyle konuşabilsin diye tabutuna konuyordu. Tek yapılması gereken bir düğmeye basmaktı.

“Harika bir fikir, ama artık kimse bir hatıra bırakmak istemiyor. Ne müstakbel merhum ne de müstakbel vârisleri herhangi bir şekilde iz bırakmak istemiyorlar. Kendilerinden o kadar nefret ediyorlar ki.”

“Sen de istediklerini yap ve onlara öldükten sonra tam bir unutulma vaat et. Hiçlik, néant,” dedi annem.

“Unutulma garantisi!” diye bağırdı Yumurta: “İnsanlar kendilerinden nefret ediyorlar.”

(Yalan, asla reklamda Meiji Maserati’sini kullanan o yakışıklı şeytan gibi olmayacağım, asla Hong Kong’da yapılmış o Bili Blass ceketini giyemeyeceğim, asla Concorde’la Tokyo’ya uçamayacağım, koltuk altlarıma Yojimbo sıktığım için asla fıstıklar tepeme üşüşmeyecek, Diners

Club beni asla kabul etmeyecek, üzerimde işçi tulumu aşk, para ve şöhret aramak için Pachuca'dan şehre indiğimde Rüyalarımın Sarışını beni indios Verdes'te bekliyor olmayacak; doğru değil diye bağırdı Yetim Huerta 31 Ağustos seçimleri için duvarlara seçim reklamları boyarken, seçimler Başkan Paredes'in bir eylüldeki meclis konuşmasından önceye tesadüf ediyordu.) (Başkan Paredes o yıl seçim takvimini iki güne indirmişti; birinci gün oy veriyordunuz, ikinci gün alkışlıyordunuz, bu arada bizi hoş tutacak bir sürü Ulusal Yarışma vardı ve Yetim Başkan Paredes için duvarları boyuyordu:[2]

KENDİNİZİ ADAY GÖSTERİN
ADAY GİBİ HİSSEDİN!

sloganı Başkanın saplantılı felsefesini özetliyordu; eski başkanlar olmayacaktı sadece adaylar olacaktı; 1992'de başkanın en önemli görevi selefini seçip sonra da ölmekti; buna gerçekten inanıyor muydu? Bu yüzden mi bazen çok yavaş, çok bezgin yürüyor, top sokmaca oyununa bu yüzden mi o kadar merak sardı, alması gereken kararları Bakan kobles'e ya da Albay Inclán'a bırakmasının nedeni bu mu?

İnsanlar kendilerinden nefret ediyorlar; çünkü hiçbir zaman kendilerine olabilecekleri söylenen şey olamadılar demişti babam Angel Colasa Sánchez'in dişli vajina tehdidinden kaçıp üzüntüyle, ikiyüzlülükle ve şerefsizce esmer ya da sarışın elinde hiç ten kalmadığını fark ettiğinde; zavallı babam –ne Colasa, ne Penny kalmıştı, ne de nakavt vaziyetteki zavallı annem! Yetim Huerta duvarlara sloganlar yazıyor ve bu iş o kadar canını sıkıyor ki belleğin oyalayıcı kötülüğüne teslim oluyor ve ağabeyini. Kayıp Çocuğu merak ediyor. Ne komik! Sanki şarkı yazarmış gibi kelimelerle oynamaya başlıyor, kimsenin asla söylemeyeceği bir şarkı: Kayıp Çocuk, Koparfilit, Oluver Tavsat, Küçük Lord Falanca, Ödü Pıss, Ödü Pes, Pedi Foss, kendi yaralı ayaklarına bakıyor, çocukluğundan beri belleksizce şehir çöplüklerinde dolaşmaktan yanmış ayaklarına; Ağbicüm nirde? Birdenbire duvarlara, her yere İngilizce isimler yazmaya başlıyor: Küçük Dorrit, Copperfield, Oliver Twist, Again Like We Did Last Summer, dedi Yetim Huerta duvarlara yazarken ayağını yere vurarak.

Hayaletlerle sarıldığı hissine kapılıyor ve hayal kurarken bu işi mekanik olarak yapıyor. Yetim Huerta boğucu bir biçimde suyla sarıldığı hissine

kapılıyor, elinde fırça uçsuz bucaksız sıvı bir düşe düştüğünü hissediyor; şehir yine gölünün üzerinde yüzüyor, çiçek dolu kanallarda küçük kayıklar turluyor –kasımpatılar, zempazuchiler, yaban gülleri, ahuehuetler, asırlık ağaçlar ayaktakilerin üzerine gölgelerini düşürüyor ve salkımsöğütler temiz nehir sularında dallarını yeşil mendiller gibi nemlendiriyorlar; Yetim Huerta gözlerini açıyor ve terk edilmiş gözleri karşısındaki kadersiz duvara bakıyor; ölü gölleri görüyor, endüstriyel mezarlıklara dönüşmüş kanalları, kavrulmuş nehirleri; beton ve ziftten alev alev bir kalkan koruması gerekeni yutuyor; Meksika'nın yüreğini.

Yetim Huerta yirmi yıllık hayatında biriktirdiği acı ve öfkeyle beyaz duvarı tırmalıyor, üzerinde yaralı bir iz bırakıyor, tırnakları kanıyor, imzası kan; temiz duvarda bir işaret, benim için ve bana ait olan için bir kader, kaderin beyaz duvarında bir çizik, cehenneme kadar yolu var!

Yaşlı ağaç, yılların uğultusuyla devriliyor ve babam gözlerini üzücü işinden kaldırıyor. Artık ne karısı ne de evi var. ("Ben ibnelere ne yapılacağını iyi bilirim," diye Yetim Huerta'yla mesaj göndermişti dedesi, Calle Genova'ya uğramasa iyi ederdi, Angeles oğlunu doğuracaktı, beni, General Palomar'ın torun çocuğunu, alim Diego ve İsabela'nın torununu; Susy Ninem bana bakacaktı, babam buralara gelmese iyi ederdi, fason heriflerin yeri Fagoaga kardeşlerin yanıydı, gitsin onlarla yaşasındı.) (Seni seve seve yanıma alırdım biliyorsun demişti Fernando Benítez Amcası, ikiyüzlü değilimdir, sana bunu geceleri uy-kumu kaçıran bir üzüntüyle söylüyorum, belki günün birinde anlarsın, belki ben de sana anlatabilirim; henüz değil, sabır bir sanattır, ama sen evladım lafçısın, pozcusun, safi gösterişsin, uzun lafın kısası sefil bir faresin; hayatının bir muhasebesini yaparsan şimdiye kadar yaptıklarının hiçbir ağırlığı olmadığını göreceksin; hayatın ne yetenekle dolup taşıyor ne de bizi samimiyetiyle etkiliyor. Ne yapacağına karar verdiğinde gel beni gör. Şu anda zavallı bir salaksın sadece; bütün saçmalıkların seni devrimci mutluluğa değil, muhafazakâr ümitsizliğe taşıdı. Bak senin yapabileceğim tek şey Malinaltzin'deki insanların bize verdiği, senin de Karavan Gogh adını taktığın karavanı sana vermek. İçinde yaşayabilirsin, gezebilirsin; geniş, içinde yok yok; ne de olsa Guerrero dağlarındaki PRI politik patronu için yapılmış. Yarın Lerdo de Tejada'daki evimden alabilirsin. Ben gidiyorum. Bu şehirde ümit yok; burada insanlar kendilerinden fazlasıyla nefret ediyor. Karavanı karım Georgina'dan

isteyebilirsin; anahtarlar onda; Çin'deki komününden yeni geldi, sana anahtarları verir. Senin için saf ve iyi şeyler dilerim Angelito. Umarım hepimiz bu sahte kıyametten tek parça kurtuluruz; ben bir ay Huichole Yerlileriyle kalacağım, çünkü kutsal harekete geçtiğinde ne olduğunu görmek istiyorum, mümkünse son safhasında değil de başlangıcında. Ne de olsa evladım kutsal, her şeyden önce başlangıçların kutlanmasıdır. Bizim burada tek gördüğümüz din kılığında bir güç. Kutsal ülkesine adım attığımızda karşımıza bir papazlar hükümeti çıkıyor hepsi bu. Tek bir değişmez var Angel, o da şiddetin kutsallaştırılması. Her şeyi dağların tepesinden izleyeceğim, böylece bu kıyamet kendi kendini tükettiğinde bakış açımı kaybetmeyeceğim. Elveda yeğenim!)

Cesareti kırılan babam, hırsızlar, müptelalar, Orta Amerika solcularını nötralize etmekte uzmanlaşmış CIA ajanları ve lokantaların kapısında uzun sıralar oluşturan işsiz garsonlarla dolu Zona Rosa'nın harabelerinde yaptığı turist işini neden yaptığını düşünüyordu. Ne yapıyordu Angel Palomar y Fagoaga, kimilerinin iyi fikirleri, hayal gücü, cesareti, mizah duygusu, erotik yetenekleri, hatta şefkati, hatta sevgisi olduğunu söyledikleri bu genç adam Niza Sokağı'nda Hamburgo'nun köşesinde karanlık ve boş bir çatıkatında yabancı turistleri Meksika'da her şeyin alınabileceğine inandırmak için, Meksika'nın kozmopolitan bir merkez olduğuna, bir uluslararası cazibe merkezi olduğuna inandırmak için neden sloganlar üretiyordu? Bütün gün tek başına, sıkıntıyla, kendi kendini küçümseyerek bir şeyler buluyordu:

SİNATRA!
ACAPULCO KÜLTÜR MERKEZİNDE
VEDA KONSERİ
15 EYLÜL 1992

(ŞİŞİRME)

İŞTE OLDU, KULE BURADA!
TOUR D'ARGENT TEK YABANCI BÜROSUNU
BURADA MEKSİKA'DA AÇIYOR!
YERİNİ BİLİN VE
BEDAVA ESCARGOT PROVENÇAL KAZANIN!
(YALAN)

NİHAYET: GERÇEKTEN İŞE YARAYAN FERMUARLAR!
LÜKS ÇANTALARINIZ İÇİN!
ARTIK MEKSİKA FERMUARLARIYLA UĞRAŞMAYA PAYDOS!
POLANCO CADDESİNDEKİ MARK CROSS DÜKKÂNINA GİDİN;
OY FARFARA FERMUARA!
(YANLIŞ)

bu sırada şaşkın şehrin caddelerinde onun hayal meyal öngönnüş olduğu bir şey oluyordu, onun başlatmaya çalıştığı hareket artık çığırından çıkmıştı, hem de Angel ve arkadaşlarını kendi iplerini çeken kuklalar olduklarına inandıran Acapulco'daki o hükümet destekli karnaval gibi de değildi.

Şimdi Angel o sesi duymuştu, sanki bir tutulmanın eşiğindeymiş gibi tuhaf bir biçimde huşu içinde olan şehirde Van Gogh'un içinize tek başına gidiyordu; şehir ölümün yakınlığını hisseden köpekler gibi çömelmişti; ölümü sadece köpekler –herkesten önce– siyah-beyaz görür, çünkü görebildikleri yegâne renkler bunlardır; yenik ve kızgın bir şehir; Angel aceleden, fakirlikten, kayıtsızlıktan yok olmuş her şeyin arasından asırlık yeniliğin işaretlerinin yükseldiğini gördü (tam da Angeles'in dediği gibi, Angeles'im benim, ne salakmışım, geri zekâlının nefesi tıkandı); birdenbire görünmez olan onu sarmaladı. Burada hep var olmuş olan her şey ve de yeni nihayet bir araya toplanmıştı; geceleyin şehre dört bir yandan giren on binlerce uzun yol sürücüsünün gümbürtüsünü duydu, hepsinin başını onları şoförlük için doğduklarına ve nihayet bugün mesleklerinin kaderleri olduğuna inandıran o adam çekiyordu; bütün ülkeyi ayağa kaldırmak, ümitsizlerin, kenar mahalle dışlanmışlarının başını çekerek şehre girmek için seçilmiş o adam; nihayet herkes şehrin kalbine doğru ilerliyordu, milyonlarca yüzü olmayan, geleceği olmayan, kaybedecek bir şeyi olmayan insan, yeni işsiz kalanlar, depremlerden evsiz kalanlar, yolsuzluk yüzünden kapı dışarı edilmiş polisler, işten atılmış korumalar, geleceğin savaşçıları ve paralı askerleri fırsatlarını arıyorlar, hepsi ışıl ışıl kamyonların üzerinde, hoparlörleri haykırıyor:

KATIL BANA!
İNANÇLA!
MEKSİKA'NIN FETHİ İÇİN!
İNANÇ İÇİN!

BAKİRE İÇİN!
EY ÇARESİZ!
EY İŞSİZ!
EY AŞAĞILANMIŞ!
EY EVSİZ!
KATIL BANA!
KUTSAL ANAMIZLA!
İLK ADIMINI AT!
ULUSAL SARAYA!
İKTİDARA!
KİMSE GUADALUPE MİLLETİNİ YENEMEZ!
HEP BİRLİKTE!
KATIL BANA!
EY İŞSİZ!
EY MAĞDUR!
EY ÜMİTSİZ!
KATİL BANA!

Kamyoncular Rio Frio'da Zoquiapan otobüs deposunda toplandılar, kamyonlardan meşaleler dağıttılar, bir ateş ırmağı Santa Fe'den Paseo de la Reforma'ya, Contreras'dan Pedregal'e, Peñón de los Baños'dan Zócalo'ya akmaya başladı, sonra karmakarışık, beklenmedik şekilde şehrin, harika, uçsuz bucaksız bir örümcek ağı gibi bitmez tükenmez şehrin dört bir yanına dağıldı, yoluna çıkan her şeyi yutarak, silip süpürerek, devasa, ifade edilmeyen bir kuşku yaratarak: bu kalabalık yaratıyor muydu, yok mu ediyordu? Temizliyor muydu, yutuyor muydu? Yoksa iki işlevin birbirinden ayrılamayacağı zaman mı gelmişti? Süpermarketler güruhun içgüdüsel hedefiydi. Guadalupe güruhum benim! diye bağırdı Ayetullah Matamoros siyah kamyonunun te peşinden, başında şehit rahipleri, baş ağrılarını, hırsız dilencileri hatırlatan bir eşarp vardı. Azizlik ve ölüm, işkence ve şiddet Meksika Ayetullahlarının kara gözlerinde, ak dişlerinde aynı anda kıvılcımlanıyordu ve güruhu şehrin bütün marketlerini istila etmişti. İlk telafi Kellogg's onlara mısır gevreği ve Chocokrispilerini vermişti, Heinz ketçabını, Campbell çorbasını, Lipton çayını, Nestlé kahvesini, Hardeez soslarını, Coronado reçellerini, Adams piliçlerini. Del Monte bezelyelerini, Clemente acı biber turşularını, İbarra ton balığını, Bimbo ekmeğini, Mundet

Sidral'ini, French hardalını ve Buttoni ravyolilerini. Andy Warhol'un sıvı tablolarından biri gibi süpermarketler Matamoros'un güruhları elinde tamtakır edilmişti: HEPSİ SİZE AİT, HEPSİ SİZİN, HEPSİ SİZDEN ALINMIŞTI, ONLARI GERİ ALIN! BAKİRE SİZİNLE! kasetteki ses çınladı, doğrunun sesi, kasetteyken bile gerçek olan bir ses, ikna edici bir ses, Veronica'nın örtüsüyle İsa'nın gözlerini kapaması gibi fakirlerinin gözlerine örtülen çalıntı tavuklar ve bifteklerin arasında bir ses, tutkuyla alınıp sonra pişman olunan ve yerlere çalınan yumurtalar. Matamoros'un sesi havayı, ışığı, gecenin neon ışıklarıyla aydınlatılmış aşağılık hızını yırtıyor; Aurrera'da, SUMESA'da, Commercial Mexicana'da; canlı bir Warhol tablosu gibi (ve babam bu yağma şöleninin ortasında, bu olanların iyi mi kötü mii olduğunu bilemeden karavanını sürerken annemi düşünebiliyor, keşke yanımda olsaydı diyor, onu yanında istediğini itiraf ediyor, seni nasıl kendi kibrime kurban edebildim, Penny López'i ele geçirmek uğruna, ola ola ne oldu, anası Bayan Drakula kanımı kuruttu! Sen götün tekisin Angel Palomar y Fagoaga; kalabalığın içinde tek başına annem Angeles'in elini tutup af dilemeyi istedi), ama elini tutan soğuk el çok genç birine aitti, süpermarketin cenaze ışıkları altında sıska bir surat ona bakıyordu, gözlerinin altında korku gölgeleri, yanaklar çökmüş, gözlerinin ve ağzının kıyılarında derin kırışıklar: halbuki topu topu on üç yaşındaydı! Colasa Sánchez işgal edilmiş süpermarketteki kaosun ortasında babamın elini tuttu ve ona yalvardı:

"Yine senin sevgilin olayım lütfen."

"Hayır Colasa."

"Neden?"

"Açıkçası küçük Angel'im kıymetlidir benim. Senin alt dişlerine dayanana kadar onu ne kadar sevdiğimi fark etmemiştim."

"Paspasın olayım."

"Tabii, sivri dişli bir ayı postu."

"Köpeğin olayım. Bırak köpeğin olayım."

"Senden iyi buldog olur."

“Hayatınla hayatım arasında basit bir gölge olayım.”

“Ama ısırıyorsun! Isırman havlamandan daha kötü!”

“Sadece sana tapmak istiyorum. Bana engel olma.”

“Ne oldu? Benden nefret ettiğini zannediyordum.”

“Ediyordum, çünkü benim gringomu öldürdün.”

“Gringonu mu öldürdüm?”

“Hani şu uzun boylu, yakışıklı sarışın. Çakallarını üzerine saldın. Beni nasıl düzeceğini gayet iyi biliyordu, her ne kadar onu ısırmayayım diye bir sopa kullansa da. Ben sadece sopayı ısırıyordum.”

“Yani işin sırrı bu mu?”

“Her şeyin bir yolu var.”

“Ama sen artık benden nefret etmesen bile baban hâlâ ediyor. Ama fark etmez, fırtınada hangi liman olsa kaçılır!”

“Peki benim ondan nefret etmediğim ne belli?”

“Neden ki?”

“Bana iyi bak canım, bak; ağzıma sıçıldı. Evlenmem için bana hiçbir şey vermedi; ne çeyiz, ne uçak bileti, ne diş macunu, ne parabolik anten, hiç! Ben varı yoğu olmayan bir gelinim!”

“Ayrıca da varı yok eden bir gelin.”

“Başka yutucu kadınlar da vardı,” dedi zavallı kız sıkılarak. “Onlara yutucu kadın derlerdi, hem de çok para ederlerdi!”

“O lafın gelişi öyle.”

“Buraya bak, yapayalnızsın. İçime hiçbir şey sokmak mecburiyetinde değilsin, söz, ne içeri girmek var ne içerlemek. Birbirini mutlu etmenin başka yolları da var. Senin dürbünün olayım. Seninle birlikte takılayım. Söz başına bela olmam. İnsanları bilirim. Ülkeyi bilirim. Sen de benim küçük kusurumu biliyorsun. Birbirimize ihtiyacımız olacak. Başka kimsemiz yok!”

Babam bu söylenenlerin doğru olduğunu kabul etti ve istemeye istemeye o gece başlayan ve sonraki günlerde devam edecek olan devrim sırasında Colasa Sánchez'le birlikte olmayı kabul etli. Tek başına kalmadan el etek çekmenin bir yoluydu bu.

4

Hiç izin almadan, Toluca Caddesi paraşütçüleri –boş arazilere ya da metruk binalara paraşütle inen evsizler– Las Lomas del Sol'dan dönüp Ulises López'in malikânesinin bahçe duvarına dayandılar: Yosmayı istiyoruz! diye bağırdılar. Yosmayı istiyoruz! ve Ulises'in korumaları ateş etmeye başladılar, duvar yıkıldığında şaşırdılar ama iş işten geçtikten sonra iyi bir korumanın felsefesi şudur; "Patronu kurtarmak uğruna kendimi öldürtür müyüm sandın?" Gecekonducular bağırırken korumalar tabanları yağladılar. Bizi yakan orospuyu yakın, katile ölüm, evin içindeyse endişe ve telaş herkesi bir yana saçmıştı; alevlerin dumanı çalışma odasındaki süperbakanın burnuna geldi ve kendi kendine işte korktuğumuz başımıza geldi dedi ve ikna edici bir konuşma hazırlamaya, vakur bir tavır takınmaya çalıştı. Onlara ne diyecekti? Ne yapacaktı, saklanamazdı, korkaklık yapamazdı; ama aynı anda hem cesur hem de akıllı olabilecek miydi? Ulises López'in kafası iyiden iyiye karışmıştı; yapmaması gereken şeyleri yapma üstadıydı ve politik başarısı hiçbir şey yapmazken bir şey yapıyormuş gibi görünmeye bağlıydı, bu sayede yaptığı tek şey olan para istifini de gizlemiş oluyordu; Guggenheim tarzı merdivenden yukarı meşalelerini sallayarak çıkan bu bedavacılara ne söyleyecekti: Dinleyin, ben sadece lüzumsuz şeyleri mülk edindim, lüzumluları değil. Onları size bıraktım. Dinleyin, bir zamanlar ben de sizin gibi fakirdim, bir de şimdi bakın; hayır hayır, size kendi kendini yaratan adam nutukları atmayacağım, kimse bana bedava tek bir tortilla bile vermedi Hayır; Chilpancingolu büyük milyoner Ulises López'in gerçekte hiçbir şey yapmadığını, burada gördükleri her şeyin piyango gibi bir şey olduğunu, hak edilmemiş, mucize gibi beklenmedik, duaların gerçekleşmesi gibi bir şey olduğunu onlara nasıl anlatacaktı? Hayır işe yaramazdı (gürültüler yakınlaştı), pasifliğinin daha incelikli, numunelik ve takdire şayan bir şey olduğunu anlayamazlardı;

Ulises bir şeyleri nasıl yapmayacağını bilmekle ve onları *yapmamakla* milyoner olmak *durumunda* ve bakan olmak *durumunda* kalmıştı, bunu kim bağışlayacaktı? Kim onun en gizli sorusuna cevap verecekti ki artık yumruklanan maun kapısını dövmeye başlamıştı, nereye gitse onu takip eden, Demokles'in kılıcı gibi başının üzerinde sallanan sorular: Başkalarının hayranlığını hak ediyor muyum? Sevilmeyi hak ediyor muyum? Acaba bana sevgi ve hayranlık duyanlara ben de sevgi ve hayranlık duyuyor muyum? Harika maun kapı bu yumruklara dayanıyordu (mimarım Diego Villaseñor sağolsun!). Don Ulises zaman kazanıyordu, onlara diyecekti ki, Bakın kamu çıkarları ve özel çıkarlar arasında uyuşmazlık yoktur, benim çıkarım, halkımın, milletimin, vatanımın da çıkarıdır! Sonra kapısını mızrakların deldiğini görerek şaşkınlığa uğradı bahçe duvarının üzerindeki sivri demirlerle güzel kapısını paramparça ediyorlardı, her darbeden önce okyanus gürültüsü gibi bir kükreme geliyordu.

Elinden geldiğince onlara karşı koyacaktı: "Durun! Yağı kesmek için demir testeresine ihtiyacınız yok! Bütün Meksika bu odaya geldi gitti! Onlar bana kıyak geçti! Ben de onlara kıyak geçtim! Benden ne istiyorsunuz? Barış imzaladığımızda her istediğinizi yaparım!"

Kekeliyordu; ama kapı açıldığında ve o tiksindiği yüzleri gördüğünde nasıl tepki verecekti? Gizleyemezdi, onlardan nefret ediyordu, esmer tenli, pis, leş kokulu, dişsiz, karmakarışık saçlı, hınçlı, intikam peşinde, ağır idrakli, küt gövdeli, moda dışı oldukları için, doğdukları andan itibaren ağızlarına sıçıldığı için onlardan nefret ediyordu ve onlara yaranmak için hiçbir şey yapmayacaktı. Hayran hayran bakıp onun afişlerde, seçim fotoğraflarında, TV haberlerinde gördükleri Ulises López olduğunu garantilediklerinde üzerine atlayacaklardı, o zaman dalga mı geçiyorsunuz? diye bağıracaktı; tam da mızrakları onu kitaplığına, Vilfredo Pareto'nun bütün eserleriyle Homero Fagoaga'nın kampanya konuşmaları arasına mıhladığında Don Ulises şu son sözlerini haykırmak üzereydi:

"Köpekbalığıydım ve hep öyle kalacağım!"

Karavan Gogh'tan çıkıp onlara katılmaya zorlanmış, gömleğinin eteklerinde Colasa'nın elleri, güruha kapılmış şaşkın ve acılı sürükleniyordu, sonra López ailesinin Guggenheim tarzı muhteşem merdivenini görünce bu

duygularına şaşkınlık da eklendi ve babam kadının aşağı inişini seyretti; kalabalık ellerinde meşaleler ve mızraklarla durmuştu, kendi de merdiveni gibi muhteşem Lucha Planearte López aşağı iniyordu, üzerinde gül rengi sabahlığı vardı, sabahlığın yakasında ve kollarında aynı renk tüyler uçuşuyordu pembe satenden yüksek topuklu ayakkabılarının burunları püsküllüydü, boynunda altın bir orkide, sabahlığı beline sımsıkı tutturulmuş, memeleri bir boğanın boynuzları gibi, gururlu, arenada sanki, son boğa güreşi için pozunu almış ve kollarında orasının tüylerini yalayan asık suratlı kedisi; *Sunset Boulevard*'daki Gloria Swanson gibi, Lucha López'in delice vakarında babam aynı alacakaranlık video kaseti imgesini gördü, Lucha, Toluca Caddesi'ndeki mülkünün üzerindeki gecekonduculara saldıran, ateşe veren Lucha şimdi intikamla yüzleşme cesaretini gösteriyor, dişe diş, Las Lomas del Sol'da, güvenliğinin ve rahatının kalesinde, Asya'ya has Hammurabi intikamı. Burada onu bir ay kadar gayet güzel düzen babamla göz göze geliyor bir an ve ancak ondan sonra Doña Lucha sakinliğini kaybeder gibi oluyor, ama onun gözlerinde babam sadece uçucu bir haz özlemi görüyor. Her geçen saniye daha da gerçek olan bir hasret gibi o gözlerde sabitlenen ise küçük bir kasabanın sokağı, çamların gölgesinde, iki kenarında beyaz evler, sakin meydanlar, serin dağlar: Chilpancingo, Chilpancingo Lucha Planearte de López'i vakarla ölümüne taşıyordu, belki de hayatındaki tek vakarlı andı bu ve babam Angel, kadının tüylerini ve satenini ateşe verdiklerinde gözlerini kapadı, yanındaki Colasa Sánchez beline sarılıp ağlamaya başladı Şımartılmış kedi de bağırarak alevler içinde sahibesinin kucağından atladı.

Ayetullah hiçbir şeyi yasaklamıyordu; yasaklamak yasaktı, '68 Mayıs'ında Paris'te olduğu gibi. Şimdi Ayetullah bunu tam da burada kanıtlayacaktı, Süperbakan Ulises López'in ve karısı Lucha Planearte... ve sosyete kraliçesi kızları Prenses Penélope López'in evlerinde. Kalabalık Ulises'in iğnedenliğe dönmüş cesedi ve Lucha'nın kömürleşmiş gövdesi arasından geçmesi için ona yol açtı, törende gibi kutsal şarkılar mırıldanıyordu, Pygmalionvari Şilili Cocha Toro'nun eğitimi ve öğütleriyle öğrendiği şeyler:

“Zamandan kurtulunca! Gövdeden kurtulunca! Ne olacak kardeşlerim, kurtulduklarında? Zamanlarıyla ne yapacaklar? Gövdeleriyle ne yapacaklar?”

Angel’i görmemişti; ama Ulises López’in yağmalanmış evinde her şey kendiliğinden oluyordu, ayaküstü tiyatro, ışıksız tiyatro, tiyatro ve ikizi; sonra aynı ölüm merdiveninde lüks aşçı Médoc d’Abussion belirdi, başında özgürlük beresi, yırtık pırtık bir gömlek, olabildiğince yüksek sesle “La Carmagnole"ü söylüyordu, Ça ira, Ça ira, les aristocrates â la lanteme; ama kimse Fransızca bilmiyordu, kimse Bastille adını duymamıştı, onu dövmeye başladılar ve babamın yanındaki tanıdık biri kolunu çekince babam kalabalıkta arkasına döndü; kolunu çeken Colasa değildi, o kaybolmuştu, akıntıya kapılmıştı: karşısında Homero Fagoaga duruyordu! Homero Fagoaga hayattaydı, tuhaf bir kıyafet giymişti, zilli bir şapka, babama bir an en sevdiği şair Queve do’yu hatırlatan kırmalı bir yaka:

Hadi suya yüzücüler,
Yüzücüler suya.
İyi rendelenmiş bir köpekbalığı
Şimdi hu sularda.

Buna ek olarak biraz incelmiş gövdesine bir Roma togası sarmıştı; ama ölüm bile onun on kilosunu almaya muvaffak olamazdı, hayalet Homero Dayı. Cezam, nemesisim! Felaketim! diye inledi Angel Palomar, artık iyice zıvanadan çıkmış kalabalığın arasında ümitsizce Colasa Sánchez’in desteğini ararken. ABD şeklindeki havuza bir sürü insan işiyor, gözyaşlarını denize katıyorlardı. Yarış köpekleri önce serbest bırakılıp hayran hayran seyredildiler sonra Meksika kenar mahallelerindeki memeleri yerlere sürünen, hadım edilmiş, pisliğe ve hastalığa batmış, gözleri çapaktan kapanmış sokak köpekleri geldi gözlerinin önüne, neticede köpeklerden nefret edildi, pis tazılar belki bizden bile daha iyi yemekler yemişlerdir, benzin dökün, yakın, bizden daha iyi yaşadılar, öldürün! Alev alev tazılar tuhaf bir içgüdüye uyarak pistte koşmayı sürdürüyorlardı, bir serap, burunları dumanlı, ölene kadar havladılar:

“Yabani otlar asla ölmez, değil mi şanlı yeğenim? Orléans Bakiresi’nin bir ayaklarıma sırasında senin sevgili Prenses Penny’nden daha fazla zevk alan birine söylediği ya da söyleyebileceği gibi, hahaha. Ayetullah’a bak! Onu hatırladın mı? Malinaltzin otoyol kavşağından hatırladın mı onu? Bizi nasıl dövdüğünü hatırladın mı? Hamile karını nasıl düzdüğünü hatırladın mı? Hahaha.” Homero değişik bir tarzda gülüyordu, profesyonelce, neşeli, sanki

yeni rolü gülmekmiş gibi. “Esas gümbürtü bundan sonra kopacak! Bu fikri Kılavuzumuzun aklına sokan benim!”

Ayetullah mı? Kılavuz mu? Okul arkadaşı Matamoros Moreno mu? Hüsrana uğramış bir yazar Meksika’da en tepelere yükselebilir mi? Fernando Amca’nın çabalan sonucunda çatıkatındaki balkonundan düştüğünde Homero Dayı ölmemiş miydi?

“O miyop salak cüceye söyle ikinci sınıf yarı Mazatek bir büyücü bozuntusu Homero Fagoaga Labastida Pacheco y Montes de Oca’nın işini kolay kolay bitiremez!” dedi Homero ezelden beri sosis gibi kalın parmağıyla kendini göstererek, böylece merhum dayısının hayaletiyle yüz yüze olduğunu düşünen yeğeninin bütün şüphelerini sildi süpürdü. “Kader her türlü mantıktan daha inanılmazdır, talihin kendisinden daha pezevenktir, her bireysel hayattan daha geniştir,” dedi iddialı bir şekilde, arkasında fon olarak yanan tazılar vardı. “Dinle bakalım hak vermeyecek misin; balkonumun altında küçük bir sirk kurulmuştu, sirkin çadırı düşüşümü hafifletti, sonra yırtılarak beni esnek, oynak bir güvenlik ağına düşürdü, anadan doğma vaziyetle ağın üzerinde bir buçuk dakika kadar zıpladım, seçkin ama aşağılık yeğenim, bu sırada seyirciler kahkahalarla gülüyor ve alkışlıyorlardı beni o kadar beğendiler ki sirkin sahibi Balon Gómez namında albino sabık TIR şoförü (hayatı boyunca bir sirk işletme hayalleri kurmuş) hemen orada benimle kontrat imzaladı (asla unutulmayacak yıldız Lana Tumer’ın mermer bir gazoz çeşmesinin yanında usandırıcı dondurmalı gazozunu içmekte ve çok dar bir bluz giymekte iken keşfedildiğinde muhtemelen söylediği gibi); beni patronlarıyla tanıştırdı, Ayetullah Matamoros ve şimdi Galvarina Donoso’ya dönüşmüş olan şarkıcı Concha Toro, kadın Şilili aristokrat bir aileden gelme, çılgın coğrafyacı Don Benjamín Subercaseaux’un huyu kurusun cuecalı ve zambaklı nitrat gecelerinde hatırladığı gibi, buna mukabil...”

“Bu kıyafet ne böyle?” dedi babam atağa geçerek. “Beşinci sınıf bir Rigoletto’ya benziyorsun.”

“Momus!” diye bağırdı Homero Dayı. “Bu aptalca karnavalın Kral Momus’uyum ben.”

“Aptalca mı? Senin zehirli bebek maması sattığın süpermarketleri talan

ettiler! Seni iflas ettirdiler, fıçı kıçlı moruk!”

“Hakaretlere dikkat.” Homero Fagoaga üstünlüklü bir edayla sosis parmağıyla işaret etti.” Bu fırın bu kekleri pişirmez; şimdi bu özdeyişi de tercüme edip ihraç et de göreyim bakayım.” Daha da büyük bir keyifle kahkaha attı.

“Benim fırınım senin domuz pirzolanı pişirmez. Buna ne dersin?”

“Demek istiyorum ki bütün fedakârlıklar faydalıdır! Koruyucularım beni kahkaha kralı ilan ettiler.”

“Alay-kralı, salak.”

“Öyle olsun Angelito; ama ne olursa olsun karnaval havasındaki bir devrimde, delice kahkahanın devriminde benim saltanatım baki, nihayet, anarşik ama salak yeğenim, nihayet! Yatay bir Meksika devrimi, her şey herkes için ve herkes her şey için, dikey Aztek imparatorluğunu takip eden dikey İspanyol İmparatorluğu’nu takip eden dikey, merkezi, babasoylu, piramitsel Cumhuriyetin ülkesinde hiyerarşinin altüst oluşu.” Homero Fagoaga yüksek sesle gülerken babamı da Bloomingdale taklidinin ilk katına doğru iteliyordu; orada kutsal güruh hiç görmedikleri, hayal bile etmedikleri şeylerin ne olduğunu anlamadan ellerinde evirip çeviriyordu, parfümler, bir sürü parfüm, Estee Lauder, Givenchy, Togarama, yığınla elbise, Saint Laurent, Valentino, Cio Cio Sanel, binicilik kıyafetleri, Afrika’da avlanma, Cape yelkencilik, Tibet’te dağa tırmanma kıyafetleri, vajinal sperm öldürücüler, çilek, üzüm, keçiboynuzu, kamelya, vişne renginde ve kokusunda. Bunları nasıl kullanırsınız, nasıl, ne zaman, ne için? Penny’nin kişisel sığınağındaki her şeyi kırıp yakan yıkıcı öfkenin yanından geçtiler. Penny’nin bir fahişe gibi görünmeyi bırakıp bir rahibe gibi görünceye başladığı yerdi burası; ama Penny neredeydi? “Hiyerarşinin altüst oluşu!” Homero Fagoaga güldü. Kahkaha Kralı kılığındaydı. Komedi Prensi, Hoppalık Lordu, Gülücükler Sultanı; Ah ne komik, ne kadar da komik! Düşünüyorum da benimle başlamışlardı, hepiniz benimle başladınız, küçük yeğenim, sen, senin iğrenç proleter arkadaşların, hamile, iyice düzülmüş küçük karın –benim Işıltılı Kılavuzum tarafından– benimle dalga geçerek işe başladınız, portakal, armut bir de incir, tabii ya, büyüteç, Shogun limuzini, hatırladın mı? Jöle dolu küvetler, Homero Fagoaga’yla

dalga geçmek için her şey uyar, sadist Çinliler, inek boyundurukları, tatlımın içine konan şişe kapakları, neden olmasın, Tomasito'yu öldürmek, seçim kampanyamın mahvı, o aşağılık soytarı Benítez tarafından aşağılanmam ha! Ben kazanacağım, Benítez'in Hegelleri sizin jöleleriniz değil benim genlerim, şimdi gülün bana salaklar. Kahkaha Kralına ve hiyerarşinin altüst oluşuna gülün, gözlerinin önünde durana iyi bak sevgili yeğenim, dikkatle bak ve hatırla

FAGOAGA ASLA KAYBETMEZ
KAYBETTİĞİNİ DE DİŞİYLE TIRNAĞIYLA GERİ ALIR!

5

Matamoros Moreno her hareketini Concha Toro'nun tuvalet aynasında prova ediyordu; şarkıcı ona hareketi ayine dönüştürmeyi gösteriyordu; seyircilere nasıl bakacağını, tek kolunu veya ikisini birden nasıl kaldıracağını, bir adım atıp dramatik bir biçimde nasıl duracağını, nasıl güleceğini, başını geriye atacağını, kızacağını, konuşacağını, susacağını öğretiyordu. Matamoros, Concha Toro'nun kendi oyunculuk hüsranlarını arıttığı o aynanın önünde gururun doruklarından alçakgönüllülüğün derinlerine kadar gidip geliyordu. Yavaş yavaş, Concha Toro sayesinde önceleri hiç bilmediği ayrıntılarla, inceliklerle (hatta sırlarla) dolu yeni, şaşırtıcı bir sevişme tarzını keşfeden Matamoros Moreno hareketleri ve ayinleri aşarak varlığının derinliklerinde kendini şuna ikna etti: yaptığı şey (soyunma odasının dışında, halk için, insanlar için) içinde taşıdığı adamın dışavurumuydu, şimdi şimdi kendini göstermeye başlayan bir gücü depolamış yalnız bir adamın. Concha-Doliy-Maria İnez'le minnettarlıkla kabul ettiği cinsel ilişkileri (kadın da şükran duyuyordu çünkü artık elli yaşını aşmıştı) Matamoros'a şimdi ortaya çıkan, daha önceleri yedekte tuttuğu karanlık ve kör enerjiyi ifşa etti. Tek şart söylediğine inanmaktı: Ayetullah Matamoros konuşmak, hareket etmek ve konuştuklarına, hareketlerine, görüntüsüne sonuna kadar inanıyor görünmek zorundaydı. Onu izleyen kitlelere şöyle diyecekti; "İnanç inançtır. Kanıtlanamaz, hakaret edilemez, yargılanamaz hatta hapse atılamaz." Bir düşünsünler bakalım; neme lazım, dedi aceleyle, gizlice resmi katil çetelerini –şahinleri–

bir araya getirirken; 1972’deki son operasyonlarından sonra hepsi dağıtılmıştı, mazide kalmış ahlaki yenilenme günlerinde açığa alınmış polisler, zenginlerin Houston, Miami ve Los Angeles’e iltica etmeleriyle işsiz kalmış korumalar. Ama bu domuzları bile inançla hareket etmeye ikna etmesi gerekiyordu, harekete katılan polis ya da koruma yaptığını şimdiye kadar yaptıklarından çok daha ulu bir şey uğruna yapacaktı; hırsızlar ve ateş yutanlar gibi, dilenciler ve gecekonducular gibi, hepsi aynı şeyi kollamalı ve istemeliydi:

“Neden beni izliyorsunuz? Yenileşebilmek için. Kendinizi kurtarmak için. Bir kaderin yanı sıra iyi ya da kötü talihe de sahip olabilmek için. Öyle armut gibi oturmayın!”

Onların inanması için kendisinin de inanması gerekiyordu; çok akıllı, çok seksi ve vahşi Matamoros’un hiç bilmediği cinsel sırlar ustası Şilili büyük Mamanın aşk hilelerinden bunu öğrenmişti. Onun kollarında yazdığı ve sınıf arkadaşı ikiyüzlü Angel Palomar y Fagoaga’nın yardımıyla yayımlatmak istediği kitabındaki her şeyin tümüyle gerçekleştiğini fark etmişti, ama Angel’in sonunu şimdiden bildirmişti; yavaş yavaş ölecekti, gıdım gıdım. Büyük Engizisyon geleneğinde olduğu gibi; zaten Palomar’ın karısını düzmüştü, Palomar’ın akrabalarını dövmüştü, Palomar’ın kendisini düdüklemişti, sırf uzunluk, kalınlık ve gerçek olan kâbuslar ne demekmiş öğrensin diye. Matamoros kendi kaderinden emindi, ama o kaderde iki şey vardı: Edebi beklentilerini hüsrana uğrattığı için Angel Palomar’dan tam bir intikam almak ve bütün dünyaya Matamoros Moreno’nun Angel Palomar’dan daha üstün olduğunu kanıtlamak: Bunun kanıtı da insanların Palomar değil onu takip etmesi olacaktı, Palomar’ı değil onu hayal etmesi, Palomar’ı değil onu sevmesi, ondan nefret etmesi. Matamoros Concha Toro’nun ağzına boşalırken titremedi; çünkü ona inanılması ve ardından gelinmesi gerekiyordu, ama yükünü Concha'nın dişleri arasına bıraktığı anda (küçük kızı Colasa’yı düşünüyordu, içinde bulunduğu faaliyete kara bir eşlikçi olarak, başka bir faaliyetin hayalini kuruyordu: baba kız), o anda kendisine inanmazsa kimsenin ona inanmayacağını ve peşinden gelmeyeceğini düşündü... Matamoros’un peşinde Matamoros; umut şeytanı dünyayı yerinden oynatabilir, yanında yardımcıları tutku ve hırsla birlikte, tam da o anda Matamoros şunu fark etti: “içimde başka bir adam gömülü, ah Anacığım, yanımda başka bir adam daha varmış da ben onu fark

etmemişim; neden bana söylemedin Anacığım, beni sevmiyor musun?”

Bu iç ve dış orgazmdan sonra Matamoros Moreno ne isterse söyleyebilirdi artık; bütün işsizleri, lümpenleri, bozulmuşları, delileri, korumaları ve polisleri, rockaztek gruplarını, herkesi ikna etti, entelektüelleri, ev kadınlarını, Hipi Toltec ve Yetim Huerta’yı, hatta Yumurta’yı annemin yanımda bırakıp Ayetullah’ın peşine düşen Bebek Be’yi. Ya ben, Bebek, beni artık sevmiyor musun?

“Nefretinizin içinizde çürümesine izin vermeyin. Kabuğunuzu kırın. Buraya bakın. Şehre bakın. O size ait.”

“Meksika kahramanı ne proleter ne de komünist. O Guadalupe’a ait ve elimde öyle bir güç var ki kardeşim ne sol ne de sağ, o sadece benim mizacımı açığa çıkarıyor.”

“Kahır içinde yaşamayı bırak. Bize katıl.”

“Birbirinizi doğrayarak ne elde ediyorsunuz? Kabuğunuzu kırın.”

“Kendinizden nefret etmeyin. Nefret edecek daha iyi şeyler var. Şu eve bakın. Şu mağazaya bakın. Şu arabaya bakın. Neden sizin değil? Her şey size bağlı. Alın onları!”

“Ne mutlu bu tehlikeli zamanlarda dünya yüzünde dolaşanlara.”

“Meksika umudun kumsalında yeniden doğmak için kendini kargaşanın okyanusunda boğmak zorunda.”

“Duaların gerçek olacağı bir dünya istiyorum! Benimle gel yaşlı kadın, yürürken dua et, dua et.”

Hepsine inanıyorlardı, çünkü o da inanıyordu; Concha’yla yatakta kendisi onun içine girerken ötekinin de kendisine girmesine izin verdi. Gövdesi direniyor. Gövdesi içindeki adamın dışarı çıkması için delirmesi gerektiğini söylüyor. Direniyor; teni hep onun olmuştu, ardında hiçbir şey yoktu, içeride başka bir şey yoktu. Evet; başka bir adam içinden çıkıyor ama gövdesi direniyor, zihni daha da fazla direniyor; bir aziz olmayacaksın, bir katil, bir deli olacaksın. Ama öteki adam çoktan ruhu olmuş. İçindeki ruhun bir gövdesi de olduğunu fark etmemiş. Bunun öteki adamın gövdesi için önemi yok; o çevreden beslenmiş, gerilimden, korkudan, hüsrandan,

kendine duyduğu tiksintiden hayal kırıklığından; bütün bunlar içindeki öteki adamın ruhunu beslemiş, en komiği de kötü gerilimleri iyi gerilimlere dönüştürmüş. Uzun kabare ve Concha'yla sevişme gecelerinde, müzik ve seksin hazzından sonra kasetleri hazırlarlardı sonra Colasa –o züppe Angel Palomar'dan intikam almak için (korkunç bir nefret nesnesine dönüşmüşsün pederciğim!) müthiş gayretli, hevesliydi (belki babasından bile daha fazla)– her sabah erkenden kasetleri TIR Merkezine götürüyordu, oradan Saygıdeğer Meksika Cumhuriyeti'nin artakalan her köşesine yayılıyorlardı, öfkenin, hüsranın gerilimi, düzülmüşler memleketi Meksika, doğumdan ölüme aşağılanmış ve şerefsizliğe terk edilmiş Meksikalılar tutku, rüya, umut hareketine dönüşüyordu. Sadece bir tek şey aynı kalıyordu; ruh onu sarmalayan gerilim sayesinde harekete geçiyordu; felaket istiyordu.

Matamoros Moreno ötekinin dışarı çıkıp kendi ruhu ve bedeniyle bütünleşmesine izin verdi. Ayetullah Matamoros böyle doğdu.

Yenik, önemsiz babam Angel Palomar'ı etkilemek ve yenmek için doğdu. Sevgili baba sana ne oldu? Neden artık hayal gücünü paylaşmıyoruz biz ikimiz? Ne zaman tekrar bir araya geleceğiz sevgili babacım?

Böylece hepimizi tutkumuduna sürükledi.

Yine bu adam, ne olursa olsun, nasıl olursa olsun şimdi gümüş ve kristallerden de yansıyan parlak ışıklar altındaydı, Bloomingdale taklidinin parfüm tezgâhına bir kızı yatırmıştı ve kız o gece binlerce aynada, binlerce gözde kendi yansımasını görüyordu. Bu töreni yerine getirmesi bekleniyordu Matamoros'tan, ruhani kılavuz şehvani kılavuzdu, devrim teni harcayarak ruhu yüceltmiyordu; seks devrimin tutkusunun ve umudunun bir parçasıydı, devrim Meksikalıların sürekli hüsrana uğrayan arzularına şaşaalı bir biçimde çiçek açtıracaktı: Patronun kızını düz! Ulaşılmaz prensesi becer! Don Ulises López'in kızını mıhla. Tek bir şiddetli, titreşimli darbeyle olanaksızı olanaklıya yaklaştır Matamoros Moreno bunu hem kendine hem de Las Lomas del Sol da bu Ağustos gecesi ona bakan herkese borçluydu; beresini çıkardı, fermuarını açtı, kamışını çıkardı ve vadi-kızı prensesin açık bacaklarına yaklaştırdı; kız bundan böyle başına musallat olacak sağır dilsiz salaklığın eşiğinde mırıldanmayı başardı:

"Bakabilirsin, ama dokunamazsın. Çirkinsin, fakirsin, köylüsün. Sana göre

değilim.”

O *sana göre değilim* lafı herkesin mırıldandığı ve yinelediği koddu; herkesin Matamoros’un Penny’den aldığı hazza coşkuyla katılmasını sağladı; kız gitgide yükselen bir sesle çığlıklar atıyordu, daha, daha, daha, sakın çıkma, boşalma, bekle, daha, daha, daha, Penny kılavuza, ışıltılı kılavuz da babama bakıyordu, doğal olarak Homero Dayı tarafından kıskıvrak yakalanmış babamın bakışlarındaki o korkunç şaka kılavuzu mızrak gibi deşip geçmişti, Homero kıkırdıyordu: “Penny’ye bir penis!”

6

Albay İnclán mesquite kökleri gibi düğüm düğüm parmaklarını gözlerinin önüne kaldırdı, herkesi şimdiye kadar hiç görmemiş oldukları bir şeyle tehdit ediyordu; hep o katran karası gözlükleri ardında sakladığı gözleriyle. Ne Bakan Federico Robles Chacón ne de Başkan Jesús María y Jóse Paredes Albay İnclán’in gözlerini daha önce görmüştü ve ikisi de bu manzara karşısında hafiften titriyordu. Onun bakışlarıyla karşılaşmanın fikri bile onları korkutuyordu, albay da bunu biliyordu. Ölü bir adamın gülüşü gibi bir gülüşle sıkılmış yumruğunu indirdi: *Şimdi de değilse ne zaman?* Başkana daha zamanı değil dememiş miydi? Ama şimdi tam zamanıydı! Kahrolası korumalar beş para etmezdi, hepsi kaçıp artık CocaCola mı, kırmızıbiber mi o, vicdan sağaltıcısı kendine ne diyorsa, ona katılmışlardı; ama albayın en iyi adamlarını öldürüyorlardı, elektrik direklerine asılmış polis cesetleri vardı, siktir! Ateş açmak için daha ne kadar bekleyeceklerdi, ne kadar Sayın Başkan, ne kadar?

Albay İnclán ve Federico Robles Chacón birbirlerine kötü kötü baktılar; Robles Chacón sükûnetle kendi neslinin güçlendirmeye çalıştıkları şeyi (Meksika Devleti’ni, Devrim Partisi’ni ve kontrol altındaki işçi sınıfını) küçük düşüren cezalandırılmamış suçlar selinde büyüdüğünü söyledi. Başkanın, PRI’nın, CTM’nin halkın gözündeki imgesi tuzla buz oldu; çünkü güçleri, öğrencilerin öldürüldüğü 2 Ekim 1968 Tlateoco katliamının ya da yine öğrencilerin Alvarado Köprüsü’nde deşildikleri 1972’deki Corpus Cristi’nin ya da 10 Mayıs 1990’da Perisur mağazası serbest bölge

ilan edildiğinde Meksika annelerinin grevinin kırılışının anısı yüzünden sıfıra indi. Bütün bunların hesabının verilmesi lazım, dedi Robles, çünkü sistem artık muhalefete hep yapılageleni nasıl yapacağını bilemiyordu, yani onu kandırıp sisteme nasıl katacağını. Bu başarısızlıklar çok pahalıya mal olmuştu, çünkü hem içte hem dışta hükümeti kuvvetten düşürüyordu; dış politikadaki diplomatik beceri değil iç politikadaki beceriksizlikler yüzünden memleketin sağı solu elaleme peşkeş çekilmişti.

“Konuşmana diyecek yok, iyi de düşünüyorsun,” dedi albay, “ama ben de makineli tüfeklerimle ne yapacağımı bilmek istiyorum, artık onları kullanmanın tam zamanı geldi.”

“Git de şu Matamoros denen adamı yakala,” dedi Robles Chacón.

“Ne yapacaksın evladım?” diye bağırdı Başkan, Küçük Federico’da Büyük Federico’nun, 1940’larda Paredes’in politik ve mali kariyerini başlatan adamın yeniden doğuşunu görüyordu.

İnclán onun yerine cevap verdi: “Size manyağınızı getireceğim, sonra da yatıp uyuyacağım, anacığımın –huzur içinde yatsın– son nefesini verdiği yastığa sarılıp yatacağım. Pekâlâ; sakin olun beyler, tünelin ucunda ışık var. Bırakın rahat rahat uyuyayım. Ama...”

Albay uğursuzca dışarı çıktı ve Federico bir kez daha Başkana fikrini söyledi. Suç zinciri kırılmalı; hayal gücü ve belleğe ihtiyacımız var. Ben bellek ve umut arasında kutsal bir simge sundum insanlara dedi Robles Başkana; onlar kurtarıcı mıydı? Ne dersiniz Sayın Başkan? Acapulco’da o boktan veletler kıçımızı Guerrero politik krizinden kurtardığında ya da Ulises López’in (tanrı affetsin) gücünü ve albayın annesini tasfiye ettiğimizde oyunu biz kazanmadık mı? Haber çabuk yayılır. Güç kalıcıdır. Daha doğrusu kalıcı olması gerekir. Sayın Başkan dikkatli olun. İşin anahtarı bu.

Uzunca bir süre konuşmadılar, sonra bakan dedi ki: Beni anlayıp anlamadığınızı bilmiyorum, efendim, açıkçası umurumda da değil. Konuşmak zorundayım. Bir şeyler söylemek zorundayım; özellikle de bir şeyi. Hemen hemen yedi yıl önce 19 Eylül depreminde gönüllüydüm. PRI’ya, başkana ya da başka bir şeye ihtiyacımız yoktu. Neredeyse içgüdüsel bir biçimde örgütlenmiştik, mahalledeki, daha doğrusu bir sürü

mahalledeki gençleri kastediyorum. Mobiletlere, karavanlara, pikaplara doluştuk, kürek, kazma, bandaj, ne bulduysak aldık, bir çocuk elinde bir şişe Mercurochrome'la gelip bize katıldı, O gün bizi harekete geçiren neydi? Dayanışma duygusu, insani bir duygu, komşularımızı kurtarma ihtiyacı. Onların bizim komşularımız olduğunu fark etmiştik! Beni anlıyor musunuz efendim? O sabah yanımdaki adam arkadaşımdı. Ben de başka birinin arkadaşıydım. Kurumların önüne geçmiştik. Ama o kahramanlık anı geçtikten sonra bizi harekete geçirenin ne olduğunu merak ettik. Cevabımız başkaydı. Harekete geçtik; çünkü biz eğitilmiş Meksikalılar neslindendik, kırk yıllık eğitim, okuma, film seyretme, herkesle konuşma, Meksika tarihini araştırma, falan filan; o acılı sabah bütün bunlar yüzeye çıktı. Sivil toplum devleti aşmıştı. Ama sivil toplumu yaratan da devletti. İşte politik bilmecemiz efendim. Ne kadar eski, pis, çirkin bir hale gelmiş de olsa devrimi macera, kapris, hiçbir şey uğruna satamayız; çünkü ona çok şey borçluyuz. Beni sistemin tayin ettiğini söylüyorlar. Hayal gücünden yoksun korkunç bir yönetimin düzensizliği diye telakki edilen şeyi yenmek için gönüllü oldum ben. Bugün öncekilerden ne daha iyi ne de daha kötü olan bir hükümette Devlet Bakanıyım; sizin hükümetinizde. Ülkemizin tarihi hüsrana uğramış gençliğidir. Ama her şeye rağmen olgun bir ülke de çürümüş bir ülkedir zaten. Yine de efendim, kendimi ne kadar haklı çıkarırsam çıkarayım, siz beni sabırla dinlediğiniz için efendim ve babamın da arkadaşı olduğunuz için hayatımda yaptığım tek iyi şeyin depremin sabahında yaptıklarım olduğunu söyleyebilirim. Bir cüruf dağını kazıp altından diri diri gömülmüş bir haftalık bir kız bebeği çıkardığımda duyduğum tatmini şu andaki bütün gücüme değişirdim.

7

Bu sözleri –ama tam da bu kelimelerle değil– Bakan Federico Robles Chacón, İnsurgentes'le Nuevo Leon'un kavşağındaki ofisine getirilen Ayetullah Matamoros Moreno'ya söyledi ve ekledi:

"Sana bağlı; ölümü erteleyip kaderde ne varsa yaşayabiliriz. Buraya bak Bay Kutsal Adam, buraya böyle gelen ilk adam sen değilsin, sakın öyle düşünme, hepinizin sonu aynıdır. Gözünü aç; cennet çıkarmak için elini

şapkana soktun bir de baktın ki karşında cehennem var.”

Matamoros ona siyah bir elmasa benzeyen yakıcı bir bakış fırlattı, sahnede çok etkili olan bakışlardan. Ama rasyonel Robles Chacón Bela Lugosi’nin sinematik bakışlarının çok daha kötü olduğunu düşündü; bu Drakula ayaklarını da nereden kapmıştı? Aynı zamanda Matamoros’a gülmek de istemiyordu; Federico Robles Chacón kaybedenlere gülmezdi, hele hele bütün şehre dağılmış bir güruhun kontrolü hâlâ onlardaysa. Dahası ona neden yalvaracaktı ki? Meksika Ayetullah’ının anlaması gereken şuydu; hareketinin şok etkisi geçmişti, anlık şölen sona ermişti, López ailesi örnek teşkil edecek şekilde öldürülmüştü b bu da son yedi yılda zengin olan milletvekili ailelerinin kulağını çekmişti.

Asılması gereken polisler asılmıştı.

Yağmalanması gereken süpermarketler yağmalanmıştı.

Her şeye müsaade eden o an geçmişti ve şimdi –bakan şehri gösterdi– bak, Bay Kutsal Adam, aptal numarası da yapma; kutsal güruhlarının üzerinde beş helikopter uçuyor; hepsinde ikişer makineli tüfek var; başkanın muhafız birliğinin seçkin kıtaları her köşe başını tuttu her meydanı kuşattı, ellerinde M-16’larla her çatıya çıktı. Meksika’da bir isyanın ne kadar sürebileceğine iyi bak. Bay Kutsal Adam. Ama vahşi Meksika’yı uyandırmayı başardın, benim sana önerim faydasız ve ölü olmaktansa faydalı ve şanlı şerefli olmandır. Bak Bay Kutsal Adam, sana bir öneri yapıyorum, şunu bir konuşalım. Sen bana bir şey ver. Ben de karşılığında sana bir şey vereyim. Ne dersin?

Sana doğru cevabı verme şansım ne kadar, diye sordu Ayetullah, berelenmişti, alevlerden kararmıştı; ama salak gibi sırıtıyordu, dişleri koçan üzerine dizilmiş mısır gibiydi, kim bilir ne mitler, fabllar, rivayetlerle bağlıydı.

Üç şansın var, dedi gülümseyerek Bakan, onun kadar karizmatik değildi; ama çok daha dirayetliydi.

Bütün kabinenin Zócalo’dan La Villa’ya kadar, her bakanın elinde bir haç Kutsal Ayin ilahisini söyleyerek yürümelerini istiyorum.

Tamam, dedi Robles Chacón. Karşılığında adamlarınla ülkenin dolarlarını

soyanları yakalayacaksın ve 1975'ten beri Meksika'dan sızdırdıkları 300 milyon doları geri verene kadar bırakmayacaksın. Bunu tatlı bir sesle söyledi.

Ben o işi hallederim diye mırıldandı Matamoros Moreno gözünde kurnazca bir parıltıyla; María İnez, Dolly, Concha, Galvarina yanında olsaydı bu kurnazca ifadeyi takınmasına asla izin vermezdi, tehlikeli bir tanem, o kadar ileri gitme, şansını fazla zorlama, bu çok aptalca... Ama Ayetullah çoktan içindeki öteki adamın dışarı çıkıp kaderine hâkim olmasına izin vermişti. Kısacık bir an kendini dışarıdan gördü, sanki başka birine bakarmış gibi, gördüğü şey iki adam değildi, sadece bir adam vardı, ama vaziyetin ona tayin ettiği kaderin genişlediğini görüyordu; yetimdi, bu da kaderin yarılanması ya da başka hiç kimseninkine benzememesi demektir, dedi Matamoros kendi kendine. Ne annesini ne de babasını görmüştü, yetimhanede büyümüş, burs kazanmış, '82 Kahramanları Okulu'na girmişti, sonra hüsrana uğrayan yazarlığı, kendisi gibi adsız bir kadınla karanlıkta geçen erken bir aşk macerası (artık yüzünü bile hatırlamıyordu); çünkü kadın hep karanlıktaydı, beni görmeye çalışma, sakın beni görmeye uğraşma, tahrik olmam deyip duruyordu; tamamıyla anonim bir kadındı, hayır dramatik gerçeklere yer yok burada, Colasa Sánchez Anónima Sánchez'in kızı, Hiç kimsenin, Birinin, Sánchez'in kızının, kimse ondan çocuk sahibi olmamıştı, Matamoros kızının kendisine ait olacağını ve yanında olacağını baştan beri biliyordu, on beş yaşında genç bir baba bozuntusu, Angel Palomar'ın kıskançlığı yüzünden hüsrana uğramış bir yazar, hayal gücünün acil durum yedeğinin mit olduğu fikrini halüsinasyon haline getirmiş bir adam. Mit hazır giyim hayal gücüdür, Şilili kız arkadaşının alayla söylediği gibi; kabilenin hayal gücüdür. Kızı Colasa bir mitin yeniden doğuşuydu, hayal değildi, mitler yaşıyordu ve Colasa'nın dişli bir vajinası vardı. Kıymetsiz bir politik ve ekonomik değerin kıymetlenmesi için de öyle olması gerekiyordu. Bununla bir servet kazanabilirlerdi. İşler öyle gitmemişti, ama kuşkusuz bu fikir Matamoros Moreno'nun hayal gücünü aydınlatıyordu. Acapulco'nun dışında bir tepeden şehrin anarşik yıkımını görmüş ve Colasa'ya şöyle demişti: "Böyle olmaz, böyle olmaz." Mitler başka türlüydü, anarşi değil sevgiydi onlar, düzene duyulan arzuydu, ahlâktı, neye güvenileceğini bilmekti, en eski geleneklerin en uzun ömürlü gelenekler olduklarını, bu insanları ancak

onların birleştirebileceğini ve kendilerini sevmelerini, dikkate alındıklarını, saygı duyulduklarını, kendi tarihlerinin merkezi olduklarını hissetmelerini sağlayacağını anlamaktı. İşçi çetesiyle ülkeyi gezerken bizzat kendisi 1990'lar Meksika'sının böyle bir unsuruna dönüşmüştü, yönünü kaybetmişti, her koyun kendi bacağından asılır, nerede akşam orada sabah, hokkabazlık, duvarcılık, bugün doyduk yarına Allah kerim, yarın ne olacağı belli olmaz tarzı bir hayattan başka ne beklenirdi?

Matamoros Moreno korkunç gözlerini Federico Robles Chacön'a sabitledi; bakan, deli rahibin kahkahasını radyodan duyduğunda, bitmez tükenmez asit yağmuru altında, öğleden sonraya benzeyen bir sabah VDTB ofislerinin bulunduğu kavşakta toplanan galeyana gelmiş, öfkeli insan kalabalığım sırtında hissettiğinde daha fazla titremişti ve Matamoros'a kaderini bir adım ileri götürmek için söylemesi gerekeni söyledi. Matamoros Moreno'nun çifte kaderini tamama erdirmek için bir adım daha atmak gerekiyordu, Kolomb'un yumurtası gibi sivri ucu üstünde duran ağzına sıçılmış yetim Matamoros; yüz otuz milyon Meksikalı Katolik'tir, ne Komünist, ne PRF'cı, ne PAN'cı. Guadalupeludur ve bu sözleri duymayı, biri taralından güdülmeyi bekleyen binlerce insan ardına düşmüştü.

Federico Robles Chacón karşısındaki adamı dikkatle süzdü (onu mahkûm olarak düşünmeye cesareti yoktu: Meksika Kudüs değildi, ne bu adam Nazarene'di ne de bakan, mazallah! Pontius Pilate'di) ve düşüncelerini okumaya, Meksikalı Ayetullah'ın ikinci talebini beklerken onun neler hissettiğini anlamaya çalıştı, bu adam Robles Chacón'un ulusal simgeleştirme projesini, yüceltim mekanizması sayesinde baskı ihtiyacının yerine geçecek simgesel bir formu laboratuvarda yaratma sürecini sekteye uğratmıştı. Anadok'u yaratmasının nedeni buydu. Aydın bir azınlığın Meksika'yı yönetebileceğine derinden inanıyordu. Bu bir yanılsama değildi, ülkesinin kazandığı birkaç küçük başarı da birkaç seçkine aitti; sınırları onlar çizmiş, ne yapacağını bilmeyen, barbar, vahşi çoğunluğu boyun eğmeye zorlamış ya da yenmişlerdi, öyle bir çoğunluktu ki bu zafer kazandıklarında başa kendileri gibi karanlıkçı ve kaba azınlıkları getiriyorlardı: Santa Anna'nın anarşik hayaleti, milletin lideri, horoz dövüşçüsü, çapkın, damızlık dönüşe dönüşe köylü bir diktatöre dönüşmüştü, bir hokkabaz, gülünçlük abidesi, yabancı güçlerin şamar oğlanı, sürekli dikkate alınması gereken kötü bir kehanet gibi Meksika

tarihindeki yerini koruyordu; köylüleri iktidardan uzak tutun, Zapata ya da Villa ne kadar soylu görünürse görünsün fark etmez, Santa Anna'nın yinelenmemesinin tek yolu bu. Aydın azınlıklar, ister sağcı ister solcu, ister muhafazakâr ister liberal, ister Lucas Aiáman ister Dr. Mora olsun. Reform adamları: liberal bir azınlık; Porfirio Díaz rejimi adamları: pozitivist bir azınlık; Devrim adamları: öncüllerinden daha geniş tabanlı, daha gözenekli, daha kalıcı bir meritokrasi; 1700 ya da 1800'lerde doğmuş olsalardı Robles Chacón ve babası köylü borcuna, büyük çiftlik sistemine ve kırbaca mahkûm ameleler olurlardı... Ama onlar Devrimle birlikte doğmuşlardı, devrimi kendileri yapmıştı, miras almıştı ve yönetilmek yerine yönetmişlerdi. Bunun için ödedikleri bedel kendilerinin de aydın bir azınlığa dönüşmeleriydi. Anarşik bir çoğunluğa dahil olsalardı asla yönetemezlerdi.

Şimdi tekrar harekete geçen, yeniden canlanan kitlelerle karşı karşıya bulmuşlardı kendilerini. Bu ilk değil, diye düşündü Robles Chacón, ne ilk ne de son, ama bu sefer onlarla ve Ayetullah Matamoros'la yüzleşmesi gereken kendisiydi. Robles Chacón bunu gayet iyi biliyordu; Matamoros'un teatral göz kırpışının ne anlama geldiğim anlamıştı, o kadar dramatikti ki niyetini belli ediyordu: bu onun hem gücü hem de zaafıydı. Matamoros Moreno gerekirse ölene kadar rolünü oynayacaktı, kendisi için yarattığı rolü, kitlenin ona verdiği rolü. Şansını deneyecekti, oyununu oynamadan uzlaşmayacaktı, trajedisiz anlaşma kabul etmeyecekti. Robles oğlu Robles bin yıllık Meksikalı genleri sayesinde bunu hissediyordu, bunu biliyordu, tadı safra gibi ağzına geliyordu; çünkü bu kaçınılmaz oyun onu yapmak istemediği şeyi yapmaya zorlayacaktı, Meksika tarihini gereksiz bir sınava sokacaktı, ama bu sınav Meksika Ayetullah'ının melodramı ve kutsallaştırılmış şiddet için elzemdi.

Acaba, dedi Matamoros, gerçekten de benim insanlarımı öldürmeye gücün yeter mi. İkinci sorum bu.

Bunu korkusuz bir emniyetle sormuştu.

Bakan gözlerini indirdi, kapadı, bütün bunların gerçekte olmaması, bir yerlerde bir tiyatro yazarının bu sözleri karakteri Matamoros'a söylettiriyor olması için dua etti, keşke esas repliği bu olmasaydı, bu sözleri geri alsaydı, yeniden düşünseydi. Ama Ayetullah yineledi, aşağıda beni destekleyen onca

insanı katledecek gücün var mı merak ediyorum. Bunu söylemişti; çünkü karakterinin öyle demesi icap ediyordu, eğer rolü bu olmasaydı öyle demezdi.

İkinci talebin bu mu, diye sordu Robles Chacón büyük bir serinkanlılıkla.

Matamoros başını salladı, kül ve taze kanla lekelenmiş kırmızı eşarbı hâlâ başındaydı.

Robles Chacón sadece sol elini sağ bileğine götürdü ve saatinin altın düğmelerinden birine bastı. Düğme, düğme, düğme kimde? diye düşündü, üzüntüyle, bilinçsizce, kendisine rağmen, bütün felsefesine ve politikasına rağmen olacaklar için bilincinin her seviyesini açık tutarak.

Bir şimşeğin tersi gibi, makineli tüfeklerin kesik kesik gürültüsünü ölümle kan ve yükselen alevler takip etti. Matamoros bağırıyor, kendini bakanın ofisinin camlarına vuruyor, “havanın temiz olduğu” şehrin bozbulanık güneşini süzen mavi camlara parmak izlerini bırakıyor, Insurgentes, Nuevo Leon ve Viaduct’ın kavşağında toplanmış insanlarının kalktığını görüyordu, onun insanları! onun peşinden gelenler ve dışarıda kılavuzumuza özgürlük, Matamoros’u serbest bırakın! diye bağıran insanlar. Onların sessizce sinekler gibi düştüğünü gördü, ses gitgide uzaklaşıyor, vadi sabahında yankılanıyordu ama onun aksine yangın büyüyordu, hardal rengi, Colonia Hipódromo’dan Tacubaya ve Lomas Altas’a, Baja Califomia’ya ve Colonia de los Doctores’e, Parque Delta’dan Xola’ya, Colonia del Valle’ye, oradan Pariotsimo ve Colonia Nápoles’e yayılıyordu, Hotel de México’nun gülkurusu camlarını ve Meksika Ulusal Havayolları’nın cam tapınaklarını imha ederek, Siquerios’un akrilik kabartmaları üzerine çöreklenerek ilerliyordu; kahverengi duman ölenleri Matamoros Moreno’dan saklıyordu uzun yol sürücüleri, dini bütün ihtiyar kadınlar, kızgın delikanlılar işsiz ofis çalışanları, iflas etmiş mağaza sahipleri, kapı dışarı konmuş deliler –hepsi görünmez olmuştu, makineli tüfekle taranmışlardı, ölmüşlerdi, kaderleri tamama ermişti, en azından Matamoros Moreno ve Federico Robles Chacón’dan daha fazla.

Bakan gözünü bile kırpmıyordu. Ayetullah bağırıyordu, sevgilimi kurtar! kızımı kurtar!..

Robles Chacón sadece güldü. Ne kadar çok teklif! Sevgilin, kızın, ya o

albino kamyon şoförü, ya o kayıp nine, Colasa’nın annesi kimdi? Matamoros’un annesi, babası kimlerdi? Zavallı küçük yetim, sabahın (orospu) çocuğu, acaba tanımadığı ana babası da kalabalığın içinde miydi? Bu piç ülkenin, bu vahşi Meksika’nın, bu uyuyan kaplanın kapısını açarken bunu düşünmüş müydü ya da sevgilisi ve kızıyla birlikte aklına gelen herkesi? Mesela albinoyu mahkûm etmeye cesareti var mıydı? Yoksa Matamoros Moreno ölümü kişisel bir şey olarak düşünemiyor muydu, “Colasa öldü”, “Galvarinaconchadollymanés öldü", “albino öldü” diyemiyor muydu, mesele bu muydu? Robles Chacón bütün o kurbanları düşünürken buz gibi bir sesle Matamoros’a bunları söyledi. Ama Robles Chacón kendini bir an için olsun kandırmadı: kendisi, Federico Robles, fils, bu kanlı günün esas kurbanıydı, o uzun kanla kirlenmiş günler listesine eklenecek bir gün daha, öyle değil mi? Sadece toplu ölüm mü düşünebilirsin sen, benden istediğin ölümü, öyle mi orospu çocuğu?

Her şeyi biliyoruz, dedi Robles Chacón, kısa bir aradan sonra. Gülümsedi. O fazlaca şişmiş Yahuda’yı, Don Homero Fagoaga’yı, Kral Momus’unu kurtarmamı isteyecektin değil mi? İnsanlarının ne kadarını kurtarmak istemiştin? Mikado bilek radarında bir düğmeye basması hepsini ölüme mahkûm edebileceğini göstermeye yetmişti...

Bakan, bir müddet Ayetullah’ı kendi haline bıraktı, sonra koluyla onu korumaya aldı, onu kucaklamak için omzuna dolanan bir dost eli, bakan ona istediğini verebilirdi, ölümler anında kesilebilirdi, eğer Ayetullah 15 Eylül 1992 akşamı Ulusal Sarayın balkonunda Anadok’un yanında boy göstermeyi kabul ederse; milli birlik gerçeğini halka gösterme ve canlandırma lütfunda bulunursa artık başka kimse ölmeyecekti. Ayetullah’ın bu pazarlığı kabul etmeyecek ya da ona Yahuda diyecek kişilerin affını talep etmesi gerekmiyordu; Robles Chacón pazarlığı kabul etmeyenlerin hesaba katılmadığını söylemedi; bu ayrıntıları kafaya takmanın alemi yoktu, kimseyi aşağılamaya gerek yoktu, bu işler böyle, kendimi sınayacağım: Ayetullah kanlı kavşağa baktı, insanlar canlarını kurtarmak için koşuyorlar, ağlıyorlardı, ambulans sirenleri, tek tük silah sesleri, her şeyin üzerine yağan suyun gürültüsü duyuluyordu, sanki dev bir muşamba gırtlak kanlı şehrin yüzeyinde akan kirli suları yutmayı başaramamıştı.

O su pompası şehrin kalbi gibiydi, dedi babam kendi kendini ve bir pasta fırınında Hipi'yle Yetim'i karşısında buldu, neşeyle kalabalığa ekmekler, Campeche kekleri, pudra şekerli kurabiyeler, galetalar ve pastalar dağıtıyorlardı, gerçi onlar dağıtmasa da güruh kendi alacaktı; ama ikisi çorbada tuzlarının olmasından pek mutluydu, sanki kendilerinin Aca felaketinin kirinden ve maşa olarak kullanılma duygusundan temizliyor gibiydiler ve şimdi kimseye alet olmadıklarını, herkese yardım ettiklerini düşünüyorlardı, babama gel bize katıl! diye bağırdılar, böyle çok fırına ihtiyacımız var! güldüler, bu onların göreviydi: ekmek yesinler!

Angel Palomar başını olmaz dercesine salladı.

Dedesiyle babaannesinin evinde Yumurta ve Angeles'le buluşurlar mıydı sonra?

Kim bilir, bakalım, babam omuzlarını kaldırdı.

8

Ayetullah gecesinde Mexico City bir kez daha tahammülünün sınırlarını zorlayan şeylere tanıklık etti; sadece Aztek başkentinin düşmesinin anısı (artık kalmamıştı) ya da 19 Eylül 1985 depreminin anısının (bile isteye) unutulması bu yeni felaketle kıyaslanabilirdi. Yine de Tenochtitlân'ın yenilgisinin dumanı ve kanı arasında ya da yedi yıl önce başkenti mateme sokan yıkım ve yangının kesif harabesi içinde kimse böyle iki kişi görmemişti, kafaları yün şallarla örtülü iki kişi Avenida Durango'yla Calle Génova arasında sinsi sinsi, cüzamlı duvarlara âdeta yapışarak koşuyorlardı; her köşede durup etrafı kolaçan ediyorlar, tehlike yoksa ilerliyorlar, eğer şüphe ederlerse geri çekiliyorlardı.

"Biliyorum tek isteğimiz huzur ve sükûndu," dedi Capitolina nezaketle –ama tiksintisini saklamıyordu– kardeşini Avenida Chapultepec'teki su kanalının önünde katledilmiş bir yığın hayvanın etrafından dolandırırken.

"Önce huzur, sonra sükûn ve ikinci olarak..." diye konuşmaya başladı Famesia; ama kardeşi lafını kesti, kusura bakma Famecita, seni bu vahşete maruz bıraktığım için beni affet küçük kardeşim, halbuki sevgili annemle

babama seni koruyup kollayacağıma dair söz vermiştim. Dikkat et o ölü kedinin üzerine basma...

“Bir kere, işi hale yola sokalım, nihayet felaket sıfır, üçüncü olarak kriz de yok,” diye mızıldadı Famesia.

“Her şeyin öyle olacağını düşünmüştük...”

“Sevgili anne babamızın bize öğrettiği gibi...”

“Huzur içinde yatsınlar...”

“Amin, amin!”

Ama aceleyle kazılmış siperlerden taşan cesetlere, Paseo de la Reforma’da Sosyal Güvenlik Binası önünde elektrik direklerine asılmış sıra sıra adamlara, bulvar boyunca yanan kızartma tezgâhlarına, hokkabazların ve ateş yutanların trafik adalarındaki kulübelerine bakışları solgun bir korkuyla ilişince Fagoaga kardeşler dönüp göz ucuyla birbirlerine baktılar ve kahkahalarla gülmeye başladılar, sonra hemen ağızlarını kapadılar, ufak ve kararlı Capitolina tombul küçük eliyle, uzun ve titrek Famesia siyah şalıyla ağzını kapadı; hep en kötüsünü düşünmüşlerdi –yalan, yalan; hep tutkuyla en kötüsünü arzulamışlardı; kazalar, hastalık, devrim, depremler, ölüm... İşte gelmişti! Kimse kaçamayacaktı! Hepsi toza dönüşecekti! Bu felaketlerle geçmiş on yıla konmuş son rötuştu ve kız kardeşlerin ikisi de bilgili, tecrübeli ağabeyleri Dr. Homero’nun kendilerine söylediği şeye inanıyorlardı; sadece azıcık itmek gerekiyordu, cehennemi metropolisi yerle bir etmek için parmak ucuyla dokunmak yeterdi: Artık kaderi imgesiydi şehrin; bir büyücünün bir kuşu kesmesine gerek yoktu, ateş sütunlan, ağlayan kadınlar ya da gün ışığında yıldızları yansıtan aynalar hep gereksizdi.

Kaç kereler Fagoaga Hanımlar gafil bir misafiri uyararak bir akşam yemeğinin tadını kaçırmışlardı:

“Sizin yerinizde olsam onu yemezdim bayım.”

Böyle hayatta kalıyorlardı.

Bugüne kadar. İflaslar ve devalüasyonlar onlara dokunmamıştı; malları mülkleri, burada yüksek faize verilmiş, sınır ötesinde dolara çevrilmiş

paraları vardı. Mahallelerini yerle bir eden ’85 depremi allahtan onlara ilişmemişti, ağabeyleri Homero’ya da öyle: Tanrı Fagoagaları sever! Kanıtı ortada! Ta ki bugüne kadar, bugün ölüm umumiydi, bir hata, doğal afet ya da ilahi adalet yüzünden değil; artık ölüm politikaydı, yukarıdan idare ediliyordu ve Capitolina kendilerinin bile felaketten kurtulamayacağını tahmin edecek kadar gerçekçiydi.

Bir ambulans siren çala çala ıssız bulvardan geçti. Şafak vaktiydi, Fagoaga kardeşlerin son görevlerini yerine getirmek için seçtikleri vakit. Dura kalka hızlı hızlı yürüyerek, kadife terliklerinin inceldiğini ve ıslandığını hissederek kan ve Coca-Cola’ya bulanmış kaldırımın tozları üzerinde yürüyor, iç çekiyorlardı, Florencia Caddesi’ni geçtiler, sonra Genova’ya dönüp General Rigoberto Palomar’ın tek katlı mütevazı evine yöneldiler; ev garaj kapısı gibi demir bir kapıyla korunuyordu, adresi iyi bilmeyen bir ziyaretçi babam Angel’in büyüdüğü evi tamirci zannedebilirdi.

Şafak Meksika’nın akşam dualarının öldüğünü inkâr ediyordu.

Sabah güneşi domuz ahırındaki bir inci tanesi gibi parlıyordu.

Ağaç kaplı dağların ve karlı volkanların havası tozu, kan ve çöp kokusuyla birlikte silip süpürdü. Ama yakında kristal tekrar kırılacak; hastalığın maskesi ortaya çıkacaktı.

Capitolina ve Famesia generalin evinin kapısına yaklaştılar. İçeri girmek ya da kapıyı çalmak için tek bir hareket bile yapamadan general kapıyı açtı. Yaşlı adam fişekliğini takmış, kırk beşliğini beline sokuşturmuş, kel kafasına kırmızı özgürlük beresini geçirmişti.

Capitolina: “Kızı görmek istiyoruz,” dedi.

“Ne kızı?”

“Şu yeğenimizin aşk yaşadığı kızı.”

“Siz akbabalar onun adını biliyor musunuz acaba?”

“Angeles demişti birisi.”

“Eee, kızkuruları ne istiyorsunuz?”

“Hiç, General, sadece hamileliğinin ne kadar ilerlediğini görmek istedik.”

“Bir merhaba deyip gideceğiz,” dedi Famesia, büyükdedenin gözlerindeki katil bakışları görünce.

“Kız için geldik,” dedi Capitolina, “çocuğu rahatça doğursun, ailemizin yeni üyesi dünyaya kollanarak, sevgi içinde, Hıristiyan beşiğinde gelsin diye.”

“Yani burada kalırsa onu şeytan mı kapar?” diyerek güldü Don Rigoberto.

“Kardeşimle benim en büyük korkumuz bu.”

“Onu da kendiniz gibi ikiyüzlü, softa bir orospu çocuğu yapacaksınız değil mi?”

“Ağzınızı toplayın General, ağzınızı toplayın!” Capitolina omuzlarını silkti. “Ayy!” dedi Famesia.

“Bu arada siz de vârisin vasisi olacaksınız, Palomar serveti de size kalacak, mezar soyguncuları sizi.”

“Bizim sadece ahlaki kaygılarımız var!” Capitolina parmağını generalin burnuna doğru salladı. Günün kötülüklerine göğüs gerebilmek için sabahın köründe kahvaltı etmiş olan Famesia da kardeşini taklit etmek istedi, ama parmağının ucunda parıldayan birkaç damla böğürtlen reçelini görünce vazgeçip hemen parmağını yaladı.

“Ahlâkmış, kıçımın ahlâkı!” diye bağırdı general, ama tam o sırada arkasında omuzları soğuktan titreyen karısı Doña Susana Rentaría belirdi.

“Onlara gerçeği söyle,” dedi büyüknine Palomar serinkanlılıkla.

“Sen söyle.”

“Angeles dün kargaşada kayboldu.”

“Onu bizden saklıyorsunuz!” diye bağırabildi Capitolina General kapıyı yüzüne çarpmadan önce. Kaldırımda duran Famesia gülmeye başladı, olaylar nedeniyle değil hiçbir neden olmadığı için, eski bir acı ya da gelecekteki bir aşağılanma için gülüyor gibiydi, sanki görünürdeki neden, annem Angeles’in (hemen belirteyim, ödü kopmuş durumda, haşmetmaapları) benimle birlikte kaybolması onun için hiçbir anlam ifade etmiyordu.

Capitolina, suratına bir tokat atarak onu susturdu: “Salak.”

Abla yüzünü Paseo de la Reforma’ya döndü, şaşkına dönen kardeşi şalına sarınarak peşinden koştu, evli olmayan bir kadının kaderinin cehennemde maymunların lideri olmak olduğunu düşünüyordu tebessümle.

“Maymunların rehberi!”

İkisi de aynı şeyi düşünmüştü; ikisi de kayıp çocuğun korkunç acısını hissetmişti (hissedeceğim, hissettiğimde anlayacağım, anladığımda hissedeceğim, anlayacağım), (işte bu yüzden hissediyorum ve anlıyorum; biz bütün fetüsler doğmuş doğacak herkesin Korsikalı kardeşleriyizdir); kayıp çocuk, bir tane daha, tekrar çocuksuz, yalnız kadınlar, boş evler, kayıp çocuklar.

Birbirlerinin ellerinden tuttular ve kendilerini ölecek gibi hissettiler.

Kolu bilezikli çocuğum nerede olabilir? diye mızıldandı Famesia

Doğacak çocuk nerede olabilir? diyerek içini çekti Capitolina.

Ben nerede olabilirim?

9

1 Eylül 1992’de şehrin üzerine abanan hazin sessizliği daha da kötüleştiriyordu hoparlörlerin uğultusu. Meclisin alkışlarıyla coşan Başkan Jesús María y José Paredes kürsüye çıkıp posta güvercinlerini –yoksa ışık kumruları mıydı?– birbiri ardına salıvermeye başladı:

Ulusa yönelik tehlike ortadan kalktı; Meksika’nın ilerlemesi önündeki engeller yıkıldı; aşırı uçların isyanı şiddetle bastırıldı, çünkü şiddetten doğmuştu; ama polisin kahramanca tutumu bizi, sivil hükümeti silahlı kuvvetlerin eline teslim etmekten kurtardı, polisimize teşekkür ediyoruz (alkışlar; Albay İnclán hazırola geçiyor, gülmüyor, yüzünde siyah gözlükler, yeşil salya çenesinden akıyor; kaskatı oturuyor); ne anarşi ne tiranlık, sadece Meksika! Kurumları kurtarıldı! Devrim yaşatılıyor! Ne özgürlüksüz düzen ne düzensiz özgürlük, ne geleneksiz ilerleme ne ilerlemesiz gelenek,

ne otoritesiz adalet ne adaletsiz otorite! diye haykırdı Chuchema'mız, Meksika politikasında bir yer değiştirme hezeyanından ibaret olan konuşmasının doruk noktasında ve Meksika Cumhuriyeti'nin (ondan geri kalanın) bütün hoparlörlerine bunu öyle bir bağırdı ki annemin rahminde ben bile duydum: Albay Nemesio İnclán'i taltif edelim (tekrar alkış; bu sefer siyah gözlüklü adam kim bilir, ya mütevazılıktan ya endişeden ayağa bile kalkmıyor) o kurumsal düzen uğruna kişisel hırsından vazgeçti; Anamız ve Doktorumuz çok yaşasın (orada değil; aynada kendine bakıyor, sadece haykırmak ya da yarışma ilan etmek için kendini gösteriyor; gösteriyi ne çalıyor ne de paylaşıyor; Hanım Firavun tek başına çalışıyor!), o ki ulusun simgelerini her şeyin üzerinde tuttu; beş yüz yıllık ulusal deneyim sonucu büyük zorluklarla edinilmiş, Meksika halkının kendi simgelerini gaddarca onların elinden almak isteyen, çoğunluğu özgürlük kılığına bürünmüş kaotik ahlâksızlıkla tehdit edilen bu ulusun simgelerini. Başkan Paredes, kandırılmış, cani anarşistleri itham ettikten sonra, artık herkes için uzlaşma ve birleşme zamanının geldiğini söyleyerek konuşmasını sürdürdü. Ulusun tehdit altında kaldığını kabul ediyordu; Birleşik Devletler Askeri Gücünün (Karayip) Veracruz'a yirmi bin denizci indirip, Costaguana'daki tiranlara baskı yapmak ve basit domino taşları gibi kızıl dalganın tehdidi altında olan, ama özgür dünyanın stratejik sağlığı için elzem Chicatam Tröstünün petrol rafinerilerini korumak için geçen Ocak ayından beri izin istediklerini şaşkın ulusa açıkladı. Tadil ve Teyit edilmiş İnter-Amerikan Rio Anlaşması'na iştirak eden Meksika'nın asli yükümlülükleri uyarınca bu izni vermişti; ama manevralar için tayin edilen süre bittikten sonra denizciler Veracruz eyaletinden ayrılmayı reddetmişlerdi, gerekçe olarak da aslında resmen orada bulunmadıklarını, hiçbirinin Meksika'da 175 günden daha fazla kalmadığını, anlaşmaya göre merkez üsleri Honduras'tan oraya tam olarak nakledilmiş sayılmaları için her birinin en az 180 gün orada kalmaları gerektiğini göstermişlerdi. Denizciler nasıl tahliye etsinlerdi ki, resmen oraya hiç gelmemişlerdi; değiş tokuş edilmişlerdi, hızla komşu Gölgeler Cumhuriyetine aktanimışlardı, yerlerine gelenler de asla 180 günü doldurmamıştı. Meksika'da yirmi bin denizci vardı, ama Meksika'da yirmi bin denizci yoktu; ne yapacaktık? O var olmayan denizciler çoktan Perote'ye ilerleyip dağlara dağılmışlardı; her ne kadar Başkan Rambo Ranger (pek sıkı fıkı olduğu), Başkan Jesús María y José Paredes'i kırmızı telefondan arayıp denizcilerin kendi akıllarına

eseni yaptıklarını, Washington'dan emir almadıklarını, sadece demokrasiyi her yerde ve her şekilde koruma azmiyle hareket ettiklerini söylese de, nesnel olarak Amerika'nın çıkarlarına ve Amerikan halkının büyüklük istemine hizmet ettikleri müddetçe A.B.D. başkanının onları açıktan açığa reddetmek istemediği de doğruydu ve Başkan Paredes bugün meclise, her şeye rağmen bu birlikleri sınır dışı etmenin Meksika'ya düştüğünü; çünkü ne de olsa bunların işgalci bir kuvvet olduğunu ilan ediyordu, bunun için de milli birliğin sağlanması şarttı, zaten milli birliğin tesisi için de Başkan'ın yapacağı öneriden daha iyisi düşünülemezdi, hepimiz dinliyorduk (korunaklı, ultrasonik kabinimde ben bile): şimdi parti çekişmelerinin zamanı değildi, hepimiz tek bir partide toplanmalıydık, Meksika'nın Partisinde!

"Hangisi Sayın Başkan hangisi?" diye bağırma cüretini gösterdi Yucatango Senatörü Peregrino Ponce y Péon, yöneticinin lafını kesmişti.

"Artık bize işkence yapmayın. Sayın Başkan, bunun hangi parti olacağını söyleyin," dedi Doña Virginia İris de Montoya, Tamaleón temsilcisi, aynı zamanda oyuncular sendikasını da temsil ediyordu.

Bunun üzerine derinden duygulanan Başkan nefesini tutmuş bekleyen bütün ulusa ilan etti: "Ben şimdi, geçmişte ve gelecekte, tersini söylesem de hep Devrimci Kuruluş Partisi'nin (PRI) sadık bir militanı oldum."

Ulusun yasama organı ayağa fırlayarak Başkanı bu zafer anında tebrik ettiler; son sözleri gümbürtüye gitti, PRI tek parti, tek güç bütün küçük partiler vatanseverlik uğruna onunla birleşmeli. Biz de sizden bunu bekliyorduk, diye bağırıyor Chihuahuila Milletvekili Hipólito Zea, upuzun boyuyla ayağa kalkıyor, bize yolu gösterdiğini için teşekkürler Sayın Başkan, diye bağırıyor köylü lideri Xavier Comerá y Braniff, ölene kadar arkanızdayız, Sayın Başkan, yaşasın Meksika, yaşasın PRI!!!

Bakan Federico Robles Chacón, alkışlar patladığında VCR'sinin sesini kısıyor. Gece bastırmış, Başkan'ın konuşmasını bininciye gözden geçirmiş, etkisini ölçmüş, Ulises López'in başını çektiği Yankee yanlısı hizbin yok oluşuna kadeh kaldırıyor. Artık muhteşem Bakan bastırılan ayaklanmanın Pasionaria'sını, hüsrana uğramış Meksika Ayetullah'ının sevgilisini kabul edebilir:

“Madam Toro’yu gönderin,” diyor smokinli dalkavuğuna.

Evet, Matamoros Moreno öldü, diyor Robles, Chacón gaddarca, 1945 civarında çekilen bir Ramón Pereda filmi için giyinmişe benzeyen kadına; üzerinde payetli çilek rengi satenden askısız bir gece elbisesi, saçındaysa –peruk sayesinde iyice gürleşmiş ve karalaşmış– quetzal tüyleri. Elbiseyi tamamlayan file çoraplar ve sivri burunlu, kıpkırmızı, yüksek topuklu kadife ayakkabılar.

Evet, Matamoros Moreno öldü: Robles bu ağırlığı üzerinden atıp bütün yanılsamaları ve umutları silmek istiyor. Ayetullah’ın hayatını kurtarmaya çalıştığını, ama Albay İnclán’ın ısrarla onu istediğini söylemiyor; albay başka hiçbir şey istememişti; Victor Hugo’nun ricasına rağmen Juârez’in Maximilian’ın ölümünü istemesi gibi, albay ulusu kurtarmak ve kitleye kararlı bir mesaj göndermek için yapmıştı bunu, birkaç kelle koparacaksın yoksa senin kelleni koparırlar, demişti, gözünde Pinochet-Huerta gözlükleri, çenesinde yeşil salya. Ama bir iki saniyelik sessizlikten sonra kadın sadece “Baby Love” şarkısını söylüyor. Politik bir suçtu, diyor Robles, ertesi gün aynada kendine bakabilmek için bu gece çok samimi olmak istiyor. Tüyler Concha Toro’nun yüzünü saklıyor, başı öne eğik, aşkını kaybetmiş; çünkü madam, bu başka bir politik suçun karşılığıydı, kadının kafasındaki tüyler o kadar aşağı sarkıyor ki quetzal kuyruğu bakanın masasındaki bronz dolmakalem takımının hokkasına girecek gibi oluyor. Bu yüzden yasal bir suçtu, yaşasın keyif, yaşasın aşk (diye söylüyor Concha nam-ı diğer María İnez başı öne eğik); çünkü ülke doğal sebeplerden ve Tanrının gazabından yeterince çekti, artık politik, anarşik, kanlı bir işkenceye dayanacak gücü yok, ah sevgilim, bir görsen ne haldeyim; çünkü sen yoksun yanımda, bir deprem durdurulamaz, ah! ama bir devrim durdurulabilir.

“Üzgün olduğumu söyleyemem.”

“Günahın da bedeli olduğu doğru mu?..”

“Anlamadım?”

“Seni sevdiğim için ödediğim bedel ne çok...”

Concha Toro eşliksiz şarkı söyleyenlerin melankolik sesiyle söylüyordu, böylece yalnızlıkları iki katına çıkıyordu.

“Madam, lütfen...”

“Beni rahat bırakın bayım.” Başını daha da öne eğdi. “Erkeğime borcumu ödemem lazım şimdi; kaderini öğrendiğim şu anda. Bu benim erkeğim için yaktığım ağıt, küçük bir şarkı, tamam...”

“Gerçeği bizzat benden öğrenmenizi tercih ettim.”

“Teşekkür ederim. İnsanların söylediği yalanları bir duysanız!”

“Neden burada ofisimde şarkı söylüyorsunuz?” diye sordu mantıklı bir tavırla, kolları önünde kavuşturulmuş, önsezi inceliğinden yoksun.

“Ay señor, mezarında mı söyleseydim yani, hükümet bana sevgilimi geri vermeyecek ki. Bilmediğimi mi zannediyorsunuz, kahretsin!”

Robles bir şey hissetmeyi reddetti. Onun için yapabileceği bir şey olup olmadığını sordu. Söylemeye bile gerek yok, o tamamen affedilmişti, hükümet cömertti ve onun Ayetullah’ı âşık olduğu için takip ettiğini anlıyordu, bir isteği varsa yapılacaktı.

“Matamoros’un cesedi hariç.”

“Çok tuhaf,” dedi Concha Toro bir süre sonra. “Erkeğimin bir daha asla geri dönmeyeceğini anladığımda bir rüya gördüm; bizim oralarda Maule’da bir çiftlikte vahşi bir boğa gördüm, otlaklarda koşuyor sonra birdenbire yaralı bir halde yere düşüyordu, düşünebiliyor musunuz? Ne saçma, dağlardan esen rüzgâr onu yaralıyor ve hadım ediyordu, rüzgâr boğamı dilimliyordu, rüzgâr bıçak gibiydi ve bir et kancası boğamı bifteğe çeviriyordu. Sonra ne oldu biliyor musunuz?”

Robles nezaketle ona baktı.

“Gerçekten de Şili’yi özledim. Suratıma bir tokat gibi çarptı, tam o gece gördüğüm dehşet ve kan dolu rüyanın ortasında, çiçek açmış erik ağaçlarının, zambakların, tuzlu kumsalın, alg çelenkleriyle denize akan nehirlerin kokusu geldi burnuma. Şili’ye dönmek istiyorum, bayım, isteğim bu.”

Acılı, ıslak gözlerle bakana baktı. “Lütfen bayım beni Şili’ye gönderin!”

“İmkânsız.”

Robles gözlerini kaçırmadı.

“Ama bu...”

“Madam: artık Şili yok.”

Robles lafı dolaştırmadan gerçeği söylemeye zorladı kendini. Zorlukları olmayan, emin bir yöntemdi bu; sırf ondan yola çıkarak yeni bir simgebilim icat edilebilirdi; simgeler simgelerden çıkmaz, simgeler gerçekler üzerinde büyür, diye kendi kendine hatırlattı bilge devlet adamı. Şilili şarkıcının acılı sessizliği, Temuco’nun bütün yağmurların içine alabilecek büyük gri hüzünlü gözlerinin sıvı belagatine sahipti.

“Bayım,” dedi Concha uzun bir aradan sonra (Robles Chacón sabır kuşanmıştı; başkalarının da güç göstermeden önce sabır göstermesini istiyordu sadece), “dünyayı dolaşmakta biz Şililierin üstüne yoktur; ama hayatımızın sonunda hep Şili’ye döneriz, bana zalim hikâyelerinizi anlatmayın artık bayım, rica ederim, yüreğinizde...”

“Tekrar ediyorum madam: Şili diye bir ülke yok artık.”

“Ama işkenceler... çanların evi... 1999’a kadar sürecek Pinoche iktidarı...”

“İnsanları hiçbir şeyin değişmediğine inandırmak için uydurulmuş masallar. Üzgünüm.”

“Ülkeme ne oldu bayım?”

“Sizce ne olmuştur? Korkunç bir deprem, Pasifik fayı. Bütün Şili denize gömüldü. Dağlardan denize bütün ülke. La Serena’dan Cape Hom’a kadar. Kimsenin suçu değil; bir kesme şeker gibi Şili denizde eridi.”

“Kuzeydeki çöle ne oldu?”

“Peru ve Bolivya onu aralarında pay etti.”

“Öyleyse ben de çöle giderim!”

“Arica ya da Antofagasta’ya gelen başıboş Şililere Peru Ordusu ateş açıyor. Kendinizi kandırmayın madam, gerçekten de.”

“Hep ordu! Hep Perulular! Kahretsin! Bana başka bir iyilik yapın öyleyse. Lütfen, *o* nerede? Bırakın onu gömeyim. Mezarına bakayım. En azından bir

istisna yapın.”

“Hacıların toplanacağı bir mezarın varlığına tahammül edemeyiz. Her sene mezarını ziyaret ederek ölümünü kutlamak mı istiyorsunuz? Anlamalısınız ki...”

Cümlesini bitirmedi, ama hareketi kesindi. Concha Toro o anda, beyaz perdede gelmiş geçmiş her femme fatalin en hayali hareketlerimi, duruşlarını hatırlamış olmalı.

“Tamam.” Bir infaz kıtası önünde duran casus rolündeki Marlene Dietrich’in edasıyla başındaki tüyleri geri allı. “Bana sadece gerçeği söyleyin Sayın Bakan. Erkeğim zafer mi kazandı yoksa yenildi mi?” Robles Chacón cevabı biliyordu, ama Concha Toro’ya azıcık kuşku payı bırakmayı tercih etti. “Onun meselesi bu değildi madam Ne zafer kazandı ne de yenildi. Bir kaderi vardı. Yani aynı anda hem zafer kazandı hem de yenildi.”

“Ah,” Concha’nın gözleri parladı. “Güzel. Hepimiz bir şeyler öğreniyoruz. Bu söylediğinizi hep hatırlayacağım.”

“Güzel,” dedi bakan, belli etmiyordu, ama sabırsızlanmaya başlamıştı.

“Ben de” (Concha hınzırlığı ve gözyaşlarını tuhaf bir biçimde birbirine karıştırıyordu) (sesinin onaylayıcı tonunu kırık, yürek burkan bir çığlıkla karıştırıyordu) “bir şey öğrendim. Sizin ülkenizi de deniz yutmuş Sayın Bakan. Meksika da yok artık. Bir geleceği yok. Hiç ilerleme olmayacak. Sonsuza kadar ağzına sıçılacak. Bunu kabul edemezsiniz. Sürekli ağzınıza sıçılmasını. Bunu kabul etmek istemiyorsunuz. Üzerini örtüyorsunuz. Benim erkeğim size gerçeği gösterdi. Onu bu yüzden öldürdünüz.”

“Bu sizin fikriniz,” dedi Robles. Önünde eğildi ve dalkavuğuna hanımı geçirmesini işaret etti.

Concha Toro İmparator Moctezuma’nın sarayının harabeleri üzerine yapılmış. Yeni İspanya’nın eski krallık sarayının şeref merdiveninden aşağı indi; saraydaki hükümdarlar şimdi bilfiil üç kişiydi: Başkan Paredes, Albay İnclán ve Federico Robles Chacón ki o da görmeyen gözlerle Diego Rivera’nın, Meksika’nın ulusal zaferini kutlayan kabartmalarına bakıyordu. Bu gece destan sona eriyordu ve onun yerine, Concha Toro için sadece kırık bir kalp ve kayıp bir adama şarkı söyleyen kırmızı dudaklar vardı, yemin

ederim, büyüleyici aşkım, tatlı aşkım, kayıp aşkım, seni asla unutmayacağım...

Artık destan yok, son destan: Rivera'nın kabartmaları birkaç gün sonra borç faizlerinin bir kısmını ödemek için Chase Manhattan Bank'a satılacaktı, sonra da metre metre yarım yüzyıldır beklendiği Rockfeller Merkezi'ne taşınacaktı.

Galvarina, Concha, Dolly, Mana İnez rujunu sürdü, rahatsız yüksek topuklu ayakkabılarını çıkardı ve iki sıra asker arasından yalınayak yürümeye başladı, Simon Bully Bar'daki yeni açılışı düşünüyordu (bu havadisi bana sen aktarıyorsun Okuyucu), Guadala Harry'nin barındaki ibne Guiseppe Birthday malı götürmesin diye iyi zamanlama yapılmıştı, zihninde yapacağı numaralara karar veriyor ve kendi kendine konuşuyordu, o kurbağa kılıklı Ada Ching beni görse mosmor olurdu, hayattayım, zımba gibiyim ve yeni bir sezona hazırlanıyorum! Hayat bir kabaredir!

10

Bir yılanın sert omurgasına binmiş şehre giren veba gibi hissediyordum kendimi sekizinci ayda, sürüklenip gitmiş, havaya fırlatılmış, özgün ve katlanılmaz bir gerçeğe kurban düşmüştüm; ilk defa, Okuyucu, gitmek istemediğim bir yere götürüldüğüm duygusunu hissediyorum ve bu his şimdiye kadar hiç fark etmediğim başka bir gerçeği görmeme neden oluyor: genetik planımın belirlediğinden farklı bir şey olmaktan korkuyorum, dış güçler tarafından belirlenmekten, (mahrem, iç) zihnimin gözlemekte olduğu (siz yüce okuyucuya aktarma kaygısıyla; gerçi siz de dışarıdasınız, belki de sırf bu yüzden size verdiğim perspektife sahip değilsiniz) ve bir kenara yazdığı (doğduğum anda bütün bunları unutacak olmak ve hayatımın geri kalanını bir zamanlar bildiğim şeyleri hatırlamak ve tekrar öğrenmekle geçirecek olmak korkusu yüzünden altıma ediyorum) bütün bu dış ayrıntılar benim kendi benliğimden ayrılıyor (doğduğumda unutacaklarımı hatırlayacağına güveniyorum, *lütfen,* Okuyucu, benimle icraatta ve müracaatta bulun!), bütün bu ahval (o ünlü çift: Ortega und Gasset), bütün bu sahne beni teslim alıyor, i販demi ve aklımı sıfırlıyor. Burada içeride,

bana beni fazlasıyla memnun edecek şeyler söyleyin: mesela içkin yapımın tek kaynağının genetik bilgim olduğunu, ne kadar uzağa gidersem gideyim bu bilgi dışında ne olduğuma dair hiçbir kaynak bulamayacağımı, beni genlerimin şekillendirdiğini söyleyin:

ben babanım
dedenle ninen ve

büyük-
ve

ben annen

ve büyük büyük

ve

bütün
soy
ağacın

b

e

l

l

i

as

l

t

k

p

i

d
e
v
i
n
i
m

m
i
n
i
v
e
d

100evet, ama içten içe, hep içten içe, hep önceki genetik kümeleşme sayesinde; hayır diyorum kendi kendime bu viranede yuvarlandığıma göre, çöplük (kokusunu alıyorum, tanrım, burada başka bir şey yok; pislik, çürüme, çöp dağları, aşılmaz bir çöp çemberi, çöp zinciri, bir plastik ve paçavra ağıyla bağlanmış) siz hışmetlilere yemin billah, sadece bugün, sadece burada o korkunç şüphe bana kendini gösterdi: Eğer genlerimin evladı değilsem o zaman çevrenin piçi miyim? Ya mirasım benim içeride bildiğim şey değil de dışarıda bilmediğim bir miras mı? Ne aç bir korku!

Rahme düştüğümün sekizinci ayında küçük gövdem bir

den . . . . ge

den . . . . sizlik

modeli, gövdemin nasıl tepki verdiğini, dışarıdaki değişimlere nasıl uyum

sağladığını biliyorum; daha henüz oluştuğumda Pasifik Okyanusu'nun sularıyla yıkanmamızdan, bokla vaftiz edilmemden, büyükdedemle ninemin evindeki tatlı sükûnete kadar her şeye uyum sağladım, en kötülerine bile; Guenero dağlarındaki yolculuğa, adi Matamoros'un cinsel saldırısına bile, hatta El Niño'nun karanlık hortumu bile ağır, ama güvenli gelişimimi engelleyemedi!

Ama şimdi, Okuyucu, şimdi ilk olarak yaşam için gerekliden mahrum bırakıldığımı hissediyorum; artık hava, su, toprak, (kötü sesler) bir hakaret kumpasında bir araya gelmişler, işte buna uyum sağlayamıyorum. Ben nefes almayayım, beslenmeyeyim, görmeyeyim, duymayayım ya da konuşmayayım diye önceden ayarlanmış bir şeyler sürüp gitmekte; hakaret çığırından çıktı! Genlerim kestane rengi gözlerim olacağını ve dik yürüyeceğimi belirlediler (bunu kesin biliyorum!), ama şimdi bizi getirdikleri yere geldik (seni de hikâyeme dahil ediyorum, görüyorsun anne) sanırım bu da değişebilir; bir idam mahkûmiyetiyle çevriliyiz, en azından bir kaza mahkûmiyetiyle, bir hata mahkûmiyetiyle, öyle karşı konmaz, öyle korkunç mahkûmiyetler ki bunlar gebeliğimin güneş merkezinden bağırmak istiyorum: BENİ D.F.'TEN KURTARIN! Dik yürüyeceğim, kahverengi gözlerim olacak! Nefes alacağım, yiyip içecek, sıçacak, sevişecek ve duyacağım, her normal insan gibi!

Çevre beni öldürmeyecek, genlerim bu kötücül çöp dökümünden daha güçlü olacak!

Sanırım annem de aynı şeyleri düşünüyor; ama o benden daha çok korkuyor, sözde dehşet günleri yüzünden, bizi babam Angel'in –uzlaştırıcı, sevgi dolu, hepsinden öte hayatta– beklediği güvenli bir yere götüreceğini söyleyen Hipi Toltec tarafından dedemlerin evinden alındık; ama yolda güvenlikten başka her şey var ve şu yaşadığımız zamanın şiddetini bildiğim ve ona katlandığım gibi tarihin gelgeç olduğunu da biliyorum.

VİCO'YA KAÇIŞ!

(Mamma Mia'nın çatısından zihinsel bir şimşek; Tarihin akışı bile geçici bir şeydir; zamansız çok zaman, tarihsiz çok tarih vardır; zaman öncesi zaman; nâzaman, zamanı olduğunu bilmeyen zaman, kendini hayal etmeyi beceremeyen zaman, tarihi doğurmadığı için tarihöncesi bile sayılamayacak

tarih; mutlak başlangıçta bizden önce gelenin ölümü; neden olmasın diye düşünüyor Angeles, bizsiz bir geleceğin ölümü; isyan ediyor, babamı arzuluyor, onun dostluğunu, yanında olmasını istiyor, padre mío'nun.)

Öte yandan Hipi bizi şiddetin (değişmez tarih; cehennem bu mu? Yakıcı sıcak, kuru, leş kokulu, kurtulması mümkün değil, ebedi, cennet kadar ebedi?) göbeğine getiriyor. (Tanrım diyerek içini çekiyor annem Angeles, ne zaman şeytanı affedeceksin de bütün bunlar sona erecek? İzin ver de çıksın İblis katına, sahici vakarın ışıldasın; Tanrı Kovulmuş Meleği affetti! Haleluya, haleluya; artık ayartılma yok, korku yok, ilahi iyilikten şüphe yok; hepimiz biliyoruz; çünkü şeytan tanrının tam sağında oturuyor; böyle inanmaz mıyız hepimiz, görmek inanmak değil midir? Kesinlikle bildiğimiz için mi inançsızız? Sadece olanaksız olduğu için doğru olduğuna inandığımızda mı inanç vardır?)

AÇ AÇIKTA KORKU KOLLA

tam bunu söylerken, annem Angeles, yalınayak (siyah, alçak topuklu, hamile sandaletlerini bir çürümüş ot ve sıvı bok çukurunda bıraktı) balçığa batmış vaziyette, burada sefalet kuşağında çevrenin genlerinin beni DNA'mda öngörülmemiş bir şey olmaya zorlayıp zorlayamayacağını merak ediyor; içgüdüsel, hatta rahatlatıcı bir şey bana şöyle diyor, genetik mirasımı ve çevremi birbirine düşman değil, işbölümü yapan ve karşılıklı birbirini destekleyen müttefikler olarak görmeliymişim, doğa doğası gereği asla yalnız çalışmaz; doğa ve onu besleyen her şey önceden düzenlenmiş sınırlar içinde hareket eder; ama Meksika şehrinin, bu cittâ dolente'nin doğası iyice çığırından çıktı:

QUASiMODO CİTY
SAMSAVİLLE
HUİTZİLOPOCHTLİBURG

şekilsiz, kahrolası bir hamamböceği, bu vahşi sabahta seni kutsal şarap gibi, ölüm ayini gibi, veba komünyonu gibi karşılıyorum; ben daha doğmadan beni değiştirmekle tehdit ettin; Meksika semenderi gibi bilimsel bir teşhir malzemesi olacağım, numaralanmış, sınıflanmış; değişik koşullarda değişik şekillere bürüneceğim; eğer Kafkapulko'nun sularında sonsuza kadar kalsaydım yüzgeçler, pullar ve yüzmek için kuyruk geliştirirdim; onu

babamın gönderdiğini söyleyerek Ayetullah gecesinden sonra bizi almaya gelen Hipi Toltec'in bizi getirdiği bu araba mezarlığında, bu çöp ve hırsız muhitinde durursam neye dönüşürüm peki? Yetim Huerta gibi mi olurum, lastik ayak, deri topuk. Küçük Sahtekârlar, David Copperfield, Oliver Twist, D.F.'in küçük Dorrit'i, Ödüpıs mı olurum?

Genetik olarak kararsız sınıf bilincim buna isyan ediyor; oldum olası ne parya, ne lümpen, ne de kaba bir domuz oldum; ben Klas Don Kristof'um, siz de biliyor olabilirsiniz Hışmetmeapları, ne kadar acı verse de, şimdi bir koku, bir ses hatırlıyorum, havanın hastalığına girebilmek için hasta havayı geride bıraktık, nasıl da puslu bir hapishane, çinko tavanlar ve beton su depoları ne kadar yakın, bir lav banyosu gibi sıcak ve düşman, şehri saran çöp kuşağındaki bir uçuruma ne kadar da yakınız, ne çok insan var, görünmeyen ama Hipi tarafından öpülen, konuşulan, selamlanan insanlar:

"Ne netilztIi!"

"Xocoyotzin!"

"Ollohiuhqui, ollohiuhqui!"

"Cíhuatl!" Hipi annemi gösteriyor.

"Xocoyotzin, ixcluintli!" Yaşlı bir adam annemin karnını, beni işaret ediyor!

"Toci, toci." Hipi önce annemi sonra kendini işaret ediyor.

Biraz daha konuşuyorlar, sonra Hipi evlendiği ve yakında çocuk sahibi olacağı için ailesinin onu kutladığını söylüyor. Bu kadar sefaletin ve cinayetin arasında hayatın devam ettiğini görmekten mutlular. Küçük Xipe'mizin karısı ve yakında-doğacak-oğluna merhaba.

Yaşlılar, Hipi'nin senelerdir onlara getirdiği bütün elektrikli aletlerle birlikte evlerini bize açıyorlar; sunular bizim olsun, diye çeviriyor derisi soyulan çocuk. Annemden yaşlıların yanına oturmasını rica ediyor, dumanın ve kokunun arasına ve rahat etmemizi söylüyor; çünkü çocuk doğana kadar burada kalacağız.

"Ixcluintli, ixcluintli," diyor yaşlılar, akşam yemeğimiz, çiğ, isli köpek; tüysüz.

“Doğmak üzere olan tanrıların oğlunu selamlıyoruz.”

Dikkat edin hışmetliler, çok dikkat edin, sevgili Okuyucular; bu yaşlılar bu kelimeleri BENİM için söylüyorlar! BENİ KASTEDİYORLAR! Nasıl korktuğumu tahmin edin, malum yerde kapalı, deli gibi genetik zincirime danışıyorum, acaba onda beni Çingene Azteklere ait bir kulübede doğmaya mahkûm eden bir şey var mı diye, kim bilir neyin yeniden doğuşu olacaktım? Güneş, kurban, artık her ne haltsa! HİÇBİR ŞEY yok. Okuyucular, HİÇBİR ŞEY. Eğer bu sefil barakada bir nevi proto-Quetzalcoatl doğacaksa o da ben olmayacağım, belki ikizim, benimle aynı zamanda annemden doğacak, ama başka bir yumurtayı başka bir spermin döllemesiyle oluşmuş bir ikiz; baylar bayanlar, beni saran fetal gecede bu çiftyumurta ikizinin yakınlarda bir yerde olup olmadığını anlamak için etrafı yokluyorum, annem Doña Angeles Palomar’ın rahminde burada yanımda mı ve eğer öyleyse, anlayın, sonradan olac**a**klar yüzünden, bu çift yumurta ikizi beni yaratan baba tarafından yaratılmamış, başka başka plasentalardayız, paylaştığımız tek şey annemin karnındaki zaman; hepsi hu, ötesi yok, aynı babayı, aynı kaderi paylaşmıyoruz, o ÖTEKİ KRISTOF değil, zaten muhtemelen öteki Hipi Toltec, ona iyi şanslar; gözlerinizi açın hassas Okuyucular; ne dediğimi dinleyin, yüzüme, hareketlerime, sözlerime dikkat edin; yüzlerce sayfadır birbirimizi tanıyoruz, beni şimdi ortada bırakmayın, gerçek anında! Bunun adı Anagnorisis; beni hatırlayın, her şey size bağlı, Hipi ve paleototonaclar beni almaya geldiklerinde söyleyin: Ben Kristof Palomar’ım, Tanrıların (piç) Oğlu değil!

11

Rigoberto Palomar Dede kapıyı Fagoaga kardeşlerin yüzüne çarpar çarpmaz heyheyleri geçmeye başladı; yüzünü karısı Doña Susana Rentería’ya döndü, kapıya yaslandı, gözlerini kapadı ve yaşlı başını arkaya attı.

“Su, canım Su,” dedi yaşlı adam, gözleri kapalı.

“Ne oldu Rigo? Bak yanındayım.”

Gözlerini açtı, karısını tutkuyla öptü ve geri çekilerek gülümsedi. “Baban seni bana teslim ettiğinde küçücük bir kızdın, her gece gelip üstünü örterdim hatırlıyor musun?”

“Otuz yaşındaydın, ama bir kızın sana amca demesi hoşuna gidiyordu; çünkü o zamanlar genç erkekler herkes onları ciddiye alsın diye yaşlı görünmek isterlerdi. Gencecik bir askerdin.”

“Her şey daireler çiziyor! Yine eskisi gibi. Bak, Angel’le Angeles bizim gençliğimizde giyindiğimiz gibi giyiniyorlar.”

“O modalar bize kuzeyden geliyor,” dedi Doña Susana Rentería. “Onları kafanı takma. Hatırlıyor musun yirmi yıl önce herkes yeniyetmeliğe özenirdi.”

“Ah o kuzey barbarları!”

Birbirlerine şefkatle bakarak güldüler. Biraz sonra Susana ona sarıldı.

“Başkanı duydun mu?” diye sordu Don Rigo. “Yeniden savaşmamız gerekiyor. Tabii hiçbir şey mükemmel değildir. Su, tekrar ediyorum ben hatalı değilim. Meksika’nın ağzına sıçılması benim için önemli değil, varolsun yeter. Kötü bir dönem geçiriyor diye ülkeyi yüzüstü bırakamayız. Bir ülkeyi düzeltebilmek için önce bir ülke olmak lazım. Biliyorum herkes benim deli olduğumu düşünüyor, söyle şimdi herkes bizi deli zannetmese daha mı iyi bir hayal sürerdik, benim seçtiğim bir konuda deli olup geri kalan her şeyde akıllı olmasaydık. Eğer Devrim için deli olmasaydım geri kalan şeylerde akıllı olmama izin vermezlerdi, mesela sana duyduğum aşkta, işlerimi yürütme ustalığımda, boş zamanlarımı iyi kullanışımda, dost edinişimde. Bu bir imtiyaz tatlım.”

“Anladım canım. Hiçbir şey mükemmel değil.”

“Su; ben çocukken burada kibirli küçük bir elitten ve amele bolluğundan başka bir şey yoktu. Haklıyım; başarısız olmadık, deliliğim mantıklı. Yapılması gereken yapıldı; bu ülkenin ne yolu, ne barajı, ne telefonu, ne okulu, ne sanayisi, ne de hareket özgürlüğü vardı. Bütün bunları biz başardık. Hiçbir şeyin mükemmel olmadığını söylüyorsun. Bizden sonra gelenlere neden yarattıklarımıza karşı o kadar sorumsuz davrandıklarını sor, ben genç sen de çocukken 1915-1940 arası çalışanlardan sonra gelenlere

sor. Bence bir devrimde esas mesele ona ihanet etmemektir. İhanet etme korkusuyla onu sona erdirmek değildir.”

“Bana ne söylemeye çalışıyorsun, canım?”

“Susy. Hayatta tekrar bir vazifem var. Kendi kendime yalan yere Devrimin bitmediğini söylememe gerek yok artık. Başkanı duydun. Yankiler bizi işgal etmiş! Vatanı korumamız lazım!”

“Sana buralara daha yakın bir vazifeyi hatırlatayım. Gelinimiz kaçırıldı. Doğmamış torunumuzla birlikte.”

“Sence ne yapmalıyım Susana Rentería?”

“General; yetkilerini devret ve komutaya geç. Bu kavgalar için çok yaşlısın. Doksanını geçtin. Başkomutan gibi davran.”

“Aklıselimin için teşekkürler Su. Ne emir vermeliyim?”

“Yumurta, bu Hipiteca denen, soyulan derili çocuğun nerede yaşadığını biliyor. Angel karısını kurtarmalı. Eğer yapmazsa bu işi arkadaşına bırakmalı. Bu bir. Sonra Angel’e Veracruz’da savaşıp yaptığı onca aptallığın bedelini ödemesini emredebilirsin. Önceliklerini belirle General.”

“Hep böyle yetenekliydin, tatlı hatun!”

Ama bütün Angel’i bulma çabaları boşunaydı. Don Fernando’ya ulaşmak mümkün değildi, Huichole’lerin yanında Altın Çağ banyosu yapıyordu. Simon Bully Bar kapanmıştı, kimse ne Concha Toro’nun ne de köpeği Fango Dango’nun nerede olduğunu bilmiyordu. Caddenin karşısında açılan yeni kulübün barmeni ve piyanisti Giuseppe Birthday oralarda yeni olduğunu, Şilili kadın hakkında hiçbir şey bilmediğini, general ve eşinin yeni barı Lady of the Camels’da bir şeyler içmesinden mutluluk duyacağını söyledi: Susuzluğunuzu Burada Giderin. López malikânesi yağmalanmış, sakinleri (Ulises ve Lucha) öldürülmüştü ama kızları (Penny) ABD şeklindeki havuzun etrafında dolanıp suya ayçiçeği yaprakları atıyor ve mırıldanıyordu:

“Bakabilirsin, ama dokunamazsın. Çirkinsin, köylüsün. Perşembeyse Philadelphia olmalı.”

Sevgili Okuyucular:

Belki bir rüya belki de annemin bir isteğiyle (istemeden seni düşlüyorum Angel, seni düşlemeden arzuluyorum, nedenini bilmeden. Sen ikimizden de tohum aldın oğlum, düşle ve arzula oğlum), şu anda babamı düşleyebildiğime, arzulayabildiğime ve görebildiğime sadece genlerim, aklımın şu anki mekânı sizi ikna edebilir; o akla dört elle sarılıyorum, ne de olsa onu babamdan ve annemden miras aldım, Hipi Toltec'in ailesine ait bu boğucu barakanın etrafındaki iğrenç çevreden değil. (Aklı yüz gen belirliyor! Üstün akıl aşağı akla hâkim! Bireyler arasındaki farklılıkların yüzde sekseni genetik! Ne ırk ne ülke ne sosyal sınıf ne iklim ne kirlilik: en önemlisi akıl.)

Demek istediğim genlerimden eminim ve onlar da benden emin. Bu karşılıklı güven ötekilerin sadece hayal edebildiklerini görme olanağı tanıyor bize; genlerimi aydınlatarak, kaçırılmış annemin karnından babamı görüyorum:

Mexico D.eF.ihacet denen kara delikten çıkan otoyolda. Babam ve Colasa Sánchez, Karavan Gogh'un son nefesini verdiği, benzinin bittiği, hastalandığı, sağırlaştığı (öteki hoparlör de düşmüş) Paso de Cortés'e arkalarını dönmüşler. Toksik atık ve kirli su bataklığına bakıyorlar. Angel kız için bunun çok normal olduğunu fark ediyor. Sürekli asit yağmuru altındaki şehir de pek farklı değil. Ama kültür ve özlem babamı ayrı bir yere koyuyor. Ama kız şehrin, sonsuzluğun kramplı bekleme odası olduğunu bilmiyor. Belki babasının öldüğünü de daha bilmiyor. Babam bizi terk ettiği için pişmanlık duyuyor ama dış şehre (dışarlıklı şehre) ve onun uzaktan gelen açlık, suç ve şiddet gürültülerine bakınca bu hissi azalıyor; nerede olduğunu bilemediği sürekli bir şıpırtı peşinden gelmeyi sürdürüyor; kızın peşindeyse kendi kırılganlığı var; on bir yaşından beri bu adamın –babamın– peşinden koşmuş, babası Matamoros Moreno'nun cinai emirlerine uymuş, Dişli Amerika'nın tek dişli vajinasının sahibi ama ikisi birlikteler işte, bu erken çöken eylül akşamında iliklerine kadar üşüyorlar. Paso de Cortés'den şehrin aldatıcı ışıklarına bakıyorlar. Babam ceketini onun omzuna koyuyor, onu koruyor, kabul ediyor, ikisi de birbirini seven bir çift olmanın hiç bağı olmamaktan daha zor ama daha önemli olduğunu

hissediyor Angel, Colasa'yı örtüp koruyor; çünkü terk edilmiş annemi (belki de beni!) hatırlıyor ve kendini suçlu hissediyor. Ama Colasa bundan haberdar değil; babamın şefkatini suçluluktan payını almış hafif bir keyif titremesiyle kabul ediyor. Arzuladığı bu adamı öldürmek istemişti. Küçüklüğünden beri ondan nefret etmiş ve onu sevmişti, Calle Génova'da kapısına bir grev çadırı kurduğundan beri. Bugün, yükseklerdeki bu soğuk, hüzünlü gecede karar vermek zorunda kalacak. Eğer kendini ona verirse, dişleriyle onu parçalayacak. Eğer kendini ona vermezse başka türlü bir aşk duyması gerekecek, fiziksel temassız bir aşk, bunu nasıl yapacağını bilmiyor; ama babamın bunu anlamayıp Angeles'e geri döneceğinden ve kendisini maskot gibi yanında gezdireceğinden korkuyor. Kendi kendime sorun yaratıyorum! diye bağırıyor Colasita, babamın kollarında korumada, dağ soğuğundan babamın 1920 tarzı ceketiyle korunuyor; ama şüphelerini ifade edecek ya da karar alacak zamanı yok, tek bir sebepten: ölüm şehri her şeye rağmen yaşamalı. Sis birdenbire kalkıyor ve ışıklar konvoyu geceyi kör ediyor; Mexico City'deki otuz milyon karnı doyurmak için karanlıkta ilerleyen TIR filosu. Sebze, meyve, et, peynir, tavuk, ıstakoz, hindi, midye, biradan ibaret gelgeç yükleriyle şehre giriyorlar; ama Angel Palomar ve Colasa Sánchez şehirden kaçmak istiyor. Babam kaçmak istiyor; çünkü kendini suçlu, yenik, yönünü kaybetmiş hissediyor, nedenleri ebediyen dağılmış (Colasa'ya diyor ki: nedenlerimi kaybettim anlıyor musun? O hayır diye cevap veriyor, neden söz ettiğini anlamıyorum, ama Önemi yok; çünkü birlikte olmak çok güzel, konuşmaya devam et, konuş. Bir ara Oaxaca'ya gitmiştim, orada nedenlerimi buldum; belki yine oraya gitmeliyim; ne olursa olsun buradan uzaklaşmalıyım, Meksika toplumuyla yüzleşmek istedim, o beni yendi; nasıl biliyor musun Colasa? *Beni hiç kaale almayarak Colasa!* Kız diyor ki: Ama çok güzel konuşuyorsun, ah), bütün TIR'lar şehre giriyor; sadece bir tanesi çıkıyor, ters yöne gidiyor. Işıkların çarpışmasından gözleri iyice görmez oluyor, kılıç tokuşturan körler gibi TIR'ların güçlü farları birbirlerini biçiyor ve Colasa koruyucu babamın kolundan kurtuluyor, hep aceleci, hep tez canlı Colasa otoyolun ortasında kendini ölüme atıyor, babam yolun kenarından ona bağırıyor, dikkat et Colasa, delirdin mi? ve şehri terk eden tek TIR'ın, on sekiz tekerlekli, dört metre yüksekliğinde, tepesinde dönen bir ışık olan Leyland'ın dev tekerlekleri, hâlâ Carmelite rahibesi kılığındaki küçük kızın önünde inleyerek frene basıyor.

“O da ne öyle! Hiçbir şey göremiyorum! Neredeyse sem öldürecektim, geri zekâlı!”

Şoförün sesi TIR’dan fışkırıyor, makyajlı bir palyaçoya benzeyen yüzünü camdan dışarı çıkarıyor; kocaman kara gözlükler takan beyaz bir kafatası. Tedirginlikle beysbol şapkasını çıkarıyor, beyaz bile denemeyecek renksiz saçları meydana çıkıyor.

“Zavallı dini bütün bir kıza yardım edin, merhamet efendim”, diyor şaklaban Colasa Sánchez, albino şoförün önünde diz çökerek, cıva buharlı lambaların ışığına bulanıyor ve şoför kapıyı açıp onu ayağa kaldırıyor, kız babamı gösteriyor: “Arkadaşım da var. Bizi yanınıza almaz mısınız? Muhtaçların Efendisi Yüce İsa’nın sevgisi üzerinize olsun.”

12

Meksamerika North ve Baja Oklahoma arasındaki sınır kapısında, göçmen memuru Mazzo Balls dikkatle insan gövdelerinin sıcaklığını saptayan kızılötesi ekrana bakıyor. Bu gece ekran karanlık. Hiçbir sıcak dalgası aleti harekete geçirmiyor, ekranda hiç hayalete benzeyen şekil belirmiyor. Yine de Mazzo Balls’un altıncı hissi ona, bu gece yasak sınırı geçen hayaletler olduğunu söylüyor, her gece olduğu gibi. İstisnalar kaideyi bozmaz; yasadışı yabancıları men etme kursunda öğrendiği bir kural bu. Güneyden gelen işgal kesintisiz, engel tanımaz, sel gibi. Her saat devam ediyor.

Üç yıllık devriye görevinde (Texas düzlüklerinin ücralarında yalnız bir görev) Meksamerika’daki hoş karşılamadan pek de memnun olmayıp sınırdan Baja Oklahoma’ya sızmaya çalışan bir Meksikalı, Honduraslı ya da Salvadorlu görmediği ilk gece olacak bu. Meksamerika, sözde kendini iki ülkeden de bağımsız ilan eden Meksika ve Birleşik Devletler arasındaki bir nevi Polonya Koridoru, iki ülkenin de çıkarlarına hizmet ediyor, Texas’a, California’ya, Midwest’e ve Büyük Göller eyaletlerine sızan yasadışı yabancıların yüzde seksenini emiyor.

Memur Mazzo Balls, Simpson-Nobody yasasının son şeklinin en cevval uygulayıcısı, yasaya göre ABD sınırında metafizik bir kontrol kurma adına

yasadışı yabancılara iş verenlere para ve hapis cezalan uygulanıyor. Malum, bu ceza ABD vatandaşı olsun olmasın esmer tenli işçi çalıştıran herkese ayrım gözetmeden uygulandı, neticede (o da malum) her yolcunun hem kimlik kartı hem de pasaport zorunlu hale geldi ve en nihayet herkes sıkı sıkıya mühürlenmiş bölgelerde hareket imkânı bulmaya başladı; tıpkı Güney Afrika gibi. Latin Amerikalı işçilerin Birleşik Devletler'e girişinin ve orada çalışmasının engellenmesi sadece Meksika ve Orta Amerika'daki toplumsal krizi körüklemekle kalmadı, Birleşik Devletler'deki işçi pazarını da çökertti. Hastanelerde, lokantalarda, taşımada, çiftçilikte ve imalatta İspanyol işçilerin yokluğu büyük bir boşluk yarattı; bu boşluk fizik ve barok (diye ekliyor Fernando Benítez Amca acı bir tebessümle) yasalarının aksine hiç kimse tarafından doldurulmadı; kimse o işleri istemiyordu; ama işçi kıtlığını gizlemek için herkesin kredi, iyi maaş ve iş konusunda bir basamak aşağı inmesi gerekti.

Bütün bunlar (Don Fernando şehri ve dünyayı uyarmak isterdi) kimse bir şey kazanmadığından, ABD eyaletlerinin sadakaya muhtaç hale gelmesine ve çözülmesine yol açacaktı; Fernando Amca bunları büyük amaçları uğruna günün birinde karatahtalar evinde beliren kör, genç, yerli çifte nasıl açıklayacaktı; Chicago, geniş omuzlu şehir, yoksulluğun, hastalığın ve geleneğin ölümcüllüğünden uzakta, ezeli kaderlerinin çemberini yırtabilecekleri bir yer. Don Fernando genç çiftin felakete uğrayacağını düşünüyordu (hatırlayın hışmetliler, kız annemle aynı anda hamile kalmıştı, karnında benimle yaşıt bir bebek taşıyor, oley!)

Şimdi ileride ne olacağını görüyorum: Fernando Amca'yla tekrar karşılaştığımızda bize muhtemelen neler olduğunu anlatacak: Mazzo Balls kaçakların bir gece olsun fare kapanından geçme teşebbüsünde bulunmayacaklarına inanamıyor; kapanın üzeri Gotik harflerle yazılmış büyük bir ibareyle süslenmiş:

AYAĞINLA OY VER

sırf kendini tatmin etmek için hizmet helikopterine sınırda kaçak arama emri veriyor. Mucize! Sakin bir gece! Sessiz gece, kutsal gece! diye mırıldanıyor Mazzo Balls, bir elinde Miller Lite'ı, dudaklarından sarkan yakmadığı Marlboro'su, ayakları konsolun üzerinde, televizyonda en sevdiği program: *Forsyte Ailesi.* Dizi onu başka bir çağa götürüyor, peri

masalı gibi; Mazzo Edward devrinde İngiltere’de yaşamayı ne kadar da isterdi, uşaklar, aşçılar, bütün gün aşağı yukarı koşuşan hizmetçiler!

Ama bu gece değil: helikopter havalanıyor ve pilot Mazzo Balls’a ani bir mesaj çekiyor, ne o detektörün kafanda mı kırıldı, mankafa? Hiç İspa olmadığını da nereden çıkardın? Ay ışığıyla çalışan gece-görüş gözlüklerimi takıyorum, farkındaysan hava da gayet açık, bol yıldızlı, iki kişinin peşindeyim, bir erkek bir kadın, boktan ekranın onları almadığına göre sana onları tarif edeyim; hasır şapka, beyaz elbise giyiyorlar, üzerleri lime lime, yalınayaklar, iğrenç fareler, süpermarket torbasına benzer bir şey taşıyorlar, belki de çuvaldır, omuzlarında, sarhoş gibi sendeliyorlar, sanki görmüyormuş gibi tellere dolanıyorlar, duyuyor musun Mazzo? Hayatımda ilk defa spotu kaçakların üzerine çeviriyorum ve onlar otomatik olarak yukarı bakmıyorlar ya da siyah maskemle robot gözlerimi görünce altlarına etmiyorlar, benim Darth Vader olduğumu düşünürler hep, hahaha, gözleri kamaşır, kollarıyla kapatırlar, bak şişko, bu sefer onları tutuklayacağız tamam mı? Ne diyorsun beyin fakiri? Mazzo Balls öfkeden ve utançtan kıpkırmızı kesiliyor ve mikrofona hayır diyor, tutuklamaya değmez, onları Norman’a göndermek için benzine verecek paramız yok; ama bu aptal helikopterin benzinine verecek paramız var öyle mi? diyor pilot. Evet, diyor Mazzo, ona kaynak var, sana benzin veriliyor, işin iş, şikâyeti bırak, otoyol devriyesinin tek kuruşu bile yok. Bu vahşileri yakalamak için bütün benzinimi vermezsem neyim, bir görsen Mazzo, Powhatan ya da Pocahontas gibi bir şeye benziyorlar, yıllar önce onları yok etmeliydik, vahşiler, yalınayak, beni duymuşa benzemiyorlar Mazzo; ama mutlaka duyuyorlar, kadın elleriyle kulaklarını kapatıyor, adam da at-sineği ya da an kovar gibi ellerini havada sallıyor, duydun mu Mazzo, benim arı olduğumu zannediyor, hahaha, vızvızvız, nasıldı o an şarkısı? Eski bir radyo programının açılış parçasıydı vızvızvız, hahaha, aşağı inip onların ödünü patlatacağım, bu salak yerliler beni görmüşe benzemiyor; ama burada olduğumu biliyorlar, ah ah, kadının paçavra eteği havalandı, karnı burnunda, orospu, düzüşüp çocuk yapmadan duramıyorlar, domuzlar, kadın iğrenç, sekiz aylık filan hamile olmalı, göbeği seninki kadar, Mazzo Balls, hahaha, o kadar şişmiş ki, tanrım. ama seninki gibi Miller Lite yüzünden değil, ama yine öyle küçük kahverengi bir şey yüzünden, ağzımızdan yemeğimizi kapmak, bir Amerikalının daha işini çalmak için gelen pis

yaratıklar sanki kendi evlerinde yürür gibiler, tanrım, kadının içinde bir tane daha beleşçi var! Çantalarından taş çıkarıyorlar, taş, hahaha, beni taşla kovalayacaklar, Mazzo! helikoptere karşı taş! Bunlar kendilerini ne sanıyor Oturan Boğa mı? Yaşasın teknoloji! Bak Mazzo işler iyice kızışıyor. Little Bighorn savaşında General Custer'ın taşaklarını kopardıklarından beri gördüğüm en iyi savaş, Ronald Reagan'ı *Santa Fe Trail*'de seyretmiş miydin? haha, General Cluster'ın intikamını alacağım. Yerlileri uçuracağım, bir yıldır öldürme izni isliyorum, ama artık işi kendim ele alacağım, haha... Mazzo kafama taş geldi, Mazzo beni görebiliyor musun? Mazzo taş gözümü kör etti, adamda ne göz varmış, beni göremiyor musun Mazzo? Keşke meclis sana da Sen de Ego'daki gibi kızılötesi bir teleskop verseydi de gece görebilseydin, kaçakları takip edip, geceyarısı güneşinde görebilirdin o zaman, Mazzo, Mazzo düşüyorum, onlar... Mazzo beni duyuyor musun?.. Mazzo?..

Muhteşem kıçının üzerinde oturan Mazzo Balls camından ıssız sınıra baktı ve helikopterin hızla düştüğünü, deli gibi döndüğünü ve yere çakılıp ateş topuna dönüştüğünü gördü.

Tam çakılmadan önce Mazzo ekranda çifti aradı; hiç ısı üretmiyorlardı. Ama helikopter üretiyordu; göstergenin ibreleri çırpınıyordu, ekran turuncu bir ışıkla dolmuştu.

Günün birinde, Fernando Benítez Amca, Baja Oklahoma sınırında tuhaf bir adamın kör Yerli çifti karşıladığını, şapkasını başından çıkardığını (gerçi onlar bu kibar hareketi görememişlerdi) ve öteki eliyle de kolalı papyonunu düzelttiğini anlatacaktı. Eldivenli elinin bir hareketiyle ve büyük, uykusuz, mahkûm gözlerinde masum bir ışıltıyla: Büyük Oklahoma Tiyatrosuna hoş geldiniz, demişti.

Sonra soru işaretine benzeyen bu uzun, ince, esmer adam düzlükte bir serabı gösterdi, yani herhalde bir seraptı bu: sirk çadırı, bir papier-mâche Arc de Triomphe, otlağın üzerinden esen rüzgârda daire halindeki bayraklar uçuşuyordu. Uzun, uykusuz adam iki Baltık şairini, son derece solgun bir kadınla bir adamı kör yerlilere yardım etsinler diye çağırdı. Onları yuvarlak eve götürün, sonra da Büyük Tiyatroya getirin, düşlerini anlatsınlar dedi silindir şapkalı ve bastonlu adam, kulakları Nosferatu'ya benziyordu, sanki daha şimdiden plato yerlilerinin göremedikleri her şeyi düşlediklerini

biliyormuş gibi titriyordu:

“Umarım gönlünüzün istediği olur, amacınıza ulaşırsınız, düşleriniz gerçek olur!” dedi silindir şapkalı adam.

“Hadi yuvarlak eve gidelim,” dedi Baltık şairi Nauhati dilinde. “Gidelim,” dedi yerli. “Karımla ve doğmamış oğlumla.”

“Gidelim,” dedi kadın şair, Baja Oklahoma gecesinde yeni gelenleri ellerinden tutarak, seraplar dağılmıştı artık. “Evinize gidiyoruz. Benim adım Astrid. Kocam İvar. Ama o başka hikâye. Gidelim.”

Yerli çift dedi ki: Hiçbir şeyimiz yok, eve geldik, bu toprak hep bizimdi, güneye inerken buradan geçtik, çok uzun zaman önce bu topraklarda ilk yürüyüşümüzü hatırlıyor musun kadın? Oğlumuzu topraklarımızda doğsun diye getirdik, yabancı topraklarda değil, sınırda değil; bizim topraklarımızda, Kuzeyde, buluşmalar mekânında.

13

Öyle anlaşılıyor ki ben Kristof başkalarının unuttukları için görmedikleri ilişkiler bulmaya, benzerlikler yakalamaya muktedirim (hiçbir şeyi sezmiyorum; birbirleriyle ilişkilendiriyorum, onları birbirine benzetiyorum!) Mesela, tek yapmam gereken, günün birinde Fernando Amcam tarafından ziyaret edilmiş bir mesa’dan iki kör yerli, kaçak bir çiftle ilişki kurmak, kadın annem gibi hamile, adam babam gibi daha iyi bir şey arayışında (bak sana olan inancım hâlâ devam ediyor baba) ve Yerli fetüs belki tam da ben onun ailesini düşünürken benim ailemi düşünüyor. Aynı şekilde kaçan bir çiftle annem ve babamdan mürekkep ayrılmış bir çift arasında ilişki kuruyorum; Meksamerika ve Baja Oklahoma sınırındaki yerlilere bakınca annemle babamın başka sınırları aştığını görüyorum, böylece şu sonuca varıyorum, bir kere hep sınır vaziyetlerindeyiz, ya çıkıyoruz ya giriyoruz, sahne direktiflerinde olduğu gibi –Hamlet girer, Ophelia çıkar– exeunt Quijote ve Dulcinea, vs. Ama okuyucu hiddetle bağırıyor, annenle baban birlikte bile değil, ikisi de başka bir köşeye dağılmış, biri Montesino’nun mağarasında öteki El Toboso’da, anneni Hipi

Toltec'in Nahuati konuşan ailesinin bağrında ikamet eder halde bıraktık, karnında seninle (mecburen), onlarla (Onlarla) kaktüs salatası ve portakaldan ibaret bir yemeği paylaşıyor (kasvetli hırsızlar mağarasında Platon'un ziyafeti; bu arada kaçıncı sayfaya geldin anne?); bu sırada baban, Colasa Sánchez'in anısı baki Claudette Colbert'e yaraşan hilelerle durdurduğu albino şoför Balon Gómez'in TIR'ında; baban gösterge ışıklan, Guadalupe, Meryem, Thatcher, Margaret, Doktor ve Ana fotoğraflarıyla gözleri kamaşan Carmelite rahibesinin yanında, bunların nesini kıyaslıyorsun, Kristof (nihayet uyanıp bana bir şey sordun Okuyucu!)? Şusunu:

Hepimiz farklıyız, ama birbirimize benzememiz de güzel. Bu dünyada her şey farklı, ama birbiriyle ilişkili olduğu müddetçe. Okuyucular, sekiz aylık ömrümde bundan daha doğru bir sır öğrenmedim; hep farklılığın benzerlikle gerilim halinde olduğu bir durumda kalıyoruz Farklı olduğumuz, ama aynı zamanda da benzeştiğimiz için tanınıyoruz; ben, Kristof, paylaştığım biçim sayesinde tanınacağım ve hareketlerimle sözlerimin başkalarınınkiyle aynı olduğunu kabul edeceğim. Biz insanlar, türünün dağılmış üyelerine ihtiyaç duyan ve onları tanıyan yegâne hayvanlar değiliz; bir kuzu, baylar bayanlar, yüz koyunluk herhangi bir sürü içinde kendi annesini (o da dişidir) tanır.

Aynı şekilde ben de, hiyerarşiler kuran, emirler veren, yine de özgür olan güneş merkezimde, uzaklardaki babamı ve son derece yakın annemi tanıyorum ve kaçak yerli çiftle birlikte onlar da görüş alanıma giriyorlar, kalıbımı basarım:

Annem Angeles, Hipi & Ailesine ait teneke su depoları ve karton mağarasında ümitsizce otururken birdenbire mahpus gecede olağandışı bir huzursuzluk hasıl oluyor ve dairevi çöp duvarındaki ateşler birbirine eklenip atasözündeki kuyruğuna basılmış kedi gibi koşmaya başlıyor. (Atasözü kedilerinin de dokuz canı mı vardır?) Unutmayın, sevgili Okuyucular, uçsuz bucaksız Città del Messico çepeçevre çöple kuşatılmış durumda, genetik zinciri birbirine bağlı çöp yığınlarından ibaret, sanki şehre ilan eder gibi: Senin Kaderin Çöplük. Öyle görünüyor ki beklenen oluyor şimdi:

Ateş Hipi'lerin evinin kapısında hayat buluyor ve herkes söndürmek için

dışarı koşuyor, hepsi (yaşlılar, bebekler, huehuetiliztIi ve xocoyotzin ellerine geçeni kapıp çıkıyorlar); boğucu duman dalga dalga yükseliyor, oksijensizlik kapıda, su yok, birisi hemen bir portakal sıkıp ateşin üzerine suyunu atıyor, bir başkası bağırıyor, gülüyor ve şiddetle ateşin üzerine işiyor (annem şehre geldiği gün Devrim anıtındaki ateşin üzerine nasıl işediğini hatırlıyor, rüyasında Texcoconut Gölü'nü tekrar doldurana kadar nasıl işediğini hatırlıyor; o hatırlayınca ben de kayıp göller şehrini düşlüyorum! Havanın temiz olduğu yeri!) ama yetmiyor, hepsi hırsız dolu kenar mahalleye dağılıyor (kederli şehir, kayıp şehir, adsız şehir), sadece bir ihtiyar inatla direniyor. Dostumuz Yumurta telaşla içeri dalıp annemi ayağa kaldırdığında (ben de onunla birlikte, söylemeye lüzum yok dehşet içinde) adam mağarada oturmayı sürdürüyor; Yumurta anneme Angeles yürü, eğer bu yangın her yeri sararsa şehrin bütün oksijenini bitirir, şehir boğulur diyor ve o sırada yaşlı adamın orada oturduğunu görüyorlar, kımıltısız, felaketi bekliyor, sessiz, yüzü ifadesiz, ateş ve gölge oyunlarının hareketsiz perdesi; insansever Yumurta adamı da ayağa kaldırmaya uğraşıyor, tehlike konusunda onu uyarıyor ama yaşlı adam serapesine sarınmış, ifadesiz yüzüyle Nauhati dilinde bir şeyler söylüyor, bunun üzerine Yumurta onu bırakıp annemi (ve beni, Okuyucular, beni!) karanlık kulübeden dışarı çıkarıyor, Rigoberto ve Susana'nın bekledikleri Ordu cipine bindiriyor bizi, Susana anneme sarılıyor, general arabayı kullanıyor, geri vitese takıyor ve bir an çöplere batıyor. Hipi Toltec yangınla mücadele ediyor, ama bizi gördüğünde ümitsizliğe kapılıyor. Uzun bir sopa alıp ucunu yakıyor ve bizi tehdit etmek ister gibi havaya kaldırıyor, sonra sanki çöp yığınının üzerine atacakmış gibi yapıyor, ama bunları yapmak yerine çirkin çirkin gülerek sopasının yanan ucunu söndürerek üzerimize fırlatıyor. Uzaklaşmamıza, kendimizi kurtarmamıza izin vermiş gibi, annem, ben, Yumurta, dedemle ninem 1944 model bir Ordu cipindeyiz, General Palomar cip hakkında şöyle diyor; "Antika sonunda işe yaradı! Siz sürün Bay Yumurta, olmaz mı? Ben çok yaşlandım, bizi buradan çıkarın, Oaxaca'ya gidelim! Aaaaah şehir yanıyor! Temiz havaya gidelim, Susy, hiçbir şeyden korkma. Daha kötü vaziyetlerde de kaldım! Korkmayın Bayan Angeles! Doğmamış bebeğiniz de korkmasın."

General Rigoberto Palomar öne kapaklanıyor, yüzü ön cama çarpıyor, sonra geriye, karısının kollarına düşüyor. Sırtında Hipi Toltec'in fırlattığı mızrak.

Annem çığlık atıyor. Acapulco'da Tomasito'yu öldüren mızrağın aynısı. Tıpkısı. Doña Susana gülümsüyor ve ölü kocasının tıraşlı başını okşuyor.

Hipi, Yumurta ile Angeles'in şaşkın gözleri önünde deri değiştiriyor, dehşetle gaza basan şişman arkadaşımız bağırarak onu tarif ediyor, aralarından su sızmazdı, aynı grupta çalmışlardı, pantolonunu yılan derisi bir kemerle tuttururdu ve derileri soyulurdu, hep ama şimdi alevlerin ışığında derisi yok oluyordu. Hipinin derisi dökülüp kaslan ortaya çıkıyordu, soyulan bir muz gibi büyük parçalar halinde düşüyordu derisi, çürük kurtlu beyaz kemikleri ortaya çıkıyordu; uzakta Hipi'nin kafatası parıldıyor bir müddet sonra, kırmızı ışığın ortasında gülümsüyor, artık göremiyorlar, bilemiyorlar, üzerinde anında yeni bir tenin bittiğini hayal edemiyorlar, sadece kafatası sırıtıyor ve biz kaçıyoruz ve Doña Susana Rentería yaşlı kocasının tıraşlı kafasını okşuyor ve Yumurta, cipte bizi buraya getiren şeytanı taşıyormuş gibi kullanıyor arabayı.

Aynı anda, babam albino şoförün yanında oturan Colasa'nın yanında oturuyor ve telsizin Balon Gómez diye hitap ettiği bu adamın çenesinden kimse konuşamıyor. Durmadan talimatlar veriyor, 8. mildeki kavşaktan uzak durun, toprak kayması olmuş, Atlixco çıkışında kendini belli etmeyen bir Smokey, 2. Otoyolla Kristof Kolomb Otoyolu kesişiminde yavaşlayın, İnclán ne taşıdığınızı biliyor, Huamantla'da enselenmemek için radar detektörünüzü kullanın, Teziutlân'daki Tijuana Taksileri bana bir garip göründü, Balon Gómez konuşuyor, duyuyor musunuz, ben Balon Gómez, korumadayım, meczup kılığında bir kızla (şu özel yorumlara da bak şimdi) ibnetora benzer bir herif taşıyorum (onları kamyona almanız biraz fazla olmadı mı?) taşıyorum, yakın temas halinde aynasızlara karşı iyi kamuflaj olur, tamam. Tamam, Balon Gómez, şimdi senin saatin, vazifeni biliyorsun, ama Chachalacas Nehri'ne doğru giden gringo denizcilerden uzak dur, bizim askerlerden de; çünkü bazılarına İnclán resmen bildirmemiş, unutma durum karışık, gecekondularda büyük bir yangın çıktı, burada nefes alınmıyor, güneye git delikanlı, beladan uzak dur, dostum, roger, telsiz kapanıyor, iyi geceler.

"Acıktım!" diye bağırdı Colasa Sánchez Balon Gómez telsizi kapadığında. "Yiyecek bir şeyiniz yok mu?" diye sordu, adam sadece güldü. "Arkada ne taşıyorsunuz?" Koca bir buzdolabı dedi albino. "Boş mu?" diye sordu kız.

Olur mu hiç, dedi Gomez, benim işim D.F.'e yemek getirip götürmektir. “Taşıdıklarınızdan biraz alabilir miyiz?” Tabii fıstık, ama şu yanındaki adama söyle de bana öyle bakmayı bırakıp biraz kestirsin, bana öyle bakanlardan hoşlanmam, bana öyle bakmanın tehlikeli olduğunu söyle ona, biraz sonra durup tuzlanmış domuz etiyle kahvaltı edeceğimizi de *söyle ona!* Şoför güldü, babamın ne düşünecek ne de bir şey yapacak hali vardı, kendi kendine sen bir salaksın Angelito, ne bir şey duyuyor ne de anlıyorsun demeyi tercih ediyordu, Colasa'nın elini tut, sen kendini fazla yalnız hissetme diye orada o el, birdenbire ağzına sıçılmış gibi hissetme diye, tut tut, hiç yoktan iyidir, hadi, pezevenk, sen de acıkmadın mı?

14

Ben dürüst biriyim; okuyucunun şunu öğrenmesi gerek, annemle babamın durumlarını ilgilendiren üçüncü bir vaziyet de kendisini bu iki hadise arasına yerleştiriyor; sanki kamyoncuların kullandığı yurttaş bandı radyodaki FM ve AM bantları arasına sıkışmış gibi, öyle ki birinci bantta Colasa acıktım diyor, ikinci bantta Yumurta bunu kandırıldık diye tercüme ediyor, gölgeyi gerçek sandık; ama üçüncü, işgalci bantta. Bakan Federico Robles Chacón gülüyor ve cezaya kalmış bir çocuk gibi yüz kere arka arkaya yazıyor: Düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz, düzeni yenemezsiniz. Birdenbire kaçıncıda olduğunu unuttu ve telefonun vızıltısıyla ilhamı yarıda kalınca huysuz bir at gibi tepindi.

Robles başkanın direkt telefonunu stratosferik bir küfür fırtınasıyla açtı; birdenbire kendine karşı acıma hissetti. O yeşil aletin almacını kaldırmak gibi basit bir hareketi yaparken bile zamanını ve yeteneğini kamu yararına, devletin yüksek gayeleri uğruna harcadığını bir kez daha kanıtlıyordu. Peki Başkan Jesús María y José Paredes'in özel sekreterinin sesinde kişileşmiş toplum ona ne diyordu? Ne? Ne ne? Nenenene?

Bakan Ulusal Saraydaki geçici ofisinden Avenida Insurgentes'teki her zamanki ofisine dönmüştü, Roche-Bobois mobilyalarıyla dekore edilmiş olana. Bu da krizin geçtiğini gösteriyordu. Ya şimdi –ne ne?– Anadok bu yıl Haykırmayı ret mi ediyordu? Ne halt yemeye? Tekrar söyler misiniz Bay Özel Sekreter? Ret mi?.. Ama ne halt etmeye... o pis fahişe ne bok yemeye orada olduğunu zannediyor? Örgü örüp pembe dizi seyretsin diye mi getirdik onu buraya? Onu hemen buraya getirin! Ne ne? Zaten benim bekleme odamda mı? Benimle görüşüp konuşmak istiyor, yoksa Haykırmayacak öyle mi? Başkan suyuna git diyor, bu canavar bize her zamankinden daha çok lazım, ne olsa o bizim Frankenstein'ımız, onu siz icat ettiniz Sayın Bakan, onu üzerimize siz yıktınız. Tabii, tabii...

Öfkeyle telefonu kapadı ve bekleme odasında Meksikalıların Anası ve Doktorunun olup olmadığını öğrenmek için dalkavuğunu yolladı.

Bu esnada VOTB bakanı sakinleşti, kâğıtlarını özenle öğrenci botanik çantasına koydu ve bağcıklarını dikkatle bağladı.

Hayaleti gülümseyerek, olabildiğince serinkanlılıkla karşıladı, kim bilir ne isteyecekti, güçlü kadınların o küçük kaprislerinden biri, angora süveterimi Meksika'dan Roma'ya başkanın jeti getirsin, bu üç memuru kovun beni beşinci sınıf bir lokantaya götürdüler, şu beşini de bana telefonda şaka yaptıkları için kovun. Zócalo'nun ortasında bana bir yüzme havuzu yaptırın, benden öncekilerin yazılarını, hastanelerini, sinemalarını, okullarım yakın, BENCAĞZIMDAN önce ya sonra hiçbir şey olamaz!

Ama öyle bir şey değildi, her şeyi beklerdi de bunu beklemezdi. Kutsal Hatun, portakal rengi süetten bir binici şapkası, gümüşi süslemeli bir kovboy pantolonu, Jesusita Chihuahua tarzı, gümüşi süet kısa bir Meksika binici ceketi, altına da Endülüs binici eteği içeri girer girmez elindeki kamçıyı Robles Chacón'un yüzüne vurdu. Bakan şimdi telaşlanmıştı, sonra kadın önünde diz çöktü, kahretsin, Ayetullah'ın cesedini isteyen Concha Toro'nun kullandığı kelimeleri kullanıyordu; ah aşkım, bir tanecik aşkım, küçük aşkım en azından dön de bir bak bana, güzel güvercinim, sevgilini dinle, üzme beni tatlım, bebeğine istediğini ver, bana böyle diz çöktürtme, sana olan aşkımdan ölüyorum görmüyor musun?

Ateşli ama haşin Robles Chacón'a daha önce kimse böyle şeyler

söylememişti: Arım benim, balını ver bana. (Anadok, hayatının en kötü kâbusunu yaşadığını hisseden bakanın dizlerine sarılmıştı, ama o bu kâbusun da diğerleri gibi biteceğini ümit ediyordu; bu Ayetullah hikâyesinin yayımlanmamış bir bölümüydü sadece. Gözlerini kapadı ve şöyle dedi: Öldürtmek zorunda kaldığım adamın yaşamış olması gereken bir şeyi yaşıyorum, bu benim cezam, bunlar benim başıma gelmiyor, bu yarımkalmışın tiyatrosu, her hareketimize eşlik eden yarımkalmışın, bu kısaltılmış bir felaket, sırf o üfürükçüyü öldürdüğüm için yaşıyorum bunu. Yüz Kırk Dört Bin Adil Adamı toparlayamadık. Affet beni tanrım –diye mırıldandı Robles Chacón dizlerinde Anadok'la–; ne baş döndürücü Babil'i terk ettik ne de yedinci kadeh –geri kalanları Guanajuato'da içerim!– tanrının gazabıyla doldu, Matamoros Moreno'nun kıllı gövdesini dikkatle incelediğimde 666 rakamı da görmedim, cangılda bir kadın olup olmadığını bilmiyorum, ama morlu aşüftenin geldiği kesin. İşte bana sarılan, yanağını fermuarıma bastıran bu büyük orospu o, tanrım yardım et! istemeden sertleşiyor, neler söylüyor böyle, bana kamışını ver, bana bir oğul ver, bana menini ver, bütün Meksikalı kadınlara verdiğin 12 Ekimde bir oğul hakkını benden esirgeme.)

"Zaman kalmadı!" diye bağırdı bakan aptal aptal.

"Yarışmayı bir sene sonraya, on sene sonraya erteleriz, tarihleri değiştirecek gücümüz var, eğer değiştiremeyeceksek biz olmamızın ne faydası var? On sene sonra, neden olmasın? Küçük oğlumuz yarışmayı kazansın biz de hanedanı ele geçirelim yeter, tatlım! Hanedan seninle benim, güzel güvercinim, ikimiz zamanla oynayabiliriz, saatleri geri ya da ileri alabiliriz, istediğimizi yaparız, tek başınayken çok düşündüm, zamanı değiştiremeyeceksek güç neye yarar? Zamanı durdu-*3ip, ölümü de yok edemeyeceksek güç neye yarar, söyle bana?"

Gözlerini kocaman açıp bakana baktı, gözyaşları maskarasını akıtmıştı, fondötenli yüzünü fermuara sürdüğü yerde çiçekbozuğu teni ortaya çıkmıştı, ara ara esmerliği görünüyordu.

"Bunu yapamayız," diye mırıldandı köşeye sıkışan bakan zayıf bir sesle, Hatunun kafayı üşüttüğünden emindi. "Kanuna uymak zorundayız, kanunlar uyulmak için..."

“Ama uygulanmazlar!” Anadok duygularına yenik düşüp yapışkan salyasını milletvekilinin pantolonuna saçtı.

Maybelline tarafından fabrikasyona alınmış bir görüntüymüş gibi kadına baktı; bu kadının sadece bu sahneyi oynamak için doğduğunu fark etti; bütün hayatı şu yaşadığı ana hazırlıktan ibaretti. Bu nedenle Robles Chacón zihnini topladı ve söyleyebileceği en iyi şeyi söyledi:

“Hanımefendiciğim; kanunlar korkunç, ama âdetler daha da beter.” Kendisine pek yakıştırdığı bu cümleyle Federico Robles Chacón dağılmış özgüvenini de toparlamaya başladı. Nerede olduğunu fark etti; ama ayaklarına kapanmış öfkeli kadın sızlanıyordu, ya senin olurum ya da Haykırmam, ya bana bir oğul verirsin ya da greve çıkarım, ya yarışmanın tarihini ertelersin ya da kendimi öldürürüm, valla öldürürüm! Erkek arkadaşım Leoncito’dan ve stenoraflıktan çok memnundum, gelip beni değiştirdin, bedelini öde şimdi, yemin ederim öldürürüm kendimi, pantolonunun paçaları şaplak atar gibi bakanın halısını dövüyordu.

Federico Robles Chacón acıyla kendini tekrar toparladı. Avenida İnsurgentes’te VDTB bakanlık binasındaydı, neredeyse Viaduct kavşağında, Bednam Insurgentes Köprüsü’nün yanında, on beşinci kattaydı, telefon 515-1521, FRCH’nin (adının basındaki kısaltması) hayatının en korkunç işini Ayetullah Matamoros’un seyrettiği yer, binlerce isyancının öldürülmesini nasıl emrettiğini (masum muydular? suçlu mu? düzen yargılamaz, karar verir; düzenle savaşamazsın, o hepimizdir; ama hepimizden fazla bir şeydir, daha iyi değildir, iktidardakilerin hepsidir, dedi Robles Chacón titreyerek, kendine liberal derdi, solcu, insancıl, aydın, duyarlı) ve ayaklarına kapanmış bir yaratık vardı, bütün Meksikalıların Anası ve Doktoru, bakanın kendisi hakkındaki bütün yargılarını yalanlıyordu, diz çökmüştü, ağlıyordu, ulusun bütün simgesel törenlerini yok etme tehditleri savuruyordu; FRCH kendini küçük bir Kristof olarak düşündü (tıpkı benim gibi!); Doğuya gitmeye çalışırken başarısız olup Amerika’yı bulmuş; başarısı başarısızlığından kaynaklanıyor, algısı ona dünyanın düz olduğunu söylüyor, ama amacı dünyanın yuvarlak olduğunu bildiriyor; başka birinin algısı onun hayali amacını yalanlıyor, ama amaç kazanıyor.

Bu gece yine aynı şey olabilecek miydi, bu yılan kadınla, dizlerine sarılmış bu Cihuacóatl’la?

Kollarını uzattı, onu ayağa kaldırmaya çalıştı, Kolomb hayalini takip eden hayali reddetti; şimdi İçişleri Bakanının algısı ülkenin düz ve tekdüze olduğunu ve cehennemin de böyle olması gerekliğini söylüyordu, Meksika'da her şey durmadan kendini tekrar ediyordu, aynı zalimlikler, aynı adaletsizlikler, birbirini yok eden aynı lüzumsuz şakalar, aynı aptallıklar, öyle ki adaletsizlik ve şakalar birbirine karışıp eriyerek sürekli yinelenen aptallık içinde ebedileşiyordu.

Şimdi her şey (ülkenin ölümcül algısı) birbirine karışıyordu, sebebin sonucu, sonucun sebebi, hem de ulusal planlamayla: ekonomi=kadercilik. Ayaklarına kapanmış bir kadın ondan ne ekonomi ne de kaderle ilgisi olmayan bir şey istiyordu...

FRCH Anadok'un kendisine dayattığı dizler üstündeki sarılışa yenildiğini hissetti, ya beni düzersin ya da Haykırmam; benimle çiftleş yoksa yarışma yok, bana ya bir oğul ver ya da ölüm, hadi, ibnelik etme:

Hangisi daha iyiydi, ekonomiye teslim olmak mı yoksa kaderciliğe teslim olmak mı? Birdenbire direkt hattım kesildi, ekranım karardı, Federico Robles Chacón'un ya da eski Vdtb stenografının ne karar verdiğini öğrenemeden kaldım. Ama bu konuda ben de sizin gibi yapacağım. Keyfinize bakın hışmetliler ve unutmayın ki ne yaparsanız yapın Bakan Federico Robles Chacón ve bütün Meksikalıların Anası ve Doktoru soluksuz kalacaklar; çünkü şehrin oksijeni tükeniyor, çöplükteki yangın yüzünden...

Onları kaderlerini siz verin lütfen! Bu roman size ait sevgili Okuyucular!

15

"Acıktım!" diye bağırdı Colasa Sánchez şafakta bir kez daha; babam gözlerini açtı ve annemi gördüğü uzun bir rüyadan uyandı; rüyada annem çok yakındaydı (uzan ona!) ama erişilmezdi! Babam ellerini ne kadar uzatırsa uzatsın ona dokunamıyor ve kendi kendine, "Ona layık değilim. Henüz değil. Onu hak etmem lazım," diyordu.

Babam bir romantik, bir şövalye. Colasa aç. Balon Gómez babamın

nedenlerini hiç takmıyor. Öte yandan, hafif bir zalimlikle kızın gerekçelerini paylaşıyor. Nedenlerin her üçüne de ait olduğunu biliyor ve şafak onları yeni bir coğrafyada karşılıyor, yangınla ve oksijensizlikle tükenmiş yükseklerden çok farklı, cennetin cehennemden farklı olduğu gibi farklı; burada hafif meyilli bir ova sabah aydınlığında denize ulaştığını ilan ediyor. Geniş nehirlerin üzerinden sisler aralanıyor, hindistancevizi, limon, portakal ağaçları üzerlerinden çiyi silkeliyorlar şahane, kaderlerinin Tropicana meyve suyu şirketi elinde olması umurlarında değil; kırmızı taşlar üzerine kurumaya bırakılmış çamaşırları rüzgâr dalgalandırıyor ve kiremitler cilalı gibi parlıyor; evlerin kireç boyalı yüzleri, sabah kahvesinin ve maçeteyle kesilmiş papayanın, ananasın, tamarindin erken kokusu dilin ve damağın en gizli köşelerine sokuluyor.

Albino şoförün büyük zalimliği bu. Çöldeki şeytan gibi hacılara güzel, tropik Veracruz'un cazibesini gösteriyor, hemen yakında Körfez, Karayipler, Kolomb tarafından Kastil ve Aragon'a verilen Yeni Dünyanın tatlı hayatı Cartagena de Indias, New Orleans, Havana, Campeche, Barbados ve Jamaica arasında yoğunlaşmış; kırmızı levrek, ıstakoz, midye ve kılıçbalığıyla dolu bereketli boynuz; boyalar, barok inciler, dev kaplumbağalar.

Onları ayarttıktan sonra Balon Gómez: "Çiğ et yiyeceğiz," diyor.

TIR'ın arka kapısını açıyor. Bir kutup soluğu yüz kaslarını felç ediyor. Buna alışık olan Balon Gómez gözünü bile kırpmıyor; banka kasasına benzeyen soğutucuya atlıyor, danalar meydana çıkıyor, Soutine'in düşlediği halüsinasyonlar demişti bir keresinde Fernando Benítez Amca, kırmızı, derileri yüzülmüş, kanları ve yağlan donmuş, kafaları, ayakları kesilmiş, siyah kancalardan sarkıyorlar; kırmızı, beyaz, siyah bu dünyada albino şoför çok rahat, bıkkın bıkkın en iyi danayı arıyor, eski bir şarkı mırıldanıyor, yaşlı süt ineyi, neyi neyi, sonra çevresindeki buzlar kadar beyaz, hayvanların kuru kanı kadar pembe kolunu kaldırıyor ve değişik biçimli bir danayı kancadan indiriyor, uzun ince, ötekilere nazaran küçük ama lezzetli, çok lezzetli, diyor Balon Gómez, derisi soyulmuş kafası kesilmiş hayvanın başına çömeldiklerinde, arka ayağında donmuş kanla örtülmüş metal bir bant var. Hayvanı buradan asıyorlar; bileğindeki bilezik donuk kancaya takılıyor.

Balon Gómez çiğ etten parçalar kesiyor; Colasa madeni bilezikle ilgili görünüyor ve Angel samimi davranmaya çalışıyor, biraz da acı biber olsaydı diyor, meraklı Colasa hayvanın bacağını kaldırıp bilezikteki yazıyı okuyor

FF ♥ FB

bir an duralıyor, gözlerini kapıyor, hızla yemeye başlıyor, bu esnada şoför danayı mideye indirirken yorumda bulunuyor, bonfile tartarı ya da biftek suşisi, geyik yahnisi ya da kreol tarzı haşlanmış biftek gibi, bunları biliyor, işin hileleri, sonra şarkı söylemeye devam ediyor; otlaklarda otluyor, kuyruğuyla sinek avlıyor, avlıyor, avlıyor.

Neden Veracruz'dayız?

16

Cangılın karnı annemin karnı gibi, çamur ve su, ama burada neden bu kadar mutluyum, oysa bu hayaletvari adam koşuyor, kaçıyor, bağırmak istiyor, geceyle çevrili ve ışıltılı gözler, sanki gördüklerini hayal eder gibi parlıyor, çünkü karanlıkta görmüyorlar düşlemeleri gereken şeyi görüyorlar; cangıldan dışarı koşuyor, ara sıra dönüp ümitsizce arkasına bakıyor koşuyor ve her seferinde cangılda uzaklarda kara bir yansıma gibi duran piramidin ne kadar yakın olduğunu görüyor.

Chachalacas Nehri'nin kıyısındaki Villa Cardel'de tatil için isteyebileceğiniz her şey var: Pepsi-Cola ve Raleigh sigara posterleri, çamurlu yollar, aynı ölçüde etkileyici çamur çukurları şaşırtıcı bir böcek çeşitliliği sokaklarda serbestçe gezinen koca bir hayvanat bahçesi girenlerin sadece yarısının dışarı sağ çıktığı TV KANTİNLERİ'nin sık antenleri arasında kırmızı lekeli siyah yırtıcı domuzlar, Dört Fırlamanın son hitleri Körfezin en iyi boleroları eşliğinde dans edebileceğiniz teneke damlı diskotekler Cardel'de 179 günden fazla kalmayan siyah beyaz alaca mürettebata zevk vermek için dağlardan inen güzel kızlar gringoların eğittiği Salvadorlular ve Honduraslılardan aynı zamanda kara derili gringolardan oluşan Orta Amerika Ordusunun birlikleri aynı zamanda

burada Veracruz'da göze çarpmayan Chicano Porto Rikolular onların yasa gereği yerlerinin değiştirilmesi de gerekmiyor çünkü Villa Cardel'in barakaları ve sokaklarında gezinip şiş göbekleriyle minicik penislerini gösteren küçük oğlanların tıpkısının aynısılar ama küçük oğlanlar değil birlikler dolar peşinde yukarılardan gelen hüzünlü fahişeleri düzüyor Honduraslı fahişeleri Büyük Çam Operasyonu Veracruz'a kaydırıldığında Contadora dulları diye bilinen Panama Kolombiya Venezuela kadınlarıyla barış bozulduğunda Moctezuma salonlarından ve Tripoli kıyılarından gelen SDH den (sekse dair hastalıklar) mustarip fahişeler gringolara ve Honduraslı Salvadorlu işbirlikçilerine bu hastalıkları bulaştırmak için ve en hazini Veracruz'dan Señoritas Butterfly köylü saf kızlar ayartılıp karınlarında çocuklarıyla terk edilmişler orman gibi taze ve deprem olduğunda annemin yakından gördüğü Bağımsızlık Meleğinin gözleri gibi sarışın hep ağlıyor bu nefret edilen nefret dolu çocuklar: Villa Cardel'in girişinde çalakalem yazılmış boyası dökülmüş tahta bir levhanın kırmızı harfleri: Küçük Saygon'a Hoşgeldiniz, arkasında yağ ve sahra mutfağı isiyle lekelenmiş çadırlardan bir ufuk, eğri büğrü çamurlu yollar, çamur çukurları kaderine terk edilmiş cipler benzinsizlikten ya da vidasızlıktan düşmüş helikopterler köpekler ve kurmayların oturduğu dağlık burunda sinek telli TOY EVLERİ, ekşi hava içeri girsin börtü böcek, yarasa pisliği ve yaban domuzu burunları dışarıda kalsın diye ve adam kaçıyor koşmaktan bir an bile vazgeçmiyor El Tajin piramidinin ardındaki yansıması büyüdükçe büyüyor. Adam bana Will de, diyor, cangıldan çıkabilmek ve romana girebilmek için çünkü ben Kristof'un annemin karnında olmam gibi bu cangılın da bu romanın içinde olduğunu unutmuşa benziyor AH! çok uzun boylu bir adam kel ama uzun sarı bir kül kitlesi siyah deri ceketinin omuzlarından aşağı dökülüyor ormandaki bir açıklıkta top oynuyor elinde tahta bir top var onu uydurma bir patikadan aşağı yuvarlıyor top sert tahta bir platformun üzerine konmuş lobutlara çarpacak top lobutlara çarpıyor, lobutlar düşecekleri yerde mavi üzerine beyaz yıldızlı tahta topun çarpmasıyla kırılıyorlar bana Will de. Will Gingerich güçsüzce cangıldan dışarı koşuyor piramitten ebediyen kurtulmak istiyor gecenin denizci mavisi göğü onu şaşkına çeviriyor çünkü aslında gündüz ama piramidin ve Veracruz cangılı üzerine ıslak bir örtü gibi örülmüş yaprakların gölgesinde gündüz olduğunu anlayamıyor: Will Gingerich piramidin içinde kıstırıldığını hissediyor açık havayla kıstırılmış hava arasındaki farkı taşla

yaprak örtüsü arasındaki farkı anlayamıyor.

KÜÇÜK SAYGON’A HOŞGELDİNİZ: üzerinde ÇİN İMPARATORLUĞU yazan çivit mavisi tek katlı bir evin kapısında, şakakları tıraşlı, afyon kokan, anakronik boğucu Mao üniformalı küçücük Doğulu bir adam sallanan hasır sandalyesinde oturmuş yelpazesiyle kendini serinletirken (ayakları hiç yere değmiyor) bir yandan da bağırarak sarışın, esmer, zenci askerleri davet ediyor, Detroit Mongollarını, Vermont Chicano’larını, Chicago Neorikanlarını, Amsterdam Bulvarı’ndan gelen huzursuz, vahşi, evsiz insanları. Kuzey Entel’den devşirilmiş askerleri çağırıyor, iki okyanusun Pasifıyin ve Atlantiyin en küzel kızları sizi bekliyor, diyor telaşsızca yelpazesini sallayarak, görünüşe bakılırsa hiç üzgün değil, sadece uzun sarı parmakları yelpazeyi can simidi gibi sımsıkı tutuyor gözleri her zamankinden daha dalgın sanki bir zamanlar ışık ateş kılığına girmiş gibi çünkü o gün güneş düşünebiliyor musunuz güneş batıdan doğmuş... Ben Küçük Kristof annemin karnında

Sen, Okuyucu

Kendi EŞSİZLİĞİMİ anlamak için ÖTEKİNİ dinleme yolunda müthiş, insanüstü bir gayret gösteriyorum (yeminle)

Güneşin batıdan doğduğu gün; sarı kül ve siyah deriden yapılmış bir meleğe benzeyen, ıslak gözlü, köşeli çenesini kromla kaplanmış gibi pırıl pırıl parlasın diye altı saatte bir tıraş eden, mavimsi suratlı, parlak gri madeni yanaklı, uzun boylu adam; üzerinde rahip yakalı siyah bir gömlek, siyah deri ceket, mavi savaş postalları var, iki fişeklik sert karnı üzerinde birbirini kesiyor ve kancaya benzeyen kalçalarına tutunuyor, kalçalarının darlığı çok müstehcen, fişekliklerden el bombaları sarkıyor, adamın elinden Yıldızlar ve Çizgilerle süslenmiş bir top uçuyor, ceketinin arkasında unvanı yazılı: ÖLÜM RAHİBİ.

Cangıl gecesinde bir kaplanın korkulu gözleri piramidi örten yaprakların arasında iki sarı madalyon TOY EVLERİ; Tropik Orta-Amerika Yerleşimi’nin kısaltılmışı, İsthmus Savaşı ve 1980’lerde Nikaragua’nın işgali için yapılmışlar: özellikleri Orta Amerika ikliminde sadece altı ay dayanmaları, sonra çözülüyorlar; biz işimizi altı ayda hallederiz demenin hoş bir yolu, yeni bir Vietnam istemiyoruz, kampanyanın altı ayı var,

Nebraska Nanemollaları ve Alabama Attırık Anaları televizyonlarına fazlaca kan bulaştığını görüp de çılgına dönmesin yeter, J.C. Penney'den döşenmiş oturma odalarına kan bulaşmasın, Veracruz ormanlarında ölen delikanlıların vücutlarının plastik ceset torbalarında bölük bölük geri getirilişini görmesinler, her şey bir şimşek operasyonuyla halledilsin, – numaralı yasanın belirlediği tabur hareketlerini hesaba katmaya bile gerek yok; yasaya göre bir tabur ancak 180 gün aynı yerde kalmışsa resmen nakledilmiş sayılıyor, ama buralarda kimse 179 günden bir dakika fazla durmuyor, bu yüzden de kimsenin bir şeyden haberi yok, yine de 1992'de Birleşik Devletler'de en çok satan kitabın adı *Neden Veracruz'dayız?* Yazan Norman Mailer, Brooklyn doğumlu daima *enerjik* (altmış dokuzluk) yazar; Neden Norman Mailer bu kitabı yazmaya cüret etti? Sınırlarımızdaki komünist tehdidi yok etme konusundaki ulusal gayretimizin cesaretini neden kırıyor? Mailer domino kuramına inanmıyor mu? Milli güvenlik Mailer'in umurunda değil mi? Yoksa tek derdi şöhret kazanmak mı? Kızıl dalganın Harlingen, Texas'a doğru yayıldığını, Managua kontrolündeki uyuşturucu ticaretinin Amerikan gençliğini zehirlediğini görmüyor mu? diye sordu Başkan Dangalak Danger hastanedeki odasından, etrafı plastik çiçek ve TelePrompTer dolu. (Başkan II. Dünya Savaş'ından kalma paraşütçü üniforması giymişti, dediğine göre son atlayışa hazırdı, bacaklarının üzerinde bir yorgan vardı, üzerine dini bütün eller şu düsturu yazmıştı: YARDIMCI PİLOTUM TANRI.) Yıldızlı topun çarpmasıyla lobutlar dağılıyor ve orman kadar taze dokuz yaşında bir çocuk tahta topu alıp uzun kül-sarısı saçları omuzlarından dökülen, siyah ceketli adama getiriyor: Oğlan platforma geri dönüp kırıkları bir süpürgeyle topluyor

Will Gingerich daimi denizci mavisi gökyüzünün altında cangıldan dışarı koşuyor

Ben dünyaya kutlu gelişimden bir ay önce annemin karnındayım, benim gibi Meksikalı bir oğlan (ama o çoktan doğmuş, ben doğmadım) kırılmış çömlekleri süpürüyor, kan kırmızısı sırlanmış kırık toprak kaplan, idolleri, seramikleri topluyor ve sabırla onları diğer on iİd heykelciğin yanına koyuyor; siyah deri ceketinin arkasında ÖLÜM RAHİBİ yazan adam topu tekrar fırlatıyor ve on iki heykelciğin sadece on tanesini kırıyor sonra öfkesini TOY EVLERİNİN toplaştığı dağlık buruna yöneltiyor; Eylülde kendilerini yok edecek şekilde yapılmış prefabrike kulübelerin müstakbel

yıkıntılarına bakıyor Nisandan beri buradalar değiş tokuşa gelmesi gerekenler gelmedi dönüp bastırılmış bir şevkle Totonacaların ölümsüz harabelerine bakıyor bu iş böyle ne kadar sürecek altı ayda temize havale edeceğimizi sonra da çekip gideceğimizi sanıyordum başka TOY EVİ istememeliydik çünkü piramitle işgalci ordunun arasındaki bu açıklıkta altı aydan fazla kalmayacaktık kaplanı korkutan ne?

Tepedeki kurmay şehri dikenli telle çevrili, giriş ikiz makineli tüfek kuleleriyle korunuyor, yarım kilometre öteden görünen bir levha var:

YASAK BÖLGE. ÖLDÜRME YETKİMİZ VAR

Ben, Kristof Ölüm Rahibi'nin topu neden tekrar kil heykelciklere fırlattığını anlayamıyorum, bu sefer hedefi vuruyor; çünkü bir ay içinde DOĞMUŞ olacağım ve artık ÖTEKİNİN varlığını daha çok dikkate almam gerekiyor, benimle konuşmasa bile onunla konuştuğum ÖTEKİ, senden başka kimim var OKUYUCU, senden başka kim anlar sezdiklerimi, genetik yankı odamın dışındakileri bana anlat mesela… Rahip Royall Payne günün birinde cilalı çelik gözleriyle ajanı Profesör Will Gingerich'e bakıyor ve en gaddar ses tonuyla diyor ki kopterimi okşa Prof, hadi hadi, bak kenarları ne kadar yumuşak, gözlerini kapat ve söyle senin kanını da benimki gibi ateşlemiyor mu, şu yaratıkları bir günde silip süpürebilirim portatif Minuteman 92'mi Jalapa'ya çevirip o baharlı jalapa çıtırlarından jalapa turşusu yapabilirim, hahaha söylesene yumurtakafa neden Veracruz'dayız?

Cangılda koşarken Will Gingerich'in dehşetinin bir yankısı var: Kızıl güneşler ve mavi geceler cangılı mümkün değil bana geri dönemeyeceksin hiç yolu yok yok yok diyor. Ölüm Rahibi, küçük Kristof, Orta Amerika, Grenada ve Vietnam'daki kontra savaşların gediklisi; adı Royall Payne (Rahip Royall Payne) köktenci bir vaazcı, bir güney kasabasında dini bütünlerin katkılarıyla yapılmış hoş bir kubbenin koruması altında rahat rahat vaaz vermeyi reddederek bir servet yapmış, antikomünist köktenci Haçlı seferini pratiğe döküp kızıl şeytanla çarpışılan bütün cephelerde bulunuyor; Royall Payne tanrı adına çıkılmış bu kanlı turistik gezilerden geri döndüğünde Savannah Georgia'daki zevk kubbesinin altına bir sürü insan toplanıyor (kasaba eskiden nemli, tatlı bir Karayip atmosferine sahip güzel bir Güney limanıydı ta ki Payne orayı köktendinci Haçlı seferinin karargâhı ilan edene kadar, kasabayı tapınak şeklinde benzin istasyonlarıyla

çevirdi, malikâneleri motel yaptı, labirent gibi sokakları ve meydanları İncil kaseti satan dükkânlarla doldurdu –Rahip Payne'le okuyun– İncil videoları –baş rolde Rahip Payne, ailesi, ortakları–, şehri ve dünyayı kutsayan Rahip Payne fotoğraflarıyla süslü plastik biberonlar, çocuklar daha beşikte hangi vaizin kendilerini İsa'ya kavuşturacağını öğrensin diye mamaya katmak için satılan plastik şişeli kutsal sular, herkese karşı Protestan içten içe Katolik Rahip, kutsal biberonların yanı sıra kutsal lavmanlar da satıyor aşırı uçlar birleşiyor ama biraderlerim hemşirelerim dikkat edin de hangisi hangi oyuğa girecek karıştırmayın), tek şartı nereye giderse gitsin orada televizyon kamerası olması Rahip inananları asla yüzüstü bırakmaz; ama her pazar TV'de öteki TV vaizleri gibi parlak şantuklar, pahalı elbiseler, Cardin ya da Lacoste gömlekleriyle boy göstermek yerine, Köktendinciliğin en Köktencisinin enerjisiyle iyice kendini kaybetmiş halde savaş kıyafetleriyle vaaz veriyor, arkasında ÖLÜM RAHİBİ yazan siyah ceketiyle. Eski Ahdin peygamberleri gibi, EA Rahibin kendi el yazması. Kadiri Mutlağa bağlı faks makinesi tanrıyla direkt telefon hattı; İşaya'nın duvarlardan yuvarlandığı, nehirleri aştığı, güneşi gökyüzüne yükselirken durdurduğu gibi dalıyor savaşa ama artık vazifesini yapmasına izin vermiyorlar, Apaçi saldırı helikopterinin madeni gövdesini okşamakla yetinmeye zorluyorlar onu, günde dört kere tıraş ettiği yanakları gibi yumuşak madeni gövde, üzerine şefkatle yapıştırdığı çıkartmaları okşuyor ve kopterinin kokpitine çıkıp oturmakla tatmin oluyor, bir yandan da ajanı Profesör Gingerich'e ve Totonaca heykelciklerini platforma dizen küçük çocuğa vaaz çekiyor, benzersiz El Tajin harabeleri, papağanlar, kaplanlar, nehir:

TANRI KEYİFTİR! diye bağırıyor Rahip ajanına bu Veracruz çölünde, dünyada Onun işlerini yaptığımız müddetçe bizi ödüllendirir, keyfi hak etmediğimiz zaman Tanrıdan ziyade onun peşine düştüğümüz zaman keyif iğrençtir ama önce Tanrıyı ararsak Onu mutlaka buluruz O sadece Onu aramadığımız zaman yoktur Onu bulmak için tek yapmamız gereken Onu aramaktır ve hiçlik günahtır HİÇBİR ŞEY HİÇBİR ŞEY imkânsız değildir ve Tanrı adına her şey mümkün ve mubahtır Tanrıyı bulan kişiye her şey mubahtır Tanrının sesi şöyle demiş: İleri atıl askerim ol düşmanlarımı yok et seni sonra kabul edeyim ve keyfe kavuş ki o benim! diyor Rahip Dartmouth Koleji'nden Profesör Gingerich'e ve Will Gingerich Rahibin

turuncu parlak bir kareyle ve bir TV kamerasının kedi gibi mırıltısıyla çevrili olduğunu görüyor (cangılda bir kaplan): Eğer İsa'ya sırtını dönersen İsa da sana sırtını döner, diye bitiriyor Royall Payne, bunu org sesi ve program yapımcılarına teşekkürler ve bu programın uydu aracılığıyla evinize ulaştığı anonsu takip ediyor, Veracruz'un bir yerlerindeki Union Carbide Corporation sayesinde; artık neden Veracruz'da olduğumuzu biliyorsunuz! Rahibin yumruklarına zum, yavaş yavaş bulandır:

Royall Payne özel yapım helikopterinden atlayıp terini silmek için bir havlu alıyor, yanaklarını sabunluyor usturasını eline alıyor ve Will Gingerich'e hatırlatıyor; Washington'un duymak istediklerini söylemek için buradasın hepsi o çok fazla çalışma hatta TOY EVİNDEN bile dışarı çıkma doğru olmasa bile Veracruz'da Sovyet ajanları Küba üsleri olduğunu yaz; modern istihbarat üstlerine duymak istediklerini söylemekten ibaret; arta kalan zamanda şurada bir kasa bira var, eğer cinsel bir hastalıktan ölmeyi umursamıyorsan Cardel'de gayet güzel kızlar var ama seksin önüne ne geçebilir ha Profesör? Hadi söyle bakalım ne, dur ben söyleyeyim; tanrı korkusu ama sen bilinemezci laik bir hümanistsin, sen ne yaparsın. Profesör? Düzüşür ve ölürsün!

Hâlâ çalışan helikopterler var olmayan hedefleri aramak için El Tajin yakınında cangılda açılan alandan havalanıyorlar/ bir demet ki 472 kiremit görüyorlar ve üzerine bir buket napalm atıyorlar/ ormanın en sık yerlerini arıyorlar/ mangrov bataklıkları çürümüş sarmaşıklar/ palmiyelerin dalgalı yaprakları ve bütün yeşilliği yok etmek için Agent Orange valflerini açıyorlar/ cangılın yapraklarını dökmek için salınan kimyasal, koyu kırmızı bir bulut/ ormanda yaşayanları dökmek için portakal suyu renginde bir sıvı; seferlerinden geç vakitte dönüyorlar kaplan altın rengi gözlerini açıp gece turlarına çıktığında/ TOY EVLERİNE çekiliyorlar, buzdolaplarını açıp Iron City biralarını alıyorlar, plastik torbalarını açıp içinden Doritos kıtırlarını ve tek kişilik pizzaları çıkarıyorlar; sonra bira şişesine bozuk para atıp ne hale geldiğini görmeye çalışıyorlar, Thomas Jefferson'ın beş para etmediğini söylüyorlar, Iron City birası hakkında denilenler doğruysa bozuk parayı eritiyormuş; ama turuncu ilacın kendilerini erittiğini bilmiyorlar, şimdi yirmi otuz yaşındalar, madalyalarla, bira göbekleriyle ve kalplerini dolduran milliyetçilikle yıllar sonra Allentown, Pennsylvania, Lansing, Michigan'a döndüklerinde, neden pankreasım, karaciğerim, lanet beynim,

bağırsaklarım, midem eriyor diye soracaklar kendilerine; şimdi sormuyorlar, şimdi devriyeye çıkıyorlar sırtlarında Sırt Atomları: 250 ton TNT'ye eşdeğerde nükleer edevat içeren yeşil bir sırt çantası ve içeri girenlerin yarısının sağ çıkmadığı kantinlerde eğlenceli bir cumartesi geçirmek için Villa Cardel'e iniyorlar, ama onlar kantinlerden sağ salim çıkıyor; 250 tonluk nükleer patlayıcı taşıyan 1.90'lık Detroitli bir zenciyle kim takışır ya da Vieques adasından silahlı bir Porto Rikoluyla?/ RAMBO SAVAŞI! diye bağırarak dalıyor içeri, sonra genelevlerden birine gitmeye karar veriyorlar, biri dışında hepsine gitmişler, yaşlı Çinlininki dışında/ o onları uzak tutuyor/ ama Veracruz'dan ayrılmadan önce el altındaki bütün kadınları düzecekleri konusunda iddiaya girmişler ve neredeyse 175 gün olmuş, dört gün içinde Veracruz'da bulundukları resmen belgelenmesin diye kaydırılacaklarını biliyorlar, Stephen Foster ve Irving Berlin'den neşeli şarkılar mırıldanarak yürüyorlar; Amerika Amerika okyanustan okyanusa; Çin İmparatorluğunun Doğulu muhafızı yelpazesini savurarak sallanıyor, gülümseyerek onları davet ediyor, Amelika mı? Okyanuttan okyanuta ha denizciler? İçeli gilin de okyanuttan okyanuta en elotik kadım gölün diyerek gülümsüyor ufacık Deng Chopin, uzun, mandarin, piyanist parmaklarıyla gringo askerleri davet ediyor ve Detroitli ya da PR'li çocuklar birbirlerine bakıyorlar, neşeli bir suç ortaklığıyla birbirlerini dirsekliyorlar ve kıkırdayarak Çin İmparatorluğuna giriyorlar. Will Gingerich bilmiyor; ama hezeyanlara kapılıyor ve cangılın her kıvrımında korkmuş bir kaplan görüyor, kendisinin büyük bir sporcu olduğunu hayal ediyor; St. Louis Cardinals'den bir atıcı, Los Angeles Rams'den bir bek Wimbledon'ın en yaşlı şampiyonu hezeyanlara kapılıyor; ama bu bile geri gelecekleri, onu yakalayacakları korkusunu bastıramıyor, cangılda daireler çiziyor onlar her yerdeler o hiçbir yerde; denizci mavisi gök yarılıyor; Ay peçeyi aralıyor ve gümüş bir çıkartma gibi havaya yapışıyor; Will Gingerich kaçıyor ve Rahip Payne soruyor: Neden Veracruz'dayız? Apaçi saldırı helikopterinin gövdesini okşuyor, günde dört kere tıraş ettiği yanakları gibi madeni bir gövde, Apaçiye şefkatle yapıştırılmış çıkartmaları okşuyor, her çıkartma ortasında kafatası olan bir yıldız ve sadece coğrafyanın değiştiği ibarelerle çevrili: VİETNAM'DAYDIM. GRENADA'YDIM. NİKARAGUA'DAYDIM. SIRADA MEKSİKA: Rahip Payne helikopterinin gövdesini ümitsizce yumruklamaya başlıyor, çıkartmaları kazıyor ve gaddar bir sesle söyleniyor: Neden Veracruz'dayız?

ve Gingerich onu sakinleştirmeye çalışıyor, Meksika Körfezi'ndeki petrol kuyularını korumak için buradayız diyor, onlar olmasa dünyanın stratejisinin amına konur... ve Rahip helikopterin gövdesine sağlam bir şaplak indirerek onun lafını kesiyor, cangılın kaynayan neminde sınırsızca kabarmasına izin verilmiş bir Campbell çorbasının dev tenekesi gibi yankılanıyor alet; gerçek! diye bağırıyor Rahip gerçek! Firavunun gücünü tüketen çekirge istilası gibi bizi işgal eden kaçakları ihraç eden bu ülkeyi yok etmek zorundayız! Michigan büyümüyor, Güney Carolina büyümüyor, Georgia büyümüyor, senin geldiğin Texas bile büyümüyor, Profesör, bizim çocuklarımız olmuyor; ama bu kaçaklar büyüdükçe büyüyor, durmadan sınırı geçiyor, yakında Kafkas genetik havuzundan Venüs gibi çıkmış olan kızlarımız, analarımız, kanlarımızla da çiftleşmeye başlayacaklar. Beni duyuyor musun Profesör? Birbirlerine nasıl ikide bir orospu çocuğu dediklerini duymadın mı? Sadık Minuteman 92'mle onları havayoluyla analarına geri göndermek istiyorum; analarının karınlarına girmeden, daha babalarının keselerindeyken gebertmek istiyorum, başkalarının temiz ak Amerikan mülkünü işgal eden iğrenç kaçaklar/ yeşil çimlerimize kamp kuruyorlar. Buna izin mi vereceksiniz Profesör? Ama siz kürtaja karşıydınız Rahip, bizim ABD'de kürtaj karşıtı hareketin en ateşli havarisiyken İspanyolların nüfus patlamasını nasıl engelleyeceksiniz, onlar A'dan ama B.D.'den değil, iyi de değiller dedi, Rahip, korkunç bir öfke patlamasıyla, kendini silahsız Will Gingerich'in üzerine attı ve doğmamış bir çocuğu öldürmekle üremesini engellemek için bıyıklı yetişkin bir Meksikalıyı öldürmek aynı şey değil, aynı şey değil kabul et Prof.! Rahip Payne'in saldırısına uğrayan Will Gingerich yanan kaplanlarla çevrili sakin bir nehrin kenarına düşüyor

Deng Chopin'in genelevinde sadece bir tek oda var; tül perdeyle ikiye bölünmüş, perde lekeli kim bilir ne lekesi/ yarıda kalmış bir Chicano'nun menisi, yarasa pisliği, bira ya da guacamole anlamak mümkün değil; ufak tefek Doğulu adamları içeri alıyor soyunmaya davet ediyor sonra uyuyan kadını uyandırmadan sessizce direkli karyolaya yaklaşıyor, karyola tiyatro perdesi gibi düzenlenmiş bir cibinlikle sarılmış; kadın uyuyan güzel, bu evin sırrı bu, *sadece bir fahişe* var ve o da *uyurken* sevişiyor; uyurken mi? İki gringo gülüyorlar, Deng Chopin imalı ve davetkâr, gözlerini kapatıyor; uyurken ve iki asker birbirlerini dirsekleyip gülüyorlar nihayet Nat tam

istediğimiz gibi o domuzların hiçbiri bizi dinlemedi bak Macho Nacho aynı anda sen önden ben arkadan sonra da yerleri değişiriz neden olmasın diyerek gülüyor Deng Chopin; sadece Caldel'de hayalleriniz gerçek olur onları soyunmaya ve sırt çantalarını bırakmaya davet ediyor yo olmaz diyerek gülüyorlar Nat ve Macho Nacho asla, soyunabiliriz ama SIRT ATOMLARIMIZI asla çıkarmayız bir an bile gülüyorlar ama kafana takma Çinli burada sadece iki roket ateşlenecek o da arkadaşımla ben senin uyuyan güzelin içine boşaldığımızda kıkırdıyorlar Deng Chopin yelpazesini sallıyor gülmüyor sadece kaşlarını kaldırıyor ve Villa Cardel'in ana caddesine bakan sallanan sandalyesine dönüyor: Küçük Saygon'a Hoşgeldiniz

bana kimse ölmeyecek demişlerdi! diye bağırıyor Profesör Gingerich barışın tesisi ve Birleşik Devletler'le Meksika'nın savaşa girmemesini sağlamam için çağırdılar beni göreve Acapulco felaketinden kurtuldum ve bana A.B.D. elçiliğinden barış için çalışmanın en iyi yolunun Veracruz'da istihbarat araştırması yapmak olduğunu söylediler öteki seçenek ne? Seni Texas'a sınıra göndeririz ben Dartmouth Koleji'nde profesörüm fark etmez burada Texaslı olduğun yazıyor vatana dönme meselesinde nerede çalıştığın değil nereli olduğun önemli Profesör Gingerich bu işten şerefinle sıyrılmanın yolu Veracruz'da istihbaratta çalışman sana ödülümüz seni Dartmouth Koleji'ne geri göndermek olacak, orada Noeller gerçekten de beyaz, dağlar yeşil, yazlar derin göller gibi sakin ve sıcak, solgun yıldız çiçekleri ve sarı yaseminler öbek öbek; merak etme Profesör kimse öldürülmeyecek sadece bir keşif-istihbarat görevi; sebebini öğrenmek zorundayız Profesör Gingerich: Neden Veracruz'dayız? Rahip Royall Payne siyah helikopterine biniyor örümceğe kırkayağa gizli bir elmasa şeytani bir taca şeytanın kıvrık pençelerine vampirin anüsüne benzeyen güneşin doğudan battığı kedilerin gözlerini kapadığı köpeklerin havlamaya cesaret edemediği günün gecesi gibi kara/ Rahip Apaçi saldırı helikopterine biniyor bizzat Başkan Rambo Ranger'ın emriyle kullanmayı öğrendiği helikoptere: "Royall sen tanrının yardımcı pilotusun. Ben burada olmasaydım benim yerime Büyük Kararı sen verirdin"; Başkan ona bu muhteşem makineyi bizzat vermişti, alet altı saat hiç durmadan on bin metre yükseklikte 450 kilometre yakındaki bütün uçan nesneleri tespit edip menziline alarak saatte 475 kilometre hızla uçabilir; 250'den fazla hedefi belirleme ve otuz tanesini

avlama özelliğine sahip; ama Royall Payne’in kopterinin en iyi özelliği rotodomu, vasıtanın radar ve radyo antenlerini tutan disk menzili bilinen en gelişmiş sistemlerin iki katı – helikopterin üzerine yapıştırılmış beyaz bir ambleme benziyor, rahip kurukafa resimli çıkartmaları, Meksika adının üzerine kurukafayı yapıştırmayı ve yeni adresi altına düşmeyi düşünerek: SIRADA KANADA, SIRADA TRİNİDAD, SIRADA KOLOMBİYA, dedi, o anda güvenli Apaçisinin mikrofonundan dünyayla konuşmaya karar vermişti, savaş ve kurtuluş mesajını gönderiyordu, çelikten adamın parlak yanaklarını altı saatte bir tıraş eden parlak ustura gibi parlayan çelik helikopter pervanesinin ustura kanatlarının çelik nabzıyla atan mesajım, Ölüm Rahibi eski Totonaca mezarlarının havasına korku salıyor, palmiyelerin yapraklarını eğiyor, zaten çözülmek üzere olan TOY EVLERİNİN karton duvarlarına çinko damlarını çarptırıyor; günün birinde bana teşekkür edeceksiniz diye bağırıyor Rahip sanki bir yıldız ayinindeymiş gibi, ama telsizdeki ses geri gelme Roy üssüne dön diyor, hayır diye kükrüyor Rahip Royall günün birinde bana teşekkür edeceksiniz diye bağırıyor acı içinde ellerini ısırarak, ellerinin üzerinde bir dövme:

ŞEREFSİZLİKTENSE ÖLÜM

ama telsizdeki ses kızıllara satılmış uzak efemine bir ses anti-Amerikan küstah bir Massachusetts sesi Roy unutma biz sadece petrolü korumak için buradayız yapmamız gerekeni yaparız emirlere uyarız Roy CIA broşüründe yazılanları uygularız Villa Cardel ve GhachaJ cas kıyılarında on beş kilometre çapındaki bütün Meksikalıları tarafsızlaştırmaya çalışıyoruz ama daha öteye gidemeyiz daha öteye gitmeyeceğimize dair Meksika hükümetiyle anlaşma yaptık ne Mexico ne de Jalapa’yı torpilleyemezsin Roy; Campeche Körfezi Kararnamesine uy! Yine aynı hikâye bu savaşı da kazanamayacağız! diye bağırdı Rahip, kendi dişleriyle ışınları elleri kan revan içinde saçmalama Roy unutma bu küçük savaş sadece bir medya olayı gerçekten de maço olduğumuzu bütün dünyaya en fazla da kendimize kanıtlamak için TV ve basının üstlendiği bir haber şovu aynı zamanda bu boktan ülkeyi korumak için birleşmeleri gerektiğini halkına kanıtlamak isteyen Meksika hükümetinin düzenlediği bir tezgâh ikimizin de unutmaması gereken ne yapıyorsun Roy nereye gidiyorsun Roy Roy! unutma broşürde tuhaf bir şey yapmayın yazıyor sonunda savaşı kazandığımızı söyleyeceğiz sonra da gideceğiz kazanıp gideceğiz Roy

unutma her şey önceden ayarlandı KAZANACAĞIZ VE GİDECEĞİZ ROY!

Gecenin orta yerinde bir nehir peydahlanıyor ışıl ışıl akıyor okşama gibi sakin uzaktan bir gitar sesi duyuluyor ve Will Gingerich bunun kendisini neden korkuttuğunu merak ediyor Kristof plasenta keyifleri ve annen Angeles'in rahminin korumasında sen hiç korku hissetmiyor musun?

Kımıldamıyor dedi Nat, Macho Nacho'ya Çinli uyuduğunu söyledi git de perdeyi aç Nat cibinlik üstüne cibinlik tabii rahat rahat uyusun diye ama kara dalgametrem onu uyandırmazsa seninki nasıl uyandırır bilmem neden siz siyahlar tanrının size herkesinkinden büyük muzlar verdiğini düşünüyorsunuz? Tamam kadını düzelt de eğlencemize bakalım sen önde ben arkada sonra yer değiştiririz şuna bak bacaklarını kaldır bak pek de genç değilmiş ha genç ha yaşlı burada kim takar mabadı yerinde mi sen onu söyle genç mi yaşlı mı bunu unut Macho bacakları da amma ağır derin uykuda Nat çevirsene şunu kadın bir ton çekiyor

250 ton TNTyle eşdeğerde

SIRT ATOMUNU
ÖN KAMIŞINI
ALMADAN SAKIN DIŞARI ÇIKMA

kolları da kaskatı memeleri de mermer gibi donuk bacaklarını aç, alt taraf nasıl? O da buz gibi Chase Manhattan Bankası'nın kasasından bile daha sıkı kapanmış parmağını sok bak girmiyor Nat, bu göt kupkuru bir TOY KUTUSU! yüz yıldır buraya giren çıkan olmamış ya arka taraf? ARKA KAPI! arkada bir şeyler var yüzüne bak neye benziyor Harry porselenden yapılma Çin porseleninden yapılma bir oyuncak bebek gibi güzel ama yaşlı beyaz çok beyaz gözleri kapalı pudralı saçları kızıl saçlarına dokun Nat benim için ben aşağıya bakıyorum Nat bu saç değil peruk siktir çıktı kulaklarından bir şey akıyor burnuna pamuk tıkanmış hay anasını Harry kıçından akan şey leş gibi kokuyor dezenfektan gibi formaldehit gibi siktir gözlerini şimdi açtı Macho Nacho ama kımıldatmıyor gözleri camdan kahretsin bu orospu hasta Nat bunun bir acayipliği var bu orospu ölmüş aptal mısın bu kahrolası orospu çürüyor soğuk yaralar öyle bağırma Macho Luis Rafael aşkına lütfen Sánchez bu kadar abartma tamam ne yaptığına

dikkat et çenelerini kenetleme öyle yumruklarını sıkma SIRT ATOMUNU öyle sallama eğer o ipi çekerken siktiiiii

günün birinde bana teşekkür edeceksiniz
bunlar fare gibi ürüyor tatlı hayata kavuşmak için
yıldızlar arasında bir ayin gibi
TV ve buzdolabı ve futbol stadyumu ve
beyaz kıçlar ve çalışan aletler ve hastaneler
çıtır çıtır hububatlar ve sineksiz ekmekler
ve Amerikan arabaları Akutagawalar Togolar Meijiler ve Kabuki 2002'ler
burada kalan her kardeşiniz temiz kanlı
bir Amerikan hanesi kurtuldu demektir benim sayemde!
Cardel Chachalacas Tajin Totonacas

Rahip Royall Payne hızla yakınlaşan Orizaba'nın doruğuna bakıyor beyaza çalan mavi gözleri titreşiyor volkanın buzlu doruğuna bakıyor kendi bakışlarının bir kopyası sanki tanrı yolunda mütevazı işler yapan bu adam kendini doğaya dönüştürebilmiş gibi

uzun beyaz ölümsüz kaya ve buz: kalıcı

ARTIK YENİLGİ YOK! DAHA FAZLA YENİLGİ DAHA FAZLA İNTİKAM DEMEK!

ARTIK BAŞKA VİETNAM YOK! ÖLDÜRME YETKİSİ VERİLDİ! ARTIK YENİLGİ YOK!

nehirde nehri geçerken suyun altında alevli suyla maskelenmişken panteist bir antropoloğun hayalinin kendini nihayet ölüm karabasanında imha edeceğini ve hamburgere dönüşeceğini söylüyor tekrar tekrar Will Gingerich sakin ve alevli suyun altında ama ateşler sadece Cardel'i yakıyor nehir sınırda ve Dartmouth Koleji'nin profesörü öteki tarafa geçip nehrin bereketli çamuruna kapaklanıyor

Birleşik Devletler Veracruz'da masumiyetini kaybetti diye mırıldandı Profesör Gingerich birilerinin (dost mu düşman mı?) elleri onu koltukaltlarından tutup sakin akan nehrin kıyısındaki çamur yatağından çıkardığında, altın gözlü alev sırtlı kaplanlarla suları taçlandıran kelebeklerle ayın hayaletiyle çevrili nehrin kıyısından sonsuz mavi siyah

gecede

Veracruz’da
Vietnam’da
Kore’de
Hiroşima’da
Dresden’de
Santo Domingo’da
Bluefıelds’de
Managua’da
Port-au-Prince’de
Santiago’da
Cuba’da
Manila’da
Andersonville’de
Littie Bighom’da
Trablus’da
Chapultepec’te
Chapultepec’te
Chapultepec’te
ve El Tajin’de
kırık kil
aynı çanları
bülbül büyücü
yılan etekleri
güney yıldızlan
kaplan dedi: gece yarısı yangın
kil dedi: dumanın aynası
seslerin çarmıhında ben dedim:

-

Nehrin öte yakası

17

Sel yatağındaki çamurdan kurtarıldıktan sonra bütün bunları söyledi

Profesör albino şoförün pişirdiği hamburgerleri yerken. Babam ve Carmelite Rahibesi kılığındaki kız onu dinliyorlardı.

Yankee sesini arkamızdaki uğultuyu bastıracak kadar yükselterek kızla konuşuyordu, sonsuz dedi babam; bu orman açıklığındaki küçük dost ateşin yanında konuşurken Gingerich sadece kıza bakıyordu, onu hatırlıyordu.

Ara sıra durup hamburgerini çiğniyordu. Sonra Colasa Sánchez'e bakarak aynı anda hem konuştuğunu hem de hayal ettiğini açıkladı; bakışının menzili buydu. Doğduğumda insanların eşyalara ve insanlara nasıl baktığını anlamak ve bakışlarda arzunun isimlerini okumak için daha çok fırsatım olacak. Yine de şu andan itibaren biliyorum ki (babam beni arıyor, anlıyorsun di mi, Okuyucu) arzu sadece başka bir arzunun taklidiyse bunun nedeni bir şeyi istediğimizde istenmeyi de istememizdir. Gingerich ve Colasa birbirlerine bu şekilde bakıyorlar. İkisi de Profesörün merhum arkadaşı D.C. BuckIey'in dudaklarından neyi dinlediğini biliyor. O kadına dikkat et. Tahta bir penis kullan. Penis du bois.

Bu gece babam Gingerich'in titreyen yüz hatlarında cangılda ölümden kıl payı kurtulmuş bir adam görüyor, başkasının arzusuna karşı bir açıklık. Bir gedik. Kızın tanıtıma ihtiyacı yok: Colasa Sánchez, Matamoros Moreno'nun piçi. Kız sanki okunmuş ekmek tutar gibi dikkatle parmakları arasında tuttuğu hamburgerden bir parça koparırken adam sadece öteki yakadan geldiğini söylüyor. Ne mi istiyordu? Büyük bir şey, çok zor bir şey olmalı, nehri geçmek için hayatını tehlikeye attığına göre.

Öteki yaka; babam basit bir şey söyleyerek lafa girmek üzereydi: yüzmüş. Tam zamanında sustu. Gece, ateşin ışığı, arkamızdaki uğultu (ben babamım! sen okuyucu!) kızı değiştirmişti; Colasa Sánchez gerekli bir varlıktı, kendini gerekliliğin kızı olarak ortaya koymuştu, babası Matamoros Moreno ve annesi Anónima Sánchez'den bile daha fazla. İhtiyacı vardı; o geceki yakarışı buydu.

Öteki yaka: Will Gingerich elini uzatıp Colasa Sánchez'in parmaklarına parmaklarını değdirdi. Tarçın rengi ten, çay rengi, Carmelite rengi. Tahmin et: hamail nerede? Will gözlerini kapadı ve Colasa'nın gerekliliğini kabul etti. Arzu gereklidir ve değişim riskine girmek zorundadır. Arzuladığımız şeyi sadece sahip olmak için değil, arzumuzun imgesine dönüşmek için de

isteriz; kendi imgemize dönüşme için.

Arzu nesnesi direnecek mi?

Kendi gereksinimini, ötekinin gereksinimini, dönüşüm pahasına kabul edecek mi?

Babam parmaklarının değdiğini gördüğünde ve cinsiyetlerinin zalimce birleşmesini hayal ettiğinde titreyerek ayağa kalktı, heyecanını karanlığın ufkuna sakladı ve annemle onun kucağındaki bulanık ve ışıltılı beni tekrar bulduğunda bize söyleyeceği şeyi kendine söyledi:

"O çiftin riski göze alışını gördüm ve cangılın karanlığında bazı şeyleri çok iyi anladım. Sana, yani aşkıma ve doğmak üzere olan oğlumuza dönmekle hiçbir şeyi riske atmıyorum Angeles. Dönüşüm dışında. Bırak seni neden sevdiğimi ve ne kadar çok arzuladığımı anlatayım."

Colasa ve Will el ele birbirlerine tutkuyla bakıyorlar, tehlikenin farkındalar, efsaneye gülüyorlar, Matamoros'un ölümüne, Manhattanlının tahta dildosuna, Meksikalı bayana, ölümcül metne; Will Gingerich'in kitabı yok, Matamoros'un kelimeleri yutulmayacak; onun bir bedeni vardı,

"Bedenim senin," dedi Colasa, nihayet özgür.

IX

Amerika'nın keşfi

...neden bulmak zorundayım ki seni
hiç kaybetmemişken...

Gabriel García Márquez
Başkan Babamızın Sonbaharı

1

Şimdi dikkat et Okuyucu; beni bekle; çünkü sana her zamanenden daha fazla ihtiyacım olacak, benden saklanma, çekip gitme; kaybedeceğim her şeyi geri kazanmak için senden yardım istediğimde orada olmalısın, bundan eminim, ama annemden ayrıldığımda, henüz değil, annem hayatta ben de gelişimimin bu son günlerinde onun içindeyim, annem hayatta, Oaxaca'da San Felipe Neri Kilisesi'nde oturuyor, etrafında çiçekler, (bana bakamadığından) brokarlar ve gülkurusu tüylerle bezenmiş Kutsal Atocha Çocuğuna bakıyor ve o esnada dostumuz Yumurta melankoli ve sınırsız tutku karışımı bir hisle anneme bakıyor ama annemle ben bir şeyler olacağını biliyoruz, titrek bir önsezi ikimizin de seni görmesini sağlıyor baba, bir Yankee nöbetçisinin cesedinin altından alınmış bozuk Kurosawa motosikletin üzerinde otoyolda ilerliyor, güzel tropik Veracruz'un cazibesinden uzakta, çok uzakta kutsal yükseklere geri dönüyor, Orizaba, Tierra Blanca, Tuxtepec Nehri yolundan dere tepe dümdüz geliyor, Cuicatlan'dan Oaxaca'ya. Balon Gömez'i ve yenebilir kadavralarla dolu TIR'ını aynı zamanda iyi kötü birleşmiş olan Colasa Sánchez'le Profesör Will Gingerich'i ardında bırakarak bize geliyor, annemle bana, buluşacağımız yerden emin, hadi, başka neresi olabilir ki?

Ah gözüme nasıl görünüyorsun baba, uzun boylu, Çingene tenli, yeşil gözlü, miyop, gergin, köşeli yüzündeki her kas hiç olmadığı kadar kasılmış, kötü yollar seni dövüyor, taşaklarının üzerinde zıplatıyor, otoyolun fiziksel tehlikesini, şiddetini, çukurlarını oranda hissediyorsun; ben de seninle birlikte hissediyorum çünkü akrabalığımız oradan geliyor, başlangıcımız orası; Amerika'nın icat edildiği, arzulandığı, gereksinim duyulduğu yer orası, başka bir yer değil: Amerika babamın taşaklarında!

Babam Kristof Kolomb otoyolunda, isyankâr çukurlar denizinde Oaxaca'ya sürüyor motorunu; bensiz doğma oğlum yarım doğma oğlum babanı bekle sana geliyorum şimdi şimdi oradayım biraz daha bekle Kristof beni bekle ümitle zamanı durdur gelmek üzereyim Angeles bensiz fazla kendini dinleme bensiz doğurma bensiz daireyi kapatma daha sadece siz ikiniz olma

biz üçümüz olalım hep üçümüz beni halenin dışında bırakma Angeles bırak ışığına gireyim bensiz ışığını bitirme nefesini benden çekme bensiz oğlumuzu doğurma bak geri geliyorum affet beni seni asla tamamıyla anlayamayacağım nedenler yüzünden terk ettiğimi açıklamadığım için affet ama şimdi onları anlamaya başladım, ne zaman biliyor musun? Gringo profesörle Colasa Sánchez'in bir çiftin tehlikeli aşkında adı çıkmanın görüntünün âdetlerin toplumsal aptallığını aşmak için her şeyi, korkunç efsaneyi bile acılı geçmişi bile paylaşma riskine atıldığını gördüğümde. Çünkü iki insan birbirini gerçekten seviyorsa Angeles dünyada dünyayı değiştiren en devrimci şeydir bu, geriye sadece aşkı yaşamak kalır eskiden ne olduğunu, sonra ne olacağını ya da olmayacağını ne yapıp yapmayacağını söyleyenlerin hepsine siktirin gidin demek, orta sınıfın hayatını dolduran bütün o lakırdılar hayal gücünden yoksun aşktan yoksun aşkın belli miktarlarını eşit miktarda şeylerin yerine koymaktan yoksunyoksun ve ben bu kafa karışıklığıyla böylesi bir noktaya asla ulaşamadım ama benim muhafazakâr devrimimle senin solcu devrimin arasına kıskançlık denen bir tutku ve maşizmo denen bir bahane soktum ve onlar yüzünden başıma gelebilecek en kötü şeyi düşünemedim; beni aldatman değil de Angeles beni artık düşünmeyecek olman kıskançlıktan öldürdü beni, şehvani bahanemden beni şu kurtardı: beni sevmeden hatta beni düşünmeden oğlumuzla birlikte yaşayacağın bir dünya; itiraf ediyorum sadece senin ya da çocuğumuzun yokluğunu değil senin ve oğlumuzun dünyasında kendi *yokluğumu* hayal ettiğim anda artık kimseyi değil kendimi kıskanıyordum Angeles; ışığın bensiz nefesin bensiz bedenin bensize daha fazla dayanamam işte bu yüzden beni affetmen ve tekrar ışığına nefesine tenine kabul etmen için geri dönüyorum; beni dinleyin Angeles ve Kristof; sözlerim bir yardım çığlığıdır! Freni sıktım, kaydım, üzerimi toz kaplıyor.

Babam Oaxaca'daki kiliseye girdi: altın hale, çiçeklerin ve komşu fırınların mis kokusu, tütsü, yeni yıkanmış taş yerler; yanına gitti, omzuna dokundu. Kadın ona bakmadı. Tülünü kaldırdı ve ona ensesini gösterdi.

Annem UNAM'ın yayımladığı yeşil kapaklı IRKIM DİLLENDİRECEK TANRIYI yazılı Platon cildini elinden düşürdü.

Cratylus'u okumayı bitirene kadar kesmemeye söz verdiği uzun saçlarını

kaldırdı.

Yumurta ikisine baktıktan sonra sıradan kalktı.

Yumurta ve Bebek Be dışarı çıktılar. Yumurta düztaban, kel kafalı, Bebek Be pileli okul formalı, örgülü saçlı, küçük yuvarlak yüzlü.

Benim üzgün yüreğim; gitme küçük kız, beni yalnız bırakma Bebek Be! Ya şimdi her şey affedilirse, çift yeniden bir araya gelirse ve ben tek başıma kalırsam; senden başka kim olacak yanımda, küçük kız, Bebek Be; unutma seni olduğun gibi gören bir ben varım! Unutma! Beni unutma!

Ah, aşkın bencilliği. 1992'nin bir ekim sabahında Oaxaca'daki San Felipe Neri Kilisesi’nin koridorunda Yumurta'nın ardı sıra giden kızı bana yakınlaştırmak için kimse bir şey yapmıyor. Dostumuzun elini tutarak arkasını dönüp bana bakıyor:

Yanağına kadar kaldırdığı küçük elini sallayarak bana veda ediyor.

Hoşçakal. Ciao. Görüşürüz tatlım!

Bu saatte kilise boş.

Babam annemin uzun saçlarını kaldırıyor. Dudaklarını annemin parfümlü ensesine dokunduruyor. Sadece sırtını, omuzlarını, ensesini açıyor. Babam annem Angeles'in bedeninin mukayese kabul etmez yumuşaklığım öpüyor. Angeles onu koltuk altının kekre kokusuyla heyecanlandırıyor; ona doya doya ağlamak için çok elverişli omuzlarını uzatıyor; yumuşak göğsünün kanatlı erdemini ve ince sırtının uykulu narinliğini sunuyor; babam onu içine çekiyor annemin yumuşaklığına ebediyen vurgun, kollarında uykuya dalmayı nasıl isterdim, her şeyi unutmayı, Penny'yi, Lucha'yı, Ulises'i, Ayetullah'ı, Colasa'yı, Balon Gömez'in TIR’ını, Veracruz savaşını. Hışırtılı çarşaflar arasında uyumak istemiştim ve onu gördüğüm gibi hayal etmek, gürültücü kolanın cafcaflı matemine bürünmüş, gözleri bakır, yanakları al al; ince, narin parmaklarıyla tespihinin tanelerini okşadığı gibi beni okşamasını isterdim... fildişi ve sedefin şaşaası.

Babam ona onu arzulamaması gerektiğini, ama sadece onu arzuladığını, mezarlığın eşiğinde bile olsa neyi varsa ona vermesi gerektiğini söyledi tekrar. Ayaklan. Uyanıkken ayaklarının rüyasını görmüştü. Ayaklarını rica

etti. Ama o anda annem hayır dedi. Demek ilk lafı hayır oldu. Bu sefer olmaz. Bunun dışında her şey kendini yineleyebilir.

’’Neden?" diye sordu babam,

"Benim delirdiğimi, sararıp solduğumu, hastalandığımı görmeni istemiyorum da ondan."

Babam o zaman anladı (anlıyorum diyor babam) bu sefer onun ayakkabılarını çıkarmayacaktı (ayakkabılarını çıkarmadım) ne de annem ona (ayaklarını) sunacaktı hastalanmayayım diye (mutlaklar yüzünden) burada Oaxaca'da (en iyi ve en kötü yanlarımın başlangıç noktasında) (görevim, babam Angel gülüyor); (aşkın en iyi yanım, diyor babam ve annem de onunla birlikte aynı şeyi söylüyor).

Annem büyücü gözlerini kaldırıp babamın yeşil gözlerine baktı.

Annem babama avcundaki suyu içirdi.

Kiliseden çıktığımızda bizi beklenmedik bir şey bekliyordu; Oaxaca meydanının ortasında beyaz bir Shogun limuzini vardı, siyah kepli, üniformalı Doğulu bir şoför yaltaklanarak arabanın kapısını açıyordu, birisi yarı açık cama tutunarak içeriden doğruldu, küçük bir Gucci-puçi ayakkabı şuh bir edayla limuzinin halısında poz vermekte, öteki şaşaadan uzak Oaxaca meydanının çakıllarına inmekte, adam sanki dini ayine gidecekmiş gibi tepeden tırnağa beyazlara bürünmüş, elinde evirip çevirdiği hurma ağacından yapılma, zarif bir baston, sarkık gıdıklı suratı iyice cilalanmış, pırıl pırıl, gerilmiş, sürekli terleyen üst dudağındaki küçük bir bıyık parçası dışında sinek kaydı tıraşlı: Don Homero Fagoaga Labastida Pacheco y Montes de Oca Dayımız, falanca yerlerin en iyi ailelerinden falan filan...

"Sevgili yeğenlerim, bana öyle şaşkın şaşkın bakmayın." Don Homero nağmeli nağmeli güldü. "Büyük şair Don Luis de Góngora ne demiş, aman tanrım, insanın karşısına ıssız araziler çıkıyor, bu solgun tepeler bir zamanlar o meşhur Cempoala’ymış ya da onun takdire şayan takipçisi şair Don Octavio Paz’ın üç yüz yıl sonra yine aynı yerde söylediği gibi: Sadece şişko
akademisyenler

ölümsüzdür! İşte karşınızdayım ve en sevdiğiniz şairin de söyleyebileceği gibi (dedi Homero, hep kusur bulan sosis parmağını sallayarak), siz Oaxaca'da Acapulco'yu arıyorsunuz, ey hacılar! ve Oaxaca'da Acapulco'yu bulamıyorsunuz çünkü Acapulco Acapulco'da, ey Quevedo, teröristlerin, dinamitçilerin dedesi, sadece geçici şeyler kalır, sadece onlar ebedidir. Bu da demek ki yeğenlerim 12 Ekim yaklaşıyor, keşfedilişimizin beşinci yüzyıldönümü de ya da karavelaların yanaştığını gören Guanahani Yerlilerinin söylediği gibi. Yaşasın, yaşasın keşfedildik! Ama gayet alçakgönüllü bir adam olarak ben, Allahın izniyle ulusal Kristoflar Yarışmasını kazanmaya mukadder olan kanımızdan gelme çocuğunuzun bu dünyaya konfor içinde, yüce kaderine yaraşır kehanetlerle gelmesini istiyorum hepsi bu, bunun için naçizane arabamı sizin ve arkadaşlarınızın emrine sunuyorum –limuzinin içinde Yumurta'nın Capitolina ve Famesia kardeşler arasında oturduğunu annemle babam

dehşetle gördü, kardeşlerin yüzünde güller açıyordu, şüphesiz kibardılar, çiçekli yazlık elbiseler, geniş kenarlı hazır şapkalar giymişlerdi, Sıkarlet Oha'ra tarzı, anne şefkatiyle (elleriyle) annemi (gözleriyle) babamı çağırıyorlardı; Yumurta kurtulmanın yolu yok! gibilerinden bir hareket yaptı, omuzlarını kaldırdı, Bebek Be artık yanında değildi, *orada yok*, ORADA YOK! diye bağırıyorum güneş merkezimden görünmeden ama kimse beni takmıyor– Acapulco'ya gitmek ve bu mutlu hadiseyi benim evimde beklemek için, artık evin mistik havasının da kusuruna bakmayın (müstesna arkadaşım Don Enrique Larreta'nın *hierba mate*'sini kamışla emerken Paysandü yakınındaki küçük, puslu çiftliğinde söylediği gibi); ama ne güzellikleri olduğunu da siz gayet iyi bilirsiniz.

Annemle babamın biraz tereddütlü olduklarını tespit edince bastonuyla onları sabırsızca, mütehakkim bir edayla dürtükledi, hafifçe omuzlarına (babamın daha birkaç dakika önce öptüğü omuzlara), parmaklarına (annemin daha birkaç dakika önce babama suyu uzattığı parmaklara) vurdu (ve bu hafif vuruşlar babama küçükken dayısının bir kadın ayakkabısıyla ona indirdiği sado-erotik şaplakları hatırlatıl) ve hadi gelin artık dedi, sabrım sınırlı, zamanım da öyle, kardeşlerim Capitolina ve Famesia sertifikalı bakirelerdir, ebe rolünü seve seve üstlenebilirler: küçük kutsal eller! Acapulco ağır ama kesin adımlarla tekrar inşa ediliyor, zavallı küçük siyasi patron Ulises López’den çok daha emin ellerde ve geleceğimiz (aynı zamanda yeğenlerim, bebeğinizin geleceği) için küçük Kristof’un orada dünyaya gelmesi çok önemli; Büyük Beşinciyüzyıl Kutlamalarının mekânı Acapulco olmalı ve bizim Batımızdan kendi Doğusundan gelen o şanlı Denizciyi karşılayan yüzümüz daha da uzaklarda bir Doğu aramalı. Esas, klasik Doğuya dönelim, Pasifik'e, aslında o bize en yakın Batı, tıpkı bizim de onların gerçek Doğusu olmamız gibi! Ama tek kelimeyle, ne dediğimi bilmiyorum, şu hariç: çocuk 12 Ekimde yeni Pasifik takımyıldızına bakan Acapulco limanında doğacak. Şimdi tam zamanında geleceğe olan inancımızı ilan edelim, yukarı ve ileri, Tomasito, Adayımızın fı tarihindeki 1970 seçimlerinde PRImitif bayrağı yukarı çektiğinde söylediği gibi, çünkü bu gece Pichilinque'de uyumalıyız, 12 Ekimin arifesinde ve hep birlikte Acapulco Katedrali’ne gidip af dilemeli ve şükranlarımızı sunmalıyız.

Annemle babam arabanın arka koltuğundaki yerlerine oturdular; karşılarında Capitolina ve Famesia'nın gülümseyen yüzleriyle endişeli

dostumuzun yuvarlak yüzü vardı; Don Homero ise ön tarafa şoför Tomasito'nun yanına oturdu.

"Ağbimizin de bizim kanımızdan olduğunu anlamak ne kadar kolay" –Famesia içini çekti– "bizim bütün hizmetçilerimize Esrilla dediğimiz gibi o da şoförlerine Tomasito diyor."

"Bu kadar boş laf yeter, Famesita," diye lafını kesti Capitolina. "Hemen haç çıkarsan iyi olur; çünkü arka arkaya iki gündür evimizden uzaktayız (bu da büyük bir günah) ve kim bilir ne tehlikelerle dolu bu dağlarda yol alıyoruz, sonunda da Acapulco'da ebelik yapacağız, kötülüğün başkentinde, Pasifik kıyılarının Babil'inde..."

"Ah Capitita, manastırdaydılar kuşkusuz, bir kere..."

Babam Angel Veracruz cangılından kurtardığı, üzerine ortasında kalp olan FF ve FB harfleri yazılmış gümüş künyeyi acımasızca Farmesia'nın kucağına bıraktı.

Bayan Famesia Fagoaga'nın gözleri yuvalarından uğradı; titredi, sonra başını öne eğerek ağlamaya başladı. Capitolina dudağını ısırarak ona sarıldı, kardeşim, kardeşim... Annem büyücü gözleriyle babama baktı. Ne düşündüğünü biliyorum:

Angel Palomar, nihayet şiddetini yakınlarını insanlaştırmak için kullanmayı öğrendin.

Kızlar el ele meydanda geziniyorlardı, öfkeyle karışık bir boyuneğmişlikle. Sürekli kendini yontan o yeşiller, karalar, yaldızlar şehrinin üzerine gece aniden çöktü.

Sana sevgim efsanesin diye değil

2

(Acapulco'da üçümüz yine baş başa: Ben ve onlar)

Agueda'yı aradım ama bulamadım.

Tatlı Vatanı aradım ama bulamadım.

Angeles'i buldum, anneni.

Onu Agueda'yı kaybettiğim gibi buldum.

"Birbirimizi incitmeyelim. Burada hep birlikteyiz."

Onunla karşılaştığında, anne, onun gerçekten kim olduğunu anladığında, peşinden Acapulco'ya, Oaxaca'ya, Anadok'un Mexico City'deki yarışmasına geldiğinde, onun macerasında pasif bir rol oynadığında, Aca'nın yerle bir edilişinde, Homero Dayı'nın kampanyasında, Matamoros Moreno'yla karşılaşmada, Meksiko Siki'ye dönüşte, şehirde şehri ararken. Bulvarda, midye kabuğu şeklindeki at arabasında, yarışma ofislerinde... Bütün bunları yaşayıp bitirdikten sonra ne anne, ilk izleniminden ilk yanılsamandan geriye ne kaldı, kendi kendine ne dedin anne?

İşte şunu dedim, Kristof. Babanla karşılaştığım andan sonra hiç şüphem kalmadı: Bir bedenim var, oğlum, bak, dokun bana, sütle dolu iki memem var, sert tombul kalçalarım var, bak oğlum, boynumu tut nabzım nasıl atıyor, bir belim var, ten, hareket ve sıcaklıktan ibaret, göbeğime dokun oğlum, oramı okşa, ardında bırakacağın rahmin ağzına elini uzat: uzat uzat, ben senin annenim oğlum, anneni içinde olmak için son şansın bu, yukarı bak, artık doğmak üzeresin, o vaziyette ne görüyorsun söyle bana.

Biz kimiz? Sen kimsin anne? Angeles mi? Agueda mı?

İkisi de oğlum. İkisi de olmayı öğrendim.

Kaç kişiyiz anne?

Sadece üç, oğlum üç kişiyiz, tekrar bir aradayız, yanılsamalarımız azaldı, ama şefkatimiz sonsuz çoğaldı.

Neredeyiz anne?

Yine Acapulco'dayız oğlum, sen doğacağın için şükranlarımızı sunuyoruz.

Ne zaman anne, ne zaman?

Şimdi oğlum, 11 Ekim Pazar günüyle (kumsaldayız) 12 Ekim Pazartesi günü (Acapulco'dayız) arasında, 1992 yılında.

Yanımızda kim var?

Dostumuz Yumurta, Yetim Huerta ve Tomasito, ikinci Tomasito, bizi Oaxaca'dan buraya getiren şoför, Homero Dayı'yı bizi Chilpancingo havaalanında bekleyen Fernando Amca'ya teslim eden şoför tam da bölgenin medarı iftiharı Don Ulises López ve ailesi için düzenlenen cenaze töreni sırasında. Don Homero'yu cebren Yerli İncelemeleri Enstitüsü'nün bozuk iki motorlu uçağına Don Fernando'nun yanına bindirdi, onlar yeni ufuklara yelken açarken Tomasito Shogun'u alıp Acapulco'ya yöneldi.

Ya kız kardeşler?

Albino bir kamyoncu onları Chilpancingo kavşağında aldı. Onları Mexico City'ye götüreceğini söyledi. Siz arkaya oturun dedi, orası daha serin.

Ya biz?

Anne bir lamba görüyorum, başımın üzerinde yanan bir ışık, karnının içinde bir ışık beni yıkıyor ve şöyle diyor: Benim sayemde her şeyi her şeyi, her şeyi biliyorsun Kris,

Kristof
Kristof Kritik
Kristikritik
Kristof Krizi
Kristof Katli
Kristof Katilzanlısı
Kri Kri Kristof

Anne! o ışık ne zamandır orada, bana hamile kaldığından beri başımın üzerinde, ama onu şimdiye kadar hiç görmemiştim, anne çabuk ol, o ışığın sönmesine izin verme daha, bana o bilgeliğin keyfini çıkarmak için birkaç dakika daha tanı, onu benden alma şimdi, nasıl da parlıyor, nasıl parlıyor, her şeyi burada içeride öğrenmekte ne kadar haklıymışsın, başımın üzerinde bir alev, ışığın kaynağı bu, parlayan bir alev, senin sinir ağında tüketiliyor ve benim küçük başımı aydınlatıyor, aynı zamanda bana şöyle diyor anne:

"Birbirimizi hiç incitmeyelim. Burada hep birlikteyiz."

GİDENİ DUYUYORUM, HÂLÂ DOKUNAMADIĞIMI

Revolcadero kumsalında denize bakıyoruz, Pasifik okyanusuna. Sahilde on iki ölü yunus var; körfezdeki kirlilik ve Peru'dan kopup gelen çılgın El Niño'nun katlettiği tam bir düzine yunus.

Güzellikleriyle eş masumiyetlerini kaybediyormuş gibi amansızca mora dönen on iki beyaz yunus; hassas gözleri, paskalya tatlılığında deniz biraderleri; renk değiştiren yumuşak gövdeleri; açık çeneleri; naif köpekbalıkları. Ayağımızın dibinde.

Doğulu oğlan sırtını batan güneşe dönüyor. Şoför kepini çıkarmış, genç kafası ve düz saçları meydanda, ona Peari Harbor arifesinde Japon bir amiral havası veren siyah üniforması var üzerinde; yanındaki çıplak Yetim Huerta'nın elini tutuyor, şefkatle ikisi de babamla anneme (karnındaki bana) bakıyorlar; Yumurta yalınayak, pantolonunun paçaları kıvrılmış gömleğinin önü açık, tüysüz, neredeyse kadınsı göğüslerini sergileyerek duruyor, ne bize ne de siyahlar giymiş oğlanla çıplak Yetimin oluşturduğu çifte bakıyor; Yumurta bir zamanlar Tomasito'nun ölüsünün açıldığı okyanusa bakıyor. Belki de mızraklı kaderlerin simetrisini düşünüyor; birinci Tomasito denizde, Rigoberto Dede dağlarda, Hipi Toltec yaylada yanarak. Rahip Payne'in bombaları Körfezde; orada ölmeye gelen dünyanın sonu, Akdeniz, Atlantik, beşik ve hapishane, beş yüz yıl boyunca dünyanın hem annesi hem üvey annesi; artık Körfeze, Antiller'e, Atlantik'e ve Akdeniz'e bakmıyorlar; artık Pasifik'e bakıyorlar ve Doğulu çocuk kardeşi Yetim Huerta'nın elini tutuyor, kardeşim, kardeşim diyor ona tekrar tekrar, seni almaya gelmek için zamanını kolladım, kardeşimin kaderinde olanı yaşaması gerektiğini biliyordum, kaderi sizinkinden ve çocuğunuzun-kinden ayrı düşünülemezdi; yeniden birleşmeliydiniz, ayrılmış olan siz ve çocuğunuz, böylece hepimiz bu kumsalda birlikte olabiliriz ve ben de kendi kimliğimi açıklayabilirim:

"O benim kayıp ağbim," dedi Yetim Huerta endişeli bir ciddiyetle. "Size anlattığım kayıp çocuk... Benim için geri döndü..."

Hem de sizin için, dedi Doğulu çocuk, onu annemle babamın hayal etmeye çalıştığı gibi isimsiz bir varoşta, D.F. batağında kayıp bir şehirde, Doña Lucha Planearte de Lopez'in yaktığı gecekondular arasında koşmaktan nasırlaşmış ayaklarla hayal etmek çok zordu; ama bu oydu işte, Calle Génova ve Liverpool'un köşesinde metrodan dışarı kusulmuştu; ama oradan çıkmıştı şimdi buradaydı; elini kardeşine uzattı, öteki elini de annemle

babama (ve bana) uzattı, bizimle gelin. Pacifica'ya gidelim, Yeni Dünya artık burası değil, hep başka hır yerlerde, çürümüşlüğün, adaletsizliğin, aptallığın, bencilliğin, saldırganlığın, tiksintinin ve açlığın Eski Dünyasını ardınızda bırakarak kutlayın Beşinciyüzyıldönümünü, sizi almaya geldik; elimizi uzatıyoruz, çocuk yazıldığı gibi geceyarısı doğacak, yakınlarda bir gün, çok geçmeden gemiler bizi almaya gelecek ve Pacifica'ya doğru yola çıkacağız, Pacífica sizi bekliyor, orada size ihtiyaç var, burada lüzumsuzsunuz! dedi Yetim Huerta'nın ağabeyi, doğmak üzere olan oğlunuzu Meksika'nın iflah olmaz dehşetine emanet etmeyin, onu kurtarın, kendinizi kurtarın; Meksika'nın bir kısmının zaten dahil olduğu daha güzel bir dünyaya gelin, kuzeyde Ixtapa'dan, Califomia'ya Oregon'a, Kanada ve Alaska'ya bütün Pasifik kıyılan, Çin'in ve Japonya'nın tümü, yarımadalar, takım adalar, adalar, Okyanusya; 324 milyon kilometre karelik bir alan, üç milyar nüfus, dünya nüfusunun yarısı, ortak mesai, dünya ticaretinin dörtte üçü, dünyadaki ileri teknolojinin neredeyse hepsi, emeğin, teknik bilginin ve politik iradenin insan tarihindeki en üst seviyesi, dedi Kayıp Çocuk, bulunmuş çocuk, sanki bir ilahi gibi telaffuz etmişti bütün bunları, uzun parmaklı ellerini kullanarak, bizimle birlikte Pacifica'nın Yeni Dünyasına gelin, biz beş yüz yıldır efsunlayan ve bize tahakküm eden despot Atlantik'e sırtınızı dönün; Atlantik dünyasına duyduğunuz fason fallik faşist fahiş hayranlığa son verin, o geçmişe sırtınızı dönüp geleceğe bakın; çünkü orada biz erkeklerle kadınlar zafer kazanıyoruz, kendimize sadece şunu söyleyerek: İhtişam maskesinin ardında Ölümün yüzü var; ihtişamı, gücü, tahakkümü reddedelim, Batıyı kendinden kurtaralım, iktidarı iktidardan mahrum bırakmayı, kaba kuvvete tapmamayı, düşmana kucak açmayı (ona bir bak hayatım), hayatı ölüme tercih etmeyi ona bir kez daha öğreterek. Yeterince mutlu olmamızı sağlayacak şeyimiz var, bolluk, huzur, entelektüel yaratıma kavuşmamızı sağlayan teknik gereçleri ne adına feda edeceğiz? Bu soruyu kendimize sorduk ve bir cevap veremedik; her şey elimizde, teknoloji, kaynak, yaratıcılık, emek, yeni bir dünya keşfetmek için gerekli her şeye sahibiz –gözlerini kapatarak denize sırtını dönen çıplak Yetim Huerta kardeşinin el hareketlerini yineliyordu– milletleri, sınıflan, aileleri, ırkları, cinsiyetleri ayıran eski ufukların ötesinde; neden sahip olduklarımızı kullanmayalım? Bizi durduran ne? Yeni bir toplumda bütün bunların mümkün olduğuna karar verdik, ütopya değil çünkü kaderden asla kaçılmayacağını hiç unutmayacak Pacífica, Batının çılgınlığı buydu, kadere

hâkim olduklarını ve ilerlemenin trajediyi boğacağını düşündüler (Nietzchesesi); işte trajedi böyle suça dönüştü, bilinç rüyasından faydalanarak, trajediyi bir av hayvanı gibi toplama kampına sığınmaya, tarihsel katliamlarda anonim ve kan revan içinde boy göstermeye mahkûm ederek, toplumdaki yerini bulmayarak ve tarihe; ilerlemenin çok istisnası var diyerek, mutluluk kendi kendine saldırmaya muktedirdir (fe-de-rico!), bütünlüklü olduğumuzu anlayabilmek için bizden esirgediği şeyi kabullenmeliyiz, yüzümüz ötekinin yüzüdür, ne olmadığımızı bilmezsek ve kabullenmezsek kendimizi bilmeyiz; biz benzersiziz çünkü benziyoruz; Pacifıca'da hem teknolojinin hızla ilerlemesine hem de hayatın trajedisinin farkına varılmasına uğraşıyoruz, bir romanın, bir şiirin, bir filmin, bir senfoninin, bir heykelin söylediklerini ciddiye alarak; kültür ürünlerinin dünyada bir dağ ya da bir transistor kadar gerçek olduğuna, sanattaki durağan hayatla telafi edilmeyen bir gerçek hayatın olamayacağına, ölü bir geçmişle şimdinin yaşanamayacağına, ilerlemeye istisnalar tanımayan bir geleceğin kabul edilemeyeceğine ve sanatın uyarılarını dikkate almayan bir teknolojik ilerleme olamayacağına karar verdik:

Annemle babam iki kardeşin –biri Japon bir şoför gibi giyinmiş, öteki çıplak, el ele– bütün bunları bir ağızdan söylemeye başladıklarını gördüler, mekânı alaca okyanus olan bir koro; annemle babam kardeşlerin arkasında ne olduğunu gördüler; Angel, Angeles; annemle babam birbirlerine baktılar ve gözleri parladı, anladılar:

Ötekiler bize varlıklarını sunar.
Ben seni tamamladığımda Angeles.
Ben de seni tamamlayacağım Angel.

Onlar da iki kardeş gibi mükemmelleştirilebilir varlıklarını birbirlerine hediye ettiler ve dördü de arayış içinde (beşi de; annemin içinde ben; altısı da; Yumurta üzgün üzgün ufka bakmayı bırakıp bize dönüyor, kardeşlere mi yoksa bize mi katılacağını bilemiyor; bekliyor, biraz bekliyor, geliyoruz, anlıyoruz):

Bizimle Pacifica'ya gel, seni zorlayamayız, sadece teklif edebiliriz, yine de bu işin amansız, tayin edici bir yanı olduğunu söyleyebiliriz dost Angel, dost Angeles, daha doğmamış çocuk Kristof, değişmez bir şey bu: Dost Angel, Tlalpan'daki canlı renklerin evinde Rutherford, Planck, Einstein,

Pauli, Bohr, Broglie ve Heisenberg’in, hele hele de en sevdiğin Heisenberg'in resimleri asılı değil mi?

Bütün olguları aynı anda gözlemlemek mümkün değil; gerçekleri var olduğu için hayal etmesi bize düşen o uçsuz bucaksız sürekliliğin içinde bir zaman ve bir mekân *seçmek* zorundayız; küresel olgular bütününden bize düşen dilim sınırımızı oluşturuyor, ama aynı zamanda özgürlüğümüz de; iyi ya da kötü değiştirebileceğimiz tek şey; gördüklerimiz dokunduklarımız gerçekliğin sadece bir yüzü; bir şeyin ya konumu ya da hareketi, biri ya da diğeri ama asla aynı anda ikisi birden değil; bu bizim sınırımız ama aynı zamanda gücümüz de:

Kendi görüş alanımızı tamamlamak için başkalarının görüş alanına muhtacız; tek göz, yarım ağız, yarım yüz, yarım beyiniz; öteki bendir, çünkü beni tamamlıyor:

İki kardeş usulca birbirlerinin yüzlerine dokundular, ikisinin de gözleri kapalı, ikisi de ani tropik gecede birbirlerinin sözlerini tamamlayarak şaşırtıcı bir ritimle konuşmaya başladılar:

Bunu bilmek aynı anda hem heybetimizi hem de köleliğimizi, özgürlüğümüzü ve bağımlılığımızı anlamak demekti ve onları bilmekle sınırları algılayışımızın bize yasakladığı şeylere ulaşmak mümkündü; tam da birisi konumunu mükemmelen bilirken diğeri hareketini mükemmelen bildiği için. İkisi birleştiğinde her ikisi de ötekinin bilmediğini öğrenecekti ve birbirlerini tamamlayacaktı, ikisi de tek başına olamadıkları şey olacaklardı (Pasifik yatay bir alev; gökyüzü onu zaptetmek, söndürmek için hızla hareket ediyor; burada her şey karanlığa gömüldüğünde başka yerde doğan aydınlığı göremeyiz); bu şekilde Pacifıca'da kaderi teknolojiyle uzlaştırmayı, tinsel bilgimizi teknolojik bilgimizle birleştirmeyi ve özgürlüğü kontrol etmeyip teknolojiye hâkim olduğumuz için yeni bir hayat kurmayı başarıyoruz.

Bizimle gelin, dedi iki kardeş; annemle babam dönüp hayran hayran birbirlerine baktılar ve yenilenen Acapulco günbatımında çocukluğunun anı dolu limanı, tatillerinin mutlu günleri babamın gözlerinin önüne geldi: Annemle babam kendilerini mükemmel gördüler okyanustan gelen bir mesaja benzeyen alev dillerini ufukta gördükleri gibi; denizden gelen

büyücünün. Yetim Huerta'nın ağabeyinin yanında öteki yakanın seslerinin uzaklığı azalıyordu. Kayıp Çocuk onları bulmuştu, Avrupalılarınkinin aksi yönünde bir yolculukla geri dönmüştü**,** Kolomb'un karavelasıyla değil, bir Çin kalyonuyla, Cortes'in guletiyim değil bir Filipin kalyonuyla; yüzümüzün öteki yarısı, tekrar açılan kör gözümüz, iki ufkumuz ve tek yüzümüz var; Kayıp Çocuk konuşuyor. Teknolojik olarak kimse bizi yakalayamaz, bilgisayarların beşinci neslinin ötesine geçtik, annenle babanın farkında olmadan istedikleri şeyi yaptık Angel, sadece birbiri ardına işlemleri sıralayan dört serili aritmetik bilgisayar neslini aşıp aynı anda birçok bilgiyle işlem yapan bilgisayarlara geçtik: Bak –dedi Yetim Huerta tuhaf bir biçimde eskisi gibi burnundan konuşarak– önceden ateşin üzerine bir kerede sadece bir tortilla konabiliyordu, ısıtılıyor, tersyüz ediliyor, sepete atılıyordu, anladın mı? Bütün tortillaları aynı anda pişirebiliyoruz, aynı anda, ters yüz edebiliyoruz, aynı anda sepete koyabiliyoruz

Annemin çok kanallı zihni
Platon okuyor Aca'da bizimkini kızıştırıyor
Palomar dedemle babaannemin tükenmez takosu
Tlalpan Curie'leri
antimadde: ölüm değil hayat
Federico Robles Chacón aynı anda iki mektup birden yazdırmak istiyor

Pacifıca'da teknolojik yarışı çoktan kazandık, bu yüzden de güç istemiyoruz; refah sunuyoruz; bilgisayarlar kimin hükmü altındaysa ekonomi de dünya da onun hükmü altındadır; biz tahakküm etmek değil paylaşmak istiyoruz; bizimle gelin Angel, Angeles, doğmamış Kristof, Meksika'nın çürümüşlüğünü ve ölümlerini geride bırakın, vatanınızın bitmez tükenmez sefaletini ve kemikleşmiş kötülüklerini bırakın ki vatanınızı günün birinde kurtarabilesiniz, onu o çürümüş aptallığından, tarihsel çılgınlığından azar azar, parça parça çekip çıkarabilesiniz. Yeniden buluşan iki kardeş, dostumuz ve onlarla birlikte annemle babam hep bir ağızdan konuşuyorlardı ve ben doğmak üzereydim.

Vatan, talihinin anahtarını sana veriyorum

3

Guerrero'dan Michoacân'a geçerlerken, bir kereste şirketi tarafından gaspedilen topraklarını geri almak için silahlanmış bir grup köylü tepelerde köşeye sıkıştırılmıştı; aç, halsiz izleri sürülmüş, ormanları kesilmiş dağın çıplak yamaçlarında Huetámbaro köyünde vurulmuşlardı. Ayetullah gecesinden sonra Meksika Cumhuriyeti’nin neresinde ve nasıl olursa olsun asayişi sağlamakla görevlendirilen Albay İnclán, şu kesin sözleri telaffuz etmişti:

"Onları tabutsuz gömün. Toprakları için savaşmıyor mıydı? Onlara boğulacak kadar toprak verin."

Huetámbaro meydanındaki hoparlörler silah seslerini boğmak için "Jingle Bells"i çalıyorlardı.

Homero Fagoaga köylülerin birbiri ardına yere düşüşünü izlerken korkuyla titredi; çünkü silah seslerini değil "Jingle Bells" şarkısını duyuyordu, sanki adamları öldüren Noelmiş gibi.

"Bak alçak, karşında olanlara bak," dedi Benítez Homero Dayı’ya, kaburgalarından sarkan yağların arasına silahının namlusunu dayayarak. "İyi bak."

"Fernando ben Acapulco'daki evimde yeğenlerimi... tamam senin de yeğenlerini... korumaktan memnundum..."

"Yeni bir dolap için onları kullanıyordun, Homero, sinir herif, çocuğun bu gece 11 Fkim'de tam geceyarısı doğacağını biliyorsun, Pacifica'ya kollarında bebekle girmek için onu el altında bulundurmak istiyorsun; başka derdin yok, sefil fıçı..."

"Ne var bunda?" Don Homero'nun canı sıkıldı, sonra yağlarına nüfuz eden Mauser'ı hissedince anında sakinleşti. "Söyle ne var bunda?" –Sesi fısıltı gibi çıkıyordu– "Bu yüzden başka bir sadakatsiz Filipinliye kendimi

kaçırttırdım. Yeğenlerimize ve bebeğe yararım dokunabilir, Filipinler’de bağlantılarım var, hem..."

Benítez ona hiç kulak asmadı. Dökme demir parmaklıklı bir pencereden Homero'yla birlikte sahneyi seyretti; Noel Baba müziği, dağılan kadavralar, elinde kamçısıyla ortalıkta dolanan Albay İnclán, tamam, bacaklarını açın, bakalım hangileri korkudan altına etmiş, hahaha.

"Homero," dedi Don Fernando, "hayatın boyunca görmezden geldiğin şeye iyice bir bak."

Bir buldozer ya da bir kibrit bütün bunlara bir son verebilir diye mırıldandı Don Fernando Benítez. Meksika'nın dağları çıplak, erozyondan aşındı. Üst toprak tabakası hayatın kendisi gibi kaçak. Onun için, dedi Huetámbaro meydanına bakan parmaklıkların ardında titreyen Homero Fagoaga'ya, gerçekliğe geçmiş hayat veriyordu.

Bu nedenle hayat biraz daha mı esnek oluyordu? Fernando'yla Homero'nun, Albay Nemesio İnclán ve infaz edilen köylülerin oynadığı sahneyi izledikleri odada bir kadın ağlıyordu.

"Ağlama," dedi Fernando kadına. "Yapacağın bir şey yok. Yarın...”

"Burada hayat hep çok zor oldu," dedi hıçkıran kadın. "Hem helikopterlerle kim savaşacak?”

Benítez bunu gayet iyi biliyordu. Dünün devriminin silahları değildi bugünküler. Bir beyaz fosfor ya da napalm barajına dayanabilir miydi Zapata? Peki Ho Chi Minh nasıl dayanmıştı? Sandinistalar Somoza’yı devirmeyi nasıl becermişlerdi? Çünkü onların toplumu çok daha basitti, daha siyah-beyaz, daha az karmaşık, 1992 Meksika’sından daha az hinlikleri vardı. Herkesi lüzumsuz bir ölüme sürüklemeden hangi silahlarla savaşmak mümkündü? İktidarı elinde bulunduran kiniklerle aynı oyunu oynamadan hangi silahlarla? Hangi silahlarla ki insan kendi kendine: benim vermeye hazır olduğumdan daha fazlasını vermesini istemedim kimseden diyebilsin? Benim yapmaya hazır olmadığım bir şeyi yapmasını emrederek kimseyi ölüme göndermedim diyebilsin. Tek çözüm silahlı isyan, romantik intihar demedim kimseye diyebilsin. Kimseye.

"... ama Fernando," diyordu Homero Fagoaga, çünkü akrabasının ancak

mırıldandığı düşüncelerini dinlemeye niyeti yoktu, "çocukların Pacifica'ya gitmesinde ne kötülük var? Burası ümitsiz vaka, sen de görüyorsun, eğer beni buraya bunu kanıtlamak için getirdiysen kesinlikle başarılı oldun Fernando, ödümü kopardın, sence bu kadar şok yetmez mi? Bak, milliyetçi açıdan bile Pacífica bizim kurtuluşumuz olacak, yetmişlerde Birleşik Devletler ve Kanada'yla ortak pazar oluşturmayı reddettik, ama şimdi Japonya'yla Çin Amerika'yla Kanada'dan üstün. Pacífica arayıp da bulamadığımız fırsat; ticarete ve teknolojiye cümle kapısından gireceğiz artı gringolara da hiçbir borcumuz olmayacak!"

"Önce burada başladığımız işi bitirmemiz lazım," dedi Don Fernando Benítez birbirine kenetlenmiş dişlerinin arasından.

"Pöh, burda da her yerde de önemli olan para ve güç kazanmak, gerisi laf, laf, laf," dedi Don Homero Fagoaga; ama kelimeler pembe dudaklarında dondu: "Fernando, Fernando ne yapıyorsun?" Benítez silahını parmaklıklar arasından nişanladı, ateş etti ve Albay Nemesio İnclán köylülerin gövdelerinin yanına düştü; yüzünde hiç şaşkınlık yoktu, çünkü kurukafaya dönüşmüştü bile. Yanağından kan yerine yeşil salya boşalıyordu. Siyah gözlükleri mermilerle delik deşik olmuş duvara çarptı. Askerler küçük, üç katlı binaya nişan aldılar, anında etrafını sardılar. Benítez silahı elinde hazır bekliyordu. Homero jelatin gibi titriyordu. Hiç sesi kesilmeyen hoparlörler "Nasıl Kaybedeceğini Bilmelisin" bolerosunu çalmaya başladılar. Helikopterlerin sesi müziği bastırdı.

4

Okuyucu; bütün bunlar benim zihnimde oluyor; çünkü artık dışarıdaki dünyanın var olmadığını düşünüyorum, eğer orada canlı bir şey varsa bugün sadece benim belleğim ya da hayal gücüm ona tanıklık edebilir. Hatalı olabilirim. Ya da daha beteri: belki kendi kendime söylediklerim zihnimden sızıp dışarıdan da duyuluyordur. O zaman ne olacak? Doğmamış bir çocuğun sesi doğumdan önce dışarıdan duyulursa ne olur? Annemi ne menem bir büyücülükle suçlarlar? Babamı Kutsal Ruhla nasıl bir alışveriş içinde olmakla itham ederler? Ya ben, doğmadan önce kim bilir nelerle

suçlanırım (ya da suçlanmam), bana ne derler?

Okuyucu, bu yüzden böylesi bir hinlikler ağına ihtiyaç duyuyorum, burada sayılıp dökülmüş dokuz ayımın üzerine ördüğüm ağlar gibi. Biliyorsun hiçbir şeyi tek başıma anlatmadım, çünkü bana ilk sayfadan beri yardım ediyorsun. Senin dolayımın benim sağlığım; sen olmasan yaşayacağım dehşeti düşün bir; kör, peçeli, kapanmış, bütün zamanım daireler (fasit, basit) çizmekle geçerdi, kendi kendime sorardım:

"Beni buraya getiren insanlar nerede? Onları göremiyorum!"

Biliyorsun Okuyucu, sen olmasan istediğimi yapamazdım, yani yaşayanlara rüyalarımı ve kâbuslarımı aktaramazdım; artık onlar *senin* rüyaların, *senin* kâbusların. Hayaletlerim eşlik ediyor bana; artık kâbuslarımı onlarla da paylaşıyorum; genlerim (geleneklerim, gelgeçlerim), dünyadaki altı milyar insanın her birine otuz hayalet düşüyor; otuz ata, fiziksel olarak yok olmuş ama hayatta ve tekmeliyor, hışmetlilerinin de bildiği gibi, küçük bedenimin her hücresini kaplayan 100 milyar genin her birinde onlar var! ve bu hücrelerin her birinde beden her işlevi ve her dokusunu oluşturmak için gerekli BÜTÜN BİLGI yazılı; OKUYUCU, BEN KRİSTOF'UN NEDEN HER ŞEYİ BİLDİĞİMİ VE NEDEN HEPSİNİ YİTİRMEKTEN KORKTUĞUMU ANLAMAYA ÇALIŞ: Ya, Okuyucu seninle yaptığım anlaşmada kendi çıkarımı gözetmiyor değilim –söylemeye bile gerek yok; *sonradan* (bir sonra olacak mı?) doğduktan sonra sana daha çok ihtiyacım olacak, herkesin ne söyleyeceğine ve olacaklara ne isim vereceğine bağlı olarak, lanet olsun, sanki şimdiden ölmüş gibiyim!

Sonradan: sana ihtiyacım olduğunda elini uzat ki kaybedeceğim her şeyi yeniden edinebileyim. Annemden ayrıldığımda her şeyi kaybedeceğimden eminim. Henüz değil. Annem hayatta ve ben gebeliğinin son gününde onun içindeyim, annem hayatta ve başımın üzerinde bir ateş yakıyor, ben doğmak üzereyim; Revolcadero kumsalındaki ölü yunuslar ve annemin ümitsiz çığlığı; sanki onun çığlığına karşılık verir gibi ufukta gemiler beliriyor, kararan denizin üzerinde ışıldıyorlar; annem sıcak kumların üzerine diz çöküyor, Yumurta ve babam Angel ona yardım etmeye koşuyorlar, tanrım bir sorun mu var? Bu sarsıntı da ne? Dışarıda Rockaztek'in bumbum ritmi ve içeride annemin kalp atışları ötesinde evim, havuzum, nemli, ıslak, ılık mağaram ne zaman böyle sarsılmıştı?

Kararınızı çabuk vermelisiniz diyor gemilerin (Çin kalyonu mu? Filipin kalyonu mu? ölümümün gecesinde nasıl da parlıyorlar!) ışıltısından gözleri kör olmuş Kayıp Çocuk ve babam ufkun en uzak noktasına bakıyor: Pacifica'ya, Yeni Dünyanın Yeni Dünyasına; dış dünyayla iletişimimi kaybetmemek için dehşetle tutunacak bir şey aradığım anda, gelmiş geçmiş her şey zihnimden geçiyor, aynı zamanda dış dünyanın artık var olmadığını düşünüyorum, eğer günün birinde ondan sağ kurtulan olursa bugün sadece benim belleğim ve hayal gücüm ona tanıklık edebilir. Hatalı olabilirim. Daha da beteri; kendi kendime söylemeye çalıştığım şeyler zihnimden sızıp *dışarıdan* duyulabilir. O zaman ne olur? Bu korkumu yineliyorum; benim burada, içerideki sesim dışarıdan duyulursa ne olur? Benimle annemi öldürürler mi? Büyücü demiş miydim? Ya canavar? Ama sesim dışarıdan duyulamaz, sırf babamla suç ortaklığımız tekrar kurulduğu için, babam da doğmamış oğlunu düşünmeli, ama ben tam ikimizin de söylediği şeyi söylemek üzereyken Kayıp Çocuk bizi karar vermek zorunda bırakıyor; burada mı kalacaksınız yoksa Pacifica'ya mı geleceksiniz? Yeni Dünya; dünyayı tamamlamak için duyulan o sonsuz yükümlülük: Yeni Dünya!

Amerika babamın taşaklarında ki onlardan ben çıktım, Yeni Dünya Kolomb'un Kastil'e ve Aragon’a verdikleridir; yumurta kesenin çifte küresi sevgili ceddim, milyonlarca spermin sürekli üreticisi, ergenlikten yaşlılığa kadar durmadan; en ufak bir işarette bile gövdeni terk etmeye hazır, yeter ki biri bağırsın: Yallah! çünkü sinek uçar ve annemin bol azıklı yumurtasına konar, zorlu bir durdurucu salgıyla dünyadan korunan iğneli mağarasına, sadece de ayda bir kere tek bir şanlı gün durdurucu yoktur, o zaman camdan bir nehre dönüşür, sperm için bir kaydırak; yumurta yılan, buldu, yılan bereketli yuvasını buldu ve BEN VOİLÂ!

Beni yaratan o taşaklarında dünyanın bütün nüfusuna denk sperm olduğunu düşünüyorum da babacım; tek bir adamın yarımküresel ikiliğini; sen baba, Angel Palomar y Fagoaga, belirsiz, başarısız bir hayatın yirmi ikinci yılındasın, ardında gençlik hataları (daha doğrusu sen öyle düşünüyorsun), karşında yeni ufuklar, vaatkâr bir seher (daha doğrusu sen öyle düşünüyorsun); taşaklarında baba, altı milyar Aztek Quechua, Patagonyalı, Karayipli, Çinli, Filipinli, Japon, arabozan Ari Irk, pozitif Polinezyalı, acar Macar, finalist Finlandiyalı ve baskın Basque yaratmaya yetecek kadar sperm var, aydan düşme; bütün menin bir çay bardağını geçmez; hükümdar!

gezegenin bir sürü neslini yaratmaya yetecek yumurta da, yani senin ürettiklerin Mamma Mia, bir test tüpüne sığabilir:

teşekkürler, sadece beni yarattığınız için teşekkürler!

altı milyon başka olasılık yerine beni (artı periler, Gaspar hayaletleri, Nahuati umacılan, gecenin çocukları ve bize eşlik eden diğer Frankesbozmaları)

aynı yarışmada yarışan ve bana yenilen diğer 300 milyon sperm arasından beni fışkırttığınız için teşekkürler

babamın penisinden annemin yumurtasına yirmi santimlik yolculuğu yapmama izin verdiğiniz için teşekkürler, o mesafe bana, sevgili Okuyucular, Jüpiter'le Venüs arasındaki mesafe kadar uzun geldi (ama asla aç küçük bir Satürn olup annemle babamı yemeyeceğim!) zafer kazanan bana geçici bir mesken verdiğiniz için teşekkürler içeride geçirdiğim dokuz ay ve bu sürede öğrendiklerim için teşekkürler; dokuz aydır hayattayım, doğduğumda sıfır yaşında olacağım; hatırlatırım daha yeni-doğmuş bile değilim; hepsini geçtim. Yeni Dünyanın Yeni Dünyasından, Pasifik Ütopyasından gelen kardeşlerim bizi bu topraklardan daha iyi topraklara mı davet ediyor? Sanki babamın spermleri dünyanın bize düşen bölümünü tekrar yaratıp, insanlarla donatamazmış gibi! Sanki babamın Hegenleri farklı bir geçmiş, farklı bilgiler icat edebilirmiş gibi o teknolojik cennette, el ele duran Kayıp Çocuk ikinci Tomasito ve kardeşi Yetim Huerta tarafından bize teklif edilen o cennette! Doğudan, Yeni Dünyanın Yeni Dünyasından gelen yeni Kolomblar onlar!

Hepimiz Kolomblarız, hayal gücümüzün doğruluğuna bahse girdik ve kazandık; hepimiz hayal ettiklerine inanan Don Kişotlarız; ama en ziyade hayal eder etmez arzulayan ve masum bir arzu olmadığını kısa zamanda öğrenen Don Juanlarız; çünkü insanın kendini arzusu ötekini fetheder, onu değiştirir, onu kendisinin yapar; sadece seni arzulamakla kalmıyorum, benim gibi arzulamanı, benim gibi olmanı, ben olmanı da arzuluyorum; Kristof, Kişot, Juan, dünya üzerindeki babalarımız, her günlük Ütopyamız, onu hemen yarın bize verin ve borçlarımızı affedin (bu sababki *Mall Street Journal'a* göre 1.992 milyar dolar!), yine de biz (Aztekler! İnkalar! Siyular! Karayipliler! Araucanianlar! Patagonyahlar!) bize borç verenleri asla

affetmeyeceğiz; evetefenim, bizi ayartın çünkü günahsız zevk zevk değildir, affedilmez araçlara karşı ulaşılmaz amaçları koyan Tornacı Katoliklik çok yaşa, bizi Tanrı karşısında kendi sorumluluğumuzu taşımaktan kurtarıp Onun inayetine hiyerarşi aracılığıyla ulaşmaya zorlayan Augustinusçu Katoliklik çok yaşa, Tanrı ve ölüm, her şeyin üstünde Akdeniz, Katolik, Tornacı, Augustinusçu, Cizvit, Meryemci geleneğin baş düşmanına ölüm, adına ruhları fethetmenin her yolunu mubah kılan Ignatiusçu Katoliklik çok yaşa, Angeles Kayıp Çocuğun bize böylesi inanç ve şefkatle teklif ettiği pasif Konfüçyanizm değil, sahte devrimciler, modernleştiriciler, ister Rus, ister gringo ister yerel fırlamalar olsun, karım Angeles, oğlum Kristof, hepsi bizim sadık imgemizi, mütevazı kaderimizi yerle bir ettiler; diyor babam, ilk önce gringolar, Meksika'daki en hızlı devrimciler, ortalığı karıştırdılar, bizi bir gelecek serabının peşine koştular, sınırlarımızı budadılar, gümüşü plastiğe çevirdiler, fırınları isle doldurdular, aynaları kırdılar, Yankee devrimciler bize ilerleme hayalleri kurdurttular ama bizi işgal ettiler, aşağıladılar, eziyet ettiler, ne zaman kendimiz olarak ilerlemeye çalışsak tepemize vurdular; bunların püriten ve milliyetçi ikiyüzlülüklerine ölüm; bir ellerinin işaret parmağıyla bizi gösterip, oyuncul cücelerin yarım yamalak çürümüşlüğüne kapıldığımızdan diğer ellerinin iki parmağıyla da burunlarını tutan devasa pentagonik çürümüşlüğe ölüm; bunların bütün taklitçilerine, her-şeye-rağmen-modernleşmeci Meksikalılara, kâğıt, çimento ve cıva servetiyle, çalma ve varlıklarını dışarı kaçırma hakkıyla, kör dağlarda, dilsiz varoşlarda neler olduğunu unutma ayrıcalığıyla sarhoş olanlara ölüm; kilise geleneğini laikleştirip şimdi ilerleme kılığında sunan bütün sol modernleşmecilere ölüm; bırakın onlar, Reform Karşıtı otoritarizmi kendilerine yetip de artan bir halka İslav Sezaropapizminin süzgecinden geçirilmiş soyut Alman ideolojisini yüklemeye uğraşsınlar, eksik olsun; ölü yunusların körfezinden bir bardak kirli suyla onlara kadeh kaldıralım; Angeles, Kristof, hızı Kuzeyle Doğu arasına sıkıştıran ve Batının en iyi şeylerim elimizden alan ilerlemeci bir dünya istemiyorum, aynı zamanda burada olup bitenleri iyisiyle kötüsüyle yoluna koymadan hak kazanamayacağımız pasifik bir dünya da istemiyorum, diyor babam bize, yine de kararsızım; karım, oğlum, günün birinde Kuzey, Doğu, Batı filan olmayı bırakıp kendimiz olduğumuzda Pacifica'ya ulaşacağız. Kantinflas'ın kategorik buyruğu şu olurdu: Bak te Zula! Sadece Cortéselli Cuauhtémoc'u gül bahçesinden çıkarmaz! Dünyanın bütün soğuk yağmurları bize

Escortsuz gelir! Kraliçe Juana Derin Deli! Kaotik Isabella, tour brulée (ve Devrik Prens) ve Mürekkep Seansı: yeterince Cal Evine girdim, bol bol Jacobiti ayıkladım, kabız bir Luther ve bir J.J. Rousseau sıçabilirim, yaşasın zincirlerim! Condor Che, yaşasın geçmişim! Şöffırsın, Robespişer; Calmâs, Le Nin Le Nain Le Non, Engels Ange les ingilis; halen tekrar ışıldasın sevgilim; annemin halesi pırıl pırıl parlıyor. Doğudan gelen kalyonlar parlıyor. Kayıp Çocuğun altın elleri, gelmemiz için yalvaran, rica eden Yetim Huerta'nın gümüş sesi parlıyor, bizimle geliyor musunuz gelmiyor musunuz?

Ama annemle babam bu ricayı umursamıyor gibiler.
Annemle babam öpüşüyorlar.
Annem hâlâ dizleri üzerinde.
Tarihi bir duruş olmalı.
Geçen her dakikayla biraz daha soğuyan kumda dizleri üzerinde.

Hoş bir yalnızlık anını paylaşıyoruz. Mamma Mia'nın karnındaki her cehennemi sarsıntının arası ne kadar? Hiçbir şey kımıldamıyor, ben de boş zamanımda dakikaları sayarak kendi kendime konuşuyorum: Hâlâ doğmadım yine de şimdiden ruhum yaşlanmış gibi hissediyorum. Hâlâ doğmadım yine de atalarımın davrandığı gibi davranmaktan korkuyorum. Zafer ve hırs. Aşk ve özgürlük. Şiddet. Hüzünlü insanların ve mutlu çocukların ülkesi; kaç çocuk benimle birlikte doğuyor, ölüyor ve tekrar doğuyor?

Bunun fırtına öncesi sessizlik olduğunu biliyorum. Biliyorum.

Ayayay deprem yine sallıyor, biliyordum, biliyordum, beni sevmiştiniz, beni sevmiştiniz, Baba! Anne! Okuyucu! Söyleyin! Banana oluyor? Gidiyor muyum? Velvele tekrar başlayınca kaderime nasıl yapışıyorum, annemin ayaklanmaları, Kayıp Çocukla Yetim Huerta'nın bizi kaçmak için açılmaya zorladığı okyanusun en derin yerindeki en şiddetli akıntı gibi hareketli annemin karnı; dua okur kendi kendimi tekrarlıyorum: kaderimi annemle babamdan aldığım genler belirliyor –eşsizim– daha önce hiç bu şekilde birleşmemiş genlerin ürünüyüm; payıma düşen genetik kombinasyon beni mutlu edebilir –mutsuz da edebilir– ama doğmadan bunu bilemem, annemin sancıları sıklaştıkça güzel evimden dışarı atılacağımı, tekrar maceraya itileceğimi hissediyorum ama küçük Kristof'un ilk çıkışı haz

esnasında olmuşsa da bu seferki –kokusunu alıyorum– acı içinde olacak; neden Tanrım, haz içinde gebe kalınıp acı içinde doğum yapılıyor? Pacifıca'dan gelen yüzler gibi sarı korkum; doğacak mıyım? yoksa ölecek miyim? Annemin karnında dönüşsüzce yaşlandım; evet doğum dedikleri bir kandırmaca, küçük yaşlı bir adam olarak öleceğim; kimse dokuz aydan fazla yaşamıyor, hepimiz dokuz aylıkken ölüyoruz; gerisi ölüm çünkü gerisi unutuş (nasıl da titriyorsun anacığım, lütfen sakin ol; küçük Kristof’una biraz huzur ver! Dumanlı bir tünelden yuvarlanan kandan yapılma bir bilye gibi hissediyorum, kendini o kadar sıkma anne. Beni dünyaya mı fırlatıyorsun? Ya dünya sadece dokuz ayda bitiyorsa o zaman ne olacak? Anne, anne, Tanrım, baba, baba... Bildiğim her şeyi unutuyorum, ışık sönüyor, içerideyken her şeyi biliyordum, genler, Hegeller, Hegeneler, atalarım bana dokuz ay boyunca eşlik ettiler, telefon defterim avukatlarla, daha fazla avukatlarla, düzenbaz avukatlarla, nutukçularla, zevzeklerle, ambulans takipçileriyle, savcılarla, orospularla, duymalarla, görmelerle, sendikalarla, sindirmelerle, yorgunlarla, argınlarla, cellatlarla, icracılarla, ıslah evleriyle, nezaretlerle dolu; becerebiliyorsanız beni ıslah edin, bakalım dünyanın geri kalanını da ıslah edebilecek misiniz.

Ne oluyor, annemin ay merkezinden onları duyuyorum, kokularını alıyorum, aman aman; Acapulco'nun çakalları doğumumda hazır bulunmak için geri mi döndü? ya da ölümümde? Islak postlarının kokusunu alıyorum, kırmızı gözleri annemin saydam karnına nüfuz ediyor, benim şişko karnımla annemin bitkin karnı arasına tırnaklarını sokabilirler; çakallar etrafımızda bir halka oluşturuyor, annem babamı ve beni Kayıp Çocukla Yetim Huerta’dan aymyorlar. Onlar sesleniyor: Çabuk. Zaman kalmadı! Karar verin: Meksika mı Pacífica mı?

Meksika mı: burada mı doğacağım? Siz nerede doğacağımı biliyor musunuz? Bu ülkeden ayrılacak mıyım? Canlı ya da ölü bin dolar borçlu olduğum bu ülkede! D.F.’e mi götürüleceğim? Doğduğum andan itibaren on iki ton kükürt, kurşun ve karbon monoksit solumak için. Yıllık yarım milyon doğuma mı katılacağım? Her yıl astım ve enfeksiyondan ölen çeyrek milyon çocuğa mı katılacağım? Sıçmak için mi, bokumu milyonlarca köpeğin, kedinin, farenin atın yarasanın, tekboynuzlunun, kartalın, yılanın, tüylü çakalın bokuna katmak için mi? Her gün otuz bin ton çöp yutmak için mı? Çürüyenleri yiyen akbabalara katılmak için mi? Azize

Tlazoltöotl, sonsuz gecenin ve görünmez gündüzün ilk yıldızı, sen ki yutarak temizlersin, sonra da temizleyecek bir şey olsun diye her şeyi kirletirsin; yedi milyon arabayla, beş milyon bürokratla, otuz milyon işeyici sıçıcı yiyici sikici uyuyucuyla baş edebilecek misin? Bu ülkeye mi çıkacağım? Bana petrol sayesinde iyi durumda olduğumuzu söylesinler diye mi? Bundan böyle endişeye mahal kalmadığını, zenginliğimizi idare etmenin yeteceğini söylesinler diye mi? Elektriğim olmasa da buzdolabı alabileyim, çöpe ve ateşe gömülü sokaklarda yürürken insanlar beni kıskansın diye Walkman takabileyim diye mi?

OKUYUCULAR, İKİLEMİMİ ÇÖZÜN:
1992'de Meksika'da doğmaya değer mi?

Lütfen! Ben her şeyi unutuyorum! Annemin her sarsıntısında belleğimden bir şeyler uçup gidiyor, belki hatırlarlar diye atalarımla konuşuyorum ama şimdi onlar da çekip gitti, onlar birlikte bildiğim her şey, artık hiçbir şey bilmeyeceğim, agu, gugu ve işte ahhhh; küçük başımın üzerindeki ışık söndü, dışarıdan Tatlı Vatanımın sokaklarını ve meydanlarını dolaşan her yerde hazır ve nazır hoparlörlerin sesini duyuyorum, kutlamanın ertelendiğini duyuruyorlar, başkanın açıklaması/ Anadok'un konuşması/ Kolomb sömürgeciydi/ kutlanacak bir şey yok küçük Kristoflar işi bitti/ Meksika zamanı ertelenebilir bir zamandır, ertelenebilir, ertelenebilir; her şey yarın oluyor, bugün değil, ne diyorsunuz? Bütün bunlar yarın mı oldu! (Annem daha da fazla titriyor, etrafımızdaki çakallar gibi uluyor.) Doğumum ertelenecek mi? Yoksa *bütün bunlardan sonra,* doğmayacak mıyım? Doğmama hakkı mı veriliyor bana? Seçme şansım var mı? Madonna Angelica'nın kanı, eti ve salgılarıyla beslenerek sonsuza kadar yumuşak salonumda oturup, Olimpik yüzme havuzumda yüzebilecek miyim? Aaaay tekrar aaaaah, acıyla haykırıyor, 1985'teki katil deprem annemin şehrinde tümüyle yeni baştan yaşanıyor, rahim bulvarında (yalnızlık labirenti! Luther otoyolu!) anneme küfrediyorum,

ANNE
SÖYLE BİYOLOJİ NEREDE RUH KAZANIR!
  DOĞA NEREDE AŞKIN OLUR!
  SEKS NEREDE TARİH OLUR!

Beni duyabiliyor musun anne? Neden cevap vermiyorsun? Sen de

unutuyorsun; beni unutuyor musun? Tekmeliyorum, dalıyorum, saz gibi bükülüyorum, dokuz ay boyunca bana eşlik eden, beni yatıştıran, bana şarkı söyleyen, beni kutlayan sesini daha da az duyuyorum, bana ne oluyor anne? Bana tarih oluyor, bana geçmiş oluyor, bana millet oluyor, bana milletin anlatısı oluyor, dünya benden geçip önümdeki sana geliyor, konuştuğunu duyuyorum, uzaktan uzağa, gaz benden dışarı akıyor, belleğim ve arzum dışarı akıyor, hayal gücüm ve dilim, sevgi ve kıskançlık dışarı akıyor, hüzün ve sevinç benden dışarı akıyor, darlık ve simgeler, benzerlikler ve farklılıklar hep dışarı akıyor, takolar, patlıcan, tuz (Otuz, maruz, muz, muz kabuğu, evet muz kabuğu!), dünyaya düşüyorum, anne, bana bu kumsalda hamile kaldın ve beni bu kumsala indireceksin, gelişimi kutlamak için dünyaya kan ve bok püskürten, çıplak, paraşütlü Homero Dayı gibi ineceğim buraya; beni dünyaya atmakla ne yaptığının farkında mısın anne? Senin ve benim sorumluluklarımızı hesaba kattın mı? Tıpkı sen, babam, Homero Fagoaga, tahta çapalı bir çift kör Yerli, çek defterleri, davalar ve kredilerle silahlanmış Don Ulises López gibi bu dünyayı ihlal edeceğimi bilerek atıyorsun değil mi beni dünyaya; ihlal ettiğimiz bu dünya bizi kabul edecek mi, söyleyin baba, anne? Yaşayabilmek için dünyayı öldürüyoruz, sonra ondan bizi affetmesini bekliyoruz, onu öldürsek de bizi ölümden kurtarmasını istiyoruz. Ben hiçbir olası uzlaşmanın bulunmadığı bir dünyaya fırlatılıyorum anne ve baba, sömürülen dünyayla bütünleşemeyiz, bizim ona verdiklerimizden (şiddet) çok daha az ceza (ölüm) veriyor bize; şimdi ben senden intikam alıyorum dünya, sana karşı, doğaya karşı, insanlara karşı şiddetten payıma düşeni alıyorum; o kadere doğru ilerliyorum, hava kirliliğinin, borcun, PRI’nın, ulusal simgelerimizin geçici salaklıklarının ötesine, ben bunun içine doğuyorum, kendimden intikam alıyorum; üzerine adım atar atmaz dünyayı sömürmek ve hayatım boyunca o ilk sömürünün suçluluk duygusunu bertaraf etmeye çalışmak zorundayım; o sömürü ki sütünü içmek, bir dereye tükürmek, benim için kurban edilmiş bir kuzunun konserve etini yemek demektir; sadece bu suçu paylaşmak için mi geliyorum? Bunu ortadan kaldıracak bir şey yapamaz mıyım? Bir kadına âşık olup, bir kitap yazıp, bir halkı özgürleştirebilir miyim? Hatta o bile değil, o bile değil; hepsini yaparım, hassas Okuyucular ama toprağın kendi adına konuşmasını sağlayamam, kendini doğrudan doğruya ifade etmesini, benim küfrüm ya da şarkım aracılığıyla değil, buna izin veremem; çünkü bence (babasının ağzından konuşuyor diyeceksiniz) sanat, politika ya da

bilim (dedesiyle babaannesi!) suçumuz için yeterli telafilerdir; işte bu yüzden borca razı oluyorum, PRI'ya hava kirliliğine, Anadok'a; çünkü annemin rahmini terk etmeden bir dakika önce biliyorum ki (ve unutacağım!) ne ben ne de burda ya da başka bir yerde doğmak üzere olan herhangi bir çocuk mükemmel, adil bir dünyada doğmaya tahammül edebilir; bu bizi korkutur, bütün mazeretlerimizi elimizden alır, ey Tanrım, ey Okuyucu, ey Atalarım dünyayı kendi başımıza daha iyi bir yer yapmayı hayal edebilmek için adaletsiz bir dünyaya ihtiyacımız var; toprak borcumuzu ölümle tahsil ederken gülümsüyor...

Kendime soruyorum, size soruyorum, hepinize soruyorum:

En azından dünyayla samimi olmaya hakkım var mı?

Cevap verecek zaman yok (yok, hiçbirimizin yok); sancılar gitgide sıklaşıyor; babam anneme sarılıyor; öpüşüyorlar; ikisi de kumsalda diz çökmüşler, her dakika biraz daha soğuyan kumların üzerinde dizleri, elleri sıcaktan arta kalanın içine gömülü. Babam onun elini tutuyor. Annemin elini kumda gezdiriyor. Parmakları şunu yazıyor:

Yanan buz, donuk ateş,
acılı ama duyulmayan bir yara
hayali bir iyilik, gerçek bir kötülük
dinlenme olmayan kısa bir dinlenme.

Kırılan bir dalga şiiri siliyor; kimin? sadece ıslak kuma yazılı, o şiirin adı ne?

Dalgalar başka şeyleri de götürüyor; babamın yüksek sesle okuduğu şiiri dinlerken titriyorum, daha önce nerede duymuştum? Nerece? Tanrım, eskiden her şeyi biliyordum, o şiiri daha önce duymuştum. Şimdi başımın üzerindeki ateş sönüyor, eskiden şiiri kimin yazdığını biliyordum, adını da, ölüler yaşlandıkça hayat izlerinin kayboluşu mısralar da kayboluyor şimdi; yaşlanıyor muyum, ölüyor muyum, anılarımı, belleğimi ve burada düşlediğim geleceğimi ebediyen bırakıyorum? Tanrım neye tutunacağım? Sana sesleniyorum bak. Zavallı doğmamış romanımı sana bir dua etmeden, seni (neme lazım) bitirecek değilim ama acele etmeliyim; sana bu boşluğu bırakıyorum orayı doldurup doldurmayacağına kendin karar ver!

Kısa keseceğim; çünkü işler çığırından çıkmaya başladı, Okuyucular, bizi korkunç simetriden kurtaran mübarek eşzamanlılığın kurbanıyım ama ikisi de, geri kalan (son) belleğimin dediğine bakılırsa, yalan, hiçbir şey eşzamanlı değil ve hiçbir şey simetrik değil; madem öyle en azından hiçbir şey çizgisel değil, Tanrıya şükür hepimiz dairesel ya da spiral gözlemcileriz, bu bizim ayrıcalığımız, senin ve benim Okuyucu, bu kumsalda geceyarısı dalga denizinin kıyısında beni bir sonraki Ütopyaya götürmek için gelmiş Manila ve Çin kalyonları birbirine zincirli süzülüyor.

–Pacífica–

Canlı renklerin evindeki o portreyi hatırlayın benle birlikte, dağcı kıyafeti giymiş sarışın, genç Werner Heisenberg gülümsüyor, veda edercesine şunları söylüyor: gözlemci sistemde istikrarsızlık yaratır çünkü kendini belli bir bakış açısından soyutlayamaz, bu yüzden de gözlemci ve bakış açısı sistemin bir parçasıdır yine bu yüzden hiçbir ideal sistem yoktur, çünkü gözlemci sayısı kadar bakış açısı vardır ve her biri değişik bir şey görür; gerçek kısmidir, çünkü bilinç kısmidir; görelilik dışında evrensel bir şey yoktur, dünya henüz bitmemiştir çünkü onu gözlemleyen insanlar bitmemiştir ve zaptedilmez, uçucu, sürekli hareket halindeki hakikat, bu dünyadaki bütün keyfi duruşları ve her bireyin göreli hareketlerini dikkate alan hakikattir. İşte o dünyaya tepetaklak iniyorum, bıngıldağımın üzerinde lamba mamba da yok; işe bakın Okuyucular! bana bütün bunları Tükenmez Takoyu yaratmış olan dedemle babaannem anlatıyor, belki genetik zincirim vasıtasıyla, belki de Çin kalyonunun en yüksek direğinden sarkan bir sukabağına benzeyen kara sonar cihazı vasıtasıyla; işte vaziyet: bir tarafta Kayıp Çocuklar bize son kez ısrar ediyorlar, geliyor musunuz gelmiyor musunuz? Öte tarafta ben elime geçene tutunmaya çalışıyorum, annemin kasılmış karnında kollarımı açıyorum, bir pıhtı sağanağında küçük ellerim bir selofan kâğıdına çarpıp yırtıyor ve kıkırdağın kemiğe yapışması gibi, küçük ayakların şapırdatacak su araması gibi ellerim ikizimi arıyor; çiftyumurta ikizimi, benimle aynı anda döllenen öteki yumurtadan doğan ikizi, onu küçük kör parmaklarımla arıyorum, selofana sarılmış öteki hediyeyi buluyor tatlı parmaklarım, paketi yırtarak açıyor, öteki varlığı çakallar gibi kokluyor ve ikizlerin farklı kokularını ayırt ediyor; başkasına da ait olsalar o komşu parmaklara dokunuyorum ve kime ait olduklarını anlıyorum: Bebek Be! Bütün o zaman zarfında buradaymış! Buradaymış da

benim haberim olmamış! Benimle birlikte büyümüş! Tek başına değilim! Kız da benimle aynı yumurtadan ve aynı meniden çıkmış! Kadın da benimle aynı anda yaratılmış! Kristine Kristofla birlikte ortaya çıkmış! Yalnız değilim; hiç yalnız olmamışım, Elektra! Her şeyi unutmadan hızla düşünüyorum/ güçlü bir şehir görüyorum, geniş omuzlu, rüzgârlı, kar erken iniyor dilsiz bir yerli kadının kulübesi, İngilizce öğrenmeyen, İspanyolcayı da unutan bir nine, kör bir kadının esmer ve kanlı bacakları arasından çıkan başka bir çocuğu eline alıyor, kör baba kadını rahatlatmak için başını tutuyor, kör oğlan Chicago'da doğuyor, dostum, kardeşim, o donuyor ben yanıyorum! Ellerimi uzatıp ikizime, artık seçim yapmam gerekmiyor, tabii seni görüyorum, gel hadi, gel birlikte çıkalım, sen benim çıkmak için tek nedenimsin, benimle birlikte söyle, birbirimize ihtiyacımız var, sen olmazsan dünyanın yarısını göremem Bebek Be, sen de ben olmazsam, hadi çıkıp dünyaya cevap verelim, gerçeklik karşısında sorumlu olmak için, küçük elini benimkine uzat, lütfen, sana söylediğim son şeyi benimle birlikte yinele:

Diyorum ki: başarıları ve harabeleri aynı hünerle ardımızda bıraktık. Başarı kadar başarısızlık da geleceği besler ve inşa eder. Bu yüzden de her şey harabe olacak. Sadece bu an dışında, küçük kız. Geçmişi hatırlamak ve geleceği arzulamak için seçildiğimiz şu an haricinde. Bellek ve arzu kızım. Arzu ve bellek, agu, anna, baba, işteee yine aaaah, soytarı s harfiyle başlar Bebek, birlikteyiz, benimle oyna, dünyada oyun arkadaşı olalım, artık korkma Bebek Be, küçük elimi tut, burada seninle birlikteyim görmüyor musun Bebek, benimle oyna, deniz yılanını oyna, agu, anne, baba, guu...

Angel Palomar başını sallayarak reddetti: "Sizinle gelmiyoruz."

Sanırım babam şu anda kendini ümitsiz bir hayalet gibi hissediyor-

Tekrar yalnızım! Ne mutlak bir yalnızlık. Sadece annemin halesi ışıl ışıl parlıyor. Yumurta Kayıp Çocuk ve Yetim Huerta'yla birlikte gitti. Biz kaldık. Doğudan gelen karavelalar puslu denize açıldı, ışıl ışıl, kırmızı yelkenleri direklerden açıldı, üzerlerinde Çin harfleri. Üç direkleri altından yapılma kazıklar gibi güverteden dışarı fırlamış, ölmekte olan kumsaldan çok uzakta. El Niño’nun sıtmalı ateşinden çok yunusların ölümcül beyazından, çakalların kızıl gri halkasından, denizin beyaz dilinin sildiği şiirden çok uzakta, yunusların tekrar keyifli zamanlarını yaşadıkları,

durmadan sıçrayıp daldıkları, yüzeyden dibe dipten yüzeye saat gibi dakik, çıpa gibi pragmatik, çekül gibi dimdik yüzeyden dibe dipten yüzeye durmadan ölene kadar inip çıktıkları denizde parıldadı karavelalar. Başka eğlencesi yoktu yunusların.

Uzak deniz, bütün deniz, diye mırıldandı babam, Pacifıca'dan gelen gemilerin onları almadan gidişini izlerken, *pus üzerine hasılmış bir esintiyle* canlanan su.

Hüzünlü insanlarla mutlu çocukların ülkesi.

12 Ekim 1992'de yine böyle bir çocuk doğuyor, Acapulco'da kumsalda. Gözleri kapalı küçük bir kızın elini tutarak geliyor dünyaya. Oğlanın gözleri ardına kadar açık, sanki gözkapakları hiç oluşmamış gibi. Kendisini bekleyen dünyaya bakıyor dik dik. Kızı da yanında taşıyarak usulca karaya yüzüyor oğlan. Sanki Pasifik denizini geçmiş gibi annesinin karnından çıkıyor, kızı omuzlarında taşıyor, suyla gelen ölümden kurtarıyor. Işık söndü; başlarının üzerindeki ateş söndü. Oğlan dışarı çıkıyor. Gökyüzünden hızla bir melek iniyor, altın miğferli yeşil mahmuzlu bir melek, elinde ateşten bir kılıç, zengin açlığın, ihtiyaca baskın çıkan uykunun, zıtlık çiftlerinin Hindu-İspanyol mihrabından kaçmış bir melek; zıtlık çiftleri: beden ve ruh, uyanıklık ve ölüm, yaşam ve uyku, hatırlama ve arzulama, hayal etme: hüzünlü ülkeye ulaşan mutlu oğlanın dudaklarında bunlar var, ölümün anısını taşıyor, beyaz, tükenik, annesinin karnında sönen ışık gibi; hızla geçen muhteşem bir an boyunca, doğan oğlan bu bellek, bilgelik ve ölüm ışığının bir melek olduğunu biliyor ve cennetin karnından uçup gelen bu kılıçlı meleğin ötekinin can düşmanı olduğunu anlıyor; o Barok Melek, elinde kılıç, kanatları quetzal kanadı, iki kat bir yılan, başında altın miğfer. Melek kılıcı indiriyor, kumsalda doğan oğlanın dudaklarına; alevli ve acılı kılıç dudaklarına çarpıyor ve oğlan unutuyor, her şeyi unutuyor her şeyi unutuyor, u
n
u
t
u
y
o

r

[1] **T**anınmayacak **Ö**lçüde **A**ğzına **S**ıçılmış.

[2] Başkan Jesús María y José Paredes'in akıbeti, *Meksika Kralı, ya da Kımıldayıp Durursan Resmin Kötü Çıkar* adlı romanda okunabilir.